

JURNAL
1997–2003

MIRCEA CĂRTĂRESCU s-a născut pe 1 iunie 1956 în București. A absolvit Facultatea de Limba și Literatura Română a Universității din București în 1980. În prezent este conferențiar dr. în cadrul Facultății de Litere a Universității din București. Este poet, prozator, eseist, critic literar și publicist, membru al Uniunii Scriitorilor, al PEN-Clubului român și al ASPRO.

A publicat următoarele volume: *Faruri, vitrine, fotografii*, poeme, Cartea Românească, București, 1980; *Poeme de amor*, Cartea Românească, București, 1982; *Totul*, poeme, Cartea Românească, București, 1984; *Visul* (în edițiile următoare *Nostalgia*), povestiri, Cartea Românească, București, 1989; *Humanitas*, București, 1993 (tradusă în franceză, germană, italiană, suedeză, norvegiană, spaniolă și maghiară, în curs de apariție în engleză și slovenă); *Levantul*, poem epic, Cartea Românească, București, 1990; *Humanitas*, București, 1998; *Visul chimeric*, studiu critic, Litera, București, 1991; *Travesti*, roman, Humanitas, București, 1994 (tradus în franceză, olandeză, norvegiană, spaniolă și maghiară); *Dragostea*, poeme, Humanitas, București, 1994; *Orbitor* vol. I, roman, Humanitas, București, 1996 (tradus în franceză, suedeză, maghiară și bulgară); *Dublu CD*, poeme, Humanitas, București, 1998; *Postmodernismul românesc*, studiu critic, Humanitas, București, 1999; *Jurnal*, Humanitas, București, 2001; *Orbitor* vol. II, roman, Humanitas, București, 2002 (tradus în bulgară și în curs de apariție în franceză și suedeză); *Enciclopedia zmeilor*, carte pentru copii, Humanitas, București, 2002; *Pururi tânăr, înfășurat în pixeli*, publicistică, Humanitas, București, 2003; *Parfumul aspru al ficțiunii*, audiobook, Humanitas, București, 2003. *Plurivers* vol. I și II, poeme, Humanitas, București, 2003; *Cincizeci de sonete*, poeme, Brumar, Timișoara, 2003; *De ce iubim femeile*, povestiri și audiobook, Humanitas, București, 2004. Volume de versuri de Mircea Cărtărescu au mai fost publicate în Irlanda, Statele Unite, Italia și Germania.

Cărțile sale au fost premiate de Academia română, Uniunea Scriitorilor din România și din Republica Moldova, ASPRO, Asociația Scriitorilor din București, Asociația Editorilor din România, precum și de revistele *Cuvântul*, *Ateneu*, *Flacăra* și *Tomis*. Au fost nominalizate în Franța pentru premiile Médicis, Le meilleur livre étranger, Prix Union Latine. *Nostalgia* este nominalizată în prezent pentru premiul italian Giovanni Acerbi.

MIRCEA CĂRTĂRESCU

Jurnal

II

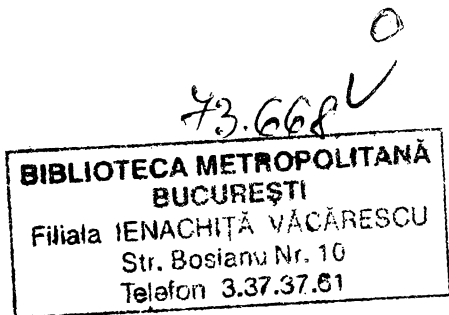
1997–2003

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Coperta seriei

IOANA DRAGOMIRESCU MARDARE

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CĂRTĂRESCU, MIRCEA

Jurnal / Mircea Cărtărescu. - Ed. I - București: Humanitas, 2005
2 vol.

ISBN 973-50-0984-6

Vol. 2: 1997-2003. - ISBN 973-50-0986-2

821.135.1-94

© HUMANITAS, 2005

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/222 85 46, fax 021/224 36 32

www.humanitas.ro

Comenzi CARTE PRIN POȘTĂ: C.P.C.E. – CP 14, București

tel. 021/311 23 30, fax 021/313 50 35

cpp@humanitas.ro

www.librariilehumanitas.ro

ISBN 973-50-0984-6

ISBN 973-50-0986-2

2 ian. Stranie zi, ca un început al unui fapt din care nu răzbate decât o geană de lumină. Dar începutul a ce? Al cărei dezvoltări? E, de fapt, o presimțire: voi începe să scriu. Nu foarte curând, dar inevitabil. Simt o setare, o însetare în acea slabă durere pe care-o numesc „lăuntru meu“. Se face acolo, și se așază instrumente complicate în ordinea logică a folosirii lor. Dimineața am rămas mult în pat, intimidat de frigul camerei, într-o autohipnoză în care am pipăit înc-o dată pietricelele și nimicurile muzeului meu: amintiri netede din toate timpurile și cu toate gradele de realitate, minuscule, unele pur și simplu fără substanță, sticlute de abur verde umplute cu abur trandafiriiu: fulgurări de memorie adevărată, bruioane din vise, mici scene din cărți sau din filme, toate uniformizate de un fel de negură emotivă de care atârnau ca ornamentele într-un brad de Crăciun, dar care și-ar fi secretat singur, ca pe fructe și ca pe cleiul rășinos, globurile și beteala. Apoi am băut două căni de cafea și mi-am prelungit reveria-n bucătărie, cu coatele pe mușamaua roșie-n carouri florale și-n aburul sfârâitor al oalelor cu mâncare. Zac aici complet infantilizat, mai citesc, fără să-nțeleg nimic, din *Orbitor*, privesc geamurile aburite până sus, pe care se cațără fasolea Ioanei... N-am nici o orientare, nici o atitudine, n-am existență, deși mâna mea cu pix se detașează pe pagină hiperrealist, ca o tentaculă mecanică de alien, de alienat... Sunt alienat mintal, mă desprind încet de pelicula realității, care păstrează pete și fâșii și sânge de pe trupul meu. Și fire de păr. E doar 3, dar atmosfera-i de seară, și tristețea iernii e aici, acum.

Aseară-am ieșit toți trei în parcul Ghica, ne-am bătut cu zăpadă și ne-am dat cu sania până s-a-ntunecat de tot, când ne-am întors, râzând ca nebunii, uzi pân-la piele și frânți de oboseală, în casa noastră micuță, în care n-avem loc decât strânși unu-n altul.

Cei patru înspăimântători H de la Club Dada din Berlin: Hausmann (Raoul), Huelsenbeck, Heartfield, Herzfeld.

4 ian. Ceva mă trage, aproape zilnic acum, spre caietu-ăsta ce se-apropie de obștescul sfârșit, care-n cazul lui va veni prin ciocnirea cu banchiza finalului lui O. Știu și ce mă face să deschid mecanic, la oră fixă, paginile astea croșetate atât de egal: iresponsabilitatea. E un răspuns cam lung, dar adecvat, fiindcă, într-adevăr, cafeaua și la mauvaise conscience mă vâără-n priză, și tremur de nevoia de a scrie, dar n-am deocamdată nici forța și curajul să reîncep O., nici disciplina și stoicismul necesare pentru doctorat. Atunci aleg minima rezistență: umplu foile-astea placide care nu sunt nimic, file fără feed-back, nenecesare, randomizate, smul-se, ca o metaforă a aleatoriului nopților și zilelor, din coturul unde-au fost doar superficial lipite. (Caietu-ăsta e o varză plină de pământ și melcișori umezi, roasă pân' la cotor de albilițe. Aici e ușor să aterizezi, aici fuselajul pixului se cufundă în foietaje și-și lasă dâra albastră, încolăcită, în urmă. Din ce-o fi făcută pasta de pix?) Nu simt nevoia să spun ceva, ci să fiu aici, mă folosesc de fiecare pagină ca de-o lentilă care-mi focalizează o stare interioară, altfel indescifrabilă, ca de-o grilă într-un rebus abstrus. Într-un fel, foaia însăși e cea care scrie, care-și revelează cerneala simpatică la lumina caldă a gândirii mele. Orice foaie e pre-scrisă și conține-ntr-un fel, în grosimea ei, holografic, toate textele. Tu doar o luminezi sub un anume unghi, care e toată contribuția ta. Dar poți căuta toată viața acea unică înclinație, în lipsa căreia totul e ecolalie, palilalie, glosolalie, balbism.

Citesc cu plăcerea visătoare dintotdeauna primele scrieri ale lui Dostoievski. Acum *Oameni sărmani*, unde drama centrală a vieții și scrisului lui F. D., violul comis asupra unei fetițe inocent-ispititoare, urmat de sinuciderea ei, își lasă pri-

ma dată umbra: e legătura dintre Varenka și studentul ce locuia cu chirie în aceeași casă. De fapt, e aici tot Dostoevski în nuce.

5 ian. Pentru că, vorba șeea, ursul nu joacă de bunăvoie, încep și eu azi redactarea propriu-zisă a lucrării de doctorat. Cum schema e, în linii mari, făcută, nu am, la drept vorbind, decât să umplu pătrățelele goale, lăsând ca restul documentației, completările etc. să le adaug în varianta computerizată, din martie încolo. Să privesc lucrurile pozitiv: e o temă, o obligație de serviciu. Nu e opera vieții mele, ci un lucru modest care trebuie făcut la un nivel acceptabil. Dar trebuie neapărat făcut, printr-un lucru continuu și lejer de 7–8 luni.

Oribile primele zile ale anului, dar azi a ieșit soarele, prima dată după zece zile de umbră deasă și răcoare, și sunt mai lucid și mai stăpân pe mine. Deși 2–3 nopți la rând am putut adormi doar spre dimineață.

Omul dedublat, poem petersburghez.

OK, am dat drumul capitolului teoretic principal al lucrării, care merge încetșor și, sper, sigur. Rareori gândul că trebuie să fac ceva perfect inutil și departe de preocupările mele (o salahorie, de fapt) m-a chinuit și m-a neliniștit mai tare. Acum, dacă o să lucrez constant, o să fiu și cu conștiința-mpăcată și o să pot să-mi văd și de roman cu mai multă siguranță.

10 ian. Starea jalnică a dinților mei — în care am descoperit iar găuri nu se știe cum camuflate pân-acum — mi-a provocat o deprimare cum n-am mai simțit de mult. Cum dracu să plec la drum în starea asta? Cum să rezolv atâtea probleme cu oscioarele astea demente în așa scurtă vreme? Multe alte lucruri mă-ngrijorează, mă sperie până la o panică vecină cu agonia: corpul mi se șubrezește, are anomalii ciudate, tot mai multe, mintea nu mai reușește să iasă dintr-o abulie uscată — sunt la pământ cu toată bucata asta de carne și gândire. Nu mai trăiesc în nici un fel pentru mine, nu mă mai pot bucura de nimic. Tot mai mult mi se scurge vitalitatea, tot mai puțin îmi regăsesc reflexele de prădător

psihic. Dimpotrivă, devin victimă, jechoasă și meschină, nici măcar demnă de vreo agresiune.

În plus, am o mulțime de prostii de făcut, am seminarii, în casă e insuportabil de frig, ...și n-am mai scris un rând de jumătate de an... n-am mai scris nici la doctorat... Ce e mai grav e că nu mă mai pot bucura de nimic din tot ce mă ținea altădată în competiție, și nu vorbesc de nebunia unui vers sau de perfecțiunea unei proze, ci de lucruri mult mai neînsemnate: apariția unei cărți, a unei traduceri. Lumea se închide în jurul meu, mă simt tot mai ciudat, mai ilegal. Nu văd de unde-o să iau puterea de a trăi mai departe. Nu am decât o justificare pentru asta: fetele mele. În lipsa lor sunt convins că aș fi fost mort de mult.

Nopti albe mi s-a părut acum insuportabil. Nu știu cum am putut să-l admir atât de mult altădată (dar atât de mult încât mi se părea, și o spuneam în gura mare, „cel mai frumos roman de dragoste scris vreodată”). E, de fapt, o melodramă superioară, trădată în fiecare moment, în intuițiile ei cu adevărat profunde și poetice, de torente de vorbe care acoperă totul cu valuri subțiri și galbene. Exaltarea aproape epileptică e, totuși, la locul ei aici, asta-i ciudățenia, și totuși distruge valoarea în absolut a povestirii, fiindcă e prea la locul ei, prea localizabilă. Datează și trage poema visătorului în uitare.

Acum, a nu știu câta oară, *Omul din subterană*.

11 ian. Citesc și recitesc din O.: știu fiecare pasaj și fiecare cuvânt, și totuși parcă nu e cartea mea. Nu-mi amintesc, cum mi se-ntâmpla înainte doar în vise, când am scris pasajele, capitolele, rândurile pe care le parcurg. Și de ce le-am scris. Cred că tocmai inconștiența asta de termită, orbirea la întreg și semnificație, concentrarea totală pe fiecare bucățică m-a făcut să duc pân-la capăt astea 350 de pagini îndeșate ca niște covoare persane, din cele cu un milion de noduri pe metru pătrat. Și poate tocmai stângăcia asta arhitecturală mă va împinge către a mia pagină și spre cuvântul mistic, scris cu lumina dementă a oboselii: Sfârșit. Mă voi simți ca un hiper-zeu când voi avea în bibliotecă, una lângă alta, cele trei cărți ale mele, fie și peste zece ani de-aici înainte.

Dar pentru a ajunge acolo mă tem că o să am nevoie de escale tot mai lungi în cine știe ce limburi. Va trebui să uit, periodic, până și că scriu la această carte, până și că am scris vreo pagină vreodată, până și că există scrisul.

Cum lumina becului cade exact de deasupra, pe toată foaia am acum umbra buclelor și șuvițelor din pletele mele (ajunse extrem de lungi), răsucindu-se ca un scris ideografic sau ca un ornament art-nouveau. Fotonii s-au oprit pe șuvițe, pe câte-o singură fibră de păr, lăsând astfel, în carnea compactă a luminii, câte-o piele de umbră, a cărei secțiune subțire, precisă, filiformă se-nâlcește cu toate celelalte pe foaia tot mai maculată de sus în jos. Acum sunt la treimea ei, și cele două feluri de scris încep să interfereze: dârele de pix și dârele de umbră.

12 ian. Fiecare partidă de scris (sau de rămas cu gura căscată în fața foii albe, fără să detectez în ghiozdănelul de tablă al minții mele nimic mai mult decât e pictat pe el: pitici și ciupercuțe) o încep — și de cele mai multe ori o și închei — cu jurnalul, mai ales în ultimul timp, de când văd cum fluviul incolor și inodor dintre codrii jurnaleri și faleza romanesă se îngustează cu fiecare rând scris ca și când aș vâsli spre țărniș și fiecare literă n-ar fi decât vârtejul vâslelor în apa tuturor șanselor și neșanselor. Deja pân-acolo nu mai am decât câteva opinteli, după care voi încheia și caietul albastru, cel mai smuls și mai dezordonat, cu intarsii electronice și abulii voluntariste, cu senzații, percepții și reprezentări... Cu atât de multe puncte de suspensie, că ai putea reconstitui cu ele harta cerului înstelat în luna iunie, când ele-s mai multe decât poți vedea cu radiotelescopul liber.

Nu mai visez aproape nimic și asta mă irită și mă dezamăgește. Doar din când în când, citind câte ceva, mă fulgeră câte-o amintire: am visat pietre! sau o coborâre într-o grotă. Amintirea e atât de vagă și mintea mea se împotrivesc atât de încăpățânat să-i întărească mai mult contururile, încât nu trec mai mult de câteva secunde până reușesc să uit din nou totul, tot norul colorat ambiguu al embrionului mnezic, ca să-mi rămână doar un cuvânt, rece și uscat, noțional, mai mirosind vag a arsură ca acele pietre netede pe care le

ciocnești ca să iasă scânteii: „pietre“; „grotă“. Atunci recitesc textul care-mi deșteptase amintirea visului, mă agăț de fiecare cuvânt, dar e ca și când nu acele sintagme și cuvinte în sine, prin cine știe ce asociații, ar fi declanșat reminiscența, ci un fel de desen negativ, făcut din golurile dintre litere, de albul din cerculețele „o“-urilor și „e“-urilor, din combinații între litere din rânduri diferite, în fine, ceva ce nu se poate vedea decât o dată, așa cum poți nimeri, din întâmplare, cifrul complicat al unui zăvor. Nu mai reușesc pătrunderea și totul rămâne pierdut. După câteva minute, altă străfulgerare, mai palidă: amintirea amintirii unui vis. În orice caz, pare să fi rămas în urmă încă o etapă onirică a vieții mele, după cea a „visului esențial“ (să mă hazardez la o periodizare? hai, foarte nesigur: între 18 și 26 de ani) și cea a „vizitatorilor“ (29–33 de ani): perioada viselor cu case ale copilăriei mele, cu desperate încercări de reconstituire/reconstruire a trecutului meu literalmente imemorial (35–40 de ani). Totul e de altfel mult mai complicat, căci, legând aceste mari zone împreună, sunt și alte vârtejuri de virtualitate: visele feeric-panoramice, poate cele mai minunate ce se pot imagina: cel de la 29 de ani, cu marea și dealurile încărcate de temple și pagode, cel cu enorma coastă a Africii, cel cu castelul roșu și panorama golfului, cel cu strămtoarea Magellan... Apoi cele cu escaladarea munților și turnurilor, cu zboruri extatice (dar terminate pe la 20 de ani), cu o sexualitate polimorfă. Toate acestea sunt risipite din copilărie și până azi, ca și multe, multe altele, intersectându-se, repetându-se și colaborând, formând o textură infinit mai bogată decât a vieții mele diurne, ca și când covorul vieții mele ar fi fost așezat pe podea, din greșeală sau perversitate, cu fața în jos.

2 feb. 1997 Scriu pe o măsuță cu intarsii florale sub cristal, așa cum n-am văzut niciodată în realitate, dar cum apare des în prozele mele. O fereastră cu canaturi albe, încadrată de draperii de pânză și mai albă se deschide spre chiparoșii prelungi, funerari, răsăriți dintre măslinii cu frunze cenușii, totul pe fondul cețos al lacului Como. Căci mă aflu în vila Maranese, sub Alpii care ieri pălpăiau, abia vizibili, în zare.

Liniștea și tristețea sunt absolute, căci frumusețea într-adevăr întristează. Ieri am ieșit în Bellaggio, cu fațadele lui gălbui și grenă lucind în seară pe malul lacului, și cu ulițele lui strâmte urcând și coborând trepte printre ziduri străvechi, vopsite-n același galben murdar și cărămiziu. Enorme fațade ruinate, de foste vile ale vicenților locului, cu palmieri și alei de oleandri înaintea, cu garduri de fier forjat acum aplecate. Anticariate cu vase antice și porțelanuri cu culorile alterate de vreme. Pizzerii și magazine de vinuri și tabac, arătând ca din secolul trecut. O bisericuță în stil roman, de piatră goală, cu un turn ca un fenomen carstic. Balustrade strunjite în granit pe malul lacului, cu intrânduri de unde poți vedea mai bine apele uluitor de transparente (lac glaciari) incendiate de soarele în amurg și celălalt mal, încărcat și el de căsuțe la fel de gălbui și roșietice, albăstrite ușor, ca și munții, de boarea depărtării. Un fiord, ai putea spune, dar unul meridional și de aceea cu o tristețe mai proaspătă și mai parfumată. „Un loc ca ăsta nu poate fi real”, îi spuneam Cristinei privind lacul și munții, și-ntr-adevăr e ciudat să trăiești într-un ulei din secolele cele vechi și adevărate. Și pentru că nimic nu-i real în vilele și grădinile astea din jur, în grotele astea artificiale, în grădinarii joviali în salopete albastre, ele nici nu se pot descrie, căci într-un fel ele sunt propria lor descriere: scrii „chiparos”, „grădină italiană”, „renaștere”, „îngeri”, și fiecare cuvânt e un bloc semantic integral și indestructibil ca într-un joc de construit orașe. Chiar și emoția în fața lor e compactă, inscrutabilă, fără nimic individual. Cea mai convențională dintre arte, pictura italiană renescentistă, *este* acest peisaj, nu îl descrie și cu atât mai puțin îl înțelege. Și manierismul care-a urmat nu-i decât exasperarea de a nu putea concura cu mistica adâncă și liniștită a lumii reale. Cu transparența, transparentă ea însăși, prin care transpar aceste vile, aceste turnuri, acești chiparoși.

N-am mai scris nici o pagină de peste jumătate de an, și-n timpu-ăsta viața mea a fost informă, asemănătoare tremurăturilor dezorganizate ale panicii sau agoniei. M-am simțit mai vid și mai neînsemnat ca oricând, mai sudat în obiecte și zile, fără aer și fără să mă pot mișca altfel decât prin rostogolirea și târârea lucrurilor dimprejur, ce curg

inesesizabil ca ghețarii ducând morenele organelor noastre. Mi-am oprit mintea oarecum deliberat, dacă mă gândesc că, deși ea și nu eu a luat decizia asta, a fost cu acordul (sau fără protestul) meu. Să fi continuat să scriu la O. ar fi fost să fiu acum mort și plin de viermi, poate. Mi-a(m) interzis aproape orice activitate mentală, am fost zile și săptămâni în șir nimeni, dar absolut nimeni, cum nu poate fi nici un hamal, nici un contabil. Cred că nici n-am putut fi văzut din afară. Iar dinăuntru nu a fost nimeni să mă poată vedea. Într-un fel, doar coaja de sticlă a minții mele și-a mai pipăit uneori contururile tari ca elitrele insectelor, de parc-aș fi rămas doar una dintre acele imago de chitină translucidă din care insecta a ieșit demult. Din cauza asta scriu așa cum scriu. Nu eu sunt în rândurile astea, pentru că eu *nu sunt*; trec cu pixul peste contururi deja existente, de parcă puterea mea ar fi o hârtie de calc, imaculată și străvezie, pe care-aș așeza-o peste scrierile și desenele altcuiva, și-aș copia apoi totul, literă cu literă, frunzuliță cu frunzuliță, val cu val. Și până și truda asta mecanică mă extenuază ca o meditație asupra luminii și harului.

Acasă, cu câteva zile-n urmă, am avut alte două vise cu case în care mai trăisem odată și-n care eram fericit și emoționat ca un copil să mă aflu din nou. Mai întâi era o mansardă cu două camere, cu pereții vopsiți în oliv și plini de țevi și robinete. Se vedea și-n alte camere dacă deschideai ușa de la intrare, căci era acolo un coridor îngust, la capătul unei scări. Tocmai mă uitam în odaia unei femei ce trebuie să fi mirosit a mâncare, când ea a tras brusc o draperie veche și-nflorată în dreptul ușii. Eram leșinat de emoție: „Nu mai plec de-aici, îmi ziceam, rămân aici întotdeauna!” Nici nu-mi mai puteam imagina un „afară”. La fel de fermecat am fost și-n alt vis, unde odaia cobora de data asta la subsol, și era atât de-ngustă, între pereți acoperiți de rafturi de cărți, încât te-ntrebai unde-ar putea încăpea acolo o ființă omenească...

Am continuat dostoevskiada mea periodică și-am fost din nou dezamăgit de *Karamazovi*, carte tezistă, scrisă șters, rezistând doar prin episoade izolate. „Matură”, firește, dar nu genială, ca *Idiotul* sau *Crimă și pedeapsă*. Acum abia aștept să intru iarăși într-o lume posibilă, cu anatomia și fiziologia

ei, cu exobiologia ei proprie, prin Márquez, *Dragostea în vremea holerei*. Sper să nu am aceeași surpriză somnolentă ca la *Generalul în labirintul său*. Vreau să recitesc și Sábato, cu eroii și mormintele și orbii lui. Încerc să rezist, să mă regăsesc, să redeschid ochii.

5 feb. E destul de meschin, dar parcă mi-aș aduce aminte că ilustrul meu strămoș virtual, Witold Czartorysky, marele-poet-polonez-din-secolul-al-optsprezecelea (deh!), a zăbovit o vreme, ca și mine, la Bellagio, și a locuit, poate, chiar la vila Serbelloni... Cu cine-a schimbat aici vorbe mândre și priviri dulci nu poci a știre for the moment, trebuie să mă documentez din pântecoasa monografie ce zace pe cristalul cu computer din study. Mi-ar plăcea, oricum, să ia și el un bac din Bellagio, să privească, de la pupa (va fi acolo în compania unui anume Manoil?), fațadele încălecate, strălucind în soare, ale orașelului, privind toate cu ochi mari către lac, pe când deasupra se arcuiește coama dealului cu chiparoși și platani, să abia zărească, dincolo de lacul scânteiilor, sub fantomele Alpilor, alte orașele risipite pe țarm, minuscule în depărtare, și vile suite deasupra lor, solitare, în mijlocul grădinilor labirintice pline de statui grotești, mâncate de vreme, să acosteze la Catennabia și să se cufunde în spațiile nespuse de înguste dintre case, prin ganguri și pe trepte, ca să ajungă în locul unde...

Nu se trezește și nu adoarme nimic în mine. În oglindă am expresia fără expresie (oboseală, puțină tristețe, un mic zâmbet timid) a bărbatului la patruzeci de ani, care plânge în somn când se simte foarte bătrân. E o prostie, căci nu sunt deloc așa și aș fi fericit să fiu măcar așa decât să nu fiu deloc, să nu fiu nimeni și nimic, ca acum. Mă închid, se-nchid pe rând în mine carierele de altădată, ironia și invenția, nebunia agresivă a poetului care-am fost. Totul în mine e acum defensiv și contemplă nimicul, tot ce e sincer în mine.

Pictura trompe l'œil marqueziană: fină, decorativă și fără cusur, încât, deși nu-i profundă și nici puternică, nici chiar foarte imaginativă aici, este artă mare, arta unui mare maestru pierdut, din altă vreme, printre moderni. Aproape totul e convențional și minunat deodată, și nu poți înțelege cum

Dumnezeu, sub vernis-ul melancolic, patinat și înroșit de amurg, clișeul cel mai limpede — „o iubire nepieritoare“ — își pierde ghilimelele și devine chiar ceea ce este. E meserie mai mult decât artă, sau ceea ce unea noțiunile de meserie și artă departe-n renaștere și-n manierism: l'ingegno, știința minunării.

6 (sau 7?) feb. Splendoare fără limite afară, într-un soare ca de luna mai, în care ciorchini de boboci se desfac pe nuiielele copacilor bizari, necunoscuți la noi, iar plântuțele de prin iarbă dau boabe albastre ca de faianță. Șopârle mimetice, perceptibile doar ca un freamăt brusc al mozaicului și lichenilor, dispar în găuri împăienjenite. Plante agățătoare fac sex disperat cu zidurile. Dealuri împădurite greu, nici unul de aceeași nuanță de verde, se adâncesc în lac, insule și peninsule în valea albastră, din care se-nalță ceața. Dar azi nu e nici urmă de abur, și căsuțele risipite pe dealuri, sub insuportabila albăstrime cenușie a munților, ard din toate ferestrele, sticlesc din toate culorile. Bucăți mari din draperiile de la fereastra mea, imaculat de albe și scrobite, sunt pete de soare insuportabil de privit.

Lucrez, citesc, fac dragoste, merg la masă ca să „socializez“ (dar, ca de obicei, vorbesc engleză tot mai prost pe măsură ce trece timpul), am început și un fel de proiect poetic care miroase-a șarlatanie (așa că o să aibă sigur succes), visez mult mai intens ca acasă — Cristina cu părul lung și fața roșie de la soarele crepuscular de pe Ștefan cel Mare colț cu Dorobanți, dansând pe stradă și vorbindu-mi despre rochii, apoi o ascensiune în turnul Eiffel, cu liftul, printre tubulaturi ciudate, și un vertij de înălțime greu de uitat — deci virtualizez, irealizez. Este Iowa City, Stuttgart, Amsterdam, sunt toate filmele în care-am locuit fără să trăiesc, trăgând în plămâni o fericire vezicantă.

11 feb. 1997 O carte e bună atunci când, citind-o, îți dai seama că, de-o bună bucată de vreme, n-ai mai văzut nici o literă.

La Kabul există un minister „pentru promovarea Virtuții și pedepsirea Viciului“.

Mă-ndop cu suc și napolitane „Loacker” — adevăratul leit-motiv (lait-motive...) al acestor zile. În study Cristina lovește-n claviatura computerului cu stupefiantă furie.

Greu de-nțeles cum n-a murit Márquez de plictiseală scriindu-și cartea. Nu vreau să spun că ar fi proastă, dar lentoarea ei și lumina egală, de lanternă magică, au ceva depresiv. Și prea multă observație psihologică mărunț realistă: „înțelepciunea vieții”. Pagini superbe, OK, mais... sufleul este prea omogen, prea făinos, crema e prea compactă. Cred că e Flaubert cel care și-a vârât un pic cam mult coada aici.

14 feb. Cartea lui Márquez — mai am din ea vreo 50 de pagini — e pân-la urmă un fiasco banal. Și care m-a și-ntristat, căci, dacă reușește-n ceva, e-n inducerea unei stări de greață și repulsie la gândul curgerii inumane a timpului: ravagiile bătrâneții, iluzia oricărui ideal, cinism și necrofilie — cu o vorbă anticvă: baroc fără speranță, lipsit până și de speranța propriei lui împliniri estetice. Lungă cât o zi de post, cu o mare burtă la mijloc: descrierea câtorva zeci de „pășărele” nu destul de memorabile; vidă ca un coridor în înserare, sentimentală, mă rog, cum e mai rău — o carte tristă. Reușește cu adevărat acolo unde nu e adecvat să vorbești despre o reușită: în eructarea cotidianului marital, a meschinăriei și caraghioslăcului vieții în doi, când, cu timpul, nu numai bărbatul și femeia îmbătrânesc, dar și dragostea lor devine de nerecunoscut, se umple de riduri și negi, are ceva la prostată... încât până la urmă nu mai e dragoste, ci ruină.

Ieri, după mai multe zeci de pagini din substanța asta atât de amară, pe când se-ntunecase de tot și Cristina chinuia dincolo în draci computerul, am stins veioza și m-am ghemuit sub pătura moale și pufoasă. De când am împlinit 40 de ani s-a schimbat ceva profund în mine. Mă simt ca un copil bătrân, ca un caz fără scăpare. Nu mi-am mai simțit niciodată viața atât de închisă, de neputincioasă. Intru într-un rol pentru care nu sunt pregătit, de parcă m-aș fi trezit în corpul și-n gândirea altuia. M-am gândit la lucruri atât de vechi, într-o lumină atât de nedeslușită, încât e cu neputință să fi fost din viața asta. Și e de necrezut câtă

emoție, ce durere, ce strângere de viscere puteau însoți aceste imagini ale trecutului, nu pentru că veneau din trecut, nici fiindcă întoarcerea acolo (unde?) nu mai este posibilă. E altceva, e o suferință dulce a minții atașată unei imagerii gingașe, unor peisaje scufundate, din vise, din picturi vechi, din casele în care-am trăit odată. Mi-am amintit și de câteva femei, în aceeași stare de amorțelă embrionară și nostalgie, când aerul din cameră era aproape negru (doar un oliv întunecat către fereastră), și când un tub lung de înserări îmi conecta întreaga viață la sistemul nervos al nostalgiei: Dana în penumbra magică a holului casei enorme de pe Spătarului, fața ei albă ca de dansatoare japoneză, Ioana, udă fleșcă după o ploaie de primăvară, când ne-am adăpostit la liceul „Zoia” și când din corpul ei grăsuț, auriu, în rochie înflorată, ieșeau aburi, Michi și Sanda... Am gândit la viața-mi și mi-a părut că ea cură... încet repovestită... Am suferit ca un câine bătut, până am ațipit îmbrăcat și am pierdut sensul timpului. M-am trezit plângând, fără să scot nici un sunet și fără lacrimi, și totuși niciodată plânsul n-a fost mai adevărat ca în abstracțiunea asta. Noaptea-astea am visat tot lucruri vechi: intram la primele mele ore, la 41, le vorbeam elevilor, dar era de fapt la 28, în sălile și pe coridoarele ireale, hiperbolizate, pe care le văd așa des în vis, așa că eram deodată profesor și elev, și chiar ziduri și bănci. Ieșeam, apoi, deodată cu elevii, în curtea școlii, și eram acum într-un pat moale, cleios, așezat între ramurile unui dud din curte, și eram femeie, înconjurat de ființe care-mi spuneau că un zeu mă va vizita ca să mă fecundeze, și așteptam venirea Lui într-o stare de langoare și abandon. Niște tuburi de cauciuc roz-pal pompau lapte în acea saltea ca o vată udă fleșcă, și eram deja gravidă, și una dintre acele ființe se apropia cu o seringă: „Asta o să-ți declanșeze contracțiunile”... M-am trezit încurcat în alte gânduri, din alte vise.

Nimic nu-l amintește — sau prevestește — acum pe M.C. N-am strop de inspirație, mintea mi-e goală și trecerea vremii atât de penibilă, încât joc la nesfârșit Patience. C'est de la boue, și asta nu poate-nsemna decât începutul reîntoarcerii. Căci mai jos e stâncă goală.

4.3. 668

5 mai Bineînțeles că nu mai știu să scriu (la propriu, să desenez adică literele) de vreme ce n-am mai scris un rând de aproape trei luni, nici aici, nici altundeva, cu excepția lucrării de doctorat, pe care o târăsc mai departe cu imbecilitate de furnică. După o primăvară mizerabilă, în care ne-a înghețat măduva-n oase și sufletu-n intestine, am intrat direct în genu-ăla de vară imensă și uscată, cu câini trântiți sub mașini și rufe fluturând pe sârmă. Am trăit din amintiri, am citit prea puțin (memorabil — doar o carte: Sábato cu orbii lui cam out-of-fashion), am rămas câte un sfert de oră, de-atâtea ori, în starea aceea care nu-i nici privit în gol, nici meditație, nici reverie, ci auto-contenție, am visat mult mai mult decât în perioada dinainte (când visam ziua, croșetând la *Orbitor*), dar încă nu magic — azi-noapte, însă, în vis, mi-am amintit secvența de vis precedentă și, vorbind cu o prietenă cu hăinuță roșie aprins, ținându-i obrazii-n palme — ce senzație, obrazii ei grași și pufoși — i-am spus disperat „Am halucinații, nu mai pot distinge între vis și realitate, cred că am... schizofrenie” (pauza dinaintea ultimului cuvânt substituia un altul, pe care nu l-am putut pronunța, deși îl știam bine) — mă joc pe computer și mă-ncolăcesc cu fetele mele, mereu together, prin casa asta tot mai strămtă. Am avut și momente de isterie și defulare — penibila scrisoare către Pleșu —, dar, overall, m-am simțit mai bine ca de obicei, mai lucid și chiar mai tânăr. Excesele nocturne (vai, nu orgiastice, căci erotismul nostru e la pământ) din ultimele zile m-au terminat însă din nou; îmi simt membrele ușoare ca pline cu aer, și cu un aer poluat încă. Acum sunt topit de oboseală.

Câteva luni, probabil, n-o să pot da drumul părții a doua. Doctoratu-ăsta mă omoară, deși încep să bănuiesc că-mi și convine pe undeva, ca un soi de alibi, căci mi s-a făcut frică de *Orbitor*. Când o să mai acumulez destulă nebunie ca să-l duc (unde?) mai departe? Mi-e frică și să nu acumulez prea multă. Căci țacăneala asta de scriere, așa ilizibilă cum e (cu adevărat) a prins la lumea indescifrabilă ea însăși, din jur, și a creat o așteptare pe care eu o simt vuind împrejurul meu. Dar chiar dacă n-aș aștepta decât eu, tot ar fi insuportabil.

Adevărul e că o carte ca *Orbitor* pur și simplu nu se poate scrie. Sau se poate scrie, dar nu poate fi scrisă.

O să am ediția a III-a a *Nostalgiei* în iunie, probabil în același timp cu ediția maghiară. Cea germană vine și ea prin septembrie. O e la al doilea tiraj și habar n-am cum se mai vinde. La anul, dacă lucrurile (și mai cu seamă aparatul biologic al corpului meu, care slăbește ciudat, podidit de boală) merg bine, aș vrea să-mi public un extras din jurnal și, poate, o reeditare a *Levantului*. După șapte ani ar cam fi cazul. Vreau și să citesc, din nou, într-un ritm, cât de cât, decent.

Într-un articol despre cartierul Colentina, pe care vroiam, inițial, să-l descriu în tot sordidul lui: coala-n tină, ce să-i faci... m-am pomenit inserând fragmentul din roman cu casa de pe Silistra și cu mama, deja pomenit și în altă parte, ceea ce înseamnă că e cu adevărat un miez obsesiv, necunoscut sau nerecunoscut de mine până în ultimii ani. Dar nu asta m-a emoționat de data asta, ci faptul că în articol am scris deodată că mă gândisem să cumpăr camera aceea de la etaj și să mă mut în ea, lucru care până-n clipa în care l-am scris nu-mi trecuse niciodată prin minte și care, după ce l-am scris, mi se pare că mi l-am dorit întotdeauna. Tare, tare mult, îmi dau seama acum, aș vrea să mai văd interioarele în care am trăit când eram mic, și chiar să locuiesc acolo...

Herzog de Saul Bellow, nu cu mare entuziasm, după ce am abandonat (scârbit) *Regele arinilor*, cartea ciudat de prost scrisă a lui Tournier, și după ce, mai ales, am citit din doască-n doască *O tolbă plină cu săgeți* de Jeffrey Archer, scrierea unui ins aparent oligofren.

11 mai Am terminat azi (hotărârea a fost de fapt luată azi-noapte într-o revoltă pateticoidă) cu viciul care mi-a ruinat (în alianță cu doctoratul) ultimii doi ani. Nu spui care, las biografia mea să-și dea cu presupusul ca despre infatigabila silfidă bostandachiolescă. În cazul marelui autor al *Orbitorului*, ei or să se înșele în mod lamentabil, căci nu e vorba de băutură, femei, masturbare sau laudă de sine, dar, într-un fel, e ceva care le cuprindea pe toate (plus jocul la ruletă) ca efect al ruinării singurului templu în care mă-nchin. Nu,

nu e vorba nici despre viciul literaturii. Destul însă cu asta. O eră nouă se deschide-acum în fața ochilor mei închiși.

Veni frumoasa lună mai. Mase de aer cald flutură printre blocuri. Seve ies din crengi și se-ntăresc în latexul frunzelor. Gunoaiele se-adună pe maidane și put. Aerul e jumătate albastru și jumătate galben. Totul e altfel, altfel, o, altfel... Eu însumi sunt altfel, altfel etc. Dar cum să mă mai percep când nimeni nu se mai percepe, când percepția de sine a dispărut? Nu s-a văzut epocă mai disperată, deși speranța n-a fost mai mare nicidecum, atât de mare, încât nici nu se mai poate numi speranță, ci de-a dreptul certitudine. Și câtă certitudine, atâta disperare.

16 mai Dog-day afternoon, cu Michael și Coke. Frunzișul s-a făcut uluitor de gras. Lucește autosuficient, reflectând capotele peste care se arcuieste. Iar capotele-s așa de încinse, încât le crapă vopseaua-n mii de frunze. Și peste tot un azur tâmpit. Am avut zile de vânzoleală erotico-isterică prin Bucureștiul îngropat în praf ca piramidele-n deșert. Dineuri, recepții, icre roșii, disidenți șleahțici, saumon fumé, Petre Roman, shrimp... Urmate de o oboseală simțită până în ultimul cartilaj. Azi nu puteam să stau pe scaun de oboseală. Inima, coloana, mușchii spatelui mă trăgeau în jos ca spre o plită încinsă. Mi-am mai revenit, dar nevoia de somn după o noapte în care am umblat din loc în loc prin camere întunecate, cu un espresso dur ca zirconia-n inimă și-n gând, mă omoară. Totul curge din inimă: inima voastră va deveni un izvor de oboseală... Oboseală vie, activă, neobosită oboseală.

M-am mai hlizit printr-o stupiditate antică despre cât de stupizi sunt, chipurile, ceilalți. Forget it. Totul s-a schimbat, și efortul meu de a rămâne același frizează (da, ca la frizer) oniricul. Paginile astea abia, după douăzeci și vreo patru de ani de jurnal, mă arată cu adevărat cum sunt. Omul cu creier de piele transpirată. Nu pot citi nimic, nu pot face nimic. Și nu mi-e rușine să-mi fie. Mă duc să mă-nec în coca-cola.

22 mai Cele 7 tipuri posibile de catastrofă după R. Thom: fald, întoarcere, coadă de rândunică, fluture, ombilic hiperbolic, ombilic eliptic și ombilic parabolic.

7 iunie Opiul, în farmacologia populară: afion sau tiriac.

F. imp. pt. „O II“: ritualul decapitării bătrânilor la secetă etc., în Banatul sârbesc (din *Mythos și Logos* de A. Oișteanu), p. 83 pt. decapitarea rituală.

Desiderio Monsú. Pseudonimul lui Didier Barra (n. Metz, 1590, m. Neapole după 1652). Din 1630 a lucrat la Neapole. „Desiderius Barra ex civitate Matheusi in Lotharingia“, 1647.

10 iun. Dintr-un uluitor Kafka, același și altul decât îl știu din romane: „Răul este o iradiere a conștiinței omenești în anumite situații de tranziție. Nu anume lumea simțurilor este o părere, ci Răul ei, care, oricum, alcătuiește pentru ochii noștri lumea simțurilor.“ (din *Proză scurtă postumă*).

Viziunea unei uși, între pereți de o grosime incalculabilă. Ușa e ea însăși masivă, dar și într-un fel grațioasă. Ciudat e materialul din care e construită: un singur bloc din ceva la fel de fin ca și caolinul.

11 iun. „De la un anumit punct încolo nu mai există întoarcere. Punctul acela trebuie atins.“ Dar ritmul frazei în românește e defectuos. Figuri palide astă-noapte. Iar altădată, tot în zona asta mută, etalări de organe, cărnuri și mațe, de un realism atroce, picurând sânge.

Scrisul meu degenerază, se puchinește, ca mine însumi de când cu tăcerea asta. Dar o să mă-ntorc la literele rotunde și mândre de altădată, cele fără nici o grabă, căci nerăbdarea (și lenea)...

13 iunie Labirinturi subterane în Kafka (*Vizuina*), Sabato, Pynchon (cele de sub New York), Eminescu (în *Cezara*, *Tlá* mai ales). Rețeaua de sub Casa Poporului, legată de metrou — vezi Codrescu, *Gaura din steag*. Rețeaua de canale ale copiilor străzii. Herodot: sub piramide erau labirinturi.

O. e construit, mai mult sau mai puțin conștient, după două principii comprimate într-unul singur: simultanul de șah (fractali, holoni, telescopare, păpuși rusești sau cum mai vrei; esențial e că, deși oponentii maestrului într-un simultan sunt de sexe, vârste, competențe etc. diferite, eșichierul

e identic și regulile inflexibile; poți pierde sau remiza la unele mese, când sunt foarte multe, când ești în criză de timp, când fetei i-a ieșit un sfârc afară din bluză, când ai văzut figura de neuitat a puștiului, cu pistrui mari și perfect delimitați, într-un vis din noaptea anterioară, sau poți să fii trimis la spital cu capul spart dacă un oponent nervos îți dă cu eșichierul în țeastă; în general, însă, cărămida mereu aceeași a jocului va fi piesa ta de construcție și poate fi recunoscută oricând și la orice nivel) și termitiera (haos, statistică, indeterminare, catastrofă, turbion). Dar, de fapt, O. nici nu e construit, ci construs sau distrus.

26 iunie Foucault, *A supraveghea și a pedepsi*. Carcere, penitenciare, panopticum, Arhitectură abstrusă. Temnițe. „Dungeons“. Să apară Victor doar într-un extrem de lung capitol, undeva în corpul aripei drepte? Sau în „Corpul“? Dar ce va fi corpul? Cum o să ies? Pe unde să scot cămașa?

Doom.

La fel, Ariès, *Omul în fața morții*. Cimitire. Cripte. Cenotafuri. Nu catacombe.

30 iunie Insensibilitatea congenitală la durere. Victor (dublă de o obsesie a durerii, torturii etc.)?

Vise puternice, colorate, însoțite, indiferent de conținutul lor, de o fericire grea și intensă ca o cortină de aur.

2 iulie Din testamentul lui Sade: „...vreau să fiu îngropat fără nici o ceremonie, în primul crâng des ce se află pe dreapta în amintita pădure... Groapa odată acoperită, se vor semăna deasupra ghinde, pentru ca... urmele mormântului meu să dispară sub pământ, după cum sper că amintirea mea se va șterge din memoria oamenilor...”

Nu mai sunt un animal scriitor. Am căpătat o nerăbdare, un fel de dândori ale input-ului cerebral care mă împiedică să dantelez literele cu mâna. Ce dracu, buclele astea sunt prea lente. Fum de țigară înghețat.

Ca să nu uit (după ce azi am vorbit și s-a vorbit despre arabescurile arăbești și despre ghicitul în postmodernism,

adică două idei mai vechi pe care le-am văzut pâlپând holografic în aer ca savarinele Garoafei. Mă edific, mă lămuresc și mă limpezesc — de asemenea, mă clarific — zi de zi mai mult spre mai marea glorie a ignoranței mele): opoziția textualism/postmodernism este opoziția lansator textual/atractor fractal. Of course, male/female, a. s. o.

26 iulie Două săptămâni la Washington. Un vis din seria caselor, atât de straniu. Muzee și filme. *The Pillow Book* de Peter Greenaway, manierist până la greață, nu rău totuși, pornind din Sei Sonagon și ajungând la spațiul postindustrial, mediatic și fără suflet al Japoniei de azi. Ferestre de computer, top-models, avioane enorme survolând suburbs pline de reclame luminoase, eco-teroriști, iar pe acest desktop frumoasa floare de cireș: poetesa care scrie pe piele, scrisul și sexul, *l'empire des signes*... Mai adânc, perversiune, cruzime și moarte. Cele două culturi care se scriu una pe alta fără a se putea și citi: albul și galbenul. Nu două rase, nu două civilizații, nu două culturi. Altceva, așa cum femeia nu e bărbat. Totuși nu o capodoperă. Miroase a documentar și a făcătură. Alte filme: *Pulp Fiction* de Tarantino, *Usual Strangers* (pynchonian, căci paranoic. La fel ca-n *Mântuleasa* lui Eliade, povestea e folosită ca evadare din anchetă. În miez, hunul arhetipal, formidabilul Kaiser Sose...) și *The Crying Game*, cel povestit de Liiceanu, cu travestitul neurotic. Numai teme, mituri și atmosferă postmoderne.

Bătrânul plictisit de pe banca gării din Philadelphia, de sub reclama cu Stella Artois. Îmbrăcat într-un costum ușor, de vară, culoarea oului de rață, și cu penisul și testiculele, albicioase, fără păr, scoase afară, ca să fie contemplate (moi și flasce) de cei din tren.

De altfel, un Washington mai uman și mai normal ca niciodată, un soi de grădină întinsă sub un cer idilic, plin de avioane. Soare și umiditate, walkmane, vacanță.

A apărut ediția maghiară a *Nostalgiei*.

Versace și Cunnanan.

Mason & Dixon, nou roman de Pynchon, zice-se genial. Am cumpărat însă *Vineland*, în paperback. Când o să reiau

și eu *Orbitor*, plăcinta asta imbecilă și necesară? Când o să mă reiau măcar pe mine însumi, sclipitor și fără de folos?

C.D.-ul găsit sprijinit de fereastra imensă a holului unui bloc.

Nil sperari.

28 iulie Anu-ăsta în care n-am scris nimic, cel mai fericit și mai trist an al vieții mele. Fundamental diferit de ceilalți, câți or fi fost, căci am depășit 40 și mă simt mai departe un adolescent, iar asta e monstruos, iar evidența contrariului e inacceptabilă. N-am mai avut niciodată în asemenea măsură fantasmă ale sfârșitului și epuizării, priviri atât de sus asupra lumii cu peizajele ei. Nebunescul inacceptabil, inimaginabil al încheierii vieții de facto. Deși mașinăria biologică în care sunt vârat nu se descurcă rău — ba mai bine ca niciodată — mașinăria psihologică scapă lumină și urdori pe la garniturile de vechi cauciuc fărâmițat. Deși, iar, nu voi înnebuni niciodată (n-am decât în mod mediocru vocația vomei și a urletului), sunt pustiitor de trist în vise.

Nu mai am răbdare să citesc, vreau să spun să trăiesc. Nu mai pot să merg mai departe, deși vreau atât de mult. Nu mai aud ce-mi spun, nu știu al cui e capul cu gură tristă, de țăran resemnat, din oglindă. Mutra resemnată a celui mai puțin resemnat om din lume, în acest iulie ploios, cu sentimentul unei morți anunțate.

Răspunsul cred că este, ca întotdeauna, lectura, adunarea de nervozitate comprimată, de ură și fard în mintea mea. Cu „sodom de îngeri” brahicefali și bradilalici ca scut.

31 iulie Tot ce pot să sper e să mă-ntorc cu încetul în lumea de la care am abdicat la fel de insesizabil. Poate că aș putea citi în fiecare zi câteva minute mai mult, dacă aș putea fi singur minutele astea. Mai bine zis, dacă aș mai putea să rămân singur cu mine: dacă aș mai fi în stare, dacă aș mai îndrăzni; dacă mi-ar trece deprimarea și frica asta. Și dacă zece litere una după alta ar mai reuși să mă intereseze. Mi-am suspendat viața în literatură, de un an de zile, și trăiesc în aer liber, în pustiu și frig, ars de soare, bătut de vânturi... Rătăcind în ploaie pe drumuri șerpuitoare. Nu există

nimic, de fapt, în afara acelor fraze adevărate. Este ca o abținere, ca o frustrare permanentă: ca și când te-ai înțăr-cat de la speed, sau te-a părăsit femeia vieții tale. Deodată, din dublă zeitate cu duble buze împreunate, cu dubli ochi de piatră împreunați, m-am văzut nimeni, ca și când mi-aș vedea cadavrul.

Nu citesc mai mult de zece-cincisprezece minute pe zi. Nici n-am mai găsit (răbdare pentru) o carte cu adevărat bună. Singura mea șansă e să ies întreg din perioada asta. Mai sunt cinci luni până la sfârșitul anului. În timpul-ăsta am să-mi pot termina doctoratul (dar nu în ritmul de-acum), și cu asta o să trântesc capacul celei mai mari găuri din viața mea de la armată încoace. Pentru că până nu termin lucrarea n-o să pot să reiau lucrul la roman. Nu știu dacă atunci o să fiu în stare — știu prea bine că doctoratul e o amânare care mi-a fost impusă de creierul meu și de puterea înțeleaptă din miezul lui; dar e și un pretext în fața aproape imposibilei, disperatei sarcini de a face partea a doua a cărții — dar în nici un caz n-o să pot face amândouă lucrurile deodată. Și iată cum între mine, cartea mea și scrierea circumstanțială, parazită, a tezei de doctorat s-a format un triunghi nevrotic din care eu ies deposedat de însăși ființa mea, cartea iese anulată, dar trăind fantasmatic în mintea mea (e singura care, de fapt, fie și străvezie ca aerul, trăiește), iar teza, paravanul, substitutul, proliferează calm ca un lințoliu pe o oglindă.

Un singur lucru e cu adevărat de neiertat în nebulia asta inutilă (sau utilă la un nivel deosebit de adânc, unde protejează de explozie țevile prin care a curs *Orbitor*): faptul că aproape am abandonat jurnalul. Asta e pentru mine hula împotriva Sfântului Duh, a înșeși puterii ce mi s-a dat, ce face și desface toate. Asta eu chiar nu am dreptul s-o fac, deși stă-n puterea mea, așa cum nu am dreptul să încetez să respir. Jurnalul a fost de atâți ani chiar duhul, respirația egală a minții mele. De șase luni n-am scris aici nici trei pagini pe lună, iar în paginile astea n-am mai fost eu, nici umbra umbrei mele.

Cheia e, de fapt, timpul. Și singurătatea.

Cât am scris pagina asta, am ținut între degetele mâinii stângi o bilă de sticlă a Ioanei, perfect străvezie și ușoară,

ca de apă înghețată. Aș vrea să fiu pătruns de lumina Dumnezeirii, cândva, cum intră în bila asta, liniștit, toate peisajele lumii.

Goldhagen, *Hitler's Willing Executioners*. Pâlcurile albe de femei din filmele de la muzeul Holocaustului.

Mausoleu — un cuvânt frumos folosit de Kafka. Dar construcțiile astea grave și triste nu reușesc să existe cu adevărat în mintea mea până nu le visez. Și în ultimul timp iar nu mai aleg nimic din visele mele. Mă agăț de somn cu o voluptate pe care n-am avut-o pentru nimic, niciodată, dorm ca înecatul somnuri pline de noroi și de viermi, goale de orice ființare.

Ioana (mică adolescentă, cu sânișori ascuțiți, deja vizibili prin bluze; s-a lungit ca din apă vara asta, a devenit ca o plântuță cu ochi mari și frumoși pe o față tot mai străină; sclipitor de inteligentă și tot mai matură, tot mai Mircișor așa cum mi-l aduc eu aminte): „Cum se văd lucrurile pe ele însele?” Și respingând apoi orice explicație, insistând că știe cum le vedem noi, dar că trebuie să se vadă și ele cumva, de vreme ce există... Ionuța, singuratica noastră...

25 dec. (!!)

Mama (tunsă scurt, cu părul subțire ca de pânză de păianjen): „Am visat noaptea trecută că-i spuneai lui tata că în doi ani o să ajungi cel mai bogat om din lume“. În situația mea, premonițiile sunt îngrijorătoare. Nu-mi trebuie premoniții. Mai liniștitor e visul meu de azi-noapte, când mă aflu în casa cuiva — nu-mi amintesc cine, deși știu că e important — în atmosfera aceea de emoție intensă din toate visele cu case vechi, vii, adevărate, cum n-am avut în realitate niciodată. Și acel ins, important dar indepingibil, după ce mi-a arătat dulcile organe interne ale acelei case (îmi fulgeră-n minte balcoane și ferestre), mi-a spus să merg să văd orașul. Căci eram într-un oraș străin. Am ieșit și-am privit casa peste umăr: era foarte mare și cu o arhitectură complicată. Frunzișul câtorva copaci bătrâni se revărsa peste ea. Din fața ei pornea un drum de țară, nepavat, prăfos, singurul care ducea spre oraș. Am luat-o prin țărână, cu inima îndoită, căci mă simțeam străin și singurătatea era totală. Căini mari, bălțați cu alb și cu negru, se alergau hârjonindu-se sau stăteau

în țărână în grupuri amenințătoare. Aveau să sară la mine dintr-o clipă-n alta. Mi-era limpede că nu o să pot ajunge-n oraș. Trei sau patru s-au luat deodată după mine. Unul, mai mic, negru, m-a mușcat de mână. Nu-mi venea să cred că am fost mușcat. Nu mă puteam gândi decât că o să trebuiască să merg la spital, pentru vaccinul antirabic. Mă ducea foarte puțin. Și deodată mi-am spus: „Dar visez! Nu e nimic real”. Asta fără să mă trezesc. Am fost ușurat și aproape fericit.

26 dec. Am cerut un semn și cred că mi s-a dat, dar nu pot ști dacă e „pentru mântuire sau pentru pierzanie”. De fapt, poate că înțelegi cu adevărat un semn când nu mai știi deosebirea dintre cele două. E acum două noaptea și urechile-mi țiuie la fel de galben — cu o nuanță, poate, mai deschis — ca aerul din cameră. E o liniște mută, mai mută ca oricare, dar galbenă. Sunt în așternut. În oglindă e fața mea, la fel de pletoasă ca a oricărui profet. Ochii mei ascunși în valuri de păr negru. Am visat că o fetiță s-a înecat cu o bomboană și a murit. Am visat apoi că a murit S. Ieri seară, înainte de culcare — dar tot foarte târziu — am avut acel semn. Am simțit deodată nevoia să merg în bucătărie. Nu am aprins lumina. Era așa de-ntuneric, că numai fereastra se vedea, puțin mai palidă, pe zidul din față. Am deschis geamul și deodată am văzut stelele: mai limpezi, mai ascuțite, mai tridimensionale ca oricând. Ace de lumină pură, plutind în volume mari de aer, nu prea sus, în orice caz părând mult sub bolta cerească. Figuri zodiacale, plutind clare în cerul vid, stele colorate, cum nu le-am văzut niciodată: una bleu, alta roșie, alta mare și strălucitoare, de cinci ori mai mare decât celelalte. Pleiadele, înghesuite unele-n altele și micuțe, nu mai păreau norișorul păslos de altădată: fiecare punct sclipitor era distinct și perfect vizibil. M-am răsucit cu totul spre cer și, sprijinit cu spatele de pervaz, am privit stelele cu toată fața. „Haide, începeți, sunt gata!” ziceam în gând. Și-ntr-adevăr mă simțeam gata pentru răpire, pentru transfigurare, pentru dezbrăcarea de putrezire și îmbrăcarea în neputrezire. Stelele, cum le-am văzut eu azi-noapte, n-au fost din lumea noastră.

1998

1 ian. 1998 După cel mai steril an al vieții mele poate că mi se va da puterea să merg mai departe. Știu că acum nu mai știu nimic despre mine, ca un prizonier ținut într-o celulă fără oglindă și ceas, dar mi-a rămas dorința de a mă reînvia/reinventat. Un an de ieșire totală din ficțiune și iluzie, un an de „realitate”, mi-a reconfirmat că „viața adevărată” e ficțiunea cea mai atroce și că amurgul îngălbenit, de iarnă, cu benzi și zdrențe cenușii în limpezimea lui, e proiectat de dinainte de începutul veacurilor. Nimic mai trist, mai sfâșietor de trist decât iluzia realității. Abia de când ai înțeles asta ești matur și ești liber.

Stau în bucătărie, pe înnoptate, beau ness și scriu aici după o atât de lungă întrerupere. Nu vreau să accept îngroșarea pielii mele, întristarea hidoasă a ochilor. În lipsa unui proiect, mă simt invadat de îmbătrânire, și nu mai pot face față. Nu mai știu să scriu, să mă descriu. Nu vreau și nu pot să mă accept: o să am patruzeci și doi de ani. Socialmente sunt tot mai absent. Degeaba am scris câteva cărți frumoase. Lumea s-a schimbat în întregime și a-nghițit efortul pe care-l împingeam uneori atât de (dincolo de) departe. Nimic nu mai e nimic pentru nimeni. Pentru '98 (dar sănătatea mea e atât de fragilă și mintea mea atât de frustrată, de derutată) mi-aș dori să-mi apară *Levantul* și celălalt volum de versuri, să fac un contract în Franța pentru *Orbitor*, să termin doctoratul și să încep (chiar și după luni de graviditate) aripa dreaptă a marelui flutur. Toate astea se vor face dacă voi fi sănătos. Și poate și altceva, ceva neașteptat și viclean și miraculos, care să (-mi, ne) schimbe viața... Lucrurile în bizarul meu

caz s-au încetinit considerabil și poate că așa e și bine. Sunt în partea a doua a vieții, pot să turbez negând-o — dar așa e. Sunt pentru că o simt. Toată schimbarea s-a întâmplat în anul absent al miezului vieții mele, în anticlimaxul lui '97. Când, în coconul dens al „vieții adevărate“ mi s-au remodelat trăsăturile, firea, organele interne. Mă trag deja, ușor, din cel care-am fost, și care rămâne o imago de substanță sticloasă agățată de-o rămurică.

4 ianuarie Nu știu cum să reconstruiesc artistul într-un material atât de dement, de iresponsabil, de dezorientat și cețos cum e viața mea de acum. Dimineată — și de zile și luni în șir — acces jalnic de paranoia: nu pot câștiga de pe urma scrisului meu etc. etc. E ceva greșit în lumea asta bla bla bla. Cu fiecare cuvânt și val de adrenalină îl înfund și mai mult în mizerie pe nenorocitul de adolescent care am fost și căruia nu-i trecea măcar prin minte să-ntrebe vreodată: dar de fapt ce sunt banii ăștia de care vorbește toată lumea? Sunt alterat, înstrăinat — ca femeia care știe că are în uter un embrion de monstru, și își dă foc cu oroare. Încă sper că am să avortez, însă, insul matur din mine și că supliciul focului nu va fi necesar. Trebuie să uit nebuniile astea, trebuie să redevin eu însumi. Să mă trezesc, să-mi reamintesc. Nu pentru bani și confort am scris REM. Poveștile cele noi au să refuze să intre printr-o poartă de urinoar, chiar cu porțelanul lustruit ca oglinda. Să mă reconcilies cu mine, să mă-ntorc dracului la mine. Ultimul an mi-a arătat cine și cum aș fi fost dacă n-aș fi scris niciodată: o javră urlând în cor cu javrele. Să-mi trag, în vis, palme peste obraji pân-o să mă trezesc la irealitate.

Să fac o mică poveste (10 pagini?) pentru *Lettre*? Poate ar merita să încerc, ca o primă învârtire a manivelei...

Scotez că voi reîncepe romanul către 1 iunie. Până atunci voi fi terminat definitiv cu doctoratul. Dar e posibil ca restaurarea creierului meu să fie mai migăloasă. Nu știu dacă nu sunt definitiv corupt de aerul ăsta otrăvitor. Dacă după 16 ani ți se resoarbe timusul și ești lăsat fără un scut fizic esențial, ce scut mental și moral se coboară după vârsta de 40?

Din nou *Războiul sfârșitului lumii* de Llosa.

Visez tunele și caverne subterane prin care lunec amețitor. Lumea absurdă din computer games.

Silvia. Încerc — încep — să reconstitui. Bucătăria de doar un metru pătrat din Floreasca. În șase luni va trebui să devin solidar cu cel de acum cinci ani, cel care începea O. fără să aibă habar ce face.

8 ian. Nu văd nimic înainte. Nu am nici speranțe, nici proiecte, nici dorințe. N-am mai avut niciodată sentimentul ăsta al sfârșitului. Mă gândesc de multe ori la finalul comediei. Nici măcar nu mi se pare interesant. Moartea mea, stingerea conștiinței mele, trezirea mea din visu-ăsta inexplicabil, tot ce mă făcea altădată să încremenesc de teroare, acum îmi apar ca verosimile, reale, factuale: lucruri care se vor întâmpla. Nu se întâmplă numai fantomelor din visul meu (pentru care e natural să moară de vreme ce sunt deja moarte): mi se va întâmpla și mie. Dovada inexistenței mele, căci nu poți muri dacă nu ești — și nu ai fost întotdeauna — absent. Dar nu de moarte e vorba aici. Nu e tema morții, nu e nimic tragic și patetic. Mi se pare, pur și simplu, că am trăit destul. Filmul a avut deja momentul lui culminant. Cât mai poate ține fără să te plictisească și să te irite? Parcă aș fi la sfârșitul numărătorii, parcă aș fi dat de fundul sacului, și în scris, și în viață.

De fapt, viața mea e închisă. Am făcut — bune și rele — ce era de făcut. Am o femeie și un copil. Nu voi mai avea altceva. Am să declin către bătrânețe. Nici o schimbare adevărată nu mai e cu putință. Socialmente mi-am umplut forma. Sigur, aș putea să decad, și asta ar fi o soluție. E unicul sens posibil în care poți acumula experiențe noi și te poți dezvolta interior. Mulți, ajunși la limita karmei lor, au ales calea asta. Sunt însă prea slab ca să-mi dau drumul. Am să merg, probabil, încetșor — dacă nu voi fi ridicat de pe pământ pân-atunci — pe drumul fără spini: un universitar tot mai în vârstă și mai autist, un scriitor care nu mai are de ales decât dubiosul prestigiu local. Probabil că la 60 de ani or să-mi dea vreun premiu special al Uniunii scriitorilor. Fiindcă nu sunt și n-o să fiu niciodată altceva decât autorul cărților mele, n-o să am vreodată acces la „succesul internațional“.

Și aici cred că am ajuns la — sau mă apropii de — limită. Or să-mi mai iasă câteva traduceri, care vor avea câteva cronici. Nici bani, nici prestigiu în plus. Cel mult am să pot trăi, material și thymotic, liniștit, mai departe.

În scris, am să duc mai departe (sau, mai curând, mai aproape) *Orbitor*, din toate puterile mele. Dar mă tem că sarcina e atât de mare, încât o să-mi scrântesc mintea și o să fac hernie în testiculele imaginarului de pomană. Poate doară căz cu spirikismus aș putea urni cuirasatul mai încolo cu câteva degete. Sau cu credința care mută munții din loc. Dar scrisul meu s-a modificat. Nici forma literelor nu mai e aceeași. Altădată buclele licăreau într-o tridimensionalitate lizibilă, inteligentă. Acum sunt ascuțite, întâmplătoare, desfigurată de neliniște. Cum aș mai putea continua suprafețele artiste, desenate cu migală, sub lupă, ale paginilor de acolo? Cum îmi ieșea, oare, ca literele să trimită codițe și cârcei de cerneală nu numai între ele, în planul paginii, dar și între pagini, ca și când nu ar exista decât ele, caligrafiate în vid, extinzându-și sinapsele în toate părțile, încât cartea, lipsită de orice urmă de hârtie, era un burete de litere interconectate, de cuvinte plutind în aer, organizate în circuite și rețele prin care curge lichidul ultramarin, de fraze ce se cheamă din colțuri diferite, intră-n rezonanță, vibrează, modulează... Nu mai știu cum făceam să dispară filele albe dintre straturile de bucle albastre, în așa fel încât ele puteau depăși masa critică și fuziunea putea avea loc. Va trebui multă meditație ca să pot scrie fie și prima literă a volumului următor. Chiar și fiind la capătul lui însă (mi-aș da patru ani din viață ca să ajung acolo), am să fiu departe de final și totul va reîncepe. Voi putea intra însă — mi se dă, poate, șansa asta — în al șaselea deceniu al vieții având în urmă ce mi-am dorit întotdeauna: o mare carte, un mare roman. La cincizeci de ani (bănuiesc că înainte, cu un an sau doi) aș putea, dac-aș vrea... De-aș putea să vreau... ce-aș putea să iau... Dar mă opresc, fiindcă nu am nici un haz.

Sunt mereu atacat de câini în vis. Vin către mine, mă privesc cu ochii lor de om, și îmi prind deodată degetele între colți. Simt durerea și îmi privesc apoi mâna, cu greu scoasă din gura javrei: e zgâriată și cu bășicuțe de sânge. Noaptea

trecută am avut o insomnie prelungită. Nu chinuitoare. Aproape plăcută, de fapt. Am rememorat poveștile mele de dragoste, amoroase, sentimentale, platonice, sexuale și parasexuale — pe care le-am găsit în jur de 24. Suficiente, mi-am zis cu suficiență. Am căzut apoi într-un vis neconex. În sala de baie a unui hotel de provincie (sau, mai degrabă, de cartier mărginaș al orașului) m-am dezbrăcat și atunci am văzut că pe piept — pe care mi-l vedeam ca pe al altuia, ca și când aș fi privit în oglindă — îmi apăruseră, oribile, pustule și ulceratii însângerate. Foarte mirat, am început să mă șterg cu un prosop, și într-adevăr pielea se curăța, pe măsură ce un fel de viermi sau larve cădeau pe podea sau se striveau în prosop. Când m-am uitat mai bine, mirat dar deloc neliniștit, mi s-a părut că-nțeleg ce se petrecea. Când inspiram puternic, în pielea mea, devenită aproape străvezie, ieșeau nenumărate firisoare roșii, capilare ramificate ca într-o cuperoză întinsă peste coaste. Multe dintre ele se estompau la expirație, dar câteva rămâneau și se îngroșau, devenind viermii însângerați care-mi zdrențuiau pielea pieptului. „Îmi trebuie spirt“, îmi trecea prin minte. „Doar cu spirt pot să-i omor.“

S-a lăsat noaptea și nu există extraterestri, nici îngerii. Au fost nopți înstelate și zile violent luminoase, cu inserări delicate, roz și azur. N-am mai fost vizitat, probabil că etapa asta a vieții mele nu interesează pe nimeni.

12 apr. 1998 De trei luni n-am scris și n-am gândit nimic. Singura conștiință a prezenței mele între suprafețele astea tari și colorate, prin care nu-mi pot trece mâna oricât aș încerca — mâna: altă suprafață tare și colorată — este teama care mă cuprinde uneori, nici ea prea dramatică: de fapt, ce fac eu? ce e cu mine? Am renunțat de ani întregi (ani!) la tot ce-mi dădea realitate înainte. Mi-am suspendat funcțiile vitale deliberat: de câțiva ani sunt, de fapt, în comă afectivă, intelectuală și mult mai mult: în comă psihică adâncă și poate nereversibilă. Uneori mi-e frică, și mă văd atunci brusc: un ins de vârstă mijlocie, târât către altă vârstă, și de acolo spre alta, un om cu viața închisă, care nu mai are de luptat pentru noi teritorii, ci ca să le păstreze pe cele vechi, contestate de toți și uneori smulse. Nu-mi arăt încă deplin

vârsta și nu mă obsedează cu adevărat, dar mă leagă și mă face incapabil de apărare. Da, am trecut în defensivă, asta e marea schimbare de la 40 de ani. Curând voi fi cu spatele la zid, fără măcar să cred în cauza mea, dimpotrivă, crezând tot mai mult că ei au dreptate și că n-am făcut nimic adevărat întreaga mea viață. Că totul a fost idiot și greșit, pe o direcție înfundată, ca o galerie de cariu, cu propriile mele elite uscate. Nimeni n-o să mai ajungă acolo ca să descifreze semnele de pe ele, și când lemnul va fi folosit, galeria mea o să fie socotită un defect, și lemnul aruncat cu totul în foc. Apoi — corpul meu devine tot mai prezent în mintea mea. Urechile îmi vâjâie noapți întregi cu un urlet de fabrică, încât abia pot să adorm. Laringele s-a umflat și pare plin de o carne nelalocul ei, ce mă-mpiedică să înghit normal (în ultima lună amenințarea a mai diminuat). Uit tot mai mult din ce-am știut odată și refuz orice nouă lectură, orice efort de memorie. E ca și cum aș fi fost programat pentru cel mult 40 de ani și mi s-ar semnala agasat că e cazul să mă potolesc.

Pe de altă parte, suspendarea asta a vieții mele în ultimii doi ani, ce mi-a fost impusă nu de doctorat (să fim serioși), ci de un ordin păslos dar indiscutabil al minții mele, pare o perioadă de odihnă intensă, de pregătire pasivă pentru un viitor efort exorbitant. E, sub placiditatea și lenea mea de a gândi din ultima vreme, un fel de tensiune fără tensiune ea însăși, o încordare fără efort și dramatism (așa cum se auto-mutilează schizofrenul) — este o așteptare obiectivă, neașteptând nimic, sau „neașteptându-se la nimic“, este o stare asemenea celei dinainte de a scrie un poem sau o pagină zilnică. E un pattern, o scânteiere de linii dematerializate, o structură care formează, încet, foițe embrionare. Sper să fie așa, deși nu pot să cred că va fi așa. Pentru că nu mai pot crede în realitatea mea, și din ireal nu se poate forma acel embrion, singurul pe care aș vrea să-l formez în uterul minții mele.

Aș face orice în loc să citesc. Lipsa de antrenament și de orizont intelectual se simte deja bine în tot ce fac. Cu toate eforturile mele de coerență abia dacă mă mențin pe o relativă linie de plutire. Am scris câteva articole — nu rele. În Germania am fost în oarece formă și am făcut figură de „nouă

vedetă a literelor românești". N. a avut toate cronicile pe care le poate avea o carte și este, indiscutabil, un succes, de critică măcar. Însă nu-mi fac nici o iluzie că o să cresc astfel în ochii celor pentru care sunt un „dușman obiectiv”. Știu, sunt conștient că am pierdut ritmul, știu și de ce, măcar în parte. Poate că vara asta, în orice caz după încheierea doctoratului, o să-ncep un fel de acțiune de regenerare, de recuperare, asemenea unei femei care s-a delăsat și a devenit o șleampătă, dar a cărei frumusețe ar putea repede să reîncape să se reprezinte pe sine. Mă tem, de fapt, cu adevărat numai de gândul că tipul de frumusețe feminină s-a schimbat brusc și că, oricâte eforturi aș face, n-aș reuși decât să mă îndepărtez mai mult și mai mult de ceea ce se-nțelege astăzi prin frumusețe.

24 mai „Sufletul omenesc, în mod relativ, nu este legat deloc de materie. El poate să vadă și în întuneric, și pe cele foarte depărtate ca și cum s-ar petrece aproape. Numai că noi nu-i dăm acestei însușiri sufletești puterea și libertatea necesară și o strivim, ori prin ideile noastre încurcate ori prin gândurile noastre risipite. Dar când ne concentrăm în noi înșine, atunci ne retragem de la tot ce se petrece în jurul nostru și mințile se subțiază. Atunci, sufletul nostru intră în rostul său și lucrează în cel mai înalt grad. Astfel că aceasta este o lucrare firească. Am auzit de la răposatul meu duhovnic că și oameni care nu agreează rugăciunea... văd lumina chiar și în cea mai întunecoasă cameră. Văd cum aceasta iese din toate lucrurile, ating obiectele și simt natura lor dublă (firească și suprafirească) și pătrund gândurile celorlalți.” Din *Pelerinul rus*. Și tot acolo: „Rugăciunea inimii mă îndulcea atât de mult, încât nu credeam să fie cineva mai fericit decât mine și nu știam cum putea fi o fericire mai mare, mai deplină, în împărăția cerurilor... Oamenii, arborii, plantele, animalele, toate mi se păreau înrudite, în toate găseam icoana numelui lui Iisus Hristos. Mă simțeam uneori atât de ușor, încât mi se părea că nu am trup, și parcă nu umblam, ci pluteam plin de bucurie prin văzduh. Uneori intram cu totul în mine însumi și vedeam limpede toate cele dinlăuntrul meu, minunându-mă de alcătuirea prea înțeleaptă a

trupului omenesc. Alteori simțeam o bucurie atât de mare, parcă eram împărat...”

14 sept. 1998 Nu mai găsesc interfața dintre cuvinte și mine însumi după trei ani de abandon și ștergere. Mi se pare și artificial, și ridicol să țin mai departe jurnal, când nici nu mai știu ce sau cine sunt și nici să formez — ce bucle absurde — scrisul de mână. Odată ei se-ntrebau ce se petrece acolo unde „sângele devine gând”, dar problema mea se naște-n altă parte, acolo unde procesele cerebrale devin text. Am trăit pur, fără strop de autorefecție, fără lecturi, fără singurătate, fără sentimente — căci nu mai am dreptul nici la dragoste, nici la propria mea viață — această avansare mecanică spre distrugere. Am scris ceva degradant: patru sute șazeci de pagini de batjocorire de sine. Timp în care mi s-a atrofiat vitalitatea și mi-a dispărut, ca la crocodilii muribunzi, mi s-a stins lumina din pupile. Mă-ntreb ce-a fost cu mine în acești ani și pot să și răspund, atât de simplu: n-a fost nimic. A fost moarte, o moarte care se-ndreaptă spre moarte. Am depășit cu mult jumătatea vieții. Mi se iau acum înapoi minunile ce mi s-au dat. Mi se apropie paharul amar de buze.

Totuși există în mine, încă, dorința de reconstruire. Vreau, după enorma pauză de o mie de zile, să revin, să mă regăsesc, să reiau romanul care, în acest al patrulea deceniu al vieții mele, e chiar viața mea, cea adevărată, fără de care mor zi de zi. Mai e un strop de nebunie în mine, și care ar trebui să crească și să se spargă ca o icră cu peștișor. Trăiesc o vreme crepusculară, dar o dată, cândva...

Mi-au ieșit și două cărți frumoase, una total lipsită de timp, fiindcă devastată de timp, cealaltă — o tristă și adânc întipărită fosilă. Din altă lume. Parc-aș avea nouăzeci de ani și aș fi scris ceva între războaie. Nu sunt ale mele, nu le-am scris eu, cadavrele s-au răcit.

Cât am de scris aici? O sută de pagini pe an? Am de citit 150 de cărți pe an? Câți ani de-acum înainte?

Iartă-mi tâmpenia, e doar începutul, sunt primii pași ai paraliticului. E doar prima pagină și primul contact ochi în ochi. Am nevoie de mine, nu mai pot trăi fără mine.

15 sept. Zi ploioasă: e așa întuneric, că abia văd să scriu. Mașina de spălat vase se zbate mârâind, robinetul picură, și totuși e mai mult decât liniște. E ataraxia bucătăriei mele externe, unde mi-am scris cărțile și unde nu s-a auzit niciodată decât țipătul metalului presat pe hârtie și sângerând cerneală. Am fost trist în ultimul timp, m-am simțit ieșit cu totul din lumea mea, deformat, deposedat de jargonul meseriei mele și de puterea creierului meu. M-am simțit terminat — și sunt, fiecare rând scris aici spune asta: nu mai e nimic în tine, ai dispărut cu tot cu lumea ta. Sunt aici, în incinta caietului ăstuia, ca-ntr-un salon de gimnastică recuperatorie: peste săptămâni sau luni voi începe iar să-mi mișc (foarte, foarte puțin) oasele, cu dureri insuportabile la-ncheieturi, se va adăuga un strat de mușchi abia observabil peste carnea cașectică dinainte... Până să mă scol și să umblu — dacă! — până o să pot relua O. așa cum trebuie el reluat, — o să înghit umiliința anchilozei, a mișcărilor caraghioase, a poticnelilor penibile, a cârjelor și cadrului de pășit. O să mor de fericire rânjind idiot când, opintindu-mă și bâțâind, o să parcurg spațiul dintre pat și masă, un nenorocit de metru de dușumea. O să „reînvăț“, ceea ce-nseamnă că o să învăț prost, artificial, mersul, o să-l fac ca din carte, manierist și robotizat, ca performat doar de cerebel fără controlul lui Klamm și al lui Westwest. Dar altfel n-o să mai merg niciodată.

Citesc cu plăcere Dostoievski, sărind însă zeci de pagini și oprindu-mă doar la anumite scene (deloc cele „tari“ și clasice: să nu aud de Sonia, nici de secția de poliție; dar cât de vii și de „tinere“ scenele de pe stradă, cu melancolia lor rusească: fata beată pândită de tânărul desfrânat, cântăreața și flașnetarul, mujicii adunați grămadă într-o piață, dar „în grupuri mici“, casa crimei revizitată, sub semnul lunii arămii, Svidrigailov împușcându-se într-un tablou de Chirico...). Citesc chiar cu plăcere, lucru cu totul neobișnuit în ultimul an, când n-am mai suportat deloc literatura. Înțeleg atât de bine acum ce înseamnă un original și un second-hand. Și știu, și exult la gândul că, odată, ce am crezut că e nou și original în scrisul meu va diminua și se va topi în „vuietul vremii“, iar lucrurile scrise ca umplutură sau în joacă,

sau surprinse cu o privire laterală vor crește și se vor umfla sub lumina unei alte poetici, imprevizibile de acum. Deși nimic din toate astea nu mai contează. Totul e să scriu, să reiau scrisul, să scap de retorica asta goală și să scriu. E o îngrămădire de fantome în zona optică a minții mele. Scrisul, oricum, oriunde și oricând, le cheamă, și ele scot frunți și pomeți și palme prin pagină, ca embosarea strigoiului în pereții unei case bântuite.

Levantul se va juca pe scenă la-nceputul lui octombrie. Va fi destul de bizar, probabil, să-i văd pe iroi în carne, oase și costume de epocă. Poate că o să mă simt chiar picat în Levant.

Am refuzat să fiu publicat în Franța la o editură mică. Ce-am avut și ce-am pierdut. De la Gallimard, Actes Sud și Plon n-o să cobor, brusc, la... cum îi zice? No name.

Mâine plec la Onești pe o vreme scârboasă, cu ploaie înghetată. Cum e mai rău.

20 sept. Am fost bolnav la Onești și m-am întors înainte de vreme. Acum, deși sunt bine, am rămas slăbit și parcă pe altă lume. Am dormit foarte mult noaptea trecută, iar azi la prânz am dormit iar, în camera întunecată de ploaia de-a-fară. Cel mai cald e în bucătărie acum, unde se coc cartofi în cuptor și miros violent strugurii tămâioși. Pe geam, aceeași culoare pluvială, galben-gri, al naibii de somnoroasă. Sunt într-un tablou de gen, mai ales că pisica lipăie din laptele ei și robinetul picură... Nu-mi vine să cred că aici, exact pe colțul ăsta de masă cu mușama roz, — pe-atunci, însă, dacă țin bine minte, crem cu vinețiu, parcă, și și mai demult galbenă cu picățele roșii — am scris pagini ce mă uimesc și mă sperie. N-am nici o pretenție să reiau imediat nebunia de-atunci. Poate că de asta nici n-o reiau. Aveam atunci zeci (douăzeci) de ani de exersare a acestor bucle. Acum trasez conștient, artizanal, ce atunci trasam ca în vis. Dar, uite că, de când am terminat „P.R.” — o nouă siglă, chiar dacă o provincie depărtată — e în mîntea mea o fulgurație de imagini: vise, amintiri, proiecte, chiar și idei (foarte timid), care arată că zona se reconstruiește. Fiindcă niciodată n-au fost importante imaginile, ci spațiul gelatinos, volumul în care,

și datorită căruia, și pentru care ele erau posibile. Și acest spațiu fără dimensiuni, plin de imagini fără ființă, se numește meditație. Asta mi-a lipsit de doi ani încoace. Ca atunci când muream de dragoste și, serile, în Ștefan cel Mare, ca să pot supraviețui, îmi spuneam: „OK, îmi mai dau șase luni de suferință, dar după asta o să-mi revin“, și-ntr-adevăr sufeream șase luni câinește și mai sufeream șase luni, dar îmi reveneam și deodată pereții camerei deveneau albi și drepți în locul bălților de sânge care fuseseră atâta vreme, îmi dau și acum câteva luni ca mintea mea să poată să-și curețe opacitățile, să devină brusc plumb transparent, cristal de plumb prin care să pot privi înăuntru.

Vise destul de complexe, deocamdată fără mesaj. Mici nuvele cu inși și inse.

„Ochi pe care nu cutez să-i privesc în vise“ (aproape albaștri?) Lentilele de contact cu semne și tatuaje.

M-am mai gândit să scriu acea „confesiune“ cu „cea mai urâtă faptă“ etc., dar, vorba tot a lui Dostoievski, „asta nu se poate scrie“. Dar Kafka a scris tocmai ce „nu putea scrie“ Dostoievski. Numai că nimeni nu poate scrie ceea ce Kafka n-a putut scrie. Căci — of course — ceea ce nu poate scrie Kafka se poate doar arăta. Și eu pot, la o adică, arăta povestea aceea-ndepărtată, dar n-o pot scrie cum nu pot scrie mâna și pixul ăsta cu care, totuși, scriu. Niciodată nu mi-am scris viața. Am fost mereu opusul autobiografului. Ceea ce am scris a fost tot ce mi-am putut imagina mai depărtat și mai deconectat de viața mea. Uneori am ajuns atât de departe, însă, încât scrisul meu, curbat ca și spațiul einsteinian, mi-a ajuns viața pe partea cealaltă a hipersferei și s-a contopit cu ea. Câteva pagini din jurnal și din *Orbitor* sunt viață scrisă și scriu viu.

Îmi adun puterile. Slavă Domnului că mi se permite. Uneori sunt plin de recunoștință și sper ca El să mă privească în acele clipe, nu în marea de nepăsare care a fost mai toată viața mea. Marea de nesimțire — de amortire-a simțirii — față de părinți, de mine și de mulți din cei, totuși, dragi.

Omuleț somnoros, pisicuța mea cu alb și negru a stat tot timpul cât am scris aici ghemuită în poala mea. Suntem atât de asemănători: două mamifere la căldură și adăpost, pe

când afară plouă de rupe. Ne amestecăm căldura ca o mamă cu copilul ei. Ar putea fi chiar puiul meu, și-am putea sta ghemuiți adânc sub pământ, într-o vizuină uscată, ascultând ploaia răpăind pe frunzele pădurii. Ar veni miros de ferigă încrudată de ploaie și noi am fi recunoscători, fără să știm către cine, strânși unu-n blana moale a celuilalt.

24 sept. Final bun de an în privința „rodului faptelor“, dar toți avertizează: nu-ți dori rodul faptei. Nu mi-l doresc. Dar sunt departe și de faptă. Îmi simt pereții craniului pe dinăuntru. La propriu. Mi se pare câteodată că, dacă mai există, creierul meu nu mai are contact cu oasele țestei, ci levitează în centru, tocit de prea îndelungată frecare, ca o bilă de cauciuc într-un mouse vechi. Nu se mai produc contactele, ci doar, cel mult, dizgrațioase aderențe care murdăresc geamul curb, parbrizul sclipitor al frunții și tâmplurilor. Nu se adună nimic în mine. Dar tot așa eram în America și nu era în mine *Orbitor*. Avea doar să apară peste ani. Nu era nici *Travesti* măcar. Cărțile nu sunt în tine. Ele sunt interfețe. Trebuie doi ca să apară al treilea, și deocamdată nu e nici măcar unul. Cum e să te-nâlnești cu Dumnezeuirea, să-ți dai un *date* și ea (el!) să vină? Asta știu doar câțiva, și fiecare o (îl) descrie altfel. Dar cărțile mari nu apar decât printr-un efort sexual, prin buze contopite și sexe bine împlântate unul în altul. Și-apoi lumea germinează în pântecul tău cerebral.

Am văzut repetiția *Levantului*, fără decoruri și costume deocamdată. Impresia mea inițială, de-a lungul spectacolului, a fost destul de nedefinită. Multe scene memorabile, dar în ansamblu, mi s-a părut, prea aglomerat și scurtcircuitat narativ, un balet mai curând abstract, deși viu și sclipitor. Va fi un fel de feerie din care spectatorii vor pleca nedumeriți și nedeciși în privința sensului general al „piesei“. Dar un lucru e, pentru mine cel puțin, sigur: în seara de după spectacol și în zilele care au urmat mi-am dorit tot mai mult să-l văd din nou. E un spectacol ce trebuie neapărat revăzut, iar și iar. E un drog psihedelic care te prinde pe neașteptate. Nu mai spun cât de dureros e fiecare pasaj lăsat pe dinafară. De fapt, spectacolul ar trebui să țină vreo cinci ore, pe puțin,

ca la curtea lui Ludwig. El e de două ori mai scurt decât i-ar trebui ca să-și arate toate roțițele. Toată epopeea ar trebui să fie montată, într-o ultra-super-meta-producție, un film sau o operă, sau mai bine o operă filmată panoramic. Sper din toată inima : 1. că piesa o să fie un succes. 2. că niciodată n-o să mai scriu atât de idiot.

Fteatru. Mă tot bate gândul, m-a umplut de echimoze. Și tube roze. Ceva gen *Opereta* lui Gombrowicz. De roman sunt la mii de verste, dar o să răzlesc, doar cu o traistă, un toiag și-o Evangheligie, ca pelerinul rus. Să nu scrii e o mare artă și cine n-a deprins-o nu poate să scrie vreodată.

29 sept. Neliniște și tristețe. S-a întors vechea boală. Nopti frământate și zile de mare frică. Mi-e frică de fiecare gest, de orice cuvânt, de fiecare senzație percepută. Din nou nu mai înțeleg nimic din viața mea. Și cu cât încercă alții să mi-o facă mai coerentă, cu atât panica mea e mai mare. Sunt un impostor nenorocit câtă vreme nu scriu. De fapt, nici nu știu cine sunt. Umblu ca dementul pe străzi, în jacka mea de piele, prin soarele alb al toamnei, mă uit după femei și fete tinere, dar nu sunt nici o clipă cineva, o persoană. Aș putea face orice, aș putea omorî sau bea până la dizolvarea ficatului, aș putea intra-n vorbă cu boschetarii ca să fiu măcar unul din ei. Dar n-aș fi niciodată nici măcar asta. M-a apucat stenahoria și poate un fel de amok cerebral. Nu-mi mai încap în piele de tristețe. M-aș arunca într-o poveste dulce și atroce, aș iubi o femeie-păianjen și m-aș lăsa înghițit.

În loc de asta — socializez. Iarna la munte — Alpii cu frunțile de gheață... Telefoane „de afaceri“, cu inși care sunt doar voci și poziții sociale. Întâlniri cu tot soiul de reprezentanți de ei înșiși. Și eu mă reprezint pe mine binișor: „Nu sunteți poetul M.C.?” „Ba da.” Și un zâmbet care arată falsă plăcere și deloc falsă modestie. OK, sunt M.C. de vreme ce semăn cu poza lui. Dar tu cine naiba ești de intri cu cizmele în M.C.-itatea mea? Vor veni lansări, călătorii, premiere (L.), cursuri și seminarii. Fiecare o lamă de cuțit pentru imbecila de mică sirenă. Ah, și va urma și „susținerea tezei de doctorat“, în „cadrul“ căreia n-o să susțin nimic. Și emisiuni

TV. Și nopți de sex. Și imaginea stelelor. Și filme. Dar cred că intru-n balamuc dacă nu scriu.

Amintiri foarte vechi (dar mereu aceleași) îmi apar spontan în minte înainte să adorm, în momente de mare oboseală. Ceva pare să se-ntâmple sub sticla calmă a duramater-ului. Dar ca să-nțeleg ce se-ntâmplă cu adevărat acolo ar trebui să mă-ntâmplu eu însumi mai întâi. Și asta nu mi s-a mai întâmplat de trei ani încoace, de la marele capitol final din O. Uit, oricum, cele văzute cu durere și plăcere perversă pe când zac pe pat cu mâna peste față.

Citesc puțin și sporadic, ratez moment cu moment șansa vieții mele. Puțină adrenalină adunată-n stomac e răspunsul meu la tot și la toate.

1 oct. Gădesc timp pentru orice (și oricine), doar ca să mă adun și să încep treaba — care? —, nu am timp și resurse. De fapt, nu simt încă nevoia interioară de scris. Nu s-a aprins nici becul galben, darmite cel verde. Îmi vin însă idei (colaterale, e drept) de povestiri, atât de perfecte încât, evident, n-o să le scriu niciodată. Ar fi așa: cea cu I.C., cea cu I.V. (de unde atâtea I-uri?), cea cu fantasmările nocturne și... mai care? Erau patru, dacă le-am numărat bine. Dar memoria mea are iar o perioadă de stupefiantă demisie. Mai ales în privința viselor, din nou intens trăite și poate semnificative, dar uitate complet în câteva secunde, la trezire. În fine, toate poveștile astea țin de o realitate exterioară și nu sunt demne să fie scrise.

Am de gând să mă reconstruiesc mai întâi fizic, căci hardware-ul e la pământ. O să fac o cură de vitamine și o să-ncerc să mă menajez pe cât posibil. Să forțez, acum, e împotriva intereselor minții mele, abrutizată de nefolosire. Și mintea e parte din corp.

Vreau să recitesc prima parte din O. Trebuie, oricât de liber s-ar dezvolta restul, să respect niște invariabile: nodurile și deschiderile din „Aripa stângă”. Am să notez toate firele întrerupte pentru o eventuală relansare. Apoi, să inventariez toate ideile pe care nu le-am folosit (încă) și care sunt notate în jurnal. Să nu uit că, de când am făcut faimoasa cutie de pantofi pe care scria „ORBITOR” și până am scris

prima pagină au trecut ani. Sigur, nu vreau să mai fac o cutie, dar timer-ul îmi spune: deocamdată nu. Am de așteptat dinamic. Motorul viziunii, delabrat de atâta vreme de mers nefiresc — așa cum ai pune un motor cu reacție să învârtă tamburul unei mașini de spălat — are nevoie de timp, de timp care merge invers, pentru ca piesele să se adune singure, să se sudeze și înșurubeze și lustruiescă și să înceapă vibrația. Voi face timpul să curgă, o vreme, invers.

Toamna e, mai departe, plină de lumină. Stau în bucătărie, cu spatele la fereastra cu perdea spectrală. Sunt într-un film, simt gust de peliculă în aer, ca atunci când dădeam foc mingilor de ping-pong. De-afară vin voci îndepărtate de copii și adolescenți, și zgomot de minge bătută. S-a dus viața vieții mele. Acum sunt într-un film despre mine, romanțat insuportabil. Și actorul nu-mi seamănă, în ciuda eforturilor machieusei.

3 oct. Serie de vise din care — performanță! — am reținut bruioane. În primul rând a revenit vernilul, sau olivul, mai curând, al veștedelor mele viziuni de altădată. Totul e întunecat, vesperal, sunt interioare aproape în beznă, iar lumina, câtă e, seamănă cu cea de pe altă lume a acelor goggles ce văd noaptea. Umbre, cafeniu și oliv, se așază una lângă alta, înghețate, în odăi stranii, în care parcă am mai fost o dată. Și a revenit, între aceste odăi și săli și culoare din clădiri insondabile, Piscina, bazinul scufundat în noapte în care înot în cea mai tulburătoare singurătate. Sală de înot noaptea: aerul cafeniu, apa neagră, pereții oliv... Eram altădată într-un spital cu piscină, înconjurat de alți bolnavi, copii și adulți. Acolo era și un bec galben, chior, ce dădea prea puțină lumină. Dar azi-noapte se petrecea o istorie de neurmărit, în care juriu de critică literară se țineau într-un colț de restaurant și alături (în altă sală) era o piscină cu culoare de înot și eu aveam inele pe toate degetele de la picioare: inele de aur filigranat (frunzulițe și lujeri delicați) cu pietre roșii și mov, ca și o mare și frumoasă floare de sârmă de argint. Eram uimit: când îmi pusesem, și de ce, inelele astea? Am început să mi le scot, când am observat că aveam câteva, mai mari și mai grosolane, și la degetele mâinilor. O

discuție cu Simona la telefon: avea voce de bărbat. Apoi iar perspectiva piscinei întunecate.

Zi mizerabilă, ploaie mocănească între blocuri. Oameni neobișnuit de urâți la coadă la mezeluri. Frig umed și „tristeți atavice”. Un urlat monoton de mașină de spălat undeva, în profunzimea blocului, la vecini. Uneori e de neînțeles cum poate fi totul atât de trist și de fără speranță.

Mi-a ieșit câte un nou tiraj la 2 CD și la L.

Cum, devenind un om adevărat, ai distrus umanul din tine.

Nu sunt încă posedat, nu sunt destul de atrăgător, deși stau în cea mai obscenă poziție, cu emisferile cerebrale larg desfăcute, lăsând la vedere diamantul.

Nu, nu mă posed, nu mă conțin, nu mai sunt excitant, eu, pentru mine. Nu pot intra, în extaz, în mine însumi. Nu pot ieși, orăcând și tremurând din membre, din carnea mea sfâșiată.

În ultimii ani se combină în mine ce e mai rău și mai ne-productiv din apucăturile Mariei și ale lui Costel: un fel de devoțiune oarbă și o visătorie indiferentă, amândouă forme de renunțare de sine, de deschegare, dejghinare, disipare a personalității. Sunt, dar cu ochii în gol, și totuși văzându-mi de roboteala casnică și de grijile celor din preajmă. Nici fericit, nici nefericit, nici vesel, nici trist. Furnică fără pleoape, ochi holbați care nu văd și nu știu.

4 oct. Tocmai când, citind *Vizuina* lui Kafka, pierdusem șirul și mă gândeam la felul în care se acuplează păianjenii păsărari (masculul țese o „pânză spermatică”, o cocoloșește cu etichete și va trebui s-o introducă într-un orificiu de pe partea ventrală a femelei; pentru asta el trebuie s-o apuce și s-o îndoie pe spate, deși e mai puternică și mai voluminoasă ca el, și să-i blocheze cu ghearele din față colții veninoși; apoi trebuie să se retragă rapid, și chiar și așa sfârșește mai mereu devorat), un mic păianjen a căzut cu zgomot sec pe pagina compactă (supralicitez, dar asta e adevărul: exact pe cuvântul „dușman”) și a rămas acolo încremenit, până când l-am grăbit, cu degetul, și-a dispărut peste muchia cărții.

Plouă de rupe pământul, și stau în bucătărie, citind și încâlcindu-mă-n gânduri. Lumina e aprinsă, deși abia a trecut de prânz. Apa șiroiește și răpăie pe pervaz. Peste foaia asta de caiet lumina puternică a becului aruncă umbra unei mâini și a unui vârful ascuțit de pix.

Infirmeria de la Voila. Odăile acelea psihice. Nu din lumea asta. Și totuși... poate că există acolo și le-aș putea vedea. Ca și casele copilăriei mele. Dar, dacă le-aș vedea cu adevărat, cu ochii mei, aș vedea acele odăi, culoarele și scările și paturile alea, pe care le văd, altfel, în vis? Căci eu nu caut imaginea, ci emoția nebunească legată tocmai de incompletitudinea, de fantomaticul dulce al imaginilor pe jumătate reamintite, pe jumătate reconstruite de homunculul străveziu din bobul de perlă din holograma imaginarului meu.

Să recitesc *Vision & Prayer*. La fel, *Manechinele*.

Kafka: proza exponențială. Nu în onirism, ci în puterea minții de a dezvolta exponențial o idee e miza lui. Doar prin telescoparea asta spargi limitele înțelegerii și cristalizezi neînțelegerea ca pe un zid de cuarț, spart la rândul său către o neînțelegere de o sută de ori mai mare, și apoi către una de zece mii de ori.

6 oct. Problema mea este în întregime una de credință. Nu știu dacă mi-am pierdut credința în cisterna interioară de aur lichid — nu, cred că ea există mai departe acolo, în centru, departe de sfenoid și parietale — dar în „cred că ea există” nu mai accentuez cuvântul inițial, ci pe „ea există”, un cuvânt unic, de fapt. Așa că tocmai prin folosirea, aici, a cuvântului „cred” ca dubitativ, ca aspect al unei opinii și nu al unei credințe, îmi neg credința, sau o ambiguizez, căci în realitate nu există decât femeii pe jumătate gravide. Pe de altă parte, chiar dacă uterul e acolo, lipsește vaginul. Nu mai cred că aș mai putea pătrunde acolo. Am fost acolo rarissim, totuși mai des decât oricine. Am ajuns acolo foarte ușor când pereții au fost groși de bilioane de kilometri și n-am putut pătrunde când au fost subțiri și străvezii ca unghia. Și, în fine, mi s-a năzărit că, de fapt, sunt în cisternă, și că locul unde ar trebui să ajung dacă mi-aș relua căutarea ar

fi lumea cerului albastru, a frunzișului verde și-a blocurilor cenușii. Într-un fel chiar așa e, dar în ce fel? Și în câte mii de feluri e o rătăcire penibilă? Mi-e imposibil, deci, să discern dacă nu vreau sau nu pot să mă-ntorc acolo.

Cea mai pură lumină de amurg de toamnă, pe fereastră. Beau o cafea tare, îmbătrânesc și scriu de mână. Și, of course, estetizez, estetizez... (bineînțele, pentru că asta-ți rămâne când nu mai ai credință: bigotismul).

Amnezia nocturnă mă supără cel mai tare: mă obsedează într-atât, că mă trezesc — sau semi-trezesc — în toiul nopții, cu visul limpede în minte, îl recapitulez, îmi propun să-l memorez în toate detaliile și de cele mai multe ori îl uit, iar ce-mi mai aduc aminte e exasperant de plat. Unde sunt viziunile încremenitoare din adolescență? De azi-noapte, când am pierdut cu totul visul „central”, lung și liniar, mi-au rămas doar două colaterale: suntem, eu și puștii de la cenaclu, într-un autobuz, trebuie să coborâm, și un băiat ia de pe banchetă un colet lunguiet. E de fapt un bebeluș de doar o lună-două, înfofolit în plăpumioară de satin. Mi se pare caraghios cum îl duce, așa că i-l iau, petrecându-mi expert brațele în jurul lui: „Uite, așa se ține”, spun triumfător, mirat și eu ce bine l-am apucat, „se vede cine a avut”. Și, spre dimineață, Emil îmi povestește că a fost la o bursă sau un congres. „Și ai luat ceva? Vreo diplomă sau vreun premiu?” „Nu tocmai”, zice el cu modestie, „totuși mi-au dat ceva.” Am știut atunci că e o medalie de aur. Emil se scotocea într-un fel de portofel uzat, încărcat de hârțoage murdare, ca să mi-o arate. Totuși n-a mai scos-o. Dar cuvintele „medalie de aur” au strălucit în mintea mea la fel de tare ca obiectul.

Neliniștea-mi scade uneori, dispare câte o zi întreagă, dar revine. E, acum, singurul meu bun. Azi am simțit-o din plin. Am umblat fără țintă prin oraș cu un sentiment de singurătate și umilință cum n-am mai avut de cincisprezece ani. Era multă lume și totuși nu era nimeni, era un peisaj în jur: soare, universitatea împresurată de chioșcuri și tarabe, troleele cărându-și încărcătura de hominizi — dar nimic adevărat. Așteptam pe cineva, aveam nevoie de cineva. Pri-

veam fundurile fetelor, buzele lor unsoase de ruj și știam că sunt mai departe, mai incompatibile decât dac-ar fi fost o proiecție de lumină pe un ecran. Știam că nu e-n toată lumea, de asemenea, un prieten. Căruia aș putea să-i spun (dac-aș ști) ce se petrece cu mine. Sunt fără speranță, ca un bolnav fără speranță. Nu mai am, știu, nici o ieșire. Un om terminat, cu viața închisă. Când am ajuns acasă am simțit că am mintea în piept și-n brațe, și că nu pot gândi, pentru că asta doare.

Din bătrânul K, absolut insuportabil în carnetele lui cu vârstături de geniu: „Sunt obișnuit să am toată încrederea în vizitiul meu. Când am ajuns la un zid înalt, alb, care se prelungea arcuindu-se lent într-o parte și în sus care ne oprea mersul mai departe, după ce-am mers o vreme de-a lungul zidului pipăindu-l astfel, vizitiul spuse în cele din urmă: «E o frunte»”.

Aștept liniștit, deși asta-i o contradicție în termeni. De fapt, aș putea spune, cu același rezultat, că sunt neliniștit și că nu aștept nimic. Dacă s-ar petrece acum, aici, o minune, dacă în fața mea perdeaua asta de la geamul bucătăriei s-ar sfâșia până sus, aș ști că visez. Ar urma ușurare sau disperare? Poate un zâmbet alb.

Scrisul înseamnă o limitare extraordinară, o restrângere a conștiinței până-ntr-atât încât rupe orice legătură cu lumea. Refaci un uter în jurul tău. Închizi pleoapele și aștepți. E ca în hipnoză: totul dispare, în afară de vocea care comandă, și care te hrănește cu voință străină ca un cordon ombilical. Atunci ești tu însuși, când vocea vorbește limpede în tine, iar tu stenografiezi înfrigorat.

7 oct. Noapte de insomnie, dezvrăjită de un vuiet continuu în țeastă, „ca zgomotul unor ape mari”. Frica, legând camere întunecate prin spații și timp. Citesc mai departe Kafka, și vreau să mă apuc și de Céline, *De la un castel la altul*. Motorul se încălzește greu. Dar va începe până la urmă să vibreze ca un compresor. Am drog bun de data asta, care mă aruncă în acea stare, deocamdată vidă, dar ce contează e starea și mai puțin plinul ei. Căci starea e, de fapt, plinul.

16 oct. Iarăși singur, după o săptămână de agitație fără sens, după o noapte dramatică (o criză înspăimântătoare de ficat sau bilă, cu stare de rău ca în preajma morții, cu mers la spital la patru dimineața, cu o rătăcire halucinantă prin ploaie și beznă în curtea sinistră a spitalului, lătrați de câini, căutând camera de gardă printre depozite și centrale termice, cu o incredibilă scenă beckettiană când am găsit, în fine, camera de gardă — cei doi „medici“, de fapt un fel de gropari, de brancardieri, doi monștri care și-au bătut joc la propriu de noi —, cu o plecare indignată și o întoarcere acasă, prin aceeași ploaie nocturnă, când porneau primele tramvaie), după, în fine, nouă zile în care n-am mai scris în jurnal și nu mi-a mai fost mintea la scris — și la nimic altceva, de altfel.

Nu mi-e bine, fizic. Iar mental — aceeași indiferență pentru oricine și orice. Același sentiment că viața, de fapt, a trecut și că, dacă voi mai trăi fie și câteva zeci de ani, nu va mai fi viață, ci o zonă de rutină cotidiană. Zilnic mi-e jenă de faptul că mai exist. În plus, mă simt teribil de obosit. De multe ori îmi zic — nici nu-mi zic măcar, ci știu — că n-o să mai fac nimic, niciodată. Viața mea e închisă de parc-aș fi trăit o sută de ani. Doar scrisul — sau echivalentul lui în trăire, despre care nici nu-ndrăznesc să mai scriu (nu, asta nu mai e pentru mine, și abia dacă mai cred că a fost vreodată) — mi-ar putea aduce un eșantion din Mircea de altădată, o autogrefă, o ieșire din degradarea asta. Dar mintea mea e stoarsă, și nu văd momentul ăla în același timp banal și dumnezeiesc în care-aș scrie prima pagină, prima literă.

Citesc distrat și neîncrezător Céline. Mi se pare deocamdată o balmăjeală senilă. O duc mai departe, totuși, ca băiat conformist ce sunt.

Scriu, cu opinteli incredibile, de începător, articole, în care mă lovesc la tot pasul de faptul că nu am nici o opinie, că nu cred (în) nimic, că nu mă interesează tema pe care scriu. E iarnă în mintea mea. Mă screm să storc un strop de sens dintr-un tub gol, răsucit la limită. Ies texte ambigue, în care pare că se înfruntă mai multe atitudini (de fapt, se aliază mai multe nepăsări). Totuși ele sunt mai bune decât aproape tot ce se scrie azi în reviste, dovada unui dezastru intelectual

cert. De ce scriu articolele-astea? Pentru că mă roagă amicii, și știu că au nevoie, nu de mine, ci de numele meu, care sună tot mai tare, ca o tobă de circ, pe când eu mă-ntreb prin ce laparectomie aş putea să scap pentru totdeauna de el. Visul meu: un loc îndepărtat unde s-o iau de la capăt. O viață ulterioară.

Puțină cafea mi-a schimbat dispoziția, o dată cu chimismul cerebral. Poate că n-ar mai trebui să-mi usuc creierul cu nes, care, de altfel, nici nu mai are efectul de altădată (ci, ca orice drog după perioada de surpriză, când mintea e prinsă cu garda jos, nu mai face ulterior decât să accentueze starea pe care deja o ai, și care de cele mai multe ori e de abulie tâmpă).

23 oct. După o noapte cu somn agitat m-am trezit — oroare — tot M.C. Măcar m-am trezit devreme de data asta. La bucătărie geamurile sunt brumate aproape până sus și lumina e aproape neagră. Vine frigul. Și mintea mi-e înghețată, deși, ca-ntotdeauna foarte dimineța — înviorările din tabere și din armată — e un fel de exaltare, un gaz hilariant în oasele mele. Mi-e drag să trăiesc în astfel de dimineți cenușii și-nghețate.

Am visat și-am mondenizat. Mai întâi visele: dreams and ladies first. Eram undeva la munte, într-o localitate balneară cu arhitectură specifică: un fel de castelașe destul de kitsch (dar pitorești pentru cei mai puțin pretențioși), vile pierdute-n vegetație... Cineva, sigur o femeie — deși n-o vedeam — zice: „Știi, noi aici avem o ciudățenie: ne lipsește un punct cardinal: nu avem estul.“ „Cum adică?“, zic eu. „Uite-așa. Avem nordul (și-n timpul ăsta vedeam un fel de panoramă a stațiunii rotindu-se cu partea de nord către mine), sudul, vestul, dar estul nu există, nu mai există.“ Și-ntr-adevăr, când acea panoramă s-a mai întors o dată către mine, am văzut că acea zonă a orașului era... altfel, diferită, ciudată. Parcă erau și acolo construcții și arbori, dar nu erau la fel, ca și când o parte din realitate ar fi fost înlocuită de ceva făcut pe calculator, asemenea acelor destul de artificioase lumi virtuale. Dar parcă nu numai desenul și culorile erau diferite, ci mai ales sentimentul pe care ți-l dădea lumea

aceea străină: o emoție, o nesiguranță, un gol în piept. Deodată am înțeles despre ce era vorba. Ființe dintr-o altă lume se făcuseră stăpâne peste un punct cardinal din lumea noastră. Trebuia să mă apropii, să văd mai bine. Am planat cu mintea deasupra zonei de est a orașelului, care cuprindea, acum am văzut mai bine, numai clădiri ultramarin: case, castele de apă, totul vopsit în aceeași culoare. Dar stăpânii zonei schimbau rapid culoarea clădirilor la trecerea mea, făcându-le să arate ca-n realitate, doar-doar mă vor putea înșela. Am coborât pe pământ, fără să mă întrupez, rămânând doar privire, am înaintat printre construcții, am intrat într-una dintre ele și acolo i-am văzut: făpturi umanoide, roșii, expresioniste, dar nu din realitate, ci dintr-un fel de desen animat. Ființe grotești de benzi desenate, grafii colate pe visul meu.

OK, deși nimic nu e spectaculos, parcă mai vin totuși de-acasă.

Apoi, mondenisme: emisiuni TV, cenacluri, o faimă sterilă de care mă doare exact, nu în fund, ci în cur de-a drep-tul. Marele scriitor. Preafericitul levantin. Cărți citite canci, rânduri scrise puține și proaste. Inspirație, voință și putirin-ță zero. Nu există Viagra pentru impotenții literari. Orice lu-cru cu care m-aș putea, la o adică, lauda acum (că țin cursuri bune, par exemplu) e atât de exterior față de ce-ar trebui să fie că-mi vine să-mi bat un cui în țeastă. Sunt zero, un zero foarte admirat, ca mai toți cei admirați. Căci doar când nu mai ești devii, deviezi în ochii proști ai proștilor. Și dacă poți îndura să fii un zero, e atroce să fii un zero adulat.

Unul dintre cele mai frumoase (folosesc special cuvân-tu-ăsta inexpressiv, căci orice expresivitate adăugată la cea care urmează e ridicolă) pasaje din toate literaturile mi-l re-inventează pe Herman sub androgenul nume Hermana: „Stăpânul viselor, marele Isachar, era așezat în fața oglin-zii, cu spinarea lipită de suprafața ei, cu capul mult răstur-nat pe spate și cufundat adânc în oglindă. Atunci a apărut Hermana, stăpânul amurgului, și s-a topit în pieptul lui Isa-char, până când a dispărut cu totul acolo.”

Aici e totul. E o intrare. Una dintre ele. *Wormhole. Quaphqa.* Niciodată n-o să scriu ceva pe sfert atât de perfect.

Când o să-i dau drumul cărții? Mă gândesc la ea tot timpul, dar n-am curaj să-mi dau drumul, gol, tremurând ca varga, în copcă: nu știu cum o să ies de sub acoperișul gros de gheață. Aș vrea acum să fi terminat deja trilogia, să fiu în sfârșit liber pentru altceva, altcineva: pentru mine.

Dragostea e ca și graviditatea: de la un punct încolo începe să se vadă.

24 oct. Bucurie, lumină, lejeritate — oricând și mereu. Acel zâmbet, răspuns la zâmbet și împurpurare. (Nimic real nu e, de fapt, și exprimabil. Poți pune în cuvinte doar ceea ce ține de substanța lor: irealitatea. E o șaradă aici. Răspunsul e un singur cuvânt pe care sper că tu n-o să-l ghicești niciodată.)

Două imense aripi, cu simetrie în oglindă: Mircea și Victor (cel-uns-cu-mir și cel-care-căsăpește). La mijloc — Herman: volum subțire, poem teribil, irespirabil, distrugător. Herr Mann. Așa că a doua apariție ar fi din două părți: Corpul și Aripa dreaptă. Id est 100 pag. + 350 pag. Toată Opera (House): 800 pagini dincolo de lume și literatură.

„Iconostas și fragmentarium.“

Pagina 120 cu Céline și cartea tot nu-ncepe. Ceva parcă prinde să se-ntâmpale, dar mocirla de cuvinte îneacă totul. Răbdarea mea e spre linia roșie. Am cumpărat însă și *Raise High*... a lui Salinger în românește și mă arunc pe ea imediat.

Seară de toamnă luminoasă, căzând peste blocuri și gu- noaie. Frunze desfigurate ning peste mașini. Noaptea vine foarte repede, cu striatiile ei violet, și totul e ca și când aș fi murit de mult și lumea ar merge înainte. Așa cum va fi.

26 oct. Editura „Alfred Knopf“ din USA (din grupul „Random House“) se interesează de O. — asta ca să nu uit pura informație, căci altfel ar fi cel puțin inexplicabil să notez asta aici — în urma unui telefon — chiar după ce m-am între- rupt din citirea lui Seymour în românește, chiar după scri- soarea lui cu „toate stelele afară“ și cu „urmează-ți inima“. Dacă nu mă — încă — emoționează, povestea asta sinuciga- șă, sinuciderea asta literară a lui S (-eymore, -alinger) are însă efectul pe care nici o alta, perfectă și obiectivă, nu l-ar

produce asupra mea: îmi arată cât de mult și de — de fapt, cât de uluitor, de incredibil m-am falsificat în ultimii ani, cât de criminal am fost cu mine, cu mintea și cu viața mea. Ce măscărici împuțit sunt, ce zâmbet „afabil“ de vopsea am pe față pentru toată lumea: să placi tuturor, să le fie bine tuturor, ce contează că am ajuns un burjui nenorocit, că nu mai pot scrie un rând — cui îi pasă? Cui i-ar păsa dacă n-aș mai gândi, simți, trăi, iubi și scrie niciodată în bruma de viață pe care-o mai am? Fă mereu pe plac tuturor, fii „normal“, sociabil, „drăguț“ cu toată lumea, rubedenii, colegi, studenți, lasă-te pe tine și talentul tău pe ultimul plan, mereu, ca nu cumva să uiți să speli vasele, să pornești copilul la școală, să-ți faci orele la facultate, să închizi ochii la alte femei. Lasă-i pe toți să se dezvolte și să trăiască. N-are importanță că tu nu mai trăiești.

Am văzut ieri *Levantul*, care e frumos și cuceritor. Aproape ca și epopeea. Lumea e translucidă acolo, cum de altfel și este.

28 oct. Încă o „pură informație“: voi apărea, probabil, toamna viitoare („la rentrée prochaine...“) în Franția, la „Denöel“ — așa s-o scrie? It gives me a big pain in Oedipa Maas. Anyway.

Sunt tulburat, dar nu atât de tulburat cât mi-ar plăcea să fiu. Mă controlez, mă gândeam, mai bine ca oricând. Chiar dezamăgitor de mult, așa cum vânătorul adevărat e dezamăgitor de un safari în care nu coboară din jeepul blindat. Dar să trag leoaica de mustăți nu-i de mine, pe de altă parte. Cu o singură labă mi-ar putea frânge gâtul.

Ce-o să-mi aducă ziua de azi? Cum va fi iarna care vine? Da, nu, poate. Ca la orice votare, nehotărâții vor decide — pe naiba, sunt ultracriptici în pagina asta, mă-ntreb ce-nțelegi tu de-aici. Sper că ești puzzled.

Seymour nu e o povestire, ci un act de umilință de-a dreptul umilitor. Nici eu n-aș mai fi scos capul în lume după un asemenea text. J.D. a scris aici pagini genial de proaste, prin care a ispășit cine știe ce vinovăție. Chiar și două-trei accente care sunau bine-n original sunt, la lectura în românește, de nerecunoscut. Stupefiantă epuizare, emoționantă

derută. Nu merge, nu merge nimic. La drept vorbind și *Raise High...* e greoaie și fără aripi. Totuși e Salinger. Da, firește, suntem șacali nenorociți gata să sfâșiem vânatul mare când a căzut.

1 noiembrie Amurg pretimpuriu, posomorât, de toamnă adâncă. Sunt atât de trist. N-am mai fost atât de sensibil, de vulnerabil — din studenție. Parcă totul se repetă și se ia de la început. Mă umple o emoție melancolică, o luminare blândă. Azi, în oglindă, arătam foarte tânăr și chiar mă simt așa. Cred că rareori am arătat mai bine (poate la 30, cu coama neagră care, și ea, mi se reface rapid: în primăvară o să fiu iar pletos — dar ce va fi cu noi în iarna asta?). Vreau să mă odihnesc, să pot face față oricărei situații, să mă pot bucura de „frăgezirea” asta interioară fără să o-mping către inacceptabil. Oh, dacă aș ști ce mai pot accepta și ce nu. Iată-mă, exist din nou, chiar dacă m-am născut din nou doar pentru suferință și neîmplinire. Mai feminin ca oricând.

Aș scrie — sau citi — poeme. Mi-e dor de poezie. Aș începe un volum de versuri dacă aș mai fi în interiorul poeziei și dacă n-aș ști că trebuie să duc romanul mai departe. Asta în orice caz și în orice stare emoțională. Trebuie să-mi dau un termen de când să încep lucrul. Zilele astea n-am făcut chiar nimic, am încercat doar să ascult ceea ce vorbește în mine. Dar, deși vocea e atât de puternică, nu înțeleg, nu știu pe ce limbă își spune discursul. Sunt invadat de cuvinte chinuitor de intense și expresive, dar fără sens.

2 nov. OK, azi a fost mult mai bine și sunt incomparabil mai liniștit. Poate că sunt prea înclinat către patetisme. I think I can face it. With a little bit of luck. Au fost ceruri intens albastre, de toamnă senină și înghețată, cu frunze galbene căzând pe fondul cerului și celelalte. S-au dus naibii preocupările mele intelectualiste de acum câțva timp, când beam *bruderschaft* cu Kafka. Sunt iarăși puțoiul din liceu ce hoinărește pân peizaj fără să mai știe nici cum îl cheamă. But — as I said — I think I can handle it. Căci nimic, CHIAR nimic nu contează. Totul — including tot ce am scris vreodată — e

trist și insignifiant. Mă-ntreb însă de câteva zile: cum am putut trăi (și cum pot toți trăi) în letargia asta?

E, în orice caz, o perioadă foarte specială a vieții mele. Aproape că aș zice că mă redescopăr, că mă observ la modul experimental. Aproape că vreau — sinucigaș — să precipit lucrurile. E clar, m-a apucat amokul, mi s-a urât cu binele.

Ia uite, tocmai când ziceam că sunt mai potolit. Ce dracu se petrece în chimia minții mele? Am s-ajung să mă împachetez în cearceafuri reci și o să scot aburi. Deocamdată să mă-mpachetez singur în ceva lectură de la frigider. Fie și Céline, că altceva...

6 nov. M-am angajat pe un drum fără întoarcere. Oricum, viața mea era terminată. Am trăit și am scris destul. Cred că atât mi s-a dat. Acum sunt asemenea cârmaciului de pe Titanic, care vede de departe aisbergul lucind ca un mare diamant în apa neagră și se-ndreaptă către el, aproape știind ce face, fredonând ceva idiot. Deja presiunea e serioasă, dar eu încă nu sunt serios. Gluma nu s-a-ngroșat încă și bomba nu ne-a explodat încă în față. De fapt, nu mai e nimic de scris aici. Absolut nimic.

Totuși: ascult de câteva zile numai Cohen. Nu mai citesc, nu mai am răbdare, Of, Valahia, of, of, of... O soluție supremă ar fi însă să scriu. Îmi lipsește starea și un model.

Să-ți schimbi soarta (v. *Casa morților*).

13 nov. Vreme pluvioasă. Miros de zăpadă. Stau în pat, sub plapumă, cu luminile aprinse, cu pisica sfârâind pe burta mea. Azi lenevesc. Nu ies niciunde și nu fac nimic. Mă-nvârtesc în jurul unei mari absențe. Lumea mea calmă și firească s-a desfăcut în jurul meu în bucăți. Sub ele a apărut o lume nouă, neașteptată, care mă emoționează și mă neliniștește ca un vis, o lume periculoasă, tristă și dulce. Dar aici ea e inomabilă.

Curând o să încep să-mi recitesc O. și să-ncerc să înțeleg, cât de cât, ce-ar mai trebui să fie. Nu știu dacă e bine ca hiatul doctoral să fie urmat de încă unul — cum să-i zic? — oniric (hai să respect convenția). În primul rând, însă, nu

știu dacă vreau într-adevăr să merg mai departe cu O. Și, of course, nu știu dacă-mi mai pasă dacă vreau sau nu.

Seara, după o zi lipsă din viața mea. Important e că am fost calm most of the time și că acum sunt chiar OK. Am o senzație de bine, de minte lejeră, de piatră luată de pe inimă. Sigur că senzația e pur subiectivă, nebazată pe nimic: piatra e acolo, dar n-o mai simt, deocamdată. Ba chiar încep să simt puțin și inima de sub ea. Zvâc, zvâc...

Am citit din poemele, atât de adevărate, ale lui Bob Dylan. M-au întristat groaznic. Din Biblie nu pot citi. Roagă-te tu pentru mine.

19 nov. Zile și nopți dramatice, întâlniri și explicații, stări emoționale insuportabile. E imposibil să mai fac altceva decât rutina cea mai banală. Tot ce e în jurul meu e estompat ca într-o pâslă fierbinte. Mi se frânge inima clipă de clipă. Mă gândesc uneori ca la un paradis pierdut la liniștea plicticoasă de... Doamne, de numai acum o lună. De-a-tunci viața mea fierbe, și nu mai știu nici cine sunt. Dacă n-aș suferi n-aș mai ști nici dacă exist. Mă agăț de liste cu treburi de rezolvat, vorbesc cu pisica, încerc să găsesc vreun prieten care să mă înțeleagă, ca să mă pot elibera, măcar și pentru câteva minute, de tristețea asta îngustă și aspră ca o cămașă de forță. Dar singura mea prietenă e tocmai ea. Singura pe care cuvintele mele o ating și o rănesc. Viața mea s-a făcut țândări.

Dac-o să mai trăiesc, o să-mi amintesc de acest noiembrie.

26 nov. Parcă mă limpezesc nițel — nu mult. Iarna grea care s-a lăsat, zilele fulgerător de scurte, întunericul aproape continuu fac însă ca totul să fie straniu și trist. Ce zile! Ce zile am apucat să trăiesc! N-aș fi crezut niciodată că viața mea ar putea redeveni atât de emoțională, atât de vie, ca în prima adolescență. Femeile care sunt azi în viața mea sunt, totuși, pentru mine, secundare față de cât sunt de uimit și fascinat de mine însumi. Dumnezeuule, sunt un foc de artificii emoționale. Am slăbit ca un pisoi de atâta descărcare de pulsioni semi-conștiente, semi-fericite, semi-dureroase... Exist din nou, după o lungă hibernare a inimii mele. Mi-e

aproape indiferent dacă va fi Ioana sau Cristina sau altcineva. Voi fi eu în primul rând. Voi fi (și sunt) liber din nou, disponibil din nou, chiar dacă o să plătesc asta cu pielea mea. Sunt ca o femeie îndrăgostită. Mă iubesc cu pasiune și nu pot să renunț la mine. De data asta merg până unde se poate merge. And beyond.

30 nov. Noapte de iarnă. E patru dimineța și se termină luna cea mai fericită și mai plină de suferință din viața mea. Cuvintele nu se mai corelează deloc aici cu emoția și chinul. Am fost și sunt îndrăgostit de o fată cu care n-am făcut dragoste, dar cu care am avut zile de o frumusețe de necrezut. Am provocat în jurul nostru dezordine și suferință, am mers cât am putut de adânc în relația noastră, dar țesătura socială a fost deocamdată mai rezistentă ca noi, și nu ne-am putut elibera decât mâinile (ale ei — albe și aproape fără linii în palmă), pe care ni le-am ținut și ni le-am mângâiat peste măsuțele cafenelelor și în frigul sterilizant al parcurilor goale. Nu știu dacă o s-ajung să trăiesc vreodată lângă Ioana, știu însă că n-o să uit niciodată acest noiembrie, și că nu se va putea să fim ținuți despărțiți. „Peste ani și ani, o, Diotima, iată...” Acum ne-am oprit din efortul ăsta de rupere și desprindere, dar va fi de-ajuns să ne vedem (în ianuarie, poate) — dar cum voi trăi până-n ianuarie? Totul e atât de înfiorător de trist, și cuvintele nu vin deloc, nu pot scrie nici o vorbă. Sunt singur, în întunericul dimineții, în bucătăria în care a fost o dată și Ioana, vara trecută, adică acum sute de ani. Tot ce a fost înaintea lunii ăsteia, de fapt s-a-ntâmplat în Australia acum sute de ani... Adevărații sunt doar ochii albaștri ai femeii mele, cu o pată cafenie în irisul drept, părul de culoarea spicului și gura portocalie, cu gustul ei nemaîntâlnit, unic. E singurul adevăr: fata asta pe care n-o cunosc și n-o înțeleg, total deosebită de mine și de orice, lumea asta care mi s-a deschis, pozele cu frații și surorile ei în mijlocul dealurilor, pantelor, acolo pe Someș.

4 dec. Zile de acalmie, după o încercare de întrerupere a poveștii noastre. N-am putut sta despărțiți mai mult de

trei zile. Ieri, în barul boltit, a fost la fel sau mai bine ca înainte. Scriu acum cu caietul așezat pe caloriferul fierbinte, care-i încinge spirala metalică. Afară e soare și ger. Diseară Ioana vine iar la mine la curs. Stă cuminte în spatele sălii, desenează, mă privește... Mă apropii uneori de ea și-i ating pe furiș mâna...

Bineînțeles că nu mai citesc și nu mai scriu. Dar asta-i cam demultșor poveste. Știu că am să lucrez iar când am să reintru în stabilitate. Dar deocamdată nu vreau stabilitatea asta. Am avut-o mult prea mulți ani.

Eram pe o stradă veche a Bucureștiului, cu case galbene și pitorești, din cele cu molozul fărâmițat scurgându-se aproape permanent de pe fațadele ornamentate. Mă aflu pe un-deva (cum îmi spunea un soi de inefabil simț de orientare, nelegat de peisaj ci mai curând de o intuiție magnetică interioară) pe la Predoleanu. Căutam o cameră de închiriat, dar nu mi-am dat seama de asta decât când am sunat la ușa unei astfel de case străvechi, cu fața decorată de cornuri ale abundenței. Ușa s-a deschis și am fost în fața unor țigăncușe abia pubere. Le-am întrebat dacă e vreo cameră disponibilă în casa lor, iar ele, râzând, m-au dus la o femeie matură, care le-a spus să mă conducă prin casă la cameră. Structurile interioare ale clădirii m-au năucit și m-au fascinat: era una dintre acele case din visele mele, case psihice, în care mai fusesem cândva... Am trecut prin săli și coridoare stranii, dar atât de știute, am ieșit într-o curte interioară în jurul căreia (Silistra?) forfoteau chiriașii prin galerii complicate la etaj, am străbătut curtea și am intrat în alt șir de încăperi, dar mult mai somptuoase, ca de palat. Ultima avea pe puțin 50 de metri lungime, era decorată cu fresce și tapiserii pe pereți iar în partea din spate avea un gigantic pat cu așternutul pufos. „Asta e camera“, mi-a spus una dintre țigăncușe. „Nu, nu e ce vreau eu. E prea mare. Aș vrea alta, măcar pe jumătate mai mică, și, apoi, să fie cu intrare separată.“ Dar în acea clădire nu mai era altă odaie de închiriat. A fost mult mai simplu să ies pe stradă. Am închis poarta în urma mea cam dezamăgit, dar și ușurat în același timp: cum aș fi stat acolo, în țigănie, în forfota aceea de chiriași?

16 dec. Sunt impregnat de Ioana, o văd moment de moment în fața ochilor — sau în spatele lor —, o iubesc și mi-e frică de ea, știu că nu voi putea s-o păstrez, că n-am forța asta. Iubesc versurile ei, felul cum gândește și cum vorbește, ochii ei care nu pot să mintă, făptura ei genuină, mânuțele ei înroșite de frig. Nu mai fac nimic altceva decât să simt, clipă de clipă, dragostea și tandrețea — dar și frica asta continuă. Am șaisprezece ani și visez la Ioana, la corpul mare și bălan (ăsta-i cuvântul) înfășurat în aur al Ioanei. Corp nu pentru mine. Fața ei e pentru mine și va fi mereu, văzută în atâtea ipostaze, și vocea ei, cu smieură și mircea-aaa și vaai, pelticeala ei, limbuța ei ca de scoică.

Nu mai scriu și nu mai citesc. Aștept întâlnirile cu Ioana, acum aproape zilnice. Am avut trei zile la Sinaia în care ne-am simțit ca și când am fi trăit împreună de multă vreme. Am făcut poze în zăpadă, pe un soare orbitor, pe fondul vilelor, al cerului violet de albastru și al nuielilor din pomii desfrunziți, am auzit zăpada scârțâindu-ne sub picioare pe când ne-ntorceam seara la vilă... Am stat de vorbă ore-n șir în bărulețe, privind cum se schimbă lumina și cum reclama fluorescentă cu Lucky Strike se reflectă-n geam, suprapunându-se peste hotelul de vizavi — pe când tot ce-mi spunea Ioana (viața ei, trecutul ei) mă dureau și mă nelinișteau, căci eu n-am fost acolo, și ea a fost, atunci, fericită și nefericită cu alt bărbat — și eu încercând să-mi stăpânesc tristețea privind fix o mașină, un taxi ce-aștepta-n înserarea roză.

23 dec. Suferință, vise prevestitoare (ne aruncăm împreună, de pe terasa blocului, prin puțul curții interioare de la Scara Unu). Ieri altă Ioană, alta cu desăvârșire, alți ochi, altă gură, alte (celelalte) cuvinte, o Ioană isterizată, vorbind în doi peri, provocându-mă, fucking with me. Încep să prevăd cursul lucrurilor și finalul. Azi, poate, se va întâmpla sau poate mâine o să scriu „cât m-am înșelat ieri“... Nu pot să știu. O să-ncerc să fiu calm, să profit de cei 18 ani în plus și să liniștesc situația, ca să pot vedea care e problema. Nu-mi fac iluzii. E mult mai naturală, acum, despărțirea noastră decât mersul mai departe (unde?). Sigur e că Ioana nu e așa

cum am crezut-o, că e cu totul și cu totul altcineva, care e OK, dar nu cu mine. Aș prefera acum și varianta cea mai proastă, numai să știu că e sigură și definitivă. Chiar dacă mi-ar trebui un an pentru dezintoxicare.

29 dec. Animalele au ceva trist și monstruos, zice Bioy Casares (*Dormind la soare*). O ceașcă de nes, după multă vreme. Prima dată mă gândesc cu adevărat — adică mă gândesc cu acea gândire adevărată — la ce am de făcut mai departe pentru O. Va fi, poate, cartea atrocității, va fi *Maldozor* sau *Malpertuis*. Un capitol despre infern(uri), mai adânc și mai insuportabil decât în *A Portait*. Apoi Victor, Monstrul care curăță carnea de pe oase, vie încă și mustind de substanța P. Visul de ieri noapte, cu cadavre și muribunzi estropiați, goi, însângerați, întinși, unii zbătându-se și târându-se pe vechea șosea Ștefan cel Mare, cea din adâncul minții mele. No limits. Tot restul secundar, până și dragostea, până și apocalipsul — căci ce ne pasă nouă de dragoste și ruină? Ce sunt ele pentru schizofren, pentru autist, pentru fetus, pentru ochii goi ai pisicii?

Trăiesc neobișnuit, dar nu neobișnuit de intens — ci cu o lipsă de obișnuință, de repere, pe care abia dacă-mi amintesc că-mi era starea obișnuită în facultate, în epoca haotică, disperată și eternizată (și total iresponsabilă, căci n-aveam în fața cui răspunde) când eram adolescent fără s-o recunosc. Trăiesc pas cu pas, văduvit de orice gândire frontală, de orice memorie de lungă durată. Ca Bird, adică, și îndeobște — nice word — ca orice artist, fiindcă, în fine, sunt artist, așa cum devin artiști toți marii mahări ai gândirii subterane după ce nu mai scriu nimic și după ce lumina talamică li s-a stins. Rămâne atunci bohemul, cel ce delirează pe la mese și se paradește cu bună știință. M-am construit atât de multă vreme, am rămas edificat (în legătură cu ce?) atât de mult timp încât, ca să evit păcatul mortal al trufiei, mă voi distruge oscior cu oscior și sinapsă cu sinapsă. Ca la sfârșit să-i pot prezenta cu mândrie marelui mâncător de zgârciuri tributul meu: câteva zgârciuri murdare pe un fărâș de aur masiv.

1999

13 ian. 1999 Toate poveștile mele continuă, cu excepția celor mai multe, care s-au oprit pe drum. De fapt, doar una merge mai departe, împinsă de nu se știe ce motivație: povestea complet necredibilă a dragostei dintre o fată blondă și cu ochii albastru-cenușii (cu o pată luminos brună pe irisul drept) și un bărbat cu mult mai în vârstă, fost poet, fost prozator, actualmente absolut nimic. Ar putea fi povestea a doi copii total out of their minds sau a doi inși calculați ca păianjenii. Frumos sau abject, pur sau cupid. Nu ne cunoaștem încă, sau cel puțin eu n-o cunosc, mi-e mai departe nelăndemână și străină ca o venusiană. Totul e ciudat și totuși totul avansează, și n-aș putea spune nimic despre ce simt și ce știu. Totul se poate termina mâine sau poate dura decenii. Sigur o iubesc (*sigur* o iubesc), dar aici nu asta e important, ci *cum* o iubesc, *ce* înseamnă dragostea asta pentru mine. Nu pot să răspund. E ca acea gândire din adâncul ne-minții, de care vorbeau maestrul Zen. Acum avem o casă comună și începe o lungă — câteva luni — tranziție către o viață comună. E de neimaginat ce urmează să se-ntâmpale, și de fapt totul e stupid de liniar. Dar, repet, de neimaginat. E ceva care ne-mpinge de la sine pe acest drum. Drumul există, e obiectiv: luni de trecere, în care voi sta tot mai mult cu ea, apoi oficializarea rupturii, cu scandalul parental — și filial? — inevitabil, în fine conviețuirea și refacerea treptată a țesăturii sociale în jurul nostru. Povestea noastră are, probabil, încă din datele ei inițiale, și un ceas biologic, care-i va măsura durata vieții. Dar este indecidabil pe cine favorizează datele inițiale. E, poate, un echilibru de câștiguri și pierderi

care ar putea face ca povestea să dureze. În orice moment al ei poate interveni însă o asimetrie catastrofală. Da, suntem foarte la început și foarte marcați de distrugerea vieților noastre anterioare. Am fost împinși unul spre altul de o atracție ciudată și puși în contact: doi oameni cu prea puține puncte comune, dar cu un interes aproape metodologic unul pentru celălalt. Doi exploratori care-și sunt reciproc Antarctică sub calotă de gheață. Povestea rămâne hazardată, pe multe, indecidabilă. Probabil că așa va și rămâne, și, în cazul fericit, forța ei va fi cea a lamei de Toledo: subțirimea, flexibilitatea, oțelul cristalizat și albastru.

10 feb. Sunt de cinci zile în noua locuință din Avrig, lângă Dimitrov. E șapte seara și afară e deja noapte adâncă. În pat, întoarsă spre perete și aproape invizibilă în umbra deasă din afara veiozei doarme Ioana. Dacă mă uit mai bine, văd acolo un umăr gol, bălan și grăsuț și părul ei ca din „Nașterea Venerei”. Respiră audibil, acum s-a-ntors, mă privește, îmi povestește un vis, râde... Parcă ar fi știut că scriu despre ea. O las deci baltă, deocamdată, cu scrisul, mai ales că tristețea (ce trebuia să-mi fie personaj principal în pagina asta) începe să se risipească la vocea ei de rățișoară.

15 feb. Starea de provizorat și senzația că sunt „undeva în străinătate” începe să cedeze, și încep să mă simt normal în foarte micul nostru habitat. Ioana mi-a devenit neașteptat de apropiată, relația noastră e acum mult mai firească și mai flexibilă, grefa va fi, se pare, acceptată de organismul mefient al minții mele. Totul merge, deci, din nou „se pare”, spre bine. Dar mintea mea e afurisit de independentă și întortocheată. Acum se impregnează de corpul Ioanei, de sexul ei, de orele de amor, cele mai adevărate și mai dulci pe care le-am trăit vreodată. Totuși, decupează, modifică și mai ales omite. Mintea mea o fabrică pe Ioana după propria ei formă, o confruntă mereu cu cea exterioară și se amuză și se pasionează după amândouă. Ioana mă încântă ca un spectacol estetic, e acum obiectul observațiilor mele (pseudo)științifice, al curiozității mele în fața unui animăluț nou, nemai-văzut vreodată.

Îmi place mult, îmi place mirosul și gustul ei, forma toracelui ei, fața ei demachiată. Pasivitatea ei înșelătoare. Deșeptăciunea ei contextuală, foarte des surprinzătoare. Falia între masca superbă de blondă cu ochi albaștri, ușor ironică, ușor dulcică (dar tot mai puțin în ultimii ani; în poze, drăgălășenia ei virează tot mai mult într-un fel de olimpianism matur, puternic, de fată stăpână pe ea însăși) și „mujerea“ plină de ticuri regionale care ies uneori la suprafață, mai ales după demachiere: vehemența comică din vorbire, strâmbăturile expresive, accentele ironice. Apoi încă o falie, între mujere și copilul auriu, cu ochi speriați, cu fața roșie și băiețoasă, cu expresii regionale, cu un râs în cascadă pe care-l știu așa de bine. Ca și când Ioana ar purta în ea și le-ar scoate pe rând la suprafață straturile geologice ale vieții ei, foarte net distincte unul de celălalt (poate, însă, doar pentru mine, care-i privesc viața și fețele la tomograf, în „slides“ ce se suprapun după lungi perioade de evoluție continuă).

Am început și romanul — cu un soi de pohem destul de leșinat și previzibil — și încerc să fac și un proiect pentru o carte comandată, un ghid al adolescentului, care mi-ar aduce, poate, pe lângă ceva bani (de fapt, pentru asta-l scriu în primul rând), și plăcerea unei experiențe noi. S-ar putea să fie multă muncă și bătaie de cap, dar și a lot of fun. Naiba știe. Azi o să văd cam ce-i de făcut. E vremea experiențelor încă neîncercate de mine. Ciudat că eu însumi (îmi închipui că) nu mă schimb, ci doar lumea din jurul creierului meu.

Dorm foarte agitat și visez mult, în general reziduuri neinteresante, cenușii, pe care am tendința să le uit repede. De două ori însă am avut aproximativ același vis: urcam niște dealuri aurii, într-o atmosferă de mare lumină primăvărată. Foarte departe se zărește o cabană. În ultimul vis eram însoțit de o bătrână care mă-ndemna să urc, și m-am oprit la jumătatea drumului, într-un parc plin de oameni eleganți, bărbați și femei, parcă din secolul trecut. Și în visul precedent eram însoțit de cineva, dar acolo eu aveam inițiativa.

Încerc să revin în literatură. Îmi va fi al naibii de greu, căci totul în mine e ruinat și dat peste cap. Dar cel puțin nu mă mai simt atât de sfârșit ca acum câteva luni, ci am, dimpotrivă,

un sentiment al luării de la capăt. Ultimul cerc poate că nu-l voi mai termina, „dar îl voi încerca oricum“.

18 feb. Privesc cum ninge furios pe fereastră, peste fabricile, depozitele și blocurile de peste drum, și cum fiecare fulg are în jurul lui un halo de ceață. Mă gândesc la mine, la viața mea. Sunt trist și singur în camera asta unică, luminată de un bec. Beau vin roșu, încerc să mă adun, dar și eu am în jur un halo umed de ceață. Nu mai sunt nimic, nici măcar suma mișcărilor mele. Încerc să stau liniștit, să-mi păstrez echilibrul, de parcă aș fi prins până la piept în nisipuri mișcătoare și aș ști (știi) că orice agitație mă afundă mai repede și mai sigur. Mai știu însă că și stând nemișcat, oricum, mă afund. Parcă m-a încărcat cineva cu o energie demonică, pentru că, în situația mea, orice soluție, orice alternativă duce către distrugerea unor inocenți și, până la urmă, și la distrugerea mea.

Îmi mai pun un pahar. Vinul e aproape negru, cu o spumă vișinie la suprafață. Afară ceața e tot mai lăptoasă, blocul de vizavi aproape că nu se mai vede, zăpada cade udă și nu se depune. Nu-mi vine să cred că am fost odată poet. Sunt degradat acum până la mineralele și lichidele componente, câteva grăunțe de carbon, puțină urină, sânge uscat... Mă uitam ieri prin *Orbitor*: e, de fapt, o carte mult mai mare decât arată, de cel puțin 500 de pagini, dar și rândurile strânse, cu litere meschine (fonturi de rețetă de farmacie) păstrează o forță pe care o uitasem cu totul. Atât de multă halucinație, viziune, poezie, atâta diversitate. Și atâta autarhie. Cartea pare întregă, să o continui pare nu doar absurd, ci și imposibil. Doar dac-ai scrie direct cu lumină, și direct pe scoarța cerebrală a celui care citește. Iar eu nu pot scrie decât pe scoarța mea cerebrală. Dar o să continui O. cu orice preț și orice ar ieși. Și chiar dacă n-o să mi-l publice nimeni niciodată.

Merg înainte, nu-mi pasă de nimic, mă bucur de fiecare sfert de atom de viață. Ninsorea s-a mai potolit, o să vină primăvara cu noroaiele și cerul ei albastru, o să-mi scriu cartea, o să văd ce va mai fi.

Alt proiect: „Din periodice“ (kestii și interviuri risipite prin reviste. 200 pag. deloc neinteresante). Ce-ar mai fi? Jurnalul, volumul cu versuri grele, nimicul, ghidul adolescentului... Deci, cinci cărți gata scrise. Apoi, *Orbitor II*. Apoi — anything, but anything.

Am mai citit ceva cărți (rubrica asta a cam dispărut însă din jurnalul meu, cred că de jenă în primul rând... Dar, slavă Domnului, nu mai am nici computer, nici televizor, așa că — deși partidele de sex sunt lungi și atrag după sine lene și melancolie — găsesc acum mult mai mult timp, curiozitate și plăcere pentru lectură), cele mai multe așa cum îmi plac mie, deși nu revelații: *De ce e sexul o plăcere?* de Jared Diamond, *Cum gândește creierul?* de un tip căruia, fiindcă nu mi-a plăcut opul, nu i-am reținut numele, iar ca literatură îmi amintesc acum *Complexul lui Portnoy* (o clonă după *Moarte pe credit* de Philip Roth și *Deriva continentelor* (clonă proastă după orice imaginabil — de la Upton Sinclair la Marin Preda !!!) de Russel Banks, pe care prefațatorul comite blasfemia să-l așeze lângă Pynchon, cu care nu are absolut nimic în comun, decât materia organică din care sunt, bănuiesc, sculptați amândoi. Acum — un Bioy Casares foarte leșinat. Mai am însă ceva relativ incitant, un studiu libertarian de filozofie morală: *Pledoarii imposibile* de Walter Block. Am mai răsfoit și *Țiganii* de Angus Fraser, foarte conformistă, și un volum de *Scrisori* de Kafka, în general către familie, de genul „Dragii mei, aflați că eu sunt bine, ceea ce vă doresc și vouă“. Dar el nu era bine.

24 feb. Încerc să-mi revin ca scriitor. Nu merge grozav deocamdată: anchiloza e exact cât de serioasă credeam. Dar măcar vreau să scriu, nu mă mai sperie gândul la scris. Am deocamdată liniște, multe dimineți libere, o schimbare în viață care aduce diversitate și aer proaspăt... Și mai ales: n-am televizor. Computerul și televizorul mi-au ruinat literalmente creierul în ultimii ani. De două săptămâni — vor fi trei, de fapt, în curând — simt că mintea mi se expandează, striviturile se descongesează, neuronii devin ușori și pufoși asemeni celor ai pădăiei. Am avut vise în aproape fiecare noapte, puternic colorate și animate, nu șterse ca o

gravură la mâna a n-șpea cum erau înainte. În ultimul, căutam un laptop și am fost condus la un subsol al unei clădiri. Le-am spus unor băieți de acolo cam ce aș vrea, și ei au mers în depozit să vadă ce găesc. Erau două: unul nici nu semăna a laptop, era un aparat complet diferit, cu o mulțime de steckere intrând în prize. Am renunțat și am ieșit din depozit. Subsolul se schimbase acum în cantină studențească și erau o mulțime de mâncăruri și dulciuri de vânzare. Am ieșit și deodată m-am aflat într-un peisaj puternic tridimensional, un sistem de castelase și vilișoare vechi, în plin soare, aflate la înălțimi diferite și legate prin scări de piatră suitoare și coborâtoare. Pe una din ele cobora Volodea. Mai era cineva cu el. Volo avea la subbraț două perechi de pantofi și una de papuci, de piele bună și cu un fel de ornamente de metal încrustate în exteriorul tălpilor. Mi le-a făcut cadou pe toate și a plecat conversând mai departe cu celălalt ins. Eram încântat, dar și contrariat de pantofii lui Volo. Am mers apoi, coborând scările la niște prieteni, într-un interior ciudat de castel, plin de electronice, și am continuat discuția despre laptop-uri. Căci erau, de fapt, cei doi de la subsol.

Cel care vede toți oamenii goi (în troleibuze, pe stradă). Raveca. Mâna care „se desface-n bucăți”, cu degete ce se extind în cameră. Teroare totală: ea încearcă să le apuce cu cealaltă mână. Somnambulism. Stări de prostrație. Epilepsie? Isterie? Tulburări ale visului (somm paradoxal)? Să mai citesc. (Arseni, despre epilepsii. În orice caz Arseni. E vital pentru mine.) Am nevoie de cazuri clinice. O. va fi neurologic sau nu va fi.

25 feb. Cum e să împarți cușca — inextricabilă — cu o leoaică? E OK până nu sângezi. Cuvântul „inextricabil” nu vine aici dintr-o fandacție macaronică (atât de trist de reală în cazul meu), ci din nevoia de a evita o cacofonie, ca și paranteza precedentă.

Încep, încă imperfect și șovăitor (aici am șovăit între șovăitor și eratic, ca să vezi cine mi-s), să simt pielița care învelește cuvintele, și s-o și rup uneori. Curge atunci un ser, și bășica se turtește, se lipește de structurile sârmoase dinăuntru, devine pe alocuri translucidă — marele, marele cuvânt

și unicul adevăr: nu transparent, ci translucid — și dac-o sfâșii vezi, în fine, spinarea lucioasă, de miriapod, a cuvintelor. Încă, însă, îmi lipsește simțul tactil pentru fapte. Dar încep să adun pentru cuib, par egzemplu ieri, când toate cele cinci pagini spectral-amurgice din novelă s-au expandat din vreo două rânduri seymouriene: când fratele — ah, și jocul cu bile de sticlă în amurg e din Kafka, așa că și seymourianitatea coboară spre obscuritatea mustind de lumină iudaică de la care vine mântuirea — vine pe trotuar „înfășurat în amurg“, „ca o corabie“. Adun, îmi revine interesul pentru ficțiune, hotelul lunii și alte imposturi. Aș scrie, pe lângă roman, și alte lucruri, povești-articole de *Dilema* sau *Vineri*, pe care să le adun cândva, undeva.

Cum ai numi acea putere — care nu poate fi de fapt numită, căci pentru a o numi ar trebui s-o cuprinzi, și ca s-o cuprinzi ar trebui să fii deasupra ei, ceea ce nu se poate — care mediază între forță și delicatețe, în viață și-n artă, care face bărbatul tandru ca un copil și femeia limpede văzătoare ca o chiromantă? Intelecție — înțelepciune... Meditație — meditație... Amândouă sunt cuvinte stângace și improprii. Ce face ca mintea să fie pururi adolescentă? Cine te duce în acel unic punct în care poți fi un copil-matur și un bărbat-femeie? Ce lucrează atunci în tine făcând să fii cu totul altceva decât copil, matur, bărbat și femeie? Lună și soare, timp și spațiu, dragoste și gândire...

27 feb. Deocamdată textul meu (19 pagini până acum și încă vreo 30, cel puțin, aș duce-o așa, complet ininteligibil) e halucinație pură, nu știu cât de proaspătă. E ca și când ar fi cu adevărat un text scris direct cu lumină. Ca și când, adică, atingând eu în trecut plafonul halucinației, l-aș folosi acum drept podea, ca și când Tiepolo ar călca pe alegoriile lui, desenate acum pe o vastă pardoseală, și ar încerca să-și imagineze tavanul-de-deasupra-tavanurilor, sau tavanul-care-sfârșește-cu-ideea-de-tavan, și ar imagina apoi scheme pe care să urce, vopsele pe care să le folosească (și ele ar trebui să termine-cu-ideea-de-vopsea etc.), și în cele din urmă ar picta alegoria-care-să etc. etc. Asta însă doar în teorie, căci altfel sunt departe de ce puteam face *antan*.

Haruspicii. N-am destule lecturi. Ar trebui să am o bibliotecă la dispoziție, și n-am în casă decât vreo 10 cărți inuțile. Simt iar — nejustificat, însă; e doar un sentiment, un wishful thinking (nu înseamnă că nu-i extraordinar de important) — că aș putea scrie ceva mare și minunat. Ceva magnific, în sensul lupei „magnificatoare“. Lupa țesătorului.

28 feb. De ani de zile cel mai puternic și poate singurul sentiment al meu este mila. Și nu știu dacă „al meu“ înseamnă aici „care-mi este permis“ sau „de care sunt în stare“; nu știu, la fel, dacă mila e pentru mine (și în mine) sau pentru alții, dacă e pentru toți sau doar pentru foarte puțini. Dar dragostea se schimbă în milă asemenea mustului sau asemenea vinului? Cert e că exact ceea ce numeam cândva dragoste prefer să numesc acum „compasiune adâncă“. La fel, ba chiar mai periculoasă și angajantă decât dragostea. Mă-ntreb în ce se va schimba (altera? înnobila?) și mila când o să depășesc 60 de ani.

22 martie Vise care curg în amintiri străvechi, care curg în vise și se varsă în realitate, care curge în amintiri străvechi... Peste cartieru-ăsta cu fabrici, depozite și cimitire de fiare vechi a ieșit o lumină egală, radios-lăptoasă. Parcă nu sunt în viața mea, da, parcă am pătruns în viața și-n corpul altcuiva — viață ulterioară ca și literatura (?) pe care o scriu, și care nu mă mai arată pe mine, ci arată spre cu totul altă ființă. De fapt, am reușit ce mi-am dorit mereu: să ies (să fiu dat afară) din viața și din scrisul meu. Sunt, acum, aproape un sfânt, unul dintre acei ultra-înțelepți ai simplității, cretini copleșiți de cosmos. Mă bucur de texturi și de fibre de viață. Sunt vârstat de emoții străine ca ale păianjenilor. Visez clădiri și maidane în clarobscur, locuri care dor ca pielea și transparente ca un cristal. Și mă simt din nou foarte, foarte tânăr, gata iar de toate isteriile, idioțiile, fanatisme. Dacă mi-e dor de ceva, acum, știu: simt un dor sinucigaș de singurătate. Probabil că se apropie momentul pe care l-am anticipat de atâta vreme, când o să trăiesc într-o mansardă cu un scaun, o masă și-un pat, fără nimeni, nu doar lângă mine, ci nici măcar departe de mine; fără nimeni.

Gândurile astea din adolescență, de obicei, se întâmplă, pervers și imprevizibil, dar sigur.

Câmpul vieții mele s-a îngustat exact când credeam că se va lărgi la 360°. Am ajuns și eu la osul sidefiu al frunții, gros de miliarde de kilometri. No trespassing.

Vise cu vipere negre, viespi, păianjeni, câini turbați, cu sute de colți în boturi. Dar nici măcar frică nu-mi e, nu mai știu ce e frica de moarte, răni, distrugere. Acum câteva nopți s-a întrerupt curentul electric și am rămas în sala de baie în ceea ce nu ai prea des ocazia să experimentezi: beznă absolută. Am stat vreo zece minute în beznă și tăcere totală. Aș fi înnebunit altădată. Acum, însă, pur și simplu mă bucuram, savuram cu voluptate catifeaua aceea neagră ca nimicul. Era atât de bună și de inteligentă, de gânditoare, de adevărată. Orbii totali știu plăcerea nopții adânci, feminine, poate.

23 martie Despre ce trăiesc în lumea sensibilă mi-e imposibil să spun ceva. Totul e atât de ambiguu și neașezat. Plutesc, sunt în starea pe care în mod normal n-o ai decât în adolescență. Și, ca atunci, nu înțeleg nimic și nu mă mai înțeleg. Nu știu dacă trăiesc, dacă iubesc („what it is? what it is?”), dacă scriu bine sau prost. Sunt fără însușiri într-o tranziție fără viitor, într-o tranzitivitate fără celălalt. Mi-am pierdut toată maturitatea fără să-mi regăsesc disponibilitatea de altădată. În plus, e o lipsă de repere obiective, de evenimente — dacă nu pun la socoteală ignobilul și ignorabilul fapt că m-am făcut doctor (fără arginți, asta în orice caz) —, și mai ales o mare lipsă de inspirație în scris care mă derutează și mai mult.

Recitesc *Toamna patriarhului* (de neatins) și aștept să apară în 2-3 săptămâni P.R. — o cărțuție care nu-mi face cinste, dar care tot e ceva. Nu știu cât de avansat aș fi fost azi cu O. 2 dacă n-aș fi făcut doctoratu-ăsta, dar așa a fost să fie. Poate că mintea mea, totuși, va mai străluci cândva, cumva.

24 martie Londra înghețată din *Orlando* mi-a redeschis gustul multicolorelor și naivelor tablouri de gen, al compozițiilor cu peisaje ireale, transparente, cu perspective sintetice

și greșite. Cum am făcut în partea cu Dunav-ul înghețat (și el, și încă mai abitur decât The Thames) din, de asemenea, O. Doamne, câte povești mai sunt de spus, iar eu bălesc într-o mocirlă cu lături de aur.

OK, (poate) Herman — care știe totul de-a fir a păr — trage o linie iudaică de la Ishod la afuristul de Mircea, cu balamaua prin anul 175 d. C., adică la sosirea unei legiuni iudaice în Oltenia. Iahveh, vestitorii, mana, mutațiile genetice, viziunea. Crap, dar cu mustăți și solzi de-adevăratele și tocmai bun de înghițit, lapții lui de pește!

28 martie Ploaie țârăită, sub un cer nici măcar prea întunecat, duminică tristă ca toate duminicile și, mai mult ca sigur, ca restul de viață care mi-a rămas de trăit. Așa cum stau lucrurile acum, mi-e limpede că n-am să mai pot fi fericit vreodată, și până și gândul că asta s-ar mai putea mi se pare absurd. De parcă Raskolnikov ar putea, oricâtă penitență ar face în Siberia, să-și uite vreodată crimele. M-am jucat cu sufletul și cu viața a două ființe dragi și acum plătesc și am să plătesc mereu, și trecerea timpului n-o să estompeze nimic. Îmi doresc, de fapt, nefericirea adâncă de acum. E doar ce merit. Și zi de zi merg tot mai în jos, și totul se va termina acolo unde se termină și ideea de „jos”. Mă rog lui Dumnezeu să mă lumineze și să-mi arate drumul acolo unde în stânga e stâncă, jos prăpastie, în față un tigru și-n spate un șarpe veninos. Acum m-am trântit la pământ și aștept, și până și astfel păcătuiesc.

Scriu mai prost ca oricând, nu se vede nimic după 30 de pagini, numai pretenții și panglici. E foarte greu, mi-e greu să mai trăiesc. E o cumpănă a vieții mele și o-n cercare din care, dacă ies teafăr, poate că mi se va mai arunca o privire. Dar uneori îmi vine să las totul și să mor.

Mi-e inima grea. Știu acum ce înseamnă asta, cum am cunoscut pe pielea mea și atâtea alte sentimente pe care le credeam numai feluri de a vorbi. Nu văd nici o ieșire, nu pot face față. Sunt mai mult mort decât viu. Poate c-ar trebui să-mi dau iar șase luni, ca altădată, după care totul, miraculos, să se limpezească și să mă pot bucura iar de bucurie, și să mă-ntristez de tristețe...

14 aprilie Vise autoscopice două nopți la rând. În primul, mă priveam din spate cum urc, în jacka mea de piele cafenie, niște trepte spre nicăieri, spre cer. Azi-noapte totul s-a repetat chinuitor, reluat mereu și mereu. Făceam un videoclip în care trebuia să trec printr-un culoar roșu, un coridor lung și îngust, care dădea afară undeva, pe malul unei ape albastre. Aveam aceeași haină de piele pe mine. După ce am repetat ieșirea asta de mai multe ori, m-am gândit să mă-nlocuiescă Sorin Gherguț, „pentru că e mai pletos și mai romantic”. O decriptare? No, thanks.

Sunt acasă, în Nada Florilor, de câteva zile. Încerc să dez-nod ceea ce știu că nu poate fi decât tăiat. Dar eu nu sunt machedonu' ăla. Tot desfac la noduri zdrelindu-mi degetele, și ele se-nnoadă mai tare pe măsură ce intru mai mult în panică. Va trece cumva și epoca asta, cum trec toate.

Bineînțeles că nu pot lucra, și n-am să pot multă vreme. Dar măcar câteva articolașe aș face (dacă-i musai). Îmi merge prost, e cea mai jalnică etapă a vieții mele de după adolescență, pentru că e a doua adolescență, și ce e mai întâi dramă devine apoi farsă. Iar în farsă baia de sânge de la urmă e mai mare ca în dramă. Căci farsa și tragedia sunt a filei două fețe.

Mă simt teribil de singur și de vinovat și chiar aș vrea să mor, dacă asta ar duce la stingerea suferinței celorlalți.

25 (poate) apr. Zile senine și frumoase, urmate sistematic de un venin care îmi necrozează mintea, inima, îmi îmbătrânește și-mi întristează corpul. Am ajuns în situația aceea atât de literară — credeam eu altădată — în care doi oameni se sfâșie cu voluptate pe sine și pe celălalt. Unii chiar spun că aici ajunge, mărturisit sau nu, orice căsătorie. Nu știu cum nu înțelege ea, o ființă inteligentă, că nu are rost să mă infuzeze, la 2-3 zile, cu aceleași scene, cu aceleași „discuții” în care nimeni nu discută nimic, pentru că, la fel ca într-un vis, problema importantă devine marginală și amănunțele iau deodată proporții și ocupă tot spațiul. Știu că-i fac rău, dar e răul cel mai mic care-mi este mie în putință să i-l provoc. E cea mai mare limitare a răului de care sunt în stare acum. Într-un fel nu-i fac rău, ci o ocrotesc de adevăratul rău. Așa cum cred eu, cum știu și cum pot. Știu că acceptă rațional

situația asta ciudată de viață în care suntem, dar că nu o poate accepta afectiv. Știu asta. E același lucru și cu mine. Și cu Ioana. E la fel cu toată lumea. Dar asta ar trebui să știm toți mai presus ca orice: că ne chinuim, pe noi și pe ceilalți, absolut în zadar, că trăim un coșmar destul de mare ca să-l facem noi și mai mare. Ar trebui să ieșim din nevroză lent, nu brutal, căci brutalitatea (știu acum, după ce-am plecat de-acasă și după ce m-am întors: două brutalități inutile) nu folosește la nimic.

Nu mă mai simt atât de vinovat, și timp de câteva zile chiar mi-am regăsit un oarecare simț al realității. Dar știu că nu voi fi lăsat să mă regăsesc. Căci ce-a însemnat vreodată, pentru oricine din jurul meu, liniștea mea sufletească? I-a păsat cuiva vreodată cum Dumnezeu s-au scris cărțile astea ale mele? Când le-am scris, cu ce resurse interioare, cu ce soare liniștit deasupra? Probabil că s-au scris singure, când nu eram eu atent.

By the way, mi-a apărut și nenorocita de carte la „Humanitas“, de care nu s-a bucurat nimeni și care zace într-un teanc negru și trist, cu o mutră neagră și tristă pe copertă. Cartea asta care va fi batjocorită de toți cretinii și care mi-a adus atâta obidă și-o să-mi aducă atâta ură.

Încep cu milă pagina asta albă (tu deja o vezi acoperită de litere care acum nu există, acum sunt doar trei rânduri acoperite și restul alb și gol) de parcă ar trebui să calc cu niște galoși noroiți peste o zăpadă întinsă, ușor vălurită, de o puritate nespasă, sub un soare de iarnă egal ca de neon. Prin transparența foi văd umbrele literelor de dedesubt ca niște plântuțe care deja se împing să iasă prin zăpada udă și cristalină. Dar niciodată nu se amestecă literele făcute cu pixul pe fața și reversul paginii albe. Chiar dacă prin porii hârtiei se prelinge puțin albastru, și chiar dacă el se lipește de o buclă de dincolo, legând tridimensional două cuvinte scrise în sensuri opuse, ele nu vor fi unite, căci pasta nu transportă sens, ci miros chimic, mirosul caietelor mele. Orice caiet — și jurnalele mai mult ca oricare — e un condensator, cu foițe de staniol și foițe de pergament uleios, alternate la nesfârșit, și care creează tensiune, care pot electrocuta mintea ce le atinge.

Iată, scrisul meu emană căldură și gheața se topește. Mai puțin de o treime din câmpul de fulgi albi peste fulgi peste fulgi a mai rămas neatinsă. Acum, mai puțin de un sfert. N-a mai rămas, de fapt, decât un strâmt coridor, o limbă de ghețar, sub același soare egal, și care duce către marele câmp virgin al paginii următoare, vizibilă în toată porozitatea ei dincolo de spirala de sârmă. Azi n-am să trec dincolo. Și, oricât aș scrie (ce voi mai scrie?), va exista, la sfârșit, o pagină la fel de mare, pătrătoasă și albă ca și asta de alături, peste care n-o să mai pășesc. Ar putea fi chiar asta, de care mă mai desparte acum doar un rând, acum nici unul.

3 mai Auctorele în plină glorie, în glorioasa lună mai. Tristețea adâncă a lunii mai, voluptatea presimțirii verii. Sunt cântecelele păsărilor între blocuri, e fâșia de cer albastru deasupra blocurilor. E un soare rece. O să am 43 de ani peste câteva săptămâni. Sunt mai senin de la un timp, dar știu că e timp împrumutat, că e doar o amânare. Nu fac absolut nimic, trăiesc doar ce mi se dă de trăit, încerc să țin foarte jos suferința și nebunia. Reușesc uneori să nu mă mai gândesc că sunt la pământ, că n-am mai scris nimic, că sunt o ruină. Că nimic nu există.

Pisica, în călduri, se tăvălește pe jos și se freacă de picioarul meu. Nu sună nimeni la telefon. Nu voi avea scrisori cu vești surprinzătoare, fericite. Ar trebui să mă adun, dar nu știu unde au dispărut bobitele de argint viu în care mă reflect. Și dacă ele toate s-ar aduna vreodată într-o sferă cât Casa Poporului — la ce bun? Ce mare brânză? Ce gaură în cer? De fapt, mi-a murit mintea, și dorința mea vegetativă de a scrie e menținută-n viață artificial. Să mă scoată dracului din plămânu de oțel! Să-mi scoată perfuziile. Uzzy, ce dracu mai stai?

Drumul către tanti nașa a lui Marian. Strada aia mocirloasă, gardurile de scândură, mirosul de leșie și lături. Un loc total neexplorat, și care frige la atingere. Trebuie să fie un fel de a-mi spune poveștile. Am pierdut câțiva ani cu un doctorat și câteva luni cu o dragoste. Poate că totuși nu le-am pierdut, și vor conta cândva în scrisul meu, dacă voi mai scrie. Acum sunt ieșit din formă și tulburat. Meditația — sub forma

scrisului, cititului de literatură, visului și reveriei — n-a mai fost hobby-ul meu preferat. Dar mă voi liniști și-o să reiau proiectul ciudat al vieții mele (și nu al meu), ca și planul pestriț, minuțios și randomizat al romanului meu (la fel — nu conceput de mine, ci chiar de el).

10 mai M-am trezit la 7, mi-am dezinstalat jocurile din computer și sunt, în general, pus pe fapte mari. Orice ar fi, chiar dacă o să-mi fie limpede că nu pot scrie (încă o paranteză: am încercat să reiau romanul dar n-am scris nici o literă în continuarea bizarei peltele mistico-manieriste pe care-am secretat-o în martie și aprilie), am de gând să nu mă mai scol după 8, mai ales că e vremea caldă și diminețile au redevenit extrem de frumoase. Mă simt mai bine, n-am mai avut probleme de conștiință, m-am liniștit și, în afara schizoidiei vieții mele duble, nu mă mai tulbură nimic. Știu că am pierdut trei ani din viața mea: recte, că n-am mai făcut nimic după vârsta de 40, măcar în scrisul propriu-zis. Totuși mi-a rămas speranța. Încep, vag, să-mi aduc aminte cine sunt, sau cine am fost. Criza jumătății vieții, cu toată prăbușirea imaginii de sine, o să treacă — îi mai dau un an — și voi putea fi eu însumi din nou. Bineînțeles că până n-o să scriu iar un lucru care să-mi placă, n-o să mă mai recunosc ca „eu însumi”. Mintea mea este acum goală, sunt în afara viziunii și a literaturii, și nici n-am cum să fiu altfel, căci n-am mai gândit în direcția asta. De la o vreme sunt în „selva oscura”. Dar sper să scap de cele trei fiare și să-mi scriu și eu comédia.

Totuși n-am trăit chiar degeaba anii ăștia. Am pe masă un teanc înalt din *Postmodernism*. Nu e zi în care să nu iau o carte grea și elegantă, cu poza mea pe coperti — ochiul stâng, cel nătâng, sub o sprânceană prea lăsată, o mustață groasă și-o bărbie de țaran de lângă București — și să nu citesc la-ntâmplare din ea. Sunt, totuși, mândru de cartea asta care, și ea, în felul ei, depășește, de fapt, puterea minții mele (acum până și un articol de ziar e o provocare pentru neuronii mai ofiliți).

Aș scrie o carte mică, un mic roman, cu desăvârșire obiectiv, scris sec și fără panică. O carte firească, modestă și adevărată

ca un ciocan sau ca o bucată de stofă. Dar sunt uscat pe dinăuntru. Experiența mea „de viață” din ultima vreme nu-mi folosește la nimic în scris. Tocmai pentru că eu n-am recunoscut niciodată faptele de viață ca experiențe. Ele sunt incomensurabile cu scrisul și cu lumea din scris. Trăind, n-am făcut decât să mă depeizez din literatură și să mă găsesc acum singur și paralizat, incapabil de o pagină bună.

Opt și jumătate seara. Trăiesc deprimat între oameni deprimați și ei. Sunt vremuri și e o vârstă depresivă, în care abia mai ai forța să respiri. Fiecare clipă te zdrelește ca o boabă tare de piatră pe care calci. Nu știu când și dacă tristețea asta o să se mai ridice, fiindcă înaintez în vârstă și tot ce e bun s-a dus, și nu mai pot iubi sau scrie. Sau trăi, cum trăiam odată. Sunt complet singur, și cu toate astea sunt tot mai singur pe zi ce trece, pe minut ce trece. Nu mă consolează nimic, nici dragostea unei fete cu corp mare și blond, nici popularitatea mea printre puști. Fiindcă mintea mea e obosită, deraiată, fără modele. Abia pot să-mi rezolv treburile curen-te, de unde Dumnezeu să scot O. II? Sunt, acum, cel de la 16 ani, care nu scrisese nimic și care-ncerca stângaci să trans-mute obiectele-n litere, și se mira că transmutația nu se pro-duce la nici o manevră magică, așa cum degeaba faci pase creionuluiăștuia de pe birou: el n-o să se miște cum îți miști degetul. 27 de ani, de atunci, mi-am întins rețeaua de nervi, ca păianjenii, între obiecte, ca să le fac să se miște, să subli-meze în scris. Naiba să mă ia, mai bine făceam și eu ceva folositor. Iar azi rețeaua s-a zgârcit și păianjenul din ea s-a uscat, și nu mai e literă pe care să n-o mai fi scris-o de zeci de mii de ori. Poate ar trebui să nu mai scriu, niciodată, decât cuvântul Nanei: nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu...

11 mai Nu mi-a mai ieșit trezitul la 7, după o noapte chinuitoare, cu ațipiri și treziri și stări de tensiune, și frică subită, urmate de aceleași vise urâte, dar fără participare. Înaintez către vară, cu etrava rupând și târând după ea crengi, păsări, balcoane și cadre de ferestre. Mi-e frică de vara asta, mi-e frică de timpul care trece, am un nod fierbin-te-n stomac cu gândul la singurătatea ce va urma.

Am să reîncep să scriu, dar să mă angajez, după ani de abandon, la ceva atât de greu ca *Orbitor* (greu mai ales acum, când lucrurile trebuie — ar trebui — să se adune) a fost ne-rezonabil, iar eșecul a urmat doar firesc. Paraliticul abia dez-morțit (o țără) n-o ia din loc să urce Himalaia, ci ar trebui să fie fericit dacă-și poate lua singur o cană cu apă. Dacă mișcări-le lui, odată în roată dințată, își reiau, cât de cât, fluiditatea. Îmi trebuie, mai mult ca orice, lectură. Am uitat cum se scrie, nu mai țin minte ce manevre se fac în culise pentru ca interfața dintre creier și lume — textul — să se poată țese. Am pierdut cartoanele perforate și am uitat tehnica perforării lor ca să iasă modelele de covor. Totul trebuie reamintit, reinventat. În primul rând eu însumi, un om care atâta vreme s-a definit doar prin literatura lui. Ai observat că exact din momentul în care am început să-mi zic cu naturalețe — în articole, de pildă — scriitor, chiar de atunci am încetat să mai fiu?

Vreau să recitesc câteva cărți mari, *Gravity's Rainbow* mai întâi de orice, și *V. Proză fantastică*. Am visat sau există cartea masivă, în coperti de piele cafenie, plină de proze fantastice? Dar am visat sau există cartea cu poze, despre Saltan (?), pe care-o citeam/din care mi se citea pe când stăteam în soare, pe geamul vilei din Floreasca?

Lucrul la roman nu mai poate să meargă la întâmplare (adică tocmai la-ntâmplare și cu totul haotic) dacă vreau să iasă chiar o carte. Primul lucru care trebuie făcut e o listă 1) a temelor ce trebuie continuate; 2) a scenelor pe care le-am imaginat. Apoi un rezervor de citate și idei din jurnal. Apoi, un proiect general, un fel de plan, chiar și vag, un „plan de semnificație“. E nevoie de toate astea, chiar dacă ele n-or să intre concret în carte decât cu 10% din concept, fiindcă am nevoie să „văd“ puțin cartea, să am o intuiție a formei ei, a tonului, a ligaturilor. Cartea nu poate fi un plafon pic-tat, ci o elevație către el.

12 mai Singurătate adâncă, durere violentă, insuportabilă, nefericire cum n-am mai trăit din adolescență. Cred c-am să ies să beau singur o bere, în soare, pe o terasă. Iar nu mai e nimeni în viața mea. Totul e iar vid și curat ca o celulă

de penitenciar model. Mă doare în torace și-n viscere, totul se chircește acolo de suferința asta neagră, care vine-n rafale ca vântul fierbinte ce anunță furtuna, vara.

Încerc să lucrez, îmi recitesc (cu efecte emoționale dezastroase) jurnalele vechi — de acum 7 ani, când mă simțeam deja bătrân și ieșit din literatură — ca să scot din ele ce ar putea folosi pentru O. II, de care deja-mi leg, nebunește, toate speranțele. Aceeași senzație amestecată: că aveam insight-uri uimitoare dar inutile, ca niște explozii nucleare sub pământ. Că timpul nu e decât pământ, tot mai gros și mai mat, straturi după straturi de pământ cu cârțițe, râme și pupe de cărăbuș, acoperindu-te ca pe îngropații de vii. Că, de fapt, fiecare foaie de jurnal (ca și de literatură) le îngroapă pe cele dinainte și le mucegăiește prospețimea și sensul. Sunt adânc tulburat.

O voce psihică șoptindu-mi, acum două nopți, în centrul minții: „Mірcea!” O voce de femeie, (încă?) necunoscută, sau uitată. O șoptă tare, ca o săgeată, căci fără nici un fel de sunet, nici o articulație. Doar sens, sensul numelui meu dezbrăcat de sunet.

Frică aproape permanentă, dar mai ales nopțile. E ceva în lume, s-a scurs ceva toxic în lumea noastră. Toți cunoscuții mei sunt suferinzi.

O zi întregă de singurătate: asta nu mi s-a mai întâmplat de ani de zile, de la Amsterdam. N-am ieșit nicăieri și n-am făcut mai nimic. Doar am suferit, am simțit, în obraji și în șira spinării, fluxul ăsta de substanță P. E ca și când corpul tău astral ar fi jupuit de unul dintre straturile de curcubeu, pe viu și cu anumită metodă. Și n-am de ce să cred că e altceva decât începutul.

8 iunie Câteva vise destul de limpezi, deși filtrate prin aceeași înstrăinare, aceeași îmbătrânire opacizantă a perlei minții mele. Unul atroce, din care m-am trezit ușurat că fusese doar vis. E din seria viselor mele în care am comis o crimă și sunt terorizat de remușcare și de teama de a nu fi descoperit. De data asta nu comiseseam chiar eu crima. Eram într-un fel de tabără, într-o cameră cu paturi suprapuse în care dormeau mai mulți adolescenți. Un singur pat de lemn

se afla între-un colț și era, firește, al meu. Un pat din tăblii de lemn furniruite, oarecum luminat, de parcă ar fi fost din altă realitate față de camera scufundată în penumbră neagră-verde. Pe pat, făceam dragoste cu I., goi amândoi. „Uite, putem folosi și asta”, zice ea și îmi arată un penis adevărat, erect, cu testicule cu tot, dar detașat de orice trup, pe care-l ținea în mână. Dar, deși din carne și piele, el avea o culoare ușor pământie și era cumva zbârcit, evident lipsit de viață adevărată. „Ce-i asta? De unde Dumnezeu îl ai?” o întreb, și ea-mi zice, râzând cinic: „Dacă vrei, îți arăt și alte bucați.” Și scoate de sub pat o oribilă bucată de cadavru putred: un bazin de bărbat, un fel de felie cuprinzând șoldurile și o parte din fese, în aceeași lumină portocalie în care se afla și patul. De fapt, nu era o lumină proiectată asupra lor, ci ele luminau altfel decât restul obiectelor. Atunci am privit și eu sub pat și am avut viziunea unui osuar melancolic: era acolo un cadavru întreg, cu fâșii de carne uscată pe oase, cu carcasa toracelui mumificată, luminând roșu-portocaliu în beznă. „A fost un hoț care-a intrat în cameră acum câteva zile și G. l-a omorât.” Dumnezeu, dormisem câteva nopți cu un cadavru sub pat! Trebuia neapărat să plec de acolo, chiar să-mi iau o cameră la hotel. Dar ce-aveam să fac, totuși, cu G.? Să anunț poliția? Să-l acopăr? Oricum avea să se descopere totul. În cameră era acum și G., perfect impasibil. Eram agitat, nu știam ce să fac. M-am trezit cu un sentiment dureros și neplăcut, și m-am destins imediat când am înțeles că a fost doar un vis.

Atacuri de groază cu câteva nopți înainte: voi muri și nu voi mai exista niciodată, voi dispărea pentru totdeauna. Cred că în aceeași noapte m-am rugat să se-ntâmples ceva, să fiu răpit, să se arate în camera mea neagră un mesager care să-mi transmită o înștiințare bună sau rea. Am simțit pielea acestei lumi prea strâmtă pentru mine. E tot mai puțin oxigen, convulsiile au început și vor urma contractiile. Și atunci, cum stăteam cu ochii-nchiși, am perceput prin pleoape, de două ori, nu drept în fața ochilor, ci cumva lateral, o lumină ca de fulger. A durat câte 2-3 secunde, și am avut sentimentul limpede că nu a fost endogenă, că s-a-ntâmplat chiar acolo, la câțiva metri de mine. Dar deschizând ochii

— cu speranță și nu cu teamă — n-am întâlnit decât întu-
neric și singurătate.

Am fost și o săptămână la Tescani, în miezul verde-trans-
parent al pădurilor (dar unde e pădurea din REM?) ocolit
de câmpuri cu nesfârșite șiruri de cartofi și de dealuri mol-
dovinești. Am făcut focul sub stele. Luna pe cer trecea sfân-
tă și clară. A fost frumos și iluzoriu ca un vis risipit spre
dimineață. Sunt, acum, un om terminat.

Visele lucide, în care știi că visezi. Se pare că atunci poți
cu adevărat să ai percepții extrasenzoriale și să călătorești
în afara corpului tău. Recitesc *Moartea ca linie a vieții* de Lyall
Watson. De asemenea, o *Istorie a infernurilor* de Georges Mi-
nois, destul de școlărească.

9 iunie O idee care mi se părea foarte originală și com-
plet țičnită („Dacă la o mie de ani de chinuri în infern ar fi
un sfert de oră de pauză, totul ar deveni suportabil“) se dove-
dește a fi veche de când lumea: „Din Apocalipsa lui Pavel
reia și ideea iudaică a odihnei săptămânale în infern. Sfân-
tul Pavel și sfântul Mihai se alătură osândiților cerând lui
Dumnezeu acest răgaz — *mitigatio poenarum*; zgomotul pe
care-l fac este atât de mare, încât însuși Cristos vine să vadă
ce se întâmplă. Sfântul Pavel îi expune revendicările osân-
diților; părțile încep să discute; Cristos le amintește osân-
diților propriile sale suferințe și păcatele lor, dar în cele din
urmă cedează: «în această zi în care am înviat din morți vă
acord pentru totdeauna, vouă care îndurați chinurile ia-
dului, odihna, timp de o zi și o noapte.» Uriașa uzină infer-
nală se va opri deci în fiecare săptămână de sâmbătă seara
până luni dimineața.” (Minois, *Ist. infernurilor*)

12 iun. Acum două nopți — un vis „esențial“, nedus însă
până la capăt. Cred că am dezvoltat mecanisme de apărare
a minții contra agresiunii din interior, căci de la un timp
așa mi se-ntâmplă: felul ăsta de vise e întrerupt de trezire în
momentul critic, înaintea intrării în tunelul nebunesc (poate
chiar al nebuniei sau a altceva mult mai îngrozitor). Eram
într-un fel de oraș-cetate, noaptea, sub stele, într-o atmosferă
de vrajă și așteptare intensă. Erau cerurile înstelate, sclipind

ca diamantele, din atâtea vise ale mele: copleșitoare, deloc naturale, ceruri din alte lumi. Priveam către stele așteptând să se-ntâmples ceva acolo, să sosească cineva. Când am știut însă că se va-ntâmpla, că e iminent să se întâmple (stelele se modificaseră într-un fel inexprimabil), am luat-o la fugă pe străzile pustii ale orașelului, printre ziduri galbene, trecând și prin interioare la fel de tăcute, până am ajuns într-o zonă cu lumină de zi. Era, îmi dau seama abia acum, Scara 1, dar altfel decât în realitate, colată parcă pe un mediu străin. Eram pe „pod”, deasupra gropii, în dreptul porții zidite. Și deodată, de după colț, a izvorât către mine un inimaginabil aer de aur, un râu de lumină vie, tremurătoare, sclipitoare din mii de mici particule purtate cu el (fluturi?). Veniseră, deci, erau aici, lumina lor curgea către mine, curând avea să mă înglobeze și să mă preschimbe. Priveam încrămențit, cu încântare extatică dar și cu spaimă avalanșa de aur intens, plin de fluturi, ce venea, implacabil, spre mine. Când a fost la piciorul „podului”, m-am trezit, cu un efort de concentrare de care-mi aduc aminte. Firește, dormeam pe spate și porțiunea aceea din spatele creștetului (pe care, dacă apăs, aproape că-mi simt creierul, atât e de fragilă — mai mult un cartilagiu) era toată congestionată, amorțită și păstra o senzație de apăsare. De fapt, și acum, când scriu, simt același lucru acolo, în acea zonă vulnerabilă a craniului meu: un fel de arsură apăsătoare ce difuzează spre ceafă.

E prima dată când — deși azi nu sunt în stare să scriu nici un rând — întrezăresc o posibilă străpungere în roman. Foarte vagă, previzibilă, deja iterată, dar nu orbecăirea de pân-acum. Voi merge o vreme, după un început pur manierist — bila, oglinda și lentila — pe un proustianism difuz, pentru ca miezul, încă imprevizibil, să fie, cum se și cuvine, oniric și vizionar. Cred însă că nu pot înainta fără drog.

22 iunie Bineînțeles, nu mai pot să scriu, viața și ființa mea sunt complet terminate. N-am decât să stau liniștit: mă voi scufunda astfel lent, nu repede. Poate că dacă m-aș scufunda fulgerător, în chiar clipa asta, lăsând o literă formată doar pe jumătate, totul ar fi așa cum trebuie să fie. Sunt un „uomo finito”. O, dac-aș ști măcar că brutalitatea ar putea

servi la ceva. Dar tandrețea e în situația de acum cea mai perversă brutalitate. Nu mai pot. Abia mai trăiesc, abia mai respir. Și dacă n-ar provoca fiecare respirație a mea suferință celor la care țin cel mai mult.

Nu-i doar vina mea că nu mai exist. Minte și imaginația m-au lăsat. Mi-a dispărut forța aceea care-mi ținea ideile, imaginile și frazele împreună. Mi-a dispărut mai ales credința în mine. Sunt în vremuri de cumpănă. Sunt în panică. Nu mi-a fost niciodată frică așa ca acum. Nu mai visez, nu mai trăiesc interior, viața (altădată atât de închisă mie) a devenit permisivă, persuasivă și mă sugerează ca o pompă de vid. Ce să fac? Oricât m-aș forța să scriu, de fapt nu scriu, ci șterg și ce am scris vreodată: prin repetare, șablonizare, banalizare. Mi-e frică, frică! Sunt ca un afazic, ca un parkinsonian, ca un om care orbește treptat și inexorabil. Vederea mea textuală are acum dioptrii cilindrice.

Nu văd, de exemplu, de ce-ar trebui să mai trăiesc (sau văd, dar ca prin sită).

La fereastra de la etaj a unei clădiri întunecate se arăta o față în rochie de dantelă albă.

24 iun. Vise cu mulțimi, mulțimi foarte mari de oameni, fiecare cu înfățișarea lui individuală. Iar apoi eram la fereastra camerei mele din Ștefan cel Mare și vedeam — ca în atâtea vise precedente — tot orașul, până în zare, numai case vechi, acoperite cu olane, așa cum îl vedeam în adolescență. Dar mă simțeam absolut treaz (așa un sentiment de realitate n-am mai avut niciodată în vis) și de aceea foarte încurcat, contrariat: știam doar că nu era posibil să văd ceea ce vedeam: trebuia să fie un bloc interpus între mine și oraș. Și brusc blocul a apărut și m-am simțit liniștit. Dar în momentele următoare mi s-a arătat iar panorama orașului, și, cu un fel de spirit științific, m-am apucat să-l cercetez atent, casă cu casă, curte cu curte, ca să-mi dau seama dacă acela era cu adevărat orașul din memoria mea. Și nu era. Toate clădirile erau altfel: unele erau în întregime de tablă. Unde mă așteptam să fie marea clădire roz era un maidan cu o curte îngustă și-un stâlp de telegraf. Totul era altfel, doar imaginea

de ansamblu mă putuse înșela. Nici atunci însă nu mi-a trecut prin minte că poate visez, atât de puternică era impresia de realitate, de spațiu „tare” și obiectiv.

Lectura provoacă visele și construiește imaginarul, pentru că ea, prin excelență, e un exercițiu de viziune: citind, ceea ce vezi cu adevărat sunt niște semne negre pe o foaie albă, dar sprijinindu-te pe ele ca pe cofrajele unei fundații, construiești în fictiv, translucid și iluzoriu. Dimpotrivă, mediile electronice, care-ți dau imaginile de-a gata, inhibă viziunea și afabulația. Ele sterilizează creierul. Citesc, deci imaginez. Imaginez, deci exist.

Multă suferință, acum, când finalul se vede limpede. Vom divorța vara asta. Nu va trebui decât (decât!) să facem față realității. Nu știu dacă sunt în stare, dar o vom face.

30, poate, iun. Aș vrea să mă ascund undeva, în spațele — să zicem — aceluia zid dincolo de care nu mă mai pot vedea nici eu. Da, în primul rând de mine aș vrea să scap, după aceea de toți ceilalți. Să trăiesc ca Hölderlin, într-o odaie la etaj, până la adânci bătrâneți, ieșind doar uneori printre holde arse de soare și prin vie cu struguri copti. Să nu mai știu, nu numai că am scris ceva vreodată, dar nici măcar că prin mintea bolnavă a cuiva a trecut vreodată ideea monstruoasă de a scrie. Să văd cărți acolo, în rafturile bunei mele gazde, să le deschid sfios și să mă-ntreb la ce servesc lucrurile astea pe care le luasem drept niște cutii. Să privesc literele și să-ncep să plâng, și așa să mă găsească blânda femeie care a consimțit să-mi fie îngrijitoare și mamă. Și pe patul de agonie, la peste optzeci de ani, să agonizez așa cum se cuvine, nici prea îndelung și nici prea agitat, să agonizez decent și onorabil, înconjurat de câțiva semeni nu prea îndurerați. Să fie ora prânzului, să fie neutru și senin.

Expresia feței mele seamănă tot mai mult cu cea a nobilului din *Ghepardul* (cine era actorul?), și de asemenea cu a bunicului meu și a întregului leat de țărani sudici din care vine: sfială, resemnare, tristețe matură, dar nu înțeleaptă. De fapt, am fost mult mai matur la 30 de ani decât la 40, de parcă timpul curge acum înapoi.

6 iul. Câteva zile cu Ioana cea mică la Sinaia. Acasă mă așteptau, firește, problemele mele. Dincolo de tot ce e de trecut cu vederea, de verdele și albastrul intens al verii, de distrugerea minții mele, de facerea și desfacerea norilor — ar fi de notat (aici, unde, de fapt, nu mai notez nimic) un vis tulburător, atât de încâlcit încât, totuși, nu mă aventurez să-l parcurg nici în memorie măcar. Escaladări de clădiri, interioare și terase, structuri metalice și subsoluri se asociau cu o temă erotică fără sexualitate manifestă. Apăreau multe fete tinere și femei, era o rătăcire prin labirintul dragostei, era suferință și bucurie, totul într-un film lung, neîntrerupt și totuși mereu fragmentat ca decoruri, personalități, insight. Două bucățele semiindependente: vorbeam cu împăratul Chinei, care mă ruga să-i găsesc un înlocuitor la tron, el fiind deja foarte bătrân. Instantaneu m-am gândit la cineva și am trimis să-l aducă, de oriunde-ar fi, „în douăzeci de secunde”. Tânărul (combinație de mai multe persoane reale) s-a și arătat, foarte înalt și voinic, ca un erou. Nu părea să se bucure de onoarea ce i se făcea. Am plecat cam nemulțumit de nerecunoștința lui. Coborând niște scări am văzut într-un balcon un grup de fete brune, ca niște indience și le-am aruncat în trecere: „Acum, că a venit noul împărat, nu mai aveți voi loc la curte, o să plecați acasă și-o să deveniți niște frumuseți provinciale”. În al doilea fragment am revăzut, ca în atâtea vise, coridorul subteran cu uși de-o parte și de alta, un dispensar care există adânc în mintea mea. L-am străbătut, cu un sentiment de singurătate totală, intimidat de adâncimea uriașă la care era săpat și, în ușa de sticlă din capătul celălalt, am dat de o soră care-i făcea o perfuzie unui bolnav nevăzut, în timp ce trâncănea continuu despre nu știu ce. Mi-a pus deodată ceva-n palmă și m-a-mpins afară pe ușa batantă. Abia atunci m-am uitat: aveam în mână o perniță de plastic transparent plină cu un lichid de culoarea ambrei.

Nu mai încerc să exist. În loc de asta, trăiesc pur și simplu. Nu mai dau și nu mai dă nimeni doi bani pe mine. S-a terminat definitiv cu M.C., ar trebui să scriu asta pe imense panouri și-apoi să le fac bucățele, și bucățile să le ard. E așa greu să trăiești când ești un nimeni. Când ai ieșit din joc, complet curățat.

Surpriză: îmi place ultima pagină din O. II! E prima dată când mi se-ntâmplă! Dumnezeuule, se relansează povestea? Azi n-am liniște interioară, dar de mâine îmi cumpăr ness și mă scol devreme. De luni, ani de zile nu mi-a mai plăcut sincer ceva scris de mine...

12 iul. Era o iluzie. De fapt, sunt ieșit total din literatură. Am 43 de ani și am terminat cu tot ce era de spus. Iar dacă totuși a mai rămas ceva în mine, e doar puțină viață (care, de la 3 noaptea, nu mai e și-n Mircea Nedelciu. Să-l odihnească Dumnezeu). Ar trebui, ar fi trebuit să mor eu, nu Mircea.

Ieri, ca să fiu complet terminat, de parcă sentimentul de împotrivire și vinovăție legat de povestea cu Ioana n-ar fi fost de ajuns, am văzut ceva de necrezut în troleu. Pentru mine, scena a început cu un scuipat perceput mai mult ca sunet și văzut cu coada ochiului. Doi stropi m-au atins și pe mine în ochi și pe buză. Fusese-nainte gălăgie („Doamnă, vedeți că vă umblă-n poșetă!“), dar am înțeles abia după aceea despre ce era vorba. Următorul lucru văzut de mine a fost — pe când mașina oprise în stație la Făinari — cum un ins cobora și cum un bătrân l-a lovit peste cap. Atunci tânărul (un ins cu figură literalmente bestială) s-a-ntors de pe scară și i-a tras un pumn în figură bătrânului. Lumea țipa. Apoi a scos deodată un cuțit mare, cu lama lată, și a-nceput să lovească repede, sălbatic, înainte, în bara de sprijin de la coborâre și-n servieta bătrânului. „Spuneți Tatăl Nostru, îl omoară! A scos cuțitul, domnule!“, strigau toți cei din preajmă. „Închide ușile! închide ușile!“, țipau la șofer. Cu cel dintâi mai erau doi țipi, mai mărunți. Au plecat până la urmă, cel mare rânjind oligofrenic, uitându-se-napoi cu ochii injectați. M-am gândit atunci să plec din București, m-am gândit la Ionuța, de asemenea m-am gândit să câștig bani, ca să fim, cât de cât, protejați.

14 iul. M-am culcat la 4 dimineața, după una dintre zecile de nopți pierdute din ultimul timp, dar am dormit prost, urmărind în sub-minte un discurs lax și monoton, din cele în care cuvintele sunt și imagini. M-am trezit deodată — să fi trecut vreo oră — cu sentimentul limpede că e cineva lângă

mine. Prin pleoapele închise văzusem o lumină în colțul camerei. M-a cuprins acel tremur, acele secuse ale pântecului și pulpelor, însoțit (dar separat de el ca de un geam gros) de o frică paralizantă. Am încercat să mi le stăpânesc, mi-am oprit tremurul până la urmă, mi-am venit în fire, dar a persistat o senzație foarte stranie: din acel colț nu prea îndepărtat veneau un fel de valuri de întuneric rece ca apa. Acum eram cu ochii deschiși și nu vedeam decât câteva mobile dizolvate în semiîntuneric, dar simțeam ceva nedefinit cu un simț nou și special. Mi se părea că vin și un fel de lumini de acolo, dar nu era nimic descriptibil. Doar o prezență. Iar cearșaful care mă învelea devenise deodată foarte rece. După vreo zece minute m-am liniștit și am recăzut în delirul acela posac pe care-l numesc acum somn și vis.

Correspondența lui Kafka. „Răutatea“ lui.

15 iul. Pagini puternice despre copii și părinți. În general, o seriozitate neagră, activă, comprehensivă dar totuși mereu întoarsă către situația proprie în corespondență. Aceași minte paradoxală, geometrică, aceeași condescendență feroce — dar înșelătoare — față de sine și același respect, înșelător și el, față de ceilalți. Mai presus de orice, o eleganță de oțel, sau — oroare! — de fir de mătase neagră într-un portjartier. Dar n-am mintea destul de limpede ca să scriu ceva despre scrisul lui.

Azi am fost singur în casă, încă de dimineață, și nimic nu mi s-ar părea mai voluptuos decât să prelungesc singurătatea asta până diseară, și poate multe zile de aici încolo. De fapt, mi-am iubit întotdeauna singurătatea, fiindcă ea a fost mereu același lucru cu viața și cu scrisul meu. N-am scris bine decât când am fost foarte singur, chiar și căsătorit, chiar și cu o iubită. Mi-e atât de bine drogat cu Soledad... Aș vrea atât de mult să mai apară ceva în mintea mea, să mai simt o dată — vreodată — că exist în iluzia asta totală. Aș vrea atât s-o pot lua de la capăt, să mi se mai dea o viață și-o carte. Și un alt creier decât conopida asta obscenă, plină de musculițe pe care le dau drept monștri.

Stare de liniște adâncă, de bucurie evanescentă, de certitudine. Nu mi-a mai fost de luni de zile atât de bine psihic.

Poate că ar fi bine să locuiesc de-acum singur undeva, nu-mai eu cu mine, cu câteva cărți și cu caietele astea. M-a oboisit aventura asta ratată. Mi-e sete, sete de liniște.

21 iul. 53 de pagini de manuscris, și scriu mai departe fără strălucire, fără nici o surpriză pentru mine, cu pagini care ar fi bune în scrisul altora. Nu e aici viziune adevărată și pură: cel mult speculații scremute, în lipsa unei adevărate dispoziții vizionare. Concentrarea, meditația, gravitatea, gravitația, greutatea lipsesc frazelor mele — acum atât de false și inconsistente. Mă mir însă că pot storce și atât din mine în perioada asta de infern meschin, în jegul vieții mele de-acum. Mă mir, de fapt, că am rămas cu mintea întregă după atât haos și tulburare.

Ce se-ntâmplă, până la urmă, în viața mea concretă? Păi nu mare lucru: la toamnă, probabil, vom divorța — și aici chiar părăsim realitatea și ne-ndreptăm spre un fel de telenovelă onirică — fiindcă, de fapt, nu pot crede că vom divorța. Chiar nu pot să cred. Nu mai știu de ce divorțăm, e drept că nu știu nici ce ne-ar mai ține împreună. Ioana, pe de altă parte, îmi place mult și o respect și mai mult, dar nu văd o viață a noastră comună. Nu știu de ce. Cu scrisul merge cum merge: sper mereu (dar sper cam degeaba) să-mi vină inspirația o dată cu întomnarea. Scriu prost, și acum e cum vrei s-o iei: 1. bine că n-ai abandonat; 2. mai bine ai fi abandonat. E sfârșitul lui iulie, vreme toridă, toți sunt plecați, nu se mișcă nimic. Așa că bălesc și eu într-un fel de anonim aproape studentesc. Nici o știre interesantă (la Budapesta e un fiasco, mi s-au aprobat doar trei luni din toamna lui 2000), nici proiecte de nici un fel. Îmi scriu mai departe, căznit, articolele din *Curentul*, și nimic altceva. O schimbare majoră, dacă va fi, va veni tot o dată cu toamna. Proiecte literare? Vagi și neimportante: cartea experimentală, cartea mea de poeme lungi, jurnalul, poate „Nimic” și sonetele. Nimic relansator, nimic adevărat. Singurul lucru adevărat din viața mea e faptul că sunt încă viu. Citesc foarte puțin, pierd enorm de multă vreme cu Ioana, n-am spor deloc la rezolvat probleme curente și — this above all — sunt într-o criză financiară de zile mari: criză teribilă, monșer!

Îmi merge prost, prost, prost. Doar o revenire a forței mele artistice — sau un fapt miraculos de viață exterioară — ar putea îndrepta situația asta irespirabilă. Și încă n-am atins fundul lacului, încă nu mi-am îngropat tălpile în sulf: urmează divorțul, partajul, toată nebunia. Și nebunia nebuniei de pe lume.

28 iulie Pare să fie un pic mai bine pentru toată lumea, dar eu m-am obișnuit cu logica vieții mele de-acum și cu alternanța asta de crize și relaxări. Problema nu e rezolvată, e la fel de acută ca acum zece luni, și în plus e mai săcâitoare și mai tristă. E suportabil, totuși. Când buba se va sparge nu va mai fi suportabil, măcar pentru unii dintre noi. Viața nu poate și ea să dea premii la fiecare. Dar sper să nici nu ne cotonogescă pe toți.

Well. Câte ceva bun, sau spre bine: voi merge la Frankfurt toamna asta, poate și la Paris. Peste două săptămâni va apărea *Orbitor* — așa o să-i zică și în franceză! — la „Denoël”, unde toți par să fie încântați de carte și speră la o presă excelentă și chiar la un premiu. Eu vreau doar să văd cartea în franțuzește. Nu mă mai îmbăt cu apă rece, căci știu eu moarea lor. Altă veste — o să merg în Ungaria, la Collegium Budapest, în octombrie 2000, e drept, doar pentru trei luni, dar sper într-o prelungire. Ce-o să fie însă până atunci cu noi, asta-i altceva.

Ieri a fost furtună de vară, a plouat și toată noaptea, și e, în fine, puțină răcoare după zile de topelniță. Asta-mi mai deschide nițel și mintea. Sper ca hidosul volum al doilea din *O.* să capete, în fine, la toamnă, ceva snagă, că deocamdată e un fel de borătură diafană pe care doar porcii obișnuiți cu mărgăritare ar putea-o adulmea fără să cârnească răturile într-o parte. Dar e ceva în loc de nimic.

Simt că-mi revin, totuși. Cu toate problemele și indeciziile, altul e aerul pe care-l respir acum. Vreau să mă scol mai devreme, să citesc mai mult și să fac mult mai multă treabă decât de la o vreme încoace.

2 august A painted ship upon a painted ocean. Adică august, weekend-ul anului, în care nu mișcă nimic din princi-

piu. Dar pentru criza noastră s-ar putea să fie o lună foarte importantă. Nu pot fi sigur, dar sunt semne că țesuturile sfârtecate încep să se cicatrizeze, cam la toți actanții, și afurisita de viață începe să redevină suportabilă, poate chiar frumoasă. August ar putea fi o lună de convalescență, un tampon cu sulfamidă. Au fost nouă luni de chin și suferință, dar timpul, nu-i așa, șterge lacrimile, și telenovela ia sfârșit cu pupatul cunoscutei piețe. Adică sper să fie așa. Eu sunt, în toată ecuația asta, imponderabil, disponibil, deloc încărcat afectiv, dar ușor amețit, plăcut amețit de perspectiva unei vieți noi, sau aproape. Am tânjit după singurătate, și poate că voi reuși să am un fel de. Și poate că minții mele îi voi cădea iar cu tronc. „Life, oh, life“... Da, ciudata, afurisita și minunata viață... Cât ne-a schimbat experiența asta, cât ne-a făcut de înțelegători, de toleranți, cât de bun te face o trecere prin infern, dacă poți scăpa de acolo. Acum parcă sunt renăscut. Restul e mult mai puțin important, căci tot restul stă în puterea mea. Atât am vrut să scriu aici despre asta: că a apărut, în fine, puțină (bună-) speranță pentru toți. Și sper ca de data asta să nu fie doar aparență și autoiluzionare.

Iubesc singurătatea. Mi-a lipsit mult. Un anumit fel de singurătate, o anume evanescență, când presimți schimbarea de anotimp, sosirea toamnei, când te umple ca pe un pahar nostalgia. Acea emoție de Iowa City, dulceața acelei îndepărtări, când nucleul vieții tale e de neatins, dar există, și faptul că știi că există te ține în viață în ciuda continuei, delicatei suferințe. Mi-e dor de ceva ce nu pot înțelege, nu știu de ce, de o țară îndepărtată, poate de un univers îndepărtat.

Acum știu că așa trebuia să se întâmple. Citesc din jurnalul de acum 2-3 ani. Nu mai puteam trăi așa. Ne sufocam în propria liniște sufletească, precum niște obezi în uleiul de sub piele. Viața noastră avea o grăsime inestetică pe pânțele și vergeturi pe pulpe. Am trecut, vrând-nevrând, printr-o cură de slăbire radicală, care-a ars tot ce era de ars. Să vedem ce vom face, de-acum, fiecare, cu proaspăta Naomi Campbell extrasă din blocul de celulită.

Câteva îngrijorări: prima e că nu mai văd bine. Am dificultăți să disting scrisul foarte mic, corp 8, 6 etc. Îmi simt

ochii oboșiți și uneori văd tulbure. Apoi: memoria și vorbirea. Am din nou, după câțiva ani buni, un val de slăbire a memoriei. Nu-mi amintesc cuvinte, reiau povești pe care le-am mai povestit, nu-mi mai amintesc deloc visele. Ieri, coborând din troleu, am văzut un papuc pe scară și i-am spus Ioanei, fără să mă gândesc deloc: „Ia uite, cine și-o fi uitat geanta aici?” Mi-am dat seama imediat de greșeală și am rămas uimit. Niciodată n-am mai făcut, dezinvolt și conștient, o astfel de substituție. În general, însă, starea mea e bună și mă simt OK.

23 august Nici un rând aici de trei săptămâni, și nici măcar n-am observat asta. În viața reală am fost la mare de două ori și m-am făcut destul de negru, atât la piele cât și la creier. Dar viața reală, din nou după sute de zile, nu mai are nici o importanță pentru mine. Mă pregătesc să reintru, cu trufie și răceală, în imaginarul pur; să trec iar prin oglindă, să-i dau dracului pe toți și pe toate. N-aș fi scris asta, însă, doar ieri, când — și de câteva zile — mă chinuiam aceleași și aceleași obsesii ce țin de imediatul situației mele, de haosul meu emoțional, social, marital, amoros și tâmpit, într-un cuvânt. Sunt sătul până-n gât de „criza” mea, banală, melodramatică, nedemnă, a doua mea greșeală (după P.R.) din ultima vreme.

Vreau, de fapt, doar să citesc și să scriu. O lectură mai aplicată ca de obicei din Wittgenstein m-a făcut atent la mine, la câmpul meu vizual, let's say, și mi-a arătat că, o dată cu vremea rece, aș putea redeveni și eu rece, singur, stăpân pe mine, dincolo de sâcâielile zilnice (aici sunt grozav: numesc sâcâieli o dilemă care aproape că mă omoară de zece luni încocoare. Dar, mă rog, am și eu dreptul, în vizuina mea, la clipe de vitejie virtuală). Vreau să recitesc și caietul brun, și mai ales investigațiile filozofice. Tipu-ăsta creț și antipatic, ultramărginit în mai toate domeniile, a avut, totuși, și cum a avut încă, o putere monstruoasă de gândire. Aș vrea să am nebunia lui sau a lui Kafka, să fiu în stare să lucrez ca ei, disperat, fără nici o nevoie de publicare, împotriva cursului vremii, să-mi însăilez acolo bălbăiala imanentă, bruioanele fără sens dar vrăjite, ca un copist care-ar prinde cu urechea, din când

în când, vocabulele unui limbaj divin, dar ar nota în același timp și alte zgomote: vânt, păsări, cascade, într-un melanj fără-nceput și sfârșit. Aș vrea să nu mai țin seama (pentru O. II măcar) de nici o regulă și nici o condiționare, să mă lătesc cât cuprinde în elucubrațiile mele, fără compoziție, fără povești, fără roman, pur și simplu fără roman. Să fac un text în care să cred, în sfârșit să poată fi pe bune ceea ce pân-acum e, de fapt, un *cheat*: „această carte ilizibilă, această carte“. „Dar nu poci, e umbra umbrei“ și *caetera*.

Să scriu zilnic. Măcar atât, și ar fi un progres enorm. Căci asta ar însemna „să fiu zilnic“. Hein?

1 sept. O nouă toamnă începe, mai fără mine ca oricând. Vor urma 20 de ani de singurătate, sau 10 sau doar o lună — mi-e cu totul indiferent. Nimic, pentru mine, nu mai înseamnă nimic. Va fi o lungă rutină, niște biete succese, o involuție lentă până la punctul în care nici n-o să mai fiu conștient de ea. O să divorțez. Asta nu-mi mai spune nimic. În ruina și batjocura de acum a vieții mele nu e decât un fapt prea firesc. Nici nu vreau să mă gândesc la asta. De fapt, toamna asta vreau să scriu aici — dincolo de lamentația inițială (jegur paginii ăsteia) — doar lucruri concrete. Dacă, oricum, nu mai am treabă cu mine însumi, măcar să fac ceva de cât de câtă utilitate exterioară, fără iluzii, dar cu acribie. OK, vor fi câteva proiecte, și măcar să le pot duce la capăt: 1. Poemele grele. 2. Cursul de Popular Culture. 3. Cartea pentru copii (?). 4. Tescanii (aproape-n întregime conceptul meu). 5. Diverse proiecte cu Mihaela. 6. Jurnalul pentru anul viitor. 7. Sonetele. 8. Nimic. 9. Articole. Ar fi ceva. Nu să le fac pe toate toamna asta, normal, dar măcar să meditez la ele și să le structurez cum trebuie pentru următorii vreo doi ani. Aș putea face-n toamna și iarna următoare 1, 2, 4, 5 (măcar un proiect, măcar și numai pentru bani și ca să văd cum e), poate și 7. Restul la anul. Și proiectul mare, insurmontabil deocamdată — dar să nu mai fiu atât de negativist față de el, „căci cine e acela care, îngrijorându-se, poate adăuga un cot la înălțimea lui?“ —, al romanului.

Totuși semăn atât de mult cu cel de la 30 de ani în efigie: pletos, fără un fir alb — și cele ce-mi apăruseră s-au dus

ca prin minune — uscat și brun, cu fața subțire, ochi timizi și naivi (cumva mereu șovăitori), mustață emblematică; nimic cu adevărat matur, un puști în vârstă, îmbrăcat ca vai de el, nesemnând de fapt cu nimeni. Un om de nicăieri și mergând spre nimic. Cred că s-au adăugat câteva linii în cărbune pe tâmpile, în scobitura obrazilor, pe mărunul lui Adam... Și luci-rea aceea fragedă a ochilor (ca de fată, acum 10 ani) s-a dus de parcă n-ar fi fost. În rest, timpul parcă n-a trecut peste omul scund și costeliv, sau parcă a trecut invers. Degenera-rea este a encefalului, sec ca o nucă uscată acum.

12 sept., 1 noaptea Sper ca măcar pixu-ăsta să scrie. Sunt singur și mă simt ciudat. E miez de noapte, luminează puternică în cameră, dar nu atât de intensă ca liniștea. Afară sunt stele, le-am văzut de pe balcon, aplecându-mă peste balus-tradă și întorcând fața spre cer. Viața mea e, prima dată după vreo 14–15 ani, stranie. Adică singură. Am locuit toată vremea asta în două corpuri. M-am întors cu totul în corpul meu. Sunt concret, stau la o masă concretă, dar nu sunt în realitate. Mi se pare că visez, că s-a răsturnat clepsidra vis-re-alitate. Fiindcă, atât cât mi le mai amintesc, visele mele sunt de o banalitate care înseamnă doar culoarea vieții. Viața mea însă, în care iar sunt suspendat ca la 27 de ani (fără viitor și cu o bucată de trecut prăbușită ca un zid), și-a pierdut sche-ma corporală și se lățește în toate părțile. Trăiesc, la 40 de ani trăiesc din nou, cu toată frica și voluptatea. Cu tot peric-olul, cu tot mirosul ăsta de irealitate putredă. Dacă aș avea doar un cuvânt ca să spun esențialul despre viața mea, așa cum o trăiesc acum, aș spune: descrierată. Sunt un *descreie-rat*, un om care nu mai e în control. Bărbații înnebunesc la 40 de ani, e literalmente exact. Dar dacă n-ar înnebuni ar muri de disperare. Sunt fie extrem de trist, fie extrem de nervos, fie mă simt indecent de bine. Îmi rotesc stările interioare ca o coadă de păun. Sunt dat peste cap și zălud ca o potaie scoasă în parc. Mă arunc în toate direcțiile, îmi provoc corpul și min-tea, și cu toate astea sunt încremenit ca Shiva în dansul lui.

E deja 1 și-un sfert, sunt complet îmbrăcat, patul nu e făcut iar paginile jurnalului meu, de douăzeci și șase de ani

încoace, au devenit prea multe și prea încurcate ca să le citească vreodată cineva. Un sfert de secol de singurătate.

Am redevenit adolescent, și poate că asta va fi o șansă. S-o iei de la capăt, să reîncepi, să-ți tai mintea cu lama din nou, să înduri din nou reflectarea cerului în bălți, primăvara, pe șinele de tramvai.

Dimineața. Scriu foarte prost, dar scriu. Am ajuns în starea aceea tristă de care nici măcar nu mi-era frică, pentru că o credeam cu neputință: să fiu deasupra scrisului meu. Sunt, acum, mult mai adevărat decât tot ce-aș putea exprima. Sunt ca Simeon amuțit în templu, la vederea îngerului. Dar eu nu mai pot crede c-o să spun vreodată „numele lui va fi Ioan“. Nu cred c-o să mi se mai dezlege vreodată limba.

Vise limpezi, fantastice, dar fără noimă. Elevație peste un deal cu construcții de marmură. Temple, cu coloanele sfărâmate. În vârful ceva semănând a Parthenon. Acolo, oameni și cai de marmură, dar vii. Bărbați goi de marmură, cu testiculele atârând, călărind cai de marmură.

28 sept. Suferință și confuzie. Se alege praful de viața noastră. Și nu există vreo soluție, lucrurile pur și simplu nu pot fi oprite. E trist și monoton ca o durere de măsele, nici măcar acută. E ca un desen de covor persan, care abia se mai vede sub murdărie și praf. Anii noștri aproape strălucitori, aproape frumoși, aproape fericiți par să nu fi fost niciodată. Acum ne vom separa, pentru a doua oară, și asta *cu necesitate*, pentru că, în ciuda nostalgiei de-acum, nu mai suntem capabili să ne bucurăm de viață împreună. Sunt, acum, momente foarte grele. Le vom depăși totuși și-o s-o ducem mai departe fiindcă, oricum, pentru mine măcar, nu mai e cine știe cât. Sunt cărat, târât cu forța către o viață ulterioară.

Ieri noapte dormeam pe o cornișă a Casei Scânteii, la o înălțime amețitoare, într-o complicată zonă arhitecturală. Acolo dormeam eu de obicei, era căminul meu într-un fel. Sub mine se deschidea golul unei curți interioare, iar dincolo, ziduri cu ferestre și ieșinduri ciudate. Deodată traversa îngustă pe care stăteam s-a înclinat, gata să se prăbușească, așa că m-am ridicat și am intrat în corpul clădirii. Acolo era un hol vast și elegant ca un foaiet de teatru, cu scări în

spirală și pereți lambrisați. Nu știam unde să-mi fac culcușul. Am găsit până la urmă, între balustrade de marmură, o banchetă de piele cafenie. Acolo m-am culcat (era către dimineață), și am găsit și niște cearșafuri cu care m-am învelit. Curând s-a luminat și diverși inși, ziaristi sosiți la redacții, au început să umble prin marele hol, uitându-se curioși la mine.

30 sept. E mult mai bine, azi sunt lucid și decis să merg mai departe. Am uitat multe dintre sursele de neliniște, și viața — acest obiect de consistență și sticlirea gelatinei, măcar în ziua asta luminos-cenușie (ah, toamnele, vai, ah, oh, cărțile mele de versuri de-al'dat...) — parcă mai promite totuși ceva. Încerc să trăiesc mai departe, într-o lume schimbată, cu vitalitatea mea nici în creștere, nici scăzută și totuși altfel, căci orientată către altceva.

Mă uitam la televizor, alaltăieri noaptea. Era, pe „Discovery“, un documentar despre experiențele făcute de CIA prin anii '60: recondiționarea unor oameni după ștergerea memoriei cu electroșocuri. Și despre drogarea altora cu LDS. Deodată mi s-a făcut rău. Am avut impresia că... totul devine *artificial*. Percepeam tot ce vedeam în jur ca existând în creierul meu și nu în afară. Realitatea nu mai exista. Era o lumină ireală și lucrurile erau doar imagini ce se aplatizau evident. Mi s-a făcut îngrozitor de frică. Era ceva mental, dar însoțit de o stare fizică indescrribibilă, un fel de înălțare în mine însumi, și de un rău teribil, cu valuri de transpirație. Simțeam că-mi ies literalmente din minți. M-am dus pe balcon. Era un cer înstelat, dar mult mai tare luminau ferestrele blocurilor vecine. Mi-era rău, rău, îmi imaginam că voi înnebuni, dar încet, încet, m-am liniștit. A fost aproape ca acum un an, când am trecut pe lângă moarte.

Verde-nchis, mereu și mereu: culoarea viselor mele în epoca asta tristă.

10 oct. Plimbări lungi prin lumină de toamnă, printr-un oraș trist-oriental, plin de hoți și de femei urâte. Tensiune interioară, exasperare în fața vieții și a propriei, tot mai erodate, efigii. Nefericire aproape continuă — dar nu acum — și

sterilitate absolută. Cine a dispus ligatura căilor seminale ale minții mele? Cui i-e frică de sperma pixului meu?

Ieri am fost din nou în pragul leșinului. Priveam orașul de la înălțimea blocului din Avrig, îngrămădirea de clădiri, case și fabrici, ce se-ntindea până-n depărtare, circulația de pe Pantelimon, toate sub un cer înalt, de necrezut de albastru, plin de nori scânteietori și reci, și meditam oarecum abstract și metafizic, fără cuvinte, la... lume, univers, punctualitatea existenței, când, dintr-un fel de impuls interior, mi-am deplasat puțin privirea spre stânga și-am dat de perețele zugrăvit zgrunțuros, de o concretețe halucinantă, al ferestrei. În asperitatea fractalică a peretelui erau prinse lame de mică, în unghiuri ciudate, ca niște aripi de furnici zburătoare, sclipind drăcește în soarele de octombrie. Privirea mi s-a fixat singură pe unul dintre acești solzi transparentți, mare cât o unghie de copil, și, cumva, am plonjat în el, m-am scufundat în substanța lui dubioasă. Nu mai era în univers decât acea sclipire, care deodată mi-a întors viscerele pe dos. Am luptat aproape un minut cu leșinul, după care mi-am revenit.

Nu mă miră deloc starea mea psihică. E mai curând un miracol că sunt încă întreg la minte după ce toată schema vieții mele, întregul meu sistem moral, capacitățile mele de dragoste, milă și disperare au fost provocate, depășite, și întreaga mașină a fost în prag de explozie. De un an de zile am făcut față, pe toate planurile (sterilitate în scris, despărțirea de Cristina, relația cu Ioana, pierderea prietenilor, atacurile furibunde ale cvasitutorilor împotriva P.R.), unor probleme pe care nici nu le visam, și vremurile grele nici pe departe nu s-au sfârșit. Dacă mai pot părea stabil și în control e fiindcă am avut de la-nceput o structură psihică solidă. Un ins mai labil ar fi fost de mult într-o boxă, cu un ac în venă. Sau la doi metri sub iarbă și flori tăiate.

Aș avea nevoie disperată — ca să rămân M.C. și să fac față vieții — de o ieșire din mediul ăsta coroziv ca sângele insectelor veninoase. Lumea din jur chiar și-a ieșit din minți. Bucureștiul e o curte a gunoaielor debordând de mitocă-nime, sub-umanitate, duhoare și pericol. Mi se pare enorm de mult încă un an în cloaca asta, până la primul liman, atât

de limitat și el în timp, Budapesta. Situația mea e fantastică, uneori nici mie nu-mi vine să cred: n-am bani, n-am mașină, n-am haine, am o casă-n ruine într-un ghetou muncitoresc plin de câini vagabonzi și de figuri interlope, viața mea e sfâșiată și destrămată ca o cârpă de spălat pe jos — și totuși sunt un om foarte cunoscut și la noi, și aiurea. Cerc barbar și fără sentiment, problemul acestei vieți cu care lupt etc., etc. Și totuși nu *asta* m-apasă în primul rând, ci ura tuturor împotriva mea. Zecile de „cronici” indescriptibile care au urmat *Postm*. Toți cei ce nu s-au găsit la indice s-au repezit să se răzbune, făcând praf, la un mod de un jeg incredibil, nu numai amărâta asta de carte, ci pe mine întreg, ca persoană și ca operă, încercând, pe cât se poate, să aneantizeze fiecare literă din numele meu. Firește, devenisem, cu timpul, din ce în ce mai nepopular din cauza „succesului” meu, dar asta era mai ales situația cu concurența mea directă, optzeciștii mei iubiți, și, subacut, cu cei de după noi. Noua carte pare să-i fi iritat însă pe toți, în frunte cu criticii și mercenarii rubricilor din reviste. Pamflete, seriale, pe toate tonurile, de la dispreț la ură, de la suficiență la condescendență... Am încercat să minimizez cât mai mult macerarea în adrenalina a organelor mele, nu am citit ce era mai delirant (din auzite), am zâmbit, chiar și strâmb, la atacurile mai decente, dar de câteva ori am simțit totuși că mă sufocă suferința și indignarea. Iar de-acum va fi așa: orice-aș mai scrie sau publica va fi atacat din principiu, cu o mereu întreținută adversitate. Oriunde aș mai apărea în public voi fi interpelat și insultat. Fiecare vorbă scrisă de mine în presă va trece din gură-n gură ca dovadă de ticăloșie. Și aș vrea să cred că asta e doar paranoia.

Voluptate a somnului, dimineața. Visele alunecă unele peste altele, ca o apă fierbinte ce se-ntinde peste o calotă de gheață, o topește, ca să înghețe și ea apoi, curând linsă și ea de un val fierbinte. Nu mă pot trezi când sună ceasul, rămân acolo, în iresponsabilitatea aceea pastelată, în sunetul frazelor fabricate de altul decât mine. Îmi trebuie mai bine de-o oră ca să dezlipesc de pe pielea mea acele tentacule, acele brațe de femeie, cele un miliard de vulve ale visului. Refuz atât de scârbit viața trează. Dacă-ar exista eternitatea, aș vrea

să fie asemenea fluxului ăsta cald de imagini și șoapte tremurate, la nesfârșit, la nesfârșit, la nesfârșit, la nesfârșit — nici o trezire, niciodată.

Enrique, acum o mie de ani, într-o scrisoare: „Mi se pare că toate iubitele/toți iubiții mei sunt îmbrăcați, când facem sex, în plastic transparent“ (cuvântul era „lovers“). Și eu, când mă gândesc la mine însumi, când mai încerc să mă pipăi ca să văd dacă mai exist, mă simt înfășurat în aceeași folie de plastic. Iar când scriu, e aceeași senzație: cuvintele sunt împachetate în folie transparentă, în film alimentar. Nu mă mai pot găsi, deși mă văd atât de bine. Nu m-aș mai vedea.

23 oct. Luna a glisat ca pe o osie bine unsă: nimic, nimic, nimic în nici un domeniu. Un drum inutil la Frankfurt, alte mărunțișuri inutile aici. Nimic citit, nimic scris, dar asta deja nici nu mai trebuie spus. Frigul ud și-ntunecos al toamnei, tristețe înnebunitoare. Ore de dragoste auprès de ma blonde. Ore de frecat jocurile pe computer, de fapt unul singur, același mereu, ca să fie totul și mai grotesc. Și sentimentul blând că povestea-i gata. Că niciodată — dar știi deja discursul ăsta.

Poate că scrierea P.M. a fost o relaxare necesară în economia necunoscută a minții mele. Un joc ușurel în timp ce ea nici nu era acolo. Toată perioada ce a urmat verii a fost, cu sentimentul ei de irealitate acută, o destindere care a reparat, poate, câțiva neuroni. Acum ei stau însă imobili, bine lustruiți, cu biele-manivele strălucitoare între ei, cu lanțuri de bicicletă și curele de transmisie, cu panouri de comandă, ecrane cu cristale lichide și claviaturi de computer, toate gata de funcționare dar nefuncționând, toate o singură pictură metafisică, pentru că rețeaua de curent a orașului a căzut de când niște mari obiecte întunecate au apărut peste acoperișuri. Așa e: peste mintea mea altădată fierbințe ca o coajă de bec a coborât întunericul. Un întuneric curat și bine luminat în miezul căruia îmi murmur mantra la nesfârșit: *nada* care ești în *nada*...

Mai am mai puțin de un an de trăit aici, în satul ăsta de ciment și sticle goale, și voi începe o serie de călătorii — dacă îmi vor ieși pasiențele: Budapesta, Berlin și (să fac demersurile) poate Washington. Oriunde, numai nu aici. Viața mea

e din nou deschisă și cu total enigmatice pagini de viitor, mai albe și mai impenetrabile decât cele care mai rămân în cassetu-ăsta. Dar și paginile trecute dor de parcă-ar fi intestine curgând din burta mea sfâșiată. Am vrut să mai pot simți ceva, chiar și suferință, decât uscăciunea acelor ani, și uite că mi s-a dat, și mi s-a dat cu asupra de măsură. Uneori, ca acum, e suportabil. Vreau să mă-nstrăinez, să duc o viață de rătăcitor anii ăștia, câți oi mai avea de trăit. Aici se-nchide, it's closing time.

3 nov. Cred că intru în ape mai liniștite. Nu neapărat mai fertile însă. Am părăsit de mult, de fapt, țara fertilității, oalele cu carne din Egipt, din Eghipet. Acum sunt însă în deșertul steril, plin de steril, de sterilete ruginite, de stereoscoape și de volume desperecheate din Stere. Și de cârlionți de peliculă din filmele lui Stere Gulea. Mîntea mea are acum piciorușe invizibile aproape de sârmă rigidă, cu care netezește cearceaful cotidian: lucruri de rezolvat, liste nesfârșite. Orice, dar nu faptele pentru care a fost făcută și/sau antrenată. Dar nu-i nici o mirare, căci a stat de ani întregi în turnul foamei. Mai rău, al hranei cu chimicale și radiații, al hranei pentru veselul neoplasm. Soluții pentru revenire? Pentru decretinizare? Pentru rescânteiere? reconvertire, restaurație? It's basic: câteva șuturi (OK, figurative) în sticla diavolească a micului ecran și a și mai micului (15") ecran. Atât, combinat doar cu lectura forțată a paginilor scrise de oameni mai senzitivi și mai deștepți ca mine. Forțată, n-am spus bine: până-ntr-acolo încât voma se vără înapoi pe gât. Ce? Mai întâi V. Apoi *Faustus*. De ce am chef și de ceva atât de jugănit ca (pe mă-sa de Bălos) *Impressions d'Afrique?* Affreuse Afrique fricative.

Sunt un mare schelet de calcar învelit în straturi moi, organice, mustind de lichide. Stau într-o grotă albă de beton. Printr-unul dintre pereți se vede afară. Înfipte în stânca țestei am două camere video gelatinoase cu iriși căprui. Transform foi laminate de pastă albă în maculatură. Toate literele au fost acolo, în rezerva de pix, înghesuite una-ntr-alta ca universul în singularitatea inițială. Dacă-aș da filmul/timpul înapoi, pixul ar absorbi din nou literele ca un aspirator,

iar nivelul pastei în tubul interior ar crește. Caietul s-ar anti-scrie evreiește, pagină cu pagină, până-ar rămâne iarăși locul unde nu se-ntâmplă nimic pentru că se-ntâmplă totul. Grădina potecilor ce se bifurcă. Astfel albul insuportabil și negrul abominabil ar sta iar cuminți unul lângă altul, în puritatea neamestecată dintru început. În filmul proiectat invers al umanității s-ar umple toate călimările, s-ar umecta benzile mașinilor de scris iar penele de gâscă s-ar reînfige în aripi și-ar ajuta la zbor. Cărți albe, papirusuri albe, oameni cu tot mai fragedă piele, cu neuroni în țeste mai puțin încâlciți, până când însuși codul genetic ar fi anti-scris, s-ar face tot mai scurt și mai rudimentar, până-ar rămâne o singură spiră și s-ar duce și aceea, aspirată într-o carne tot mai străvezie. S-ar retrage în rezerva pixului dumnezeiesc gazul și praful interstelar, scrisul mărunț al universului subatomic, până ce toată cerneala din lume ar încăpea într-o singură călimară. Din cele de plastic din primii mei ani de școală, din care cerneala nu se putea vărsa niciodată.

O dimineață liniștită, prima după săptămâni întregi. Atât cer: trei ore de meditație și scris dimineața și trei ore de meditație și citit după-amiaza. Și — esențial — o oră de vis tare și limpede ca o cafea în miezul nopții și al minții mele. Stau în bucătăria atât de schimbată, albă ca interioarele din finalul lui 2001 al lui Kubrik, am o cafea în față și soarele intră cu forță pe geam. Deși o să intrăm curând în iarnă, parcă e doar începutul toamnei, atât de caldă e lumina asta albă. Pisica își spală blănița pe pervazul alb. E ca într-o pictură: o plantă cu frunze verzi în formă de lance, o pisică și flacăra cerului de vară indiană. Aș vrea să fiu liniștit, liniștit, cu o față aurie lângă mine, eliberat de zațul unei vieți trecute. Aș vrea multă uitare, aș vrea să avem viitor.

4 nov. Din nou senzația că sunt extrem de înalt, că ar trebui de fapt să văd podeaua mult mai de jos. Dar nu e doar atât: îmi *simt* fiecare os ca fiind mai lung decât ar trebui, și mai e ceva ciudat, o tensiune în ligamente și-n piele, ca și când totul ar fi crescut prea mult în câteva clipe.

Singurătatea îmi face bine, poate și oxigenul tot mai puțin pe măsură ce-l consumă flacăra aragazului. Sigur cafeaua —

deși aș prefera un nes bun. Voi reintra în literatură, nu triumfător, ci modest, meticolos. Important e că voi fi iar acolo. Recitesc Lovecraft, unul dintre acei „pitoyable“ vizionari care nu știu să scrie, pentru care totul e (de zece ori pe pagină) „înspăimântător“, „terifiant“, „monstruos“, „inomabil“, „nemăsurat“. Toate cusăturile pe față și totuși, ca în Rous-sel, destulă forță de conținut ca să nu ajungă totul o prostie. Voi relua și Pynchon, mai am și alte lucruri. Noaptea mă trezesc des, dorm foarte prost, îmi amintesc limpede visele din blocul precedent de somn, dar din ele nu mai rămâne, la trezire, decât conștiința frustrată că am visat.

7 nov. Sunt atât de singur, încât până și butoanele aragazului meu strălucesc. Trăiesc în aceeași unică singurătate care a străbătut viața mea, legând epocile numite cu nume de femei. Sunt atât de singur acum, că am văzut într-o fulgerare prăjitura ce avea lipită pe ea o jumătate de miez de nucă și am simțit gustul copt al nucii, la ora cinci seara, la Voila, pe când ne-ndreptam din nou spre căsuțele cu clase din livada de meri, acum treizeci și cinci de ani. Și, în aceeași clipă, am văzut și cerul de flacăra al unui amurg și mai îndepărtat, zărit poate prin zgârciul cald al burții mamei mele și prin amărâta ei de rochiță de primăvară. Amurgul amniotic al unui fetus ce n-a crescut niciodată. E duminică, bucătăria e albă și geometrică, fereastra e cu nori luminoși, și sunt absolut singur într-un oraș necunoscut. Nu cred că sunt în realitate, probabil că visez.

Aș vrea atât de mult să scriu, *simt* atât de mult, dar nu pot transforma nimic în dantelă de pastă. Nici nu mai am vanitatea asta. Stau la masa din bucătărie, omul cel mai singur din toate secolele, deasupra mușamalei cu portocale, mandarine, struguri, banane, mere, pere. Prune. Nu mai știu cum am scris REM. Probabil așezându-mă și scriind. Pe fereastră ar trebui să văd coșuri de fabrică. Fabrici vechi, părăsitate, cu ferestre în pătrate numeroase, cele mai multe sparte. Stive de sârme, traverse, țevi, șine ruginite în fundul curții, printre bălării. Magneți curbi și decupaje din fâșii de alamă. Ateliere de cărămidă-nnegrită, cu frontoane în mijlocul cărora sclipește o fereastră rotundă. Castele de apă în

care poți urca pe trepte-n spirală (în marele rezervor de sus se află de secole o ființă). Aș vrea să merg acolo, sub nori de păcură, să înțeleg, călcând peste mari robinete abandonate, aprinse brusc de amurg, ce se-ntâmplă, ce e cu mine, care este povestea. Și când o să vină Amalia.

A fi scris e cel mai mare adversar al lui a scrie. La fel, a fi trăit față de a trăi. Căci genuinul, care e existența însăși, dispare în fața repetiției rituale, compulsive, perverse a experienței. Ca să progresezi în scris și în viață ar trebui să uiți, nu *ce* ai trăit și scris, căci asta e chiar carnea ta, ci *că* ai trăit și scris. Nu poți scrie o carte conștient că este a zecea ta carte. Trebuie mereu să fii convins, să *crezi* din toate puterile tale că e prima și nici măcar prima, că e un exercițiu pregătitor.

Cum se leagă duminica asta de toate duminicile singure din adolescența mea. Când mergeam la olimpiadă, la cine știe ce liceu străin, și mă-ntorceam apoi pe jos, prin cartiere necunoscute, cu părculețe în care copacii erau negri și lucioși de ploaie. Nu aveam nici o speranță, urma să fiu întreaga viață un om cu duminici singure.

10 nov. Crampa asta a scrisului continuă. Nu pot, pur și simplu, să mai adaug o literă la manuscris. Cine-ar putea crede? Unii mă cred de-o prolificitate monstroasă. De fapt, am scris zece cărți în exact douăzeci de ani. Ce știu numai eu e că motoarele s-au răcit: pe metalul cândva alb incandescent acum poți să pui mâna. Crezusem că e din cauza monotoniei vieții mele de pater familias; am întors lumea pe dos și tot nu s-a petrecut absolut nimic. Nu e afară, e în mine. Și nu e o criză de idei, de subiecte (căci și acestea sunt exterioare), ci de mircea cărtărescu, de materie psihică și mistică, de dracu știe ce. Da, știu, e o criză de credință. A crede înseamnă, acum, știu, a locui într-o lume. Lumea mea s-a stins ca un neon, după ce a mai pâlpâit puțin. Țsta eram eu? Etc. etc.

Azi vom face fotografii cu strălucitorul meu Canon nou-nouț, în Herăstrăul devastat de toamnă. E toamnă adâncă, sunt rafale ude și înghețate, dimineața i-aproape-ntunerice. Era cel mai bun anotimp al meu, când cumpăram nes și-mi veneau idei și (ciudat) nu mă simțeam ultimul om de

pe lume. Scriam fără să mă-ntreb dacă iese ceva sau nu, ca Pontormo, care-și împăna jurnalele cu schițe de capete, mâini — azi am desenat asta și asta. Acum aerul e de sticlă groasă, cu tentă vernil. Aștept să te întâlnesc la Pavilionul de mostre și s-o luăm hai-hui prin parc, pe lângă lac, să intrăm iar în barul cu mese de biliard, să bem iar bere Corona, să ne ținem de mână, să demonstrăm matematic că există repetiție, că lumea se reîntoarce etern. Și-apoi poze cu firele tale de păr blond (te iubesc din nou) răsfirându-ți-se pe paltonaș. Poze high definition color — farbpapierenbilder, dreptunghiuri subțiri alunecând în tăvița cu revelator, decupate din calupul sticlos al vieții noastre.

Îmi mai fac o cafea. Vor mai trece câteva ore frumoase din viața mea, totul pentru mine, zero pentru tine.

12 nov. Am din nou ce aștepta, dincolo de tot ce aștept de la mine. Dincolo și de retorica asta goală, în care atât „retorică“, cât și „goală“ (cât și cacofonia dintre ele) sunt doar clișee nenorocite (în care și „clișee“ și „nenorocite“ sunt ș a m d — ș a m d însuși un clișeu). Va să zică aștept, în trei zile, să nu iau premiul Uniunii Latine și să scap de o grijă. Nu-l voi lua — deși aș avea acum atâta nevoie de el — pentru că (între altele): 1. prezentarea mea, curriculumul, recenziile etc. sunt sub orice critică, și aici am făcut o mare greșală; 2. l-a luat Vona acum vreo doi ani, deci un alt român; 3. sunt în competiție, între alții, Lobo Antunes și Carlos Fuentes; 4. nu sunt nimeni și nimic. În favoarea mea e un singur punct (asta ca banc): 1. Cartea e bună (hă-hă-hă, e bun, șefule). Ce mai aștept, în afara zilei de luni, în care nu mă voi sinucide chiar dacă n-o să văd rumeguș pe jos, recte n-o să primesc telefonul care să-mi spună „Félicitation, Monsieur, vous êtes le lauréat“...? Păi, aștept, în primăvară, să văd dacă o să am un an liniștit și prosper la Berlin (Doamne, câtă nevoie aș avea și de asta!). Aici am deja mai multe speranțe, căci și mai multe argumente. Aștept, apoi, cărțulia de la New York (care tot va fi ceva, prima ieșire, cum e ea, pe piața americană), dacă nu s-or răzgândi băieții. Totul, cum vezi, se leagă de *abroad*. Pentru lumea noastră rumânească nu mai am ce spera. Aici literatura ar trebui ocrotită prin lege. Sau

nu. It gives me a pain in my assos. La certitudini voi trece cele trei luni la Budapesta din octombrie viitor, care sper că se vor umfla la cel puțin 6. Va fi bine, totuși, și așa. O semi-certitudine este apariția, la anul, a *Orbitorului* în germană și maghiară. Incertitudini sunt multe: că va mai exista lumea până la anul, că voi mai exista eu...

Citesc *Strigarea* lui Pynchon, cu destul interes dar nu cu pasiune. Traducerea e necomprehensivă și cartea nu a reușit, până la treimea ei, să mă prindă. Trebuie s-o termin până duminică.

Transa începe să pogoare asupra umilului dumneavoastră servitor; nu și imaginația. Not encore. Am, adică, reluat romanul novelistic „at all costs”, cu singura — iar — unică idee de a face una mie una pagini. Atât. Deocamdată mă târăsc pe unde altădată zburam ca un vultur cu aripele sculate. Măcar am chef de scribălărit. De scrijălit în hârtie: sculpturi în hârtie versus în neuroni. Nimic nu are însă *touch*. Căldură adevărată. În condițiile astea, când zac paralizat, să mă ocup cu organizarea luptelor de rădaște și a curseilor de melci? Zmei îmi trebuie mie? Maybe yes, ca să vadă tot târgul cât de rău am ajuns. Fără mișto, acum: am lăsat baltă și televizorul, și jocurile pe computer, mă culc mai devreme, citesc, considerabil mai mult, deși nu cât ar trebui. Întru într-un ritm de viață mai asemănător celui de al’dat. E posibil să mă pot salva de la ruina lentă a minții mele din ultimii ani. Prima dată încep să cred că aș putea ieși din strâmtoare, din *ananké*. Bye-bye Prix Union Latine (sau, acronim, PULA). Și nu pentru punctele 1, 2, 3 din pagina precedentă, ci pentru ucigașul punct 4, care, e drept, îmi bântuise cândva imaginarul: curriculumul în engleză! Și muștenia la telefon în franceză. Blestem și maledicțiune. Da’ măcar am scăpat de răsuceli în pat două zile (nopti) de-acum încolo. Tot e ceva.

Totuși, ratez în ultimul timp cu nonchalance ocazii după ocazii. Le ratez atât de prosteste, că trebuie să fie o cabală, nu pot fi coincidențe. Sau sunt compensații de vreun fel sau scuturi pentru rele adevărate. Doamne, ajută-mă să primesc totul din palma ta cu aceeași sfială.

13 nov. Himericul prix îmi apare peste tot (telefoane, vești contradictorii, știri întretăiate, suspine așijderea) aidoma cornetului poștal Oedipei My Ass. Cum însă: 1. Nu am retrimis scrisoarea norocos-buclucașă la încă șase tipi cel puțin; 2. Am abandonat broșuța de (semi-semi-semi) prețioasă piatră verde — rezultă că (degetul la buza de jos ca pe o zdrângă) bâl-bâl-bâl.

Unul dintre cele două vise de azi-dimineată, când m-am trezit cu o erecție, pe o lumină insuportabilă. Mergeam cu tramvaiul, un tramvai vechi, decupat din cine știe ce amintire. Peisajul de pe geam, ca și feelingul general, erau și ele decupate de undeva. Era, oricum, pe Ștefan cel Mare, dar demult, în adâncul timpului. Un controlor vine spre mine, se așază pe scaunul din spatele meu și-mi cere abonamentul. „Nu cumva ai și așa ceva, tăticule?” — făcea mișto, iar mâinile lui moi încercau să mi se așeze pe pulpe. L-am respins de două ori. „Potolește-te, dom'le”, înainte să apuc să scot buletinul. El se-nghesuia mai departe în mine. „Uite-aici”, îi spun, arătându-i o foaie dactilografiată, împăturită. „E certificatul religios”. Insul se uită pe el, îl mai chemă și pe-al doilea controlor, pe care nu-l observasem, și conchiseră că actul bisericesc nu era suficient. În timp ce mă scotoceam după ceva mai concludent, l-am întrebat pe primul ins: „Ești cumva homosexual? Mă interesează foarte tare asta. Te-ai născut așa sau ai devenit mai târziu?” „Știi”, mi-a răspuns el serios și puțin încurcat, „tata avea o malformație, îi lipsea ceva la un maxilar sau la cerul gurii. Avea acasă, de aceea, un aparat pentru respirat. Era prins pe masă, la nivelul mesei, cu o menghină. Uneori se conecta la el...” N-a continuat povestea asta, pentru că între timp găsisem abonamentul, care însă n-avea fotografie. „Nu e valabil, dom'le, nu vezi în ce hal e?” Dar eu nu le mai dădeam atenție, găsisem în buzunar și poza și încercam s-o lipesc la loc. Cădea însă mereu. Atunci mi-am întors capul și l-am privit pe controlor. Avea un cap masiv, cu părul tuns perie. Undeva, craniul avea o deformație melancolică. Era masiv și lent în întregime, ca un animal fără dușmani naturali. Pe buza de sus avea două umflături care, când lăsa capul în piept, îi transformau gura într-un bot ușor alungit.

Al doilea vis a fost chinuitor. Eram persecutat, eram plin de ură, frică, neliniște. Nu-mi amintesc mare lucru.

16 nov. Scrisorile către Felice Bauer. O absurditate întreagă. Sute, mii de scrisori cu mărunțișuri, imposibil de parcurs sau de înțeles. De ce-și strica mâna Kafka cu maculatura asta? Cum putea, în halul lui de epuizare fizică și de nevroză, să scrie 2–3 pagini pe zi și să le arunce în noapte? Surprinzătoare e însă maturitatea precoce a autorilor de acum aproape un secol: la 30 de ani erau scriitori deplini, care se comparau cu drepturi egale cu cei mari. La noi, și la 40 ești încă privit ca un puțoi.

Ieri o zi obositoare și tristă. Luptându-mă cu telefonul mobil — să-l țin în viață, căci de acolo trebuia să vină vocea angelică, l'annonciation... Tot tresărind, tot așteptând... încercând apoi să-mi înăbuș amărăciunea și frustrarea. Dar azi dimineață ele se întorseseră ca să-mi ardă inima, și se vor mai întoarce câteva zile. Vidul fără margini al vieții mele.

Ziua de azi nu are decât sarcina de a trece. Și, dacă nu-i cer mai mult decât poate duce, să spele cu apele ei zona asta de greșeli și ghinioane, pasa asta proastă (sau manipularea asta suspect de stângace — am observat până și eu — a minții mele) din ultima lună. Poate că voi fi lăsat o dată în pace. Poate voi mai trăi și altceva decât sentimentul ăsta că se pune la cale meciul secolului: eu contra restului lumii. (Aveți ceva pentru paranoia?)

17 nov. Magic moment, mereu, cel în care deschid jurnalul și scriu, în bucătăria mică, supraîncălzită de aragaz. Nimic nu iubesc mai mult decât liniștea asta, singurătatea asta în care globii oculari refuză să mai conveargă și lumea devine, în sfârșit, ce este ea cu adevărat, o pată difuză, o acuară-lă cu toate culorile amestecate. Mereu va fi așa, ora asta în care sunt, în sfârșit, singur va da consistență vieții mele, tunel de vertebre singure. Totul e acum departe și vechi — mai ales că azi-noapte a nins — ca zgomotele indistincte ce străbat fereastra, perdeaua și aerul de până la mine, pe fundul căruia se văd dalele podelei. Se văd tremurând, ca printr-un lac cenușiu, văzut cu coada unui ochi cu iris de asemenea

cenușiu. Mi-au lipsit atât de mult lectura și meditația, până la schimbarea mea în altă persoană, în care nici nu mă mai recunoșteam, ca atunci când ți se arată poza unui străin și ți se spune că e o oglindă. *Sunt*, de fapt, și acum, acel străin, dar acum îmi aduc totuși aminte că în carnea capului el are o carapace osoasă terifiantă (dinți rânjiți, orbite goale, suturi în zigzag), ce adăpostește miezul gelatinos care sunt. Că acolo un miliard de oameni lipiți conversează, și conversația lor sunt eu. Iar în țeasta fiecăruia un miliard de oameni conversează la fel, aceeași discuție, același scandal, același consens. Suntem spermatozoizi, suntem în căutare. Seara își lasă mereu lapții fluorescenți peste noi. În scrotul lor, ouăle noastre văd în viitor. Văd viitorul ca pe un peisaj.

18 nov. Am cofeină în mine. Cum spuneam, am cofeină în mine cât să fac un cașalot să scrie ca Dylan Thomas, deși cred că ar prefera să cânte ca Tom Waits. Știu și ce ar cânta: *you're innocent when you dream. By the way, unul dintre visele mele panoramice azi-noapte, dovadă că se trezește demonul prea multă vreme letargic. Deodată în fața ochilor noștri s-a dezvelit imaginea unui fabulos fluviu, de o lățime nemăsurată, într-o zi cenușie ce-i făcea apele să lucească spumegând ca argintul. „Am ajuns la Dunăre”, i-am spus celui cu care eram. „Nu, e Niprul”, mi-a răspuns. Eram foarte sus, vedeam curbura planetei și, de-a lungul ei, mărire Bering, Ohoțk, insulele Novaia Zemlea și Franz Ferdinand. Am traversat fluviul, ce ducea la vale crăci enorme și pietroaie.*

Mă simt inspirat, neliniștit, romanul nu mă-ncape, m-am gândit să încep o carte de versuri dementă, ca pe vremuri, cu cascade de cascade, cu cascadori... Casque d'or. Mi-am zis apoi să mă potolesc și (nu) m-am potolit. Ascult cu mare plăcere muzică, Bob Dylan și Deep Purple, și citesc *V*. Am și o iubită blondă. Ce-mi mai pasă? Aș scrie, acum pe bune, lucruri mari, nemaibricolate vreodat.

24 nov. Soare și vânt puternic, dimineată geroasă de iarnă, deja. Mintea mi-e blocată și atât de tristă, că aș prefera să n-o am deloc. Veșnica, veșnica poveste — fără sfârșit. Mi-am încălțit definitiv viața și acum mă simt chinuitor de singur,

de dezorientat, de persecutat nici eu nu știu de cine. Am traversat o pasă neagră, cu o mulțime de ghinioane. M-am trezit deodată fără un ban, cu decizii grele de luat, așa cum n-am mai fost de zece ani încoace. Și cu o conștiință vinovată cum n-am mai avut. Niște idioți mi-au închis și curentul electric, așa că mă simt ca-n *Brasil*.

Azi n-am nimic să-mi spun mie însumi. Așa că nu-mi voi spune nimic mie însumi. Dar ție o să-ți povestesc unul dintre cele două vise din noaptea trecută, căci al doilea și-a luat zborul, probabil for good, azi dimineață, între trezire și cafea. Treceam prin fața unor tarabe încărcate de vechituri: curelușe de piele, obiecte de alamă, încâlcite și miro-sind a stătut, pe care le vindeau niște amărăți, moldoveni poate. Printre obiecte delabrate, nedefinite, am zărit și ceva interesant: un colier făcut din plăcuțe de lemn în formă de capete de negresă. Plăcuțele erau de un cafeniu cald la culoare, și stilul african al lucrăturii mi se părea fermecător. Ciudat cât de mult îmi doream colierul. Am început să mă târguiesc cu moldoveanul, care la început mi-a cerut o sută de lei, iar apoi l-a lăsat la optzeci. Mi se părea o sumă mare, așa că probabil visul trebuie situat înainte de '89, poate chiar mult înainte. L-am luat, și deodată în spatele meu era o femeie. Atunci am observat că în partea stângă a galeriei prin care treceam era o clădire cu uși din loc în loc, dar numai cadrul ușilor, fără acestea. Forfoteau oamenii care intrau și ieșeau, luând-o apoi pe culoarul dintre tarabe și acea ciudată clădire. Totul era într-un interior, poate un pasaj acoperit, în nici un caz în aer liber. Chiar în dreptul tarabei era ușa apartamentului meu, și femeia (Ioana și Cristina, alternând, distingându-se și confundându-se) venise dinăuntru. „Să vezi ce bine am amenajat“, zicea. M-a tras de mână și am intrat în cea mai frumoasă locuință din lume. Plafonul era foarte sus, și camerele largi ca niște hale. Pe jos, covoare groase, suprapuse, iar pereții și tavanul erau îmbrăcați în pânze străvezii, în aceleași tonuri delicate. Eram fericit: „Asta-i casa visată de mine“, am zis, și-am făcut o piruetă ciudată în mijlocul camerei. Apoi am ieșit și, față-n față cu fata care amenajase interiorul, i-am pus colierul la gât, cel cu capetele de negresă.

6 dec. Mă hrănesc cu cafea și portocale, scriu puțin, citesc o țără, trăiesc un puzzle de sentimente. Mi-am ras mustața și sunt altcineva (oricum eram altcineva, dar acum sunt *altcineva*). Am trăsăturile și expresia tatălui meu acum, ceea ce nu e neapărat liniștitor. Ioana s-a insinuat (ce vrei să insinuezi?) până la urmă și-n visele mele. Entitatea femelă gli-sează acum destul de hotărât către o față pictată pe un balon blond și o voce de rățișoară pictată pe o gură cu surâs viclean. Am multe cărți de citit, dar sunt pierdut în spațiu și înecat în obligații. Nici până în josul paginii ăsteia nu pot s-ajung de treburi. Gata, get to work!

7 dec. Romanul meu romanțat chiar ar trebui să semene cu cortexul (marele și adevăratul fluture). Uite și dovada, luată din *Cum gândește creierul* de William H. Calvin: „privind suprafața (virtual întinsă) a cortexului e ca și când ai privi un mozaic — o «peticeală» neobosită. La o privire mai atentă, fiecare petic ar apărea ca o structură repetată a unui tapet, dar, fiecare unitate a structurii fiind dinamică, e mai degrabă o structură spațio-temporală care clipește decât una statică tradițională. Granițele dintre peticele învecinate pot fi uneori stabile, alteori mobile, asemenea unui front de luptă. Uneori unitățile unei structuri se sting într-o zonă, când matricele triunghiulare nu mai sincronizează punctele omoloage — și o altă structură colonizează rapid teritoriul dezorganizat.” E însăși imaginea *Orbitorului* în toată simplitatea sa hipercomplexă.

13 dec. E destul de limpede ce înseamnă două fapte complementare: 1. din troleul 66, mergând spre Universitate și privind vitrinele, m-am văzut, deodată, trecând pe trotuar. Eram chiar eu, cu vreo lună, probabil, decalat în timp, fiindcă aveam încă mustață; 2. În autoservirea „Angst” de la Obor (și numele s-a potrivit ca-n dramele expresioniste) mă rățăcisem printre rafturile cu crackers și pateuri, când am văzut în fața mea un tip ce mi s-a părut complet necunoscut, dar care m-a interesat subit, dintr-un motiv obscur. După secunde

bune de confuzie am înțeles că eram eu însumi și că mă vedeam într-o mare oglindă.

Lucrul cel mai important (poate chiar din ultimul meu deceniu) este că am o neobișnuită dorință de a scrie. Abia aștept să reîncep, să vină din nou cele 2-3 dimineți pe săptămână în care să am liniște, o căfea în față, caietul și pixul. Am simțit deodată, în noiembrie, că O. II prinde volum — sunt aproape de prima sută — și începe să aburească din el puțină nebunie, cu un strop de univers presărat pe deasupra ca zahărul pudră. Vreau să fac cartea asta, care acum este ce seul objet dont le néant s'honore în viața mea, și plămâmul meu de oțel din care îmi iese afară doar capul.

14 dec. Scriu cu a zecea parte din puterile mele, dar poate că așa trebuie făcută partea asta. Cred mai departe în mintea mea, mult mai lucidă decât mine, și care știe ce face chiar când nu face bine. Am sânge în cofeina care-mi circulă prin sistemul arterial. Dar foarte puțin și diluat. Și fiecare globulă roșie injectată și ea cu cafea. Și leucocitele devorând grăunțe aspre de nes. Aș vrea să fac lucruri nici visate vreodată.

Intrasem într-o casă foarte sumbră. Cred că era noapte. Clădirea era masivă și totuși ireală, luminată stins de, poate, un felinar. Se intra coborând trepte spre demisol, ca în anumite case englezești. Erau oameni în vârstă, dar cel puțin normali, cei care mă primeau. Nu pe ei îi căutam însă. Aveam un prieten, un adolescent, poate chiar eu însumi în adolescență, cel la care mă dusesem. Am trecut prin zone de-ntuneric, pe coridoare reci, și am intrat în camera în care, la mijloc, poate pe un mare balansoar, se afla chircit acel tânăr. În cameră era la fel de întuneric, dar corpul palid și translucid al celui avorton lumina slab. Era decolorat ca un gândac de bucătărie. Trăsăturile nu le avea omenești. Era un vierme cu vagi și monstruoase asemănări cu un om. Crește și unghiute străvezii se întindeau, moi, din acel cilindru ușor îndoit, cu un cap cu ochi orbi. Prin piele se zărea peristaltismul unor organe, chiar niște firișoare negre ca ale melcilor. Și totuși ființa lui era un fel de amestec indiscernabil de eu și tu, de parcă vizitatorul și cel vizitat ar fi avut o minte

comună. Siamezi uniți prin creier. O scârbă uriașă mă cuprinsese, mai ales că el m-a văzut, a venit spre mine și a trebuit să privesc un obraz plin de vezicule cu lichid palid. Un gândac, o insectă cavernicolă, îmi spuneam, și m-am trezit cu imaginile astea deprimante în minte și — pentru că încă era noapte în cameră — pe retine.

15 dec. Zac cu-o voluptate și-o uitare de sine care sunt adevărata măsură a oboselii (minții) mele. Fericirea echivalează acum pentru mine cu orele lungi ale singurătății de dimineață. Citesc Borges, beau cafea, sunt tot mai surprins de neputința de a formula minime expresii ale trăirilor mele. Pisica mea atârnă zi și noapte pe monitorul computerului, și cred că, în voluptatea asta tâmpă, fiecare organ al nostru, nu numai creierul și imaginația, e interșanjabil.

Ce face M. C. cel concret? Nu cine știe ce. Trăiește cu fețele lui — Ioana și Ioana —, e tot mai furios și mai frustrat de modul cum evoluează lumea, are ceva planuri cam lăsate-n paragină... Nu mai crede-n disguise-ul de universitar, nici în utilitatea cursurilor și seminariilor. Crede, de fapt, în tot mai firave chestii. E asaltat tot mai insistent de amintiri vechi, nelocalizabile. Aproape că nu mai vede pe nimeni. Stă prost cu banii, mai prost ca oricând în ultimul deceniu. E, de fapt, iar sărac ca degetul. Are sentimentul paranoic că nu va ieși nicicând la suprafață, că umblă ca o cârțiță prin mațe de pământ. Că va plesni ca un fruct răscopt când va da de soare. Dacă va da.

A ieșit volumul colectiv „40238 Tescani” care mi-e (și cred că le e tuturor) perfect indiferent.

Trei cuvinte ar putea înlocui toată opera (târzie) a lui Borges: viața trece fulgerător. Prin asta, el e discipolul lui Kafka, mai competent în senectute și agonie decât Beckett.

19 dec. Aseară, în zona din centru a Căii Moșilor, singura rămasă nedemolată, deasupra caselor vechi, negustorești și a unor cupole de biserică se densifica un cer roșu ca sângele, cu atât mai gros cu cât atingea mai net contururile negre ale acoperișurilor și nuielele copacilor. „Așa trebuie să fi fost amurgurile Crailor”, am spus, și a sunat pedant și livresc

(mergeam la o petrecere). Era un frig de crăpau pietrele. Peste noapte ar fi putut să ningă, dar n-a nins, iar acum, când scriu, singur în casă, în zgomotul frigiderului, un soare orbitor vine prin geam, ricoșează-n tabla frigiderului și-mi arde urechea și obrazul. Nu știu cum am scris *Nostalgia* și *Levantul*. Romanul de-acum (dar pe foaia de dincolo de spirala de sârmă, pe umbra lăsată de brațul meu, se proiectează un păienjeniș auriu: sunt dungile de aur și miniu ale ceștii de nes, lăbărtate și îngroșate pe hârtie)... va trebui să rămân cel puțin în viață vreo cinci ani de-acum încolo ca să aibă umbra umbrei unei șanse. Ca și când nebunia ar fi zona luminoasă a lumii.

28 dec. Intervalu-ăsta mort, când uiți și cum arată străzile, și cum se formează literele. Cenușa asta în care ți-e aruncat corpul jupuit și ud. Toate speranțele s-au îngrămădit în spațiul virtual și utopic al anului viitor, de care de fapt nu te despart țări și mări, ci o membrană subțire ca vidul. Am murit de foarte multă vreme, dar asta nu mai e o noutate. Am scris aici mult mai mult decât anul trecut, și în orice caz marea criză din '96-'97 a trecut. Dar cu ce preț! Cu câtă nebunie și dezorganizare în viața mea, cu câte remușcări... N-aș vrea acum decât să mi se regenereze structurile producătoare de lumi ale minții mele, n-aș vrea decât să-mi duc mai departe scrierea asta, tapiseria cubică pe care acum mi-zez cel mai mult: un gram de creier pe un *chip* de diamant.

30 dec. Noaptea asta mi-am ținut creierul în mâini. Eram într-un fel de clinică, pe un pat alb, și aveam propriul meu creier în brațe, umed, cu lobii bine delimitați și cu un fel de măduvioară, un tub de țesut cerebral, în jurul lui. Trebuia să remediez eu însumi o anomalie din structura lui, să extrag, poate, un început de tumoare. Simțeam o anumită teamă să manipulez așa propriul meu creier. Atingeam câte o porțiune a lui și așteptam să văd efectele. La un moment dat un lob s-a desprins și mi-a alunecat din mâini. Știam că părțile erau prinse cu șuruburi, dar nu-mi mai aminteam unde le puseseam. Mă chinuiam să țin mai departe lobii împreună, dar alunecau în toate părțile.

Am reușit să scriu o sută de pagini anul ăsta la roman, din care nu știu însă dac-o să iasă ceva vreodată. Și vreo optzeci de pagini de jurnal. Sunt însă secăt ca un ocean din care n-a mai rămas decât piatră și câteva fosile încrustate-n ea. Nu știu dacă trebuie să mai trăiesc sau să mor. Nu mai sper nimic, nu mai am nici o speranță. Sunt în fundul galeriei, cu spatele la zid.

Nu sunt nici un fel de sărbători. E un brad în sufragerie, de care nu se bucură nimeni. Nu am prieteni, au dispărut chiar toți. Nu va fi nici un revelion. Nu va mai fi nimic. Am substituit unor ritualuri goale de sens un mare, inform neant. Probabil că este totuși mai bine. Știu acum mai multe și mai profund. Știu cu o mai bună aproximație cum te poți scufunda în infern rămânând, pur și simplu, cu ochii în gol.

2000

3 ian. 2000 O, an prezis atâta, măreț reformator etc. etc. Aș vrea să scriu anul ăsta, câine-câinește, cel puțin 150 de pagini la O. II, care merge din greșeală în greșeală, din dezamăgire-n dezolare, din neinspirație în nedigerabil, spre victoria finală mult visată. Aș vrea mult să nu abandonez, să nu mă las. Trebuie să citesc. Am nevoie acum de un efort de voință ca să ies din „selva oscura”. Căci ce sens are rătăcirea dacă nu e compensată de o comédie? Aștept din nou o fecundare mai înaltă, după ani sterpi ca stânca. Vreau și să scot câteva cărți anu-ăsta, în lipsa unor scrieri originale: volumul de piese grele, jurnalul, poate o carte de versuri inedite și poate enciclopedia zmei(e)lor. Nu trebuie să mă las depășit, nu vreau să am țărână în ochi. Vreau să rămân între cei mari și-apoi să *fiu* între cei mari. E ceva însă care frânează, care nu mai ajută. Nu pot face clipul universal pe care-l presimt. Aș vrea să-mi revină credința, măcar cât un bob de muștar, dacă nu cât unul de briliant.

7 ian. Minteaa mea, dacă este cineva diferit de mine (și ea într-adevăr este bazilica exorbitantă prin naosul căreia rătăcesc ca un acarian invizibil), nu mai vrea, poate, decât să dispară. Ca un animal ursuz, deranjat pe când doarme, pare doar a mai mârâi surd din când în când. Poate că este excesul de cafea, sau gazele cu care-mi încălzesc bucătăria, dar în ultima lună am fost un stupuros, un inertial, un depresiv fără depresiune, un paranoic fără delir de relație. Orice aș fi trăit și orice aș fi spus, subliminal am simțit aceeași tristețe adâncă, deloc tristețe, aceeași jale, parcă a altuia, dar trăită

totuși de mine. M-am dizolvat în deznădejdea asta deloc patetică, mai curând minoră și boantă, dar care nu mi-a mai lăsat loc pentru nici un gând pozitiv, nici o bucurie pură. Am fost disforic și mizantrop, m-am închis în casă, cu o repulsie tâmpită față de toți și de toate. Bineînțeles că nu pot s-o duc așa mai departe. Trebuie să reîncep o dată să trăiesc, să gândesc, să exist. Nu pot să-mi adun mereu din țărână fantezia, memoria, inteligența, scuipate ca după un pumn năucitor. Va trebui să-ncep o luptă, cât de ineficientă, cât de utopică.

12 ian. Un vis magic dintr-o lungă serie. Eram într-o cameră întunecată, cumva un amestec între cea de aici și cea din Ștefan cel Mare, dar și cu ceva diferit, oarecum vechi, dintr-o epocă trecută (ogive? un pat pe picioare de leu?). M-am trezit în acest pat, având alături o fată brună, cu fața ovală, cu părul lins, prins în coadă la spate. Știam că e Ioana (N.), totuși acum cred că aducea mult cu sora mea. Culcat pe spate, am privit o vreme în tavan și apoi, împins parcă de un gând neformulat, m-am ridicat și m-am dus la fereastră. Era noapte, mai luminoasă ca de obicei din cauza zăpezii de pe acoperișurile caselor. Căci vedeam, evident, marea de case, întinsă până-n zare, a Bucureștiului, cum se zărea de la fereastră camerei mele din Ștefan cel Mare înainte de construirea blocului de peste șosea. Atunci mi-am dat seama că e posibil să visez. Totuși eram perfect lucid și fiecare lucru era solid, realist, bine desenat și la locul lui. Nu era o atmosferă, și nu aveam o minte — de vis. Fascinat și contrariat, m-am gândit că *trebuia* să fie acolo blocul ridicat acum 20 de ani, nu avea cum să fi dispărut, lăsând vederii panorama orașului înzăpezit. Am observat abia mai târziu niște fundații de beton și fier forjat: Dumnezeule, blocul abia urma să se construiască. Ce se-ntâmpla? Am chemat-o atunci pe Ioana – Nicoleta. Stăteam amândoi la geam, în pijamale, ea mai micuță decât mine și nespus de delicată în penumbră. „S-ar putea să visăm”, i-am spus. „Sigur visăm. Uite, patul nu trebuia să fie unde e, ci lângă peretele opus.” Dar eu eram Mircea și totul era real, real până-n ultima fibră. Apoi m-am trezit și i-am povestit tot visul celei de lângă mine. Eram însă în aceeași cameră, cu patul pe același perete și cu aceeași ființă

brună și micuță lângă mine. Visam mai departe. Un asemenea vis îți zdruncină puternic (dacă mai e nevoie) credința în realitate, căci totul e acolo la fel de adevărat ca și în camera de alături. De-acolo, prin interludii confuze, am trecut într-un alt vis, de cu totul alt fel, dar la fel de concret și de obsedant. Trecusem printr-un loc jegos și plin de vechituri și luasem pe mine pânze groase, prăfuite, de păianjeni. Când am ieșit la lumină, m-am cercetat bine, să nu am ceva păianjeni pe mine. Și încă cum aveam! Vreo două-trei tarantule negre și păroase, cu colți roșii ca sângele, pe care le-am scuturat cu groază de pe mine. Era într-un cartier de blocuri nenorocite, cu copii care se jucau peste tot. Erau acum foarte mulți păianjeni uriași, care se târau pe trotuarele însorite. „Curând își vor depune icrele“, mi-am zis și, într-adevăr, din loc în loc, grămăjoare de spumă crem se lăteau de-a lungul bordurilor. Copiii suflau cu putere în ele, și icrele se umflau până ajungeau mari cât niște saci, se ridicau în aer și apoi bușeau de pământ, împrăștiind materie vâscoasă peste tot. M-am trezit și eu, de sus până jos, muiat în icre de păianjen. Le simțeam și-n gură, gust puternic, persistent, de icre. Scuipam îngrețosat, și gura mi se umplea la loc...

Mintea mi s-a deschis, am lucrat mult și am de gând să scriu și mai mult... poate chiar și să citesc... Am reluat parcă, dincolo de orice, o legătură cu mine însumi care se întreprusese de parcă un picior masiv ar fi călcat pe furtun. Dar până să redevin omul întreg și artistul adevărat care a scris *Nostalgia* s-ar putea să mai trec prin câteva năpârliri chinuitoare. Citesc acum din Biblie, și mă gândesc cât de mult depinde relația mea cu El de relația mea cu mine. Căci eu sunt paznicul porții spre El.

O cronică în *La Quinzaine*... despre *Orbitor*, favorabilă și plată, îmi readuce speranța că poate cartea o să mai fie citită și de altcineva decât de Edgar Reichmann, căruia-i datoriez atât. Aștept și edițiile nemțească și ungurească, anu-ăsta. Poate că deceniul pe care-l am înaintea o să aducă o ameliorare a situației mele de autor cvasinecunoscut în lume. Dar, mai ales, sper c-o să scriu mai bine, că vrei reînțepe să am o zonă și-o problematică. Vreau nenumărate dimineți de lucru, vreau o renaștere, vreau — oricât de imposibil

ar părea — să-mi sar peste umbră, să fac ceva mai bun decât am făcut oricând. Aș vrea un nou pact, un nou ajutor de la un nou înger. O nouă luptă, o nouă privire ochi în ochi. O nouă rană ca un nou izvor de apă vie.

Mă amuză să scriu despre zmei și zmei, despre zmeul zmeilor și zmeul zmeielor. Voi face cartea asta pentru copii așa cum trebuie făcută. Dacă o s-o illustreze Tudor Banuș, va ieși o bijuterie.

24 ian. Zile cu Ioana, multă dragoste și mult sex, multă poezie, înaintare de mână prin zăpada care a umplut lumea și care cade mai departe ca-n anii vechi și buni. Dimineața în cameră e penumbră verzuie de la florile de gheață din geamuri, și dacă vorbești în aerul înghețat se zăresc, abia zărite, vârteje de abur. Am avut ieșiri în oraș, singuri sau cu prieteni, la cârciumioare saxon-style și la Pizza Hut. — A fost de parcă-am fi trăit în străinătate, lejer și destins, cu destule resurse pentru orice... încep, poate, să-mi revin după atâtea sute de eclipse succesive, de soare, de lună și de fiecare stea în parte, care s-au stins în ultimii ani în ritmul otrăvirii și uscării neuronilor în țeasta mea seacă. Poate că vor regenera și — poate — mi se va mai da să scriu o carte, o poveste sau un poem neasemuit de frumoase.

Arsura aceea din creștet. După ce, cu o noapte în urmă, m-am trezit în toiul nopții cu un sentiment de teamă și rău inexprimabile, ieri am simțit aceeași continuă și stranie alterare a realității ființei mele, provenind tot de la senzațiile din moalele capului. Mi-am pipăit ore-n șir țeasta până-am detectat sursa acelei suferințe-sentiment, acelei stări fizico-psi-hice care mă chinuie din când în când. Nu e chiar în creștet, ci ceva mai jos, în spatele craniului. E o zonă cu dimensiuni precise, rotundă, cât un ban de 50 de lei. Acolo simt, la pipăit, un fel de congestie și o durere ușoară, surdă și alarmantă, ca și când nu țeasta ar fi cea dureroasă, ci chiar suprafața creierului, căci acolo craniul pare subțire ca o coajă de ou. De câte ori zona aceasta e presată mai mult timp (când citesc sau dorm pe spate), fie că am visele îngrozitoare pe care le-am povestit de-atâtea ori (mergând până la experiențe gen life after life), fie că, treaz fiind, mai ales serile,

pe lumină artificială, mi se face rău, un rău special și de care mi-e frică: lucrurile din cameră încep să nu mi se mai pară reale, ci construite de mintea mea. Simt că nu mai există lumea, că sunt în propria mea minte, mai bine zis că *nu sunt* acolo, că *e* acolo. E înspăimântător: simt că nu mai exist decât ca o imagine a unui om într-o poză. Dar e mult mai mult decât atât. În momentele acelea nu mai contează nimic. Încerc să-mi vin în fire și nu pot. Mă mișc mecanic, asistând la mișcările mele ca și când mi le-ar arăta cineva pe un ecran. Și mereu, și peste toate, acea arsură din spatelul creștetului, pe care o simt și acum, când stau în bucătărie și scriu.

Vorbesc foarte greu, cu greșeli și bâlbâieli, în ultimul timp, pentru că fiecare gând conștient pe care vreau să-l exprim e concurat de o mulțime de alte discursuri interioare, pe care abia reușesc să le țin acolo jos, la locul lor.

27 ian. Ger și zăpadă, flori de gheață-n geamuri, adică vreme tocmai bună de citit din Biblie, la gura caloriferului electric, de meditat la viața toată, de înțeles că nu poți înțelege nimic, că înțelesul și ne-nțelesul îți vor rămâne mereu obscure pentru că trăiești într-o lume a obscurității, în care nașterea se apropie și nu e putere, nici credință, pentru naștere. La fel, nu pot duce mai departe *Orbitor* pentru că nu cred în el, sau mai bine zis în mine, adică nu cred c-aș mai putea face ceva care să mă uimească. Nu mai cred în partea necunoscută din mine, în grottele neexplorate de-acolo. Nu mai pot spune decât ceea ce știu deja că voi spune. Toate mișcările strategiei mele scripturale sunt previzibile, cuminiți, comme il faut, ca în Márquez din ultimele volume. Și totuși, ca Cervantes, ca Gogol din *Suflete moarte*, ca Th. Mann din *Iosif* și, mutatis mutandis, ca Hasek, va trebui să termin cartea chiar prin ceva foarte slab, mult sub partea ei entuziast-inițială. Tăcerea nu e o bună încheiere pentru O., așa cum e pentru *Cartea Milionarului*. Dimpotrivă, se va auzi în O. III (după marea calmă, de o frumusețe spectrală, a lui O. II) un urlet de fiară, un urlet care *este* fiara.

27 apr. Trei luni absente, în care am scris o carte pentru copii, zămislită în deplină inconștiență. Căci viața mea (mai

trebuie s-o spun?) este acum revărsată peste buza de marmură lucioasă a cupei și se pierde în pământul ierbos și-ncălcit de dedesubt. Nu știi de ce ar mai trebui trăită și cine mai verifică (clefetind dintr-un sandvici sau citind plictisit ziarul) parametrii ei. Cred că, de fapt, nimeni, așa cum, când experimentul s-a produs, fie că a reușit, fie că nu, animalului mutilat i se injectează ceva în inimă și e aruncat la gunoi. Pe cine mai interesează agonia lui, care pe el îl înalță în suferință? Nici măcar pe el însuși, decortecat cum este și cu firele încă înfipte în măduvă. Este numai durere, dar durerea lui nu contează în afara receptorilor durerii, este o durere înspăimântătoare pe care n-are cine s-o simtă. Deși îndurerat, e anesteziat. Dar cât va dura anestezia?

E greu s-o iei de la capăt. Și nu pentru că există probleme care-ți depășesc puterile, dimpotrivă, când ajungi s-o iei de la capăt aproape că nu mai există pentru tine probleme, lumea e pură și simplă ca o bilă de sticlă. Dar în vid n-ai repere și direcții: de ce m-aș mișca mai curând încoace decât încolo? Asta e greul cel mare: CE să fac mai întâi? Singura strategie posibilă aici, unde strategiile se opresc umilite, este de genul FĂ CEVA. Strategie de furnică sau de orb. Mișcă-te, începe, de la un pai, de la un fir de praf. Nu mă-ntreb cum o să reconstruiesc lumea de la un fir de praf. Încep cu el riscând să termin tot cu el, să mor după ce l-am sculptat doar pe trei sferturi. Totuși, dacă n-aș face nici asta, n-aș avea nici urma unei speranțe (oricum infime) să trec la o pietricică, la un munte, la o planetă, la un univers, la Dumnezeu.

Sunt acum la Berlin, într-o cameră mare și albă. În jurul meu totul e confortabil, prietenos, e o voluptate a viețuirii pe care-o știu din America și din Amsterdam. Pe străzile din Mitte, cu clădiri pline de grafitti, valurile de vânt aduc mirese florale. Toți pomii sunt în floare. Soarele de primăvară-vară cade și pe străvechile clădiri din centru, cu statui și coloane negre de funingine. Am fost pe Unter den Linden până la Alexanderplatz. Îmi place orașu-ăsta cu care abia am făcut cunoștință. Dar nu cunosc pe nimeni, nu știu limba, sunt în starea aceea de voluptuoasă și rușinoasă nepuțință: cum se cumpără bilete? De unde se ia metrourul? De unde să-ți iei mâncare? Știi că trebuie s-o scoți la capăt, dar

totul pare atât de greu. Voi sta cinci luni aici. Apoi, Budapesta. Apoi iar un an de Berlin. Nu știu ce va scoate din mine Apusul când nimic nu (mai) e de scos. Doar pielea de romancier aș vrea să mi-o vând cât mai scump.

De fapt, va fi — dacă mi se va mai dăruia ceva din vechea nebunie — vreme de scris. Aș vrea să scriu mult și intens, să retrăiesc vechiul vis. Am în minte iar fulgerările de altădată. Cred că perioada asta de liniște și izolare (de ce însă atâtă frică?) e singura șansă ce mi se dă. Altfel, în praful și gudronul frumoșilor București, n-aș fi avut decât să-mi țin zilele și să strâng ochii la vechile impulsuri și amintiri.

Corpul de clădire pe care-l văd pe geam e orbitor de alb. Și complicat, în jocul lui de cornișe și umbre. Totul e nou-nouț aici, fiecare obiect e perfect și funcțional. Unii Dumnezeui se simt bine doar în curățenie, alții-n mizeria omenesc-prea-omenescă. Și n-ai putea spune care icoană e mai făcătoare de minuni: cea proaspăt cromată, cu sticla ștersă zilnic, sau cea acoperită de un strat cucernic de jeg și de fum. Dar singura minune e că încă trăiesc, încă pot simți și gândi, chiar și sporadic, prost, încâlcit și neatent. Atât acum. Am să mă obișnuiesc treptat să compromit din nou foi albe.

30 aprilie ...și de fapt, de câteva minute, 1 mai. Noapte de noapte mă trezesc cu dureri violente în spinare, între omoplați. Ca și cum mi-ar plesni o vertebră în două. Asta dincolo de durerea reumatică aproape continuă din omoplatul stâng. Și doar acum șase ani nu-nțelegeam gluma pe care-o tot auzeam: „Dacă după patruzeci de ani te trezești dimineața și nu te doare nimic, înseamnă că ai murit.” La 43 de ani s-a modificat poate, în sensul degradării, ceva din ceea ce țin-n picioare vidul corpului meu. Și, ca să sfârșesc aici cu acest început al epocii tânguielilor, să mai amintesc și vuietul în urechi de fiecare seară, nu ca acum câteva luni, dar disturbing totuși destul.

A trecut prima săptămână berlineză, în care n-am reușit decât să mă aneantizez complet. O senzație de decompresurizare, de ameteală de primăvară, o abandonare-ntr-un curent ușor, neangajant, o flanare pe străzi calde, înmiresmate, printre inși îmbrăcați incredibil de lejer. O lipsă totală de

centru, de continuitate. De sine, în cele din urmă. Orașul e vast și benign, amestecat dar unitar totuși. Singurul termen de comparație pentru el rămâne Parisul. La fel de european, mai puțin monoton, dar și mai puțin stylish. Am văzut azi muzeul Pergamon, cu fresca de necrezut a marelui altar (te duce gândul doar la Pompei și Hiroshima), cu mai puțin spectaculoasa Poartă a lui Ishtar din Babilon și cu drumul procesiunii, dar și cu frizele primitive, zgâriate în piatră neagră-cenușie, aduse din Asiria și Sumer. Unele obiecte din Uruk m-au surprins prin asemănarea lor cu arta aztecă și mayașă. La fel de primitive, simbolic-artificioase și stilizate. Impresionante rămân și poarta cu coloane, pe două etaje, din Millet, giganticele coloane ale templului Atenei, sculpturile sepulcrale romane și elenistice. Ultimele abandonaseră vechile canoane hieratice și erau de un realism total, neliniștitor: oameni cu obraji de piatră. Ar fi putut fi oricare dintre turiștii din muzeu.

Viața mi s-a aplatizat și nu numai în spatele meu, ci și înainte: mă gândesc la fel de distrat și indiferent la viitor ca și la trecut. Nu mă mai pot percepe: sunt o fugară închegare a aerului din jur. Las acum urme urâte pe hârtie. Poate că e totuși (îmi zic în momentele optimiste) năuceala schimbării, dubla năuceală, din ultimii ani și de-acum, rotirea asta nebună a sensului vieții mele, până la ruperea arcului și dispariția oricărui sens. Apoi, peste naufragiul ăsta comod și vesel, un altul mai comod și încă mai plăcut: ieșirea din lumea urii și a murdăriei și mutarea în buricul Europei, tocmai acum, când nu merit asta prin absolut nimic și când nu mă pot bucura de liniștea, calmul și luxul de-aici. E totuși mult mai bine acum decât cu câteva zile în urmă. Sper să fi rămas destul de puternic ca să mă readaptez și să reapar ca-n filmele mute, negru de funingine și zdrențuit, din ruinele unei case explodate.

Citesc despre Berlin (vreau să ajung să cunosc bine orașu-ăsta care-mi spune ceva cu adevărat), apoi povestirile lui Tournier — combinație bizară de intuiție și escrocherie — din *Piticul roșu* și, ca întotdeauna, Biblia. Mai am niște Calvino care mă plictisește de moarte.

Zilele care vin vom umbla prin oraș cât se poate de mult, cum am făcut și pân-acum, când am bătut Unter den Linden, Alexanderplatz, Kudam...

4 mai Perioada de acomodare și descoperire febrilă a locurilor a trecut și mă-ntorc — sper să mi se mai dea puterea — la ale mele și-n definitiv la *mine* cel mort și pierdut ca fiul risipitor. Mi-am vizualizat craniul ca o casă ruinată, cu oasele-ngălbenite, cu cercevelele geamurilor putrede și pline de filamente parazite, cu dinții spărți și căzuți... E vremea acum pentru restaurare, pentru ridicarea schelelor și injectarea unui strop de nevroză între sprâncene.

Nu-mi mai amintesc practic nimic din vise. Dorm chinuit, mi-e teamă nopțile, aștept întâmplarea deloc întâmplătoare ce va veni.

Mă voi întoarce-ncet la jurnal, la roman, la o lume psihologică risipită de mult, la o artă despre care abia dacă mai știu că a existat. Poate că arta nu se uită, ca înotul sau mersul pe bicicletă, oricum e îndeajuns de uimitor că mâna mea nu uită să formeze liniile și buclele ce poartă-n ele sens și imagini. Și dacă mâna mea proastă nu uită, de ce-ar uita mintea mea atât de limpede altădată? Ochiul lui Shiva se va crăpa până la urmă și prin firul de privire albastră vor reveni acele fraze-obiecte care sunt imaginile interioare.

Poate că noi, concentrându-ne asupra scrisului, neputându-ne gândi decât la viitoarele cărți, suntem ca un pilot ce se gândește să țină cât mai mult avionul pe pista de decolare, încă o sută de metri și încă una, mai repede și mai repede, dar fără să-i treacă prin minte să tragă o dată de manșă pentru ca avionul să-și ia zborul. Gândindu-ne doar la mântuirea prin scris, scăpăm poate adevărata șansă ce ni s-a dat, trăim în două dimensiuni, incapabili să o concepem pe-a treia.

5 mai Doi vizitatori în aceeași noapte, fără sentimentul atingerii cu altă lume. Primul era un bărbat cu părul cărunt la tâmplă, și a dispărut după o secundă. „E Croh”, mi-am zis într-o străfulgerare, dar în fracțiunea următoare nu l-am mai recunoscut. De altfel, era un bărbat tânăr. Mi-am zis că e

doar o fantasmă a minții și-am adormit liniștit. M-am trezit iarăși brusc, cu un sentiment de hiperluciditate. Parcă se trezise nu numai creierul și nu numai corpul meu, ci și noaptea plină de obiecte din jur. Când am deschis ochii în beznă, l-am surprins: cu părul de culoarea mierii, față lățăreață cu pielea puțin pământie, ochi luminoși. Tocmai îmi oferea, îmi dădea ceva, sau punea ceva pe patul Ioanei, la colțul căruia stătea. A fost parcă jenat să fie surprins, și a dispărut după o ezitare. Sigur îmi oferise ceva cu dragoste. Nici el nu m-a speriat, deși n-am putut lega aparițiile astea de teoria persistenței ultimei imagini din vis: visasem, de fiecare dată, cu totul altceva înainte. Am dormit rău și agitat toată noaptea, cu dureri reumatice și vise ciudate. Într-unul eram invadați de inamici (stăteam într-o casă de țară supradimensionată). I-am dat Ionuței o brichetă — care era de fapt o armă puternică — și i-am spus să iasă din casă și s-o folosească. În alt vis era o carte pentru copii, cu benzi desenate înfățișând o naștere. Se focaliza pe vulva femeii, și din ea ieșea o spinare, o ceafă de copil cu cordon ombilical. Apoi copilul s-a retras și a ieșit cu capul înainte și cu o mână, cum ai ieși dintr-un sac. L-am luat pe brațe și era acum o pungă de plastic cu un pui congelat. „Ce fac cu el? O să se sufoce”, spuneam, dar nu mă auzea nimeni.

Cred că romanul o să-l reiau cu puțin drog (un excelent nescafé classic), pentru că mi-a ajuns perioada asta de abstenență totală de cofeină, și cred că am trecut în cealaltă extremă: de oglindire obiectivă și tâmpă (pasivă și tâmpă) a suprafețelor din jur. Trebuie să mă trezesc și să-mi croiesc din nou drum spre organele interne ale lui *psyché*. Insule, domuri, monoliți și propilee. Îmi trebuie focalizare mai puternică, rezoluție mai mare, și un strop de strop de credință.

7 mai Ieri noapte am deschis iar ochii larg în bezna camerei, care s-a umplut deodată de arabescuri colorate ca un ecran de computer. Se închegau, cu acea rezoluție pe care numai realul o are, peisaje și arbori și stele ce treceau extrem de rapid, ca-ntr-un caleidoscop, unele-n altele. Până la urmă, tridimensional și sclipitor în aerul camerei, rotind culori și străluciri de parc-ar fi fost făcut din mii de bobite curcubeene,

a rămas suspendat la picioarele patului un fel de fes, din cele purtate de evrei, sau mai curând de chirghizi. Se rotea încetșor în jurul axei lui, în sens invers acelor de ceasornic, pentru ca până la urmă să se micșoreze, ca și când s-ar fi îndepărtat, și să dispară cu desăvârșire. Am recăzut în somn și am visat că eram într-o adunare și nu puteam rămâne treaz, mi se-nchideau ochii și mă străbătea lichidul fierbin-te al somnului.

Trăiesc într-un grajd de marmură cu iesle de aur. Ce naiba ronțai? Grâu pur, colivă, colaci, orez cu lapte? În nici un caz jar de pe tupsie. Ceva tâmpitor, moleșitor, depărtător de orbitor. O 2... E nu departe de mine, e la zece centimetri, îl văd și mi se pare ușor și accesibil. Numai că între noi e un perete de zece centimetri grosime din cristal greu, incasabil. Cum e-ntre mine și orice, ca și când aș fi izolat, tantic, și de fântâna minții mele, și de crengile cu poame ale realității. Dar un lucru pe care-l am și altul pe care nu-l am s-ar putea dovedi providențiale: timp, televizor. Citesc destul de puțin, în comparație cu *acei* ani, dar de 3–4 ori mai mult, totuși, decât în *ultimii* ani. Acum reiau *Lolita* ca exercițiu de smerenie și modestie, și ca să-mi dau seama că, orice-aș face — ca Rudi Valentino cu oamenii cu țâțe și fese late — nu voi putea scrie toate capodoperele lumii, dar că merită totuși să încerc. Am și *Tropicul capricornului*.

12 mai Maran atha! (Domnul vine!)

Scriu pe o foaie catifelată de amurg, pe care degetele mele, ca și arcul care ține paginile, lasă urme lungi, cenușii pe galbenul stins, cu vălurele foarte pal purpurii. Azi mi-am făcut prima ceașcă de nes, și nu fără oarecare efect, chiar dacă n-am scris apoi nici un rând. Dar tensiunea aceea dureroasă, de parcă în pântec ți-ar fi crescut un arbore tânăr, care și-ar fi-mpins crengile prin toate membrele tale și ar fi deschis o mare inflorescență în țeastă, a apărut și m-a cufundat într-o transă mistică. Masca îmi devenise de cristal. Am închis ochii, scufundat într-un lichid denumit dumnezeire, și mi-am simțit conturul corpului ca pe un desen vid. În ovalul gol și alb al capului, un deget gros pusese o amprentă de aur.

Am citit mult apoi din Epistole. Toate aveau un singur destinatar: Mircea.

Sunt frustrat de amputarea mea de vise. Mă trezesc brusc, după ore de moarte neinteresantă. Nu visez nimic, nici urma urmei vreunei imagini. Nici măcar ceva stupid, ordinar, ce visează toți vânzătorii și toate universitățile. Mai bine zis, nu-mi amintesc nimic, pentru că mi s-a-ntâmplat ca-n decursul zilei să-mi fulgere deodată-n minte ceva pe cât de emoționant, pe-atât de evaziv, care-mi dă inițial mari speranțe, dar care se resoarbe, amplificându-și taina (și-n nici un caz misterul sau enigma) și lăsându-mă nerezolvat, în ciuda masturbării cerebrale care urmează. Ce vise fantastice aveam odată, când eram viu și iubeam, visam și scriam, — totul cu sens, cu carne vie și pielița de pe buze transparentă ca o corneă. Mi le amintesc din când în când: erau fructele singurătății și ale suferinței, prin care, în semințe, se vedea acel hibrid de trecut și viitor care e visul. Acum sunt mort și uscat, mincinos și indiferent: ce mi-ar putea dărui Mircea (acela de care pomeneam)? Poate o seringă cu amină botulinică, dar nu ORAMA.

Citesc, în fine, ore-n șir, ca al'dat. Am dat gata *Lolita*, care nu mi-a mai spus la fel de mult, mai ales că spre fine, ca un soi de scârboase organe atavice, are câteva secțiuni autoprotectoare și autojustificative pe care editorul le-a voit (nabokoviene, nabokoviene, dar...) explicite: vezi, Doamne, Humbert ajunge, sub influența unui popă misterios, să-și regrete fapta și să aibă un oarecare insight că... i-a răpit Lolitei copilăria. Apoi, acea postfață infatuată și automulțumită, în care înșiră scenele de care e mândru... O lipsă de reale idei care m-a frapat și-n *Speak, memory*. Aproape că vroiam să parafrazez: „*Lolita* e literatură, și prin urmare nu mă interesează” (pe cine? pe Ion Barbu; nici dracu n-ar ghici, e Barbu despre Bacovia, apropo de lirism), când mi-am amintit ce afurisit de bun lanternist magic e rusnacul. Într-adevăr, nu desenul (flexibil și puternic și el, de altfel), ci gingașele, klimtienzele impresii de aur și indigo, frazele din vârful buzelor (Nabokov: un snob puternic), the right mot in the right ort — fetița studiată ca un model, subtilele scene licențioase de stampă japoneză, asanarea a hectare de dicționar, ghid rutier, cod

de culori (câte nuanțe de gri poate să aibă un automobil)...
Și totuși: e numai literatură și prin urmare...

Citesc și ceva ce nu se vrea literatură, ci „un șut în curul Artei și al lui Dumnezeu” (scrie pe coperta a IV-a, deși în traducerea efectivă s-a renunțat la majuscule, iar cuvântul șocant a fost înlocuit cu „fundul”). Până aproape de pagina 100, unde am ajuns, nu s-a tras însă decât un singur șut, și acela în curul propriului autor, un puțoi nici măcar superior, care iubește *Eternul soț* al lui Dostoievski și vreo 3–4 curve pariziene. Îi dau însă, fiind vorba de mult-lăudatul Henry Miller (amantul cam șters al lui Anais Nin), încă 200 de șanse, câte una pe pagină. Ce mituri de carton presat am moștenit... Și totuși, în stupoarea de-acum, nici măcar o mângălitură la voia-ntâmplării, cum e acest *Tropic al cancerului* n-aș putea face.

Am văzut două muzee. Cel egiptean, meschin acum după forța și liniștea albă a Pergamonului, cu un cap al lui Nefer-titi banal ca Gioconda și ca Venera lui Boticelli, cu sarcofage de granit masive ca adăposturile antiatomice, cu statui de diorit moale și cu prințese extraterestre, cu fața trasă-na-poi de greutatea, spre cei doi mușchiuleți ai cefei, a craniului lățit și alungit). Într-o clădire identică de peste drum, cu aceeași cupolă înconjurată pe dinăuntru de o scară circulară, o minune de muzeu de artă modernă, „Picasso in his time”, de fapt, colecția Berggruen: firește Picasso din toate perioadele, la fel de bun și de ciudat-impersonal în toate (ce a simțit și ce a gândit omul ăsta?), între care minunați, luminoși și rotitori ochi căprui ai unui portret cu fața dislocată, apoi Klee, inegal, cam constipat uneori, superb altă dată (vezi „Fațada de moschee”), Giacometti, care nu-și prea merită faima, o acuarelă leșinătoare de Cézanne, poate cel mai frumos tablou al colecției (numai movuri, rozuri și lilă-uri), câțiva Matisse dintre care unul singur demn de el, vreo trei Van Gogh între care, iarăși, doar unul adevărat, un Braque (sau mai mulți? toți sunt la fel, și la fel cu cubistul Picasso).

Am dormit la prânz, mă simt în bună formă fizică, dar azi am simțit pentru prima dată un ușor *ennui*, dacă s-o scrie și s-o simți așa. E sastisirea străinătății, a-ndepărtării, a unei lumi cu care nu ai contacte, care nu i-a ta.

Sunt un vas pentru cinste sau pentru rușine? Dar *sunt* un vas? *Sunt* un membru al unui trup? *Sunt* o mireasă pentru mire? Sunt orice într-n sistemul ăsta de reprezentări? Mai e valabil sistemul ăsta? Va veni ziua urii? Va fi în noaptea asta (căci ziua Mâniei va fi, e scris, noaptea, când vin și furii)? Va fi altceva decât un atac de cord pentru cel care-l suferă? Mai mult ca un cutremur pentru cel strivit de dărâmături? Vor fi răpiri? Voi fi răpit? Este o înviere? Voi învia?

14 mai Apostolii numiți „vâslași la galere ai lui Hristos”. „Nu știți că noi vom judeca pe îngerii?”

17 mai Am terminat și submediocra felie de viață între două felii de baghetă franțuzească *Tropicul capricornului*, ter-nă înșirare de istorii cu curve alternate cu prăpăstioase cogitări despre OM, despre AMERICAN, despre PARIS și despre MATISSE. Câteva pagini halucinant-vizionare sunt o regurgitare a lecturilor din Lautréamont și suprarealiști. Totuși, câteva istorioare simpatice, plus una în care, privind pe la spate pizza (nu se poate spune altfel în context) unei curve, se zărește acolo tot Parisul, inclusiv măgarul meu.

OK, l-am avut și p-ăsta.

Pe la cinci a venit furtuna și lumina care intra pe fereastră era palidă ca o pielită. Mi-am adus aminte de furtunile de vară de deasupra Bucureștiului, pe care le priveam de pe faimoasa fereastră din Ștefan cel Mare, apoi de obiceiul mamei de a pune hârtie albastră în geam, prinzând-o în pioaneze de tocurile ferestrelor. Se făcea atunci în cameră un întuneric violet, straniu și visător, iar hârtia albastră neuniformă părea plină de norișori mai deschiși la culoare, prin care mă străduiam zadarnic să văd ceva din incendiul de august de-afară. Până la urmă îmi rupeam degetele să scot o pioaneză și ridicam un colț de hârtie. Ca și când ar fi așteptat presată de-o veșnicie, lumina țâșnea ca un pumnal în cameră, lăsându-mi pete verzui pe retină. Pe pereți apoi erau pete, peste tot unde priveam. Iar dacă lumina atingea oglinda, moartă până atunci ca o cutie întunecată, deodată ea căpăta volum scânteietor și un fel de frenezie, ca un cub de apă tremurând în imponderabilitate. Acolo, roșietic și copil, în

pijama asudată, mă zăream și pe mine, și deodată nu-mi mai era atât de urât, căci acum eram doi.

19 mai Scriu mult, dar nu creativ, la roman, purtat doar de instinctul de moment și sperând că, din mii de pietricele divers texturate și colorate, se va ivi un desen general, dacă vei privi de la distanța potrivită. Distanța asta nu va fi altceva decât grosimea cărții, decisivă, asemenea grosimii unei lentile, pentru focalizarea corectă. Cititorul va trebui, prin urmare, nu să citească în carte, ci prin ea și dincolo de ea.

Mă simt foarte tânăr, foarte liniștit, deodată în stare (dar cât de înșelător e totul?) să exist iarăși, în toate felurile. Mulțumesc, acum și mereu, Celui ce mi-a dat lunile astea scoase din lume, albe și calme ca pereții acestei cochilii în care viețuiesc. Nu știu dacă altfel aș mai fi rezistat mult în cangrena aceea dulce a orașului de care abia-mi mai amintesc, cu 66-le și Colentina lui.

Citesc distrat *Comisia specială* a lui Iovan, viespar oribil și trist, care dă seama despre ticăloșirea omului în condiții de constrângere, aglomerare și lipsă de speranțe. Ca șobolanii care se sfâșie-ntre ei sau se aruncă-n apă când trec de o anume densitate.

Femeile rase au cranii de zeițe (Ioana).

23 mai M-am trezit foarte greu, după vise terne, în care scriam scenarii de film. Am recitat din roman, care începe să fie cu adevărat ilizibil, cum, ipocrit, am sperat mereu. Îmi trebuie acum o pauză de meditație, după ce am încheiat — 70 de pagini — povestea scopirii lui Vasili. Romanesc, ea nu se justifică. De asta, va trebui mai încolo consolidată. Poetic e OK, pentru că duce mai departe tema ascendenței pe linie maternă, care va străbate cartea. Punctul nevralgic al romanului rămâne mai departe planul prezentului: Mircea scrie, își amintește/construiește trecutul, dar el trebuie cu necesitate (ce pleonasm...) să și acționeze, căci se apropie revoluția/apocalipsa și curând Herman îi va face dezvăluiri, și Victor va trebui să intre în scenă, și tot mai mult, din memorialistică, volumul va deveni jurnal... Mai am, cred, pân-ă-tunci, să termin partea I din O. II (vreo 30 pag.? cu ce?), apoi

să fac partea centrală — marea rememorare, corpul propriu-zis, și abia în partea a III-a voi introduce puternic tema lui Victor, legată de Amsterdam și, poate, de infern. Va fi așa: Mircea va avea discuții cu Herman, se va dezvolta poate și tema dragostei lui Herman pentru inșa fără nume, în paralel cu marea parte a copilăriei, dar o vreme va hotărî să ignore, să refuleze cele revelate de acest atât de enigmatic personaj. Vor fi două povești de dragoste întreșute, foarte realiste, așa vrea. De altfel, și copilul Mircea va interfera cu tânărul Herman, căci nimic nu trebuie să fie teleghidat și mecanic. E doar o compoziție orientativă ce fac eu aici. Părțile ar trebui să fie mai scurte la-nceput, pentru ca unele să devină, ca și până-acum, povești aproape independente. Al treilea panou iese, deocamdată, din vederile mele, dar va trebui, după marea buclă senină din partea centrală, să dea tot ce poate, să storc acolo untul din mine, să leg toate firele într-un nod solid, convingător, mai ales sublim-poetic, oricât de *phony* ar suna. În partea asta am început bine cu Casa Poporului și va trebui să continuu tema asta, cu tensiunea crescând, puțin câte puțin, până la o vizibilitate suficientă. Nu trebuie deloc uitate celelalte fire, care se vor lega spre sfârșitul lui O. II: Ionel e securist, e latura grotescă a instituției, care-o camuflează pe cea demonică. Apoi, e tema tatălui, ascendență paternă, care poate fi, cred, totuși epuizată într-un capitol, pentru că ea nu trebuie să concureze stâlpul de aur matern, ci să fie ca un fel de viță ornamentală în jurul lui. Din fericire, am spațiu destul pentru toate temele. Cartea va trăi însă în primul rând în microstructura ei, în splendoarea apelor ei schimbătoare. Doamne, permite-mi această carte! Această mie de pagini. Aceste cinci sute de ore. Aceste douăzeci de zile de orgasm, de urlet galben și neîntrerupt.

Freud, interesant dar cam pisălog în *Totem și tabu*, complet aberant în *Moise egipteanul* (deși e valoroasă sugestia legăturii lui Moșe cu Aton/Adonai (?), zeul unic al enigmaticului Ikhnoton, dar nu așa cum o interpretează Freud, ci exact invers: faraonul însuși, ca și Cyrus și alți „barbari“ evident vizitați de Dumnezeu în epocă, anticipează marea întâlnire a poporului ales cu cel care-l alege. E cu neputință să se producă o asemenea radicală cotitură a credinței în

lipsa unui real și copleșitor contact cu dumnezeirea, orice ar fi aceasta) și plicticos, pesimist, stoic, lax în *Angoasa în vremurile moderne*.

24 mai (cu oarecare nesiguranță) De două zile recitesc la O. 2 și încerc să-mi dau seama ce e de făcut mai departe, căci pur și simplu să abandonez, cum mi-o strigă-n urechi bunul-simț, nu e rezonabil, dovadă că lipsa crasă de bun-simț a produs mereu monștrii de circ și de iad care sunt lumile paralele. Sau de trei parale. Nu-mi dau seama ce e de făcut mai departe. Deocamdată nu e rău, ba e chiar *prea* bine, adică eu, cel puțin, văd *prea* limpede unde vreau să bat. Dar amărâțul cititor! Dar nenorocitul traducător (că știu bini că n-o să iei o țâgancî)! O, va fi o nebunie, ți-o promit! Chiar dacă pân-acum totul e atât de dulce și de prost văzut, că simți durere la rădăcina vomerului — și vomezi, ce să faci? Însă nu e ireparabil, și asta e esențial. Va ieși, va ieși, va ieși. Er liebt mich, er liebt mich nicht...

Mi-e frică nopțile, când simt regresul în copilărie cum rareori l-am mai simțit. Înfund capul sub pătură, pradă unei înfiorări, unei angoase irezistibile: cât de solemn e totul în camerele astea cu plafon înalt, cu uși supradimensionate, cu jaluzelele trase ca ferestrele oarbe ale unui cavou, cu o geană de lumină roșiatică într-un colț! Și ușa crăpată spune că se va arăta cineva în cadrul ei, sticlind în beznă. Mă dizolv în frică. Simt în păr atingeri de gheață, iar în câteva nopți m-am simțit atât de limpede *palpat* de cineva prin pătură... Parcă aș dormi într-un enorm palat de piatră, singur cu bolțile și cu statuile. Căci despre asta va fi vorba mai departe: Desiderio Monsú și nebunia lui fără de margini. Cam des apare însă acest cuvânt — madness — pe lipiile astea din scame de celuloză presate, prinse unele de altele cu faimoasa — de-acum — spirală de sârmă.

25 mai Urnesc iarăși romanul, urmând ca prima parte să fie gata până la 1 iulie. Partea asta mai are nevoie de ceva, nu știu de ce. O poveste, în sensul cel mai larg al cuvântului; sau o jumătate de poveste aruncată peste marea parte centrală și reluată în partea a III-a. O să examinez candidatele,

sau poate apare ceva nou (n-am mai avut de ani de zile o idee).

Azi-noapte, un coșmar dintr-o serie conturată destul de limpede. Spațiul e împărțit în două: eu stau pe un fel de platformă, de obicei mai sus decât locul în care se petrece totul. Cea mai mare parte din spațiu, în fața mea, ocupă un fel de scenă joasă și întunecată. Acolo se proiectează ceva, o întâmplare, visul propriu-zis, mereu neliniștitor sau dureros, așa încât eu (care sunt în ambele părți, simultan sau alternativ) mă implic doar pe jumătate, pe când cealaltă parte din mine doar asistă. Sunt aventuri confuze, din care se desprinde câte-un episod sau o imagine puternic afective. Astă-noapte era vorba (ca-ntotdeauna?) de un fel de joc (video-game). Parcă stăteam în fața unui tablou de comandă, la o tețghea lungă, ce despărțea zonele spațiului în cele două părți. Dincolo, în semiîntuneric, se afla un fel de agregat, un mare mecanism de metal, ca un clește cu mulți cilindri și articulații, de vreo 10 metri lungime. Cineva (personaje ale visului cu care mă identificam, rămânând în același timp în afara jocului) trebuia să treacă pe sub uriașul clește fără să pățească nimic. Dar iată că mecanismul (eu mânuiam de la panou personajele) deveni deodată extraordinar de mobil și agresiv. Apuca și rupea carne și membre de pe nenorociții care zbierau, îi făcea pur și simplu bucăți. Eram înnebunit de groază și neputință.

29 mai Ancilia — scutul rotund căzut din cer al lui Numa Pompilius și păstrat, după „dispariția“ regelui, într-un templu („Palladium“?) din Roma. Când s-a pierdut?

Citesc în paralel — fără vreun interes special, dar așa s-a-ntâmplat — *Declinul și căderea Imperiului Roman* (sau cum îi zice) de Gibbon și *Secvență romană* de Cisek. Lumea antică e complet opacă pentru mine.

Scriu tern și manierist, prost dar mult. Pot colora, dar nu mai pot desena. Grația și ingeniul din paginile vechi, ideile și viziunea de-acolo sunt acum peste puterile mele. Dar tocmai din cauza asta trebuie să merg mai departe. E ca și când, în timpul mersului, mi-ar fi căzut pedalele de la bicicletă. Acum n-am decât să țin ghidonul ferm și să-naintez din

inertie cât mai este posibil. Pot doar să sper că terenul declină în pantă.

30 mai M-am mai documentat din Pliniu, cam pe sărite, folosind internetul. Treaba e cam așa: Romulus oferă o jertfă zeilor pe un câmp. În timpul-ăsta se iscă o furtună din senin: un nor gros și negru de ploaie acoperă totul, tună, fulgeră și trăsnește, și Romulus... dispare! Nu mai e găsit niciodată. Un senator jură că l-a văzut înălțându-se la cer, cu hainele și armele sale. Pe când se ridica, i-a strigat că vrea să fie numit de-atunci Quirinus. În locul lui a fost ales rege sabinul Numa Pompilius. Despre el se spunea că trăiește cu o nimfă, sau o zeiță. În vremea lui a fost o mare ciumă. Într-o zi regelui i-a căzut din cer în brațe un „scut“ oval, numit de aceea *ancilia*. Scutul avea, dacă am înțeles bine, două laturi ridicate una spre alta. Prin influența lui, ciuma a încetat. S-au mai făcut zece scuturi identice, ca nimeni să nu mai poată deosebi originalul. S-au numit „salii“, după numele dansului cu care se scoteau la sărbători. Tot pe-atunci, Numa a prins două ființe care, după ce, încercând să scape, au luat tot felul de forme, i-au destăinuit cum poate să provoace trăsnete. N-am citit până la capăt, așa că nu știu cum a murit Numa. Dar *ancilia* e un obiect pe urmele căruia ar trebui mers. Mai ales că (uitam): noua religie adusă romanilor de Numa cunoștea un singur Dumnezeu, nevăzut și indescriptibil. Nici o imagine a sa nu putea fi făcută de oameni sau venerată de ei. Timp de 170 de ani în templele romane n-a figurat nici un chip de zeu, sculptat sau pictat. Asta cam dă de gândit...

31 mai Noapți foarte agitate, în casă e ceva amenințător, sau doar o „prezență impalpabilă“, cum ar spune un vechi și înrăit în bullshit spiritist. Dar e o casă veche și — cine știe? Iar noaptea trecută, după vreo două atacuri paralizante de frică (și aproape nebunie), am avut un vis în care eram în mijlocul unei camere, cu largi ferestre dând afară spre cerul înstelat, și deodată am început să mă simt straniu, era ca și când aș fi fost umplut cu o lumină acidă, agresivă, cu o revelație irezistibilă. „Doamne, Dumnezeule, nu mă lăsa, ai milă

de mine”, am strigat pe când exaltarea aceea creștea până la paroxism în mine. Am căzut pe spate, străpuns de raze care veneau din toate părțile, și atunci m-am trezit. Eram pe o parte și nu pe spate, cum mi se-ntâmplă de obicei când am vise din astea. Pielea țestei nu mi-era amorțită și nu mă ardea, totuși o simțeam ușor congestionată. Nu ca o cauză, ci ca o consecință a visului, mi-am zis, ceea ce deschide perspectiva ca în *toate* împrejurările visele acestea cu dizolvarea într-un soare epileptic să producă acele fenomene fizice, și nu invers, cum am crezut pân-acum.

Azi n-am scris nimic și ziua a curs către seară de parc-ar fi fost ziua altcuiva, din altă vreme. Am stat în pat privind pe geam cerurile intens albastre, cum nu le vezi la București niciodată, pline de nori strălucitori de vară, bine conturați în înfoierea și destrămarea lor. Ei se reflectă și-n geamurile cu tocure albe din cealaltă parte a curții interioare, iar acolo par a curge mai repede, ca și când vântul ar sufla numai în lumea virtuală a imaginilor reflectate-n ferestre. Sub aceste ceruri tehnicolor, clădirile vechi din Mitte, cu 3-4 etaje, frumos aliniate și de diferite culori, par niște decoruri de scânduri; fațade ale unor străzi clădite pe un platou de filmare. Atât de puternică e lumina, de tari sunt culorile. Câte o uriașă și bestială motocicletă Suzuki, cu caroseria zveltă și puternică precum un piept de taur, reflectă și ea, în lustrul ei roșu ca sângele, perindarea încremenită a norilor. E o continuă duminică în aceste cele mai spectrale zile din viața mea.

Minunata frază a lui Scarlett O'Hara, cel mai bun pana-ceu pentru ce e în tine: „O să mă gândesc mâine la asta”. Și mâine, tot mâine.

3 iunie Am trecut peste aniversarea a 44 de ani (o să scriu la fel de indiferent și 64? 74? nu-mi mai e teamă de vârsta cea adâncă) atât de lin și de lipsit de resentiment, încât poate că într-adevăr criza a luat sfârșit. Să dea Domnul să fie așa. Căci nu prețuim seninătatea decât când o merităm. N-am să notez aici decât coincidența, sper că semnificativă și benignă, dacă nu profetică, a două texte. Unul este urarea pe care prietenul G.C. mi-a trimis-o prin fax: „...îți fac chiar

urarea reușitei TOTALE (în sensul apropierei maxime de acel TOT care bănuiesc că nu e doar o viziune literară)”. Celălalt, o frază din Zweig, banală și adevărată: „Nu există fericire mai mare pentru soarta unui om decât să-și descopere, la mijlocul existenței sale, în anii creatori ai maturității, scopul propriei vieți.”

Faptul că nu sunt încă destul de copt pentru asta s-a văzut zilele trecute, când am suferit ca un câine pentru că P.M. n-a luat nici premiul Uniunii, nici premiul ASPRO. Acum, când reacția asta stupidă (căci n-am moștenire împreună cu ei) mi-a trecut, n-am decât dispreț pentru slăbiciunea, orgoliul și meschinăria care mi-au ulcerat conștiința. După vreo 15 ani, știu iar acum că *singurul* lucru important (măcar până voi descoperi — dacă! — sau până mi se va descoperi acel sens înalt de care vorbește Zweig, și care, ai dreptate, Gerhardt, *nu* este literatură) e să scriu. Bine și adevărat. E din nou singura mea apărare, singurul refugiu.

Zile fierbinți și liniștite la Berlin, plimbări lungi cu Ioana, un week-end imens și luminos înainte.

5 iunie Noapte albă, mai lucidă ca ziua, totuși sterilă ca acea meditație care nu-i decât vid luminos. Spre dimineață mă frământam în privința romanului meu, redus la un fir inutil de nisip de anamorfoza aglomerării de sadism și trandafiri din Gibbon. Mai spre dimineață, când prin crăpăturile transperantelor se vedeau zorii, abia distinși de întunericul cald din jur, am adormit ca să visez că mergeam noaptea pe un necunoscut drum înghețat. La capătul lui, luminată slab, dar ospitalieră în noaptea de iarnă, o librărie. Ce departe sunt însă de librăria subpământeană din Acel vis. Ce departe sunt de *acele* vise.

Nu voi fi, bineînțeles, decât din ce în ce mai singur. Îmi rămâne scrisul, dar cum și ce poți să scrii când ești singur? Când te dor ochii după ore și ore de citit? Când cu nimic nu te-ai ales din viața ta întreagă? Mi-e frică de ei, de primirea viitoarelor mele cărți, de faptul că s-ar putea ca în câțiva ani să nu mai fiu nimic pentru nimeni. Și nu numai (sau nu pentru că) toți cei ce amendează, impersonal, acest *hybris* mă vor împiedica să mai exist, ci mai ales fiindcă viața și

disperarea aceea granuloasă din mine nu mai apar în paginile pe care le scriu. Dar ajunge.

11 iunie Drum la Frankfurt & back. Orașul ni s-a părut (*honest!*) mai frumos decât Berlinul și mult mai viu. Sky-scraperii sunt cum nu se poate mai frumoși și mai potriviți cu locul. În ei, ca-ntr-un clișeu, se oglindesc norii pe cerul de deplină și bine așezată vară. Summer, my season. Ne-am plimbat prin centru, pe furnicarul Zeil, am stat pe o bancă-ntr-un scuar, lângă o veche statuie și umbriți de un gigant de sticlă, bându-ne Fanta, Pepsiul și ronțăind napolitane cu alune, am urcat într-o galerie de magazine pierdută adânc în viitor (oțel, sticlă și oglinzi)... Am văzut expoziția Man Ray — bunul și bătrânul avangardist-suprarealist, cu *obecte* gata făcute, cu bizare casete și colaje, cu împachetări, cu mătura pe post de balet franțuzesc, fierul de călcat cu o linie de cuie în talpă, în fine, tot bazarul la care te poți aștepta. Nuduri în sensul de femei goale. Cu adevărat interesante portretele de artiști: Ginica Lupu, Jeems Joke, un Chirico degenerat până la vacuumul din ochii lui Birlic, faimosul Dali când abia îi lăstăriseră mustățile, un Picasso care-ar fi putut fi taximetrist sau vânzător de butelii, un Tanguy punkist, imposibil de imaginat ca vatman, un Eluard contabil comunist, un Breton paranoic (nu și critic), un Satie cu barbă, o Gertrude Stein fără. Un Man Ray doar cu jumătate. În fund (că bine zic) — partea sado-maso: femei (între care Venus din Milo) legate și-nlăcrimate, Grațiile amenințate de conuri, cilindri și piramide, un falus de marmură cu două bile așijderea. Bondage, corecții fizice, fețe supuse și rugătoare. Aici mi s-a deșteptat un oarece interes, mult mai puțin pentru masca lui de Sade ca fortăreață de cărămidă. El însuși Bastilia. Altceva? Spaima de a trăi o viață ca artist fără să reușești să spui aproape nimic despre tine. (Ah, rayografiile, câteva frumoase.)

Iar eu am visat cum erau arse corneele unui condamnat cu două lupe puternice, focalizate lent într-un singur punct, pe cei doi globi oculari. Și cum un alt condamnat e uitat pentru eternitate într-o groapă plină-ochi cu păianjeni. E infernul care va să vină. Măcar în caietul geamăn, peste câte-va pagini.

Viața noastră decurge mai departe în liniștea și singurătatea de pe Auguststrasse. E duminică și, într-adevăr, tăcere deplină. Mi-e sufletul greu. Sunt în convalescență după o boală lungă. Poate odată voi ieși, voi putea umbla iar printre oameni, departe, unde nimeni nu mă știe etc. etc. M-am gândit de altfel, pe jumătate în serios, să nu mă mai întorc (la ce?), să încerc să supraviețuiesc aici, în anonim și tăcere. Faptul că știu că nu voi putea trăi aici, că nu mă pot sinucide sau călugări mă mai aduce la realitate. Sunt ce sunt, o, Doamne, și toată singurătatea lumii e a mea.

Citesc o carte din '63 despre tehnici de propagandă și convertire în domenii atât de diferite ca prozelitismul religios, advertising-ul și poliția politică. Triste și revoltătoare pagini despre „reeducarea” în China și despre tehnicile interogatoriului în Rusia.

Ce fel de „crize” avea Pavel? În ultimul timp am senzația că în lumea asta e vorba și se vorbește despre orice, în afară de lucrurile importante. Sunt frustrat de lipsa de informație în anumite probleme spre care m-aș duce cu toate puterile mele. Cel puțin, însă, știu acum ce caut. *Ce cauți?*

Azi, la plajă, într-un parc, citind și răsucindu-ne la soare. Când facem dragoste ne privim în ochi, în momentele cele mai intense, privesc în ochii tăi albaștri și deodată —

14 iunie Cred că nici ceai negru nu pot să beau. Ieri a fost un infern. Cred că n-am fost în toate mințile. Iar azi-noapte n-am făcut altceva decât să ascult, la bucătărie, cu căștile pe urechi, Brassens, și să mănânc cremă de ciocolată. Nici vorbă să pot adormi până pe la 3 noaptea. Acum e foarte liniște în camera mare și albă, cu câteva mobile impersonale, pastelate și emailate, prin colțuri. Doar prin fereastră se mai aud ciocănituri înfundate și trosnete de la șantier. Peste toate, însă, țiuitul din urechi, zgomotul sângelui curgând prin capilare, îmi înconjoară țeasta ca o coroană de staniol. Aș vrea să regresez, să nu fi scris REM și să-l scriu acum, să fiu la jumătate, să mă-ntreb ce joc vor juca în ziua a patra fetițele. Dar peste ani voi invidia și clipa asta, dimineața asta în care am mai adăugat două pagini (un cot, o subțioară cu toți mușchii desenați corect) la O. II, fără speranță și fără teamă.

De câteva nopți visez examene. Nu știu nimic, sunt lucruri complicate din istorie. Mă gândesc de la cine să copiez, pe cine să-ntreb. Ce Dumnezeu am făcut de n-am învățat lecțiile astea? Totuși merg la școală, primim subiectele, m-apuc să scriu. Bazaconii, prostii, tot ce-mi trece prin cap. Regi cu nume inventate, concubine faimoase, inexistente. Ora se apropie de sfârșit și n-am scris mai nimic. Nu pot nici să recitesc teza. De fiecare dată citesc altceva. Și de ce-am scris cu roșu, ce m-a apucat? Nimic, decât o mare panică. Am să iau un doi cât mine de mare. Am să pic.

16 iunie Nebărbierit, netuns, cu șuvițe îndreptate în toate direcțiile, cu un zâmbet timid și cam asimetric, cu pielea feței pătată, gălbuie pe fălci, roșietică pe lângă nas, cu două dungi, ele însele asimetrice, săpate de-o parte și de alta a gurii, cu o expresie tristă și neatentă. Din sprâncene ies fire mai lungi, foarte negre, care se zbârlesc rebel. Totuși nimic, sau aproape nimic de adult, și asta-i încă bine. Pielea gâtului, încrețindu-se puțin moale sub mărul lui Adam, și dinții gălbui, încă întregi dar în stare proastă, arată însă limpede, la a doua privire, că Mircea nu mai e nici un puști, deși *asta* e și-o să rămână până-n adâncul viitorului. Mici pete, prefigurare a oribilelor mâini de bătrân, pe brațe, care rămân însă armonioase și cu pielea elastică. M-am îngrășat, toate membrele îmi sunt mai pline, starea mea fizică e bună, cea morală se reface după dezastrul de acum vreo două-trei zile.

Nu mai am nici probleme cu ficatul (Ioana în schimb a cam pățit-o cu rinichii, dar sper că va fi bine) de când nu mai beau ness. În ultimul timp, într-adevăr, am mai multă grijă ca de obicei de starea mea fizică, pentru că de ea depinde scrisul meu. Am nevoie să fiu sănătos, cu mintea limpede (nu ca acum, după petrecerea de azi-noapte), ca să-mi pot duce cartea — care e iar totul pentru mine — mai departe, foarte departe. Și eu într-adevăr scriu cu tot corpul, cu toate organele, cum a zis cineva, ca și când n-aș fi altceva decât un mare tub de pastă de pix. De aceea această mare euglena viridis a corpului meu trebuie să fie în formă.

Încă mai puțin de 10 pagini din caietu-ăsta, cu piticul ridicol de pe copertă și cu spira lui de sârmă care taie filele

(copertile aproape că s-au desprins cu totul). L-am început acum aproape trei ani și jumătate la Belaggio, de care-mi amintesc de parcă ieri aș fi fost în ilustrata aceea tehnicolor a lacului Como, între Alpi, în mijlocul chiparoșilor și măslinilor. Au fost atunci ultimele momente bune ale fostului meu mariaj. Aș fi bănuț pe-atunci că, în mai puțin de doi ani, totul avea să se ducă de râpă? (Life, o life...)

Fapt e că totul trece în uitare și că life trece în after life și că everybody's got something to hide except for me and my monkey. Drept care am încheiat și semnez.

Numa Pompiliu obținea trăsnete din cepe, păr omenesc și capete de pește, după o rețetă obținută de la Jupiter. „Eu am zis: «Sunteți dumnezei. Toți sunteți fiii ai Celui prea înalt»“. Un psalm al lui David.

Zi trecută în somnolență, plictis, somn de după-amiază, zi făcută doar să treacă, la fel ca o bucată de zid alb. E aproape midnight, stau la masa de lucru și sunt Mircea Cărtărescu.

19 iunie Ceaiul ăsta englezesc mă face nervos și destul de agresiv; pe de altă parte nu știu cât mă ajută la scris. Fapt e că mi-e aproape imposibil să scriu fără nici un stimulent.

Am iar o perioadă de confuzie. Nu mai visez, sau visez exasperant de direct și de banal, și trăiesc de azi pe mâine, fără să mai încerc să-mi dau seama de situație. Până și mult-așteptatul computer a fost o dezamăgire. Ce să fac cu el, fără Internet și fără jocuri? În general, ultimii doi ani se amestecă în mintea mea, ba chiar și vremuri mai vechi, mi se năzărește uneori că aș fi la Amsterdam, altă dată mă simt acasă... Sunt mereu neliniștit, viața mea a ieșit din țâțâni...

Încerc să-mi păstrez capul măcar în scris, scriu din toate puterile, nu decisiv, dar destul de sus, satisfăcător, dacă ții seama nu doar că nu poți, ci nu *trebuie* să fii genial pe o mie de pagini, fiindcă o mie de pagini geniale înseamnă un butoi cu miere în care, eventual, să poți fi conservat, în nici un caz să mănânci din ea zilnic, mereu și mereu, și nimic altceva.

Vor fi două luni de când sunt aici. Abia a zecea parte din timp. Timp împrumutat, de o frumusețe fără margini, atât de sclipitoare încât *știi* că nu e din viața ta.

Ce pot spera în momentul ăsta: 1. Să termin vol. II până la sfârșitul anului (dacă merg în ritmu-ăsta aproape erotico-eroic), sau măcar până la jumătatea lui 2001. În orice caz să-l public până la sfârșitul lui 2001. 2. Să public *Zmeii* cam tot pe-atunci, dacă Tudor merge cum trebuie. 3. Să văd *Travesti-ul* în italiană în aprox. o lună de zile. 4. Să-mi iasă la anul culegerea de articole (etc.). 5. Pentru la anul, în germană, *Orbitor* (dacă dă Dumnezeu să se pună Gerhardt o dată pe treabă și dacă va mai exista Volk und Welt). 6. De asemenea, cărticica scopiților, pentru DAAD. Ar fi bestial... 7. *Nostalgia* în norvegiană, care o să-mi aducă și 1 000 de dolari (din Italia, by the way, doar 400, ca să vezi cu ce cifre jalnice jonglăm). 8. *Orbitor* în maghiară, cât de curând (nici un sfanț). 9. *Orbitor* în spaniolă, poate... 10. O primă ofertă de impresariat literar (să mă informez; să nu fie cine știe ce (o)naniști hipofizari. Păi nu-i cine știe ce fiasco. Să vedem ce și cât iese din toate astea, dar mai ales din țeasta mea pe care-i scrijelită o ancoră (marele album George Grosz; Otto Dix mi se pare totuși mai puternic și mai imaginativ, buni sunt și Kirchner și Beckmann).

24 iunie Reintră Cedric, nu-nțeleg cum și de ce, parcă din propria lui voință. L-a scuipat textul, pur și simplu. Și nici nu-mi dau seama ce are de gând. On verra. Cât despre mine, bruma de concentrare pe care-o căpătasem în sihăstria asta (sunt două luni) se risipește și, dintr-un scriptor, am ajuns un descriptor, incapabil să intru (pe) sub pielea textului. Suprafețe, lumini, dar nimic adevărat și concret și care să ducă undeva. Scriu câte puțin și prudent, la fiecare paragraf simt nevoia s-o las pe ziua următoare, pregătesc mereu o suprafață mai mică de tencuială umedă, atât de mică încât nu poate cuprinde decât un gest, un cot, un ochi, o sanda. Unde e ansamblul, unde-i panoul de comandă, sau punctul înalt de unde vezi oștile lui Altdorfer? Nicăieri. Dizolvat în acele coate și sandale. Căci unde-i punctul de comandă al creierului? În capul romanului meu va fi, e drept, un homuncul, dar nu cartezian. Și nu în glanda pineală.

Un fel de tristețe aproape continuă, sau mai bine zis o indiferență în privința soartei mele. Plutesc cu valul, agățat

de pluta șubredă a romanului meu, trei scânduri prost îmbinate. Și un fel de somnolență care s-a extins, ca plumbul topit, curgându-mi din pleoape și umplând lumea. Nu-mi imaginez, acum, un lucru care să mă bucure cu adevărat. M-am trezit zilele trecute invidiindu-l pe G., care-și dorește cu ardoare să plece iar în Namibia, peste un an sau doi. Ce bine, ce consolator trebuie să fie să-ți dorești ceva, să ai pentru ce trăi o vreme. Dar se poate trăi și-ntr-o pereții albi din Auguststrasse.

26 iunie Pisicuța mea are 13 ani și e mare de-acum. Să fie fericită.

Scriu incalificabil. Aproape că e un insectar de șabloane și cacofonii. Nu se pot închea (uite: *închega!*) scene, nu văd gesturi și locuri, mi-e cu neputință să fac povestea să înainteze. Ce va fi, de fapt, la Amsterdam, care-ar trebui să fie un rezonant pentru New Orleans? Habar n-am și nici nu-mi pasă. Țasta e adevărul. Scriu hectare de pagini doar cu speranța că într-o zi o să mă trezesc inspirat și că o să fac să se *întâmpile* ceva. Aștept tot timpul ca scrisul meu să facă o piruetă, să se-nfășoare asupra lui și să-nceapă să semnifice. Dar trec zeci de pagini și lucrul nu se-ntâmplă, și nici o imagine nu mă ia prin surprindere. În loc de-un buchet de flori proaspete împletesc o impresionantă coroană mortuară din flori de hârtie. Dar nici furios pe mine nu mai pot să fiu. Măcar de-aș putea. Fiindcă totul e ca viața mea de-acum: fals, fals, fals, fără speranță, așteptând să se sfârșească odată.

Citesc sceptic un Kurt Tucholski (din patriotism local: stau pe lângă strada cu numele lui), *Castelul Gripsholm*, deocamdată un divertisment, dar nu se știe. Am mai dat de câteva texte interesante despre cazuri neurologice, descrise de Oliver Sacks în *Lettre* (unde am și eu poezii pur și simplu proaste). Stau și eu bine, totuși, la un capitol: la virgule.

29 iunie După o perioadă mai bună în scris, sunt iar la pământ. Iar viața e aici un ecran alb și gol — nu se-ntâmplă *chiar* nimic, ca în celula monstrului sadic care va rămâne acolo chiar dacă afară vor fi incendii, cutremure și revoluții,

căci mutarea din celulă înseamnă pentru el apocalipsa și iadul. Am reînceput, totuși, să citesc *V*, cu ușurință și plăcere și, în lipsa altor stimulente (de care am absolută nevoie și de care sunt frustrat din cauza ficatului pe care-l simt, îl simt după fiecare exces), sper că-mi va face bine, dacă mă va și pune la colț, unde mi-e locul.

N-am mai ieșit la plimbare din cauza frigului și cerului mereu mohorât, și suport tot mai greu monotonia vieții de-aici. Dacă-aș avea inspirație sau măcar o onestă dorință de progres în scris nu m-aș simți frustrat, așa însă mi se pare tot timpul că trec pe lângă viață și că voi pierde marea șansă înfășurată strâns în ea. Nu e totuși ca la Amsterdam, unde sunt acum iar în ficțiune. Și unde trebuie să se-ntâmple ceva, dar ce, numai Domnul știe.

Amintiri străvechi (Voila) care încearcă să existe, care mă încearcă uneori și nu mă găsesc potrivit. Rămân avortoni mnezici: oarece imagini, fără orgasmul participării afective de altădată, oarecare senzații care mă trimit acolo. Ca și când pe culoarele minții mele ar fi apărut săgeți ce m-ar îndruma către anumite paliere și uși, dar ajuns acolo aș fi găsit fie ușa-ncuiată, fie dată de perete, dar în interior nefiind altceva decât însăși camera mea, banală ca și pielea de pe mine, din care tocmai plecasem în căutarea străvechii, difuzei mele copilării.

Difuzei și străvechii mele tâmpenii. „I, me, mine“. Toată ziua și toată noaptea. Toată vara și toată iarna. Ca și când totul s-ar stinge deodată și-aș levita în spațiul cosmic, în negru și beznă absolute, dar exact în poziția în care stau acum la masă, și mâna mea dreaptă ar mima scrisul și m-aș rostogoli etern în neant, singur, singur, o singularitate.

9 iulie Nu pot lucra nimic din cauza unui urlet continuu, e bormașină dentară, de la șantierul de dedesubt. M-a înnebunit. Mai ales că am băut un ceai verde care nu mi-a făcut bine, că am recitat din *O. I* și mi s-a părut incomparabil mai bun decât prostiile seci din caietul cu pitic, că ieri mi s-a rupt o măsea, că mă simt ultimul dintre oameni, că nu mai pot trăi așa. De ce am probleme cu ficatul? De ce nu mai pot bea nes? De ce am fost părăsit? Nu pot face *Orbitor* doar

cu puterile mele. E mult prea mult. Am nevoie de ajutor. Ungurul vorbește la telefon dincolo de ușă. E mult mai cunoscut ca mine, și n-a scris niciodată ceva atât de bun.

Rămân cu ochii-n gol peste pagină, și rândurile desluite de ochiul meu drept se separă de cele văzute de stângul, glisând ușor lateral și intersectându-le strâmb. Și mâna care le scrie e acum dublă, dar dublarea lumii s-a făcut cu prețul fantomizării ei. Două mâini fantomă, un pix fantomă, o masă imaterială. Apoi din rândurile de cerneală ies filamente ce împăienjenesc toată pagina. Prin degete se vede. Dublul nas fantomatic, dubla buză superioară se-nting și ele în suspensia colorată. Ochii se-nchid, mintea își stinge culorile, viziunea nu s-a produs. Nefericirea urcă, se curbează peste buza paharului, se revarsă.

Alt centimetru de viață, trei ani și cinci luni în grosimea unui centimetru de hârtie, o scândurică mângălită pe toate fibrele ei, e gata și poate trece la stânga, alături de celelalte. Am patruzeci și patru de ani și scriu Trupul. Și aștept un miracol. Deși poate că miracolul e de față: încă trăiesc și încă scriu, neadunat ca o privire în gol, totuși viu. De cincisprezece ani am trecut de apexul minții mele. Au fost apoi suișuri și coborâșuri, ani grei, căci e aproape cu neputință să supraviețuiești unei scrieri ca REM. *Levantul* și *Orbitor* sunt cărți desperate, instrumente ortopedice și plămâni artificiali ce mi-au dat puțința să mă mai mișc câteva nanosecunde pe acest pământ, să mai înghit câțiva atomi de oxigen, hidrogen și azot. Scriu rău la O. II, care nu-și ia până acum zborul, dar ce-aș fi dacă nu l-aș scrie? Concurența cu M. C. e mai mult decât pot duce, dar mă ține în joc, așa cum alergătorul cel mai prost poate avea, din când în când, iluzia că e în fruntea plutonului, deși e cu câteva ture de stadion rămas în urmă. Sunt încă în joc, lupt încă pentru viața mea, chiar dacă aruncând armele și fugind, căci fuga e o parte a luptei și te ține viu și-ți mai dă o șansă. Și au mai fost apoi câteva subterfugii: *Travesti*, *Dragostea*, *PM*, *Zmeii*, *Nimic*. Și mai e jurnalul.

Merg mai departe, poți conta pe mine. Nu totul e bucurie și triumf, nici pentru mine, nici pentru tine. Când și următorul centimetru de viață va fi adăugat, așa vrea să am fericirea

dincolo de cuvinte, de coarde vocale și de orice lumină imaginabilă, să pot spune: „Am terminat *Orbitor* așa cum se cuvine.“

10 iulie Depresiune puternică azi, mai ales din exasperarea de a scrie total neinspirat. Cred că — dar pretexte sunt pe toate drumurile — zecile de ore de lectură din Pynchon, în loc să mă stimuleze, mi-au inhibat cu desăvârșire imaginarul. Am ajuns să-mi simt din nou interiorul cranian gol, cu osul uscat, cu fitilele nervilor optici atârând înăuntru ca într-o lampă fără ulei. Cum să mai emane ochii mei vechea și vezicanta lumină? Mai rezist o săptămână și trec pe heavy heavy fuel — mi-ar plăcea, de fapt pe o pișoarcă de cafea, pe care vezica mea biliară, supărată rău pe mine în ultimul timp, sper s-o tolereze cu bine. Altfel va fi trist, căci zeul din mine pare sclerosat și plin de boli dermatologice. De atât scărpinat, inclusiv în creier (ca acel copil — cumplită poveste — care a pariat cu alții că are curaj să stea culcat lângă linie pe când trenul trecea și care s-a ridicat și scara ultimului vagon i-a retezat țeasta, și el și-a dus mâna la cap și și-a simțit degetele intrând într-o gelatină moale, și acela era creierul), nu mai are timp să vadă și de scrisul celui care, la 44 de ani, cu teama și scârba de bătrânețe deja instilată în suflet, încearcă să reziste, să scrie mai departe și să trăiască, ba chiar să întinerească mai departe, ascultând de vechile povești care spun că nimic nu-i adevărat și-ntr-o zi o să-i cadă un fel de solzi de pe ochi și va vedea o lumină nouă, atât de fină că, pe lângă lumina de-acum, ar fi ca un flux de fotoni pe lângă planetele pe care le lovesc în rafale, încălzindu-le și orbindu-le.

Să-mi amintesc cumva, între atâtea alte amănunte, căci amănunte am cu carul, ce-mi lipsește sunt doar niște fleacuri: personaje, acțiune, motivații, psihologie, de câteva jocuri în spirală: jocul de răbdare, Piticot etc.

Sunt măcinat de tristețe, perețiiăștia sunt foarte albi și Berlinul e vast sub ceruri și mai vaste. Plimbări ca-n vis, vise cu o imagerie diformă, fetița mea care suferă într-un spital îndepărtat. Viața mea fără sens apropiindu-se de sfârșit.

„Rage, rage against...” what? Și cum s-o faci când corzile vocale îți sunt deja înnodate?

Dar Ioana radiază de fericire și mă luminează și pe mine cu corpul și mâinile și părul ei, cu marea, marea ei utopie. În care crede atât, încât ar putea ajunge reală.

13 iul. Ce e-n scorbura, dacă este ceva? Pagini olandeze destul de specioase. Dar încă deschise. De fapt, ce se-ntâmplă? Iarăși sentimentul că textul se scrie singur, fără înțelegerea mea. Cel puțin însă o plăcere de pictor decorator, de peisagist în fața șevaletului, și asta nu e rău, căci proza noastră e cretin-socială și așa va pieri. The people? Je m'en fous. Trăncăneala lor nesfârșită? Scheisse!

Mă apropii din nou, ca — atenție! — Weltanschauung de artistul pur care am fost. Nu ca puteri, deși nimic n-aș vrea mai mult decât să mai fiu uluit, ca altădată, de puterile mele, ci în privința siguranței neexaltate, așezării calme în fața paginii, ritmului bun de lucru. Atitudinii pozitive și deschise față de scris. De-aici au ieșit toate textele mele ade-vărate de acum 15 ani. Diferența e că atunci o energie care nu venea din biata, subțirea mea țeastă, întorcea în sine substanța textului meu, o închidea, o rotunjea, o făcea perfectă ca o mare perla naturală. Acum totul rămâne plan, uneori plat, deschis ca o pictură la care poți mereu adăuga ceva pe margini. Să nu uit totuși că e o diferență între ce scriu acum și poveștile de altădată: curbura e acum incomparabil mai largă, și timp ca totul să se rotunjească mai e. Sper, cel puțin. Căci una e să pictezi un vas de porțelan și alta să-ntinzi lumea pe o cupolă de bazilică. Și încă nu lumea ta, ci un Deisis dumnezeiesc. Dar în care fiecare detaliu (și detaliu al detaliului detaliului, căci romanul meu are o dimensiune optică evidentă — e un panopticum care s-ar vrea și un pandemonium totodată), chiar invizibil de jos, de pe dalele mozaicate ale podelei, e migălit la fel de limpede ca pe vasul de porțelan.

Nu pot scrie ca Pynchon, dar *nu* sunt Pynchon. Și Kafka *nu* era Tolstói, nici n-ar fi putut, nici n-ar fi vrut să fie. Întrebarea este dacă mai pot scrie ca M. C.

Scriu despre iarnă, mi-e dor, ca de obicei în iulie, de iarnă și de zăpezi.

20 iulie Același lucru-n fiecare noapte: nu vreau să mă culc, am impresia că nu-mi merit somnul. Fiecare zi trecută îmi pare goală ca o magazie goală. Parcă nu-i viața mea. Trăiesc parcă-n vid, în lipsă de sens și de informație. Nu mă bucur pentru nimic și mă supără (până la paranoia) numai nimicuri ignobile. Minteaa mea e-nțepenită și nu vrea să se urnească. Nimic de trăit, nimic de spus. Zile identice, uneori o zarvă inutilă (prieteni, petreceri) dar niciodată nimic. Scriu din datorie, mai adaug un rând, și-ncă unul...

Tabloul manierist având un sex masculin în centru (Parmigianino?). Cartea nu se dezvoltă, partea amsterdameză e perturbată de divagația asta hibernală care nu știu unde duce (și, Doamne, am nevoie de cafea, trebuie să-mi deschid mintea). Până nu ies la larg sunt cu totul sfârșit.

Moara de vânt stricată pe care mi-au cumpărat-o ai mei în ziua-aia memorabilă (prin ce?). Să fi avut șapte ani.

deja pe 21 iulie, adânc în noapte Discuție îndelungată cu Ioana despre credință și multe altele: despre totala mea lipsă de inspirație, despre fantasma imposibilă a cărții mele, despre cât de mult mi-e scârbă de mine. Și iarăși despre credință, eu eludând mereu ce era de eludat, dispărând, o dată cu tot ce sunt, în turpitudine. Mi-e rușine de mine. Asta e tot. Sunt ca o coajă de ou golită de lichidele dense dinăuntru. Și eu mi-am uitat numele, și eu strig după Tine.

Storc mai greu ca oricând trei cuvinte din mintea asta terminată. L-am invidiat pe Nathan pentru amfetamina și cocaina lui. Nu mă mai atinge degetul acela în creier. Degeaba trag doar eu, înhămat la monolitul de pe sanie. Măcar clintește-l din loc, măcar dă-i un primum movens.

Presimt ani de suferință, și nu sunt încă destul de matur pentru ei. Nu sunt acum decât un paranoic chinuit, un om terminat, incapabil să mai existe, incapabil să mai spună orice despre el. Toate zilele curg la fel, toate paginile se umplu la fel, tăcerea țiuie — Și nimeni, niciodată, n-o să citească *asta*, slavă Domnului.

Cât despre tine — te-ai născut sub o stea nenorocită. Mult mai bine rămâneai acolo unde ai fost. O să-ți pară rău. Oricum îți pierzi vremea citind Marele Jurnal uluitor și cretin.

cred că 23 iul. Bineînțeles că pierzi șirul zilelor când toate sunt identice și nu ai nimic planificat. Trăiesc tot așa și voi trăi, poate, tot așa și tot așa. Sigur asta nu se mai poate numi viață, ci doar o formă de moarte clinică în care defunctul mai poate vorbi uneori și mai face câte-un duș. Dacă-ș fi măcar deprimat, disperat — dacă-ș fi măcar vicios, criminal sau abulic. Față de mine, Oblomov e un demiurg omniprezent și ultraactiv. Nu pot scrie și sunt părăsit de toate celelalte forțe. De două săptămâni fac o poveste gen *Amnarul fermecat*, dar fără cap și coadă și fără nici o legătură cu orbitorul ăsta complet orb de pân-acum. Am început să tai pagini, să „lucrez” manuscrisul ca un cabotin... Mă urăsc, m-aș lua la palme. Sunt în ultimul hal de tensiune nervoasă.

Și n-am, aici, documentație, îmi trebuie neapărat planșele testului Rorschach, acum, pentru ce-am scris azi, mi-ar fi trebuit un tratat de fiziologie. Sper să primesc repede și harta Amsterdamului. Mai ales îmi trebuie (și aici e singurul meu punct tare) multă, multă inconștientă ca să pot scrie mai departe. Mă deprimă și culoarea asta roșie a pixului. Și paginile prea albe și prea groase. Voi relua Pynchon, dac-am să-l mai suport, fiindcă deja am toată spinarea ulcerată de sjambok-ul lui.

Mi-am luat cafea și probabil că o să am mintea mai limpede de-acum încolo. Deși voi mai râcăi doar cu lingurița pe interiorul uscat al țestei. Ce să mai scoți când nu mai e nimic de scos. Bazinul unde odată se înmulțeau păstrăvii e acum atât de uscat, că nici broaștele râioase nu se mai îngroapă sub pietrele de pe fund.

24 iul. Pynchon mai departe. În curând ajung la splendidul episod „V in Love” cu care el știe să termine inubliabil cartea asta care nu-mi dă nici o șansă. Pe când eu devin tot mai oniric în sensul cel mai perdant al cuvântului. Dacă nu va avea un sâmbure extrem de concret, cartea asta de gelatină o să se ducă cu totul de râpă. Și sâmburele ăsta trebuie

să vină repede: povestire, personaje, căci nimeni n-ar mai putea suporta vorbăria nesfârșită, și eu cu atât mai puțin. Acum am cafea și prima doză injectată azi pare să-mi fi făcut bine.

Tipa aproape goală (doar un plastron care-i lăsa, de fapt, sânii mici și ascuțiți afară, și cu o prelungire pe burtă, lăsându-i vulva rasă și-ntunecată la vedere, ca și fesele și, de fapt, spatele-ntreg) care poza în târgul de vechituri, printre suveniruri, idoli negri și artizanat antilez, blondă și frumoasă, râzând mereu semi-îndrăzneț, semi-stânjenit și ținând, de câte ori putea, o pălărie de fetru în dreptul pubisului ei animalic. S-o transfer la Amsterdam, în Waterlooplein? Abia aștept să mă-ntorc din excursia pe gheață a lui Maarten, care nu știu, de fapt, unde duce. Chiar nu știu. Tot episodul-ăsta se scrie independent de mine, ca un vis.

Afară vremea se-ndreaptă, și-ncep să am din nou speranțe. Între timp mi-au apărut două traduceri, despre care am fost prea amărât ca să pomenesc aici: *Travesti* în italiană, cu o copertă urâtă, nelăcuită nici măcar pentru exemplarele trimise mie, la Volland, Roma, și *Orbitor*, cu titlul *Lumea oarbă* (complet neinspirat), dar cu o frumoasă copertă de lumini irizate, în maghiară, la Jelenkor. Din câte știu, mai trebuie să-mi apară, la anul, poate, *Nostalgia* în norvegiană și (dacă Csejka binevoiește să se-apuțe odată) *Scopiții* în germană, pentru DAAD. La anul celălalt ar trebui — tot prin osârdia deocamdată îndoielnică a lui Gerhardt — să iasă și *Orbitor* în germană. Nu mai știu nimic de proiectul spaniol și de intenția lui Sorkin de a-mi face un volum de poeme în State. În țară voi avea la anul, cred, doar cartea de povești cu zmei și, poate, articolele și interviurile. Urmand ca, dacă mă va ajuta Dumnezeu și voi căpăta inspirație, în 02 să iasă și partea a doua din *Orbitor*.

27 iul. Merg mai departe. E amuzant cum scade pasta în rezerva transparentă, cum se umplu în schimb paginile cu viermișori ciudat încârligați. Scriu zilnic, mult, mult mai limpede de când am cafea, și am făcut chiar, după luni de zile sterpe, o mică imagine de care sunt mândru. Sunt, de altfel, incomparabil mai bine în toate privințele (ficatul mă

mai supără uneori, dar suportabil), problemele mele morale se limpezesc, uitarea vine, remușcarea se restrânge și se resoarbe. Ioana mi-e foarte dragă, pe Ionuța abia o aștept, puternica paranoia legată de amărâta noastră viață literară s-a stins și ea, măcar pentru moment. Știu acum că nu sunt de acolo și n-aș putea fi, n-aș fi lăsat să fiu chiar dacă aș vrea, căci de douăzeci de ani sunt o ofensă vie pentru mulți dintre auctorii aceia. E providențială ieșirea aceasta îndelungată din mijlocul lor.

Nu mi-e dor de casă. Nu m-aș mai întoarce niciodată dac-aș putea, și e prima dată când gândesc așa. La București nu mai e nimic pentru mine. Părinții mei s-au schimbat mult. Ionuța ar putea sta aici foarte bine. În rest, pe cine sau ce mai am eu acolo? Doar probleme mai mici sau mai mari așteptându-mă ca moartea pe cel din „tinerețe fără bătrânețe”. Nu mai vreau acum decât să pot scrie bine, să pot termina în 2–3 ani *Orbitor*. Apoi vom mai vedea.

Sucesiune de vise, între care unul atroce: pe un fel de pantă a unui deal erau câțiva iepuri, foarte antropomorfizați, ca un fel de iepurași de jucărie vii. Deodată apăru un animal între vulpe și pisică, despre care știam că e de o ferocitate fără limite. Cu un gest uman și bestial în același timp l-a apucat pe-un iepuraș de părul din creștet cu o labă și-a-nceput să-l mănânce de viu. Știam că nu trebuie să mă uit, dar eram fascinat. Mi-era rușine de mine și simțeam o milă fizică, leșinătoare. Pisica rupea din carnea vie a iepurelui ce tremura și lăcrima, până când toată fața acestuia i-a fost inundată de un flux de gelatină transparentă. „I s-au scurs ochii”, m-am gândit, înnebunit de oroare.

31 iulie Vise la fel de stranii mai departe, imposibil de distins de foarte vechi amintiri, la rândul lor corodate și contaminate de vise la fel de îndepărtate. Era mai curând o impresie: mai fusesem acolo, nu vedeam, ci revedeam ceea ce-mi fulgera în... ochi, memorie, nu știu. Doar când, încercând să păstrez cât mai mult imaginile fugare, rechemându-le mereu și mereu în minte (asta chiar în timpul visului și la trezire, cât încă nu deschisesem ochii), le făceam să concorde cu un fel de scufundare-n trecut la adâncimea

potrivită, aveam acea emoție de confirmare: da, mai visasem — sau mai trăisem, *what's the difference?* — asta. Dar când? Și o dată cu visu-ăsta chemam, din preajmă, probabil, și alte scame și fâșii de vise pe care le avusesem cândva, unele atât de reale... De data asta-mi aminteam în primul rând o lume unicoloră: o înserare sepia, dar un sepia mai curând spre crème, spre culoarea cafelei cu lapte. Mai întâi era Franța, parcă eram în parcul enorm, cu peluze dreptunghiulare pierzându-se-n perspective late, de la Trocadéro (dar numele-ăsta nu se asocia cu visul). Parcă eram într-un grup — restrâns? — care făcea o excursie. Trebuia să trecem pe mare în Anglia și apoi, cred, în Irlanda. Vedeam marea de aceeași culoare, învolburată, amenințătoare, mai curând ca un fluviu cu ape noroioase. Cerul, deasupra, acoperit, tot de culoarea noroiului. Parcă frică, sigur senzația că am făcut odată acel drum. Apoi, *certitudinea* unui alt vis (?): acolo, în îndepărtata Irlandă, am umblat printr-un fel de clădire de piatră, cu camere dând una-ntr-alta, eu deschizând porți după porți. Acolo — un verzui întunecat, monoculoare de asemenea. Nu pot ține imaginea asta mai mult de-o secundă în fața ochilor, dar cât timp o prind, știu: am fost acolo, în vis sau într-o mitică, ultraîndepărtată zonă a vieții mele, sau poate a altuia.

Am terminat *V* și știu că nu mi (ți, i) s-a lăsat nici o șansă. Doar lui și-a mai lăsat un drum deschis: *Gravity's Rainbow*, pe care-am început-o acum. Și eu mă târăsc prin ruinele tot mai indigeste ale minții mele. Anch' io. Dar știu tot mai bine cine mi-s și ce pot *acum*. N-am făcut niciodată ceva comparabil cu *cele mai bune* cărți din lume, dar până acum mai aveam o speranță. Pe naiba, ce scriu eu, n-am pierdut-o nici acum, în ciuda evidenței, și încerc să merg mai departe. Dar sunt adormit într-o vale verde și am două găuri arse în partea dreaptă.

17 aug. Ceva circumstanțe atenuante ar fi pentru faptul că prima notă din august e dincolo de jumătatea lunii. Și-n primul rând venirea Ionuței, în prezența căreia n-am putut scrie un rând, fiindcă ne-am chinuit să umplem cu cât mai multe exteriorități (cât de cât) amuzante cele 14 zile. Apoi,

din motive psihologice: a fost vacanță, meritată după atât de mult scris, mai mult — dacă nu mai bun — ca în orice altă perioadă a vieții mele. Zilele au trecut fulgerător, cu pază totală de gândire, aproape că și de respirație, dar acum am reintrat în normal și sper să ne țină încă un an și patru luni, cât vom mai fi (cinci chiar!) prin cele străinătățuri. În perioada asta aș putea scrie pe puțin 600 de pagini la roman, adică aș putea termina al doilea volum și-aș fi pe sfârșite și cu ultimul. Iar dac-aș fi-n stare să scriu în medie măcar o pagină și jumătate pe zi, aș avea toată trilogia gata. Să dea Dumnezeu să fie-așa. Iarăși cred în acest proiect și vreau mai mult decât orice să-l duc la bun, foarte bun sfârșit.

Lectură extenuantă la *Gravity's*. Cred că e mai greu să citești un astfel de roman decât să-l scrii. Partea a doua, „Un Perm au Casino Hermann Göring“, e aproape ilizibilă, nu din cauza scriiturii, ci a aglomerării unor scene, multe onirice, cărora nu le vezi sensul. E o lume destructurată și aluvionară, dar în sensul imaginarului american: *débris*-uri de filme hollywoodiene, cartoons, comic stripes, un fel de *Alice in Wonderland* care pierde mult în credibilitate, umanitate și sens față de partea I. Simți totuși, cumva, că e OK, că partea asta așa trebuia scrisă, dar și că soarta cărții se va decide pân-la urmă în partea a treia, marele voiaj în Zonă. Mă simt destul de influențat în *Orbitor* de inevitabilul Pynchon. Nu sunt atât de bun ca el, pentru că el e prozator iar eu nu. Totuși cred că există în cartea mea lucruri care-mi aparțin și pe care el nu ar fi putut sau nu s-ar fi sinchisit să le spună niciodată. Învăț însă de la el chestiuni punctuale: alternanța scenelor și a descrierilor, felul în care pot fi intercalate viziuni într-un strat realist. Ce lipsește pân-aici *Orbitorului* e o poveste unificatoare, cum e racheta pentru el, o coloană vertebrală narativă întinsă contrapunctic pe parcursul întregii cărți și susținându-i enormul pântec. Eu sunt încă lax, căci povestea cu Știutorii, singură, nu poate inerva o mie de pagini de text îndesat. Mai am însă 2–3 ași în mânecă, nu cu totul de ignorat. On verra.

Sunt foarte liniștit, cu excepția unor vezicule amare de nefericire ce mi se sparg, tot mai rar însă, pe limbă. Uit tot mai mult viața anterioară, cea de-acum începe să capete

rugozitate și luciu, când strâng în brațe încep să simt un corp viu. De câți ani îmi spun mereu că „încep să mă simt matur“? Da, poate s-a revărsat un val de maturitate peste mine. Simt acum însă, straniu, că el s-a retras și că încep să mă usuc la soare, să-mi regăsesc puștismul, naivitatea și visătoarea de *atunci*, acel atât de greu, de dens, de dorit atunci, când visam mai limpede decât vedeam, și scriam mai inteligent decât gândeam. Sunt bine și fizic. Bucureștiul îmi apare acum mai malign ca niciodată: ruinele Germaniei în '45, ale Beirutului și Ceceniei împreună. Voi sta cât mai departe de acizii și praful lui, poate pentru totdeauna.

18 aug. Vis cu statui sculptate-n bucăți mari și grele de pirită. Doar fața le era lustruită și lucrată cu grijă, pe când blocul din jur era lăsat brut ca o floare de mină. În alt vis, o mulțime de figuri necunoscute, grotești, totuși verosimile, ce vorbeau și cântau perfect autonome, ca și când ar fi avut în spatele lor un program de inteligență artificială, o mică personalitate emergând din masa minții mele pentru fiecare dintre ei.

Sunt foarte frustrat de lecturi, am nevoie de câteva cărți stimulante, *nu* de literatură, care să-mi reorienteze imaginarul. Bălesc în ultimul timp, ca om al unei singure cărți, și asta se vede în faptul că nu mă surprinde nimic din cele scrise de mine (acele înfiorări ale părului de pe brațe etc.; dar, poate, îmi pun eu în funcțiune mecanismele de apărare, poate am devenit eu mai nesimțitor). În loc, de exemplu, să-naintez cu povestea, nu fac decât să intercalez insuportabile poheme în proză. Naiba s-o ia de treabă, ajung eu la un capăt.

Un lucru bun, poate, e că sunt aproape total deprivat senzorial: fiecare zi e la fel cu precedentă, nu se-ntâmplă nimic, paginile vieții rămân albe dar nu imaculate, căci albul e însăși macula), pielea Ioanei e albă... Zidurile casei berlineze sunt orbitor de albe, de asemenea. Acum, în liniștea asta înnebunitoare, cartea mea ar trebui să fie (dar nu este) manualul de șah al lui Zweig, salvarea de la moartea gândirii, chiar dacă o salvare mai mult decât specioasă.

Măcar fizic sunt bine, lumea-i departe, e august și cerurile peste Germania — peste Zonă — sunt cele mai înflorite, mai lichide și mai ușoare dintre toate cele văzute sau pictate vreodată.

Și: azi-noapte Lulu trăia. Vorbeam amândoi, era matur, cam de vârsta mea, cum e și firesc, dar mă-ntrebam mereu cum se face că e-n viață, fiindcă știam foarte bine că murise cu peste douăzeci de ani în urmă.

21 aug. Trecut de miezul nopții. Dincolo de geamuri și jaluzele plouă violent, apa curge prin burlane, câte-un fulger albește bucata de cer decupată de curtea interioară. Îmi place cum sună, cum miroase ploaia. Dacă reușești s-o *simți* cu adevărat se restabilește o legătură. Nu cu natura sau alt bullshit, ci cu toate momentele, tot mai intense pe măsură ce urci spre trecut (da, asta-i direcția, căci nu cobori, ci urci spre izvor), în care ai ascultat, într-o cameră din sutele în care-ai dormit sau doar ai stat la geam, răpăitul ploii. Când ai privit prima oară când plouă? Nu în Silistra, nici în Floreasca (de unde-mi amintesc prima zăpadă, soare, cer albastru și zăpada până la brâul meu pe străzile înguste, cu felinare), poate că — sigur că — în Ștefan cel Mare — înspăimântătoarele furtuni de peste oraș, urmate de limpezime, aer proaspăt și umed, curcubeul conturat pe cerul încă vânat. Sigur acea săptămână la Cumpătu — aveam 10 ani, sau pe acolo — în care a plouat practic tot timpul (nu, aveam doar 7 ani), în șiroaie roșietice, fără grabă, zi și noapte, totul bej, totul pământiu, țărâitul posac al ploii în bălțile monstruoase și noroiul până peste cap. Apoi prima toamnă la liceu, mergând în costum și cravată, așteptând tramvaiul la colț, la Galați (am visat de-atâtea ori cotitura aceea) și privind în bălți cum stropii fac cercuri intersectate și, înghițite de apă, pe asfaltul crăpat și murdar. Și scriind apoi veșnicele mele pastişe după Voronca: „cu pas grăbit ploaia descrie cercuri secante“...

22 aug. M-am trezit din somn, în miez de noapte, râzând ca un copil. Nu-mi amintesc să fi râs vreodată așa de ușor și de fericit. Căci râsul omului în toată firea păstrează urmele

vitriolate ale marii mixturi ce formează „personalitatea” lui, e impur, aproape mereu cu dăre de dispreț și resentiment. Pe deasupra, cu cât râzi mai tare, cu atât îți simți mai mult zgârciurile, pielițele, mușchii, bucățile de materie vie pe care râsul le întinde, le presează, le chinuie, le provoacă tensiuni și torsiuni. Îmi amintesc că, privind la Stan și Bran, coastele aproape mi se frângeau de râs, glota mi se bloca, îmi țâșneau lacrimi de durere, cădeam de pe sofa și mă tăvăleam pe covor ca apucat de-o durere insuportabilă de dinți. Ce mai rămânea, în încâlceala asta anatomică și fiziologică din *bucurie*? Din aerul auriu și din sentimentul de zbor care e, de fapt, esența râsului fericit? Ascultă râsul oamenilor: e de cele mai multe ori bestial, încărcat de spută și damf ca sforăitul, horcăitul agoniei, grohăitul orgasmului. Poate că a fi spirit (orice ar însemna asta), a fi liber complet de sacul de mațe și sânge, asta înseamnă: să râzi ca un copil, să-ți râdă ochii, să ți se bucure inima.

Am cumpărat o groază de discuri și ascultăm tot timpul: „Band on the Run”, Lou Reed, Creedence. Dar și multă muzică clasică. Mi-am cam pierdut obișnuința să ascult muzică, în ultimul timp sunt aproape total vizual, chiar — observam — și muzica o traduc pe loc în grafisme și graffiti, pe care le urmăresc desfășurându-se-n timp ca și cum s-ar întinde și suprapune pe-o suprafață netedă, ușor curbă.

Romanul se apropie de masa critică și nu mai pot înainta orbește. Mai am o parte amsterdameză și imediat după asta trebuie să iau câteva decizii esențiale.

Voi reitera (dar să-mi dea El aceeași putere de gândire) un flash filozofic din primul volum — care trebuie, e musai, recitat, și e bine că-n trei săptămâni sunt acasă, căci mai am multe de pus la punct, cărți de adunat, documentare — pe care vreau să-l împing mai departe, până la capăt, de fapt. E povestea cu obiectul tridimensional care-ar pătrunde perpendicular în spațiul cu două dimensiuni, ca metaforă pentru încercarea de-a intui cum ar pătrunde în lumea noastră un obiect cu patru dimensiuni. Și, de fapt, e simplu: *toți* suntem așa ceva. Corpul nostru adevărat, care străbate spațiul acestei lumi, e cel ce începe cu concepția și sfârșește cu moartea, și asta în cazul oricărui obiect. Toate ființele și lucrurile

trec perpendicular, traversează, de fapt, lumea. Ele sunt, în esență, totale și fără moarte, căci a spune că mori e ca și când ai spune că sub tălpi sau deasupra creștetului ești mort. Suntem, de fapt, în fiecare clipă, secțiuni tridimensionale ale unui corp cu patru dimensiuni (ultima, firește, e timpul). A gândi înseamnă a încerca să-nțelegi ce formă va avea secțiunea ta viitoare, adică a prospecta viitorul, a glisa cu anticipație deasupra propriului tău corp. Cu puțină inspirație, lucrurile se pot dezvolta și pot căpăta expresivitate, palpatibilitate ca a peștilor exotici din acvarii, care sunt pernițe elastice de carne.

26 aug. Am scris prea repede la roman și, probabil — fiindcă n-am și n-o să am prea curând o viziune sau măcar o lectură limpede a lui —, asta se va vedea din avion ca un șir de anomalii de creștere vasarelyene: bube, cute, încrețituri, în locul unei piei strălucitoare și sănătoase. Și, mai ales, asta dincolo de carte, n-am mai exercitat acea indefinibilă și, chiar și pentru mine, insesizabilă pe moment, artă a meditației, a auto-gândirii (în ambele sensuri: gândire care gândește singură și gândire despre sine însăși), a autocu-prinderii. N-am mai simțit acea luciditate, la rândul ei super-răcită, care știa cine e mintea care o simte. În cuvinte simple și ieftine — nu mai știu cine sunt eu, cine scrie zilnic la roman, încercând să prospecteze niște filoane și galerii, dar nereușind decât să traseze iluzorii canale marțiene. De luni de zile am renunțat să mă mai gândesc la mine, la situația mea, la ce înseamnă viața mea în absolut. M-am ascuns cu totul în spatele autorului M. C. (păi cum? eu sunt M. C. și scopul și realitatea vieții mele e scrierea cărții. *Period.*), o termită care, lăsând meditația să-i curgă prin mandibule și prin segmentele picioarelor, adaugă mereu pereți și conducte de aerisire grămezii de lut bătătorit, în speranța că din avion va arăta ca o termitieră gigantică, vizibilă de pe Alfa Centauri. Și dac-ar fi vizibilă de-acolo, ce gaură-n cer s-ar face? Oricum n-ar fi vizibilă din galaxia vecină, nici măcar ea vizibilă uneia și mai depărtate.

De fapt, am și o imagine, și o stare socială: trăiesc în lumea civilizată, am un șir de trei burse ce se-ntind, practic,

pe doi ani (cinci luni au și trecut). Deocamdată levitez fără griji materiale, fără pondere, într-o lume aseptică, un Berlin pe care o să mi-l amintesc ca fermecător, și care acum simte primii fiori ai toamnei ce se-apropie... E o singură-tate-n doi, un balet lejer, o Ioană bălaie mereu lângă mine, mereu obraz lângă obraz, o casă spațioasă și mai ales nimic de făcut, nici măcar de depănat amintiri. Vom merge la București, poate la mare, apoi la Budapesta, unde climatul social va fi poate mai animat (oricum diferit), și vom trece iarna pe malurile înzăpezite ale Dunării, cărând după noi caietele noastre, romane, jurnale, făcând dragoste la zgomotul fulgilor de zăpadă bătând în geamuri, acoperindu-le de puf alb (Doamne, cât am așteptat lumina zăpezii în fiecare an, de-acum o simt în intruziunea asta de toamnă de la sfârșitul lui august), plimbându-ne prin insula Margareta. Un autor român, simțindu-se foarte tânăr dar nemaifiind așa, umblând prin lume, fără vocația prietenilor și fără prea multă luciditate — cum spuneam —, plimbându-și halucinațiile tot mai stinse, plătit ca să halucineze pe sute și sute de pagini, pe ani și ani de viață. În țară poate că imaginea mea se estompează, dragostea și ura devin o vagă amintire, iar aici, afară, sunt tot în fața pragului, fără vreo reală ambiție de a-l sări, fără speranța — deși sunt „la ora aceasta cel mai tradus autor român“ — că-și va aduce cineva aminte de mine de la o carte la alta. Sunt în suspensie, în mijlocul unui salt, în apex, în crucea bolții.

29 aug. În primele ore ale zilei. E, adică, noapte adâncă, toată clădirea doarme, nici o fereastră luminată în curtea interioară. Deasupra, un amestec mohorât de nori și stele, netulburat de vreo coborâre de îngeri. Stau în bucătărie (mai mare decât dormitorul multor oameni) cu o bere în față, un pahar care pare plin cu aur topit, și o grațioasă sticlă verde cu etichetă roșie: Beck's. Sunt atât de singur. Poate de zeci de ani n-am mai fost așa. Sunt la ora bilanțului și nu sunt în stare să fac un bilanț. Sunt doar imagini care-mi locuiesc deodată memoria: curtea vastă a morii, casa lui tataie din Tântava. Dar nimic de felul: iată cum a fost. Iată ce înseamnă. Ce-am înțeles trăind. Ce-am trăit.

Am, ca de obicei, o nevoie *disperată* de singurătate. Măcar din timp în timp câte-o doză. În loc să gândesc și să încerc să-nțeleg, în ultima vreme mi-am anulat singurătatea scriind. Făcând imagini cu facilitatea stearpă a celui ce doar inventează, fără să descopere nimic. E un spital aici, cum îl visasem, mon rêve familial, fără medicație și de-a dreptul fără stare civilă — dar n-am știut să profit de el. Căci nu poți numi convalescență starea ce nu duce la vindecare, oricât de bine ți-ar fi pe patul cu miros de mușama. Am scris „ca înecatul“, luptându-mă pentru fiecare gură de aer, și tocmai prin asta agonizând clipă de clipă.

Drumul spre Floreasca, pe Barbu Văcărescu, noaptea, cu troleul. În câte sute de vise l-am parcurs, în aceleași nopți fierbinți și vântoase de vară. Mereu enigmatic, mereu pe lângă vile necunoscute, nici măcar destinația neștiind-o. Sau, în sens invers, străbătând orașul întunecat, împărțit de careurile străzilor. Și foșnetul copacilor în vântul cald...

Deja nu mai e nimeni lângă mine. I maybe must be high or low. Nu seamănă cu nimeni, nu merg cu nimeni pe același drum. Sunt eu cel dintotdeauna, uneori văd clar unitatea a tot ce-am scris vreodată: totul e la fel, de când nici eu nu știam ce-i cu mine și pe cine mai pastişam, și până-acum (când nici eu nu știu ce-i cu mine etc.). Singurătatea mea în lumea literară de acum nu vine din invidia și ura celorlalți, cum cred uneori, ci din lipsa semenilor, a vreunui grup la care să particip, din neputința de a spune: sunt din familia asta sau asta. Și atunci *ce* sunt? E simplu de răspuns la asta: nimeni. Uxe Nime. Cpt. Nemo. Nu sunt *ceva*, și prin urmare nu pot fi perceput. Nici măcar de mine însumi. Nu știu, chiar nu știu cine sunt, ce-i cu mine, în ce cred, nu mai știu nici ce simt. În unele momente, rare din fericire, simt emoții cu atât mai puternice cu cât mai disociate. Și mai ales o nefericire care uneori mă sufocă. Dar este *ea* adevărul meu? Dac-aș lua-o drept starea mea de fond, singura bazală și reală, ar trebui să... (nici nu știu ce lucru violent sau greșit în mod ireparabil să fac). Din fericire, am răbdarea să aștept să treacă, pentru că viața mea de acum *nu* e nefericită, ci simte încă dreptul la opțiune și speranță.

Umbre galben-pal-aurii pe pagină: paharul de bere. Împrejur, bucătăria albă și vernil, încremenită. Până și perdeaua e nemișcată. Mai departe n-am somn. Nu mai știu când am scris atâtea pagini, atâtea poeme care-mi plac și acum. Aș vrea să-l rog pe Dumnezeu să-mi mai permită să scriu pagini pe care să le iubesc și de care să fiu mândru, chiar dacă nimic n-are importanță și nu e decât, cel mult, neștiință și urâciune.

Îmi urlă urechile, ca de obicei, am 44 de ani și încerc să rezist. Deocamdată fac față, a fost o fractură în viața mea și acum osul, imobilizat, se acoperă de straturi concentrice de calcar: camerele astea albe.

31 aug. S-a dus vara lui 2000 și va veni Budapesta cu Parlamentul înzăpezit și Dunărea înghețată în față, plină de poduri, ca-n poza din album. Viața mea nu merge mai departe, ea s-a oprit undeva pe drum și continuă virtual, ca o linie punctată, ca un vas fantomă. Orice ating devine abur, iar dacă ating până și pulberea asta străvezie, ea devine emoție, iar emoția se schimbă în frică. Așa că încerc să rămân măcar la stadiul de abur fără puncte de sprijin.

Muzeul de artă: sute și sute de suprafețe pe materia căroră s-a făcut totul ca lumina să se reflecte ca pe fețele de prelați, rănile de piroane, fierul de arbaletă, mătasea de prohab, petala de lelea, aripa de fluture. S-au inventat locuri — raiul, iadul —, radiații — aureolele —, situații: răstigniri, prezentări în templu, retezări de sâni; s-au reinventat fețe în gulere de dantelă și cu turbane (eșarfe răsucite, cu un model de frunzulițe verzi și cu ape de satin albastru-pal). Dar baza optică sunt pigmentii pe care creierul i-a folosit (căci Tarkovski are dreptate: orice pictură e o porțiune de creier, un ecorșeu poate de creier) la fel de inconștient și cu un la fel de eclatant efect ca și planta care dizolvă în sevă colorantul și-l trimite-n petale și ca fluturile care-l încrustează în solzii aripilor. Un motiv: femeia înlăcrimată. Doar femeia lacrimază în pictura clasică, așa cum doar ea alăptează. Lacrimile sunt boabe mari, străvezii (și, pentru strălucire, tivite cu un fir de vopsea albă). Ele curg nestăvilite din ochii Mariei după moartea lui Isus, ai nu știu cărei sfinte

ce-și ține la piept poalele însângerate pe când pe o tavă îi zac sânii ca două sonerii, ai Andromedei înlănțuite, cu carnea de perlă, fără apărare (Perseu e undeva în adânc, minuscul, albastru ca și cerul, pe calul său înaripat) și tot înlăcrimată, și tot cu boabe mari, stropi de sticlă de data asta lipiți pe fața rugătoare a femeii, e modelul masochist al lui Man Ray. Plânse și neajutorate, de multe ori legate sunt și femeile din *pulp*-uri și comic stripes: cele de care se apropie-ncet roata joagărului sau locomotiva.

Cred că doar copiii, în primii ani de viață, văd lumea în culorile tari și nebunești, în tonurile lustruite și-n valurile de lumină de aur ale retablurilor vechilor maeștri. Ai sentimentul că tot ce merită văzut (ba chiar și văzul însuși) s-a retras în muzeu, pe când afară a rămas o cârpă spălăcită de curățat pensulele.

Am terminat și Julian Barnes, *Istoria lumii* — o șușanea semi-fiction în care singurul lucru bun e *semi*. S-ar putea ca, din lipsă de altceva, să recitesc *Alesul* lui Th. Mann, din care nu-mi amintesc prea mult. De altfel, en passant, uit ca un ins mult mai bătrân, uit toate visele, la muzeu uitam tablourile pe măsură ce le vedeam și, dacă mă reîntorceam din greșeală, într-o sală, le priveam din nou ca prima dată. Acum vreo două zile am uitat cu desăvârșire, după zece minute, câteva fraze pe care i le-am spus Ioanei și m-am chinuit degeaba să le readuc în memorie. E tare plicticos ce se-ntâmplă.

2 sept. Pavel și Mahomed (Moise, poate) sufereau de mari tulburări psihice — epilepsie în primele cazuri. Crize comițiale, în orice caz. Probabil side-effects ale unor manipulări cerebrale. Dumnezeu îi spune lui Pavel ceva precis în privința asta: puterea mea se arată în slăbiciune. În contact cu puterea angelică sau divină, omul suferă mutilări: Iacob, de asemenea Moise (când Domnul „a vrut să-l ucidă”). Mărturiile acestei întâlniri între două — ce? rase? specii? civilizații? ordine existențiale? de ce natură e divinitatea, dacă se poate vorbi de una singură? — sunt copleșitoare în Biblie. Aproape neechivoce. Și totuși incomprehensibile, ca un puzzle în care nu ți se dă și imaginea pe care trebuie

s-o reproduci, și unde îmbini 2-3 piese dintr-un loc, altele din altul, știind doar că trebuie să cauți, neștiind însă ce. Știi însă, lucru foarte important, că *există* o imagine, și că probabil ochii tăi și mintea ta ar putea-o percepe, cel puțin în linii generale, dacă ar avea destulă informație. Se spune însă că trebuie să ai calități speciale: dragoste (what it is? what it is?), credință... Curățenie sufletească. Se spune că există șansa să treci pe un nivel mai înalt. Va urma distrugerea planetei și selectarea unora dintre cei morți și cei vii, alesi după „har” și mai puțin după fapte, pentru a fi „transformați”, renăscuți, „din apă și duh”, și-n cele din urmă strămutați în alte zone, pe un pământ nou de sub un cer nou, în Noul Ierusalim, ceresc. Semnul de recunoaștere va fi, atunci (dacă nu intervin modificări în plan), apartenența la creștinism, credința în Isus Hristos, chemarea numelui său. De-aici se desprind o mulțime de întrebări. Unele dintre ele numite de Pavel „nebunești”. Esențială mi se pare mie acum căutarea, răbdarea, încercarea de a înțelege cu mintea noastră bună, dată nouă de Cel (sau Cei) de Sus. Căci cine caută găsește, cine cere va primi, cine bate i se va deschide.

4 sept. (cred) Noapte îngrozitoare. În prima parte m-am chinuit să adorm, simțindu-mă ca un baton de plastilină pe care-l strivești în pumn, iar apoi, de pe la 4 dimineața, am avut o serie de coșmaruri prin care, poate, am fost pedepsit (însă nici pe departe îndeajuns) pentru compulsiile monstruoase din seara precedentă. Am visat torturi de nesuportat, oameni cărora li se coase gura, înțepată cu un fel de seringă... Dar dincolo de imagini era ceva acru, apă-sător, am visat urât. O insectă păroasă, ceva între lăcustă și păianjen, neagră, mișcând într-o împletitură de fire albe.

M-am gândit la *acel vis*, la acea lume, la cei doi tineri care nu puteau fi decât vestitori. La crizele mele, la lumina având în centru „ceva mistic”, cum scriam atunci. La felul cum m-am trezit pe prundiș, în siguranță, când era să mă-nec în Sabar. La căderea mea pe spate de la Voila. Cred că acum deslușesc ceva în toate acestea, ca și când până acum le-ar fi-nvăluit o ceață. Caut, cel puțin atât fac cu sinceritate, dacă altceva nu e-n mine. Viața mea se deschide, se poate-nainta,

chiar dacă, poate, marea poartă a artei mele, singura pe care-o știam, nu-mi va mai fi accesibilă. Acum, însă, ea mi se pare ca ușița pentru trecerea pisicii deschisă-n partea de jos a adevăratei uși.

La ceva tot a servit perpelirea de azi-noapte. Mi-am dat seama de un lucru simplu: că partea amsterdameză e finalul volumului (contrapartea celei vechi bucureștene) și că partea ce urmează scrisă trebuie intercalată între cele două. Ea va fi, propriu-zis, trupul. Sau Trupul. Poate chiar TRUPUL.

De câteva zile plouă înghețat sau burează, de parcă vremea ar ști că suntem în septembrie, ca a venit toamna. E o schimbare de lumină pe care ochiul interior, în șaua lui turcească, o percepe și modifică rețeta licorii pe care mă conștrânge s-o absorb. Plouă-n curtea interioară, albă, cu ferestre în care se răsfrâng norii, acum împâsliți unu-ntr-altul într-un gri indistinct. Vom ieși curând prin ploaie, suntem la Berlin, *tineretea trece, singur veghez*.

7 sept. Mai sunt de scris vreo 30 de pagini la partea amsterdameză, și cu mare grijă, căci sunt ultimele din volum și trebuie să fie la fel de puternice ca și finalul primului. Apoi trec la partea centrală, în miezul căreia va fi poemul „Trupul”. Va trebui să pregătesc foarte atent partea asta, un mic roman în sine, 150 de pagini de amintire și vis. Nu trebuie să iasă mai rău decât *Mendebilul* sau REM, cu care se va-nrudi, fără să semene. Deci aproape 200 de pagini, care sper să fie gata, D.V.T., până la sfârșitul verii viitoare, ca volumul să poată ieși în 2001.

Unul dintre cele două vise de ieri noapte (primul era puternic și bine desenat, dar cu o temă plată: mi se tăiase valiza și mi se furaseră hainele): mă plimbam cu Ioana prin Berlin, noaptea, într-o beznă atât de mare, că nu se putea distinge aproape nimic în jur. Abia-ntr-un târziu, sub lumina gălbuie a unui felinar, am văzut un pod de piatră arcuit peste un râu. „Hai pe pod!” am zis și am suit în punctul cel mai de sus, de unde am privit o vreme apele negre. Dincolo se zărea, extrem de șters, conturul unei construcții enorme. „E Domul”, am spus, înainte să-l recunosc cu adevărat, dar în câteva clipe lumina crescuse și am recunoscut,

într-adevăr, marea biserică berlineză, în visul meu clădită parcă din ceață. Ne-am îndreptat spre ea și am fost surprinși să vedem că era, de fapt, Casa Scânteii, așa cum mi-a apărut în atâtea vise: uriașă, ruinată ca un castel vechi, și făcută dintr-un fel de lut galben. Chiar în fața noastră era o scară de piatră ce ducea spre un fel de pridvor, la primul etaj. Ioana a urcat, iar eu am rămas jos, în fața clădirii. Atunci m-am gândit că, ruina fiind veche, era foarte posibil ca printre pietre să fie șerpi veninoși. Când Ioana a coborât se făcuse ziua deplină, cu ceruri albastre și lumină puternică, așa că am văzut, peste tot în jurul nostru, șopârle: varani uriași, iguane, gușteri verzi ca iarba. Am trecut cu frică printre ele și am ajuns într-o stație de autobuz, în plin oraș. În stație era o mulțime de lume, era vară, toți erau în cămăși ușoare și tricouri. Deodată s-au năpustit peste noi vreo zece–doisprezece oameni-hienă: hiene adevărate, foarte realist conturate de designerii visului, cu pete, cu botul lor respingător, cu labe lungi și negre, doar că mergeau în picioare și ajungeau, astfel, la statura unui om obișnuit. Erau, firește, complet grosolani și necivilizați, făcându-și loc cu coatele spre autobuz, spre indignarea — dar deloc spre mirarea — noastră.

Lumină vânătă de toamnă, singurătate, un început al acelei senzații de frig pe care-o ai în anotimpurile reci doar de la lumină, indiferent de cât arată termometrul. Vom merge la ultimele cumpărături din sejurul ăsta și, în general, e lăncezeala și melancolia de adio. Încă mai bine de un an o să trăim acest provizorat fericit, mai bun, cu mult mai bun decât fosta stabilitate. Mă simt obosit și mi-e puțin greață, dar am lucrat, și asta-mi dă libertate pe ziua de azi. Ieri ne-am plimbat prin oraș, pe Kudam, unde, o dată cu schimbarea luminii, s-a reînviat complet atmosfera. Rareori am fost mai fericit plimbându-mă, pur și simplu, pe străzi. Am regăsit emoția și farmecul străinătății, așa cum le simțeam — niciodată mai puternic — în voiajul prin America, acel apogeu al vieții mele la care nu m-am mai gândit de mult, deși mi-a fost în minte mereu.

8 sept. Într-o ejaculare elimini 2–4 cm³ de spermă, și cam tot atâta cerneală ejaculezi când scrii o carte.

Ascult multă muzică, sunt zăpăcit de schimbarea de anotimp, visez mult și greșos de realist. Aș trăi o a doua adolescență, un al doilea voiaj în gol. Dar bateriile se golesc treptat, corpul nu e rechargeable, mercurul și cadmiul se reciclează (căci asta e viața de apoi) și tabla ruginește în pace. Și cei șaptesprezece peste care a căzut turnul nu erau mai păcătoși decât ceilalți.

E tristețea sfârșitului unei vacanțe, a plecării acasă, e foaia și neliniștea schimbării. Sunt mult mai multe care te-ntorc pe dos: amintiri, inflexiunile unui cântec, lumina și cerurile de toamnă. Uneori merg la mormântul poetului care am fost și mai pun pe placa rece o floriceică. Cold cold ground.

Aș citi Vinea cum nu-ți poți dori decât când ești un jalnic balot de carne vie. „Ții minte, în tăcerea din arhondaric / Focu-și închidea pleoapele câte una.” Cum ascultă alții călugărul din vechiul schit. Când ești numai kitsch, rahat și nostalgie. Când plângi cu capul pe masă. Gândindu-te la corăbiile ce pleacă din port, dorindu-ți o viață de matroz.

20 sept., cred Trece timpul, urlă și vâjâie, îmi încinge urechile, îmi jupoaie fața. Sunt adânc disperat. Cuvintele nu-mi ajung și nu am destul creier. Nu am destulă putere ca să spun cât de disperată e viața mea, acum. Câteva zile de singurătate m-au întors pe dos. Mă trezesc, diminețile, fără să știu cine sunt, unde mă aflu (sunt într-un București sălbătic și complet distrus, un Groznai unde ți-e frică și jale să trăiești). Găsesc prin casă lucruri vechi, bucățele din trupul meu de altădată. Tunelul maturizării a fost chinuitor, și nu se termină, nu mi se mai dezlipesc alveolele plămânilor în aerul altei lumi. Nu pot ieși din pielea mea veche, iar zonele dezgolite sunt carne vie. Nu sunt un succes. Nu mai aștept o stabilizare a metabolismului meu sufletesc. O să fiu mereu cel avortat din paradis, construindu-l pe măsură ce mă elimină, căci nici raiul n-a fost real. Scriam mai demult că sunt striat de accese de nefericire ca o zebra. Acum dungile negre sunt fondul, lățite peste tot, și abia dacă se mai văd fire albe ca ațele. Sunt, repet și repet, la grea cumpănă, atât de grea, că nu-ndrăznesc nici cea mai mică mișcare și nu mai așez în tasul drept sau cel stâng nici un bob de

coriandru. Mă doare sufletul, în momente ca ăsta nu poți fi tu decât în clișee tâmpite, dar adevărate.

Chiar nu pot spune ce trăiesc acum. În loc, pot să descriu câteva lucrșoare. La baie clipoțește mașina de spălat. Casa e distrusă, murdară și vidă. Pe geamul deschis (spart) de la balcon vin lătrături, voci și o muzică de mahala. Nu-mi vine să cred că am scris câteva cărți, fiindcă sunt ars pe dinăuntru și nu-mi amintesc nimic. E ca într-un vis. Tot ce mai știu e să desenez literele astea, pe care le vezi (tu, nimeni) aici. Aici, acum. Acum douăzeci și cinci de ani eu le scriam. În adâncul timpului, la-nceput de mileniu, sau sfârșit, când nu mai contează nici dacă port cămașă beige în carouri, nici dacă a venit Antihristul și face mari semne. Dacă pe masa mea ar fi acum o substanță letală cu acțiune instantanee, cred că șansele ar fi 50%. Voi avea curând șaptezeci de ani, într-o clipire din ochi, apoi optzeci și cinci.

Am să ies, singur, în orașu-ntomnat, cu lumină albă, care-mi plăcea odată atât de mult, care-mi reîncărca bateriile. Am să plătesc telefonul, am să mănânc ceva, citind distrat un ziar, minutele și orele au să curgă. Oamenii cei mai urâți din lume au să treacă fără să mă privească. Doamne, sunt în secolul trecut, viața mea e dusă și se comemorează, din cincizeci în cincizeci de ani, momentul morții mele (care nu mă mai sperie).

21 sept. Poluarea și dezolarea orașului ăstuia îmi dau o stare continuă de oboseală, dureri de oase și de cap. Tot luciul străinătății (la fel de vizibil ca strălucirea feței lui Moise) s-a dus de pe obrajii mei în nici două săptămâni, gropițele mi-au dispărut, ca și pernițele de grăsime. Sunt iar ascetul, portretul în cărbune, derizoriul Buffet. Chiar și respirația mă doare, și îmi simt continuu inima în torace, zbatându-se ca un animal neliniștit. Am visat azi-noapte că umblam printr-un fel de muzeu, care avea expus pe un fel de etajeră (dar totul era curgător și straniu) un schelet de nou-născut, poate chiar de fetus. L-am luat cu mine, deși știam că vor fi consecințe, că e sinistru ce fac. Am îngrămădit oasele albe ca laptele în palme, iar în clipa următoare țineam în mână un fel de păpușă vie, larvară, supurândă și moale, cu o mică față

umană, cu fard albastru pe pleoape. Mi-era frică, dar nu numai frică, era rușine și culpabilitate, și, de fapt, altceva, un sentiment apăsător și fără nume. Trebuia să scap de ființa aceea nefastă. Am încercat s-o strivesc, s-o omor, dar n-am reușit decât s-o rup în vreo trei-patru larve mai mici, cu chipuri de copii, ce se zbăteau gelatinos în palmele mele.

Telomeraza — enzima nemuririi.

7 oct. Privind mai pozitiv lucrurile, uite cum stau. Mai întâi, în toată partea de jos a casei nu era destulă lumină ca să pot scrie. Am făcut câteva modificări și e mai bine, deși prea multă lumină, cu cerul ăsta budapestan întunecat și plin de fleșe de biserici, nu e nici acum. Fiindcă sunt la Budapesta, chiar sub bastion, cea mai splendidă parte a orașului, și pe geamuri am un părculeț înconjurat de copaci cu frunze galben-ruginite, case vechi cu acoperișuri de țiglă și, în zare, orașul. În casa de oaspeți nou-nouță am inaugurat un apartament duplex absolut epatant, cu scară interioară ca-n filme, altfel mobilat sobru și plăcut. E o plăcere să stai aici. Timp de o săptămână ne-am sucit și ne-am învățat în el, i-am învățat entraiurile, am socializat la institut într-o engleză de colocvii internaționale, am ieșit de câteva ori, nu prea departe, în oraș, am pierdut vremea. Adăugând și perioada bucureșteană, urâtă și stupidă, e peste o lună de când n-am mai făcut absolut nimic și, ce-i mai rău, de când nu mai am răbdare nici măcar să mă gândesc că ar trebui să fac ceva. Fiindcă vreau să fiu organizat și obiectiv pentru o vreme, în ciuda unui fel de neastâmpăr (steril cu totul) și a unei oboseli suspecte, psihice în primul rând — acea oboseală de plumb care te apucă numai când multă vreme n-ai făcut nimic — să notez aici câteva frivolități realist-fotografice: mai întâi, am fost la Liiceanu și am convenit să-i dau trei cărți spre publicare anul viitor. Cu mare greutate, și fără să mă mai uit prin el, m-am hotărât să-i dau jurnalul la dactilografiat. Abia în ianuarie, după ce o să lucrez pe el, o să-mi pot da seama dacă vreau cu adevărat să-l public sau nu, și dacă da, va ieși în aprilie-mai. Va fi apoi, poate E. Z., ceea ce nu-nseamnă excrementu' zilei, ci encicla zmeilor, cu ilustrații de T. B., carte scumpă în totului tot,

cărămidă de gâtul editurii. Dar ei au vrut-o. Asta ar putea ieși prin iunie (întâi), de ziua copiilor, a mea, a Ioanei și a celorlalți zmei.

Ultima va fi novela din popor, id est orbitorul leș al romanului meu, secondo tempo, dacă dă Domnul și mă luminează să-l pot termina cum aș vrea. Și asta ar fi prin octombrie. Adică a patra, a șasea și a zecea, cum i-ar plăcea și lui (M)ăttila Ghyka.

A ieșit soarele în the meantime. Cel mai mult seamănă cu America lumea de-aici, cu acea toamnă din '90, de-acum exact zece ani adică — aceeași liniște, aceleași alei pașnice, aceleași vițe și iederi de sânge pe ziduri. Mireasma și pacea aceea. Să călătorești, să fii mereu pe drumuri, să te muți dintr-o casă-ntr-alta... Să te simți ca-ntr-un film cu acțiunea în întregime visată. Sau, ca la o mie opt sute și...: să dispui de o mare avere, care să-ți dea libertate...

Vorbeam însă de obiectivitate. Alte fapte. Aștept traducerea norvegiană a *Nostalgiei* și, dacă va vrea în sfârșit Csejka, traducerea germană a *Orbitorului* (plus *Cina cea de taină*). Nu am alte propuneri, din câte-mi amintesc. Două foarte vagi: O. în spaniolă (dar de aproape un an n-au mai dat nici un semn) și un volum de versuri în State, dar Sorokin a dispărut și el în the haze). Apoi: nici nu m-am mai obosit să scriu că am primit premiul Asociației scriitorilor pentru *Postm.*, un premiu ridicol, dezolant, care m-a îndepărtat și mai mult de lumea de carton presat de acasă. Cele trei săptămâni trăite la București mi-au făcut rău fizic și mental, nu mă mai simt în stare să suport ruina aceea fără speranță, pântecul veștejit de acasă. Pe care nu-l mai poți privi nici măcar cu „patriotic sorrow”. E ca în profeți: n-a mai rămas piatră pe piatră acolo, e cuib de arici și de cucuvele. Dacă-mi voi putea câștiga vreodată o pâine în vest (Westwest), nici n-o să mă mai uit înapoi. Nici cu mânie măcar.

N-am liniște, nu sunt așezat, e ceva ce se zbate-n mine. Nu știu când am să pot relua meditația și scrisul. Deocamdată o să-mi umplu diminețile, poate, citind, zgâriind aici.

8 oct. Mi-e imposibil să mă adun. Mîntea mea e un ghem de ceață colorată. Orientată complet spre exterior, deși, din

obișnuință poate, vede și exteriorul ca pe un fel de interioritate — fapt riguros exact, de altfel —, ceea ce o plasează în zona neeuropeană și ineficientă a contemplației, orice am înțelege prin asta. Contemplan lumea fără să gândesc la ea, *sunt* copacii, bisericile, casele vechi, trecătorii, mâinile mele, liniștea țiuitoare, rarele senzații kinestezice care formează acum această imanență. Hiperdur altădată, ca un sâmbure imposibil de spart, eul meu (eu, Mircea Cărtărescu — what it is? what it is?) e acum risipit în exterioritate, pe care o modelează fără să i se poată substitui. Nu știu dacă vreodată dispersia asta va înceta și voi mai putea focaliza pe vreun obiect al minții mele. Dacă voi mai fi pasionat de ceva, dacă voi mai găsi consecvență și forță undeva. Acum mă privesc de undeva din spate și văd un bărbat de 44 de ani, în blugi și cămașă cadrilată, cu un pulover aruncat peste umeri, stând la un birou în fața unei mari ferestre. Pe birou e o ceașcă de cafea, câteva caiete, o listă cu socoteli încâlcite, o cutie de dischete. O lampă elegantă, un computer pe al cărui mouse scrie, ironic, „genius”. E singurul geniu rămas în univers. Liniștea e totală, podeaua cu parchet lustruit și covorul striat, de lână cenușie, o fac hipertotală. Prin fereastră (pe care se plimbă vreo două ființe abia vizibile) se văd copaci cu frunze arse de toamnă, un părcușor cu masă de ping-pong din ciment, case cu acoperișuri țuguiate, luminatoare, hornuri, într-o încălecare complicată. Mult mai departe (peste Dunăre, care de-aici nu se vede) sunt alte case, până la orizont. Bărbatul poartă plete, părul îi e bine spălat, lucios, răsucindu-se în șuvițe și volute. De curând și-a găsit vreo două fire albe împletite cu celelalte. Scrie în caiet, încearcă, poate, să forțeze, să se resoarbă în buclele scrisului. Cafeaua e deja a doua, deși e dimineață. Dar nu forțează, ca altădată, din disperare, ci, poate, fiindcă a scrie e ultimul reflex care i-a mai rămas, după ce viața i-a fost luată. Scrie ca să fie, deși nu mai înțelege de mult ce-nseamnă asta, de ce trebuie să fie, de ce n-ar rămâne în dispersie și contemplație. La fel, poate, ar rămâne și fluturele la nesfârșit în crisalidă, dizolvat tot, cu fosta formă de vierme, atât de funcțională, complet deteriorată, dacă n-ar lucra ceva-n el, dincolo de ceea ce el vrea și nu vrea, poate și nu poate. Bărbatul de la

masă așteaptă să fie luat și folosit așa cum el folosește pixul, pentru incompreensibile manevre pe o hârtie albă. Dar poate că pasta e terminată și el e de mult aruncat la gunoi.

O carte la fel de strălucitoare ca retablul din Gand.

9 oct. O mare casă pictată, cu nume nemțesc, se ridică în mijlocul Budapestei. Zidurile erau albe, cu oarece ondulări art nouveau, și erau în întregime acoperite cu păsări pictate ca în enciclopedii, multicolore și sclipitoare. Din loc în loc și mai ales la colțuri se aflau cilindri albi, subțiri, ca de hârtie, acoperiți și ei cu aceleași picturi. În jur, copaci rămuroși, melancolici.

Sunt plictisit și sătul de mine. Nu mai am ce stoarce. Și sângele, și sperma, și măduva din oase mi le-am pus în scris. Ca să spună cineva că scrisul meu „e prea încheiat la toți nasturii“.

Ruine. Țevăraie ruginită. Ustensile vechi, mâncate de piatră. Iarbă plină de urechelnițe. Un copil stă pe vine, trage de niște fiare. Dedesubt apă ruginită, un cuib de păianjeni de apă. Deodată păianjenul țâșnește, urcă pe mâna copilului. Cerurile sunt cenușii, e umed și frig. Apoi e găsit un copil mort, cu buzele putrede.

Mai citesc și din Biblie, ca-n fiecare seară. Povești cu Ro-boam și Ieroboam, cu Abimelec și Abigail și, deodată, câte o revelație care deschide cu totul altă carte.

13 oct. Din cartea dr. K. Joseph, *The Naked Neuron*: Amintiri traumatice din copilărie pot fi stocate în emisfera dreaptă (lateralizate) și rămase inaccesibile pentru totdeauna sau pentru lungi perioade de timp. (Subconștientul freudian, poate cel jungian de asemenea, ar putea privi modul de lucru spațial și non-verbal al emisferei drepte, pe când conștiința rațională, secvențială și taxinomică ar fi localizată în emisfera stângă.) Emisfera stângă are tendința să nu depoziteze decât amintiri pozitive, cealaltă rămânând în cea dreaptă. Emisfera dreaptă e emoțională și spațială. Din voce reține inflexiunile melodice; nu poate vorbi, dar poate înjura, cânta, se poate ruga. Consoanele sunt procesate de emisfera stângă, vocalele de cea dreaptă. În cazul copiilor mici,

experiențele lor neplăcute sunt stocate în emisfera dreaptă și rămân acolo, nonverbalizate, datorită imaturității corpului calos dintre emisfere. Procesele non-verbale prin care experiențele trăite înainte de vârsta de patru ani au fost depozitate în memorie nu mai sunt accesibile adultului, care nu mai știe să lucreze pe hardware-ul vechi. Poarta către amintirile din copilărie e zăvorâtă cu o cheie care s-a pierdut.

Apoi (din urmă): Firește, creierul nostru a evoluat, în mecanisme și structuri moi succesive, din primii bulbi olfactivi, prezenți încă la viermii plăți (planaria, d. e.). Multe informații din zona de *gender* sunt viciate de o evidentă ideologie feministă (bărbatul e un ucigaș non-verbal, femeia o „hrănitore” pașnică și verbalizată). Girusul angular din lobul parietal inferior — locul secvențialității, taxinomiilor, descrierilor și conceptelor. Cel mai nou țesut cortical filo- și ontogenetic. Pacienții cu distrugerii ale zonei parietale drepte neagă jumătatea stângă a corpului, încearcă să scape de ea sau o consideră „o persoană care zace în pat cu ei”. Uneori o mângâie și chiar încearcă să facă sex cu ea. OK.

14 oct. Un vis de acum câteva nopți. Înotam într-un bazin dintr-un fel de sanatoriu pentru bolnavi. Am mai visat asta și locurile îmi sunt familiare, deși nu știu ce poate să fie. Mai sunt destui inși care-noată pe lângă mine, chiar atât de mulți că ne stânjenim unii pe alții. Îmi face plăcere să mă scufund sub apă, ținându-mi respirația. Atunci îmi dau seama că bazinul e de fapt o cameră scufundată, o cameră veche, mare, umplută cu apă până aproape de tavan. Cobor 5–6 metri până la fund. Pereții sunt vopsiți în vernil și există o ușă mare, bătrânească, vopsită și ea, care duce în altă odaie. Ușa e întredeschisă, și mă aventurez, înotând, în acel spațiu, unde îmi dau seama că nu-mi mai pot ține răsuflarea. Inspir atunci și văd că acolo e aer, deși nu-nțeleg cum e posibil, căci continuu să înot, și chiar mă ridic până la tavanul acelei alte încăperi, cu desăvârșire goală.

E iar vreme frumoasă la Budapesta. Se poate trăi-n orașu-ăsta. De pe fereastră se vede un părculeț pentru copii, cu tot felul de instrumente de joacă, băntuit de bunici înalte

și elegante, cu totul diferite de ale noastre, cu copilași incredibil de mici pășind stângaci, de mânuță și sucindu-și capul pe spate ca să privească fața bătrânelor, cum ai privi spre orologiul dintr-un turn. Copacii s-au făcut aurii ca mierea dar crocanți, foșnitori. E chiar pace, pace adâncă. Seara se-aprind deodată toate luminile, pe malul Dunării e feeric: mii de felinare, și conturul de becuri al podurilor. Sus, pe dealuri, sub cerul înstelat, alte luminițe.

15 oct. Sunt, în general, într-un moment de mare confuzie, de mare neputință de a mă înțelege și a verbaliza. E un fel de nepăsare cu totul nouă față de mine, de soarta mea, chiar nu-mi pasă dacă voi muri chiar azi, de parcă aș fi devenit altul, un străin. Nu-mi pasă, de fapt, de nimic, nu vreau nimic, trăiesc clipa fără bucurie, memorie sau proiecte, ca și când totul s-ar fi terminat, de fapt, de mult. Nu mă recunosc nici ca imagine, în oglinzi. Parcă sunt altul: când mă pieptăn, de pildă, parcă pieptăn pe altcineva. Dispersia ființei mele e acum totală, și nu știu dacă există desulă „masă critică” pentru o readunare a acestei pulberi. Da, sunt praf și pulbere acum.

18 oct. Câteva numere din *The Scientific American* și o colecție de cazuri neurologice, nu tocmai interesante (cred că știu acum cam tot ce-mi trebuie). Viață lentă, intrată deja în rutină, aici, la Budapesta. Un violent moment de criză (când O. 2 mi s-a părut o enormă tâmpenie, fără viitor și fără speranță, și când am căzut iar în paranoia mea aproape naturală de-acum) pare să fi diminuat. Am și câteva proiecte colaterale, deja, și parc-aș vrea să mai ies din orbitoru-ăsta aburitor și să-mi mai trosnesc puțin degetele humorului și ironiei, chiar și mai viulghere, cum se poartă acum. Mi s-a urât de metafizică, patafizică și lungoare. Aș vrea să fiu mai pozitiv, mai denotativ, dar rana din pulpă nu mă lasă.

Sunt foarte curios cum ar putea arăta jurnalul meu dactilografiat și pregătit de tipar. S-ar putea să am surprize.

O carte scurtă (200 pag.), foarte narativă, despre copiii străzii. O comandă, să zicem, deși nu mi-a comandat-o nimeni. Povestea ar fi pur realistă (ce dracu, don' general...)

și dură. Lingurița ar străpunge, pur și simplu, coaja oului, fără ira și studiu.

Theodoros. O pictură de epocă. Nu acum, însă.

Versuri. Dar asta... când va fi time for another cartoon.

Toate însă sunt, cum au mai fost, gâlceavă când nema putirintă. Ia încearcă să-ți imaginezi, nenică (vorba ăluia), măcar o fază sau măcar două vorbe pe care un tip le schimbă cu alt tip. Ai să vezi ce-i ăla realism și cu ce se mănâncă narațiunea clasică. Ți-ar mai cădea puțin nasul.

Dacă lipsește ceva formulei mele, e o structură fanatică. Să fi fost un fanatic, eram acum incomparabil mai sus. De asemenea, nu mi-ar fi stricat o memorie măcar normală și o inteligență brici (a mea e doar briceag). La activ? Un fel de încăpățănare de bulldog. Dă-i înainte, pereat mundus.

19 oct. M-am tuns foarte scurt. N-am mai arătat așa de la 18 ani — și chiar de vârsta aia mă simt. Acum e cerul acoperit, e frig, Ioana e-n toane proaste și ascultăm „Take a Walk on the Wild Side“. Ieri am văzut pe Internet câteva culegeri de povestiri niciodată publicate oficial de Salinger (fabricate sau furate?), ca și o stranie ediție, zice-se oficială, cuprinzând vreo cinci povestiri, dar în... japoneză...

20 oct. Vis emoționant, în care scriam un poem. Eram în fața unei porți de metal negru, seara, abia se mai vedea. Dincolo de gard era o curte și-o casă veche. Am început să scriu pe poartă, cu creta. Cred că începea așa: „Seară de toamnă / Melancolie“... îmi dădeam bine seama că versurile sunt banale, dar ele nu erau cuvinte, ci scriam parcă direct cu emoții, iar cuvântul „melancolie“ era chiar acea lume de foarte adânc sub pământ. Urmau câteva versuri despre gura unei femei, și totul se încheia cu „Lună plină“ sau „Lună rotundă“. Îmi priveam apoi poemul, dar nu-l mai puteam citi, pentru că se-ntunecase de tot. Încercam să-l recit din memorie, dar acolo totul era aleatoriu și confuz. La trezire mi-am adus aminte de alte vise, în care scriam discursuri lungi, poeme, cine știe ce alte texte, pe garduri, și mai ales pe asfalt, și literele se lăbărtau și se ștergeau, îmi dădeam seama că n-a mai rămas nimic din ele. Apoi am visat că vorbeam

(cuiva) despre păianjeni, spuneam „tarantulele, de exemplu, au creierul cât un sfert din corp, și totuși nu sunt inteligente“; vorbeam apoi despre scorpioni.

Mă relaxez. Azi nu lucrez la roman. Încerc să nu-mi pierd cumpătul în pustietatea asta. Vreau să mă dau înapoi cu un pas, cu zece pași, și să privesc amestecu-ăsta de linii și culori — da, și volume, și hipervolume — la care muncesc, căci am fost până-acum ca un pictor miop, cu nasul aproape atingând mortarul umed, desenând acolo firișoarele de păr și stropii de sudoare de pe gâtul lui tata Noe, și moleculele ce le compun, fără să-mi pese că va trebui să pictez tot corpul lui, și toată arca, și tot oceanul și, departe, o geană de pământ și, deasupra, un deisis cu sute de personaje din Biblie, și că fresca este atât de amplă încât n-o cuprind cu privirile.

Sunt pe un punct al planetei, pe fundul oceanului planetar. Văd copaci ruginiți de toamnă și case vechi. E foarte liniște. Mai departe e sistemul solar, mai departe alte sisteme, altele... Aș vrea să fiu eliberat de orice griji materiale și să pot începe să Te cunosc. Printre griji — cea de a scrie, de a iubi, de a fi om... Aș vrea să ajung vreodată unul dintre acei oameni singuri care încearcă să înțeleagă.

22 oct. Citesc o antologie de proză scurtă maghiară, deocamdată nu cine știe ce relevantă — e și-ntr-o imposibil de corectă franceză. Mai am, în românește, cărți și fragmente din Kukorelli, Esterházy și Nádas. E o duminică plină de lumină, turlele de biserici sclipesc, cerul e de un albastru tare, împăienjenit de crengi cu foi veștede. Azi sunt lenș, plutesc în josul apelor. Cred că-ncep să mă trezesc dintr-un fel de congestie — provocată — a minții, să fiu mai lucid, să simt pământ sub picioare. Aș vrea să scriu o carte cu adevărat matură. Poate că abia după vârsta de 50 de ani (când voi fi autorul *Levantului*, *Nostalgiei*, *Poemelor* și celor trei volume masive din *Orbitor*) îmi voi permite, mi se va permite să scriu ceva cu adevărat minunat, ceva care să-nsemne cu adevărat foarte mult pentru foarte mulți oameni. Aș fi fericit să pot scrie, însă, doar ceva care să însemne mult măcar pentru mine. Mai sunt cinci ani și jumătate până atunci,

suficient să termin trilogia și s-o organizez cum vreau eu. Să dea Dumnezeu să iasă bine.

24 oct. E de necrezut cât de ușor basculez de la încredere la disperare și paranoia. Cât tremur interior, ce teamă mi-e că voi fi un dezastru. Ieri o simplă aluzie m-a întristat brusc și m-a făcut să mă văd ce sunt: un dizgrațiat, ale cărui eforturi, ca ale celui ce se afundă-n nisipuri mișcătoare, sunt cu atât mai ineficiente cu cât mai intense. Tentația abandonului într-un somn fericit între ghețuri devine uneori dulce ca a corpului unei femei. Ce se va alege din tot scrisul meu? De ce nu mai pot scrie, de ce nu mai sunt fericit sau măcar senin scriind? Chiar nu mai știu nimic decât că trebuie să merg mai departe, să închei, cum o fi, cartea asta ca să pot fi iar eu însumi.

Mă simt obosit, am ochii roșii, îngustați ca de febră, gâtul mă supără, mi se pare că am slăbit. Și mă plictisesc, viața asta e complet artificială. Sper să avem zilele astea Internet, să mai facem și altceva decât rutina asta de azil de bătrâni. M-aș bucura să poată veni Florin & Cecilia, ar fi câteva zile mai animate.

Mă gândesc tot mai serios la o plecare în America, for good. Dacă ar fi șanse concrete, dac-aș putea avea acolo o casă a mea și o slujbă, aș pleca imediat. La noi, là-bas, e o cauză pierdută. Poate c-am să fac oarece demersuri concrete.

Una dintre cele mai mari structuri din lume bazate pe și generate de inspirația pură. Echivalentul unui sky-scraper new-yorkez sau al unei termitiere. Dar au apărut fisuri peste tot, căci inspirația nu calculează rezistența materialelor, și mai ales a proiectantului. Nici cât pot duce culacii în spinare. Acum nici frazele despre nu mai rezistă.

28 (poate) oct. Bărbații ar avea criza de la mijlocul vieții din cauza involuției creierului, de trei ori mai rapidă la acea vârstă decât a femeilor. Simt asta pe pielea mea cât se poate de al dracului. Noptile nu mai adorm, stau cu ochii-n tavan și nu-mi vine să cred că s-a mai dus o zi. Cum să se ducă, dacă nici n-a existat, dacă n-am trăit, n-am simțit și n-am

imaginat nimic? Dacă nu va rămâne-n memoria mea, așa cum nu-mi mai rămân visele?

Plimbare cu Ioana prin oraș, pe malul Dunării și pe poduri la căderea serii. Fațade nesfârșite, baroce, neo-clasice și art-nouveau de-a lungul fluviului, biserici cu două turle de-o parte și de alta a frontonului, aer rece de iarnă, lumina coborând până la confidențial, fără nici un strop de roz în ea, lumină gri și rece de iarnă. Pustietate, piețe foarte vaste, cu clădiri stranii, deja văzute, vânt rece, o tristețe dulce cum n-am mai simțit. Acum e duminică, bat clopotele, e soare, vara indiană se lungeste. Ioana cascadează și răsfoiește o carte în dormitorul de sus. În rest — viață, o, life... „Că tranversez străzile și mă feresc mașinile, da eu nu mă mai feresc, că n-am la ce să mai trăiesc”, măi-măi-măi...

Lucrul, ani de zile, la o singură carte (dacă nu ești Musil și cartea aceea nu e însăși respirația ta, circulația și nutriția și reproducerea și excreția ta) îți consumă creierul mai mult decât orice altceva, până și decât deprivarea senzorială. Cum voi termina (într-un an?) O. 2, o să-ncerc să fac ceva cât mai diferit — chiar balet sau pus bombe — ah, visul dreptei simple al unei cărți pe care s-o citească plângând și Magda Cârneci, și femeia care-i face curat... Un băiat iubea o fată, un iepure, un alt băiat, pe ta-su, pe mă-sa. Dar nu borhot poetic, nu Ionel T. și Fănuș N. și Mircea C. Dumnezeule, o poveste! Dar trăiesc și voi mai trăi multă vreme într-un vid de evenimente, într-o lume extinsă dincolo de puterea mea de cuprindere, dar goală. Și, de fapt, nu se poate trăi și lucra decât în inversul ei, o lume mică și semnificativă, impregnată de sentimente adevărate. Dacă-ăș avea măcar dragoste de sine, dacă-ăș fi măcar egoist. Cred că ar fi grozav să fiu egoist, să-mi pese de mine, măcar de mine. Cât de mult m-aș iubi, ce mare dragoste am trăi noi atunci. Dar privesc în oglindă și zic: „Nu vrei să rămânem doar prieteni?”

1 nov. Ceruri budapestane cenușii. Foarte încremenite. În ultimele zile am avut chiar idei și am și visat câteva vise, dar le-am uitat pe toate. Mare, de neumplut, gol interior. Pe când treceam pe Lanzhid mă gândeam cât de mult o stimula prezența atâtor poduri rata sinuciderilor la maghiari.

Dunărea, dedesubt, nu pare mereu chiar așa de rece și de ostilă. Dar curba podurilor e așa înaltă... E ploaie, bat niște clopote. Eu scriu în fiecare dimineață, ca într-un vis. Uneori termin cele două pagini înainte de a mă fi dezmeticit bine. Cafeaua nu-mi mai folosește. *The Coffee of Exhaustion*. Ceva în textura copacilor îngălbeniți și a caselor vechi, cu fațade posomorâte, îmi aduce aminte de Voila, de pădurea aceea aproape mitică pentru mine și de atât de enigmatică infirmerie. Nu știu când și dacă o să apuc să scriu despre asta, și, oricum, oricum, mi-e silă până la nu știu ce, la nebunie de „universul ficțional al lui M. C.”, fuck, fuck, fuck him.

Screen-saver cu pești exotici. În trei caiete o să-mi încapă romanul. Unul cu pitici pe el, celălalt cu o copertă de lac roșu-neagră, iar al treilea încă inexistent, sau așteptându-mă undeva, sub altele la fel, sau nefabricat încă. Măine mă-ntâlnesc cu Kukorelly, căruia-i dedic acest alineat.

9 nov. Am întrerupt scrisul, de o săptămână, după ce am „terminat” partea amsterdameză (vorba lui Catana: „ca dracu, taică, ca dracu”). Cine-ar putea înțelege vreodată ceva din ea? Eu în nici un caz. Aștept — și-o să mai aștept vreo 20 de ani — să-mi fie explicată. Un singur fapt pare limpede, deși n-a fost intenționat: ambele personaje din astea 300 de pagini sfârșesc amputate de sex, castrate, sterilizate. Cel ucis este timpul, polul vegetal. Totul, firește, depinde de partea centrală, care-ar trebui să fie cu totul altfel, dar pentru care încă nu găsesc energie, nici din creier, nici din corpul meu tot mai obosit.

„Cariera mea literară” nu mă mai preocupă. Zilele-astea m-am simțit foarte detașat de toate temerile și resentimentele mele obișnuite. Nu-mi mai pasă câți bani dau cei din țară pe mine și nu mai vreau să fac gaură-n cer în afară. Aș vrea doar acea glorie pe care Kafka o simțea câteodată împovărându-l ca un prea greu efod de mare preot. Să-mi placă pagina *asta*, pe care-o scriu acum. The rest? Not even dross.

Sunt foarte curios cum va arăta jurnalul meu tipărit. Asta chiar mă emoționează. Căci nu mi-l închipui decât acolo, în caietele alea care putrezesc încet, fără lumină, în dulapul bibliotecii. Vor reuși ele să comunice ceva (sau cu cineva)?

Va musti-n ele ceea ce odată era sevă vie, prelinsă direct din pituitara mea? Nu mi-l imaginez sub 500 de pagini, pentru că are nevoie de spațiu ca să respire. Și-i trebuie și o prefață, pe care-o s-o scriu după prima recitare a acelor caractere cu sau fără serife. Boustrophedon.

„E de necrezut cât de adânc am putut coborî” și „e de necrezut cât de mult am decăzut” — sunt fraze echivalente? Care-i legătura dintre ele? Cât decazi când cobori în tine însuți? Decădere, decadentă, profunzime. Și din străfunduri voi striga, voi chema, Te voi chema. Numai din acel punct unde am atins fundul focului și-al apei cu palma. Chiar acea atingere e chemarea, căci lucrarea în slăbiciune se desăvârșește, și unde e hoitul, acolo se vor aduna vulturii. (De la o vreme e o mare mișcare în gândirea mea. Încep să cred că încep să-nțeleg, și asta e înspăimântător.)

Soare blând, nori pufoși, toamnă lungă și dulce peste Budapesta. Nu se-ntâmplă mai nimic la Collegium. Inși adunați întâmplător, plăcuți și mobili ca într-un vis. Multă vorbărie-n engleză, drumuri prin oraș. Dimineți cu cafea și scris. „Lucru”. Voi pleca peste o lună la Berlin, nu prea știu de ce. Voi face pân-atunci câteva lecturi, voi întâlni oameni (care vor fi mirați de insignifianța mea, căci mintea mea refuză să pornească în situații mondene). Autor român. Când vine vorba despre România se uită toți spre mine. Atunci zic și eu câteva vorbe.

Noaptea trecută am visat suspect de mult și de puternic. Ca și acum două nopți când, de mână cu Ionuța, căutam Tântava. Autobuzul ne lăsase în mijlocul unei incredibil de mari găuri de excavație, cred că de câțiva kilometri pătrați. Un pământ roșu, ca de pe Marte, era pe fundul ei, și pe el înaintam spre marginile abrupte ale gropii. Dincolo de margini, foarte sus profilate pe cer, se vedeau câteva aglomerări minuscule de case țărănești. Care o fi fost Tântava? Urcăm costișa și ne pomenim pe un drum. Și deodată era noapte, Ionuța dispăruse, iar eu eram singur sub stele.

Iar noaptea asta am avut, esențial, două vise. M-am trezit după primul, gândindu-mă să scriu o povestire pornind de la el. Eram la școala 41 și treceam printre bănci, verificam temeile elevilor. Avuseseră ceva de desenat din lecția prece-

dentă. Fiecare desenase ce-i trecuse prin cap. Dar mi-a atras atenția una dintre eleve, cu o figură atât de cunoscută mie (mi-a fost într-adevăr elevă: o fetiță bună și chinuită, care avea patru frați mai mici de care trebuia să aibă grijă, și totuși își făcea mereu temele): ea desenase, neverosimil de realist, un ciorchine de struguri cu boabe mari, galben-verzui, pe o farfurioară. Era atât de bine desenat, că am rupt o boabă și-am crăpat-o, în gură, între limbă și cerul gurii, simțind dulceața soiului Afuzali. Abia apoi mi-am dat seama de fraudă: fetița pictase un ciorchine de struguri direct pe un ciorchine adevărat. Pe fiecare boabă pictase o boabă, pe codiță o codiță etc. M-am trezit și mă gândeam ce idee bună pentru o povestire: o trimiteam acasă să vină cu taică-su, și ea-l aducea, dar nu era el cu adevărat: pe tatăl ei, fetița îl pictase pe tatăl ei. Fața pe față, mâinile pe mâini etc. Știam și cum aveam să încep: „O vreme am fost profesor la o școală generală de la capătul Colentinei.” Eram entuziasmat de idee.

Când am adormit la loc, am visat ceva nebunesc. La început veneam pe Ștefan cel Mare (stradă însorită și cu acel ceva imposibil de descris care arată că lucrurile s-au petrecut demult, că strada e veche, de dinainte de lărgirea ei) cu M. Nedelciu, foarte tânăr și drăguț. Eram confuz, căci știam că a murit, nu-nțelegeam ce se-ntâmplă. Totuși traversam, cu el, discutând prietenește, aleea Circului, dinspre blocul cu restaurantul Hora către cel alor mei. Cândva, în cursul acestei plimbări, Nedelciu s-a transformat în F. I. Acum îl țineam cu brațul după spate, era mult mai înalt decât mine, cum și e în realitate, și purta o cămașă verde. Plângeam, căci știam acum că murise, ciudat, mergeam pe lângă el și totuși murise... Am ajuns acasă singur, erau câteva femei acolo, în bucătărie, nu știu cine, iar eu vorbeam cu ele și, totuși, nu mă gândeam decât la moartea lui Florin. Deodată mi-a trecut prin minte că Florin, spiritul lui, era acolo, și că am putea comunica. Le-am spus celor două tipe: „pot dovedi că Florin e aici!”. Și l-am chemat pe nume. Atunci perdeaua de la geam s-a umflat puțin. Ne-am înfiorat cu toții. L-am mai chemat o dată, și perdeaua a-nceput să se zbată, deși geamul era-nchis. „Vedeți? De-acum nu ne mai

putem îndoi." Mi-am dat seama că dacă lipeam urechea de geam, puteam auzi, foarte slab, în vibrația sticlei, vocea lui Florin. Am conversat puțin. L-am întrebat dacă vrea niște pepsi, și-am început să torn câțiva stropi pe geam. Vocea a-nceput deodată să țipe disperată (deși la fel de slab și de îndepărtat): „Prea mult! Prea mult". Erau țipete sfâșietoare, ca de infern. Apoi m-am gândit ce soartă-l așteaptă, și știam că vor încerca să-l pună-n același cavou cu nevastă-sa ...

În aceeași noapte m-am trezit deodată brusc, cu un țuiut în urechi violent, și eram lucid, ultra-lucid, de parcă nici n-aș fi dormit vreodată. Mi-e frică de asemenea treziri.

Citesc din nou din Biblie, în fiecare seară, și nu mai am nici un dubiu, e așa cum crezusem, și totuși detaliile sunt de o stranietate nelimitată. E o mixtură de tehnologie în parte inteligibilă și de un fel de baroc aztec. Ornamente străine spiritului nostru, manevre ininteligibile, opacitate discursivă fără speranță. E ca în space-operas: tehnologie și Ev Mediu într-o lume imposibilă. Îmbinare de dragoste și tiranie, de manipulare și încredere. În primele cărți ale lui Moise e esențialul, marele mister, atât de greșit interpretat, al întâlnirii a două umanități care au evoluat inegal și diferit. Nu mai încap nici o-ndoială. E o mare operație eugenică, o uriașă în-sămânțare pneumatică a umanității. Și azi se arată roadele. Etc.

10 nov. Fumul aromat de la arderile de tot sunt numite expres „pâinea lui Dumnezeu". Totul trebuie reluat și refăcut arheologic. Ce poate, mă-ntreb din nou, să însemne „viața trupului este în sânge". De ce nu trebuie consumat sânge? De ce „ispășirile" se fac cu sânge? De ce preoților li se însemnează lobul urechii, degetul arătător și degetul mare din partea dreaptă cu sânge? Ieri, pe când urcam treptele bastionului, sub vastul cer budapestan, albastru și plin de nori ca de vară (pe când azi e înnorat și ploios), m-am gândit să încep să strâng material pentru o carte, să strâng și zece ani, dar să pot începe cândva lucrul la ea. Despre ce se povestește cu adevărat în Biblie. M-am oprit pe trepte, am întors fața spre cer și am spus cu voce tare „Iată-mă!" Niște japonezi făceau poze puțin mai departe. „Close up, close up", striga una.

Va trebui să selectez toate contextele în care apare Dumnezeu (sau îngerii săi, sau ființe enigmatice ca „oamenii lui Dumnezeu” sau Melhisedec, preot în veac), avatarurile și reconfirmările imaginii sale — căci aspecte multiple ale unei lumi străine: oameni, nave, instalații, au fost numite cu numele lui. Va trebui să-nțeleg sensul concret, pragmatic a ceea ce pare un ritual (și s-a perpetuat ca un ridicol set de imagini și acte fără sens în preoția iudee și creștină). Totul converge către ideea unei energii benefice, „slava” care „sfințește” tot ce atinge, și care emană din „nor”, umple casa în-tâlnirii, se revarsă peste capul uns al preoților, peste hrana lor, dar ucide fără milă, mecanic, tot ce e străin, „neconsacrat”, de parcă ar fi vorba de două entități diferite: una inumană, reactivă la anumiți stimuli externi, cealaltă apropiată de oameni, doritoare să-i apere de cea dintâi. Despre cum funcționează prima (poate) ar putea da o idee faptul că, atunci când s-a luat din duhul lui Moise și s-a turnat peste cei 70 de bătrâni, duhul a venit și peste cei doi care rămăseseră în tabără, ceea ce sugerează că fiecare izraelit — și erau 600 000 de bărbați —, era înregistrat undeva și, dacă numele lui figura pe o listă, era detectat oriunde s-ar fi găsit. (Să fi fost oare vorba într-adevăr de două entități: „Dumnezeu” — ne-uman, străin, primejdios pentru oameni, să zicem un produs tehnologic complex sau o ființă vie diferită de modelul uman — și oameni, poate modificați, dintre cei „răpiți” de-a lungul timpului (Enoh și toți ceilalți, ceea ce-ar explica revenirea lor sub diferite nume, în diferite epoci?) Mai există și „îngerii lui Dumnezeu”, precum cel care-i conduce pe evrei în pustie, norul-stâlp de foc. El e diferit de Dumnezeu însuși, care se coboară uneori de asemenea într-un „stâlp de nor”. Adevăratul Dumnezeu, pe care Moise, Aaron și bătrânii l-au văzut pe Sinai de departe, pare a fi, totuși, uman și e identic cu ființa văzută de Ezechiel: trupul seamănă cu al omului și are sub picioare „ceva ca o lucrare de safir”. El vorbește față-n față cu Moise, „ca un om cu prietenul său”. Dar e posibil și ca unii dintre acești oameni să fie un fel de mijlocitori sau traducători, recrutați dintre băștinași. Sigur, totul pare foarte vulgar: teorii paleo-astronautice etc. Totuși, oricât de copilărești ar fi, aceste interpretări

sunt, în mod sigur, cu mult mai aproape de adevăr decât interpretarea mistică și simbolică a faptelor în bisericile tradiționale, simple rătăcirii, reluări ritualizate ale unor gesturi și imagini altădată funcționale. Biblia pare, de fapt, a exista ca o enigmă ce nu poate fi rezolvată decât când s-au realizat niște progrese, poate așteptatele roade ale procesului eugenic. Într-un fel, ca piramidele sau lespezile de la Baalbek.

Plouă, dâre subțiri de apă pe geamuri. Cerul e atât de întunecat dimineața asta, încât, sub el, casele strălucesc ca în plin soare.

11 nov. Mă urmărește o frază citită nu știu unde: „...și acum, iată-l acolo, arătând absurd de tânăr...”

Într-un test de personalitate, mi-a ieșit ca trăsătură esențială răbdarea. Un ins calm, echilibrat, înțelegător, „care nu va face valuri niciodată”. Contradicția lui Cărtărescu: căci în banalitatea și conformismul firii mele — care se arată peste tot — există o forță ascunsă, care-ar fi rămas ascunsă și față de mine dacă n-aș fi scris. E un punct care doare și arde acolo-năuntru. O sferă de apă cu miez de foc. Și lucrul-ăsta nu poate rămâne ascuns, căci uneori miezul topit se extinde până la marginile ființei mele, până la piele, cornee și unghii, și atunci devin, eu întreg, miezul de foc al unei lumi de apă.

Azi-noapte am trecut pe lângă cea mai frumoasă noapte din lume. Lună plină, cer uriaș. Dunărea încărcată de lumini tremurătoare, Budapesta iluminată ca într-o fairy tale, podurile tivite cu lumini ce șerpuiesc în apă... Reflectoare îndreptate spre cer. Întorcându-te acasă, prin minunea asta a lumii și vieții tale, lângă o femeie hiperfrumoasă care te iubește. Iar tu fiind nimeni, nimeni, incapabil să simți noaptea și fericirea ei pentru că simți că ești nimeni. N-ai meritat nimic din toate acestea pentru că ai crezut că nu le meriți. Nu te-ai putut bucura de ele pentru că ai știut că nu te poți bucura. Și totuși câtă fericire și zâmbet copilăros îmi dai tu, Ioana. Abia aștept să ieșim la plimbare prin toamna asta de aur care nu se mai termină.

Am întâlnit câțiva oameni, Kukorelly (al cărui prim gest, probabil freudian, a fost să răstoarne pe fața albă de masă

un pahar plin cu vin roșu) și Réz, un bătrân evreu din simpatice galerii Croh, Cornea, Mugur... Probabil că-l voi revedea și pe Esterházy. Nu voi ajunge, desigur, la pretendentul la Nobel Nadas, dar vreau oricum să-l citesc. Cât de iubiți și de admirați sunt ei. Cât de mult sunt eu detestat în țară. Poate pe drept cuvânt. Voi merge la Pécs, îl voi cunoaște în fine pe Csiki — a cărui singură povestire pe care o știu mi-a plăcut —, voi pleca la Berlin unde-l voi cunoaște sigur pe G. Konrad, poate și pe alții. Vor face cunoștință cu lipsa mea de personalitate, cu afabilitatea mea de proaspăt admis, cel mai mic în semnificație, printre strălucitorii centropeni. Voi deveni, poate, cu timpul, românul *comme il faut*, care nu te contrazice, care stă cuminte în colțul lui, mai la fereală, în spatele plăcuței cu România, unde oricum trebuia să stea cineva. Și pentru asta cei din țară ar fi-n stare să mă sfâșie de viu. Ca să termin aici cu activul șederii la Budapesta (la pasiv e un singur mare item: nu mi-am găsit drumul cu nefericita mea proză), să mai scriu că voi ține un seminar despre postmodernism și literatura maghiară (pe care am cam lăsat-o baltă în ultimele zile, dar vreau s-o reiau) și voi face o lectură, nu știu deocamdată din ce, ar putea fi chiar versuri.

Va trebui, la capătul zilelor ăstora de întrerupere a scrierii, adică, probabil, cândva peste o săptămână (dar și între timp), să găsesc puterea să meditez la ceea ce scriu, să merg până la capăt, chiar până la a mă-ntreba dacă merită să continui. Slavă Domnului, deocamdată, cu toată deruta și dezamăgirea mea, simt că merită, dar rămân o mulțime de lucruri mult mai puțin radicale și mai importante. Voi intra în miezul cărții. *Ce va fi acolo?* Sunt o sută de decizii de luat. Acum nu mă simt în stare nici să ating punctu-ăsta, mi se face rău doar când mă gândesc. Foarte, foarte densă va fi țesătura aici. Vor fi, concret, căsuțele nautilului, concentrare puternică pe părinți și pe *loci*: Silistra, Floreasca, Ștefan cel Mare. Nașa. Va fi Gavroche-ul de la șapte, al cărui nume nu mi-l aduc aminte (Jean?), cu cântecelele lui tâmpite. Va fi marele Herman, mai mare ca oricând. *The World According to Herman*. Va fi povestea lui de dragoste și povestea lui Mircea (?) cu rusoaica (Amalia?). Două flori pure tăvălite

prin noroi. Va intra iar Ionel (August Prostul al cărții). Și, atenție, va fi tema *corpului* și va trebui să se simtă asta (un poem central numit „corpul“?). Va fi mama la războiul de țesut, va trebui să mai apară Vasilica, vor trebui continuate temele tikitan, quilibrex și orbitor. Și totuși nimic nu va trebui fărâmițat, ca pân-acum. Va fi, poate, un singur mare bloc prozastic, o singură enormă mișcare. Cartea trebuie să înainteze, motivele să se cheme unele pe altele. Planul real trebuie să avanseze cumva. Despre iudei și fractali. Biblia ne povestește de Samson cum că muierea. Totul trebuie detaliat, poate ar fi nevoie de un plan cât de vag, dar asta în cazul meu e contra naturii. Dar după *Orbitor*, dacă voi fi ajutat să-l termin, voi scrie idile, bucolice, vodeviluri, fabule, rondeluri.

14 nov. Singurătate disperată azi-noapte în vis. Mă gândeam: „Dumnezeule, e doar noiembrie, nu mai trece o dată vacanța asta!“, în realitate mă simt bine, sunt odihnit și echilibrat. Mă sfiesc încă să încep faimoasa parte. Cred că pauza se va lungi la două săptămâni și apoi, ca de obicei, o să-ncep să scriu de frică. Bineînțeles, ce mă stingherește e că nu mai pot scrie de capul meu.

Ne gândim să ne retragem într-un loc frumos și pustiu, să ne facem o casă de țară (dar cu tot ce trebuie-n ea, incluzând Internet). Nu sunt decât câteva mici dificultăți, pe care nu le mai înșir aici. Cred că aș înnebuni acolo în trei luni sau mi-ar muri de tot mintea. Naiba știe. Nici în Colentina nu e mai bine, oricum.

Visez, ca de obicei, să scriu poeme, poheme... Dacă n-aș fi scris decât poeme azi aș fi fost nimeni. Proza mea m-a creat, mi-a dat un nume și o structură internă. Dar ea e în întregime poezie.

Trebuie să continue mai întâi planul prezentului scriiturii, cel mai slab și mai nedeterminat pân-acum. Ce-a fost: un ins s-a izolat la ultimul etaj al unui bloc turn și a-nceput să scrie un manuscris nesfârșit și ilizibil. Uneori îl vizitează mama lui și un alt ins numit Herman. Suntem în plin final al epocii Ceaușescu. Cel care scrie are aproximativ 30 de ani ('86). Dar nimeni nu putea „parazita“ pe atunci. Deci,

el va primi amenzi, până când părinții lui nu le vor mai putea plăti. Încep lucrările la Casa Poporului — o dată cu începutul volumului II. Bisericile sunt puse pe roate și mutate. Se dărâmă în fine și blocul de pe Uranus. Tipul (Mircea) se mută la părinți o vreme (?) și apoi e vizitat de securitate. I se confiscă manuscrisul și face o criză îngrozitoare. E mutat la spitalul 9. Intervine Ionel securistul, și i se dă manuscrisul înapoi. Mircea îl duce mai departe în ultimii doi ani ai lui Ceaușescu.

18 nov. Nici o știre de la cei din țară de foarte multă vreme. Pentru mentalitatea noastră de plugari sedentari, cel plecat e mort, dus pe ceea lume (nu altfel în povestirea lui Joyce). Vremea s-a posomorât de tot aici, crengile negre ale copacilor din parc sunt acum dezgustătoare, efectiv ca niște labe de păianjeni. Cerul e trist și plin de ascuțișuri de biserici. Mozaicul mesei de ping-pong din parc lucește de apă. Burează ușor. Sunt la Budapesta, la biroul meu din fața ferestrei care ajunge până la podea. Pe ecranul computerului meu trec peștișori exotici.

M-am simțit mult mai bine în ultimul timp, deși am slăbit și deși vremea e depresivă. Parcă am și dormit mai bine. Dar în mocirla minții mele se acumulează nebunia, crește peste diafragmă, îmi inundă inima, plămâni și creierul. Imagini compulsive diabolice îmi vin ca o vomă pe gât de câte ori citesc Biblia, de câte ori trebuie să mă smeresc și să cred. E insuportabil uneori.

Îmi trag răsuflarea înaintea mării plonjări în roman. Nu vreau încă să mă gândesc, ca să nu mi se facă frică. Dar sper ca în 7–8 luni să am volumu-ăsta-ncheiat, iar cam peste un an pe vremea asta să poată și apărea.

21 nov. *Une saison* (quelques jours, quoi!) *en Enfer*. Cu consecințe. Dar sunt atât de limpede acum. Je m'en — ca să merg mai departe cu franțuzeasca — fous! Je m'en fous. Bird și-a trăit toată viața prin baruri, aproape fără să știe cine e și ce-i cu el. Johnny. Se poate și așa, se poate oricum. Până la urmă — dar mi-e totuna. OK. Sunt la Budapesta („Eu sunt Domnul“).

Ceva dificultăți cu faptul că sunt român (și că sunt bărbat). E așa săcâitor să trăiești toată viața cerându-ți scuze. Cum îl chema pe dacul ăla nenorocit? „în nemernicia mea... le-am arătat romanilor drumul...” Și-apoi molfăind ciolanul cu poftă animalică. Bineînțeles se poate ajunge și până acolo. Și până colea, la Canossa.

În timp ce nevastă-sa era pe moarte (sau chiar murise), un tip din *Pastures of Heaven* citea cu mare plăcere, la căpătâiul ei, din nu mai știu ce istoric latin. Apoi, când și-a dat seama de situație, s-a întristat foarte tare, dar tristețea lui a ținut doar cinci minute. „What – you – mean – by this?”

Cum am ajuns în josul paginii, mă gândesc să las restul deșteptăciunilor pe altă dată.

26 nov. Mi-am schimbat locul. Scriu acum într-o cămăruță cât o celulă de pușcărie, albă, cu un pat îngust, o masă și-un scaun. Mai e și o etajeră de cărți, aproape goală. Pe două ferestre din fața mea, fără gratii, se vede ploaia țărâită, iar dincolo de ea, foarte aproape, două case vechi, cu fațade galbene și albe, cu balcoane pustii, în care aproape c-aș putea sări. Se vede, sus, și puțin cer, între coșuri și geamuri de mansardă, se văd acolo uneori păsări (ciori) trecând în zbor. Tristețea, dezolarea ploii. Toamnă adâncă aici, la Budapesta, unde stau de-atâta vreme, cu sentimentul mereu reiterat al epuizării și sfârșitului. Zidurile au crăpături, petice de tablă, tot felul de răsuflători, și sunt pline de ferestre înalte și înguste, cu jaluzele trase pe jumătate.

Ar trebui să reiau scrisul, dar sunt extrem de obosit. Pornește de la inimă, îmi îngreunează oasele, spinarea și ficatul. Minte (după cum se vede, drag cititor) nu mă ajută, ceea ce nu e surprinzător. Cât timp n-am scris am trăit un fel de vid senzorial în care s-au îngrămădit orori și himere. Sex, frică și nebulie, în rafale și vârtejuri. Fără-ndoială, dac-aș fi singur și de capul meu aș înnebuni. Atât de adânc înfundat în closetul interior (fecalele și aurul nu sunt identice, alchimic și psihanalitic? constipația și diareea nu sunt păcatele dantești ale zgârceniei și risipei?), între prezervative folosite și bucăți ude de hârtie igienică, și privind de-acolo, îngropat pân-la bărbie, prin tubul plin de clisă și viermi,

către scaunul găurit de deasupra, și nevăzând nici măcar stele, ci păianjeni negri încremeniți pe scândurile closetului dat cu var. Scrisul mă apără totuși, oricât de chinuitor ar fi, e ca ritualurile marilor obsedați: ridicol dar vital, pentru că el oprește angoasa.

Drum la Pécs, târg medieval turcit și recreștinat, acum orașel turistic bine întreținut. Centrul istoric e galben și melancolic, cu olane roșii, cu forme naiv-baroce. Sunt biserici catolice și reformate, sunt și moschei. Casele sunt pastelate, spațiile verzi umede și ruginite de toamnă. Sunt muzee, Vasarely și Csontvary (amestec de geniu și stupiditate ca mai toți naivii, dar cu câteva pânze în care geniuul e aproape pur și cvasisurrealist: favorita mea înfățișează o piațetă făcută ca din piese de ARCO, un turn purtând în vârf un mare și hipnotic cadran albastru. Alta, cu o clădire stacojie aflată sub drumul pe care pășește observatorul și cu un golf azuriu, pare o prevestire a visului meu de acum câțiva ani, cu „Milano”. Dar nu cumpăr păsările și cămilele și turcii și arabii lui, deși le înțeleg ideea: să pictezi cu bucuria unui copil), ceva artă contemporană — deloc neinteresantă —, ceva clasici ai avangardei și modernității. Dar arta secolului ăsta e frustrantă și previzibilă. N-aș putea trăi la Pécs, dar nici în altă parte. De mult nu mă mai simt nicăieri acasă. Poate că drumuri foarte lungi, în America de Sud, Noua Zeelandă sau în miezul galaxiilor — poate așa va fi viața mea.

Citesc foarte distrat (căci internetul m-a distrus în ultima vreme) câte ceva din Joyce — bordelul, noaptea valpurgică, târfele, Stephen *hero* și Bloom marele, tarele, soarele — și aș vrea să reiau Pynchon. Nu prea am răbdare să mai citesc unguri. Îi cam înțeleg și pe occidentali că e greu să fii interesat de povești care se petrec în locuri cu nume străni între oameni cu nume și mai străni, și care reacționează străniu de tot în împrejurări complet obscure. Decât Tanderi mai bine Robbe-Grillet, măcar e de-al nostru și nu ne poate face pocinoguri canonice.

27 nov. Am reluat O. 2 și sper să-l duc la capăt în vreo 7–8 luni (id est iunie–iulie). E bine să scriu când sunt odihnit

și să nu-ncerc altfel. Sunt părți grele în continuare, de fapt îmi trebuie puteri supracărtărești ca să fac/facem lucrurile cum trebuie. Scriu iar în absolut, fără să-mi pese de nimeni. Ideal ar fi să fiu adolescentul de acum 25 de ani cu puterile de-acum și harul de peste încă 25.

Nefericita țerișoară și-a semnat singură, ieri, condamnarea pentru atât de multă vreme, încât poți spune „eternă”. S-a terminat cu iluziile. De-acum sunt două căi: trăiești acolo, conștient de consecințe, sau fugi. Fight or flight. Din fericire, avem un an de așteptare înainte. Voyons (la machine tourner, les cerveaux sauter...)

28 nov. Scriu foarte slab; din fericire merge și așa în partea la care lucrez. Am ieșit, în fine, la suprafață, în plină epocă Ceaușescu.

Mai departe o viață haotică, la fel ca și visele, fără nuclee limpezi și fascinante, sau măcar semnificative. Nu par să vreau nimic, nu mă interesează cu adevărat nimic. Nu am credință, și nu știu cui să mă rog să mi se mărească credința. Sunt coaja aruncată la gunoi a fostului M. C. But I'm alive anyway.

Cred că mi-e dor de București. De imposibil de fericitele primăveri de atunci. Am fost fericit din multe motive, și de fiecare dată în orașul acela care s-a schimbat și de care acum mi-e frică. Mi-e dor de Bucureștiul de-atunci, singurul în care-aș putea, în care pot fi fericit, și care mi-e închis acum pentru totdeauna. El își arunca altfel lumina pe fața mea: acum, fără lumina asta, sunt doar un *autor român* rătăcitor, fără centru, fără casă, fără importanță, nici în propriii lui ochi. N-a mai rămas din mine decât un fel de instinct vital, asemenea foamei și dorinței sexuale: simt feromonii paginii albe, știu că voi naviga spre burta ei.

2 dec. Budapesta pierdută în ceață. Ioana scrie jos, la computer, eu aici, în celulă, cu draperiile trase și veioza aprinsă. N-am putere să exist. Nu văd nimic în viitor; dac-aș putea vedea măcar în trecut. Vom merge înapoi la Berlin, vom avea un uriaș an înainte, pe strada Storkwinkel, pe lângă Kurfürstendam, vom încerca să trăim și să scriem. „Acasă”

va deveni, încet, un cuvânt fără sens pentru noi. Dacă lucrurile au să meargă prost în țară vom trăi, tot restul vieții, printre străini, vorbind limba lor și trăind traiul lor. Cu viața ruptă-n două ca o rămă și-ncercând străvechiul truc cu regenerarea. Nu-mi va fi, cred, prea greu, căci sentimentele mele sunt acum boante și, în loc să taie-n carne vie, lasă doar urme vinete și umflate. Încă nu înțeleg că sunt matur și că jocul s-a terminat.

N-am mai citit de mult, mi-am lăsat baltă planurile și m-am afundat din nou într-o trăire virtuală a vieții. Fac față cu naturalețe obligațiilor de autoreprezentare, adică accept, zi de zi, să nu exist, să uit că exist și că am existat. Alții sunt călcați de mașini. Alții mor de groază în război. Eu socializez liniștit.

7 dec. Screw the roses, send me thorns.

Ar exista în creier „God modules“, cluster de neuroni care permit experiențele religioase.

Scriu într-o poziție imposibilă din cauza unei acute dureri de spate. Sunt extrem de obosit, și obligațiile (conferințe, întâlniri etc.) nu se mai termină. Azi am scăpat însă de cea mai grea dintre ele: seminarul de două ore ținut în engleză. Aș da orice să nu mai am nimic de făcut în seara asta, dar mă așteaptă încă o întâlnire, încă două ore de conversat în engleză și de băut bere.

17 dec. După 10 zile de la ultima însemnare situația e tot proastă. Decembrie a fost o lună imposibilă. Între timp am făcut un drum la Berlin, obositor și nu prea fructuos, am luat o gripă insistentă, am fost la conferințe și am făcut o lectură, în atmosfera ireală a orașului mohorât, unde a burat tot timpul. M-am întors acasă bolnav, Ioana s-a mbolnăvit și ea, casa a fost câteva zile un soi de lazaret lax și dezordonat. N-am făcut altceva decât să zăcem, să privim curgera norilor (aceiași la Amsterdam, la Berlin, la Budapesta — parcă am fi luat orașele la colindat în ordine alfabetică: urmează poate Caracas, Canberra... —, aceeași curgere pe ceruri albastre, aceeași suferință atroce de rătăcitor) și să ne curgă prin memorie norii colorați ai vieții noastre i/anterioare.

Acum, când scriu în cămăruța de la etaj (Doamne, ce e viața mea?), văd norii indirect, curgând în fereastra reflectată în piciorul nichelat al veiozei de pe birou. Acum e soare puternic, în miezul iernii ăsteia în care încă n-a căzut nici un fulg de zăpadă. Dar mă simt în altă vreme, acolo adânc, cu Marton (care scrie scrisori cu cerneala și grafia din secolele scufundate) și cu Sterne, într-o lume de film istoric în care, uneori, viscolește.

Medicamentele mă amețesc și-mi dau un fel de somnolență. Știu că ar trebui să citesc, să scriu, să fac ceva cu adevărată pasiune. Prefer să zac, supus suferinței ăsteia fără sens. Care nu se stinge, n-o să se stingă niciodată, pentru că ea este chiar întorsătura pe care-a luat-o viața mea. O nevroză blândă, constantă, luminând câteodată înșelător și tulbure ca un val într-o apă murdară. Neagră. Fără grație și ingeniu. Și cineva, de pe pod, scuipă foarte precis, atingând și înspumând paie plutitoare, ghemotoace de hârtie cu scrisul spălat în jegul negru. (Mintea mea nu mai poate să gândească.)

2001

18 februarie 2001 Acum trebuie să uit repede că mi-am dat la Humanitas o bucată masivă de jurnal, fiindcă altfel am să iau drept literatură ceea ce fac aici și n-o să mai pot scrie nici o literă. Mi-am trecut vremea în zona asta complet cenușie — vreme, blocuri, viață, tot (cu foarte plăcuta excepție a ieșirilor cu prietenii prin puzderia de bărulețe de care s-a umplut Bucureștiul) — lucrându-mi jurnalul, scoțând mult, prea mult, cred eu acum, din el, recitindu-l de câteva ori, fără să-mi pot face o idee despre noima lui și mai ales a publicării lui. Fiindcă, de fapt, aici întrebarea nu e, ca în cazul unei cărți de ficțiune, „e valoros“?, ci mai degrabă, „e oportun?“ Cum justifici, dacă nu prin vanitate, hotărârea de a-l publica, așa cum ți-ai expune în public radiografia, mândru că ai schelet și organe interne? Și cum se-mpacă un jurnal publicat antum cu ideea de autenticitate și de „neliterar“ care-ar trebui să stea dedesubtul oricărui jurnal? Îmi pot găsi multe justificări, dar nu destule. Publicarea jurnalului meu nu va fi însă, așa cum nu e nimic din ce-am publicat, un act de obediență la regulile și cutumele spațiului literar (lume și text), ci un act de forță, de forțare a unor uși încuiate. Spargerea zidurilor cetății pentru a-l primi pe învingătorul la jocurile olimpice avea și un sens simbolic: el însuși spărsese normele forței și agilității, adică modificase regula jocului. Dar ce Johnny Bravo ridicol va trece prin spărtură, parodiindu-l pe pugilist, pe atlet?

De o lună-ntreagă zăcem în București, cu bagajele făcute, așteptând să primim o dată vizele pentru Berlin. N-am lucrat, practic nimic, n-am scris nici la roman, nici în jurnal, și simt cât de greu o să fie să reiau scrisul. Măcar știu că ne

așteaptă 12 luni, timp aproape fără sfârșit (cel puțin privit din capătu-ăsta) de destindere și de lucru. Destul ca să pot termina, dac-o să-mi gădesc sursele și resursele, O II.

Sunt banal acum ca un clește de unghii. Cât am stat aici am trăit dezordonat, cu dimineți lălăite și seri la televizor, fără să-ncerc măcar să fac altceva. Am citit puțin, pe apucate (recunosc, nu mai văd bine să citesc, o să fie cazul de ochelari. După atâția dinți pe care mi i-am pus de curând — în paralel și în contact alegoric cu lucrul la jurnal —, continuă, văd, reificarea mea. Poate că n-o să ajung totuși ca V, deși viața este/ poate fi lungă), cărți științifice în general: fizică cuantică, antropologie, psihologie, dar și vreo două romane și ceva fragmente kafkiene. Parcă le-aș fi aruncat pe toate într-o apă neagră. Nu mă mai țin minte, trebuie să mă reamintesc, să mă redescopăr sau să mă reinventez. Sunt ca marele paralizat care nu-și mai simte corpul de la gât în jos: la fel, din toată viața mea au rămas un prezent fantomatic, un trecut de diapozitive aruncate grămadă într-o cutie de pantofi și tot viitorul concentrat într-o singură imagine mentală: 12 luni la Berlin.

Scandaluri „di granda” cu ai mei à cause de Ioana. Ceva mai moderate cu Cristina. Stress foarte mare într-o vreme, dar lucrurile s-au aplanat. Apoi, amuzamentul cu „cărțăreștii”, cu care era să intru într-un proces. Până la urmă s-au transformat însă în „cărțurești”.

Într-o anchetă, un fel de joc de societate, *Orbitor* a ieșit pe locul 11 între romanele secolului XX (pe locul 7–8 după numărul de voturi) și putea ieși în primele 10 dacă nu lua voturi de la el *Nostalgia*. Nu-i rău pentru o carte ieșită de numai 5 ani. Patru inși au văzut în O. romanul secolului. M. C., ca auctore, e pe locul 9, onorabil, zic eu. Între cei în viață, al doilea după nea brebenel. Între cei de după război, cred că al treilea (Preda, Breban). Asta cred că arată nu cât de bun romancier sunt, că, slavă Domnului și vorba unui amic, încă n-am nici un roman încheiat, ci cât de jalnic și de pus-tiu e „câmpul literar”, chiar și după 1960).

3 mar. Scriu într-o cameră uriașă, orbitoare de lumină, din noua noastră casă berlineză. Am visat-o și azi-noapte,

transformată într-un palat (been there before) ale cărui camere tăcute și goale — dar cu ce mobilier straniu — le exploram câte una. Suntem aici de trei zile, vremea alternează între o iarnă mohorâtă și o primăvară strălucitoare și am făcut deja multe lucruri în folosul „firmei”: M&I. Partea oribilă e că am fost, și mai sunt încă, imposibil de bolnav, febră și dureri de oase, slăbiciune generală și neputință de a gândi, încât și acum abia pot ține pixul în mână. Din cauza asta abia dacă m-am putut bucura de minunatul oraș, la fel de liniștit, sincer și deschis ca întotdeauna. Vom sta aici, în Storkwinkel, în cele trei camere cu o suprafață (dar mai ales cu un volum) uriașe și literalmente inundate de soare, timp de un an de zile, fapt care nu ne sperie, ci ne trezește un fel de frenezie, ca la gândul explorării unei lumi străine. Dar pe noi înșine ne vom explora. Nu știu cum va fi, dar ceva în mine simte că va fi the time of our lives, că vom scrie fabulos și vom trăi cum ar trebui să trăiască ființele omenești ca să smulgă un zâmbet Dumnezeirii. Deocamdată sunt atât de minunate camerele astea văruițe alb, cu tavanul la o înălțime uriașă, ferestrele ocupând câte un perete întreg, orientate spre răsărit, de unde dungi și dreptunghiuri de lumină pură coboară pe mochetă și pe pereți, ecourile vocilor în spațiile astea în care te reîntorci în prima copilărie. O convalescență aici, privind pe ferestre copacii fără frunze, acoperișurile germane, țuguiate și-nzăpezite, cerul acum plin de o lumină gri și totuși puternică.

Scriu pe o mare masă de sticlă, pe care sunt aruncate numere masive din *Der Spiegel*, cu chenare roșii și ilustrații grotești (Goethe încornorându-se singur, cu degetele, în chip de Mefisto), peste care se arcuiește o lampă cu postament greu de fontă. Alaltăieri seară am fost la doi pași de premiul Nobel, și premiul Nobel era o combinație de chinez maoist și dandy rafinat, un tip Gao Xingjian, din care remarcabili erau doar pantofii de proastă calitate și mâinile cu adevărat delicate și frumoase, foarte timide, mult mai tinere decât premiul Nobel însuși. Nu m-au interesat teoriile lui despre teatru, mai ales că erau exprimate în chineză și traduse apoi în nemțește. Veniseră să-l vadă vreo 300 de inși, mulți chinezi, firește. Totul a avut însă un iz de falsitate și

jenă. Nici un vorbitor care l-a prezentat nu părea convins că bietul Gao era un scriitor adevărat, demn de supremul reflector. Iar el — cel mai puțin dintre toți.

Simt că aici vom putea lucra serios. E mai mult decât liniște aici. E un fel de anamneză. Simt cu adevărat că odată am trăit într-o casă ca asta, îmi amintesc lucruri pe care nu știu să le fi trăit. Dar sunt anchilozat de atâtea luni de nemîșcare și va trebui să reiau totul atent, fără grabă, prin exerciții ușoare, căci să-mi forțez acum mintea semiparalizată ar fi o malșansă. Aș da jos minunăția fără nici un câștig.

Nu facem decât să rescriem, iar cei mai buni dintre noi reușesc să rescrie cărți care n-au fost scrise niciodată.

Sunt foarte jos, premisa necesară dacă vreau să ajung din nou foarte sus. Și chiar vreau.

4 mar. Zăpadă neașteptată, rapidă și cu fulgi mari, peste un peisaj școlăresc, cu case scoțând fum din hornuri, cu copaci albiți, cu acoperișuri în trepte. În crengi — păsări mari și negre. Ferestre negre și umede, cu câte-o perdea atârnată neglijent. Iar acum ninge mai lent, de fapt direcția și viteza se schimbă de la o clipă la alta. E o duminică tăcută, foarte albă, eu realmente nu exist, sau sunt doar amintirea zăpezii care cădea odată dincolo de Ștefan cel Mare, peste maghernițele negre și „vilele” verzi și roz, suite unele peste altele până-n zare. Cerul e aici, însă, altfel decât atunci, un cenușiu mat cu o idee de violet în apa lui înghețată. În camere atât de mari ca asta în care scriu singurătatea sporește exponențial. Cum ar fi să fiu din nou (ca-ntotdeauna) singur pe lume? Să am țeasta plină de vocea mea?

Sunt convalescent, foarte slăbit de boală, amețit și bucuros de nemîșcare. Mă simt leneș, gata să somnolez ore-ntregi la căldură privind globul alb ce atârnă enorm de sus în tavan, ca în spitalele și școlile mele. E infirmeria de la Voila, e o lume atât de veche pe punct de a exploda. Mi-e somn, sunt cumva fericit.

Ah, și tot așa ninge în Dudești-Cioplea, la Tanti Sica. În fundul curții se ridicau nămeți mai înalți decât mine, munți de zăpadă vălurită, neașteptat de albastră noaptea. Săpam în ei tunele și cazemate, cu mânuțele roșii, umede o clipă,

ca apoi să se usuce instantaneu de fierbințeala palmelor. Azor avea și el blana înghețată, cu părul aspru încălțit în toate direcțiile, cu ochii lucind roșii în amurg. Când se-ntuneca aproape de tot eram tras cu sania pe străzi tăcute, printre case bătute de viscol. Ajungeam, înfofolit și aproape adormit, în stația de tramvai, unde stăteam în mormane de zăpadă o vreme nesfârșită, până când namila neagră se apropia legănându-se pe șine și urcam în interiorul de lemn, mirosind a lemn proaspăt, unde adormeam în brațele unui tată uriaș și mă trezeam după un timp nesfârșit, în stația de acasă. Mergeam ca un automat de mână cu ei, urcam în liftul cu băltoace pe jos, tata descuia și deodată eram acasă, în lumea mică și singura adevărată. Tropăiam, ne scuturam de zăpadă, cineva-mi scotea căciulița și fularul, obrajii îmi erau înghețați...

Tanti Sica avea iarna, în loc de brad, un lămâiaș cu lămâi mici și galbene, țuguiate în partea de jos, pe care-l mai împodobeau cu nuci poleite, spirale de plexiglas și lanțuri făcute de Costel la școală din hârtie colorată, lucioasă. Lămâiașul se afla în dormitorul mereu înghețat, căci acolo nu se făcea focul. Noi stăteam în camera din față, unde soba duduia. Îmi plăcea la nebunie să fiu singur în odaia aia ciudată (cei-lalți erau la bucătărie) și să scotocesc în toate sertarele. Vitrinele erau pline de minuni: casete, cutii cu puluri de table, pești de sticlă. Mă jucam mult la mașina de cusut, îi desfăceam compartimentele pline de mecanisme. Sau mergeam pe culoarele dintre camere, înghețate și sumbre, pe ale căror geamuri se răsfirau fantastice flori de gheață... Acolo erau ghivecele cu flori, begonii și cereluși cu tulpini transparente, erau tablouri cu căței făcuți din lână colorată... Ascultam, apoi, la radio, piese de teatru stranii, din care nu-nțelegeam nimic, iar când venea vremea de culcare, eram întins între cearșafuri țepene și mirosind a zăpadă, într-un frig înspăimântător. Mă ghemuiam acolo, așternuturile se muiau încetșor de căldura băiețelului care, cu ochii încă deschiși, mai vedea lumini palide pe tavan și mai auzea lătrături de câini, dar deja visa, deja aluneca în somn. Iar afară ningeă toată noaptea, și a doua zi totul era acoperit de zăpadă.

18 martie Vreme deprimantă la Berlin, dar nu sunt totuși deprimat ci doar somnoros, în ciuda unei cafele și a multă ciocolată foarte amară. Întoarcerea din Italia e ca trezirea dintr-un vis paradisiac sau dintr-un *trip* cu heroină și regăsirea celor patru pereți de piatră goală. Chiar cerul ăsta nemțesc, fără umor, din care pișorțește un fel de burniță, nu-ți poate aminti altceva decât un tavan de celulă, de pușcărie infectă. Aici nu sunt nici tavane casetate și aurite, nici acoperite de mii de figuri grotești, nici presărate cu statui și cu stele. E doar vreme de beție, de făcut sau de bătut copii sau, dacă ai aripi umede în spinare și un fel de robă încrețită pe trup, de stat cu capul în palme într-un atelier absurd, lângă un clopot, o oaie, un compas și un pătrat magic. Italia e altceva, și Tonio Kröger știa asta prea bine.

Roma nu mi-a plăcut prea mult la-nceput. Din mașina care mă aducea de la aeroport am văzut mai întâi periferii anonime, unde doar palmierii și pinii spuneau ceva despre ce-ar fi trebuit să fie. Au apărut apoi vile masive, gălbui și cărămizii, cu aceiași palmieri în curțile din față, cu obloanele închise. Sute și mii de cuburi greoaie, puternice, ocupând câte o „insula” întreagă, decorate și individualizate prin câte-o șarpantă barocă, o fereastră rotundă sau o poartă sculptată. Prima ieșire-n oraș a fost noaptea, când realitatea era galben-negru, sculpturile enorme de la Fontana di Trevi sau din piața Navona își arătau lăboaiile palide, zulfii ca melci de piatră și câte un sfert de față chinuită lucind în lumină, pe când restul se-nchidea-n întuneric la fel de puternic și de tăcut. Străzi înguste ca tunelurile, case mereu prea masive, edificii și biserici ca niște miniaturi uriașe, de parcă palatele din bucățele de lemn strunjit ale copiilor ar fi căpătat realitate. Curbele și volutele cumva prea geometrice, și din acest motiv răspândind în jurul lor ceva morbid, de machetă, și mai ales generând, ca niște motoare ale unei tehnologii străine, liniște și singurătate. Construcții noi peste construcții vechi, *din* construcții vechi, coloane știrbe integrate în fațade mai noi cu o mie de ani, biserici baroce între două case urâte de raport, cu marmura fațadei aliniată lor și lipită de ele... Dimineața, traversând Tibrul, altă perspectivă, spațiul mult mai larg, cerurile pline de lumină, pinii

stăpâni pe toate orizonturile, castelul San Angelo în depărtare. Orașul modern, inși tuciiuri cu ochelari negri, femei scunde și măslinii, cu buze groase, scutere peste tot, urlând și trecând peste tine, prin tine, magazine de lenjerie obscenă. Și, sprijinit de zidul oblic al Vaticanului, eu însumi cu ochelari de soare, în spatele unui grup de mici chinezoaice, la o coadă de o mie de oameni. Și Muzeul Vaticanului: săli după săli după săli, hectare de pictură bună, proastă și uluitoare, vârtej de fantasmе și inutilități și prețiozități mitologice, de alegorii, de nevroze și sâni și torsuri și fecioare și prunci și peisaje cu aceeași chiparoși și pini, cu aceleași ruine de marmură năpădite de ierburi. Popoare de magi târându-se la picioarele unui bebeluș, cirezi de boi uitându-se bovin din staul, stoluri de îngeri întinzând crini și anunțând vestea cea bună. Bla-bla-bla. Apoi, picturi pe care le-ai văzut de-atâtea ori în albume, încât ți se par legitime doar acolo: cum să vezi cu ochii tăi zugrăvelile subțiri ale lui messer Răfăilă: disputele filozofilor, Apolon și cu musele, îngerul orbitor ce-l eliberează pe Sân Petrea dăn dosul gratiilor... Incendiul în care dama cu ulciorul are brațe de luptător de circ. Pe culoare, hărți și tapiserii imposibil de mari și de scojite, statui la care nu se uită nimeni (tipi și tipe de piatră, testicule de piatră și câte-o puțulică zgârcită de piatră, fese între care anusul nu e figurat — cum știai și tu, Poldy), sculptură și pictură modernă mult urâtă — dar cu un Buffet excelent pe fond de foiță de aur — și, când deja îți vezi oasele piciorului prin gheată și pantaloni (tarsiene, metatarsiene, calcaneu, tibia, peroneu, toate din aceeași marmoră, căci avem toți statuia noastră interioară), ultima provocare, inevitabila și esențiala Capelă Sixtină, cu judecata sufletelor pe un perete (corpuri grele care urcă la cer, neanderthalieni într-o peșteră, vârtej de cărnuri și eșarfe în jurul Fiului, mai jos cineva cu o scară și cineva cu o piele de om jupuită proaspăt), în dreapta prăbușirea la fel de grea a corpurilor și diavoli nu cine știe cât de hidoși. Circuitul sufletelor în natură. Și multă carne pe suflete. Iar deasupra — culori foarte frumoase, geniu din care rămâne atât de puțin: pete de pigment pe tencuiala unui tavan. Adam, Eva, șarpele, Dumnezeu, arca... Aceeași poveste spusă de mii de ori, aceleași

greșeli grotești, îmbrăcate în frumusețe. OK. Tipi în uniforme, cu insigne și centuri (diagonale?), privind ironic mulțimile ce se holbează pe pereți, făcând câte un „Sssss!” ciudat de sonor pentru ca vreun grup de puști americani să se potolească. Și afară, în primăvara intensă, plină de portocali și pizzerii. Și rătăcirea, din nou, prin orașul de tencuieli sco-rojite. Străzi cu anticariate pline de scrinuri și statui, gelaterii, curți interioare enigmatice, cu câte un portal de zidărie și o scăriță cu ghivece de oleandri tânjind în umbră. Apoi conferințe, lansări de carte, prostii. Bietul meu *Travesti*.

Apoi, Firenze. Fiasco aproape total. Toscana nu m-a impresionat, din tren. Depozite și fabricuțe sordide. Case fără stil, ca pă la noi. Dealuri. Câmpuri. În compartiment, doi napolitani analfabeți, vorbindu-și dialectul cu mârlnăia pictată pe fețe. Căutau de lucru în altă parte. Vreme căinoasă, cer mohorât. La câțiva pași de la gară — Domul. Fără măsură, aproape ridicol de voluminos. Marmură pestriță, un fel de felii de grena și fistic pe zidurile colosale. Cărduri de turiști ca furnicuțele în jurul lui. Negri vânzând orice: brichete, ochelari, reproduceri de artă, fugăriți de poliție de colo-colo. Stau la o pensiune mizeră (dar scumpă), într-o odăiță demnă de Raskolnikov. Umblu năuc prin burniță, pe Ponte Maggiore, văd palatul Signoriei cu copia lui David în față (mai e și un Ercul foarte coios), apoi, ca viespea în fagure, intru direct la Uffizi, unde stau trei ore într-o lume, iarăși, de florentini, fecioare și îngeri, mulțumind unui Dumnezeu omniprezent că mi-a dăruit ochi. Văd cea mai mare pictură a lumii, față de care etc. etc. Din gura lui Chloe curg flori. A doua zi, conferință, firește, și apoi rătăcire pe străzi, intrări în enormele biserici, singurătate și tristețe apăsătoare. Mănânc, ca ultimul om (ce naiba, mi-a ieșit în față când mi-era mai foame), la McDonald's. Se-ntunecă, plouă, marș spre casă cu un cornet de înghețată din care-mi pică pe mâini.

19 martie Ploaie câinească, stropi mari lipiți de geamuri, durere de spate, frică difuză: n-am să pot termina *Orbitor*. Azi e prima zi oficială de lucru și am 11 luni înainte. Deocamdată sorb din cafea și merg mai departe cu amărătele,

goalele pagini despre Italia, care dau măsura zevzeceniei mele actuale. Să scriu înainte, însă, că iubita mea e Venera (și Flora, și Adevărul din „Calomnia“) lui Boticelli și că am avut cele mai minunate și mai pasionate zile împreună. Să mai scriu că văd în toate visele hale uriașe pictate în întregime. Vezi, repetițiile și manierismele astea sunt proba, de fapt, a nulității (inexistenței) mele liniștite. Dacă nu le-aș folosi, ca pe niște statui și coloane de carton, orizontul ar fi parcă al animalelor de deșert.

La Pisa mă așteaptă-n gară, cu bicicletele, Bruno și Rodica și mergem la hotel, o funebă încăperea cu vedere spre râu mi se repartizează — și toată noaptea vor zdrăngăni obloanele la geamuri —, apoi ieșim în orașul luminos și fierbinte, ajungem în piețe stranii, însemnate de ciudata cruce a cavalerilor de San Lorenzo, ne fotografiem peste fațade de asemenea baroce, de asemenea strunjite, intrăm în biserici romanice, cu grinzi „la o nemăsurată înălțime“ și cu interiorul ca un bloc de gheață întunecată. Ajungem la complexul de pe iarba verde, plin de tarabe și turiști, firește ne sare-n ochi turnul înclinat cu inelele lui, marmură albă și pură, sculptată cu flori de zăpadă, apoi, la fel de albe și buretoase de sculpturi, domul și baptisteriul. Intrăm, înaintăm în imensități de umbră, pe întinderi de dale mozaicate, peste tot sunt mari picturi, oameni de vopsea repetând aceleași și aceleași scene, peste tot altare, nișe, moaște, sarcofage de piatră. Mistica — o tehnologie dispărută. Marile retabluri — panouri de comandă incomprehensibile azi. Pisani ar fi fost pirați feroce și și-ar fi construit termitierele absurde din prăzile capturate, pe când erau încă oraș la mare. Apoi marea a fugit ea însăși de ei. Intrăm și în Campo Santo, cimitirul notabilităților, topit de o bombă germano-americană. Același funebru sculptat, pilaștri subțiri de piatră izolând o galerie în U de un covor de gazon, iar pe jos, sub pașii noștri, morminte: plăci masive de piatră cu inele de fier ruginit, inscripții cu litere de alamă ultratocite și desene din care nu se mai distinge nimic. Trecem peste morți, fiecare lungit în cutia lui de fildeș. Pe pereți au fost fresce, acum abia vizibile din loc în loc: personaje și chiparoși. Câte o aripă cu pene multicolore. Într-o sală, o mare frescă

scăpată întreagă: judecata de Apoi, pictată, firește, de Maestrul Judecății de Apoi. Inși putrezi ies din morminte sperând într-o soartă mai bună. Nimeresc însă în ghearele diavolilor, animale interesante, cu o anatomie paradoxală. Pe perețele opus, un peisaj frământat, ocru spre brun roșcat, plin de măslini și anahoreți ce-și citesc unul altuia scripturile. Munți plini de pustnici, fiecare cu bobul lui de muștar în țeastă. Dar păsările cerului nu vin când le chemi, ci când le e foame. Ne-ntoarcem în oraș și urmează inevitabila — dar ultima — conferință la facultate. Le spun parabole. Așa merită. Seara cină însuflețită, foarte italiană, la Caverna. Mă-nânc faraoane fierte (bibilică: explic unui neofit în ale limbii române ce mai înseamnă bibilică la noi, și înțelege că înseamnă „nebun la cap“; nu, nu, înseamnă chiar cap... Apoi, controversă în jurul expresiei „moașă-ta pe gheață“. Apoi, povestea unui om leneș, cu „muiteți-s posmagii“, pornind de la niște posmagi primiți de Rodica împreună cu un pahar de lichid trandafiriu și suspect). Hă-hă, ha-ha. Ieșim noaptea, sub stele pisane, ajungem pe Arno cel înțesat de fațade colorate și mă retrag în vasta mea locuință cu mobilier sculptat și oglindă ovală, în care refuz să privesc. Sunt rupt de oboseală.

La Berlin tocmai am terminat cafeaua. Țin pagina cu degetele mâinii stângi într-o poziție atât de grațioasă și neobișnuită, încât mă gândesc că sigur subconștientul meu a reținut-o de la vreo fecioară parmigianină. De fapt, văd lumea descompusă în desen și culoare. Printre nori răsărise o clipă soarele, dar minunea n-a durat. Cenușa — puțin mai luminoasă totuși, căci ne apropiem de amiază, își plimbă încă aglomerările peste tot. Sunt Mircea Cărtărescu, trebuie să scriu asta din când în când. Pe bărbie mi-a apărut un fel de micoză. Încerc disperat să ies la suprafața minții mele. Scrie sau crapă, pentru mine nu e altă soluție. Pentru alde noi.

La Pisa am semnat contractul pentru *Nostalgia* în italiană. Același gen de contract aproape umilitor, în care, în schimbul favoarei imense ce ți se face de a fi tradus, tu, un nimeni, nu ți se dă chiar nimic, de fapt ți se dă atât de puțin încât mult mai onorabil ar fi să nu ți se dea nimic. Nu ești în poziția de a negocia. Ești nimeni. Fii fericit că apari. Cât despre

sărăcie, ea face parte din mit. Ce să mai spun? Doar atât, că va fi a șasea limbă în care va spune Egor: „Și mai ales, nu uita să visezi.” But it doesn't matter.

În zori plec cu Bruno la Napoli. Primăvară generoasă, totul e înflorit, portocalii și italiencele își arată globurile pâr-guite în peisaj. Sudul e pe placul inimii mele. Apare marea, ușoară și albăstruie ca apa minerală, se ivesc golfuri năpă-dite de vilișoare cubice și dreptunghiulare, cu obloane verzi și palmieri. Intrăm în Napoli prin partea nerecomandabilă: cei mai urâți, mai jiggnitori zgârie-nori se înalță, cenușii și căcăunii, acolo unde eu așteptam pitorescul încântător după care (e poi) mori. Din fericire, ieșim din gară, apoi din metrou, în mijlocul acestui farmec autentic, incontestabil și nesfârșit. Cineva i-a zis „oraș buretos”, și-ntr-adevăr pare mâncat de sare și de timp. Te miri cum clădirile, ultra-scorojite, arătân-du-și sub tencuială piatra, și ea macerată (un oraș marinat) mai stau în picioare, își mai pot purta balconașele de fier forjat în care se usucă rufe pestrițe — peste tot, ca niște dra-pele decorative: cearșafuri fluturând în vânt, fuste, chiloți și sutiene, pantaloni complet decolorați. Străzile sunt canale înguste între clădiri. Oamenii sunt din filme ultra-estetizate, fiecare colț e o fotografie: băbuțe ce te urmăresc cu privi-rea pe după geamuri, meseriași care sculptează lemnul chiar în stradă, fete ce-și strigă iubiiții de la balcon. Familii stând la masă în locuințele de la parter ce dau chiar în stra-dă. Scuterele năpustindu-se prin străduțe așa de strâmte în-cât motociclistul își freacă umerii de pereți. Străzi comerciale cu tarabe pe care zac, moi și ude ca niște vulve excitate, ca-racatițele și calamarii. Patiserii unde meseriași în alb se nă-clăiesc de cocă și fac duș cu făină. Măcelării unde se expun un fel de rulade de carne cu cap autentic de purcel. Bijute-rii cu milioane de bucățele de aur presărate cu zahăr tos. Pia-țete cu cele mai neașteptate clădiri: un palat transformat în biserică, un fel de paradis de faianță albastră-portocalie pen-tru uzul măicuțelor, cu pilaștri acoperiți de aceeași faian-ță veche de trei secole și cu portocali în care se cațără pisici. Un funicular (funiculi-funicula) duce la etajul orașului, cu case mai aerisite, de unde vezi înghesuiala și viermuiala de dedesubt ca un mare mozaic pestriț, deasupra vezi acoperișul

enorm al cerului intens albastru pe care se desenează șters dubla cocoașă a Vezuviului. Golful, din păcate, plin acum de rade, nave și macarale, nu mai e ca-n vechile stampe. Trebuie să te-ntorci în oraș ca să-i simți iar frumusețea și să regresezi iar cu două-trei secole. Ceea ce am și făcut. După inevitabila „prezentare“ la o librărie-cafenea, anunțată de un articol în ziarul local, având titlul „*Travesti, una piccola biblia gay*“, după la fel de previzibilă cină în miez de noapte, dorm ghemuit, cu *Istoria celor zece mii* în brațe, până în dimineața reînțarcerii la Roma. Napoli a rămas, din tot periplul italian, cea mai suprareală experiență pentru mine.

Cum efectul cafelei s-a cam dus și jegul ăsta de vreme nu mă mai îmbrânțește spre scris, doar atât despre noua Romă: că am luat-o la picior de dimineață, pe o vreme de iulie, prin mijlocul parcului Borgia, nevenindu-mi să cred câte flori sunt deschise, am ajuns în piața del Popolo cu obelisc și biserici gemene (din care una adăpostește doi ultra-mediatizați Caravaggio cu lumină automată: bag moneda și timp de un minut tablourile, altfel în bezna catifelată a absidei, se iluminează. Mare porcărie) și am luat-o pe via del Corso, kilometri de magazine întrerupte de fațade de biserici, până în For. Acolo, între ruine, am meditat, firește, la deșertăciunea ambițiilor omenești. Am ajuns până la Colosseum. Pe drum, soldați romani cu impresionante mantii de purpură făceau reclamă la înghețată. O clipă reușeau să te păcălească și te transportau, trup și suflet, *acolo*. În lumea aia de neînțeles, de nerespirat. Mi s-a făcut o poftă literalmente animalică să recitesc *Satyriconul*.

Și dup-aia m-am întors la cubul masiv, flocoș dar frumos al Academiei di Romania, m-am pus pe mașină și direct la aeroport. Roma s-a derulat invers în fața mea.

20 martie Importantă nota din 14 nov. Am recitit începutul la partea a II-a din O. 2, la care n-am mai scris de aproape 4 luni. Azi, prin urmare, am reluat oficial lucrul, ceea ce nu-nseamnă că am scris (sau voi scrie până-n aprilie, poate) vreo literă. Dar voi împinge transatlanticul mai departe. Mi se rupe dacă, lansat la apă, va face bândâbâc. E un sunet fru-

mos. Da, viața mea va face bâldâbâc. Nici o viață nu face mai mult.

Azi-noapte a nins, acoperișurile sunt albe, ca și jumăta-tea de sus a fiecărei crengi de copac. Tot acest alb te orbește în soarele intens și matinal — căci mă scol devreme și ziua care urmează devine deodată înaltă ca o catedrală. Mai bine zis ca un hangar ce ar avea, într-o absidă, statuia colosală, blondă și goală a Ioanei. Sunt senin, am avut câteva zile de dragoste pasionată, printre cele mai frumoase ale legăturii noastre. Mă simt destins și odihnit, și sper că lucrurile vor merge bine aici. În ciuda unor neplăceri: dispariția editurii „Volk und Welt“ (O., dacă mai iese — căci Csejka nu se grăbește, mă irită tot mai mult în ultimul timp — va ieși la „Luchterhand“ sau așa ceva; never heard of, dar se pare că destul de faimoasă cândva, în orice caz nu o necunoscută), încă nefuncționarea ca lumea a computerului etc. Am însă deja trei lecturi aranjate și bune perspective socio-literare. Căci, o mai spuneam, aș vrea să fiu mult mai activ, mult mai vizibil. Dar problema traducerilor rămâne foarte neplăcută și mă sâcăie. O. ar fi trebuit deja să fie tradus, sau măcar început. Și mai e și volumul de versuri. Când o să le facă pe toate? He's gonna crucify me.

Cel mai greu va fi să mă-ntorc în literatură. Cred în O. 2, am recitat câteva pagini, zic eu, OK. Dar nu e de-ajuns să cred, ci în primul rând trebuie să cred în credința mea, și în credința în credința mea, și astfel la nesfârșit. Voi face cartea asta, dar în măsura în care se va face singură, în simplu contact cu mine. Pentru asta, trebuie să reîncep să exist. Să se estompeze totul, să rămână din orice doar contururi vagi, aurii, și ele să se limpezească în azur auriu, într-un azur de aur topit, gazos, anăta, anika...

21 mar. Din nou sunt furios și dezamăgit de cartea lui Delumeau, *Religiile lumii*. Sigur, poți lua deliruri în serios, toți o facem, dar cum o fac ei mi-e profund antipatic. De ce trebuie să interpretezi, să aperi la modul ăsta împuțit franțuzesc, când faptele sunt atât de grăitoare? Shikșii sunt singurii grațioși, până la urmă, din toate personajele *nebune de legat* care viermuiesc în cartea asta. Iar budiștii „Florii de

Lotus" și-ai „Ornamentației florale" și-ai „Năvodului lui Shiva" sunt singurii a căror nebulie e, în realitate, hiperluciditate și adevăr. Dar câtă ipocrizie filo-arabă și cât fari-seism ortodox! Citind capitolul despre ortodoxie auzi vocea dulce a popii ce trece cu botezul.

Intru in the mood. Citesc, recitesc din O. 2. Iau câte-o gură de O. 2. Sfiala mea o să mai dureze nițel, până voi începe să citesc în egală măsură și-n mine. Acum doar stau liniștit, beau cafea și ascult. Dincolo, o pisică foarte mare se aude uneori umblând prin casă. E din nou aici, and she came to stay.

22 mar. Nu îndrăznesc să încep. Deși ieri mi s-a făcut greată vizualizând nebunii. Dar fără multă meditație nu pot face partea asta, care e miezul. Iar în miezul miezului trebuie să fie marea cupolă pictată. Căci, în definitiv orice simetrie e lepidopteriană. Știu ce e de făcut, trebuie doar să încep, 200 de pagini și scap, deocamdată. Trebuie insinuată însă și tema tatălui. Nu trebuie lăsat nimic pe dinafară. Spațiu de manevră e, slavă Domnului: un triaj cât Calea Lactee.

23 martie Oarece prostituare: am făcut un textuleț pentru un festival european, 6–7 minute de text (4 pag.) pentru care iau 1000 de dolari, mai mult decât câștig pe o carte. O zi de lucru din viața mea poate însemna deci, uneori, o mie de dolari, cât zilele oamenilor serioși.

În rest, aceleași zile ude și cenușii la Berlin și aceeași mereu amânată reluare a lucrului. Totuși într-una din zilele astea o să-i dau drumul. Vreau și să-ncep să citesc iarăși sistematic, și în lipsă de altceva am să iau ce avem pe-aici: *Marele Gatsby*, poate și *Quartetul Alexandria*. Un McEwen nu prea apetisant deocamdată. Nu-mi vine să apuc din bibliotecă marea cărmidă care aproape c-o rupe-n două a *Curcubeului* pynchonian. OK. Altceva: în oglindă am o mutră de clown fără haz.

24 mar. Am scris trei pagini la roman, deși nu mă dă, nici pomeneală, inspirația afară din casă. Noroc că e o parte obiectivă, de legătură, care poate fi scrisă — probabil așa și trebuie — într-un registru mai jos și mai alb. Am spart

gheața, asta e până la urmă important. În încă zece pagini termin balamaua asta textuală și intru în miezul cărții, sâmburele cireșii, cupola bazilicii și corpul fluturului. Roman în roman având în centru „evanghelia” lui Herman (?). Nimic mai mult deocamdată aici. Doar că *eu* nu sunt încă destul de interesant. Have to work it out.

Gatsby pare prost tradus, nu știu ce Dumnezeu. E cu neputință să fie atât de convențional și de dulceag pe unele pagini (la lumina stelelor întinde mâinile spre casa iubitei lui și *tremură* ca ultimul R. Vent.), iar în altele să arate atât de inteligentă și să aibă observații atât de amuzante și fine. Cred că e ceva și cu mine: nu mă mai pot lăsa purtat de o carte, îi văd imediat artificii, deciziile facile și efectele căutate cu tot dinadinsul. Soții Lynch își iau replicile unul din gura altuia, sunt buni, dar *prea* știu că sunt buni ca să fie buni cu adevărat, nu? Totuși, îmi amintesc ce catastrofă a fost *Tender Is The Night*. Aici, oricum, e mult mai bine, deși totul e tăiat ca-n filmele anilor '30, camera e fixă și animația are ceva fabricat în studio. Da, pare un roman făcut în studio, fără naturalețea vieții, deși încearcă disperat s-o imite. *Cotton Club*, care m-a dezamăgit la fel acum câteva seri, deși deși deși.

Romanul (mss.) meu ca un joc cu obstacole, ca o grilă. Mulți chemați, puțini aleși. Cititorii se opresc pe drum, în diferite momente, abandonează și ies din joc. Câțiva ajung spre final, unul singur primește coroana. Dar încă nu pot spune asta bine.

25 mar. Seară, crini imperiali pe masă, de o formă deosebită, roz închis cu alb rozaceu, cu petale încrețite pe margini și stamine mai încărcate ca de obicei, cu tulpinele învelite în frunzulițe triunghiulare. Aproape nu pot respira de parfumul lor. Pe ferestre e o ninsoare grăbită și sculptoare, acoperișurile și aleile sunt albe. Beau puțină bere, e liniște totală în livingul uriaș, cu pereți albi pe care de curând am pus, deasupra sofalei, afișul cu pictura Friedei Kahlo: gemene dar atât de deosebite, cu inimi anatomice văzute prin dantelele bluzei și cu pensa-foarfecă neputând să oprească sângele din artera ce le unește pe cele două femei cu

sprâncene-mbinate și dără de mustață pe buza de sus. Stropii fac o mică baltă în poala rochiei albe, impregnându-se-n țesătură și amestecându-se mai jos cu floricelele și frunzu-lițele, de asemenea roșii, de pe volanele rochiei. Jegos, meschin, neînsemnat ca un nasture de plapumă, medalionul cu fotografie aduce cu el sublima melodramă, tragedia de mahala. Ar fi putut fi Haia Sanis și (dra) Nastasia, ținându-se de mână, pe fond de nori grei, și sângerând împreună. (Cât despre mine, cred că sunt cel din poză, alb-negru, indiferent și îndepărtat, la adăpost de inimile care dogorăsc și împrăștie sânge proaspăt, de ochii în lacrimi, năclăiți de fard.)

Am văzut o casetă cu video-clipuri de Peter Gabriel, am scris câteva pagini la roman, am iubit-o pe Ioana și acum, în adânc de noapte și iarnă, sunt liniștit ca un pârâu înghețat. Trăiesc de atâta vreme! Și: o, e-atât de bine când pe drumuri ninse...

28 mar. *Körper*, coregrafie de Sasha Waltz. Infernul corpurilor goale. Care, când sunt multe și-nghesuite, și urcă și coboară într-o levitație de pictură barocă și borcan cu fetuși, trimit la Judecata de Apoi și la infern. Miros de moarte și de formol. Te gândești la Locus Solus (și la toți suprarealiștii), la Beckett din *The Twofold Vibration*... E ceva indecent (dar complet nesexual), înjositor în folosirea corpurilor omenești, în îngrămădirea lor în spații claustrofobe, sunt imagini de holocaust și carnagiu. Te mai gândești la corpurile lui Brauner, bărbați și femei strâns lipiți, iar în spate vulcanul erupe...

Și pe 11 nov. e o însemnare importantă pentru O. 2. Dar eu (care am nevoie de O₂, de o mască prin tubul căreia vine, proaspăt, rece și ilariant, O₂) nu mai știu să scriu. Sunt în ventru, în lipsă de concentrare și de formă. Totul e prea simplu aici, prea întinzi mâna și culegi perele coapte și sânii tari, cu sfârcuri dulci în vârf. Am uitat nu numai să scriu, dar și cum se-ntind rădăcinile către pământu-ăla jegos și totuși bogat din sud-est. Mi le-ntind acum, filamente palide, în azur, și mă mir că nu ies din azur apă și săruri, și că inflorescențele mele sunt fără culoare. Mi-am uitat (deși scântei din ea îmi vin în orice moment, rapide și confuze, șterse imediat cum apar; apoi, visele, pierdute, avortate tot timpul,

cu câte o imagine doar reamintită o clipă dimineța) viața în România, larvară și plină de jeg, viață de scurmător sub pământ. Totuși doar acolo se poate suge viață. Sorry for these terrible pages. And particularly for that last verb. Suc-kin' n'... Sorry for appologizing like that.

Gatsby, care e de fapt o nuvelă, se termină totuși minunat, cu o coadă inutilă (cine vine la înmormântare?) și tocmai de aceea autentică și impresionantă. Nu fi niciodată prea bun, prea poetic, prea deștept. Nick Carraway nu e, face prostia la sfârșit să teoretizeze platitudini: noi, oamenii din Midwest, neadaptăm la viața de pe coastă bla bla bla... Dar e o prostie vicleană, care dă al naibii de bine și face povestea credibilă (deși nu e), căci Brutus e un om cinstit.

29 mar. Deja „ilizibil“ e un cuvânt prea palid pentru *Orbitor*. Volumul al doilea va fi ilizibilul unei lumi cu o literatură ilizibilă, citită totuși și înțeleasă de toți. Iar finalul părții a treia va fi cartea cu un singur cititor. Ce nu va pricepe nimic, căci cartea va fi el însuși.

Vreme căinoasă, ploaie țărâită, pe masă o cafea care nu m-a trezit. Scriu puțin câte puțin, aș vrea să mă mișc liber dar nu se mai poate, fiindcă ce fac e o nebunie, dar paranoia, nu schizofrenie pură. Sistem delirant, care ține delirul la un loc și se topește în el. Sper să-mi iasă micul roman din centru. De el depinde tot. Dar va fi foarte greu. Fiindcă deocamdată nu am inspirație și lumea cărții mele e goală.

30 martie Foarte puțini oameni, îmi închipui, și-au atins limitele interioare. Cei mai mulți, bineînțeles, nu sunt măcar conștienți de existența lor. Dar pentru cei ce fac zilnic efortul ăsta, problema obsedantă nu mai este să-și atingă limitele, ci să mai poată supraviețui după aceea. Și asta nu pentru că limita însăși te ucide cu vreo descărcare de energie metafizică, ci fiindcă n-o poți atinge, la drept vorbind, decât o dată. Când ai atins-o, ea dispare ca limită, rămânând totuși de netrecut, iar viața ta ulterioară dispare și ea ca viață, deși poate continua zeci de ani. Ești ca un înotător la un concurs olimpic: străbați bazinul cu o lungime de corp înaintea celorlalți, fiind de fapt tot timpul în competiție doar cu tine,

și deodată, din aceeași mișcare cu mișcările necesare înotului, atingi năprasnic cu degetele marginea, și cronometrele se opresc, și ești învingător și recordman mondial. Iar apoi îți petreci zilele și nopțile în același bazin, refuzi să mai ieși afară, încerci mereu și mereu să mai simți ce-ai simțit prima dată, te târăști de-a lungul celor patru laturi atingând mereu și mereu limitele tale interioare, dar luminile s-au stins și nu mai este nici un concurs. Mai bine ai merge spre larg și ai face acolo acrobații, piruete... Poate-ar fi cineva care să ți le admire, fie și numai portarul sau paznicul de noapte. (*Orbitor: târârea mea disperată de-a lungul limitelor gândirii mele, într-un bazin din fundul pământului.*)

Cu câteva zile în urmă, pe când priveam prin fereastra de la bucătărie cum ninge, mă gândeam la o posibilitate de fericire supremă pentru mine. Spre surprinderea mea (sinceră), tot ce-mi putea veni-n cap era un oraș, un mic oraș pe care să-l pot poseda total. Să pot intra în orice clipă, în orice casă și orice minte. Orașul fără acoperișuri al lui Lesage. Fericire de voyeur și de cititor de romane.

N-am ajuns încă la interfața dintre gândire și scris. Ce vreau să fac e cu totul altceva decât ce iese. Iar pentru partea care urmează îmi trebuie mai ales calități de iluzionist. Pe când eu nu mă pot lăuda acum decât cu jalnice skill-uri de profet. Iminente acum: Floreasca, mama la gherghef, Yoga omul-șarpe (intrarea în lumea din centru, căci cupola va fi cea ondulată, a Circului de Stat).

2 apr. S-a făcut definitiv primăvară, dar eu sunt răcit și confuz. Cafeaua nu mai reușește să-mi provoace transa de altădată. Scriu mult, dar foarte moale, fără nici o sclipire adevărată. E, de fapt, vreme de hoinăreală, căci zilele sunt foarte lungi deja și calde, pline de lumină. Am trecut ieri, cu autobuzul, prin Tiergarten și pădurea era literalmente încărcată de flori albastre, risipite pe pământul încă sterp altfel și negru. Copacilor din dreptul ferestrei mele le-au dat muguri din care au ieșit deja smocuri de frunzulițe umede, și pe crengi s-a înverzit un fel de mușchi. Mai ales unul dintre copaci e impresionant, pentru că pe trunchiul lui a urcat, de jur împrejur, o iederă bogată. E și plin de păsări

aici, gaițe și mierle mai ales. Ciripitul e continuu, toată ziua. Primăvara m-a făcut, firește, exaltat, fericit, recunoscător. Însă mintea mea pare că s-a oprit, ca unul dintre acei bulbi de leala cumpărați altădată cu sume de necrezut, dar din care nu răsare nimic. Oricum, viața e acum de-a dreptul frumoasă și am neastâmpărul unui câțel scos în parc. Aștept evenimente, simt că am perspective. Vreau cu adevărat să progrez anul ăsta, să exist mai mult ca de obicei. Am început și germana mai sistematic și mai optimist. Totuși romanul rămâne lucrul crucial, diamantul din inel.

3 apr. Latura bănățeană a feței (și a mâinilor, zice mama, dar aici nu sunt atât de subtil) mi s-a accentuat, lucru care mă face să-mi fiu antipatic și tot mai. Fire albe în păr — e drept, doar câte unul la câteva luni, pe care-l caut și-l smulg cu un fel de dispreț. Sprâncenele îmi sunt tot mai stufoase. Însă schimbarea esențială s-a petrecut cu gura, acum perfect asemănătoare celei a verilor mei, gemenii, care mă enerva atât de tare și în realitate, dar mai cu seamă în pozele lor. Gura mea e acum cărnosă, cu un fel de rictus pe jumătate sceptic, pe jumătate impertinent, un fel de înfumurare feminină și cam prostească. Într-un cuvânt, când am masochismul să mă uit în oglindă, încep să mă-ndoiesc că mai sunt puștiul care mă simt (noroc că narcisismul ăsta întors pe dos mă apucă rar, așa că iluzia se conservă). Dacă mă privesc în oglindă când port ochelarii de citit, nu mai știu ce să zic: insul de-acolo nu mai seamănă cu nimic, nici cu el însuși măcar.

Nu am ce să citesc. După-mesele cam pierd vremea, și asta nu-mi place. Noroc că e atât de cald și așa soare, că plimbările sunt o plăcere. Deja se merge în pulover, iar unii merg în cămașă. Abia aștept să ieșim și acum.

Cu cât e cineva mai asemănător cu mine în stil, cu atât se deosebește, de fapt, mai mult de mine. Simona Popescu, cu care se zice că seamăn — sau ea cu mine —, e de fapt mai diferită de mine decât — știu eu — Marin Preda, căci în zona noastră singurele care contează sunt nuanțele, nu culorile și nici distincția primară între văzători și nevăzători.

6 apr. Jodorovski, *Santa Sangre*, mult din ce-aș vrea să fac și eu în Sfânta Sfintelor, sub heruvimi. Extraordinar simbol al mamei și fiului contopiți în pantomima brațelor. Până la urmă o poveste de mahala sud-americană, violentă, incredibilă, kitsch, ridicată la dramatismul suprareal al artei autentice (fuck!). Nu mi s-a părut totuși la fel de bun ca primele două, ale căror titluri le-am uitat. Sau, mai bine zis, nici unul nu e foarte bun luat separat; dar formează împreună o lume intens originală (deși intens déjà vu). Am fost dezamăgit însă din nou de *Farmecul*... discret al lui Buñuel. Toate astea înseamnă că avem video și sursă de casete și că vom vedea filme.

Ar merita povestită (dar acum sunt stors de scrisul la roman) intrarea noastră într-un sex-shop, pereții matlasați stacojiu, cabinele cu perdele date-ntr-o parte de la parter, scările ducând spre etaj, inșii cu care ne-am intersectat, toți grăbiți, toți privind în jos, iar la etaj mii de casete pe coperta cărora mii de femei sugeau mii de sule, grupuri și grămezi de corpuri goale se acuplau în dantele obscene, vulve roșii se deschideau peste tot ca actiniile de mare, anusuri penetrate de curând stăteau căscate ca niște tunele, sperma țâșnea pretutindeni, fețele leșinau de o plăcere mimată prost, limbile ieșeau ca să lingă, țâțele ca să se umfle ca baloanele, burțile în luna a opta își arătau și ele părășenia de dedesubt... Femei legate, stropite cu urină, bătute cu biciuri negre... fețițe abia pubere își desfăceau și ele fesele cu propriile palme, uitându-se înapoi cu ochii încețoșați... Bărbați cu mutre de cretini intrau în toate găurile unei negrese trântite pe o blană de tigru... Urmau nesfârșite rafturi cu reviste (pule, pizde, monoton, obsedant, fără mizanscenă, fără imaginație, dansa-ntr-înșa infinit), apoi dessous-uri de plasă roșie și mușama neagră, vulve de cauciuc, foarte realiste, în cutiuțe transparente de plastic, penisuri, firește, de toate lungimile și culorile — de obicei grotesc de mari și de groase, ca trompele de elefant... O pereche uitându-se pe furis la noi, ea înghețată de spaimă (grăsuță, burgheză; tipul îi arăta vibratoarele). Dezamăgire și silă totală. Firește, cu toată bunăvoința, n-am putut cumpăra nimic. Cu tot liberalismul. Am ieșit fericiți la aer curat, pe Kurfürstenstrasse.

7 apr. Din sfaturile lui Herman (scriu pe fugă, fiindcă am părul ud — ideea mi-a venit în cadă): „Toți autorii consacrați își sfătuiesc discipolii să scrie despre ce cunosc. Eu i-aș sfătui exact invers: să scrie despre lucruri de care n-au habar. De pildă, ai putea scrie despre România, țară cu un infrareal și un suprareal fabuloase, dar fără strop de realitate, ca Liliput sau ca Oz. Despre ea nu poți scrie decât în necunoștință de cauză, fiindcă cu cât te documentezi mai mult, cu atât înțelegi mai puțin. Singura ei imagine în care se va recunoaște întru totul va fi cea întru totul mincinoasă.“ Bla-bla-bla, mi-a înghețat țestosul.

Amadeus: Hi-hi-hi-hi / The movie is wonderful and sucks.

Vise cu trenuri, mereu compartimente aglomerate de tren. Și mereu uit ceva în ele.

9 apr. Pagini moi la roman, ca o cocă unsuroasă care te mânjește până la coate. Nici vorbă de viziune, de inspirație, de vișină culeasă de Felix dintr-un pom imaginar. Dar cred totuși că tonul (tonusul) e bun și că partea asta trebuie să fie mai terre-à-terre. Multe amintiri reale din jurul vârstei de 3–4 ani. Mama și ghergheful ei mistic. Abia acum vine însă greul părții ăsteia: covorul tridimensional. Mă tem că n-am destulă forță pentru cele 5–6 pagini care urmează. Și care trebuie să fie un sâmbure greu (chiar al vișinei de mai sus).

În rest, zile goale, nopți și mai goale, cu visele șterse în dușmănie dimineata, plimbări prin oraș, cine somptuoase la câte-un prieten. Vreme extrem de schimbătoare, cu fulgerări alternative de aur și cenușă peste pomii deja înverziți, unii plini de flori. Seri liniștite, cu filme și lecții de engleză (germana nu mă atrage, nu cred că voi ajunge s-o vorbesc vreodată), cu planuri de viitor, cu visat la America. Vid informațional, nici o veste, nici o știre, nici un progres. Amânarea la nesfârșit a traducerilor mele mă impacientează, ca și indiferența „factorilor culturali“. De fapt, nimănui nu-i pasă de literatură, nu mai există adevărați iubitori, un adevărat public. Mă-ntreb de ce mai dau bursele astea dacă nu din vanitatea de națiune mare sau din dorința de a reduce impozitele. Văd peste tot blazare și oboseală, nici un fel de viață adevărată a literaturii, nici un adevărat spațiu literar.

11 apr. Din nou nu mai înțeleg lipsa de strălucire a minții mele. Ieri am văzut cum doi virtuozii extraordinari au dat un concert remarcabil tehnic, dar lipsit de orice entuziasm. Era OK, suna bine, texturile tridimensionale erau întinse, uimitor de complexe, în fața noastră, dar fără credință erau inutile ca niște zdrențe aruncate-ntr-un pod. Aș fi preferat niște ageamii care să cânte cu inimă. E la fel și cu mine. Clădesc tacticos una dintre cele mai mari monstruoziități ale lumii. Am luat-o razna, asta știu de mult, dar nu mai am nici convingerea paranoică a nebunului, credința totală în vocea care-i spune: „Aruncă-te de pe pod!” Mie vocea asta nu-mi mai spune decât: „E bine, băiete; în definitiv, dacă nu-ți iese *Orbitor*, poate o să-ți iasă cartea următoare. Nici o problemă.”

16 apr. Făceam baie, când s-a format în mintea mea o idee limpede și precisă, de parcă mi-ar fi spus-o o voce care s-ar fi transformat, pe măsura rostirii cuvintelor, în imagini: „Ai să poți termina *Orbitor* numai dacă te vei rade pe cap și-ți vei unge craniul cu ulei”. Stăteam în aburi, îmi priveam corpul sub apă și nu-mi venea să cred. Era mai mult decât o voce sau o idee, era o evidență. Atunci am cerut un semn, ridicându-mă din apă și privind împrejur. Și l-am avut. A fost o fluturare albă de-a lungul mării ferestre cu geam opac a sălii de baie, urmată de câteva altele. Fulgi de zăpadă? Dar când intrasem în cadă cerul era senin. Poate fulgi de plopi, mi-am zis, știind totuși bine că nu e vremea lor. Din neregularitățile translucide ale geamului curgeau mai departe pâlpâiri albe. Acesta să fi fost semnul? Am întredeschis geamul și nu mi-a venit să cred: ninge! Ninge cu fulgi mari și repezi, zăpadă de miez de aprilie peste copaci și peste casele luminoase de sub cerul ca betonul. Apoi, în cursul zilei și a doua zi am avut alte momente de viziune și exaltare, atât de puternice încât aseară m-am întrebat dacă nu-mi pierd cumva mințile.

Sunt obsedat de roman. Îmi fulgeră mereu în minte amintiri adevărate și semi-reale și fabricate și mă gândesc că poate bolta din centru ar trebui să se sprijine pe încă o coloană la final: vila. Adică, după povestea din Ștefan cel Mare, încadrată și întreruptă și ea de povestea lui Herman. Urmează,

cred, imediat, prima parte cu Herman: începutul poveștii lui de dragoste și considerații literare despre manuscrisul lui Mircea. Apoi marea poveste de la bloc. Va începe (va fi, aproape sigur, la pers. a III-a) cu Jean: despre credință, vopsirea ouălor, tata și „cine l-a văzut” — și mai multe despre tata, care va continua și va ajunge la apogeu în al treilea volum —, apoi despre școală, frize, legumele din hârtie lucioasă, rigla de plastic, defilările de 23 August, pionieria, rușii și nemții, prietenii de la bloc, numărarea țărilor socialiste, muncitorii și copiii lor curați (Dumnezeule, unde-o să între tot?), cântecelele și prostioarele lui Jean. Apoi No-to-ko, menajeria. Focalizarea totală și intensă pe circ. „O să facem și noi spectacol acasă. Mămica o să sară în plasă” etc. Pitica, Yoga omul șarpe. Apoi totul pe relația cu pitica, Amalia cred. Între timp Herman. Poemul lui, „Corpul”. Și: Herman în lumea copiilor. Dumnezeu, Biblia, poporul iudeu. Dezastrul cu Amalia (cum?). Dezastrul cu Soile (sau Edith?) — cum? Nu e cazul să știu de pe-acum. Vor fi, de acum, 200 de pagini, aproximativ. Nu vreau să comprim nimic, dimpotrivă. Căci am timp și editor, și n-am nimic de pierdut. Undeva ar trebui să mai între și Ionel, cu scherzo-ul cărții. Prin urmare, trupul va fi mai mare și mai eteroclit decât prima aripă.

Am fost la slujba de înviere, pe un frig cumplit, într-o biserică înghețată. Înghețase parcă și flacăra lumânărilor. Am stat în strane cu tapițerie moale și sprijinitoare pentru picioarele noastre înghețate bocnă. Niciodată, cred, nu mi-a fost mai frig. Deasupra noastră, cum stăteam zgribuliți ca niște gândaci negri, era pictat în absida altarului un mare Dumnezeu Tatăl, atât de tânăr încât se confunda cu Isus, în stânga căruia era o carte cu doar câteva cuvinte latinești, scrise cu aur, pe pagini. Mâna lui dreaptă zbura peste noi, binecuvântând. Slujba a fost o reminiscență simbolică, repetitivă și „barbară” („când vă rugați, să nu folosiți multe repetiții, ca păgânii”) a adevăratei slujbe din adevăratul cort, acoperit de adevărata slavă. Deși mi-am făcut conștiincios sumedenie de cruci, deși m-am străduit din răputeri să pot simți solemnitatea momentului, deși mi-au dat lacrimile când am luat lumină, nu mi-am putut înăbuși spiritul critic, vocea care-mi spunea că totul e o parodie fără rost. „Voi vă-nchinați

la ce nu cunoașteți“... N-am să mai repet experiența asta. Oricât aş vrea, practica acestui cult nu e de mine. Nu-mi pot închide mintea și inima nici măcar în fața atotputerniciei lui Dumnezeu, căci El mi le-a dat ca să le țin deschise. Nu mă simt rob, ci prieten. Nu am găsit decât în măsura în care a căuta înseamnă deja a fi găsit.

În afară de nebunia din mintea mea, de frica din momentul culcării — cel mai dramatic pentru mine, căci în loc să fie o recompensă, ca înainte, a devenit de 2–3 ani un chin: de ce să mă culc? Ce să fac cu ziua goală care-a trecut? Cum poți dormi liniștit după ore și ore fără sens? — sunt în rest indiferent și steril. Citesc câte puțin, din cărți care îndeobște nu mă interesează (cel puțin mental nu mă mai consider un scriitor și literatura mi se pare un domeniu de mult lăsat în urmă, rizibil ca o colecție de cartonașe cu fotbaliști, care te-a pasionat atât de mult în copilărie și pe care-o găsești, jagoasă și prinsă cu elastic, în cine știe ce fund de sertar), acum *Justine* a lui Durrell. Citesc mult din Biblie, care-i acum modelul nesăbuit a ceea ce aş vrea să fiu și să fac de-acum înainte. Mintea mea e descompusă acum, dar sper că e perioada de lichefiere a organelor și de refacere a schemei corporale din stadiul de nimfă, prin care poate trecem toți uneori. Sau doar o singură dată.

Visez palid, descompus, fără nimic memorabil, cu vagi reflexe din perioada liceului, în ultima vreme. Sau de când eram profesor la școala 41. Nici măcar în vis nu mai am viață interioară.

Totuși ce plăcut e aici, câtă libertate și timp liber am. Ce minunată e Ioana, cu care mă joc toată ziua de parcă am fi doi colegi de cămin, lăsați de capul lor să împartă aceeași cameră. Ce dar prețios (de fapt, miraculos) ni s-a făcut! E ora prânzului acum, prima zi după Paști, și stau la masa mea de scris în fața mării ferestre cu tocuri albe, întinsă pe tot peretele și încorporând ușa spre balconaș în împărțiri simetrice și sofisticate. Afară pomii sunt înverziiți crud, fosforescent, iar peste lumina lor e o învălătucire călătoare de nori negri, doar cu câte o muche mai pătrunsă de soarele nevăzut de deasupra. Sunt singur, simt în spate vuietul tăcut al

marii camere goale. Prin geam vine, foarte estompat, zgomotul de trafic de pe Kurfürstendam.

Castele de apă. Depouri. Mori electrice. Arhitectura industrială de secolul XIX. Ornamente peste structuri de oțel bătut în nituri. Ce e aici?

O amintire a unui vis. Sunt copil, urc la etaj (e un fel de spital? cămin? infirmerie?): acolo sunt numai fete, fete umede, abia ieșite din baie, cu prosoape în jurul corpurilor. Sunt sute, roze, cu părul ud, miros a săpun, forfotesc pe culoarul foarte lung, intră și ies din camerele laterale, se uită mirate la mine. Eu caut pe cineva, nu găsesc, m-am rătăcit, mi-e frică de ele, cobor în cele din urmă pe altă scară, sunt pe alt culoar, al băieților. Stau și eu într-o cameră, dar nu mai știu care. Pe culoar e pustiu, doar ghete plutind risipite în dreptul ușilor. Intru în camere, sunt goale, sunt multe paturi de fier, cu așternuturi nefamiliare. Nu e asta camera mea, nici asta... Nu o găsesc, nu mai știu unde sunt, rătăcesc la alte etaje, pe alte culoare pustii...

Cred că zilele astea, prima dată după atâția ani în care m-am simțit terminat și fără viitor, am avut sentimentul unui nou început, al unei, chiar și vagi și neverosimile puteri de a lua totul de la capăt. Poate că încercările din ultimul timp au avut menirea să mă curețe interior și să-mi redea credința în mine.

19 apr. Am scris prea mult și sunt secătuit complet. Singurele mele reflexe — primitive ca apucarea degetului care atinge pămînta nou-născutului — mă-ndreaptă spre locurile pe care ar trebui să le evit cel mai atent: spre lumile mult mai curate și mai cinstite ale *Nostalgiei*. Am scris mult și aiurea, și-acum a venit impasul cel mare. Trebuie să construiesc, și eu n-am decât vopsele pentru pictarea interioarelor. Încerc să pictez pe aer, pe epure de desen tehnic. Am ajuns în camera lui Herman, un soi de Sfânta Sfințelor a cărții, și acolo — nu știu ce se petrece acolo. Trag de timp, umplu pagini de elucubrații, dar nu numai că nu vrea să se-ntâmples nimic, dar nici măcar Herman nu scoate o vorbă. Ce-i cu el? Cine e el? Ce vrea de la Mircea? Ce are să-i spună? Ce-i cu povestea

lui de dragoste? Nu demarez, nu pot intra unde vreau să intru, alunec pe suprafețe. Nu văd absolut nimic.

Nu-mi mai aminteam detalii din primul O. Ieri am fost silit să merg în bibliotecă și să recitesc câteva pagini, din care am aflat că povestea de amor trebuie să fie între Paul (!) și... Katarina, nu Amalia, pitica de la circ, care trebuie să aibă un pui de panteră albă. Nu-mi aminteam de asta ca pământul. Multe alte lucruri mi-au dispărut din memorie. Cartea mi s-a părut stranie și străină, până-ntr-acolo încât am simțit o invidie veninoasă la câteva pasaje. N-aș vrea decât s-o pot continua și termina la același nivel. Pentru asta ar trebui să mă mai opresc din când în când, să răsuflex și să mă dau înapoi, ca să cuprind ceea ce deja, mă tem, nu se mai poate cuprinde cu privirea. Și, oricât aș crește în volumul de-acum, trebuie să găsesc resurse să cresc și mai mult în ultimul, în coroaă.

Dimineața a fost plină de soare și nori luminoși, insule de azur s-au perindat pe cer, iar acum totul e-ntunecat și vin fulgi furioși de zăpadă. Vreme berlineză, cu care încă nu ne-am obișnuit și încă ne uimește. Am mai văzut câteva filme în ultima vreme, între care *Omul elefant* al lui Lynch (dezamăgitor; știu, știu cât de subtilă parodie și ce reconstrucție a melodramei victoriene, ce splendide cadre alb-negru, totuși nu știu de ce a trebuit să existe), *Cercul interior* de Koncealovski, pe care l-am înjurat atât cu Volodea la Washington, dar care acum mi-a plăcut în ciuda clinciurilor pentru uz extern și, tot revăzut, și tot șters, dar ceva mai coerent ca prima dată, *After Hours*, pasul greșit al lui Scorsese. Am revăzut azi *Modern Times*, care te silește să izbucnești în lacrimi ca un prost la câteva scene (cât de bine-i înțeleg pe artiștii porniți din sărăcie). Măine-mi pun hainele de duminică, fiindcă voi revedea *Cinci seri*, unul dintre cele mai minunate filme din memoria mea. Mai am *Deșertul roșu* (pe care-l voi vedea prima dată, cu excepția câtorva scene) și un film de televiziune al lui Greenaway, *Divina Commedia*, cânturile I-VIII. Voi scrie tot în pasaju-ăsta cât mi-e de frică: îmi scad puterile, scriu prost, prost stilistic, prost retoric, prost gramatical. Mi-e frică să nu ratez romanul, să nu întreprup zborul lui spre final. Mă grăbesc cât pot să termin partea asta cât de

cât plauzibil, ca apoi să mă pot aduna un an, doi. Numai o vară îngăduiți-mi, Parcelor...

Sunt, totuși, inspirat, până la scris. Plesnesc de surescitare, umblu prin casă în sus și-n jos ca-n desenele animate, îmi fac visuri de mărire și nemurire — stimulate de lipsa de repere de-acum: sunt perfect singur, funciar singur —, dar nimic nu trece în formulare mentală, în acele bucle strălucitoare care se formează în fața ochilor mei, tensionate de aceeași mână care-a scris Mane, Mane, Tekel, Fares, și pe care le notez, după dictare în caiet. Proiectorul acelor volute s-a oprit, un pinion s-a rupt și mintea mea e acum țeapănă și tăcută.

20 apr. Am văzut azi, pe Internet, vreo 20 de picturi de Desiderio Monsú: arhitecturi imaginare, fațade viermuind de statui, arcuri și bolți în clarobscur roșiatic, omenire mărunță, insignifiantă, în vreun colț, dacă... François de Nomé și Didier Barrá, dar primul pare adevăratul D. M. Să-mi revăd (stră)vechile jurnale, poate am notat undeva where on earth am auzit eu de el. În orice caz, fără să-mi aduc aminte un milimetru pătrat din vreo pânză de-a lui, imageria lui mi s-a tatuat în creier și a generat (poate) popoarele de statui din *Levantul și Orbitor*. Am scris „poate”, fiindcă mi-au venit în minte visele mele, mult mai vechi, despre amintiri și mai vechi, cu palate și dale nesfârșite de piatră lustruită, cupole și intarsii... Cred că a fost invers, de fapt, dacă nu o și mai subtilă filiație: D.M. a venit pe imaginile din psihicul meu, le-a întărit, le-a restaurat, le-a redat culoarea și strălucirea originală, ca apoi să dispară resorbit în ele. Să citesc mult mai mult despre.

21 apr. 366 pagini de manuscris la O. 2. Recitesc mereu de ici și de colo. Are nevoie disperată de concretețe. Mult prea multă mistică și speculație. Centrul ar trebui să fie concret și interesant. Discuții cu Herman (dar nu sunt pregătit pentru ele) despre scris, cărți, literatură. Bila de sticlă primită de la el „în adâncul timpului”. Foarte naturalista parte centrală. Jean über alles. Discuțiile cu Herman despre Biblie. Circul. Paul și Katarina. Nu sunt destul de inspirat acum,

dar poate „ce-a fost va mai fi”. Centrul ar trebui să salveze cartea. Ar trebui să fie un desen minunat, dar mintea mea nu colaborează. 140 de pagini încă. Ar fi 6–7 luni. Apoi — revizuire generală. Știu însă că nu va fi mult de revizuit.

23 apr. Hrabal, nu prea pe placul meu. Un fel de fugi comice, destul de tributare lui Hasek. Multă vervă, și totuși n-am râs niciodată până acum. Ar fi putut regiza comedii mute.

Cinci seri de Mihalkov, puternic și impresionant până la capăt. Nu știi de unde crește, din lumina galben-verzuie, din acel chibrit care arde până la capăt cu flacără pur și simplu mistică. Faptele sunt foarte obișnuite, scenariul nu strălucește, dar filmul rămâne extraordinar prin analiza nuanțelor depresiunii.

25 apr., cred Am recitat bucăți mai mari din O. 2 și nu știu cât o fi wishful thinking, dar nu mi se mai pare chiar un dezastru. Acum metoda nu mai poate șoca și uimi, ca-n primul volum, căci e aceeași și sunt (și ei sunt) obișnuit cu ea. Totuși, unele pagini mi s-au părut frumoase. Sunt destule de făcut: părți inversate, repetiții și alte erori tehnice de corectat, dar textul în sine cred că e destul de substanțial. Suta de pagini din mijloc va fi determinantă. Ce tehnică ingenioasă de înălțare a cupolei voi folosi? Ce secrete brunelleschiene, bramantești? Încă 7–8 pagini, bănuiesc, și dau drumul marelui miez. Să fiu foarte atent la detalii. Nici un capăt nu trebuie să atârne — *except* cele ce vor fi legate în volumul următor, transparentul, inconceabilul O. 3!

Ceasul interior, busola interioară. Vocea interioară.

27 aprilie Hrabal nu mi-a spus ceva decât în două sau trei povești, pe când altele îi rulează metoda și imageria în gol. Esența este commedia dell'arte: burlesc și poetic întreșute, duiosie chapliniană, dar și grotesc avangardist. *Trenuri cu prioritate* nu mi-a plăcut chiar deloc, e o poveste cu nemți răi și sabotaje ca-n D.R. Popescu, deși sunt câteva lucruri puternice: un fel de sadism contra animalelor (peste tot în Hrabal, de fapt), un erotism bizar: ștampilele aplicate pe

fundul telegrafistei sunt doar substitutul edulcorat al fierului înroșit ce se folosea în epoci libertine. Feerii comico-erotice, cu lucruri nespuse de frumoase (mai ales imagini de femei tinere, care fac câte ceva „cu gingășie“), dar și cu multe alunecări în facil gen text umoristic de almanah sau melodramă. Pierrot Lunaire combinat inextricabil cu Svejek.

O carte greșită și uimitoare este și *Invitație la eșafod* a lui Nabokov, un soi de butaforie avangardisto-kafkiană și onirică, neluată-n serios nici de autorul însuși, dar înțesată de atâtea observații și mai ales atâtea formulări care-ți taie respirația, că puțin îți mai pasă de recuzita deja deja deja vue. Când cineva pune pe masă o vază cu flori „udă“, când o fetiță își dă deoparte șuvițele de pe frunte „cu degetele 4 și 5 de la mână“, când doi amanți mănâncă și discută așezați alături la masă, dar sub fața de masă „e ceva patruped, încolăcit, turbat“... când eroul primește un plan de evadare desenat de un copil, cu imagini succesive de comics, în care luna la-nceput are colțul buzelor în jos, iar după evadare zâmbește... toate astea — și sunt presărate pe fiecare pagină — te fac să mori de fericire și să sari indulgent — ca și naratorul — peste absurdismul și pretenția de parabolă a cărții. Dar cu Nabokov e o problemă. Am citit *Darul*, *Lujin*, *Lolita*, câteva povestiri și micul roman de-acum. Ah, și autobiografia, *Vorbește*, *Memorie*. Nici o carte nu seamănă cu celelalte. Toate sunt „opere artistice“, autonome și materiale. Ele nu vin dintr-o interioritate puternică, nu descriu nimic, nu sunt epifenomene ale unui peisaj interior. Nu există un „univers Nabokov“. Sunt mecanisme gen Tinguely, obiecte perfecte și inutile, artefacturi de genul vechilor mașini de scris, sârmoase și negre, care nu mai folosesc decât ca decoruri. Fiecare dintre ele e imanent și (strident) artificială. Dar fiecare (în cine știe ce fel de nepătruns) mustește totuși de viață adevărată, de parcă ar fi presărat de boabe de rouă: toate formulările punctuale formează rețele de înțelepciune și de adevărată, puternică priză la realitate. Impersonal ca Shakespeare, Nabokov are ceva din ingeniul lui, dar și enorm de multă inutilitate, deșertăciune.

În vis mi se tăia limba în ciozvârte de carne. Nu simțeam nimic însă, căci eram anesteziat, pe masa de operație. Se tăia

tot mai adânc, spre gâtleej, până ce au început să se vadă, în secțiunea groasă, vene retezate, goale de sânge. Răul era în laringe, dar nu se putea ajunge acolo fără operația asta. „Mi se va scoate și laringele?” — am întrebat. „Nu”, mi s-a răspuns, după o ezitare. Cum trebuia să interpretez asta?

Câteva uimitoare vorbe ale lui Codrescu despre mine, într-un interviu. Mă pune alături de Márquez, Nabokov și Borges, ceea ce, dincolo de faptul că-i lipsit de bun-simț, e foarte, foarte emoționant. Pentru oamenii ăștia care cred în mine trebuie să scriu mai departe, să nu renunț, să nu-i dezamăgesc. Aș vrea atât de mult să pot termina în forță *Orbitor*, să poată fi o carte întregă, măreață și mișcătoare ca o a doua venire, ca o coborâre a cetății cerești. Dar acum nici ultimul fir de praf de pe ultima cărămidă a acestei cetăți nu mai știu cum să-l fac. Deși-l văd atât de bine: formă neregulată de asteroid, gălbui-translucid, cu o pată feroasă mai întunecată la un capăt, o spărtură minusculă, sclipitoare, la altul și un acarian cu picioarele ca niște fire oarbe de păr locuindu-l singuratic, precum Micul Prinț.

Nu scriu, am făcut o pauză de-o săptămână, întreruptă o dată doar, pentru două pagini greșit plasate. Nu-l văd pe Herman, nu știu cum ar trebui să vorbească și nu-nțeleg bine rolul lui în carte. De fapt, peste el mi se suprapune Egor din *Rem*, supărător și dezamăgitor. Am citit mult din carte zilele trecute, încerc să acumulez atmosferă, dar nu am încă destulă forță ca să pot începe miezul volumului și al cărții.

Ar trebui să scriu mereu foarte bine, dar nu genial, sau măcar foarte prost, dar niciodată abject, căci judecata posterității e ca la patinajul artistic: nota cea mai mare și cea mai mică nu se iau în calcul. (La fel mi-am suprimat și eu în jurnalul publicat acutele și bașii, e drept, amândouă neuzibile cu urechi omenești.)

„O, nu, nu-mi lingușesc propria-mi persoană, nu stârnesc în sufletul meu zarvă fierbinte în cameră întunecoasă; nici un fel, nici un fel de dorinți, în afară de dorința de a mă exprima, în ciuda muțeniei universale.” (N.)

29 apr. El sonda manuscrisul meu cu o țeavă subțire, ca pe straturile geologice sau ale calotei polare, și apoi desfăcea

longitudinal cilindrul extras: mostra, cu inelele ei mai luminoase și mai întunecate, configura un spectru: al luminii interioare. Sau: el încerca manuscrisul meu plonjând în el vertical, sub timpuri și mode, cum gospodina încearcă foietajul cu o scobitoare: s-a copt sau nu destul? (mostra inelată mai poate fi un cod de bare, un alfabet al nodurilor peruan — cum naiba le zice? — o succesiune de 0 și 1. Ce Dumnezeu scrie pe verticala manuscrisului meu, perpendicular prin el?

Etc. etc. Fiecare astfel de lucrușor, ca și orice firimitură sticloasă de vis, sunt prețioase acum, când mă hrănesc cu fărâmele meselor regale de altădată. Cât despre vise, fiecare trezire de peste noapte din ultima vreme mi-a confirmat dizolvarea lor aproape totală într-un fel de vorbărie fără sfârșit: îmi spun povești, asta fac toată noaptea, și le ascult cu o plăcere bolnăvicioasă, indiferent cât de plicticoase, cât de inepte. Aproape nici o imagine nu rezistă în acidul sulfuric al acestei sintaxe. Nu mai văd nimic — aud, ascult, sunt numai urechi. O excepție a fost acum 2–3 nopți, când am avut viziunea unui București nocturn, bine iluminat, de o frumusețe lividă, dar și imaginea asta, văzută de foarte sus, mă tem că nu era decât rememorarea Berlinului văzut din avion când m-am întors de la Roma...

Citesc, cu interes și repulsie, *Viața e în altă parte* de Kundera.

30 apr. Am scris câteva zile de pomană. N-am reușit să fac ca Herman să trăiască. L-am îngropat în niște discursuri insuportabil de pretențioase. Capitolul trebuie reînceput și regândit — mă întreb de fapt *cât* trebuie refăcut din carte. Bine măcar că mi-am dat seama.

Kundera, citit tot într-o zi, nul, nul și neavenit în *La vie est ailleurs*. Nici măcar nu sunt rău scriind asta, ci doar bonom și îngăduitor, fiindcă franțuzul ăsta-n burduf de ceh nu face decât — cum scriam și mai demult — *vodeviluri*, grațioase, ușurele, cu minte de vrăbiuță. Chiar și pe teme grave, cum ar fi „poezia și revoluția“. Personajul e făcut de rahat, cu grație, de sus până jos într-o lume de fanteze dezagregate. Ți-e profund indiferent pe cine sărută sau trădează.

Vai, și legătura lui cu mama, ca a lui Baudelaire și Rimbaud... ah, și moartea care-l pândește ca pe Pușkin și Lermontov... Singura, dar singura frază care mi-a rămas din roman este cea a lui Keats către Fanny: „Ești a mea, trebuie să te lași și trasă pe roată dacă așa vreau eu.“ Roman făcut, condus, sfătos și incredibil de plat în concluzii, plat ca pieptul cu sfârcuri mici și-ncrețite ale roșcatei (pe care-o belește de asemenea de orice unitate punând-o la sfârșit să aranjeze escapadele unui „misterios“ personaj cvadragenar).

Cer intens de vară peste Berlin. Voi ieși prima dată doar în jacka de blugi. Am fost frământat, năclăit de amintiri penibile ca după o poluție nocturnă. Ar trebui să mă opresc, să șed la un loc o vreme și să mă pipăi pe față, să-mi dau seama dacă nu m-am schimbat atât încât să-mi mai port numele doar prin fraudă. Prima dată mi-a fost cu adevărat frică de viitor, nu cerebrală, ci în stomac și plex, aproape am plâns de frică. Știam că nu e alt drum decât cel care trece prin *Orbitor*, și nu e alt *Orbitor* decât o lumină orbitoare. N-am voie să dezamăgesc.

1 mai Vis înspăimântător chiar la-nceputul nopții trecute. O femeie avea o boală incurabilă, probabil o tumoră la cap, care făcea ca fața să i se strâmbे într-o grimasă nebu-nească, sălbatică. Colți de animal îi ieșeau în afară, ochii i se holbau, o suferință agresivă se vedea pe fața altfel — bănuiai — de ființă blândă și tristă. O radiografie îi arăta oasele alburii ale craniului și tumoră din spatele urechii, o pată mai intensă, de parcă fumul albicios s-ar fi concentrat acolo. Dar radiografia era dublă, acum vedeam că nu era un singur ecran, ci două, și că băiețelul ei avea aceeași boală, cu aceleași simptome. Urla mut la fel, rânjea la fel ca mama lui. Și deodată eram într-un spital, vârat într-un fel de celulă cu gratii. Nu eram pacient, ci un fel de vizitator. Un pitic oligofren îmi aducea, una după alta, orori de neprivit, cadavre de copii, putreziciuni infecte, craniile trepanate, și mi le arăta cu un fel de sadism tembel, rânjind și bucurându-se de dezgustul meu. Veneau una după alta tăvi de inox pline de avortoni, acvarii cu oase sfărâmate, monștri uscați cărați în brațe de același pitic. „Nu vreau să mă mai uit“, îi spuneam,

„am văzut destul“. Mi-era rău și greață. Când îl văd că vine cu un fel de mare focă de gelatină albastră, înflorită de un fel de mucegai, și se așază pe banca mea cu ea-n brațe. Forma aceea alungită mă scârbea mai mult ca toate ororile de pân-atunci. „Du-te mai încolo“, i-am zis, căci foca putredă aproape că mă atingea cu botul. Dar piticul rânjea și mai libidinos. Atunci m-am ridicat și am dat de pământ cele câteva caiete pe care le avusesem în poală. „Eu sunt aici să învăț, nu să vă bateți joc de mine!“ Și m-am repezit afară din celulă. M-am trezit pur și simplu zguduit de visu-ăsta. Camera era ostilă și-ntunecată în jur, iar capul mă durea ca niciodată.

3 mai 2001 Am refăcut azi, cu un efort îngrozitor, trăind și rescriind cum n-am făcut-o eu niciodată — dacă nu vreau să-mi aduc aminte de perioada tristă când revizuiam *Lulu* (și-ntr-adevăr e ceva care leagă criza și secătuirea de-atunci de cea de acum) — capitolul despre Herman, și de-acum pot să intru sub marea cupolă. Vara lui '64, acolo va fi apexul și sub el Himera, cum într-un fel a și fost. Totul mă-ntoarce mereu și mereu acolo. Acum sunt prea obosit ca să înșir motivele ce vor intra aici (dar va fi școala cu tâmpeniile ei, pionierii, defilările de 23 August, lumea lui Jean, vizita la muzeul din școală, castanii din parc, jocurile din spatele blocului — găleata care ne urca pe scripete până la 8 —, familia, tata și religia, cumetrii, și apoi Herman, și apoi circul, pitica... Multe altele, atât de multe încât vor forma, întinde-se cât s-o întinde — 150 pag.? — un mic roman de vară, scris vara), am însă destule ca să iasă ceva dens și puternic, chiar dacă unii — pe care i-am bătut măr în vis azi-noapte — vor spune că e doar un remake după *Mendebilul*.

Mi-a mai venit inima la loc și abia aștept să-i dau drumul. Marea poveste va fi întreruptă — de două ori? — de povestea lui Herman și a Soilei (care e urmașa finlandezei din REM, căci toate se leagă într-o lume unitară). Încă ignor modul de narațiune și sensul general al lucrurilor, dar... on verra. De-acum, Domnul cu mila.

Voi împlini 50 de ani scriind încă în caietul ăsta? Eu, 50 de ani? Nu-mi vine să cred. Mă simt mai departe — și nici

privitul în oglindă nu-mi zdruncină de tot imaginea asta — de 27, nici o lună mai mult. Voi mai avea copii? Voi mai scrie cărți? Mi se va-ngădui — deși nu o merit — să trăiesc bătrânețea, despre care acum știu doar din cărți? Nu știu: azi la Berlin e o zi inundată de lumină, mușcata de pe balcon se-ntinde din răspuțeri către soare. Nu-i nici un nor pe cer. Atât trăiesc: clipa.

5 mai Zi ploioasă, mestecându-și propria tristețe. Sub balustrada de fier ruginit stau înșirați stropi de apă care încă încearcă să reflecte lumea din jur. Numai că nu au ce reflecta, la ce reflecta. Lumea-i cum este și ca dânsa suntem noi. Foarte departe, peste o-ncâlceală de acoperișuri și frunziș crud, se vede o macara galbenă. E și un arbore cu frunziș roșu. Deasupra, nori cenușii cu zone mai lăptoase, de parcă mințea mea s-ar fi revărsat în afară, ca stomacul stelelor de mare, și-ar digera acum peisajul. Voi sorbi apoi totul în mine, mă voi îngrășa cu mazălilele astea.

Te rog mult, nu acum. Mai lasă-mă treizeci de ani pe planeta asta, sănătos dacă se poate, dă-mi voie să-ți mai fac câteva daruri și distruge-mă apoi dintr-o singură lovitură.

Am citit două scenarii. Aș vrea să fac o poveste simplă, tolstoiană, naiba să mă ia, ceva care să miște și pietrele. Dar tocmai asta e neînchipuit de greu. Căci e ușor să fii papagal și greu să fii om. Ți se dă o viață și trebuie să faci ceva cu ea. Poți fi clown, profesor, vagabond, miliardar sau sfânt. La fel, dacă ești scriitor, ți se dau câteva cărți, *puține*. Ce ai să faci din ele? O evanghelie sau un best seller de autoservire? (Gândurile-astea ar fi nobile dacă: 1. nu ar trece cu necesitate prin mințea unui autor epuizat — vezi până și Tolstoi; 2. nu ar fi semnul cel mai limpede al tendinței spre incompetență, căci *nu* scriitorii scriu evanghelii; 3. aș fi în stare să scriu până și ultimul „best-seller” de autoservire (de fapt sunt un autor care se zbate de un deceniu în magma miilor — sutelor? — de autori onorabili ce trăiesc din ajutorul social al fundațiilor, fără speranța de a respira vreodată un aer mai tare pe un pisc mai înalt); 4. n-ar putea exista și clovni sublimi, și există, și miliardari sublimi, și există etc.; de fapt, ceea ce nu există și nu poate exista e un *scriitor* sublim, căci

un fluture care-și arde aripile-n lumânare nu e decât un cadavru carbonizat.)

Voisem să-nchei aici pe ziua de azi, dar nu mă pot stăpâni să nu scriu cât de încântat sunt de caietul pe care l-am, abia, început. Aș vrea, mi-ar plăcea la nebunie, ca și tu, cititorule, să ai caietu-ăsta-n mâini (ce voluptate, ce coperti tari și lăcuite, negre cu cotoare și colțuri roșii, lucru nemțesc, bine legat, ce pagini mătăsoase, cu rânduri de dictando mai înguste ca de obicei, pe care însă nu le respect oricum! Ce volum masiv, greu, fascinant ca greutatea unei plăci groase de cristal, căci trebuie să fie vreo 400 de pagini, neobișnuit de solidare-ntre ele...), și nu cartea tipărită, anonimă, în care și gândul se aplatizează, pe care-o ții acum în „mânuri”. Când mă gândesc că, spre deosebire de caietul pe care eu formează acum litere cu pixul — și ce dulci, ce moi și ferme totodată sunt foile sub mica bilă de iridiu murdărită de pastă —, cartea ta e completă, și că tu vei parcurge de-acum încolo, câteva zile-n șir, pagini pe care eu încă nu le-am scris, că tu *vezi* acum cum va fi viața mea timp de încă 3–4 ani, pe când eu n-am habar... Privește-n volumul cărții. Dacă ea are 3–4 sute de pagini și pe fiecare e murdărie neagră de cerneală, înseamnă că am supraviețuit încă niște ani în lumea asta, că n-am căzut la pat, că nu m-am călugărit, că nu am plecat în Noua Zeelandă abandonând orice idee de literatură, până și de jurnal. Înseamnă că sunt șanse ca eu să fiu încă în viață pe undeva, un autor care nu mai e tânăr, pe care l-ai putea suna sau căuta. N-ai vrea să ne-ntâlnim la o bere? Să discutăm despre gloria sau eșecul *Orbitorului*, pe atunci poate încheiat? Încerc, chiar încerc să mi te imaginez. Ești și-acum pe undeva, mai mult ca sigur în țară, iar eu scriu pentru tine la Berlin, în fața unui peisaj ploios. Și tu vei avea, când citești pagina asta, câțiva ani mai mult. Și tu ai supraviețuit, de vreme ce-ai ajuns să citești, de vreme ce ne-am încrucișat în cartea asta. Deși s-ar putea (asta mă sperie cel mai tare) să nu ne vedem niciodată.

8 mai Îl simt pe Mircea de la 8 ani, despre care tocmai am început să scriu, nu ca pe mine la acea vârstă, ci ca pe fiul

meu, pentru care am o dragoste necondiționată. El trebuie cu orice preț să trăiască.

Am început *Întâlnire cu Bonaparte* de Okudjava, care merită în continuare tot respectul meu. O proză cu adevărat minunată, ironic retorică, întreruptă de fermecătoare portrete și „definiții” lirice, a instrumentelor muzicale, a bucatelor de la ospete... Rușii sunt însă specialiști în titluri care nu spun nimic: *Noapți albe*, *Oblomov*, *Război și pace*, *Suflete moarte*, *Călătoria diletanților*... *Sclava iubirii*. Probabil meditează mult până să-l găsească pe cel mai șters și mai derutant. Noi, pe de altă parte — deși nu suntem, față de ruși „pe de altă parte”, dacă nu cumva ne referim la părți pe verticală —, suntem mari inventatori de titluri fără opere, ca fațadele enorme ale bisericilor italiene. *Orbitor* — ce zici?

12 mai Două vorbe. În scenele de la circ vor apărea (ca parte din spectacol) Mr. Swan și (om-statue) Maarten. Cumva. Și va fi un voiaj „uluitor” în țara Tikitan. Cumva cândva. Scriu fluvial, somnii își înting mustățile-n nomol, scanează după viermi. Mircișor, cu duioșie paternă. Nimic viu, însă, până-acum. Mult, mult ca Golemul, însă nu viu. Cred că trebuie să-i scriu ceva pe frunte.

Zile nesfârșit de lungi care trec fulgerător. Avioane cu reacție se-ncrucșează pe ceruri, printre norii în întremare și destrămare. Imense spații ultramarine-ntre ei. Și atâta strălucire. Seara trecută (noaptea târziu, mai curând), bând bere pe iarbă, sub spectrul baroc al Domului luminat de jos în sus, arătând ca făcut doar din lumină cafenie. Nefericire, apoi fericire, apoi nefericire, apoi fericire, ca aprinderea licuricilor, codul lor canibal. Și doar încă un singur lucru, oricât de siropos: la planetariul de aici poți cumpăra stele, le poți da un nume și le poți face cadou.

16 sau 17 mai It looks like rain, and it tastes like it. Frământări în cuplu. Hăbăuceală într-un oraș pustiu pentru noi. Suntem uitați, ca și anul trecut, de toată lumea. Nici o știre, nici un impuls, nimic bun de citit, nici un lucru care cu adevărat să... Să ce?

Din nou *The Confort of Strangers*. OK sau nu, depinde ce pretenții ai. Facem și germană, cranț, cranț, cotorbanț. Mai mergem și la mail. Nimic nici de-acolo. Aș vrea să treacă anu-ăsta cu bine și să mă trezesc cu încă atât de multe cărți deja apărute, cu O. 2 terminat. Credeam că voi sui pe altă spiră, dar, pare-se, nu există altă spiră. La care Mircea aspiră. La 60 de ani, totuși, si tout va bien și dacă scriu ober-gail...

O petrecere. F. urcă pe un fel de estradă și anunță că noi doi vom citi câte-un text. Scoate chiar o foaie din buzunaru-l de la piept al cămășii și începe să citească un poem plin de imagini strălucitoare. Eu însă n-aveam nici un poem nou, și nici n-aveam chef să citesc ceva, mai ales după focurile de artificii ale lui F. Nu-nțelegeam de ce mă băgase-n povestea asta. M-am dus repede într-o cameră de alături și-am început să-mi frunzăresc cărțile de proză în căutarea unui pasaj potrivit. Ce nebunii scria-n ele! Textul se amesteca fluid cu imagini colorate, erau descrieri ale unor lumi inexistente... Nimic nu mi se părea bun să fie citit. Am lăsat-o baltă pân-la urmă, și m-am întors în sala unde petrecerea era foarte exuberantă acum. Uitaseră toți de momentul poetic, în aer erau serpentine și baloane, toți erau îmbrăcați pastelat... Stăteam sprijinit de un fel de bar, când deodată intră M. cu nevestă-sa, înalți și ciudați, altfel decât erau ei în realitate, cu fețe rotunde și triste. Purtau haine întunecate. M-am repezit la ei cu mare, de neînțeles bucurie. I-am pupat și, râzând isteric, le-am spus cât mă bucur că-i văd din nou. „Dar știi“, îmi spuse atunci unul din ei, „fata noastră a murit“. Mă priveau amândoi gravi, parcă reproșându-mi întâmpinarea atât de veselă.

28 mai Scriu intens, cu oarece metodă, la O. 2, care, zic eu, crește. Ar putea chiar concura primul volum, dacă nu în precizie (pynchoniană), măcar în halucinație (cărătesciană; dar Hrabal, din care tot citesc bouche-bée, e binevenit). Pentru că scriu așa mult, cantitativ cel puțin e de departe recordul meu absolut: 4-5 pagini aproape zilnic, n-am mai simțit nevoia să notez și aici cele ce (nu) s-au mai derulat in the meantime. De fapt, singurul lucru notabil cu adevărat (pe lângă ameteala în fața poeziei extraordinare a unor pagini

din Hrabal, a picturilor lui naive cu cârnățari, fabrici de bere și fete pe velociped, cu bucle grele fluturându-le-n urmă) din ultimele zile a fost supărarea mea pe toată lumea și panica în fața deteriorării văzând cu ochii a imaginii mele în țară, a depărtării tuturor, cu un fel de oroare sacră, de mine. Zile întregi nu m-a părăsit ghemul ăsta mustind de adrenalină din stomac: sunt diminuat, minimalizat, urât, disprețuit de toți etc. etc. etc. Și asta chiar când mi-a apărut *Jurnalul*, cu prime ecouri foarte bune. Nu știu ce să fac, sunt hipersensibil, maladiv de suspicios în ultimul timp. Asta mă și crispează, mă face neplăcut, e un cerc vicios din care ies tot mai rău. Nu dau atenție succeselor, dar fiecare umbră devine scufundarea unui Titanic. Orice imbecil care aruncă o vorbă despre mine (chiar și pe internet, Dumnezeu, chiar acolo am ajuns) mă ulcerează pur și simplu, ca și când aș avea pielea prințesei cu bobul de mazăre. Trebuie neapărat să mă potolesc, că altfel o să ajung să cred eu însumi, ca Sábato în orbii lui, în Știutorii mei și-o să-ncep să predic la un colț de alimentară.

Totul a fost mai animat în ultimul timp, au apărut perspective de traduceri — poloneză și, în fine, engleză în statele alea foarte unite —, de călătorii — Heidelberg și Frankfurt — și, în consecință, tensiunea interioară s-a compensat cumva și a scăzut. Natura a corespuns și ea sentimentelor poetului: vântoasă cu soare, apoi ploioasă și furtunoasă, dar nu, deocamdată, armagheddonicioasă sau apocaliptoasă sau kalokagatonicioasă sau apokolokintosicioasă. Norii berlinezi sunt altfel decât cei amsterdamezi, mai contemplativi, mai puțin preocupați de problemele practice de zi cu zi. Nori — Maria, față de norii — Marta din '94 și '95. Dar în orice caz, peste cele două orașe stăpân nu e soarele, ci norii.

Am reînceput să dorm bine, măseaua și pielea feței s-au potolit, doar visele se încăpățânează să se șteargă dimineața cu desăvârșire. În afară de Ioana mea dragă, de care sunt tot mai lipit prin toate cele: amore, more, ore, re. E singurul vis pe care mi-l amintesc bine și care mă urmărește întreaga zi. Ea chiar mi-a reînnoit viața și mi-a dat a doua șansă acolo unde nu mai era decât un smochin uscat. Sau un toiag al lui Moise, din care se auzea ronțăitul cariilor.

Moment de teroare acum câteva seri. Eram cufundat cu păr cu tot în cada cu apă fierbinte, când am văzut pe tavan, chiar deasupra mea (dar tavanul e aici foarte sus), un păianjen negru ca smoala, foarte mare, cu labelle întinse. Aburii căzii urcau către el. M-am spălat în grabă, fără să mai îndrăznesc să-mi iau ochii de la el.

30 mai Același amestec de scânteiere lichidă și frunze de arțar (și mici elice, încă verzi) la fereastra de la bucătărie. Liniște absolută aici, unde scriu câteodată pe masa de lemn masiv, plin de noduri. Acum e după-amiază, am făcut dragoste cu o fată aurie, ea doarme acum ghemuită în baia de lumină din living și eu scriu aici, la umbră, în liniște totală, de cavou construit în pădure. O pădure rară de stejar, cum își dorea Sade. Sade, dis-moi...

Cum poți visa, și în vis să te afli în întuneric total? Merseșem la o piscină și trebuia să mă dezbrac în vestiar, alături de mulți alți inși. Mă bucuram dinainte de senzația înotului într-o apă artificială, verde și călduță, cu puțin abur ridicându-se din ea. Dar deodată se stinse lumina. Mi-am zis că e normal, trebuia doar să ne dezbrăcăm. Stăteam, în vis, pe întuneric și eram așa de fascinat de asta, încât am și uitat să-mi scot hainele, mai ales că aveam două pulovere unul peste altul. Când lumina s-a reaprins, eram în același vestiar, dar nici vorbă nu mai era de baie. Apăruseră mai mulți inși din lumea literară, între care litigiousul (de ieri) D., care trona, rotund și-mbufnat, la o masă de brad, lungă, plină de lume. „Salut, D.”, i-am spus, „tocmai ți-am trimis jurnalul meu, o să-l primești în câteva zile...” Dar el zice „Nu-i nevoie, ți l-am adus eu.” Și scoate dintr-o geantă neagră de mușama (și el era îmbrăcat tot în negru, ca și-n realitate, de fapt) un fel de almanah sau carte de telefoane, cu tot felul de poze alb-negru, foarte proaste, și cu un titlu ilizibil, parcă unguuresc, sau eston... Mi-am recunoscut cartea și am întrebat: „Și? L-ai citit? Cum e?” Iar D., exact cum mi s-a relatat, „a strâmbat din nas” și-a tăcut dușmănos. „Bine, măi, dar i-ai lăudat pe Goma, pe Noica și pe atâția alții pentru jurnale mult mai slabe ca ale mele.” Eram indignat, vroiam să adaug ceva și despre jurnalele Monicăi Lovinescu și al

Annei Frank, dar mi-am luat seama: „Admit, dacă autorii sunt oameni excepționali, merită să scrii despre ei. Eu nu sunt un om excepțional, dar cred că aici mi-a reușit ce-am încercat să fac“... Eram foarte obidit, îi simțeam pe toți ostili, disprețuitori. Am retrăit în vis paranoia acestor zile.

Vedem o mulțime de filme pe video, foarte mult Fellini, apoi Scorsese, un Konchalovski cam șters... Relația mea cu vizualul rămâne mai departe nu foarte satisfăcătoare. În cazul meu liniile ecranului sunt din cerneală tipografică. E singurul meu halucinogen. Aspiri aburul cernelii negre-strălucitoare, neuscate încă, și-ncepi să delirezi. Un Jodorovski, doi Greenaway, Nikita Mihalkov (cu magicul *Cinci seri*), doctorul Caligari... Aproape zilnic avem câte-un film, oldies but goldies.

6 iunie Insomnie totală. E 4,30 dimineața și am văzut cum se varsă de ziuă, după ce am privit atâta timp luna plină, arzând electric peste Berlin. Acum beau un ceai și-ncerc să-mi duc mai departe viața, scrisul, ciripitul ăsta straniu al cine știe cărei păsări, imaginile violent colorate din camera mea și cele albăstrii de afară, totul. Coada asta de păun pe care-o târăsc în urmă. Știi că sunt important, toți suntem. N-am mai fost de mult înăuntrul meu, în basementu-ăla întunecat. De-a lungul anilor am scos atâtea vechituri de acolo (am 45 de ani și-n timpul serviciului meu nu s-a-ntâmplat nimic deosebit), că acum trebuie să fie doar patru pereți păienjeniți, un tavan păienjenit, niște țevi, o podea cu linoleumul pătat de vopsea. Nimic de scos mai departe și de dus la târgul de purici. În afara câtorva purici cât câinii, bineînțeles. Scoici cântând la acordeon în loc de urletul care-ți umple timpanele de sânge. Chiar și așa, cămăruța jegoasă e nespus de importantă. Căci ea își secretă obiectele interioare ca un pântec de femeie. Și între două nașteri pântecul e gol, dar nu lipsit de speranță. Și pot trece ani și speranța să ardă acolo, în locul fetusului și de forma lui, ajungând mai cărnosă și mai adevărată decât el. Și deodată nu mai naști un copil, ca toată lumea, ci o complet neîndreptățită, dar reală, orăcăind și dând din mânuțe, speranță.

Trăim aici mai departe o singurătate greu de suportat. Zilele sunt uriașe și din ele se-alege praful și pulberea. Programul ne e stereotip, cu două drumuri pe săptămână la mail (azi, printre firitiseli, vreo două vești bune), unul la bibliotecă, unul la cumpărături. Aproape nimic altceva. Am nervii întinși, nu sunt în prea bune relații nici cu mine, mi-e urât uneori, mi-e frică altădată. Nu sunt sigur pe ce scriu, iar rezultatele celelalte întârzie, nu apar în ritmul pe care l-aș vrea. În țară imaginea mea e extremă: unii mi-ar da Nobelul, alții mi-ar vâri-n dos dinamita lui. E adevărat, sunt pe drum nu mai puțin de șase traduceri, ca și două cărți originale, dar termenele lor sunt vagi și îndepărtate: poate încă o singură carte anul ăsta. *Jurnalul* a pornit, pare-se, cu dreptul, se vinde bine, e discutat, ar putea avea o mică vogă a lui. Abia-l aștept aici. Toate progresele astea se-ntâmplă însă ca-n vis: vin, trec, nu-nseamnă nimic. Nu crești, ci te îngrași, asta-ți mai rămâne după ce ți s-au osificat cartilagiile. Da, crești în volum, în greutate, scrisul tău capătă fire albe la tâmple. Dar triumful acelei iluzii, pe care doar în adolescență o poți avea: că te înalți asimptotic și că o să spargi bolta în țândări cu capul... Asta nu mai e pentru tine. De-acum te împlinești, pe măsură ce mai împlinești niște ani, niște cărți. Îți umpli forma, pompezi în destinul tău cu varice și burti căzute, și nu-ți mai vezi sexul niciodată.

10 iun. Îmi recitesc, de câteva zile, *Jurnalul* tipărit (carte groasă, 470 pag., cu fața lui M. C. de atunci, pe culoare verde-cocleală: din cauza unghiului foarte bizar al pozei, fruntea pare uriașă, de hidrocefal, nasul domină încă fața, dar gura acoperită de mustață și mai ales bărbia par a se retrage, încât tipul din poză devine echivalentul tipului din carte: un monstru aproape ne-terestru, de care M. C. de azi râde și cu spatele), fără să-mi pot face vreo impresie. Câteva sclipiri într-un noroi de lamentații. Dar nu, în nici un caz izmeneli și bullshit. E OK că m-am hotărât să-l public, deși... Nu vreau însă să intru acum în ghemul complicat al cazuisticii morale; aș fi făcut-o în *acel* jurnal, dar simt că mi-a mai venit nițică glagorie la cap de-atunci, așa încât să pot răspunde lui „De ce?” nu cu „pentru că fiindcă”, ci cu „de ce

nu?" în orice caz, azi va fi ultima zi pe care am de gând s-o pierd cu cartea asta.

12 iun. Ieri am avut una dintre cele mai dramatice zile din viața mea, iar azi m-am învățat vreo oră în jurul jurnalului, nehotărât dacă să-l murdăresc cu jegul din mine și din afară, l-am luat și l-am pus la loc în bibliotecă, m-am uitat pe geam la copacii de sub cerul mereu încruntat al acestei țări pe care încep s-o urăsc... Faptele n-au fost pe măsura reacției mele, dar ele au răscolit o suferință veche, acoperită de o resemnare mai nouă ca de o coajă subțire, sub care e sânge încă lichid. Nu am fost invitat la două festivaluri importante de literatură, la care au fost *toți* invitați. De parcă nici n-aș exista, nici n-aș trăi de vreun an aici. Asta mi-a reamintit izolarea și nepăsarea în care trăiesc. Nimeni, nimeni nu vrea să mă impună aici ca autor respectabil, măcar. Plătesc aici, și peste tot, pentru faptul că vin din țara de unde vin (țara lui pește), că fac parte dintr-o cultură așa cum e, produsul, și ea, al unui popor așa cum e. Și nu mai știu pentru ce plătesc. Dar singurătatea și indiferența tuturor față de scrisul meu e plata. Uneori e peste puterile mele să-mi înfrâng obida asta, care mă va-nsoți poate tot restul vieții. În țară sunt acum — lucru precipitat de trei ani încoace — oameni care mi-ar scoate ochii, deși nici nu le-am spus vreodată un cuvânt neplăcut, iar aici, unde-ar trebui să existe o rețea care să vâneze, pur și simplu, oamenii valoroși, e o criminală, sastisită, cinică nepăsare. Poate chiar rea-voință. Toți foștii autori din România stabiliți aici au suferit, parcă, cine știe ce afronturi din partea mea: abia dacă-mi întind o mână leneșă când ne vedem, absolut întâmplător. Nici unul nu m-a-ntrebat vreodată: dar tu ce mai faci? cum supraviețuiești în mizeria de-acolo? ce mai scrii? Se pare că nu interesez chiar pe nimeni. Am făcut, din cauza asta, o criză foarte urâtă ieri. Parcă se sfâșia lent totul în mine. Simțeam că nu pot înainta, că nu mă pot mișca, așa cum vrei să fugi în vis și nu poți. Că e vremea nașterii și nu e putere pentru naștere. Chiar și singurul om care a crezut în mine și a-ncercat să facă ceva, Gerhardt, pare acum bine desumflat. N-am reușit s-o scot la capăt nici măcar cu *Nostalgia* (cum s-o fi

făcut dacă editura n-a mizat pe ea și n-a scos-o-n față?), ce să mai zicem de *Orbitor*, care nu-i place și-n care nu crede? Nu pot cere de la el mai mult decât a făcut pân-acum. Iar el nu-i tocmai în miezul miezului aici. Cât de bine, de minunat trebuie să scrii ca să fii, în fine, descoperit de cineva? Ca să dea cineva, deși ești din România și ești aproape un cerșetor, doi bani pe tine. Cât o să mai dureze blestemu-ăsta? Trebuie să fii un bivol nesimțitor ca să înfrunți batjocura asta, lumea asta în care fără un impresar poți să fii oricât de bun, că vei cânta la colțul unei biserici, și poporu-ăsta civilizată nu-ți va arunca nici măcar bănuți. Ce ridicol că în țară toți își închipuie că aici eu sunt băgat în sistem, că aș putea accede și la cele mai mari premii... Și cât or să râdă când o să mă-ntorc cu coada-ntre picioare, îngroșând rândurile celor care n-au răzbit niciodată și care mor uitați până și-n țara lor.

...Și măcar de-aș crede că mai sunt bun. Aici, altă sfâșiere, mai adâncă, pentru că propriile mele unghii murdare mă sfâșie. Damn it, damn it all... Trebuie să mă liniștesc, fiindcă, oricum, furia neputincioasă, umilința neputincioasă fac deliciul bâlciului cultural de la noi. Să-ncerc să scriu mai adevărat și mai bine. Să fac cărți mai bune. Nu-mi trece altceva prin cap. Relații nu știu și nu pot să-mi fac, dimpotrivă, se-ntâmplă ceva mereu și se destramă și cele pe care le aveam. Sunt ca un sconcs care tânjește după prietenie și dragoste, și toți fug de el desperați. Sau ca... naiba să mă ia, sper să nu mai pătez vreodată foile-astea cu sucu-ăsta digestiv, fierea asta stoarsă din nefericirea, revolta mea. Nu pot urca mai sus, nu pot merge mai departe, ca o navetă lip-sită de tubul gros al navei propulsoare.

13(?) iunie Mi-e, oricum, indiferent totul. Viața mea se ruinează și nimic nu mai înseamnă ceva. Nu mai cred în mine, ca un posibil om central, ca un posibil embrion viu. Nu, totul e exact așa cum spune cel mai imbecil dintre realiști: trăiești și mori, iar după moarte e atât întuneric, încât nici luminița vieții tale n-a putut, n-a avut unde și când să existe. Nimic nu există și n-a existat vreodată. Sunt deja, de pe-acum, aruncat în groapa comună și acoperit de var. Știu acum că nu voi cunoaște adevărul, că nu sunt iubit, că sunt

nu Isus, ci unul dintre incașii de pe vremea lui, despărțit de el printr-un ocean și neauzind despre el niciodată, ducându-și viața lui care nu-nseamnă nimic și murind și nimeni nemai-auzind de el niciodată. N-a existat vreodată om mai părăsit, mai nefericit, mai nenorocit decât mine.

Nu sunt nici măcar dintre cei chemați, necum dintre aleși. N-am fost socotit demn de măcar o privire. Am fost conceput, născut și crescut să fiu carne de tun, să caut fără să gădesc, să plâng fără lacrimi și ușurare. Să nu mi se descleșteze fălcile și să pot spune măcar, „Doamne, ai milă de mine!” Azi-noapte (după ce ieri m-am rugat ca un nebun, privind norii, să fiu scos de aici, să fiu o dată răpit, să mi se șteargă urma pe pământ) am crezut că se va-ntâmpla. Visam una dintre amestecăturile care-mi țin loc de vise în ultimul timp. Deodată, rețezat, în mintea mea s-a făcut liniște și m-am trezit. Într-o singură clipă cineva intrase în mintea mea și făcuse lumină. Venise clipa. Am deschis speriat ochii în întuneric. Așteptam să fiu chemat pe nume, să văd la capul meu o siluetă alburie. Dar n-a fost nimic. N-o să fie nimic, niciodată, dacă nu cumva o să înnebunesc și-o să iau drept reale fantasmale din ochiul minții mele.

Mă ucide șederea asta la Berlin, frustrarea asta de zi cu zi. În ultimul timp totul a mers din rău în mai rău și nefericirea mea s-a umflat și dă pe dinafară. Se întâmplă cu mine ceva rău. Sper să depășesc, să scap.

14 iun. M-am liniștit mult. Poate chiar prea mult. Oricum, sunt acum sedat și am și-un strop de soare în artere. De fiecare dată, după căderile astea, privesc cu mirare în urmă: ce mi-a venit? Ce treabă am eu cu lucrurile astea triste, cu mersul trist al lumii? Și, deși legătura mea cu ele stă chiar în cuvântul „trist”, care mă definește pe mine și nu lumea, sau pe mine-n relație cu lumea, după ce trece criza îmi închipui că a trecut și tristețea. Dar, deși paharul se limpezește, zațul de pe fundul lui devine de fiecare dată mai gros. Jurnalul ăsta poate fi văzut și ca un eșantion de foreză, un cilindru de substanță mai luminoasă sau mai întunecată, cu tot mai mult bitum și tot mai puțin cristal pe măsură ce forarea înaintează. Și ea înaintează doar din speranța că o

dată se va aduna atât de mult bitum, atât de greu, atât de înspăimântător de fierbinte, încât vor începe să sclipească în el grăunțe brute de diamant. Nu știu spre ce mă duce mintea mea, care-a obosit și i s-a dus luciul. Nici viața, odată carnavalescă, a sufletului meu. Nici tancheta de carne a corpului meu, cu tanchistul ei de acid lisergic. Sunt incredibil de obosit. Uit totul, visele mai ales, ca un copil căruia i s-a pus o mână pe ochi ca să nu vadă nenorocirea. Dar copilul se uită printre degete, și ce vede i se pare mai puțin interesant decât degetele. Degetele de lumină ocrotitoare, pe ele vrea să le vadă mereu.

De la-nceputul lunii, de când au început și problemele mele, paranoia patologică, pentru care-ar trebui să mă tratez, am și slăbit mult. Mi-au revenit ruminății (prostești, inutile) pe care le credeam oprite de mult. M-am trezit azi cu ele, proaspete, strălucitor ambalate. Sunt nebun, nu pot crede altceva. Și cu ce plăcere masochistă le scoteam din hârtiuțele lor, din cofrajele moi de scârțâitoare. Vreau însă, e drept, e mai mult voință pură și neputincioasă decât har și autoritate, să-mi revin, să fac ca viața mea tot mai absurdă să nu se termine aici. „Să-mi rămână bucuria.“

Cred că în două luni, cel mult — mai curând la începutul lui august — voi termina, cum-necum, și volumul doi al *Orbitorului*. Nu știu ce e și cum e. Aș vrea să fiu fericit și mândru de el, dar nu sunt. Nu-l mai simt, a devenit altceva și trebuie să devină înc-o dată altceva. Dacă nu-l vor ridica niște pagini uriașe (undeva, cumva), va cădea ca un copac, și căderea lui va fi mare. După volumu-ăsta aș vrea să scriu repede, într-un an, poate, sau în cele șapte luni cât mai pot scrie fără griji, o carte mică, de 100 până la 150 de pagini. Nu știu despre ce sau cum, sau câtă putere mai e-n mine. Dar aș vrea să fie o carte luminoasă, o bucurie pentru citit. O poveste minunată, o poveste limpede, ușor de-nțeles și totuși intens artistică. Mă supraestimez, știu, dar numai așa poți crede că o vei face. Unde-am citit fraza, despre o femeie: „Se făcu frumoasă (sau ispititoare) cu gândul“? Pân-atunci însă voi clădi cu atenție și gingășie cupola palatului meu de cleștar. Urmează seara rădaștelor, apoi spectacolul Circului (care ar trebui să taie respirația), apoi continuarea

poveștii de amor dintre H. și S., apoi povestea cu liliputana (pe care n-o văd încă), apoi revenirea la planul 0 al narațiunii (în camera lui Herman). Nu știu ce altceva. Am timp să-mi amintesc și să inventez. Din fericire, există deja partea a treia, care cred că încheie bine cartea. Scontez că mai am vreo 100 de pagini de scris, în care trebuie să epuizez tot ce am de spus. Volumul va fi cam de 580 de pagini în manuscris (față de 460 — primul) și, prin urmare, păstrând intrarea la apă, de vreo 450, poate mai puțin, de pagini tipărit. Volumul trei e deocamdată complet inconceabil pentru mintea mea care găfăie-nnebunită. Să termin deocamdată ce am.

Să termin și pagina asta scriind că *Pe drum*, atât de lăudatul și „influențialul” roman al lui Kerouac e sau: 1. foarte prost; 2. foarte prost tradus; 3. ininteligibil pentru cel ce nu e american. Ar putea fi și alte soluții ale stupoarei mele la lectură, dar cred că prima e cea adevărată. Poate-o fi fost ceva în anii '50, dar acum e o răsuflătură nenorocită, bună pentru snobat gagici trecute prin facultate și poeți boemi de provincie.

16 iun. Vuiet subteran. Mă străduiesc să-l ignor.

Azi-noapte-am deschis ochii brusc și-am văzut bine, profilat pe draperiile întunecate, un bărbat care ședea în fața patului Ioanei, privind gânditor spre noi. Era tânăr, de vreo 30 de ani, și purta un costum ultramarin. Fața-i era prelungă, ochii (poate albaștri pe o față smeadă) inteligenți și, mi s-a părut, plini de compasiune. Foarte ciudat era părul: cu cărare pe mijloc, cânepiu spre alb, cădea în bucle mărunte până pe umeri ca o perucă de avocat sau de nobil de dinainte de Mozart, ca perucile din teatrul lui Molière. Din cauza distanței față de mine, era (părea) considerabil mai mic decât vechile mele cunoștințe, ceea ce sporea sentimentul de realitate, de realism. L-am văzut bine vreo 3–4 secunde, timp în care m-am întrebat dacă a venit la Ioana sau tot la mine. Au urmat vise neplăcute, cu prunci estropiați, cu pisici liliputane, cât muștele, cu mama într-o postură sinistră. Continuă întunecarea mea, divorțul tot mai net al minții mele

de viața mea. Ce-o să-mi aducă înaintarea lentă, răsucită, a glontelui numit viitor în peretele tare al craniului meu?

Mă lupt totuși pentru fiecare gură de aer, pentru fiecare silogism. Nu cedez, nu plutesc în voia curentului. Și chiar dac-aș pluti, aș face-o cu ghearele rășchirate, gata să mă agăț de orice, chiar și de tine.

Dacă m-aș ghemui și m-aș încorda foarte tare și aș rămâne așa, poate n-aș mai înainta în vârstă.

19 iun. 167 pag. pân-acum la partea a doua. Urmează două părți cu Mircea (de fapt, una impersonală, spectacolul de circ — precedat poate de ședința de partid și partea cu Ionel și Securitatea —, și una asemănătoare cu cele dinainte, cu 23 August, contrapondere pentru carele alegorice din prima parte, dar undeva ar trebui și o ieșire spre partea a III-a, cred că în zona Herman, de fapt) și o parte finală cu Herman (copilul din țeastă) + Biblia, măcar un început. Apoi — dar unde Dumnezeu? — reluarea primului plan: Mircea coboară la părinți. Să fiu foarte atent la cronologii. Mai ales povestea cu Securitatea: când a fost iarmarocul? când Floreasca? și când Circul? Am nevoie de mult mai multă concretețe, documentare. Dar merg încet și voi vedea pe parcurs. Mîntea mea și-a pierdut puterea speculativă. Sper să și-o găsească pân-la urmă pe undeva. Totul e mai greu decât credeam și-mi trebuie puteri suprareale ca să-mi iasă.

20 iun. Recitesc Biblia de la-nceput și, firește, somnul mi s-a tulburat. Nu mai e totuși frica de altădată, ci un fel de contrariere: e chiar așa, chiar așa cum am crezut, totul se verifică. Probabil că, dac-aș fi un om adevărat și integru, ar trebui să las totul baltă, absolut tot ce înseamnă acum viața mea (oricum diminuată pînă la „o viață de buzunar“) și să plec în căutarea lui Dumnezeu, cu totul altfel decât au făcut-o nefericiții mistici, exaltați, nebuni care n-au reușit decât să-și distrugă mîntea. Și, dac-aș ști că totul e-n putința mea, și dac-ar fi cu adevărat, aș dezgropa Ierusalimul ceresc cum a dezgropat Schliemann Troia. Totul e atât de simplu, dar mîntea noastră refuză să focalizeze destul de mult pe singura adevărată problemă. Nu căutăm, poate pentru că

ne e frică de ce vom găsi. Dar sigur suntem material didactic, un mulaj pe care se simulează evoluția. Toate marile cuvinte: Dumnezeu, credință, mântuire, sfințenie — sunt interpretate greșit, sensul lor este altul. Dar... „dacă vom fi găsiți luptând împotriva viului Dumnezeu?“ Oricum, aștept, sunt atent, cu bizara superstiție că atenția mea înseamnă automat atenția lor către mine, ca un copil care închide ochii și crede că nu-l mai vede nimeni. Știu (în fine): pagina asta va face să se spună că aveam „preocupări strani“, expresie care nu lipsește din anamneza bolnavilor mintali. Dar cu mine e altceva: țeasta mea a crăpat, și prin fisură creierul meu vede liber, pentru prima dată vede cu adevărat.

23 iun. „Interzis tuturor până la 60 de ani.“ Și ciocolata cu nu știu câte straturi. Și Marina Voica: incriederea.

Vreme de câine, din nou. Teii sunt în floare, dar se zburlesc, agitați, chinuiți de un vânt ca o apă înghețată. Ploile se reped deodată, pătând ferestrele, cad furios zece minute și-apoi se opresc, dar cerul rămâne la fel de întunecat. Vremea asta ne-a adus la disperare. Nu se poate trăi sub cerul ăsta, care ți se răsfrânge în tot ce ești și ce faci. Suntem deprimăți de o lună-ncoace, nu mai știm ce vrem, totul ne rănește și ne agită. Știrile bune (rare, e drept) nu ne înveslesc, aproape că nici nu ne interesează, în schimb cea mai mică bănuială de afront devine certitudine și catastrofă. A fost una dintre cele mai grele luni ale vieții mele.

Nu mă interesează ce se va spune despre jurnal în țară. Cum totul e ideologizat, totul e previzibil. În general, climatul literar e pervertit și necredibil. Speranțele mele se leagă de exterior și, ca de obicei, de scrisul propriu-zis. Dar mă doare cât de greșit sunt înțeles, cum se impune imaginea pe care ei mi-o construiesc. Cum aș vrea să pot spune și eu: „So you can stick your pins in that voo-doo doll: / I'm sorry, babe, it doesn't look like me at all“... Dar toată mascarada asta, toți adversarii ăștia care odată mi-au fost prieteni și care acum nu vor decât să mă diminueze cu orice preț — toată îngrozitoarea mea situație de om singur, autor singur și fără apărare, mă sperie și mă rănește. Dacă apare cea mai neverosimilă calomnie despre mine, e crezută

și spusă mai departe, pentru că ei vor să o creadă. Vor să creadă și că scriu (din ce în ce mai) prost, vor să creadă că sunt oficial, manierist, academic sau cum m-or mai vedea, și mă pot vedea oricum prin lentilele diforme ale resentimentelor lor. Cărțile mele, însă, și nu ura lor, vor rămâne și vor fi citite mai departe, dincolo de generație și ideologie și curente, ca obiecte de literatură pur și simplu. Sau nu vor fi, dar în orice caz nici ura nu va rămâne.

La ce vești bune mă refeream. Mai întâi, e posibil ca *Nostalgia* să apară-n Suedia (prin bunăvoința rară la români a Gabrielei) la o editură bună, Albert Bonniers, în colecția prestigioasă (mi se spune) Panache. Să dea Dumnezeu să se facă. Să văd, într-un an, poate, prima mea apariție suedeză. Apoi, Alain Martin — cu care însă am niște diferende de copyright — ar vrea să publice din nou *Lulu*, dar i-am scris, pri-pit, poate, că aș vrea altă traducere. Nu știu ce să spun, aștept răspunsul lui. Prin urmare, socotesc eu, în următorii doi ani ar trebui să se întâmple o nouă diseminare a cărților mele în lume, un al doilea val, sper eu mai norocos decât primul. Totul avansează foarte lent, se coace la foc mic, speranța nu e mare dar nici nu s-a stins cu desăvârșire. Se-ntâmplă, de fapt, tot ce se poate-ntâmpla în lipsa unui agent, a unei rețele, a unui interes pentru țara de unde vin. Mai mult nu pot spera deocamdată. Vor fi, deci: 1. În țară: Zmeii prin dec. sau ianuarie, romanul în primăvară și apoi mai vedem. 2. Afară: poemele în Germania prin toamnă, *Orbitor* în germană toamna viitoare; *Nostalgia* în Italia (la anul); *Nostalgia* în USA (nu știu unde și când); *Nostalgia* în Polonia (nu știu dacă se va face, nu sunt traducători); *Travesti* în Ungaria (nu știu unde și când); *Travesti* în Franța (nu știu dacă se va face). Cum se vede, e un câmp de promisiuni, dintre care unele (cât mai multe, sper) vor deveni realitate. Abia după valu-ăsta, poate, voi urca puțin în topul (din mintea mea, deocamdată) al autorilor care, cât de cât, contează. Aștept, ca de obicei, scânteia ce-ar putea să aprindă totul. Pân-acum a scăpărat de câteva ori, dar s-a stins repede la suflul indiferenței generale. Trebuie să fii, am mai spus-o, de câteva ori mai bun — sau mai nebun — decât un îns din lumea civilizată

ca să te poți impune ca și el. Nimeni nu te cunoaște când ești străin, sărac, sfios și made in Romania.

25 iunie Cum altora le e frică de moarte și de boli incurabile, mie mi-e frică să nu ratez *Orbitor*. Mă trezesc cu frica asta și mă culc cu ea. Știu că *Orbitor* e doar o carte, că nu e întreaga mea viață, și totuși mi-e insuportabil gândul că n-o să-l pot duce până la capăt cum trebuie. Lumea de-acolo, personajele, sunt ca poporul meu pe care-l conduc prin deșert ca să-l așez într-o țară bună, unde curge lapte și miere. Știu că orice s-ar întâmpla, el trebuie să ajungă acolo și să-și întindă acolo corturile în jurul chivotului în care e un toiag înflorit și un manuscris. Am un fel de instinct de conservare artistic: nu pot să nu termin cartea, cum n-aș putea să merg pe o scândură întinsă la o sută de metri înălțime. Sau cum fobicul nu poate ține în palme un șoarece. E în organele mele, în sângele meu. E o frică la nivel celular și nu doar cerebral sau afectiv. Știu că e aproape imposibil să termin cartea asta cum trebuie ea terminată, pentru că într-un fel sunt parte din ea și nu mă pot descrie în întregime pe mine însumi (ce va rămâne mereu pe dinafară, ca și-n jurnalul meu? Simplu: eu însumi, așa cum din câmpul vizual rămâne-n afară ochiul). Dar voi încerca, „oricum“. Scriu, deci, puțin câte puțin, practic zilnic, totul se desface imprezizibil, dar forța din prima carte nu mai răzbește decât rar, în câte-o pagină izolată, și, iarăși, mi-e atât de frică. Nu e numai forța, ci și acea precizie rece, pynchoniană, care lipsește aici aproape de tot. Trebuie neapărat făcut capitolul cu fractalii și injectată puțină rigoare cam peste tot. Mi-e groază că voi fi luat drept un oniric, când de fapt realitatea mea este visul și visul este realitatea. Pe când la onirici visul e miraculos și dorit tocmai fiindcă e *altceva* decât realitatea.

Poate că-n două luni voi termina draft-ul cărții, urmând tot soiul de revizui. Dar, Dumnezeuule, cum se vede cartea asta din afară? *Ce e-n ea, ce e ea?*

26 iun. Ionuța are azi 14 ani și iese din copilărie. N-am văzut-o de-atâta vreme. Acum nu mă gândesc decât că aș vrea să aibă o viață fericită, să fie mulțumită de ea însăși

și ocolită de nenoroc. Mi-e foarte dragă și mă simt vinovat față de ea.

Și-napoi la nebuniile mele. Ieri am fost năuc toată ziua, n-am putut fi atent mai mult de câteva minute la conversații, lumea-mprejur își întingea culorile una-n alta. Vuietul unui curent interior de nemulțumire, frustrare, probleme de toate felurile m-au făcut orb și surd la realitate. Mereu e în mine o stare ca după plâns. Însă aseară m-am culcat în mințe cu cele două pietre oraculare, Urim și Thummim, despre care am citit mult pe internet, și eram aproape adormit când mi-a țășnit brusc în memorie, ca un flash de culoare intensă, o imagine despre care am știut o fracțiune de secundă totul: ce este, ce înseamnă, ce importanță uriașă avea pentru mine. În fracțiunea aceea am gândit (de fapt, am intuit fără gânduri, așa cum gândești fără cuvinte) cu un fel de uriașă fericire că am descoperit, am rețrăit ceva esențial, care-mi fusese până atunci ascuns. Am trăit apoi, în clipa următoare, cu panică, topirea treptată a acelei imagini-amintire. „Dispare, dispare”-mi spuneam, încercând din răspuțeri s-o rețin până când o puteam depozita în memorie și o puteam păstra în întreaga ei splendoare. Dar n-am reușit. Mi-a rămas o semi-scenă care-ar putea fi orice, golită de orice sens: o zi extrem de luminoasă, o lumină violentă de plajă însorită, în care culorile devin vii și pastelate (dar mai puternice decât le poate vedea un ochi normal: așa cum le vezi în prima copilărie) și doi bărbați aplecați asupra unor pietre cristaline, pe care de fapt nu le mai pot vizualiza, ca de altfel și pe ei, reduși la cuvintele „doi bărbați”. Dar sunt convins că scena s-a întâmplat odată și că a însemnat mult pentru mine. A fost ca un cutremur al minții mele. Știu că am gândit imediat după aceea că s-ar putea să-mi fi erupt în memorie ceva dintr-o altă viață, pentru că sentimentul meu a fost de stranietate, de „out of this world”. Dar și prima copilărie e „altă viață”.

Ieri l-am revăzut pe Raymond Federman după nouă ani. Nu m-a mai recunoscut, bineînțeles. Trecut acum bine de 70, toată asprimea frumoasă a trăsăturilor lui de altădată s-a dus într-un fel de luciu polizat: fața moale și sclipitoare ca de statuie, ochi stinși: un bătrânel, la braț cu o femeie, și ea,

devastată de timp. Învinși de timp, târându-se pe asfalt ca doi melci, lăsând înapoi o apă subțire. De lângă Niagara au coborât în California și vor coborî și mai mult.

30 iun. În sfârșit, zile de vară autentică, teii sunt încărcăți și mirosul lor se ridică și le fumează deasupra, până-n balconul nostru unde, înghesuiți, ne bem cafeaua în trei (dacă adăugăm și mușcata cea albă, singura noastră floare). E ultima zi din iunie și o pace sămănătoristă, cu triluri de mierle și olane roșii prin spuma verde a copacilor (și vomitura cianotică a pastei de pix), s-a lăsat peste Berlin, peste creierul meu, peste inima mea în care nu mai e decât sânge. Oxigenat, neoxigenat. Nu fac nimic, sunt atât de absent încât nici nu știu de ce m-am apucat să scriu aici (poate fiindcă n-am vrut să scriu în roman). Un urât câteodată insuportabil e tot ce mai simt: e prea mult, prea mult gol, prea largi spații, prea rari atomii de aer. În cap n-am decât nebunii, gânduri de fiară și de moron, dar catastrofa cea mare e că niciodată nu-mi mai amintesc ce visez, și că până și vagile mortăciuni aduse la mal de undele viselor mele sunt doar scoici băloase și pești împuțiți, ordinari, guvizi și stavrizi, fără solzi de jad, fără ochi de perle. Nu știu cât am să mai pot rezista, încerc, dar nu știu cât mai ține barajul. Poate evadând în iulie o să fie mai bine.

3 iulie Vreme extraordinară, teii parcă s-au țicnit, pompează din răspuțeri mirosul lor care amestecă asprul și galbenul, hârâitul și dulcele. Azi-noapte se ridicase pe cer, între nori, o lună plină cum n-am mai văzut de zece ani: aproape albastră de atâta foc reflectat, spărgând șuvițele de nori cu lumina ei prea tare pentru ochi. Adăugând și teii, și liniștea desăvârșită — și apele care plâng, clar isvorând în fântâne...

...I-am spus Ioanei să tragă puloverul meu pe ea și am ieșit amândoi în balcon, dându-ne capetele peste cap ca să vedem toate stelele, apărând și dispărând printre nori, părând că ele sunt cele care se mișcă, pe când norii stau pe loc.

Am terminat Vechiul Testament. Un lucru important în Zaharia (de câte ori citesc Biblia, parcă mi se deschid ochii iar și iar, mereu deslușesc câte ceva care-mi fusese-nainte

imperceptibil): „Și picioarele Lui vor sta în ziua aceea pe Muntele Măslinilor, care este în fața Ierusalimului, spre răsărit; Muntele Măslinilor se va despica la mijloc, spre răsărit și spre apus și se va face o vale foarte mare; jumătate din munte se va trage înapoi spre miazănoapte, iar jumătate spre miazăzi.” Ce se petrece, ce s-a petrecut în acea mare semilună, din Egipt și până-n Mesopotamia? Acolo sunt piramidele, acolo e Baalbekul, acolo e Muntele Sion, acolo, în punctul cel mai de nord, e Edenul, acolo s-a oprit corabia lui Noe, acolo a fost potopul, acolo au fost distruse Sodoma și Gomora. Acolo au umblat îngerii, și toate oracolele spun că acolo se va reîntoarce Domnul în ziua mâniei. Povestea poporului lui Israel este reală și implică lumi fizice, tehnologice, adevărate ca și a noastră, susținând culturi greu de înțeles, dar nu cu totul neumane. Supraumane, da, dar în sensul omului, nu al cine știe cărei moluște gânditoare. Citesc, prima dată în întregime, și apocrifele etiopiene ale Cărții lui Enoch, cu îngerii care se căsătoresc cu fiicele oamenilor și „se contaminează” de umanitate. Dar mai ales cu uimitoare și enorme palate de cristal staționând în spațiu.

...Și cobor acum *foarte* pe pământ. *Jurnalul* meu, deși atât de pașnic, a stârnit pasiuni și polemici. Ce curios că una și-a-ceeași scriere poate fi considerată de unii mare literatură și de alții gunoi, că unii pot vedea-n ea semnul unui autor adevărat, pasionat de scris, de arta lui, iar alții opera unui monstru egocentric, meschin, narcisic, grandoman... Polemica e-n plină desfășurare, unul câte unul din cei care, de doi-trei ani înapoi, acumulează resentimente împotriva mea, răbufnește în pagini atât de ncărcate de ură, încât sunt, de fapt, înduioșătoare ca niște plăgi deschise. Se vede cu ocazia asta cât de mult este ura un semn de suferință, de rană interioară, de orgoliu rănit, de disperată neputință. Nici vorbă să mă supăr, de pildă, pe D. Dimpotrivă, aș vrea să limpezesc cauza suferinței pe care i-am provocat-o fără să vreau și să știu. Mulți s-au simțit disprețuiți sau diminuați pentru că nu le apare numele, sau nu destul de des, în *Postmodernismul* meu, alții pentru că li se pare că le fac concurență. Alții — Dumnezeu știe de ce. Dar e adevărat ce scrie Alex: mi-am făcut într-adevăr mulți dușmani. Situația mea printre literații

români e ambiguă, e, de fapt, un fel de scandal permanent. Sunt, pentru ei, „un caz”. Unul scrie zeci de articole pe an, și mă umple în fiecare de bogdaproste, deși nu i-am făcut niciodată vreun rău și nu i-am răspuns niciodată. Altul încearcă să-mi opună neapărat alt scriitor. În general, cei care au scris cel mai laudativ despre mine până acum trei ani sunt acum cei mai „dezamăgiți”, deși între timp n-am scris nimic care să-i dezamăgească atât. Iar ca om, abia dacă am mai venit în contact cu ei. Sunt lucruri omenești însă, și mă bucur că le pot înțelege.

4 iul. Ca-ntotdeauna, însă, mă-ntreb dacă nu cumva ei au dreptate, dacă nu sunt rău și dezumanizat. Dar cum e abia cinci dimineața și sunt cam dizzy după o petrecere, nu mă-ntreb prea tare. Ieri m-am gândit la răul pe care l-am făcut în viață, la cruzimea într-adevăr stupefiantă (de fapt, și ea doar un fel de indiferență manipulativă uneori, alteori însă chiar sadism amestecat cu spaimă) față de ființe mici și neajutorate — slavă Domnului, totul s-a redus la insecte și melci, păianjeni... —, cruzime pe care mi-o amintesc din copilărie și pe care nu mi-o explic, dar pe care-o regret enorm; la răutatea față de sora mea, la indiferența față de părinții mei. Câteodată mă năpădește tot răul ăsta, de care până foarte de curând nici n-am fost conștient. Regret, da, foarte multe situații în care mi-au lipsit empatia și mila, regret lipsa mea de căldură umană, trecerea mea prin viață cu năuceala specifică. Lipsa de dragoste mai ales, până și față de mine însumi, orice-ar zice ei. Nu, nu mă iubesc, nu mă admir, nu sunt într-un acord cu mine, ca o idilă tâmpită. Îmi pare rău că am fost și sunt așa, dar nu cred că sunt doar așa. De când trăiesc o viață cât de cât conștientă, încerc să rămân de partea cea bună (și nu mi-e foarte greu, căci nu cred că sunt, natural, un ticălos), dar ciudat e că tocmai din partea asta răul din tine se vede mai limpede, ca sub niște mari lentile, și, cu cât încerci să fii mai bun, cu atât te-nspăimântă și te obsedează mai tare violența, nepăsarea, sadismul tău de altădată. Sigur că ele sunt umbrele personalității tale, prin care ea capătă volum (căci sfinții, în ciuda lui Giotto & Co., au rămas întotdeauna bidimensionali), dar

pe de altă parte sunt și un fel de acumulare, de depunere de sedimente otrăvitoare în încheieturile minții, care duc pân-la urmă la îmbătrânirea, zbârcirea ei emoțională. Știu, de mulți ani încoace, că vor fi cândva aruncate într-o balanță toate momentele vieții tale în care ai rănit, fizic sau moral, în care-ai provocat suferință.

6 iul. Cel de azi-noapte a fost cu totul diferit de ceilalți. Era un băiețel de vreo cinci ani, așezat de-a dreptul în patul Ioanei, la vreo jumătate de metru de mine, perfect real, fără transluciditatea verzuie a altora, în culori naturale, așa că am putut vedea bine părul lui lung, în șuvițe blonde, tuns model, oval, ca prinții coroanei britanice când erau micuți. Purta haine de lână, cenușii sau cafenii, de foarte bună calitate. Când am deschis ochii, s-a întâmplat iarăși ceva pentru prima dată: copilul n-a dispărut încremenit, ca și ceilalți, „topindu-se” în aerul întunecat, ci s-a-ntors deodată, încercând parcă să se ascundă de mine, să-și ascundă trăsăturile în spatele părului, care-a fluturat rotindu-se prin fața mea. Apariția asta mi s-a părut plăcută și mai ciudată ca altele. După câteva clipe, când copilul nu a mai fost în cameră, m-am gândit, nu știu de ce, că s-ar fi putut să fi fost eu când eram de vârsta aceea. Mi s-a părut, în orice caz, foarte familiar ca trăsături. După vreo oră m-am trezit din nou, împins parcă de o tensiune interioară, și am văzut tot un copil, parcă mai mic și tuns scurt, totuși (nu cred că era același), de data asta în spatele patului Ioanei. Și el a-ncercat parcă să se ascundă.

Nu am mintea limpede. Îmi spuneam aseară că sunt „ca un copac uscat”. Nu mai știu unde să mă-ndrept ca să nu-mi mai tot calc pe urme. Am obosit storcându-mi mintea și-ncercând să, încă, exist.

probabil 9 iul. M-am trezit brusc, cu un fel de zaț în mine, pe o vreme jalnică, ploaie ca de sfârșit de toamnă, cer lăptos, fața mea nerasă și foarte palidă în oglinda de la baie, amestecătură de vise în memorie... Sometimes I think I've had enough ...

De vreo două zile am un superb note-book „Toshiba“, care îmi mai ridică nițel self-esteem-ul cam șifonat în ultima vreme. Ca întotdeauna, mintea mea posacă și perversă nu se poate, de fapt, bucura cu adevărat. Mi-aș fi dat altădată și pielea de pe mine pentru lucrușorul ăsta de lux (pe care nu credeam serios că o să-l pot avea vreodată). Imediat cum a devenit însă al meu, entuziasmul mi s-a schimbat într-un fel de melancolie buimacă: OK, și acum...? Ce-mi voi mai dori de-acum? Cu câțiva ani în urmă îmi doream cu ardoare o casă, visam numai case ce nu puteau fi ale mele. Acum nu-mi mai doresc și nu mai cred în asta. Cred că singura mea dorință neliniștită a rămas legată de scris. Și scrisul nu-mi merge în ultimul timp.

Un păienjenuț minuscul a umblat încoace și-ncolo, cât am scris pagina asta, pe suprafața luminată a mesei. Cât el sunt, eram, sub bolțile inconcevabile din spațiul meu subteran.

11 iul. Nu pot nici să mă ating de paginile din roman. Stau în fiecare dimineață și citesc din ultimele capitole, tot sperând că deodată am să primesc *acel* impuls, dar nu se-ntâmplă nimic, aparatul nu e-n priză și-l forțez degeaba. Nu pot scrie nici măcar în stilul tern din această parte a doua, ca să nu mai vorbesc de uimitoarea și imposibila manieră (în cel mai strălucitor sens al cuvântului) din primul volum. Aștept, nu pot face altceva. Am încă trei capitole de scris și odată și-odată ele vor fi acolo, în grosimea caietului, ca și când acolo ar fi fost dintotdeauna, sau ca și când aș fi făcut *drag and drop* dintr-un folder de diamant. Mi-e ușor să-mi închipui romanul terminat, amenințător, profetic, mai ales greu ca sticla de „plumb“; ce mi-e greu — imposibil, de fapt — e să scriu o literă după alta la el. Dar ce fericit voi fi în trei-patru ani (cinci?), când totul va fi gata și s-o muta în el și tata. Până atunci, între copertile caietului în care scriu acum O. 2 se va mai desface poate o carte, despre care acum nu știu chiar nimic, dar care e-n mintea mea într-o formă seminală, obscură mai ales pentru mine. Nu cred că va fi vreunul dintre proiectele la care mă gândesc de atâta vreme, „Theodoros“ (pentru care mi-ar trebui documentare

prea serioasă pentru gustul meu) sau vreun altul asemenea lui. Sper să fie ceva nou, cu totul nou, una din acele cărți ieșite din mine și care înseamnă totul. Orice, numai *altfel* decât orbitor. Poate povestea cu pitica, așa cum am văzut-o cândva în jurnal. Sau poate adevărata poveste a lui Dan Nebunul, cum n-am avut curaj s-o scriu niciodată. Deocamdată, însă, „one thing at a time”. Finalul la O. 2, și după asta mai vedem. Și cât de ușor l-aș face cu nebunia de altădată. Așa însă, fără lecturi, fără vise, fără un imaginar, mai ales fără limbaj de parcă mi-ar fi tăiat cineva limba, n-am nici o șansă. Din fericire pentru mine, *asa trebuia* făcută partea asta. Altfel n-aș fi putut înainta nici zece rânduri în ea. A fost o parte rarefiată și rapidă, un fel de bonus pentru cititorul epuizat, ca umplutura moale, amorfă, de sub zahărul de caolin al bomboanei fondante.

14 iulie Acum două nopți. Stăteam într-o cameră complet inundată, respiram apă. Deodată, pe gaura cheii de la ușa spre camera cealaltă și pe sub ușă au început să se prelingă valuri diafane de sânge, făcând mici turbioane și dizolvându-se-n apă. Trebuia să se fi petrecut o crimă îngrozitoare dincolo. Și deodată ușa s-a deschis și un corp gol de femeie, plutind pe spate la un metru de podea, a pătruns cu un fel de lentoare maiestuoasă în camera în care eram. Era ceva mai mare decât mărimea naturală, arămiu, cu părul lung fluturând, topindu-se-n apă, și înconjurat de sânge. Mi se părea o priveliște mistică și înspăimântătoare.

16 iul. „Da, plouă cum n-am mai văzut...” De când n-am mai citit Bacovia, sau Arghezi? De când n-am mai citit poezie? Viața mea se consumă încet, ca un chibrit care arde, e acum destulă cenușă în urmă ca să crezi că ai putea să-ți faci o idee despre ce a fost ea, dar cine gândește astfel nu știe nimic despre om. Căci nu-nțelegi tot mai mult pe măsură ce viața ta înaintează. Și mai ales, *nu vrei* să-nțelegi, nu te mai interesează să înțelegi. Ai lăsat, ca un melc, o dâră de bale în urmă. Ai ajuns de la pietricica asta până la tulpinița aia. Iată viața ta. Restul e vorbărie, și vorbăria de la o vreme nu te mai interesează.

Plouă greu peste Berlin, am avut o noapte stranie și cu miros de pucioasă (H_2SO_3 , dar ce mai știi din tot ce-am învățat? Sau, pur și simplu S, sulf?), Sodoma și Hiroșima au dispărut. E întuneric în cameră de la nori și ploaie. Nu am ce trăi și ce citi. Alunec în josul paginii cum voi aluneca în josul vieții, doar ca să umplu spațiul care mi-a mai rămas, care mi s-a mai dat. Dar, în definitiv, pentru ce?

Aseară, pur și simplu, din senin, atac de iritare extremă. Fără motiv, endogen, ca maimuțele Rhesus care-și arată colții când le trece un curent prin electrozii înfipti, prin țeastă, în amigdală (și fixați cu plastic dentar).

21 iul. Câteva vești bune; în general, pân' acum, o lună frumoasă (și plină, azi-noapte), în contrast violent cu cea dinainte. Suntem în mâinile lui Dumnezeu, ne rotește ca pe-o jucărie, ezită încă. Nu, nu ezită, așteaptă încă. Voi primi cu Ionuța și planșele Rorschach, în sfârșit. Mă gândeam ca la mijlocul cărții să inserez, fie pe două pagini față-n față, fie pe două postere împăturite, fie pe un poster independent (cu un poem?) una dintre planșe, unul dintre animalele cu aripi de cerneală. Pân-atunci, însă, să termin cartea, tecstu'.

25 iulie Acum două nopți am... am primit Sfântul Duh! E adevărat, pe fondul unor lecturi intense din și despre Scripturi. Dar cât de real și firesc a fost totul! Eram pe o plajă, aerul era roșiatic-limpede, de înserare, dar cerul era deja nocturn, cu vechile mele stele din vis, arzând „ca diamantele“. Mă rugam, repetam cu toată convingerea, cu inima neîmpărțită, „cere și ți se va da, caută și vei găsi“, iar în loc de „bate și ți se va deschide“ țin minte că spuneam „cunoaște și vei fi cunoscut“. Și deodată a fost ca o lumină de trăsnet care m-a lovit direct în creștet, dar o flacără mai moale și mai lentă. Am simțit-o exaltat, cum îmi umple țeastă și cum mi se scurge în măduva spinării. Tot sistemul meu nervos lumina, străvâzându-se prin carnea translucidă. „Și acum ce va fi?“ îmi ziceam. „O să vorbesc în limbi? O să profetesc?“ în loc de asta, am leșinat pentru o vreme. M-am trezit pe aceeași plajă, lângă marea întunecată, am intrat într-o ceată de copii sau mai curând pitici... Am ajuns într-un sat, și visul se

destramă... A urmat altul, cu o imagine indescriptibilă: treceam pe lângă fațade galbene, străvechi, o curte cu vechituri, o vitrină cu păpuși din zdrențe, în drum erau un fel de cărucioare de lemn... Era din realitate, fusesem acolo, totul mă emoționa adânc. Mai erau două țigăncușe care se uitau grave la mine...

29 iul. Călduri ca-n România. Un drum la Frankfurt, obositor, inutil, multă băutură, petrecerile fără veselie ale celor de vârsta mea. Florile ne mor pe balcon, de trei ani ne-au murit toate florile. Sunt distrat, neatent, asocial, dar în același timp nu trăiesc nici interior (într-un fel, mi-e frică de asta). Azi-noapte m-a trezit o lumină bruscă și un bubuit nimicitor, chiar deasupra noastră. Mi-a sărit inima, am avut viziunea începerii bruște a unui război. Era doar o furtună de vară, dar o furtună cu un singur trăsnet (n-au mai fost altele), ca o câmpie cu un singur stejar. Dacă plouă, ne vom adăposti sub trăsnet. Am început din nou Dostoievski, *Idiotul*, după un șir de lecturi ratate: *Porumbelul* de Süskind (valorând mai puțin decât hârtia pe care e tipărită), *Ivona* a lui Gombrowicz (Ivona!) și un Michaux altădată fascinant, acum *dull*, doar uneori cu o rugozitate încă interesantă. *Idiotul*, ca toate cărțile vechi, imită realitatea cu stângăcia sistematică, încăpățanată și imparțială a jocurilor 3D de azi pe computer. Dacă labirintul e la fel de fad, de impersonal, de unanim ca-n toate cărțile contemporane lui, în schimb ce șoarece îl străbate! Ce șoareci înnebuniți, ce reacții psihice li se induc prin electrozii implantați în amigdală și hipocamp! Cum se-aruncă ei cu boturile în pereți, mânjindu-i de sânge, încercând să sfredească drum prin ei. Să-și facă ieșiri unde nu există, prin definiție, nici una. Jucării mecanice cu sufler viu.

O amintire de neunde: sunt invitat la un restaurant de către un ins. Stăm la o masă, într-un fel de separeu îngust, e poate toamnă și printr-o fereastră se văd poate copaci îngălbeniți. Ni se aduce, în păhăruțe de cristal, o băutură roșie. Apoi, parcă, mâncăm ceva. Totul e ca un cadru din vis, dar știu că s-a petrecut în realitate. Unde? Când? Cu cine eram? Nu-mi pot da seama, deși m-am gândit de multe ori.

Timpul se dilată, va veni Ionuța, vom merge acasă... Mi-e inima grea, va trebui să-mi duc viața.

5 aug. Printre găfăituri, într-o perioadă — totuși benignă — de alergături de tot felul, abia mai apuc să strecur ceva și aici, și atunci îmbucătățit, aruncat cu furca, în condiții complet nefavorabile, chiar dacă (de când n-am mai scris cuvântu-ăsta) fericite. Așadar, câte ceva mai frapant dintr-o epocă de Ionuța, pălăvrăgeală, plimbări lungi, jocuri pe computer, filme (let alone griji de tot felul, dar mai ales financiare). Primul lucru privește chiar jocurile. Ieri, după ore-nșir de străbătut labirinturi 3D, după mii de adversari demolați (toți cu fețe și siluete de demoni, toți târându-se, alergând, zburând peste suprafețe de piatră și lavă, toți urlând inuman când sunt loviți și distruși), când am încheiat jocul am simțit că-mi pierd mințile. Îmi simțeam interiorul craniului uscat, epuizat la extrem, îmi venea să fug și să urlu. O groază uscată mă năpădise, întreaga mea rațiune încerca să-mi țină psihicul la un loc... A fost ceva îngrozitor: la culcare, cum am închis ochii, mi s-au deschis în spatele lor, limpezi ca realitatea, culoarele, zidurile, lacurile, și am văzut maimuțele roșii, înaripate, aruncând spre mine cu globuri de foc... Nu mi-am mai simțit niciodată mintea atât de epuizată.

Apoi am visat cele mai lungi, mai clare vise cu putință, deși încâlcite ca sens până la indiscernabil și absurd. O imagine m-a frapat mai mult ca orice. Eram în spatele blocului din Ștefan cel Mare, și moara se demola, era acum o uriașă ruină. Blocul se demola și el, deși toți locatarii mai stăteau în apartamente. Era tot îmbrăcat în schele. Era demult, mama era tânără.

Și ultimul lucru. Am început azi să scriu despre reprezentăția lui „Yoga, omul-șarpe”, și după ce am scris o pagină am ieșit cu Ioanele — una pe role, copie fidelă dar mai arătoasă a Larei Croft — la plimbare și am ajuns până în centru, la Zoo. Chiar în fața bisericii, printre alte spectacole, mult mai „normale” — peruani cântând din naiuri de toate mărimile (firește, „El condor pasa”; firește mici și pletosi, firește cu poncho-uri și fețe de peoni), pictori făcând în fața

ta, cu spray-uri, tablouri galactice, nelipsitul cântăreț cu Hare Krishna — am văzut deodată un Om-Șarpe! Timp de vreo juma' de oră s-a contorsionat în cele mai neînchipuite poziții. Rune, pretutindenii rune...

8 august Vreme umedă, în care prinzi panarițiu și mucegai. Scriu foarte puțin, în doze mici, cel mult o pagină deodată, și nu reușesc desprinderea. Țopăi, mă arunc în aer, cad din nou. Nu reușesc să zbor, poate fiindcă n-am aripi. Nici ce scriu aici nu se desprinde, scrisul rămâne lipit ca o clătită de pagină. Se arde acolo.

O să mergem peste zece zile în România, și n-am pentru asta decât o strângere de inimă. Nu sunt iubit acolo. Nu mai am pe nimeni drag și apropiat. Părinții s-au depărtat de mine și eu de ei, nu mai păstrăm decât niște forme politicoase. Prietenii, în afară de foarte puțini, sunt figuri ale ceței, oamenii care nu mai țin la mine sunt mai resentimentari decât cei care n-au ținut niciodată. Sunt ca o armată din care tot mai mulți dezertează și trec la dușman. Am să rămân foarte repede singur. Poate așa și trebuie.

Vis cu un scorpion gălbui-transparent. Era inevitabil să mă-nțepe. Nu-mi puteam trage mâna, deși era lângă ea, o atingea, își pregătea acul. Eram paralizat de frică. Totul se petrecea într-un autobuz aglomerat, cineva îl scosese dintr-o geantă...

18 aug. ...și după zece zile care-au trecut ca un vârtej. Suntem iar numai noi doi, am reluat viața noastră „normală”, sihăstria ciudată și benignă de aici. Am să-mi termin, în câteva săptămâni, cartea (dar va fi bună de publicare abia în câteva luni, deci mai mult ca sigur că va ieși în primăvara lui 02), poate vom merge și-n țară prin octombrie.

Citesc iar *Karamazovii* — mirosul de pastă de pix și de filă fragedă de caiet mi-au venit o clipă-mpreună și mi-am dat seama cât îmi sunt de dragi, cum iubesc și mirosul călduț al computerului, când lucrezi la el mai multă vreme —, care nu reușesc să mă prindă cu adevărat, cum n-au reușit niciodată: prea masivă, prea obiectivă, prea clasică, prea tendențioasă. Un fel de măreție impersonală la care el a ajuns

amputându-și pulsionile, acoperindu-le cu un fel de înțelepciune egală. Naratorul e calm, oricât de dramatice sunt lucrurile prezentate. Personajele sunt idei vorbitoare, simetrice, mereu identice sieși. Alioșă nu se vede, Ivan nu convinge, Dmitri, cel mai primitiv, e și cel mai viu. Și totuși forța există, ea vine de undeva nelocalizată, din întreaga compoziție, din gravitatea tematicii, chiar din defectele despre care vorbeam. Căci într-adevăr ca să crești în generalitate trebuie să renunți la un ton personal. Ca să te extinzi trebuie să accepți o profunzime mai mică. Macrostructura e aici mult mai importantă decât microstructura textuală, dramatizarea decât expoziția narată. Romanul nu este însă „culmea artei dostoevskiene“, ci o latură a ei, o tipică scriere „de senectute“, totalizantă, recapitulativă. Soluțiile cărții sunt azi complet inactuale, chiar lăsând la o parte naționalismul, pan-slavismul etc., tendința, adică.

Plouă din nou, de toamnă, fin și țărâit, peste același și același peisaj. Câțiva pomi, câteva case. A trecut vara, cum trec dragostea, viața, toate. Fraza asta, frazele: cu cât mai stupide, mai șterse, mai clișeizate, cu atât mai emoționante.

20 aug. Cortexul — cearșaf boțit, pe care tocmai s-a făcut dragoste.

25 aug. N-am mai plecat acasă. Trăim aici ultimele zile, caniculare, de vară. Complet neînclinat spre scris, încât doar 2–3 pagini vor rămâne poate din augustu-ăsta, totuși frământat și intens. Mi-am făcut mult sânge rău din cauza unei știri date la TV în România: că așa fi în favoarea... legalizării marijuanei! Am trimis dezmințiri etc. Stau bine însă cu moralul în privința stupidei discuții din jurul jurnalului meu, care nu înseamnă, ele, discuțiile, decât că jurnalul e viu și contrariază. Mai înseamnă că tot mai mulți oameni de acolo (îndepărtatul acolo) se tem de mine și-ncearcă — asemenea diavolilor mărunți și roșii care se agață de talerul Judecății — să echilibreze crescândă și tot mai jenanta mea audiență. Cât de mult așa fi vrut ca O.2 să fie într-adevăr orbitor... De fapt, aici e centrul dezamăgirii mele: nu știu ce e O. 2, nu știu cum e, nu știu nimic despre el. Nu văd

nici un mâner obiectiv de care l-aș putea apuca dacă l-aș folosi ca scut, ca justificare, ca argument în fața atâtor contestări. Vor urma pagini pe care nu le văd, știu doar că trebuie să taie răsuflarea, iar eu acum nu pot face așa ceva. „I'd love to turn you on!” and so on (an on and on)...

Aștept, totuși, dezmoțirea de toamnă, *rebound*-ul social și artisticesc. O viață mai agitată, lucruri care, în fine, să se-ntâmples, viituri reci care să mă târască și să mă ducă spre alte zone. Iar am, după câțiva ani, senzația aia, cu cât mai disperată cu atât mai placidă că îmi moare sufletul, că stau neputincios la căpătâiul cuiva drag. Am să ies mai mult, am să citesc mai mult — și nu *Oblovov*, care e o anti-lectură, o bandă sucită oblovovistă ea însăși —, am să mă trag de păr afară din mlaștină.

30 aug. Lumină puternică, daliniană, de toamnă, în care mușcata roșie de pe balcon pare fluorescentă, iar părul Ioanei, pe fundalul de salcâmi și tei, e chiar din fire sclipitoare de aur. Și mai ales miros de toamnă, venind chiar din lumina asta albă și aducând amestecul de tristețe și speranță ce se formează întotdeauna în chiar primele zile ale recelui anotimp. Am scris foarte puțin aici luna asta, și am avut încă și mai puțin de spus. S-au dus zi după zi într-un fel de oboseală de a trăi și gândi. Nimic nu m-a mai îndemnat să fiu eu însumi. Am scris automat la o carte de care sunt plictisit, dezamăgit, sătul, care s-a lungit fără rost și fără să poată spune ce ar, aș fi vrut. Am scris, ca și aici, cu o deformare semnificativă a grafiei mele, cu litere tot mai strâmbe, ca din sârmă de la dopurile de șampanie, după ce și ultima picătură de lichid dumnezeiesc s-a dus. Am frunzărit cărți fără să fiu acolo, le-am folosit ca să mă pot suporta încă și încă o oră. Zilele au trecut și au fost deodată nopți adânci, fără tranziția amurgului, în care mi-a lipsit justificarea și dorința de a dormi. Nopți pe care le-am simțit nemeritate, venite-n bătaie de joc, nopți date mie de pomană. M-am chinuit să adorm ca să mai treacă niște ore și chiar au trecut, fără vreun vis care să însemne o cât de mică mișcare a celui adormit, agonice sau mort în mine. M-am suportat, am suferit viața ca pe un

coleg de celulă cu care mai am de stat nas în nas vreo treizeci de ani. Dar n-am trăit și n-am scris.

Vizavi de clădirea noastră e un cămin de oligofreni. Fete și băieți pășesc prin curte ca niște urși panda, cu același rânjet pe față, bucurându-se fără să știe de ce, râzând cu acel râs pe care-l ai doar înainte să știi că există râsul. Exact ca ei zâmbesc formelor nedeslușite din jurul meu, fără amintiri și fără să mai aștept nimic.

2 sept. Am reluat Pynchon, tot mai silly, și sper ca, în toamna asta, să duc în fine până la capăt „controversialul” curcubeu. Mai sper și să-mi vin în fire, să mă trezesc din amorțeală. Scriu calm, egal, cred că fără greșeli (dacă nu cumva înaintez fără greșeli în Greșeală), am învățat mult în ultimii ani, dar îmi lipsește ingeniul de altădată. Dau OK, fără mândrie și fără regret, fiecărei pagini. Si tout va bien, ar mai fi luna asta și poate un pic din următoarea. Apoi, bucătărie.

Zile nesfârșit de lungi, nu știi cu ce să le umpli. Monotonie care tocește bila de iridiu cu care scrii: creierul. Pixul corpului tău începe să zgârie, foaia se rupe, dincolo de ea e alta...

3 sept. Emoție violentă, lipsă de aer, frică, dar mai ales ceva inexplicabil, o durere psihică intensă, cu toate viscerele deodată, ca un dor intens și fără împlinire. Trăim toți sub pământ, în lumea care arde ca acizii. E de necrezut cum viața rezistă și se-mpinge mai departe în cadavrul ăsta care mănâncă sânge, carne, minți... Fotonii distrug ochiul, vibrațiile ruinează urechea, mângâierile ulcerază pielea, visele carbonizează mintea. Nimeni n-o să citească vreodată rândurile-astea.

Viziunea pe care am avut-o din adolescență: sunt între două plăci masive de metal, infinite ca întindere. Deocamdată ele sunt la kilometri distanță, dar se apropie constant. Oricât aş zbura într-o parte sau alta, sunt tot la mijloc, între ele, căci ele sunt tot ce există: universul a scindat pur și simplu în două, pe toată întinderea lui, ca să mă prindă la mijloc. Grosimea plăcilor e infinită, și ceva le-mpinge constant una spre alta. Vor fi o dată atât de aproape încât îmi vor atinge

pielea, apoi am să le simt presiunea pe toate oasele. Va urma încetșor strivirea, pocnetele, țândările. Organele se vor rupe și-ntinde pe plăcile lustruite, între care vor mai rămâne centimetri, apoi milimetri. Catenele se vor desface, moleculele se vor sfărâma, atomii vor rezista o clipă și se vor zdrobi și ei. Nucleele au să plesnească în lung, ca sâmburii. Și așa mai departe, până la quarcuri și stringuri, până ce pata corpului meu se va-ntinde pe toată suprafața plăcilor și uni-versul va fi din nou întreg, masiv, una.

10 sept. Ce-nseamnă să fii ales. Cum poți fi ales când nu există nici o alegere? Puii rechinului, care se devorează în corpul mamei. Rămâne cel mai puternic în fiecare din cele două „utere“, iar apoi cei doi sunt eliberați într-o cavitate comună. Acolo unul îl devorează pe celălalt. Se naște „alesul“. Poate, în cap. următor, discuție despre „alegere“ cu Herman. Deocamdată însă nu pot sfârși partea cu cercul, mă ucide.

Am făcut cald în casă, fiindcă toamna și-a intrat bine în drepturi. Norii-s atât de jos, că vopsesc în gri frunzele din vârf ale copacilor. Vreme de beție. De-aș putea să mă mai îmbăt cu ceva imagini, ca până la 30 de ani. Sau cu ceva idei poetice, ca până la 40. Sau cu vodcă pur și simplu. Acum însă mă-mbăt numai cu apă rece.

13 sept. De două zile stau numai în fața televizorului, ca, probabil, toată lumea. A fost, pe 11, un uluitor atac terorist folosind o idee care mi s-a părut diabolică și genială: deturnarea unor mari avioane civile, de cursă lungă, pline de combustibil, și folosirea lor, cu pasageri cu tot, ca bombe pilotate de sinucigași. Așa au fost distruse cele două turnuri ale World Trade Center în New York. Alte două avioane ar fi trebuit să distrugă, se pare, Casa Albă și Air Force 1, dar au semi-ratat (unul a distrus, totuși, o porțiune din Pentagon). Statele Unite și NATO sunt în stare de război, deși încă nu se știe cu cine. Pentru toate astea, pentru miile de civili uciși, nu există decât un cuvânt: diabolic. Este o conspirație sprijinită, fără-ndoială, de multe state. Nu cred într-o rețea sau o celulă izolată. O întreagă lume arabă e în spatele atentatului. Există probabil o armată de sinucigași potențiali,

complet brain-washed. Unii au acționat deja, de vreo lună, în Israel. Au mai fost atacuri sinucigase, dar ele erau excepția. Acum par a fi regula, regula care schimbă toate regulile, pentru că, prin definiție, inamicul, chiar și teroristul, ar trebui să aibă instinct de conservare, și în hăituiră lui mizezi pe asta. Ce-i poți face însă unui om care nu prețuiește nici viața lui, darmite pe-a altora? Virtual, ei nu pot fi opriți. Nu poți lua decât măsuri preventive: distrugerea rețelelor, logisticii, infrastructurii. E de necrezut ce eficiență au aceste muște, după care degeaba tragi cu tunul. Și armatele civilizate au doar tunuri, le lipsesc pliciurile pentru muște. Deocamdată așteptăm cu răsuflarea tăiată urmarea. Totul, pân-acum, inculpă statele arabe, mai ales Afganistanul talibanilor. Se pare (dar eu nu cred) că în centru e prințul arab Osama Bin Laden, care trăiește-n Afganistan. În orice caz a fost o minte înspăimântător de inteligentă care a pus totul la cale, și eu cred că ea poate să fi fost a unui *american* plin de ură de sine. Dacă n-a fost pân-acum o „clash of civilizations“, s-ar putea să avem de-acum înaintea sfârșimărea și încleștarea presupuse de ea. Ce vor face americanii? Așteptăm. Situația se dezvoltă.

20 sept. Puține de spus, vise cu subterane și arabi, ore-n șir în fața televizorului, citit puțin și în silă (*Counterpoint* și *In cold blood*, răsfoite și lăsate baltă: vechi, uzate moral, praf și pulbere). Nici urmă de cogitare și palpate de sine. Vremea e și ea ploioasă, nu e nimic de făcut. În paralel cu uitatul la televizor mi-am concentrat și eu forțele militare și mai ales the intelligence agencies la rezolvarea zecilor de puzzles din *Myst*. Singurul lucru pozitiv e că am terminat uriașul capitol cu circul și Omul Șarpe și Enoh și celelalte, nu știu dacă bine, nu mai știu nimic sigur despre O. 2. Am făcut o pauză de câteva zile și acum trebuie să trag foarte tare la ce-a mai rămas, două părți nu prea mari (20 de pagini în total? aş putea termina chiar luna asta, dar mai probabil în octombrie), una care încheie panorama anului '65 văzută de Mircișor și ultima care rezolvă întâlnirea cu Herman și situația în planul real a lui Mircea. Deocamdată însă n-am starea de spirit necesară pentru părțile-astea mai aerisite,

căci sunt îmbâcsit de temeri și de imagini. Și de-atâta vreme mi-e urât, singurele mele aventuri sunt în vise.

22 sept. Șir de cronici comprehensive și de bună-credință despre jurnalul meu, care încet-încet iese din capcana transformării lui — și a mea — într-un *caz*. Dar e adevărat ce scriam mai demult, că publicarea bucății ăsteia din caietele mele o să-mi inhibe, cel puțin o vreme, dorința sau nevoia de a mai scrie aici. Pe de altă parte, e și oroarea de a mă repeta, iar după 30 de ani de scris la lințoliul ăsta e aproape ilegal să te-ntorci iar și iar la bosele tale, să ți le pipăi cu același cabotin aer savant, să rumegi aceeași substanță ca un spanac fără gust. Mai ales că sunt din ce în ce mai uscat, mai neatent la orice pe lume, așa că nu doar că mă repet, dar mă repet în forme tot mai inutile și mai degradate.

26 sept. Probleme serioase de sănătate, care m-au chinuit permanent de vreo lună-ncoace. Nu e bine cu gâtul meu, și deocamdată nu pot face nimic decât să mă rog să nu fie ceva într-adevăr grav. Nu mi-e propriu-zis frică, nu fiindcă aș fi acum mai înțelept, ci fiindcă mai toate reacțiile îmi sunt boante și cețoase. Moarte, catastrofă, război, nefericire: what it is, what it is... Când deja nu mai ești, nici ca (o) inteligentă, nici ca senzitivitate, e greu să-ți spună ceva gândul că, fizic, ai să dispari. Nu-mi mai spune nimic nici un gând. Doar senzațiile „dezagreabile“ mă neliniștesc. M-aș stinge liniștit dacă n-ar fi dezagreabil.

Scriu lent, calm, așezat, sper să închei în vreo lună cu draf-tul părții ăsteia. La TV suntem amenințați cu războaie și vești de războaie, cu arme chimice și bacteriologice, cu o lume arabă ca un brici luat cu-mprumut, gata să-și treacă lama (a și trecut-o, retezând vieți) peste creștetul nostru. E stâr-nit împotriva noastră „un popor ce nu e un popor“ și apocalipsul ne luminează deja, de jos în sus, fețele.

28, cred, sept. Lecturi intermitente din cărți de medicină cu planșe hidoase (corpul nostru înspăimântător, care ne ține-n viață și care ne va ucide), vise cu amfiteatre și cu D.F., cu atmosfera magică a serilor la facultate, acum 23 de ani.

Alte lecturi din Biblie, din profeți. Dar este „aceeași nepăsare de oameni și de tine” care mă întristează și mă îndepărtează de mine însumi. Deși nici de faptul că nu-mi pasă de nimic nu-mi mai pasă prea mult. M-am obișnuit să mă las dus de curent, să fluture pe lângă mine, jaloane în vid, zilele și nopțile. Scriu relativ mult, dar tern, neartistic, un fel de consemnări lipsite până și de umbra unei asemănări cu grația tensionată de altcândva. Gâfâi, sunt pe ultimele (zeci de) pagini și cât vezi cu ochii se-ntinde o mare cu valuri egale. Aș putea scrie așa mii de caiete care nu există, în loc de un singur vers, o singură tăietură cu lama a paginii. Da, o povestire care să fie o singură tăietură cu lama, pătrunsă prin zeci de pagini.

30 sept. Covoarele din Afganistan care ne-au amuzat atât de mult (și care acum mi se par atât de semnificative, premonitории și înfricoșătoare). Au fost țesute, cu mijloace tradiționale, în timpul războiului cu rușii. Culorile, parte din modele, lâna, erau aceleași, poate, de secole. Dar printre păsări și flori și motive abstracte — arabescuri ca pe orice covor oriental — se vedeau pistoale automate Kalașnikov perfect desenate, tancuri și inscripții, probabil, din Coran. Ce perversitate a unei tradiții, ce catastrofă pare a fi stropul de modernitate (armele, singurul lucru ce pare acceptabil din lumea civilizată) care-a atins lumea asta adânc pierdută-n istorie. Și care, rezistentă asemenea scorpionilor, ar putea distruge ceea ce numim civilizația. Covoarele erau întinse pe jos într-una dintre ultramodernele săli ale Muzeului de artă contemporană din Frankfurt. Contemporană cu cine? Trebuie să privim lucrurile așa cum sunt: contemporană cu noi.

4 oct. Un șoricel într-un supermarket. E adevărat, magazinul era „Plus”, unul dintre cele ieftine, și tot atât de adevărat e că micul animal, o sferă gri cu codiță, părea bolnav sau șchiop. Stătea pur și simplu-n lumină, lângă rafturile cu iaurturi cu fructe, abia făcând câțiva pași pe lăbuțele roze. Treceau pe lângă el cărucioarele sclipitoare și el nici nu se sinchisea. Până la urmă l-au văzut, casierii și femeile de la coadă au început să vocifereze surescitare, a venit un băr-

bat (firește) care-a început să pocnească talpa pe podea chiar lângă șoarece, dar și de data asta ființa aceea dezorientată abia dacă s-a mișcat. Toată lumea, fețele astea nefamiliare de nemți, corpurile astea prea înalte, brațele astea încărcate de produse multicolore, se-nvârteau acum în jurul celui mai trist ghemotoc de materie vie. Nu știu ce-a mai fost cu el, ne-am luat și noi rîndul în coadă, am plătit și-am plecat cu pungile noastre portocalii pe care scria „Plus“.

Copacii complet ruginiți, toamnă adîncă, mîncată de ploaie.

Înainte să adorm și complet fără voia mea, mă surprind în fiecare noapte rugîndu-mă: „Iartă-mă, Doamne, pentru tot răul pe care l-am făcut, cu voie sau fără voie.“ E ceea ce spune o voce ascunsă în mine și mai adevărată decît ceea ce știu că sunt eu.

Am citit foarte puțin în ultimul timp. Un Șukșin care în tot ce are mai bun (*Călina roșie*) e o copie ștearsă a paginilor despre Dmitri Karamazov — în rest povești „simple și emoționante“ despre colhoznici, abia-abia dacă mai decente ideologic decît cele din plin stalinism, cele umoristice bune de pus la gazete de perete, cele triste prea triste. O Adriana Bittel cu bună notație realistă. Un Huxley mecanic ca o treierătoare și spiritual ca un... englez, ce mai... Dar nu sunt, zilele, lunile astea un cititor ideal. Nici pe departe. Mă duc în jos pe un plan înclinat, fără asperități, alunec ca un bob de apă pe o oglindă. Nimic paradoxal, grațios sau măcar adevărat n-a mai traversat sala dărăpănată a țestei mele în toamna asta. Pe care totuși o așteptasem cum aștept orice toamnă: ca pe o minune.

9 oct. Am început ultimul capitol din O. 2, care va cuprinde deci exact 30 de secțiuni. Nu am nici cea mai modestă idee despre ce e vorba, despre impactul pe care l-ar putea avea la lectură. Nu știu decît că, bun, rău, inspirat, tern — l-am scris și curînd îl voi putea da la spate. Ultimul volum va trebui însă să fie din nou o nebunie și o minune, chiar una în sensul cel mai direct al cuvîntului. Cartea nu are, și nici n-ar putea avea coerență scripturală sau compozițională. Îmi iese din privire ca desenele de la Nazca. Nu am mijloace

de elevație ca să-mi pot ghida volutele și liniile perfect drepte de sus. Dimpotrivă, ele cresc organic de dedesubt, cum mi se văd apofizele șirei spinării prin piele. Cartea va fi coerentă în măsura-n care eu sunt coerent, ea e din nou o hartă a minții mele, un lucru care e bun și adevărat în măsura în care nu-l pot înțelege și controla.

Probabil că până la sfârșitul lunii o să termin. N-a încăput tot ce trebuia spus aici, mai ales în partea centrală. Dar mă-ndoiesc că un outsider poate vedea ce lipsește. Lectura e de zece ori mai superficială decât scrierea, chiar lectura cea mai specializată. Nu a intrat, esențial, povestea cu Paul și pitica, pentru care va fi loc, poate, în vol. 3. Nu a intrat nici istoria cu Dan Nebunul, care însă va veni mai bine după ce tema homoerotismului va pătrunde în carte prin povestea celor doi pictori. Poate că o dezvoltare a lor în partea a treia va submina (benefic) neplăcuta compartimentare a cărții, suprapunând asimetrii locale peste simetria generală. Nu exclud însă nici ideea de a dezvolta poveștile astea într-un mic roman separat, care să comunice subteran, ca și celelalte, cu *Orbitor*, ca niște planete în jurul soarelui.

Va urma multă muncă de redactare, de unificare, de scoatere și introducere de text, de verificare a coerențelor la nivel realist. Mai întâi, însă, vreo lună jumătate, cel puțin, de simplă introducere a textului în computer. Am cu ce mă distra până la sfârșitul anului, poate și mai mult. Așa încât, în luna martie, aș putea ieși simultan (sau la o lună diferență, așa ceva...) cu O. 2 și cu zmeii. Abia după asta aș respira și eu puțin.

Război, televizorul merge non-stop, viață interioară chircită...

16 oct. Am încheiat acum vreo 3 zile, ca de obicei pe neașteptate, dar (aș zice, mai puțin ca de obicei) nestrălucitor și obosit, volumul 2 din *Orbitor*.

Fizic sunt mult mai bine, dar clepsidra lui Sf. Pavel (sunt puternic când sunt slab) mă arată așa cum sunt: gol interior, nepăsător, distrat. Am renunțat și la cafea pentru o vreme, ceea ce mă face și somnoros de dimineață până seara. Din fericire nu mai e nimic de scris pentru o vreme. Din fericire, așa cum e, cartea e gata.

N-aș mai putea face nici un capitol. Acum vreau să-mi odihnesc mintea până o să se revolte de-atâta odihnă.

24 oct. Introduc text în computer cu o senzație de jenă acută, nu-mi place aproape nimic din însăilarea asta, tot ce pot să sper e că al doilea volum e de fapt un chiasm necesar între cele două aripi, asemenea chiasmului optic, în lipsa căruia fiecare ochi ar vedea plat și altceva. Corpul propriu-zis e doar prelungitul indirect liber al lui Mircișor de la nouă ani, care-și întinde piciorușe, cotoare de aripi și antene în toate părțile. Ca și corpul negricios-livid al fluturilor, și partea asta e prozică, fără cine știe ce strălucire, dar vitală pentru construcția viețuitoarei. Viziunea intensă, sintetică și pură din primul volum e (necesarmențe?) diminuată, nu prin intensitatea luminii ci prin stilul însuși, ca de-un abajur, aici. Din fericire cartea e mare și destul de bogată, încât ce se pierde-n detaliu se câștigă pe ansamblu, poate. Totul depinde, firește, de partea a III-a, care-ar trebui să fie mult mai bună decât aș putea-o scrie acum. Căci acum nu pot scrie chiar nimic, sunt steril și scofâlcit interior. Nu mai țin minte de când n-am mai corespondat — nici prin e-mail măcar — cu mine, cu mintea mea. Îmi trebuie o pauză lungă, de cel puțin un an, ca să pot să sper că voi duce cartea asta mai departe.

Toamnă clasică, splendidă și banală ca un fototapet care-ar și mirosi intens a toamnă. Eu, tot mai greoi, mai închis în gesturile, hainele, zâmbetele triste ale tatălui meu, în vorbele lui în doi peri, las să-mi cadă auriul luminii pe față și pe note-book. Cobor în hol, la cutia poștală, și de trei ori pe zi, verific mailul la prânz și seara. Se-ntâmplă multe și mi se pare că nu se petrece nimic. Citesc mai deloc, fără nici un apetit real, de curând un Belâi, *Petersburg*, care nu mi-a spus nimic — cel mult intuiții rămase la jumătate și o smuceală stilistică isteroidă —, nu gândesc, nu meditez, nu exist. Am primit ieri *Nostalgia* în norvegiană, frumoasă, lucioasă, de vreme acasă. Cu un colț vătămat de-o manipulare grosolană. N-am reușit să mă bucur, deși efortul mi-a umflat vinele la tâmpole.

Mă-ntorc la frica mea patologică de la-ncheierea fiecărei cărți. Mi-e frică de viitor, mă tem că n-am făcut nimic și

n-am să mai fac nimic. Inventez, în minte, cronici distrugătoare la carte. Scăderea catastrofală a reputației mele. Disprețul dând pe dinafară: iată-l pe Cărtărescu cel adevărat. Aburitor. Supraevaluat excesiv. Umflat ca broasca lui La Fontaine. Elevantul. Și tot ce s-a mai spus (manieră, artificiu, pagini „leșinate”), spus din nou de două ori mai sarcastic. Un antimodel pentru autorii tineri. O falsă glorie, oficializată și-ncremenită (în proiect). Pur și simplu (mi s-a spus și asta) un prost. Mi-e frică de privirea mea, de zece ori mai rea decât a ăstora. Mi-e frică de mania mea de a pune virgulele exact. De „deși”, de „căci”, de cristalizarea geometrică, previzibilă, a scrisului meu. De plictiseala viziunilor încălecate unele peste altele, de neconcludența onirismelor. De cruzime, de lipsă de suflet, de etică, de gândire. De megalomania mea, vai de capul ei... I-aș zice acum — care-o fi echivalentul adevărat în greacă? — minimomanie, paucomanie. Împutinare și jubilație la ideea de împutinare. Ah, uitam, „un trădător al generației lui”. Asta-i cea mai tare. Dar mi-e frică și sunt gata să-mi asum până și imbecilitatea asta, orice, de fapt.

M-am gândit la Voila, la cum ar putea trece minunea aia în pagini scrise. Mă gândesc la scris, ce pot să fac altceva în lumina asta albă de toamnă? M-am gândit și la pisicuța pe care am *omorât-o* cu mâna mea când am luat-o din casă, am coborât în lift cu ea-n brațe — n-o să pot uita țipătul ei de disperare — și, în spatele blocului, i-am dat drumul sub o mașină. E cea mai rușinoasă și mai chinuitoare amintire a mea. Deși am făcut destul rău și altor ființe nevinovate. De multe ori răul ăsta mă sufocă, mă face să nu mai pot viețui. Câte vieți mi-ar trebui ca să pot repara totul?

Vom ieși în oraș, la plimbare, câteva ore, vom înainta mai departe prin iluzia asta atât de plăcută... Ne trăim, de fapt, viața, într-o pace frumoasă și decentă, care nu va ține la nesfârșit. Dar mai sunt, oricum, patru luni de vacanță, iar apoi — capul la fund. Și poate că așa trebuie, așa e bine, deși e atât de mizer.

14 nov. A fost un drum hilar la München, unde-am dat de-un cuibușor de nebunii cam prea verde pentru gustul

meu, a fost, colateral, și o gripă care ne-a scos din funcțiune pentru vreo săptămână. Apoi — muncă oarbă și susținută la perierea și introducerea-n computer a cărții, travaliu monoton, la normă (5–10 pagini pe zi, în fiecare zi), care n-a mai lăsat loc pentru altceva. Voi termina cam pe 20 decembrie, dar încă vreo săptămână, probabil, o să citesc cartea încercând să-nțeleg ce-ar mai trebui făcut, ce mai e de făcut, ce se mai poate face... Deocamdată O. 2 îmi iese din priviri, nu-nțeleg nimic. Și poate nu din cauza cărții, ci a minții mele torpide și abrutizate. O minte destinsă, care n-a mai avut de mult probleme irezolvabile de rezolvat. De pildă, nu-nțeleg ce caută-n cartea asta partea centrală cu „Mircișor“, care e (uneori) OK și chiar amuzantă, dar cum ar putea fi Mircișor o față a lui Mircea — văduvitul, sumbrul etc.? Conexiuni care lipsesc, peste tot, racorduri de făcut. Dar nu totul poate fi legat cu totul, chiar și artificial. Aș vrea atât de mult să-ți duci pân-la capăt proiectul în mine!

Da Vinci (din Antonina Vallentin). Asupra lui s-a coborât/pogorât Duhul, pe când avea doi ani și stătea într-un leagăn, afară, privind bolta albastră. Din cer a coborât rapid spre el o mare „pasăre“, care i-a deschis buzele cu coada. E posibil ca atunci să fi primit spiritul său inventiv, inexplicabil pentru un om neinstruit, la fel ca Betaleel, fiul lui Uri, fiul lui Hur din *Exod*: „L-am umplut cu Duhul lui Dumnezeu, în înțelepciune, pricepere și cunoștință pentru tot felul de lucrări, să inventeze tot felul de lucrări de artă, să lucreze în aur, în argint și bronz, să taie în pietre și să le monteze, să lucreze în lemn și să facă tot felul de lucrări.“ Un om „modificat“, influențat psihic ca și profetii, ca apostolii care nu se gândeau la ce aveau să spună, căci vorbele „le erau puse-n gură“ de duhul ce-i anima. Duhul cobora sub formă de pasăre (porumbel) sau limbi de foc. O mulțime de anomalii îl „extrag“ pe Leonardo din rasa lui. N-am nici o-ndoială că-n el sălășluia o putere străină. De unde venea? Ioan al lui o arată. Da Vinci e stângaci, scrie în oglindă, desenele lui tehnice și ideile de mașini sunt rupte de tot ce putea exista-n vremea lui. Nu pare să fi cunoscut femeia, deși e cel mai frumos („dumnezeiesc“) bărbat din acel timp. Probabil o adâncă invertire, nu doar sexuală. O adâncă anomalie

mentală. Nu distinge binele de rău, ba chiar are o propensiune sadică spre rău: injectează otrăvuri în trunchiul pomilor ca să obțină fructe otrăvite, visează la arme nimicoare, la catastrofe prin care piere omenirea.

Diplohaploidia insectelor sociale. Femelele ies din ouă fecundate, deci sunt diploide (un set de cromozomi de la mamă și unul de la tată). Ele sunt înrudite genetic prin 75% din genom, așa-ncât sunt mai înrudite-ntre ele decât cu propriii lor urmași (doar 50%). Prin urmare, e mai avantajos pentru ele să aibă grijă unele de altele decât să producă urmași. De-aici a rezultat, prin selecție naturală, sterilitatea albinelor, viespile, furnicilor lucrătoare. Societățile lor sunt mari comunități feminine, în care doar o femelă (sau câteva) se reproduce. Masculii sunt foarte puțini și ies din ouă nefecundate. Sunt deci haploizi, adevărați spermatozoizi zburători. Ei sunt înrudiți doar prin 25% din gene cu lucrătoarele, așa-ncât nu sunt interesați să lucreze în colonie. E interesant că-n cazul oamenilor alternanța diploid/haploid se petrece în timp: ființa umană e diploidă, dar ovulul și sperma sunt haploide. (*Survival Strategies*, R. Gadaghar)

18 nov. Formulă folosită pentru divinație în Egipt. Cel ce întreabă își fardează ochii cu negru și verde și se suie pe acoperișul casei când e lună plină. „Hei, Sax, Amon, Sax, Abrasax / Tu ești luna, stăpânul suprem al stelelor pe care le-ai creat! Înțelege ce-ți spun și fă cum îți spun. Apari! Than, Thana, Thanatha.” (Tiki-than?)

22 nov. Prima zăpadă. E aproape 12 noaptea și ninge furios, cu fulgi mari, acoperișurile sunt albe. N-am mai scris în jurnal de atâtea zile. Nu fac altceva decât să introduc text în computer, cu multe intervenții pe textul pentru mine tot mai incomprehensibil. Acum e târziu și televizorul merge, aceleași povești afgane, aceeași tristețe globalizată. Am să scriu mai mult altă dată. Deocamdată, o pietricică, un fapt: mi-a ieșit cartea germană de versuri, subțire dar destul de frumoasă: „Selbstportrait in einer Streichholzflamme.” Cred că n-am amintit aici nici alte astfel de lucruri concrete: apariția cărții norvegiene, *Nostalgien* (cu o poveste ciu-

dată și nelămurită încă deplin), proiectul de la Folio Galimard, ratarea încă unei Uniuni Latine. Gute Nacht.

22 dec. Tot e bine. Credeam c-au trecut cel puțin două luni de când n-am mai scris nimic aici. Acum e a doua, de data asta zdravănă, zăpadă și se apropie, necelebrate, sărbătorile. Între timp am muncit ca în puține perioade din viața mea, dar în sfârșit partea a doua a *Orbitorului* e gata. Mai trebuie puricate câteva greșeli de dactilografie. Nu mă-ntreba deocamdată ce simt despre asta. Atât vreau să-ți spun, că am simțit iar greața aia de la apropierea, concretă ca o criză de ficat, a nebuniei. E nebunesc ce fac eu, nebunesc, prostesc și necesar. De câteva nopți am halucinații, văd lumini, îmi fulgeră-n minte amintiri (a ce?) și peisaje. Asemenea stări de rău și de fericire-n același timp n-am mai avut din adolescență. Vise din care mi-au rămas țândări de o concretețe imposibilă, totul culminând azi-noapte. Apoi, zile de neatenție și surmenaj total, dar și de flash-uri emoționale chinuitoare. Mă simt obosit, obosit psihic până dincolo de orice limită. Cartea asta m-a terminat.

Citesc *Viețile* lui Vasari, am mai văzut pictură clasică, sunt impregnat de ea. Modernitatea se prăbușește cu zgomot în jurul meu, dar mai ales în mine. Rămân mii de morți și aproape nici un rănit. Am mai cumpărat DVD-uri (ruinându-ne) și-am mai văzut filme: *2001 — A Space Odyssey* și *The Wall*. Am făcut o lectură tare din *Selbst...*, cu vreo mie de scriitori celebri în sală (plus câteva foste neveste) și am avut ecouri/ecolalii în presa selectă (*F.A.Z.*, *Tagespiegel*).

Visul de azi-noapte. Sunt cu Ioana, fugim după un tren cu locomotivă cu aburi, străveche. Trenul pornise, dar conducătorul o vede pe Ioana și oprește. „Dacă vrei să te iau, mă lași să te...” Ioana e indignată, eu săr la mecanic — enorm, mântcat de vărsat, negru pe față ca un miner. Vine spre mine gata să mă facă praf. Dar din cabină iese și Iliuță, vechi camarad de armată, miner adevărat, care mă pupă și mă-mbrățișează mânjindu-mă de funingine. Se potolește și mecanicul, și trenul ne duce la... Timișoara, un oraș cu blocuri foarte înalte, ridicate-ntr-o incintă înconjurată de un gard de beton. În fața fiecărui bloc se află statui de ghips colorat, abstracte,

tipătoare. „Pe astea le face Nuca Sumănaru“, am spus eu. Treceam printre blocuri, și de-aici începe nebunia visului. Căci blocurile aveau săpate un fel de găuri pe lângă zidurile lor, și găurile erau pline de șerpi, inerți, cu burți livide, încolăciți și amestecați cu țărâna, nemișcați. Ne-am refugiat în scările blocurilor și-am încercat să urcăm la etaje, să anunțăm pe cineva, dar și pe trepte, și-n fața ușilor de la apartamente erau șerpi, șerpi mari și moi, abia mișcând, leneși, din inele. „Să plecăm“, zise Ioana, și ne-am îndreptat spre ieșirea incintei. Dar ieșirea era și ea barată de un șarpe hidos. Ciudat, nici unul nu era agresiv, păreau ghiftuiți, lățiți de propria lor greutate în pământul prăfos; totuși nu puteam trece peste ei. M-am gândit că trebuie să mai fie, în partea opusă, o ieșire. Și acolo era un șarpe mare, încolăcit. Alți șerpi mai mici stăteau, ca niște râme, prin tufișuri și gropi. Și deodată m-am trezit pe un mare teren viran, roșu, rotund, și-n locul Ioanei era acum mama. Și tot terenul era ocupat de un șarpe incredibil de mare, gros cât să-l cuprinzi cu ambele brațe, frământând pământul și frunzișul mort pe care stătea încolăcit în spirală. Coadă i se făcea însă din ce în ce mai subțire: ultimii metri erau ca degetul mic... „Cât de lung o fi?“ întreb eu (nu-mi fusese nici o clipă teamă, eram doar curios și nedumerit de atâta șerpălărimă). „Păi, să vedem“, zice mama și-ncepe să-și înfășoare coada șarpelui în jurul gâtului, ca pe-un colier cu mai multe rânduri de perle. „Mamă, ce faci? Nu-ți dai seama că te poate sugruma?“ îi zic, și apuc cu disperare de inelele din jurul gâtului ei. Aici m-a trezit Ioana. Niciodată nu-mi amintesc să mai fi visat șerpi. Nu-nțeleg. Visul a fost mai mult decât concret, a fost aproape realitate. Dar el nu seamănă cu visele mele. Parc-aș fi captat visul altcuiva, poate chiar asta a fost...

7 ian. 2002 Cel puțin două luni am lucrat numai la curățarea cărții de scorii (deși au fost mai puține decât s-ar putea rezonabil crede), la domesticirea și civilizarea ei. A ieșit ceva, poate mai mult decât m-am așteptat. Sunt, oricum, mulțumit. Am din nou senzația aia curioasă de carte necesară, care trebuia oricum scrisă. Ea există acum, ca manuscris gata să fie trimis editurii. În două-trei luni ea va exista cu adevărat. Pot spune că am mai făcut ceva pe lumea asta. De-acum, până la volumul al treilea (pe care dacă-l voi publica înainte să-mplinesc 50 de ani, adică-n patru ani și jumătate, va fi OK), am cam un an de recuperare, dezmeticire și, poate, de scris o cărticică total diferită, nu știu încă de ce să m-apuc. Dar o carte mică, fără dezvoltări apocaliptice, pentru Dumnezeu... Fără Herman, fractali și anamorfoze. Dar nici „un băiat iubea o fată”. Povestiri? Mai curând un long short story, de fapt, adevărata mea vocație în proză. În primul rând, fiindcă mă-ntorc la București, în mediul acela ostil din atâtea puncte de vedere, aș vrea să citesc mult mai mult, să exist în literatură, să-mi simt din nou pielea mea narativă și speculativă care mi s-a descuamat aici. Am trăit la Berlin cea mai „înstărită” și mai „sănătoasă” parte a vieții mele. Și a fost pentru prima dată când n-am mai simțit viața în străinătate ca pe un interludiu. Aș putea trăi aici la nesfârșit. Dimpotrivă, Bucureștiul mi se pare acum un fel de aventură, o expediție hazardată într-un teritoriu nepacificat și de care mi-e puțin teamă. N-o să ajung până la a-mi lua un pachet de supraviețuire cu mine (ciocolată „Mars” și polog pentru țanțari), dar inima-n dinți tot mi-o voi lua, pentru orice eventualitate. Așa, va fi și mai aproape de creier.

Deci, într-o lună și ceva mă-ntorc, ne-ntoarcem, la București. Vom sta un an, timp în care planurile casnice, matrimoniale etc. vor avansa, cărțile se vor publica, o casă nouă vom avea — dacă Dumnezeu ne va ajuta. Foarte multe schimbări. Anul-macaz al vieții mele. Ciudat cât de la-nceput mă simt cu toate, cât de disponibil sunt. Ce liniștit. În 2003 vom merge la Viena și, posibil, în anii următori la Berlin. Deși aș vrea mai departe să trăiesc în America... Vom învăța germană, ceea ce nu strică nimănui. Vom trăi decent într-o țară liniștită (sau invers). Nu-mi va lipsi nimic, în afară de M. C., care deja nu (mai) e aici, în caietu-ăsta, în rândurile astea. Dar pe pagina asta trium-falică nu e loc de lamentații. Noroc că se termină repede, încă două rânduri și gata. În care mă grăbesc să scriu că am în față o mușcată fără flori, cu frunzele-ntinse cu disperare spre cerul cenușiu ce se vede prin geam. Doar cuvântul „geam“ n-a mai încăput, și a trecut aici, pe pagina următoare.

Citesc câteva compendii de psihiatrie, nu neinteresante. Am mai văzut câteva filme, între care *Forrest Gump*, *Face/off*. Marți voi merge, poate, la un film despre Pynchon, nu știu încă ce fel de film. Luna și jumătate care urmează va fi un prelu-diu relativ relaxat la plecare. Nu mai sunt multe de făcut pe-aici. Vreau să mă odihnesc, să mă-ntorc în cea mai bună formă, să am de unde să slăbesc. Să am de unde să mă energizez. Voi citi, voi scrie puțin și destins, vom încerca să trăim frumos.

Mă bucur că Ioana e stenică, liniștită și luminoasă, cum mi-am dorit întotdeauna să fie femeia cu care trăiesc. Sper să nu se schimbe cu vârsta, cum sper ca nici eu să nu mă schimb, decât, poate, ca să devin mai bun și mai uman (azi-noapte, în vis, mă rugam cum n-am făcut-o niciodată, cu adevărată căință și credință; se deschidea parcă în inima mea o poartă care nu fusese niciodată acolo).

11 ian. Stare disforică de care sunt deja sătul; aștept și altceva de la creierul meu, în burta căruia îmi stă ghemuit sufletul. Alte toxine, căci astea nu mai au efect. Visez întâmplări fără noimă, la care mă uit prost: nici bucurie, nici frică, nici neliniște, nici oroare. Iar ziua nu mă trezesc cu adevărat.

Nu știu unde sunt marginile mele, și măcar de-aș ști unde mi-e centrul. Nu vreau să accept că tipul care se uită la mine din oglindă sunt eu. Nu mă recunosc în el, în vorbele mele, în afectele mele mimate. Am fost trimis în alt corp și-n altă parodie de existență. Aici nu există instinctul revoltei, nici măcar asta. Singura mea șansă rămâne aceeași dintotdeauna, și ea e legată de-o limbă moartă. Cui spun vorbele astea? Ție. De ce?

Am văzut o aiureală simpatică, *The Meaning of Life*, care trebuie revăzută. Și o farsă sinistră (la kino „Eis Zeit“, un loc sordid și întortocheat în Kreuzberg, un *underground* bun doar pentru filme porno), *Voyage into the Mind of mr. p.* (or whatever) despre Thomas Pynchon, după ei un soi de Forrest Gump combinat cu un travestit și un agent CIA care scrie ca să mărturisească. Dar n-am destulă vervă acum ca să scriu despre șușaneaua asta care ne-a văduvit de 10 euroi.

La depresia mea, de altfel blândă și tâlâmbă, a lucrat fi-rește și vremea bosumflată de-afară: soarele umblă crean-ga cine știe pe unde, n-a mai dat pe-aici de două săptămâni. Umed și cenușă, frig ud de parc-ai sta în apă, în zai mai bine zis, dacă-mi amintesc bine cuvântul tehnic. Aș putea fi Holmes după paltonul și șapca mea de fetru (Burberry), un Holmes înfofolit în ceață și-n enigmă: unde-a dispărut el însuși...

duminică, 13 ian. Câteva ore de zăpadă căzând din cer atât de bogat și de constant, încât puteai crede că va dura mii de ani, că o eră glaciară va începe și va continua până ce calota Antarcticii se va extinde, cu lungi crăpături, peste tot globul, până ce Pământul va reflecta orbitor luna, pe când, de fapt, totul a-ncetat în două ore și nu s-a depus nimic: Berlinul a rămas negru și ud sub cerurile roșii ale serii înaintate. Să stai seara la marile geamuri, ca de spital, împărțite savant în casete de sticlă, și să privești cum ninge (Dumnezeule, ce minunat ninge!) peste stradă, mașini și casele de peste drum, peste copaci cu crengi pe jumătate albe. Și mai ales cât de înverșunat ninge în lumina felinarelor și-a farurilor de mașini. Și-apoi să privești în sus și să te mire serenitatea, puțin sfătoasă, puțin (auto)ironică, a ninsorii de pe

cerul roz întunecat, fulgii constanți, plutitori și căzând totuși neașteptat de repede, venind de peste tot, parcă și de jos în sus, pe tot cerul. Să simți cu pulpele fierbințeala caloriferelor și cu fruntea gheața geamului. Să vrei să te bucuri ca un copil și să nu mai fii în stare, dar să te bucore că măcar vrei, și bucuria asta second-hand să-ți rămână.

Pentru că am foarte mult timp, și fiindcă sunt deprivat de lucru, emoții fluctuante îmi provoacă mereu liniștea interioară. Ciudat că „o provoacă” în ambele sensuri: o produc, dar o și subminează. Și, în definitiv, cine are nevoie de liniște interioară? Inșii ca mine au doar nevoie să poată privi senin, de deasupra norilor, agitația fronturilor atmosferice din adânc, acele întunecimi, trăsnete luminând pământul de la un capăt la altul. Dar aceea nu-i liniște interioară, așa cum, bunăoară (ce-mi place cuvântu-ăsta, mai ales cum îl folosește Horia P. în discursuri orale) inteligența artistică nu-i inteligență nativă, genuină, pur și simplu, ci uneori opusul ei.

17 ian. Vise lungi și monotone ca niște covoare orientate întinse pe dalele reci ale nopților mele. Morți care se-ntorc, cu obraji pergamentoși; sex ciudat, mai curând voyeurist decât activ. Ziua, câte-o imagine pe care nu pot s-o alung: seringi îmi înțepă inima, crabi cocotieri mi se suie pe cap și-mi sfărâmă țeasta ca să-mi absoarbă creierul. Zvâcnesc atunci din cap ca să-l dau jos pe cel mai mare dintre ei, ce-mi ține craniul ca-ntr-o menghină.

Câteva vești bune (romanul mi-a intrat în lucru și-o să apară o dată cu zmeii în aprilie; voi merge la Leipzig pentru citirea unui eseu plătit exorbitant; *Nostalgia* va apărea în suedeză tot în aprilie) mi-au schimbat puțin starea de spirit, acel mood nervos și depresiv, dar zgura a rămas și e acolo, amărăciunea aia fără motiv și fără leac.

Mi-ar fi cu neputință să scriu ceva acum. Sunt descărcat și rece. Slavă Domnului că am terminat cartea, și că a ieșit ceva, chiar dacă nu ce-am vrut eu (dar mai e timp și mai e loc pentru asta în cele 350 de pagini de dincolo de ușă : apartamentul cel gol, nemobilat, cu pereții netencuiți, fără facilități

instalate; în patru ani va trebui să pot locui în el, și ce sunt patru ani?).

E măcar soare, „orbitor“ chiar. După săptămâni de întunecime. Dar pituitara (nume de pasăre) încă doarme. Și-a tras creierul peste cap și nu vrea să ajungă la ea nici o rază. Aseară și azi-noapte a nins iar, se depusese peste tot... Era ca-n povestirile nordice cu copii pierduți în orașele burgheze îngropate-n zăpadă. La ferestrele înalte, bine luminate, siluete de oameni dansând.

20 ian. Eram în Italia, în piațeta unui orașel adormit, înconjurat de o mulțime de copii. În piațetă se afla o clădire lungă și scundă, în fața căreia stăteau, ca la coadă, câteva zeci de vaci, așteptând să intre pe ușa casei. Și intrau în apă, căci casa era plină până la tavan de apă! Mergând de-a lungul ei și privind prin niște ferestruici deschise-n peretele văruiat alb, vedeam cum vacile deveneau mari și leneșe animale amfibii, „vacile de mare“, ce mai păstrau din animalul terestru doar botul umed, din care ieșea vârful unei limbi. Animalele erau acum enorme, de 7–8 metri lungime, și umpleau toată casa. Ciudat cum apa nu ieșea nici prin ușă, nici prin ferestrele fără geamuri. Rămânea înăuntrul mării hale ca o gelatină. Nu mă săturam privind vacile de mare, dar copiii m-au dus, de mână, spre spatele casei, unde am privit prin alte ferestre. Era o cameră din fund, unde animalele erau măcelărite de lucrători roșii la față și asudați. Bucăți mari, însângerate, ca niște felii de pește uriaș, zăceau pe teșghele de zinc. „Noi furăm tot timpul carne de-aici“, ziceau copiii. „Avem niște furci și le-nfigem pe geam în bucățile astea. Dar măcelarii știu și ne lasă.“

Plouă urât și monoton, picăturile șiroiesc pe geamuri peste noaptea de-afară. N-am nimic de făcut și, ca de obicei, nu-mi vine, n-am după ce să mă duc la culcare. Dar n-am nici cărți de citit, e un plictis blând și aproape plat ca o pernă prea subțire, pe care dormi, dar nu comod. Și afară vântul urlă de-a dreptul livresc.

27 ian. Lună sterilă și plină de vești bune. Altfel — trăită liniștit, cu bucuria de a fi aici, cu Ioana, neatinși de întâmplările

lumii. Am somnolat, am făcut drumuri prin oraș, am risipit ore făcându-ne planuri pentru anii ce vor veni... Până iese cartea — în două luni, presupun — n-am să mă pot cu adevărat apuca de nimic. Mi-e deja frică de golul ăsta de după înălțarea unui monument/mormânt: ce va fi acum? În ce lume spectrală o să intru din nou? Deocamdată trebuie să scriu un eseu despre Balcani, și asta o să-mi ia, poate, toată săptămâna care vine (azi e duminică). Vidul, care e numele adevărat al vremii de-acum — un vid deloc neinteresant sau inert, așa cum în unele blocuri de cristal se răsucesc fulgerări de lumină ciudată: amintiri fragmentate, neașteptate, aproape fotografice încolțesc și invadează spațiul aproape continuu: un maidan pe care jucam fotbal la liceu, cu o „beșă” dezumflată, o scenă dintr-un vis cu trenuri și locomotive, un detaliu dintr-o pictură de Moroni: lângă un cap bărbos se deschide-o fereastră cu un peisaj atât de cunoscut de mine și de trist: o casă cu balcon, un fronton cu fereastră rotundă, un turn ruinat, terminat brusc, și pe care cresc copăcei... — se-ntinde și-n paginile astea, ce nu mai pot cuprinde, în contrapondere, decât grăunțe de realitate: mi-a apărut un interviu (rău scris, căci nu mai am unitate interioară) în *România literară*, voi merge la sfârșitul lui martie la Leipzig, la Târgul de carte, pentru o lectură de versuri și eseu de care am scris, voi lansa cartea de poezii în germană la Institutul Goethe din București... Julian a găsit, se pare, editor pentru *Nostalgia* în Statele Unite, sau e pe cale de a găsi. Ar urma, deci, să-mi iasă-n total încă patru traduceri anul ăsta, și cu cea americană, cinci. De asemenea, *Orbitor* în poche, la Gallimard. Adăugându-le și pe cele două românești, O. 2 și Zmeii, s-ar face șapte. Plus noua ediție din *Travesti* — opt. Plus cele două suplimentări de tiraj (*Jurnalul* și *Orbitor 1*) — mi-ar ieși anu-ăsta nu mai puțin de 10 cărți. Sigur, sistemul de numărare le-a umflat cifra. Oricum, va fi printre anii cei mai fructuoși pe care i-am trăit vreodată. Pasivul triumfalismului ăstuia e însă atât de amplu și de bogat, încât n-am curaj nici să-l privesc în față, darmită să-l schițez aici.

5, cred, feb. Doar vreo 10 zile până plecăm acasă. Va urma, probabil, cea mai agitată jumătate de an din viața mea. Sunt

mai multe lucruri de făcut decât intră, acum, în memoria mea de scurtă durată, dar principalele sunt: căsătoria, căutarea (și eventual găsierea) unei case convenabile — dar pentru justificarea adjectivului ăstuia ar trebui să am de două ori mai mulți bani — punerea la punct a celei vechi (un proces întreg cu dificultăți extenuante), mutarea în cea nouă și mobilarea ei (un proces întreg etc. etc.), găsierea unui editor pentru Ioana, lucrul la *Orbitor* până-l văd tipărit, eventual și la zmei, dacă editura nu renunță la ei, reluarea slujbei, contacte cu nenumărați inși pentru nenumărate chestiuni, consultări la medic (gâtul meu, ochii și nasul Ioanei), ca să nu mai vorbesc de dificultatea enormă de a găsi o bancă în România, de a trăi acolo zi de zi. O să trebuiască să gădesc resurse psihice și fizice, să rămân calm (imposibil), să nu mă isterizeze până apucăm să ieșim mai la larg.

Am scris eseul cu pricina, o treabă rezonabilă care o să-mi aducă neașteptat de mulți bani și poate încă ceva. În rest, nu mai citesc (decât, la-ntâmplare, din Biblie, în fiecare seară) și nu mă mai gândesc la scris. În van mai caut lumea în obositu-mi crier. Mă-ncurajează doar faptul că-mi iau viața de la-nceput, că, poate, voi debuta din nou și voi scrie progresiv din nou și-mi voi face din nou, cu tenacitate, un nume.

13 feb. Doar trei zile până la plecare. Nici nu știu de ce le număr. Plecarea din acest... din acest loc steril și decupat afară din lume (ca spațiul neoclasic în care ajunge, în final, astronautul lui Kubrik) nu-mi face nici o plăcere. Aș fi rămas aici for good. Dar nici resurse emoționale ca să-mi pară rău că plec nu gădesc. Ce va fi la București — dar ce e Bucureștiul? parcă n-am trăit niciodată acolo, parcă totul a fost o halucinație de o nanosecundă —, ce fel de viață o să fie acolo? Dar ce-nseamnă viață? Ce mai aștepți, ce tot aștepți? Sunt tot o mirare tăcută, abulică, am văzut destul, am trăit destul. *Maran, atha!*

Tot ce a fost înainte de Berlin mi se pare acum extrem de îndepărtat. Am avut o familie, am trăit în lumea literară românească, am avut speranțe și antipatii. Am scris, scriam poezie. Purtam plete și mustață, eram extrem de slab, cu

fața suptă și fanatică. Diminețile eram singur și atunci îmi porneam mîntea și simțeam cum se zguduia din toate arcurile ei când gîndeam. Tot ce-am scris mai bun (inclusiv aici) a fost în diminețile alea, în biata mea bucătărie. Și din tot ce-am scris se va alege praful.

Acum nu doar că nu mai gîndesc nimic (număr doar florile care cad) dar nu mai pot simți nici milă, nici ură, nici devoțiune. Doar uneori pusee destrămate de emoție intensă, fără chip și nume. Ele sunt dureri, fericite și chinuitoare, în diafragmă. De ani de zile n-am mai ieșit din confuzie. Și totuși firea mea e atît de puternică încât și dacă mi-aș pierde cu adevărat mințile (cum simt tot mai des că s-ar putea întâmpla) cred că tot m-ar împinge înainte și tot aș ajunge unde trebuie să ajung.

Acum e un soare orbitor afară, în ciuda norilor grei și alburii. Camera asta enormă și albă, în care-am trăit liniștit, e plină acum de soare galben de primăvară. Strîng ochii și văd curcubee în gene. Am 45 de ani și o să am curînd 46. Nu accept asta, mă proptesc în călcâie, mă țin de tocurile ușii, mă agăț și de-un fir de pai. Și nu fiindcă mă îndrept spre moarte, ci fiindcă știu că nu e adevărat, că *nu* am vârsta asta, că sunt mereu mai adînc vîrât într-o nerușinată minciună.

14 martie Praf pe buze, praf pe față, praf pe globii ochilor (de unde alunecă, în grunjuri ascuțite, spre colțul pleoapelor) — Bucureștiul. Nu sunt acasă, deși scriu în faimoasa bucătărie, „la masa mea de brad” din Nada Florilor. Alunec peste lumea însorită de-aici. Nu găsesc motivații, nici valori în ea. Eram mai aproape de prieteni la Berlin, dacă e vorba de prietenie. Și nu vorbesc aici despre sărăcie, mizerie, ruină, lipsă de speranță. Cu ele te obișnuiești. Dar nu mai sunt de aici, nu mai aparțin. La întrebări simple ca „unde e casa ta? Care e trupul tău? Ce carte-ai vrea să citești? Dar ce-ai vrea, în general? Cum ar arăta paradisul tău?” nu mai știu să răspund. Mă găsesc în mijlocul unei lumi spectrale și-al unei minți care-a spus noapte bună. Ce dacă am scris aici, pe masa asta, *Nostalgia* și *Levantul*? Cine le mai ține minte? Eu în nici un caz.

M-am căsătorit de câteva zile, mi-am cumpărat și o casă nouă, în centrul orașului. Răspund cu da, da, și nu, nu, tot restul e de la Satana. Deși viața mea e cu totul deznădăjduită, ea are o parte plină de lumină (cum un spectral pahar de cristal are undeva o scânteiere curcubeană). Da, da, vreau să îmi revin, să iau viața de la-nceput, vreau să exist din nou, chiar și în literatură („what it is, what it is...”), vreau să fiu cu Ioana, vreau să ne mutăm în casa cea nouă. Mi-a făcut plăcere luna asta să alerg neconținut pentru tot felul de acte și alte lucruri, așa cum îți zgândări o rană ca să simți că ești, că e carne și minte acolo, și chiar am fost de o eficiență rară, care va continua cu (tiens! chiar îmi place să mă gândesc) punerea noii locuințe la punct — ca să fie locuibilă — și cu vânzarea celei vechi. Când mă agit, suprafețele transparente ale lui M. C., o fantomă, se-ncrețesc și capătă astfel puțină densitate. Sub mintea mea adevărată, pasămite, ar fi o alta care păstrează automat funcțiile adaptării la realitate, așa cum somnambulii văd camera înnopată și nu se lovesc de mobile. Aș vrea ca mințile-astea să se unifice din nou („pe mine, mie redă-mă”) ca să simt, o, Doamne, din nou că trăiesc pe lumea asta.

Am citit puțin, fără nici un entuziasm, de parcă toate cărțile scrise vreodată și însuși scrisul ar fi dispărut definitiv, și nu m-am mai gândit nici o clipă la scrisul meu, la drumul pe care merg. Mă gândesc la Chirico, la Ensor, la Puccini... La toți cei ce și-au pierdut entuziasmul sau puterile pe parcurs. Ca gimnaștii care la 25 de ani sunt terminați, cu cariera în spate. Deja un puști a scris despre mine că „după *Nostalgia* n-a mai dat nimic”. Mă-ntreb și eu când am scris ultima oară crezând cu nebulie în scrisul meu, așezându-l în centrul lumilor. Dar azi mă-ntreb cu totul altceva, mai ales: what it is? what it is? Și-n afară de „it's all show biz” nu mai găsesc nici eu nimic. Oamenii s-au schimbat, cei din generația mea s-au rărit, nu mai dai de ei (și când dai, te-ntristezi: singuri, diminuați, semănând leit cu tine), s-a umplut de oameni tineri și colorați, „recenti” și decenti, care nu mai dau doi bani pe onirismele tale și-n general pe inexplicabilul edificiu-n ruină al literaturii, ce încă mai stă-n picioare pentru că demolarea costă prea scump. Întrebarea

ta „cine ești?” se dublează mereu cu alta — sau aceeași, cu altă față —: *pentru cine ești?* Când pentru tine însuși ai fost destul, până la umilire, penitență și vomă.

De pe masă îmi răspunde lucind mat ceașca de cafea. Totuși există terra ferma, îmi spune. Poate, dar unde găsesc mens ferma? În visele, mereu și mereu cu fiare sălbatice? În tristețea acestui gol? În dărele astea de pix negru, filamentu-ăsta subțire de excremente? OK, uite cum e cu scrișul: pentru că faraonul era zeu, toate dejecțiile lui se păstrau în vase sfinte. Tone de fecale și urină, kilograme de unghii și păr. Așa ne păstrăm dejecțiile măreței noastre minți în cărți. Reconstituie-l pe egiptean din fecalele lui! Spune cine eram, cum gândeam și cum iubeam din cărțile mele!

Am slăbit pe puțin cinci kilograme în luna asta de când m-am întors. Aici, oricât ai cheltui, mănânci prost și ești otrăvit de gazele eșapamentelor. Cei care țin la ficatul și la dinții și la laringele lor ar prefera, și azi, după două sute de ani, să fie argați în fericitele ținuturi din vest decât bani în ticăloasa țară rumânească, unde pieri cu zile. Iar oamenii pe care-i întâlnești aici te-nchid, ca acum optzeci de ani, în același „cerc barbar și fără sentiment”. Așa a fost aici și așa va fi. Arăt acum din nou așa cum m-a văzut bucătăria asta întotdeauna: tras la față, încercănat, schițat cu linii groase și grăbite de cărbune. De douăzeci de ani stau aici, Dumnezeu! Am stat aici, la masa asta, la 26 de ani, am bătut aici, la mașină, poeme delirante, mai târziu am legănat aici (pe când cu mâna cealaltă băteam încă la mașină) căruțul Ionuței, întrebându-mă cu ce vocișoară o să vorbească... Nu-mi pot aminti, e prea chinuitor. Văd cum totul se sfârșimă și trece și nu poți opri timpul, nu poți salva nimic dintre marurile lui. Nici cărți, nici iubiri, nici voci, nici vedenii —

19 martie Același haos bizar, același gol de relații și de afecte. Se pare că nu mă mai cunoaște nimeni în România. Mă mișc cu adevărat ca-n vis. Nu se-ntâmplă nimic, nu mă caută nimeni. Poate din aprilie să se mai urnească oarece lucruri. Ioana spune că încă nu s-a aflat că m-am întors, dar eu cred altceva. Că, de fapt, nu mai interesez pe nimeni, că nici măcar pielea nu mi-o mai vrea cineva. Am acum, iarăși,

mult timp, din acela „de calitate“ (dimineți libere) pe care altădată le-aș fi folosit pentru scris. Acum nici nu pot visa la asta. Sunt luni de zile de când am terminat O. 2. Acum abia dacă pot înghiți, forțat, puțină literatură. Dar nu pot scrie, n-am despre ce (și mai ales „n-am la ce“) să scriu. Nu mai știu, de ani buni, nici un singur om care să iubească sincer și total literatura în general, darmite pe cea făcută de mine. Voi începe să apăs un pic, să forțez, cu grijă, căci pârgھیile sunt ruginite ca niște andrele vechi, dar asta după ce mă-ntorc de la Leipzig, de luna viitoare încolo. Am să mă gândesc la o carte mică, de 100 de pagini, diferită de *Orbitor* cât se poate de mult. O să scormonesc după ea în mine, în secătuitele mele mine. Dintre toate proiectele mele vechi, cred că doar „Theodoros“ a rămas complet neatins. Dar acum n-am putere pentru povestea asta. Mă gândesc și la povestea lui unchiu' Nicu (Ștefan în REM), și notez aici absolut impresionantele lui ultime zile — scriu ca un idiot, pentru că așa sunt acum. Paralizat de aproape 30 de ani, cu un picior amputat și celălalt în mare pericol, suferind dureri permanente și de neimaginat, total dependent de îngrijirile (și ele de martiră) ale nevastei lui, în ultimele zile unchiu' Nicu începuse să aibă halucinații. În fața patului și drept în fața ochilor lui era o bibliotecă. I se părea că stătea sus, cățărat pe bibliotecă, și că privește de-acolo spre patul lui. Striga câte-o noapte-ntreagă: „Dați-mă jos! Dați-mă jos.“ Iar alteori „Cad! Vin în jos! Ajutor!“ Tatălui meu i-a zis, când acesta l-a vizitat: „Știi, Costele, mie îmi vine, așa, mai tot timpul, să mă urc sus pe bibliotecă asta...“ Nurorii lui îi striga: „Trage-mă-n jos!“ „Unde să te trag?“ îl întreba ea. „În groapă!“ Ce bine-mi amintesc — de două ori s-a-ntâmplat, cred că la interval de o lună sau așa ceva — să văd în jurnalele vechi — cum am fost și eu smuls din pat și târât pe orizontală, ca și când aș fi fost apucat de picioare de cineva; și cum am umblat prin casa înnoptată, și cum abia după aceea m-am trezit cu adevărat.

5 apr. Mă simt rău, gâtul și ficatul îmi sunt făcute praf, nu am băut, bineînțeles, cafea, dar totuși, mai ales fiindcă sunt singur în casă și afară ninge — a berzelor — și mârâie

frigiderul, o să însăilez câteva rânduri, cât or să mă țină puterile. Mă ajută și faptul că, de necrezut, citesc, anume *Jurnalul* Virginiei Woolf, prima carte de literatură după luni de zile. Mai întâi să scriu că deprimarea și lipsa mea de noi-mă continuă constant, ca o boală cronică, și că nu le văd capătul. Sunt mereu trist, neatent, amnezic, banal ca un — ce? — ca un om peste care curge timpul. Mereu, mereu, fără întrerupere, orice-aș face, orice-aș scrie, oriunde-aș merge vin grămezile astea de timp peste mine. Zilele trec fără sens, nopțile mă trântesc ca un animal în pat ca să zac până dimineața. Și nici măcar lumina vreunui vis — doar încâlceli și destrămări — nici măcar odihnă și regenerare. De când m-am întors în țară n-am făcut absolut nimic decât să ascult cum timpul freacă și distruge totul. Cum totul se distruge în jurul meu, cum se alege praful din bine și rău, din bucurie și suferință. Mediul de aici, praful și dioxidul de carbon, mâncarea puțină și proastă, alergăturile nesfârșite, toate-ți înăbușă bucuria de viață. La Berlin aveam sentimentul că am întinerit, că devenisem un puști, scriam că „niciodată n-am fost într-o formă mai bună”. Aici, în nici două luni, am ajuns într-un hal de slăbiciune de neînțeles. Am ieșit din casă aproape numai ca să rezolv tot soiul de lucruri în legătură cu casa nouă (și e nimic față de ce mă așteaptă, căci n-am intrat încă în ea ca să-ncepem reparațiile), cu facultatea, cu editura, cu banii din diferite surse, m-am înghesuit prin tramvaie și trolee alături de alți oameni chinuți și urâți, m-am întors acasă, mereu, într-un hal de oboseală nemai-trăit de la școala 41 înoace. Acasă, din neputința de a face altceva, am luat-o din nou cu computerul, jocurile — droguri pentru cel care simte că-l înghite timpul. Asta m-a obosit și mai rău. Ceea ce m-a dat gata a fost alergarea de câteva zile, pentru corectură, prin *Orbitor 2*, carte cu totul bizară pentru lumea de aici. E absurd, mi-am dat iar seama, să fac așa ceva. Nu se potrivește, nici cu sărăcia, nici cu cultura indiferenței și urii, nici cu grupusculele culturale, nici cu intelighenția noastră eseistică. Sunt cu adevărat, ca orice se face aici serios, mărgăritare înaintea porcilor. Și, poate, ca orice se face acum serios, indiferent de locul de pe pământ unde ai fost destul de neinspirat să începi lucrul. Asemenea

scrieri pur și simplu n-au ce să caute în lumea vedetelor de televiziune, a filmului de consum și a muzicii-fabrică de bani. Sunt ridicole și disproporționate, n-are cine să le valorizeze și să le cumpere. Ele n-au preț într-o lume a marketingului, unde „prețul corect” e totul. Prin *Orbitor* am mers cu totul împotriva așteptărilor, împotriva intereselor mele însele, împotriva pieței bunurilor (fie ele și) simbolice. Și, fiind *Orbitor* visul meu cel mai drag, vreau să-l duc la capăt în ciuda a orice. Cred că o să mă pot apuca de treabă imediat după 1 iunie, când o să recitesc primele două volume și-o să-mi notez toate „capetele” libere, căci fiecare buclă trebuie închisă într-un looping individual în marele feed-back al cărții. Și-mi rămân patru ani ca să termin cartea, fiindcă în mintea mea e, neclintit, termenul ei final: înainte să împlinesc 50 de ani, când voi fi încă un autor relativ tânăr. Între timp, aș putea scrie și o carte scurtă, „Theodoros” sau altceva, și aș putea publica o culegere de articole, un volum de poezii (și cândva și marea antologie) și, firește, în noiembrie, *Zmeii*. Dar nu mă văd în lumea românească. Sentimentul meu e că am fost uitat, că nu mai interesez. Abia dacă-mi mai apare numele prin reviste, nu mă sună și nu mă caută nimeni... E într-un fel izolarea pe care mi-am dorit-o și mi-am apărât-o mereu, dar mă și sperie, pentru că lipsesc din oglindă, mă simt scos din joc și dispărut. Și n-am acum nici chef și nici putere pentru o „întoarcere”, o serie a doua a unui vechi film de succes. Nu vreau să fiu „Fiul Omului Pisică”. Ceea ce-aș vrea e doar atât, simplu: să scriu literatură bună mai departe, în ciuda oricui și a orice.

Dar asta a fost o paranteză. Voiam să spun că m-a oboșit la limită parcurgerea celor 437 (!) de pagini ale cărții, care cu adevărat cere un cititor ideal. În mod normal, e chiar așa, în ciuda halvitei rarefiante a părților cu Mircișor: această carte ilizibilă and so on. Din cauza dificultății ei — nu conceptuale neapărat, ci mai ales senzoriale — ea va stârni reacții violente de respingere, asemenea greței celor care s-au ghiftuit cu prăjituri, zeci de prăjituri. E o carte care cade greu la stomac, pe care creierul n-o poate digera ca pe glucoză. Dar indigestia cerebrală e singura garanție că o carte rămâne acolo, înfiptă în creier (grefă pe creier) și nu e purgată a

doua zi în favoarea alteia. Mi-a plăcut să scriu O. 2 și voi da și izotopul O. 3 fără nici o concesie.

Ce nu trebuie să uiți nici o clipă, orice s-ar întâmpla, oricât de bine ai scrie și oricât succes ai avea, e că trăim într-o provincie nenorocită unde nimic nu înseamnă nimic și nimănui nu-i pasă de nimeni. Țsta e primul lucru care numește și descrie lumea de-aici. În care n-ai ce căuta și din care trebuie să scapi cu prima ocazie (dar important e să recunoști ocazia când se ivește).

Uitam un fapt — de fapt, nu-l uitasem, dar m-am simțit toată ziua atât de sleit și bolnav, că nu am vrut să menționez doar ceea ce n-aș fi-n stare să descriu —: că mi-am adus scannerul și mi-am introdus în computer câteva zeci de poze vechi, plesnite, scrise pe spate, lipite cu scotch: părinții mei la Govora, unde s-au cunoscut, el incredibil de tânăr și frumos ca Rudi Valentino (nu exagerez), ea mai matură, plinuță la față, senină și cu acel aer de inteligență și demnitate — totuși, nimic scorțos, frumoși ochi căprui doar —, eu la diverse vârste, pe sepia și alb-negru... Am mărit pozele cât s-a putut, am privit locuri vechi, haine de care nu-mi mai aduc aminte, rude atât de îndepărtate în timp, încât strălucesc de tinerețe... Regret atât că nu sunt romancier, că, mai mult, nu mai sunt nimic, pentru că am simțit tot timpul, uitându-mă la pozele astea, vertijul trecutului, căderea în acea crevasă. Dar acum mă mir că mai pot forma literele măcar.

12 apr. În Diogene Laertios, foarte stranie viața lui Epi-menide, filozof care, pe lângă faptul că *nu* a murit mâncat de păduchi (ca aproape toți ceilalți), a dormit într-o peșteră vreo șase decenii, asemenea lui Rip van Winkle, celor șapte adormiți creștini, celui din Tinerețe fără bătrânețe etc., și în plus nu l-a văzut nimeni mâncând, bând sau defecând. Există cu adevărat astfel de locuri unde „vremea nu vremuiește“? Care e sămânța de adevăr din toate poveștile astea?

Nichi a scris o pagină riscată și minunată despre O. 2, în care spune că „nu există în toată literatura română“ o asemenea carte, inclasificabilă, a „unui mare poet“. Deși sunt în ultimul timp stins și blazat, departe de culoarea gloriei,

am simțit din nou înfiorarea aceea veche, mândria de a fi eu însumi, M. C. de altădată și de mereu. Dar viața mea de acum e opusul a ceea ce-ar trebui să fie pentru ca lucrurile să fie duse până la capăt. Mă-ntreb unde mai intră atâta oboseală. Nu fac decât să fug într-o parte și-ntr-alta toată ziua, fără să-mi mai dau seama dacă e dimineață sau seară, cald sau frig, ploaie sau soare. Achit, semnez, rezolv, cumpăr materiale pentru zugrăvit, am de-a face cu muncitori care lucrează deja în noua casă. Și asta fără să-mi fi revenit de tot din gripă, din criza de ficat, din cefaleele astea de Cefalú. Doar starea psihică mi-e mai luminoasă, pentru că Ioana mi-e tot mai dragă și fiindcă aștept să-mi iasă cartea.

E patru după-masă și-mi cade pixul din mână de oboseală. M-am sculat la 6 jumate. Am fugit în Kogălniceanu, apoi la podul Grant, apoi la Sec. XXI, și iar acasă, unde mi-am încălzit câțeva vreme palmele la focul pal al computerului. Vor fi vreo două luni inutilizabile, în care îmi voi căptuși casa cu vopsea, gresie și faianță.

Din nou despre Epimenide: era prezicător, iar după moarte spartanii i-au conservat corpul. Avea atunci între o sută cincizeci și trei sute de ani. Nimfele îl hrăniseră cu o hrană specială, păstrată-ntr-o „copită de vacă”, din care-nghițea câte puțin zilnic.

14 apr. De la-nceputul lunii nu s-a arătat soarele. Aceeași umezeală mohorâtă, tăvălită prin ciripit de vrăbii. Cu noi e destul de OK, în ciuda greutăților cu casa și cu slujba Ioanei (la care să adaug stânjeneala mea la gândul că nu pot câștiga mai nimic). Nu mai sunt însă depresiv, dimpotrivă, ieșit din boală cred că stau mai bine și cu maimuța, și cu stăpânul ei, crabul parazit. Uau, și aici, ca-n Diogene Laertios, zece rânduri de note finale: maimuța trimite la „except for me and my monkey”, la „too much monkey bussines” și la „shock the monkey”, cât despre crabul parazit, îl vei găsi, comentator ultraerudit, într-una din cărțile mele de po-heme, apoi reapare în O.1 (parcă) și reprezintă... (Search and destroy). Dar ce reprezintă maimuța? Până și uau-ul inițial e din Verdeș împărat. La muncă, nu la-ntins mâna... Și merg mai departe: ne-am petrecut zilele în enorme hale cu

faianță și gresie, vinarom și cese... nu știu cum, distanțatori și chit de cuțit, șmirghel și curent ca-n largul mării, unde câte-o femeie cu fața între târfă de bordel și bocitoare de mahala, în halat albastru, bântuie agitând în mâini facturi zdrențuite și ordine de livrare și chitanțe scrise mărunt cu pixul de parc-ar vrea să zboare cu penele astea ciudate. Dă ordine, țipă după băieții cu transportoarele: „încă opt cutii cu A 78952! Mai adu niște BR 341!“ Iar în noroiul de-afară (noroi până și pe cer) se-nghesuie Daciile papuc și taxiurile galbene și cârduri de clienți de toate mâinile, între care și o fată blondă, zgribulită, în cojocel albastru și blugi, ca și un tip la fo 4'jde ani, mărunt și inexpressiv, în jackă albă cu gulter negru. Chit, ipsos, oboseală, muncitori, zugravi țigani cu favoriți de lăutari, bani roșietici împărțiți cu ambele mâini, teancuri de bani, și-apoi acasă, fata blondă și insul imposibil de localizat întinzându-se pe pat juma' de oră ca să zacă, apoi ridicându-se ca să facă socoteli peste socoteli, coloane după coloane de cifre, vorbind, ca intelectualii respectabili, despre vase de WC, clanțe, oglinzi, aplici, iar noaptea insul etc. etc. visând numai spații căptușite cu faianță în ape albastre. Nu știu ce a visat fata blondă, dar a plâns în somn.

În diminețile astea libere cărora le dau drumul dintre degete risipitor și inconștient, cum odată Lionardo elibera păsările din colivii în piețele din Milano, am să încerc să-mi vin în fire, să scutur de pe mine stratu-ăsta de alge și răgălii. Minteaa mea încearcă să scape de corvoadă, șiroiește ca un șarpe-n pământ. Un al treilea orbitor o sperie și-o degustă, dar trebuie neapărat s-o pun la treabă, căci sunt mai mult de șase luni (șapte?) de când am pus punct, și de la microgramu-ăla de pastă de pix încoace n-am mai făcut nici cel mai mic efort creativ, pe hârtie, în minte sau aiurea. Poate că am avut nevoie de golul ăsta, așa cum riftul african a permis savana și, în savană, specia cea nouă, bipedă, fără pene și cu unghiile late. Dar începe să fie prea mult și mă tem să nu mi se ducă ultimul luciul nepământeian de pe piele înainte să apuc să mă apuc...

16 apr. Îmi scanez cronicile, mai întâi cele străine. M-am mirat să văd cu ocazia asta că, totuși, *Orbitor* nu a fost ne-

semnalat în Franța, cum aveam impresia. De fapt, a avut cel puțin două cronici frumoase, în *La Quinzaine* și *Le Monde*, ceea ce nu e de colo, ca și multe alte semnalări elogioase, în care revine formula „un roman extraordinar“. Că nu s-a produs declin-ul, asta e însă adevărat. S-ar fi putut produce în '92, un pas a lipsit. Așa, totul se va coace încet, în relativă obscuritate, poate mai temeinic totuși. (Merg să schimb pixul, că de la asta mă dor degetele, deși citesc pe el că „Jesus loves you“). E mult mai bine așa. Am — ca să reiau — multe cronici și cărțile se adună, dar lucrul nu-mi mai spune prea mult. Sunt într-o falie abulică din care nu știu cum o să ies. Îmi lipsește luciditatea și acel mic zeu, Enthousiasmos, cuibărit în piepturile „fericiților în nefericire“. Dar să știu că mă tai cu lama, singur, în feliuțe micrometrice, și tot termin *Orbitor*, chiar dacă acum n-aș putea scrie nici un rezumat al *Caprei cu trei iezi*. Încerc să citesc, și mai ales încerc să-nțeleg din nou ce citesc, ca un ins care după un atac cerebral trebuie să reînvete sunetele și literele. Nu sper însă să și particip prea curând la lecturile mele, căci sunt ieșit din literatură și la porțile ei sunt inși cu plete de aur și săbii rotitoare în mâini. Aici, jos, zgârii coaja pământului și nasc în dureri.

Ieri, dimineață dramatică. Stăteam la cafea, când Ioana vine-n bucătărie ca să bea un pahar cu apă. Dar brusc se lasă pe scaun și-mi spune că i-e rău. N-am dat multă atenție la-nceput, dar ea insista, și mâinile-i atârnav pe lângă ea, inerte. „Am să leșin. Strobește-mă cu apă pe față.“ Atunci am înțeles, am sărit de pe scaun și i-am aruncat câțiva pumni de apă pe față. „Mircea, leșin!“ Am ridicat-o și am dus-o pe culoar spre dormitor. După doar doi pași s-a năruit toată. Am târât-o până la pat și, cu mult efort, am întins-o. Era rece și albă ca o statuie. Ochii-i erau deschiși, dar ca ai morților, fără luciu. Bulbucul lor era concret, material, ca ochii de pește. Buzele-i erau de culoarea pielii și părul i se lipise de craniu cu o sudoare înghețată. Scotea un fel de mârâit care nu era un sunet uman. Am fugit să chem salvarea, și din living am auzit-o plângând, un plâns ciudat și înfricoșător. M-am întors la ea și niciodată n-am văzut pe cineva atât de palid, cu trăsături atât de schimbate și adâncite în

oasele feței. Și-a revenit în câteva minute, și când am văzut-o zâmbind am început eu să plâng, isteric, fără lacrimi. A venit doctorița, care i-a făcut o injecție cu glucoză în venă și totul s-a terminat cu bine. Dar eu am umblat toată ziua ca-n vis. Cu toate că atunci nu mi-am pierdut cunoștința (ci doar am căzut pe podea), așa mi s-a-ntâmpat și mie cu trei-patru ani în urmă, tot din senin, fără vreun motiv aparent, dovadă a nocivității insidioase a locurilor de-aici.

Nu mai am răbdare până la sfârșitul lunii, care o să ne aducă apariția cărților și terminarea lucrărilor la apartament. Sigur că apoi vor începe altele: mutarea, repararea și vinderea casei de-aici, trimiterea cărților și așteptarea cronicilor etc. Abroad, lucrurile se petrec șovăitor și cu-ncetiv. Spre sfârșitul lunii iese *Nostalgia* în suedeză și asta e un lucru grozav, dar *Nostalgia* în italiană iese abia la anul, iar cărțile în maghiară și engleză, ca să nu mai vorbesc de polonă, s-au cam dat la fund. Nu știu ce e de făcut, de unde-ar putea veni o relansare. Cât despre *Orbitor* în germană, unde am de trei ani contract, e o crimă și o rușine ce se întâmplă. Dar e o perioadă stearpă, în care trebuie să am răbdare. Și asta în timp ce în țară niște naivi care răspund la o anchetă mă văd drept singurul român care ar putea să aspire la... ghici ciupercă ce e... Dar nu, eu tot iobag...

„Nici un scriitor creator nu-i poate înghiți pe contemporanii săi (...) Modul în care receptezi o operă aparținând unui scriitor în viață este rudimentar și parțial, dacă se-ntâmplă ca și tu să scrii în același gen.” Așa e, Ginny, dar nu intri în concurență directă decât cu o parte din cei „în viață”, ca și cu unii dintre cei morți. Despre ceilalți, numai lucruri bune...

Trăiesc lunile astea (nu că nu mi-ar plăcea) într-un foarte straniu anonim. E ca și când nimeni n-ar ști încă despre întoarcerea mea, sau nu i-ar păsa. Nimeni nu mă caută, nimeni nu scrie despre mine, nici măcar la mail-uri nu mi se mai răspunde. OK, îmi place, dar mă și neliniștește, parcă aș fi murit pentru cei de aici.

Oricât dispreț i-am arătat lui *Orlando* la ultima lectură, viața romanțată a lui Maarten patinatorul pe ghețuri verzui („de culoarea fisticului”, așa cum la Ginny lacul Trasimen

are „culoarea ouălor de cufundar“!) vine cu siguranță de acolo. Dar un lucru e totuși limpede: englezoaica asta nu pricepea nimic. Ea rămâne până la urmă o victoriană reformată. Aceeași izmeneală, aceeași preocupare obsesivă cu societatea înaltă, aceleași baliverne satirice. Și o poezie care umple totul în pofida adevăratelor vederi ale autoarei, mereu ocupată cu „scene“, cu Ethel și Roger și tot soiul de alți inși inutili. Îi detestă pe Galsworthy sau pe Huxley, dar tocmai pentru că le seamănă.

17 apr. Geana genei unei dorințe de a scrie. Asta după geana genei unui vis. Aveam nu mai mult de 17 ani și așteptam o fată (pe Michi?) la colțul unei case de cărămidă roșie, într-un cartier ciudat și familiar totuși, unul dintre cartierele din visele mele, cu un anumit fel de lumină și de liniște, cu oameni atât de îndepărtați și de închiși în sinea lor. Colțul clădirii era rotunjit ca un donjon, iar culoarea sa bătea către incandescent, era complet absorbită în înserare. Prin ușa întredeschisă vedeam o scară ce ducea la etaj. De-acolo ar fi trebuit să apară. Dar, după o lungă așteptare, mi-am dat seama că nu mai vine. Am traversat piațeta și deodată am văzut-o ieșind, dintr-o casă identică primeia, dar aflată-n partea opusă a acelei zone complicate de oraș. Era tânără, dar cumva masivă, puloverul larg, cu ochiuri grosolane, nu-i masca pântecul proeminent.

Sunt foarte deprimat și stresat, deși știu că nu am voie. Am de gând azi să mă uit prin primele mele jurnale, de pe la 17–18 ani. Nu știu ce revelație aștept de acolo. Dar mă agăț și de-un fir de pai. Depresia mea vine acum din două surse caraghios de limpezi, ca din două robinete ce-și amestecă apele într-o chiuvetă murdară. Prima e cronică, e nemulțumirea mea veche în privința situației mele ca autor. Nu reușesc, de peste un deceniu, să avansez, să înaintez, să intru în conștiința (fuck my style) amărâtului ăștia de continent. Nu pot câștiga nici în imagine, nici financiar, vegetez într-o zonă de semi-umbră, cu cărți ieșite la edituri mici, cu succese punctuale și întâmplătoare, cu sentimentul că nu exist în memoria nimănui (nici în proiectele, nici în intențiile) și că o iau mereu de la capăt — ca să zic singurul cuvânt

care merge aici — de-a-mboulea. Și sursa actuală, acută, de stres e situația casei ăsteia, a reparării ei în condițiile în care sunt la limita limitei cu banii. Nu știu — în lipsa unui miracol — cum o s-o scot la capăt, căci nu e vorba doar de noul apartament: urmează repararea și vânzarea celui vechi, din Nada Florilor. Cum? Cu ce bani? Nu pot împrumuta de nicăieri (vai, prietenii mei sunt mai săraci decât mine), nu sper să primesc bani de nicăieri, poate cu excepția celor de la Folio, când vor veni. Câștig ceva mai mult de 100 de dolari pe lună, și *nimic* altceva.

Cum se vede, nici nu mai vorbesc aici de „marea temă a jurnalului cărtărescian“, „lupta lui Mircea cu îngerul“. Mă lupt acum cu tot soiul de insecte sâcâitoare, și care roiesc atât de compact în jurul meu, că nu mai pot zări acele aripi curcubeene.

Soarele nu a ieșit în luna aprilie. Nu l-am văzut la față. Am aprins în loc tot felul de becuri. Dar ele nu par să-i fi ținut locul cu demnitate. Bruno mă tot cheamă în Italia, dar la vară n-o să am nici din ce să trăiesc aici. Din '91-'92 n-am mai fost atât de strâns cu ușa.

19 apr. Deși de două zile e soare și aerul proaspăt și cald, pentru prima oară primăvăratic, deși înot în Coca-Cola, în pofida înțepăturilor din ficat, deși am simțit ieri, întorcându-mă cu Ionuța, noaptea, pe b-dul Lacul Tei, ea pe role, învârtindu-se-n jurul meu și sporovăind, eu în pulover, cu mâinile-n buzunare — fericire pură, lejeritate de început de vară, totuși nu pot să ies din pușcăria asta de parchet, gresie și faianță, și mai ales de calcule peste calcule înnebunitoare, de zbatere ca peștii pe uscat. Coborârea în lumile astea de pești mărunți și cu dinți ca ácele, care-ți lasă-ntr-o clipă scheletul gol, lumea meseriașilor — zugrav român, vorba celui cu clondirul — e pentru mine o tortură teribil de eficientă: spun tot, dau tot, scot tot, numai să scap cu pielea întregă. Nu mai sunt aici nici autor, nici om, sunt un pește și eu, leneș, cu burta moale și vulnerabilă, care speră doar să se poată ridica la timp din apele-alea mustind de neofalină și sânge, târând după el șapte-opt piranhas încleștați de operculele lui. Acolo sus micii monștri se sufocă și

trebuie să dea drumul. Tolstoi supraveghind faianțarii, Cervantes cumpărând robinete, Kafka scoțând bani pentru Dyo și Vinarom. Toți ăștia au fost plini de bani în comparație cu mine (și de încă ceva). Dar eu sunt viu și încă mai pot plăti.

Pe lângă ocupațiile astea înalt intelectuale și sublim morale, m-am mai îndeletnicit dimineată și cu hula, pe urmele înălțimii sale don Esteban de Móldova. I-am hulit, adică, pe toți inimicii mei de-aici și de aiurea. E așa de tonic uneori să ai crize de paranoia, așa înveselitor să te simți persecutat! I-am condamnat pe toți la moarte, i-am îngropat pân-la gât și am trecut cu buldozerul, razant, recoltând grămezi de capete de rinoceri, mitocani, jigodii și imbecili. De reacționari rafinați și de gorile cochete. Și mereu imaginea asta centrală, și ea furată de pe undeva, bineînțeles — de la Lennon —, căci nu mă deosebesc decât prin inexpressivitate și absență de hectarele mele de gâturi fără cap: mă uit în oglindă și nu văd pe nimeni.

Citesc a nu'ș câta oară *Bazele genetice...*, din care poate afla oricine câte ceva despre adenină, guanină, timină și citoxină, respectiv uracil. Abia aștept să citesc *Orbitor 2 Le Corpse*. Și să-l găsesc exquisite. Sâmbăta viitoare (azi e vineri) sper să avem casa gata, bună de umplut cu mobilă și cu noi (mobila e problema...), ca și cărțile apărute. A Ioanei, *Nordul*, a și ieșit, de fapt, dar o s-o vedem abia luni.

E o minune să scriu aici, chiar și așa, fără pic de concentrare. Nu-i nimeni acum înăuntrul scrisului meu (oglindei mele), dar însuși faptul că scriu înseamnă o firavă legătură cu adevăratul scris, cum gâfâitul plămânului artificial e o firavă legătură cu viața marelui comatos.

Fteatru, firește. Aici bovarismul meu e perfect. Știu bine că n-o să scriu niciodată măcar o scenă, măcar un dialog, dar îmi defilează prin țeastă o languroasă carieră de dramaturg. Afișe mari și frumoase pe geamurile Teatrului Mic (par egzemplu): „Glanda și glandul. De Mircea C.”... Sau de Mireca, așa cum mi-au scris peste tot numele la Leipzig. Uneori sunt tare idiot.

Starea mea în general bună, în ciuda stressului permanent, durează, uite, de vreo săptămână (de când am ieșit din gripă) și pare stabilizată. Acum, vântul luminos de afară

o sporește și, Dumnezeuule, încep chiar și să simt câte ceva. „Puțină nevinovăție, puțină depărtare.“ Aș vrea să iasă și Ioana din starea ei de epuizare și să putem începe să trăim un pic. Deși am uitat de mult ce înseamnă asta. România e, din punctu-ăsta de vedere, un Hades, o țară a umbrelor. Nimeni, absolut nimeni nu-și trăiește viața aici, nici cel bogat, nici cel sărac, nici cel faimos, nici cel obscur, nimeni. O termitieră de praf și de pulbere, unde insectele palide aleargă cu ochii-n pământ. Sufocant, ca îngrozitoarea epocă a prohibiției, ca lumea industrială a vreunui obscur canton chinezesc, ca toate lumile implodate, depuse strat peste strat de moloz. Troia I, Troia II, Troia IV, Troia V... Cu toate acestea, vom reuși să ne bucurăm vara asta de viață, și poate vom fi chiar izvor de viață și apă vie, dacă ne ajută Cineva.

21 apr. O să mâzgălesc ceva aici fiindcă m-am învățat azi două ore în jurul laptop-ului și n-am fost în stare să scriu nici prima literă a unui articol pentru *Dilema*. Așa că deocamdată am lăsat-o baltă. Da 'nainte să scriu și aici îmi fac un cappuccino, ultimul care a rămas (îmi place plicul mățăsos și violet). De afară se aude o ceartă obscenă și isterică. Se bat și covoare și se zugrăvește, doar e înainte de Paști. Sunt singur, ca de obicei, în casa asta pe care-o s-o lăsăm foarte curând în urmă ca pe o crustă năpârlită. A stat în jurul organelor mele interne timp de vreo nouăsprezece ani. Îmi pare-ntr-un fel rău de ea. Aici am scris aproape toate cărțile mele, aici, pe masa asta de bucătărie, auzind, timp de nouăsprezece ani, zgomotul liftului, țârâitul apei la robinet, bâzâitul frigiderului, vocile de copii de afară. Aici a crescut Ionuța, toate aici, în cartierul ăsta muncitoresc. În zece zile am putea să locuim deja acolo, în ombelico del mondo, în apartamentul pe care l-am făcut nou-nouț. O să trecem, încetșor, în altă viață, după tranziția asta de trei ani și un pic. Dar să-mi fac totuși cappuccino ăla.

OK. Apartamentu-ăsta nu prea mare dar simpatic, aflat într-un bloc din anii '60 așezat ultracentral, cu Cișmigiul și parcul de la Drept foarte aproape, cu Universitatea la două stații, va fi, poate, pentru ani de zile, adresa noastră.

Cumpărarea și amenajarea lui ne-au secat complet bieteles noastre resurse, dar într-un fel a fost și un joc nu prea dificil și uneori, dincolo de emoții și stress, chiar interesant. Dacă sâmbătă vom fi cu adevărat gata, repeziciunea și calitatea lucrărilor vor merita efortul financiar exorbitant pentru standingul nostru. Abia aștept să văd casa asta goală, nou-nouță, sclipind de frumusețe. O să aibă tot ce-i trebuie ca să putem locui (aproape) ca oamenii, oricum, să nu ne mai fie jenă să chemăm prietenii la noi. But there's a but. Rămași literalmente fără nici un ban, nu știu cum o să reușim să ne mutăm. Repulsia mea de a aduce acolo fie și un singur obiect vechi, chiar provizoriu, e atât de mare, încât, în ciuda absurdității ei, încă mă mai încercă ideea să împrumut niște bani de undeva până vând casa asta. De unde, don't ask me. Practic toți amicii noștri sunt încă și mai amărăți ca noi. Dacă se va-ntâmpla o minune și fac rost de cel puțin 7-8 sute de dolari, ne mutăm imediat, căci vom putea cumpăra strictul necesar. Dacă nu, vom aduce totuși provizoriu câteva rable de pe-aici și tot ne mutăm. Casa cealaltă o vom pune la punct pentru vânzare „pe datorie“. Asta înseamnă că pe la jumătatea lunii viitoare am putea-o scoate la vânzare, și că, with a little luck, o vom vinde într-o lună, maximum două. Totul e însă mult mai complicat decât pare aici, fiindcă, de exemplu, în casa asta veche sunt mobile și lucruri care nu vor trece dincolo, și care totuși nu sunt de aruncat. Ce facem cu ele? And so on. Și: după ce vom vinde casa, începe altă etapă, cumpărarea mobilierului și a mii de lucruri necesare într-o casă nouă. Dar etapele grele încep de fapt de-aici încolo.

Vremea s-a făcut de vară. Stau mult pe balcon sau cu capul scos pe geam, mă uit la nori, mă uit la stele... Mă uit prin ferestrele blocului de vizavi. Nu e nimic nici de și nici în capul meu. Nu sunt nici vesel, nici trist. Aștept trecerea orelor, căderea serii. Ieri am primit pe neașteptate *Nostalgia* suedeză și n-am simțit decât un mic fior de mândrie, nu mai mult de o clipă. Săptămâna care vine va ieși, aproape sigur, și *Orbitor 2*, pe care-l aștept în primul rând ca să-l recitesc (vreau să mai citesc și ultima carte de povestiri a lui Márquez). Ce aștept după aceea? *Travesti* în maghiară, deja

predat unei edituri, și cam atât, după știrea mea, anul ăsta. Până la ambiguii zmei. La anul, *Nostalgia* în italiană. Nu mai sper nimic cu O. În nemțește și prea puțin cu N. În engleză și polonă. O să trimit un *Orbitor* și în Bulgaria.

Alaltăieri am citit, lenes, un caiet întreg din vechile mele jurnale. M.C. de 22–23 de ani nu-mi e atât de străin pe cât credeam, are ochii mei și ceva din idiosincraziile mele, dar e mult mai deștept și mai antipatic. Îl văd însă ca prin sticla groasă a unei cutii dintr-un Zoo. Ce-mi pasă mie de He-cuba? Ce-s eu pentru ea și ea pentru mine?

25 apr. Well, azi e joi și poimăine ar trebui să fim gata, fapt de care mă cam îndoiesc, fiindcă micii pași falși s-au cam înmulțit în ultimul timp. Dar și până marți — când se intră în vreo săptămână de inactivitate (1 Mai, Paștile etc.) — ar fi bine. Suntem, da, destul de aproape de consumarea etapei ăsteia. Mutarea și aranjarea casei vechi va fi pasul următor, afurisit și el de greu, fiindcă banii s-au cam dus cu totul, iar ultimul va fi vânzarea casei și cumpărarea mobilei pentru cea nouă. De fapt, abia suntem pe la jumătatea procesului. Vom ști însă că am făcut un lucru, cu toate sacrificiile pe care le-a presupus. În perioada asta, cum se și vede, nu m-am mai putut gândi la nimic altceva, deși condițiile sunt nu foarte neprielnice: singur acasă până seara aproape-n fiecare zi, fără nimic de făcut, adică acel pântec de ceață și lejeritate în care altădată visam cu creierul deschis.

Cel puțin depresia aproape continuă de altădată a mai cedat și, cu toate că nu se poate respira în lumea culturală românească (locuită de toți tâlharii aceia ciudați pe care-i curăță Tezeu), cu toate că anarhia de-aici te face să te gândești la câte o frază din istoria medievală: „după căderea imperiului au urmat decenii de anarhie și lupte fratricide“, cu toate că nu pot spera să am vreodată respectul sau măcar afabilitatea sau măcar obiectivitatea acestor oameni, mă simt totuși bine în anonimatul de acum. Numai că nu pot scrie nici un rând. Mîntea nu-mi mai pornește. Încerc să citesc, ca să deschid vanele, dar, citind chiar texte care odată m-au entuziasmat și modelat interior, acum îmi alunecă ochii peste pagină și mă uit după muște ca un școlar când

se apropie vacanța. Fiindcă e chiar așa: mintea mea e-n vacanță, ar face orice decât încă un efort. Ochii-mi rămân în gol și pot trece ore în care un fel de screen-saver se perindă prin țeasta mea, un vârtej abstract de pâslă luminoasă, o vată de zahăr din fibre moi de lumină.

26 apr. Noaptea, pe străzi dosnice și noroioase, o noapte caldă de vară. Sunt cu C., poate și cu altcineva, și ne-ndreptăm către o mare fabrică dintre cele vechi, de cărămidă în-negrită, abia vizibilă pe cerul nocturn. Ferestre oarbe, un gard de tablă, mocirlă pe jos. Sporovăim în tăcerea absolută din jur, când, cu totul pe neașteptate, C. se lasă pe vine și se strecoară apoi, agilă, cu picioarele-nainte, printr-o foarte îngustă fereastră de demisol, așezată, ca o fantă de cazemata, chiar pe pământ. Într-o clipă a fost înghițită de uriașa clădire, lăsându-mă cu gura căscată. Ce Dumnezeu caută acolo? Cum își închipuie c-o să se descurce în bezna aia totală? „Ei, merge și ea la furat, ca atâtea altele”, spune cineva lângă mine. „Se descurcă ea.” Și-ntr-adevăr, prin ferestrele acelea sinistre, oarbe, începură să se-aprindă lumini, lăsând să se vadă încăperi subterane cu pereții vopsiți vernil, în ulei, cu țevi groase de-a lungul pereților, cu bancuri de lucru din scândură grosolană. Nu înțelegeam nimic. De ce să fure? Ce căuta acolo? Luminile se stinseră și-am așteptat vreo jumătate de oră pe ulița aceea, privind mereu arhitectura întunecată din față. Eram sumbru și nemulțumit. După o vreme, începură să se arate, sărind peste gard din curtea fabricii, mai multe fete, între ele și C. Mergeam acum tăcuți printr-un cartier de blocuri, cu un fantastic cer înstelat deasupra noastră. Și cum priveam acele sute de mii de stele, am zărit printre ele ceva ca... un șotron zburător, un fel de zmeu mare cât un avion, alcătuit din pătrate colorate diferit, în nuanțe de portocaliu și roșu mai ales. „Ah, e unul dintre acele avioane experimentale, secrete, de spionaj”, mi-am zis. Dar nu era un avion, ci un fel de figură de origami, o mare însăilare de hârtie. Deodată am sărit și l-am apucat de-o aripă, ce se-nclinase mult spre pământ. Aparatul s-a dezechilibrat și-a intrat cu botul într-un balcon de bloc,

rămânând eşuat acolo. Pilotul sări de la etajul patru, abandonându-l acolo.

Citesc cu plăcere poezie latină. Deși totul se ruinează și se uită, e minunat că există încă tomul ăsta de scrieri și că poți crede că te emoționează vocile astea din altă lume, și totuși umane și apropiate. Cine-l mai citește cu adevărat pe Tibullus și câți mai pot înțelege, stereoscopic, combinația de farmec adevărat și farmec adăugat, perpendicular, peste cel genuin, de melancolia adâncă a trecerii timpului, a schimbării sensului cuvintelor, încât textele ies din matca lor și înaintea-ză spre noi ca acele ilustrații de carton, supraadăugate și pliate, din cărțile pentru copii sau din felicitări?

29 apr. Disconfort și nemulțumire generalizată, ca-n perioadele mele de cea mai mare lipsă de inspirație, cele scufundate irespirabil sub suprafața vieții. Mă termină, mai departe, poveștile cu casa, dar mai ales neputința măcar a unei singure idei de scris, a unei singure fraze expresive măcar. Cum făceam pe atunci? Ce erau experiențele extracorporale ale scrisului meu? Levitația aceea a literelor la un centimetru deasupra paginii? Cum reușeam să scriu nu pe suprafața ultimei pagini, ci adâncindu-mi pixul în manuscris și scriind perpendicular pe grosimea lui, text holografic în zece mii de dimensiuni? Nu mai știu, nu mai posed acea mistică. Acum mai răzui doar pagina albă cu lama, cu *lama sabactani*, în căutarea vreunui palimpsest. Nu-mi iese însă nimic — grămezi de steril, nici măcar ele sterile.

Aș vrea să mă joc puțin, să mă bucur puțin de viață și de literatură. Aș vrea să fiu fericit (și cred că vreau cu adevărat să mai am un copil, să cresc un băiat blond și cu ochi frumoși), orice, dar nu uscăciunea asta din mine. Mă gândeam și să-ncep acum o carte, dar mi-am dat seama (sau așa îmi închipui acum) că lucrul cel mai important — dincolo de care totul e halucinatoriu — e să termin, câtă vreme mai am putere, *Orbitor*, ceea ce-nseamnă să las baltă orice gogorițe bovarice și să mă apuc de ceea ce va fi O. 3, al treilea izotop al otrăvii tari pe care-o respirăm. Căci veți trage-n piept focul transparent și pur al unui aer fără azot și fără hidrogen. Asta și atât trebuie să-mi fie-ndeletnicirea până la 50 de ani,

când vreau să privesc prima dată în urmă, la dâra mea de bale strălucitoare.

Toată noaptea vise în care m-am complăcut cu o voluptate maniacală. Nici urmă n-a rămas de ele acum. Dar se-rile simt o anticipare aproape sexuală a plăcerii visului, și abia aștept să adorm. Mă trezesc ușor, știind că am visat mult, fascinant, sfâșietor de frumos, dar fără nici o amintire concretă.

Citesc Tournier, *Amanții tăcuți*, din care nu-mi aminteam absolut nimic dintr-o lectură precedentă (acum 7–8 ani). Am avut atunci dreptate — căci impresia mi-o amintesc: texte bricolate, cam conduse pe arhetip, cu intruziuni auctoriale (idei, tehnici căutate) absolut supărătoare, dar și cu un fel de stabilitate și consistență date de o mână evident profesională. Cam „făcute“, cam făcături.

8 mai Sunt revoltat de ineficiența mea. Nu-mi intru-n ritm nici măcar pentru keștiile curente, nu mai vorbesc de celelalte, artisticești (ele-s reduse acum la zero, sau pe-aproape). Ziua mi-e fragmentată, seara nu fac nimic „din vocație sau prin mit“, bilanțul zilelor și săptămânilor e patetic. Totuși, câte ceva ar fi de zis, din vârful buzelor și cu destulă jenă: că am gătat-o cu renovarea căsuței, care n-a ieșit rău (dar urmează șocul mutării și multe altele, care ne vor scoate sufletul), că mi-au apărut O. 1 și O. 2 — de-o săptămână deja, de fapt, dar Paștii au paralizat totul până acum, că *Nostalgia* suedeză are cronici excelente (o criticeasă cu pălărie verde scrie că „a fost copleșită“ de ea). Că mașinăria socializantă s-a pornit și particip la emisiuni TV, ceremonii și lansări. Că, până la proba contrarie, conflictele mele cu alții par să se fi stins și pot acum sta, neutru și cam anonim, pe propriile picioare, între tabere și ideologii (ce-i drept, destul de dâmbovițene). Ultimul lucru, de care nici nu-mi mai aminteam, e că am tradus un întreg volum de versuri, nu rău, al unui Charles Simic, un soi de Kafka sau Chirico sârbo-american. Am mai comis și un articol pentru *Dilema* (deloc reușit), am citit câteva pagini din Ghica... Va fi un drum lung până la prima literă din O. 3, mai ales însă până la primul neuron care-o să-nceapă (dacă!) să pâlpâie iar.

O fetiță urlă afară ca din gură de șarpe. Ieri am ieșit și eu pe balcon, fiindcă se-njurau doi țigani (nu știu ce-aveau unul cu morții celuilalt) și-am văzut ceva destul de pitoresc. Dintr-un apartament de vizavi a ieșit pe balcon, scăldat în lumina aproape vărătică, un bărbat blond, complet gol, care s-a uitat și el după țiganii de jos. A rămas apoi așa, în aceea goală și atârânădă, uitându-se distrat la pomi și la cer. Lângă el a venit o fată brunetă, în tricou negru și fustă, care s-a proptit în coate pe balustradă. Au stat așa vreo jumătate de oră, pălăvrăgind pașnic și uitându-se după porumbei. Iar la TV, seara (ca să închei în forță momentul „erotic“), o fată și doi băieți, într-un film, se fac „frați de cruce“ pe malul lacului, noaptea, în spatele unei case impunătoare: se taie la încheietură și-și amestecă sângele. „Jurăm să nu ne despărțim toată viața!...“ Apoi fata-l sărută pe unul din ei, ezită, și cu o față extraordinară, pe care se vedea cea mai dulce emoție, dorință și delectare, îl sărută, de asemenea pe gură, și pe cel de-al doilea, lăsându-se în brațele lor. Puternica mea fantasmă din *Travesti* și O. 2, cu substrat ambiguu despre care știu totul.

9 mai Pagina de ieri este una dintre cele mai proaste pe care le-am scris vreodată, chiar socotind și tâmpitele însăilări care au precedat (în zilele ploioase de la Sinaia) *Travesti*. Nu pricep ce-i cu mine. Sunt gol de mine însumi, de orice idee și orice trăire. N-aș face decât să mă uit în uitare de sine pe geam, după pisici și păsări. Înghit cuminte și ceva literatură — Bioy Casares, de pildă — și toată mi se pare bună, sau proastă, n-are importanță. Beau cafea cu vadra sau nu beau deloc, e exact același lucru. Am lungi, minunate, răco-roase dimineți libere, mai mult decât mi-am dorit vreodată, am dumnezeiasca singurătate, am bucătăria mea, încă o voi avea o săptămână, am jurnalul deschis, caietu-ăsta care-a văzut și pagini mai bune. Dar am în același timp și un fel de scleroză-n plăci a voinței. Ce să (mai) scriu? Despre ce merită să scriu? Mă uit la cărțoiul abia publicat: 440 de pagini dense și masive! Cine-o să-l citească (să nu zic: cine-o să-l trăiască...) vreodată? Sunt cărțile astea absurde: Proust, Musil. Dar pe-atunci cartea era-n centrul halucinariei, acum

e la o periferie prăfoasă și liniștită. Cine mai citește mai mult de câteva pagini în șir? Dar așa cum se spune „cred pentru că e absurd“, scriu și eu nebunia asta tocmai pentru că e o nebunie, pentru că e demența mea jalnică. (Între timp mi s-a făcut atât de rușine de o frază de ieri, că, prima dată în jurnalul meu după 18 ani, am tăiat mai mult de cinci cuvinte deodată.)

Da, m-am cumițit prosteste și insuportabil. La emisiunea de ieri zâmbeam ca o cocotă, ca un oligofren, tuturor. Spuneam numai lucruri bine gândite și judicioase. Chiar sunt, acum, un conformist, un om destins, perspectivist, înțelept la modul senil, gata să accepte orice (neprimind de fapt nimic cu adevărat), aș fi numai bun de președinte al Academiei. Sunt un afurisit de om civilizată. O să am 50 de ani și îi merit...

E deja două după-amiază și nu m-am putut apuca de absolut nimic. Încep să simt acele remușcări seci, un fel de amintiri abstracte ale faptului că ar trebui să am remușcări, și care totuși nu sunt mai puțin sâcâitoare și dureroase. Nu știu ce să fac ca să mă scot din evidenta rea-voință a minții, care mi se opune sfidător și încăpățânat ca un copil pe care-ți vine să-l dai cu capul de toți pereții. Îmi reciteam amărâțul ăla de articol despre Gellu Naum, o biată însăilare, de fapt, cu o mirare de gorilă în fața unei truse de acuarele. Nu înțelegeam cum putusem odată să fac acele imagini și să emit acele idei. Pentru că n-aș vrea să crezi că mă plâng, ca altădată, că nu pot scrie *creativ*, că nu pot începe o povestire sau un roman. Nu, draguță, nici prin cap nu-mi trece așa ceva. Am muștrări de conștiință că nu pot scrie *gunoi*: cea mai simplă prefață la o carte de versuri, cel mai bazal articol. Și nici măcar asta nu e. Nu că nu le pot scrie: nu mă pot *apuca* măcar, nu pot să m-așez în fața computerului și să deschid programul de scris. Nu pot gândi nici cea mai simplă frază. Niente, neant.

Liiceanu, despre mine, la o emisiune TV (pornind de la Noica și de la oameni care-și construiesc destinul indiferent de epocă și de circumstanțele istorice): „Singurul autor de azi care face acest lucru, care scrie acum ca înainte de '89, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, e Cărtărescu. El își construiește

netulburat de nimic proiectul lui interior cum își țese firul... cine?... păianjenul!" E frumos și-n același timp ciudat, pentru că asta întărește stereotipul cu mine ca autor aerian, apolitic, care a trecut pe lângă „frământările postdecembriste ale noastre, ale tuturor", cum zicea altcineva, ca și când ele nici n-ar fi fost. Adevărul e că... nu știu. Că totul e-n cărțile mele și nu mi-a mai rămas nimic pe care să-l pot spune acum, de parc-aș mai elimina dâncând în când bucăți de placentă după o naștere grea. Niciodată o carte nu m-a mai lăsat atât de stors, de epuizat.

cred că 12 mai, duminică, în orice caz Să-mi fie învățare de minte: „Alcătuirea de cărți vaste e o nesăbuiță obositoare și aducătoare de sărăcie; să întinzi pe sute de pagini o idee a cărei perfectă expunere orală încapă în câteva cuvinte." Asta spune Borges în prologul la *Grădina potecilor ce se bifurcă*, adăugând: „Cea mai bună metodă e să simulezi că aceste cărți există deja și să faci un rezumat sau un comentariu." Totuși: scrii oare o carte doar ca să exprimi o idee? De ce-ar exista plante, oameni sau animale dacă harta lor genotipică ar fi suficientă? Pe de altă parte, orice carte, oricât de lungă, *este* într-un fel „un rezumat sau un comentariu" al vastei, mult mai vastei enciclopedii a lumii, sau a lumii interioare, căci mereu „se poate descrie / cam unu la mie". În sensu-ăsta Proust rezumă, *mutatis mutandis*, într-o singură frază de 13 volume arhivele subterane aproape infinite ale lui Marcel, un fel de Shambala de sub craniu. După *Orbitor*, însă, mă las de sado-masochismul literar. Mi-a ajuns (și cât mai e încă înainte!).

Sunt singur acasă, ca de obicei, și caroiul linoleumului din bucătărie îmi amintește de odaia neo-clasică, albă și tăcută (cum nu pot fi decât hipogeele săpate adânc în pământ sau în creier) din 2001. Aș vrea să ies, să umblu ca un turist prin vara intens șofranie de-afară, aș vrea să fiu în șlapi și tricou foarte larg, foarte subțire. Aș vrea să fie viață substanța din jurul meu, să nu disting în ea, ca funigeei, ațișoarele neuronilor, labele de broască sinaptice. Să fie vară ca atunci, la lac, în parcul Circului. Să am prieteni de vârsta mea cu care să mă lupt pe iarbă. Mă tem că nu mai există

însă nimic afară din camera asta săpată în craniul meu. Cât am decăzut, cu ce nulitate vorbesc acum! Nu mă mai suport, fizic, miros urât, nu mai vreau să-mi fiu în preajmă! Ar fi o catastrofă să m-apuc acum de ceva. E o catastrofă și-așa. Nimic decât lectura nu mă mai poate ajuta, așa că o să-ncerc să citesc forțat, măcar mai uit de mine o oră-două pe zi.

16 mai Prima carte pe care o înțeleg, după ani de zile — și singurul semn adevărat de-nțelegere e zbârlirea părului pe brațe și un fel de fericire foarte specială — e *Breakfast at Tiffany's* a lui Capote. Aceeași atmosferă din *Gatsby*, chiar aproape același final, același personaj (sau pe-aproape) din *Franny și Zooey* (și ciudatul detaliu comun al lui „fat Lady”), fără să poți spune cine vine din cine. Poveștile astea americane atât de linse, de lustruite, încât sunt în același timp teribil de emoționante, dar și cumva previzibile (da, e mișcător, dar e *prea* mișcător, *prea căutat* mișcător, de parcă ar fi propriile lor parodii, ar spune Holden). Povești minunate cu țicniți, visători, idealisti, cărora, ca să fie artă mare, le lipsește numai un strop de curaj în plus, curajul de a displace. Sau ar trebui să aibă ceva, foarte puțin, în minus: stropul de Hollywood picurat în fiecare. Totuși, ca un scenarist bun, un „profesionist al scrisului”, Capote a scos de la mine ce-a vrut: fiorul părului de pe brațe, căldura din stomac. Anularea spiritului critic printr-un val de hormoni fericiți.

Am și visat, am avut chiar un foarte explicit vis erotic (sunt horny ca naiba toată ziua) cu o fată goală al cărei fund ridicat expunea o splendidă și tumefiată vulvă rasă, dar care, ca să poată face sex, trebuia să îmbrace peste propria ei piele încă una, identică — și o vedeam cum, literalmente, intră în propria-i piele, și-o trage peste cap, sâni și șolduri, iar acum puteam să-i cuprind mijlocul și să intru între petalele umede ale pelvisului ei golaș.

Am avut și alte vise și reverii nocturne, pe care mi le amintesc, dar dubla inexpresivitate, a faptelor și a felului în care le mai pot scrie aici, îmi taie cheful unei explicitări.

30 mai De la pagina trecută (dar nici nu mai știu de ce scriu aici; trăsnetul înspăimântător pe care l-am auzit acum

câteva minute — putea foarte bine să mă facă țândări. Ni-mic nu s-ar fi schimbat. Ar fi omorât un mort, ar fi pulverizat o pulbere) am viețuit agitat ca o furnică în galeriile ei. Casa asta mi-a scos prin piele scheletul, îmi simt iar muchiile tari ale frunții sub degete, sunt iar vechiul portret în căr-bune. Mor de oboseală, chiar mor, sunt pe moarte. N-am fost în viața mea mai hăituit. Și încă suntem departe de a ne fi liniștit în vreun fel, dimpotrivă, zilnic se ivesc alte și alte orori care *trebuie* demantelate, fiindcă e musai. Chiar nu mai pot. Am făcut sute de lucruri împotriva voinței și firii mele, de fapt crime împotriva creierului meu, a scrisu-lui meu. Am ajuns cașectic și cu ochii fără pleoape. Azi m-am hotărât să nu ies din casă, fie ce-o fi, piară lumea. Aici sunt de acord cu Sábato (într-o carte patetică-n ambele sensuri, *Înainte de tăcere*, înșirare senilă de banalități, erori și erori banale): lumea va pieri, a și pierit. Ce dacă țeava chiuvetei mele e spartă și îmi inundă peretele? „Ce-are asta de-a face cu măreția cosmosului?” Și dac-am să las totul și-am să mă pierd în Canada sau în Australia? Voi percepe și acolo lumina cu aceiași holbați globi oculari.

A fost și un târg de carte cu scribălărimea-n floare adunată pe terasa de la Motor, cu lansări și premii. N-am fost nici-odată mai neatent și mai pasiv. Nu-mi pasă de nimeni și de nimic, nici măcar de cărțile mele. Priveam cum se vinde O. 2: ca niște bucăți de brânză. Mii de cărți pe care n-o să le citească nimeni. OK, vor citi primele zece pagini. N-or să ajungă, oricum, acolo unde se spune că n-or să treacă de primele zece pagini. Nu am încă nici o singură părere, orală sau scrisă, despre cartea asta. Nimeni nu pare s-o fi terminat, să-și fi format măcar o intuiție a ei. Dar îmi pasă de asta mai puțin ca oricând. Un puști tâmpit și agramat a transformat o discuție cu mine într-un fel de articol care zicea, în esență, că dintr-un autor viu, inovator, admirat de tineri m-am transformat într-un „clasic în viață”, conservator și liniștit. Probabil că așa văd lucrurile mai toți cei din catacombe. Dar se înșală, e mult mai rău. Numai eu știu cât de rău e, cât de mult m-am alterat în vremea din urmă. Nu sunt mai bun, ci mult mai rău decât amicii mei care se repetă sau n-au mai scris nimic: ei au stat pe loc, pe când

eu am fost sorbit în propriul meu trecut și acum am bran-
hii și respir prin ele lichidul unsuros din burta mamei. Când
nu scriu nimic (sau scriu articole, un fel de a nu scrie ni-
mic) înnebunesc că nu pot scrie proză. Când scriu proză,
mă revolt că nu pot face poezie pe fiecare pagină. Când îmi
iese o pagină de poezie (atât de sidefii și de organice-n pri-
mul O., atât de rare în al doilea) mă disprețuiesc că totul
e pe hârtie, când ar trebui scrise de fapt pe o rogojină din
lanțuri de ADN. Dac-aș fi arhanghelul Mihail aș avea me-
reu ochii înlăcrimați că nu sunt YHWH.

Vasile Andru, condus de un bărbat în negru cu o mare bar-
bă răsfirată pe piept. Îl ducea de braț, ca pe-un orb, pe cu-
loarele aglomerate și fără aer ale târgului de carte. Mărunt,
cu ochii tulburi, spălați ca de-o apă ce se scurge, cu ochelari
bătrânești și buze cu salivă la colțuri, sfios și cumva *au-
tent*ic ca un sfânt sau ca un venerabil călugăr. Bărbatul
bărbos îmi vorbea în numele lui, cu venerație dar fără emfa-
ză, cu un fel de dragoste uscată și disfoliată. Păreau decu-
pați din altă poveste și lipiți peste lumea pestriță din Teatrul
Național.

Am citit puțin în ultimul timp, Suetonius, *Cei doisprezece
împărați* (inutile orice comentarii; Sade și suprarealiștii pot
vinde legume în piață). Sábato, o Evanghelie a lui Toma ce
merită aprofundată, căci în ea Isus spune „Fiți trecători“...
Azi citesc, am multe, multe cărți tencuite pe noptieră.

Aș vrea să fiu puternic când sunt slab. Aș muta acum
munții din loc.

Voi comite un pleonasm ca să descriu exact *Instinctul lui
Ines* de Carlos Fuentes: bullshit pretențios și vulgar. Ca și
whisky-ul, romanul sud-american e cel mai bun și cel mai
prost din lume. Cel mai bun când e de marcă și cel mai prost
când e o falsificare pompoasă, cu etichetă aurie.

Ah, am uitat să spun că nu mai scriu în bucătăria mea
din Nada Florilor, care, goală și mirosind a vopsea, se pre-
gătește să devină bucătăria altuia, care nu va ține jurnal,
ci într-o cameră străină dintr-o casă străină, pe care mă auto-
sugestionez că deja o cred a mea. Dar nimic, nimic nu mai
e al meu acum. Nu e decât dorul ăsta tâmpit și inoportun.
Aici e liniște, doar ciripit de păsări și uguit de porumbei,

pe ferestrele balconului închis se vede un oraș scund, acoperit cu olane, și o turlă argintie de bisericuță. Jumătate din vedere e acoperită însă de calcanul orb al unei case mari și vechi, brăzdat de dâre înnegrite și-ngălbenite de la intemperii. Câți ani o să stau aici? Cât de bătrân o să ies de-aici? Căci locuințele succesive sunt ca niște tunele care-ți ghidează corpul spre casa finală.

4 iunie Iritări și probleme de toate felurile. E aproape imposibil să trăiești aici, unde țevile din perete se sparg și poeții tineri te disprețuiesc. Aici ești înlocuit aproape fără să-ți dai seama de o mare și banală problemă de identitate. Dar vroiam să notez niște lucruri punctuale. Mai întâi, am citit cu compasiune cele 12 povestiri „călătorești” ale lui Márquez, atât de subțirele încât ți se face frig ție, de parcă vezi, în zloată, într-o stație de troleibuz, un bătrân îmbrăcat doar într-un maieu jerpelit (ce-i drept, de mătase). Apoi, acum câteva nopți bune, o dublă apariție pe care n-am găsit până-acum timp s-o notez. Am deschis ochii în plină noapte, somat de un fel de strălucire bruscă a lucidității (cu durerea acută care o-nsoțește întotdeauna) și am văzut limpede în cameră, pășind către mine dinspre ușa dormitorului, o femeie goală, blondă, semănând cu Ioana atât de mult, încât am întins piciorul ca să văd dacă e-n pat și-am dat de piciorul ei. Era perfect corporală, o simțeam caldă, adevărată. A dispărut după câteva secunde. Firește că aici a fost un mixaj de vis și real, dar de ce, dacă sunt mixaje, nu îmi apar decât ființe umane, perfect decupate din vis, perfect integrate în spațiul real al camerei mele? Singura dată când am mai văzut ceva asemănător a fost atunci, la Tescani, după cina halucigenă. A doua apariție, de asemenea atipică, s-a produs în aceeași noapte și cred că la doar câteva secunde de prima. Am apucat să-nchid ochii, am adormit instantaneu și iarăși m-a izbit răbufnirea aceea de luciditate. De data aceasta am văzut un bărbat gol până la brâu, foarte măsliniu la piele, poate țigan, extrem de musculos și cu torsul uns cu ulei, aflat într-un clarobscur dramatic, ca-n Delacroix. Altceva: mi-am recitat jurnalul de la 28-29 de ani ca să găsesc marele vis care m-a urmărit de-atunci ca „visul central al vieții mele”, inexpli-

cabil și înmărmuritor. Cred acum că el a fost în primul rând inexprimabil, căci jumătatea de pagină care-l notează nu doar că e destul de plată, dar conține fapte și imagini pe care nu mi le mai aduceam aminte. Un cu totul alt vis era-n mintea mea, și e chiar posibil să fi fost, cu adevărat, altul, din alt timp și alt loc, ascuns în cine știe ce desiș al jurnalului meu. Căci îmi amintesc că în aceeași noapte am mai visat și ceva cu Croh și cu niște femei dormind într-o lumină vernil, și știu că am notat și visul ăsta, pe care nu l-am re-găsit acum.

Un tip ar fi citit *Orbitor II* în două-trei ore, în tren. Firește, îndrăznește să aibă păreri despre ea. Firește, e scârbit de „dulcegăria bombastică” a paginilor pe care le-a înghițit pe nemestecate printre hurducăieli. Alt tip mi-a telefonat ca să mă-ntrebe ce-am vrut să spun în *Travesti*, pentru că el dă teză din roman, fiind elev de liceu. „Ai citit cartea?” „N-am apucat.” „Cum ai făcut rost de numărul meu?” „Păi, prin niște relații...” Junii corupți mă uimesc. Ce mutații maligne s-au produs în ăștia cinci-șase ani? Cărui autor am îndrăznit eu vreodată să-i dau telefon? Alți tipi, pe internet: e manierist (firește), se repetă (firește), dar... a învățat ceva de la cei mai tineri poeți: să exploreze obscenul și sexualitatea. *No comments*. Dar totul e posibil când inginerul literar și artistic declară ca pe niște truisme că Homer, Dante sau Shakespeare sunt simboluri goale, căci în realitate nu-i mai citește nimeni. Sunt, ei, toți inșii ăștia, noii demoni, cu Cioran în loc de pernă de căpătâi. „Scrisul are aceeași rădăcină cu incestul și crima”, scrie unul pe coperta a patra a primei lui cărți.

5 iunie *Despre dragoste și alți demoni* e o carte care pare ruptă, ca Eva, din coasta *Veacului de singurătate*, mai catolică și mai creolă însă, mai indiscernabilă între splendoare și putreziciune. E o pastişă superioară a primului Márquez, și a patra carte la cel mai înalt nivel al lui, alături de *Veac, Toamna...* și *Cronica*. Celelalte sunt cu una, două sau trei trepte mai jos. Bucuria liniștită de a citi o carte frumoasă, în locul fervorii de altădată. Totuși, finalizare în înfiorarea veche și atât de știută.

Ar fi trebuit să mă apuc deja de citit O. 1 și O. 2, dar ce am făcut eu vreodată la vreme? Nu pot. Probabil că încă o lună n-am să pot. Spectralitatea tristă a verii mă-mpiedică de la orice fapt care nu e aparent. Sunt zile nesfârșit de lungi care trec într-o secundă. Singurătatea e fadă ca apa de la robinet. N-o să se mai întâmple absolut nimic adevărat până-n septembrie. Doar că o să acumulez fire albe, cearcăne și alunițe. Am 46 de ani și norii de pe geam sunt aceiași de când aveam 5.

Mă-ntorceam cu Ioana prin noaptea caldă de vară bucu-reșteană. Era chiar de ziua noastră, și cinasem la o grădină până târziu. Traversasem Cișmigiul (parcul nostru acum) și ajunsesem, pe străduțe cu edificii nerenovate, în Calea Victoriei, luminată puternic de atâtea reclame. La Hilton grădina de vară era plină și Jeep-uri dizgrațioase așteptau parcate oblic în față. Ne țineam de mână și vorbeam despre prieteni, când am trecut pe lângă cei doi băieți ghemuiți în intrândul ușii unui magazin, încercând să doarmă acolo. La trecerea noastră, cum stăteau trântiți pe plăcile reci de marmură, au ridicat capetele. Erau cam de-aceeași vârstă, copiii ai străzii în veșnicile lor canadiene primite de la ajutoare. Dar unul dintre ei n-avea picioare. Și e puțin spus. De fapt, părea un trucaj imposibil: trupul său era mic ca o cutie de pantofi din care ieșeau, normale, capul și mâinile. Ne-a urmărit cu o privire de copil obișnuit: ochi negri, sprâncenele ușor îmbinate, trăsături deloc urâte, deloc lipsite de lumina interioară a unui copil crescut și educat cu atenție. Șocul era fulgerător și paralizant. Ioana s-a uitat mult înapoi până a putut crede. Devenise indecent nu doar să-l com-pătimesti, sau să-i dai bani. Era deja o indecență să mai tră-iești. Și totuși am trăit, iar după un sfert de oră, în ticăloșia noastră, îl uitasem (semăna cu mine în pozele alb-negru de la vârsta lui).

9 iun. Furtuni de vară, de o violență ce-ți trezește o groa-ză atavică, urmate de dimineți ca-n Rimbaud. E duminică, stau la birou, beau un cappuccino și încerc să nu uit că încă trăiesc (dar peste ani ce va însemna asta?), deși n-am nici o dovadă palpabilă. Mîntea mea e ca o pisică amenințată

cu palma: strânge ochii și-și lasă urechile pe spate, lipite de cap. Își apără analizatorii.

Am început să citesc, pentru O. 2, o carte despre *Legiunea străină* din Franța. Istoria ei de la 1831 încoace. Povești feroce cu arabi și mexicani. Pe „legionari” ți-i imaginezi ca pe-un soi de Van Damme duri, proaspăt rași, dați cu un after shave la modă („Diabolo”?). În realitate erau frați cu fotbalistii vameșului: niște caraghioși cu cioc și mustăți de mușchetari, dar cu chipiul jandarmului din Saint-Tropez. Făceau mai ales prostii, până și-n luptă, și mureau mai ales de boli tropicale. Rămâi cu gura căscată: pentru ce trăiau și mureau junii-ăștia ce până și-n deșert își cărau târfele după ei? Nu știu ce-o să aleg din haosu-ăsta sângeros pentru roman (care roman?). Dacă dau drumul cărții din toamnă — ceea ce-nseamnă că-mi mai dau 75 de zile de zăpăceală și neființă — aș avea o șansă să termin până pe 1 iunie 2006. Ar fi zece ani pe hârtie (1996–2006), în realitate treisprezece sau paisprezece. Acest al treilea volum, aripa asta dreaptă, trebuie să fie nu numai un roman separat, cu individualitatea lui, ca și celelalte două, nu numai la fel de surprinzător și de bun, dar într-un mod pe care numai miracolul îl (va) permite, va trebui să lege și să încheie cartea, și s-o propulseze mult dincolo de limitele legitime ale literaturii. Spre tine, dar nu ca un glonte-ndreptat spre pieptul tău, ci ca un deget întins către degetul tău întins — către marginea interioară a oglinzii. Căci e așa de trist că niciodată, privindu-ne în oglindă, nu ne sare-n ochi evidența: că *noi* suntem în adâncul ei, că lumea-i de partea cealaltă. Așa cum și e: de partea cealaltă a retinei noastre.

O... cum să-i zic? O halucinație foarte frecventă în ultima vreme: mi se pare că ies din mine puțin și că mă răsucesc în mine însumi cu fața-n jos... Pot levita, dar esențial e să mă-ntorc, să mă pot privi. Va fi o vreme sau o clipă când voi sta exact deasupra corpului meu culcat cu fața-n sus, și-l voi privi ochi în ochi.

13 iun. Depresie, firește. Ce altceva? Și, firește, confuzie. Îmi risipesc zilele, și noaptea refuz să mai visez, de parcă aș folosi un condom de cauciuc pentru vise. Pentru un safer

sex cu tot ce e-n jur, cu absolut nimic adică. Vreau să-ncep să mă gândesc la O. 3, la cum o s-arate minunea asta când o să fie gata. Nu sunt capabil încă. Nu mai sunt ajutat. Nu am decât să aștept.

Mă deprimă și că scriu atât de prost aici. Sunt anii mei despuiati și sterpi. Sper să se treacă peste ei. „A fost într-o stare de viață aparentă.“ Dar o stare reversibilă, și iată ce minune i-a fost dat să mai scrie. Mai prost ca Farfuridi, mai canalie ca Cațavencu... Da, unghia îngerească s-a dus.

Voi citi o antologie de poezie austriacă, apoi *Cartea orelor* de Rilke (dacă o găsesc).

16 iun. Aseară, privind prin acoperișul de sticlă al balconului stelele, puține și prizărite din cauza luminii orașului, încât luminițele pâlپاitoare ale avioanelor erau mai vizibile decât ele, am simțit greața depersonalizării totale, a dizolvării în țesutul colorat (absurd) și sonor (la fel de absurd) al unui dat fără nume și înțeles. Nu mai existam, priveam casa de vizavi, curțile interioare, acoperișurile de olane, firma ultramarină de la orizont, vârful luminat al Casei Poporului — singura ei parte care se vede de-aici — ca și cum aș fi murit și mi s-ar fi îngăduit să le privesc câteva clipe prin ochii altcuiva, la a cărui conștiință n-aș fi avut acces. Ochi puri, vază pur, lipsite de instanțele care măsoară, cântăresc și împart. Nimeni (nu) privea înnoptarea caldă, bucurăsteană, ea exista doar, cum există peisajele de pe o planetă fără viață, sau fără viață a sufletului. Eram mai puțin conștient de sine decât omida care, înțepată cu un ac, se zbate și încearcă să fugă. Nu credeam nici în propria mea existență, cum aș fi putut crede — crede cu adevărat, și nu înțelege sau cunoaște — în cea a lui Dumnezeu? De fapt mă simțeam părăsit cu totul, gol și stors ca niciodată, și nu simțeam totuși, la gândul ăsta, nici teamă, nici tristețe, nici disperare, nici (într-un fel) indiferență. Nici măcar nimic, de parcă n-aș fi avut noțiunea simțirii.

M-am culcat și-am adormit instantaneu ca un animal. Am visat prima dată după câțiva ani, poate, un vis captivant, fantastic, pe care la trezirea în lumina orbitoare a dimineții l-am recapitulat fericit și l-am socotit cumva de bun

augur, după care-am adormit la loc și somnul cel nou mi-a anihilat orice memorie a visului, în afară de vagi sticliri anomice. Nu-mi pare însă rău, căci sentimentul de prevestire bună, de depășire a unui prag m-a însoțit în orele următoare și e încă puternic. E prima zi de când ne-am întors acasă când mi-am simțit bine contururile, când — în puternic contrast cu dizolvarea care a culminat ieri — am din nou sentimentul că voi trăi iar, că voi mai vedea acele zile. Nu sunt exaltat, ci liniștit, puternic chiar. Îmi simt epiderma gândirii. Simt structura ei interioară, poziția ei în spațiu. E de parcă M.C., dispărut undeva timp de luni de zile, s-ar fi lăsat iar, ușor ca o batistă, peste țeasta mea, fața mea. Și s-ar fi resorbit în carnea și osul lor.

Da, e prima dată când mă simt cu adevărat bine.

Afară e caniculă, în camere, în spatele draperiilor, un aer călduț și stătut. Vreme de scris, de imaginat lumi. În curând nu vom mai putea sta prin casă decât complet goi. Mi-e dor de mare, de lumina aceea cu văturele de vânt care trece peste tine pe plajă.

17 iun. Spațiul întreg e suma tuturor lucrurilor relate-nate-ntre ele, iar timpul întreg e suma tuturor evenimentelor, adică a schimbării poziției lucrurilor între ele. Universul fizic ar putea fi definit atunci ca un super-lucru ce trăiește un super-eveniment. Atunci granița dintre lucru și eveniment trebuie să dispară, și timpul cristalizează în spațiu iar spațiul lichefiat devine timp. Și asta simultan și izotopic. Și mă gândesc la un pasaj din Evanghelia lui Toma: „Dacă vă-ntreabă care-i semnul Tatălui dinlăuntru vostru, spuneți-le: este în același timp o mișcare și un repaos” (citesc Mario Bunge, *Știință și filosofie*).

Îmi amintesc (și-n dimineața asta plouă disperat, aproape că rupe arborii) trei vise de azi-noapte, într-un fel de grație a stânjenelii și penibilului. Nu merită să le notez atent aici, deși sunt primele pe care le-am reținut de multă vreme, dar o să le schitez totuși. Primul e singurul mai coerent. Umblam fără țintă printr-un cartier necunoscut. Mă afundam pe străzi întrebându-mă unde o să ies, când, pe neașteptate, ca lipit peste restul fațadelor și vitrinelor, mi s-a

arătat un loc extrem de familiar (bineînțeles, îl cunoșteam bine doar în vis: în realitate nu-l pot situa nicăieri): două chioșcuri față-n față, de-o parte și de alta a străzii, primul cu pateuri, celălalt cu mititei sau așa ceva, în fața cărora era o lungă coadă de gospodine. Trebuia să cumperi obligatoriu de la ambele chioșcuri. Mi-era foame, dar n-aveam chef să stau la coadă, așa că am trecut printre femeile alea și, în trecere, am mușcat din prăjiturica pe care o fetiță de vreo zece ani o ținea-n mână. O făcusem în joacă, dar am auzit-o plângându-se mamei sale, care-a spus și celor din jur că mă legasem de fata ei. Între timp, eu coboram treptele către o zonă mai joasă a orașului, împreună cu femeii care stătuseră la coadă și acum mergeau acasă. „Copil idiot“, am spus cu voce tare, și am început să mă justific față de bătrânele alea, care mă aprobau prietenos: nu vroisem decât să fac ceva draguț, grațios, și uite ce ieșise... în fața mea străzile necunoscute se multiplicau, le străbăteam placid, fără să vreau să ajung nicăieri. Al doilea vis a fost cu Esterhazy, purtam o discuție împreună, i-am spus că eu n-am făcut politică, n-am fost disident, că mi-am scris doar literatura. La care, foarte indignat, a intervenit Gerhardt Csejka spunând: „Dar nu-ți dai seama ce spui? Totul e în defavoarea ta!“ Aveam un sentiment de puternică jenă și culpabilitate.

Sunt, acum, liniștit. Poate odată voi reîncepe să scriu.

19 iun. șeș meot șișim șișa.

Am avut din nou o reacție disproporționat-paranoică la o cronică (nu răuvoitoare) la O. 2, e drept, prima cronică, de altfel o uluitoare dovadă a inutilității scrisului pe meleagurile astea. Chiar n-are nici un rost să scrii pentru ei (și ăsta e totuși dintre cei bunișori). O răstălmăcire jignitoare, o fușereală a unei cărți scrise totuși având în minte un sens și o miză. Ce-a ieșit? Bietul meu orbitor s-a transformat într-o carte de vacanță, plăcută la lectură, povești peste povești (gen *Dosarele X*), ce-i drept, întrerupte regretabil pe alocuri de „deliruri“ „întinse pe zece pagini“, când puteau fi comprimate într-una singură. Nu sunt noutăți față de primul volum. În al treilea, mi se recomandă să nu mai pomenesc de „Mircică“. Dar nu vreau să extind aici dezamăgirea

de ieri. Singurul lucru care trebuie spus e, ca-ntotdeauna: stai deoparte de lumea lor. Nu intra-n jocul lor. Nu-i asculta, nu te-ntreba cu ce nou strat de mizerie te mai acoperă. Nu încerca să-i schimbi sau să le răspunzi. Nici o polemică, nici un semn în afară de strictul necesar: cărțile tale. Pentru că însăilarea acestui ins nu-i decât începutul. Vor veni cei cu adevărat veninoși. Dar vor mușca în gol și-și vor înfige acele într-o păpușă umplută cu câlți.

Brusli. Theodoros. Altdorfer. Tikitan. Desiderio.

Victor Victor Victor Victor Victor.

Ani au să treacă pân-o să-ncep și-o să-nchei a treia parte a cărții ăsteia ce n-o să pară orbitoare nimănui. Fiindcă există deja cioburile afumate lipite de-a dreptul pe creiere. E drept, doar pe cele ale câtorva mutanți, deocamdată, dar mutația se va răspândi-n populație și va deveni foarte repede — generația următoare — dominantă.

Am și probleme mari de memorie. În totului tot, sunt într-o perioadă foarte, foarte asemănătoare celei de după *Levantul*, care a cuprins câteva eșecuri rapide (poeme și proze) și un eșec agonizant, întins pe o lungă perioadă, *Travesti*. Toată tranziția asta de până la *Orbitor* a ținut atunci vreo cinci ani aproape cu totul sterili. Diferența e că în momentu-ăsta cu greu îmi pot permite o criză atât de lungă, fiindcă mă aflu nu în golul de după o carte, ci în mijlocul unei cărți care trebuie dusă până la capăt. În același registru, cu aceleași mijloace. Nu pot tinde fundamental spre altceva. Și-n plus, nu mai traversez mediul încurajator (dacă nu iubitor) de atunci, când eram încă o promisiune benignă — nu mi-o luasem încă în cap și nu catindam la nobelu' românesc —, ci un mediu ostil și coroziv, blazat de scrierile mele vechi și nedorind să vadă din cele noi decât ce e rău și diform.

Nu caut, în acest mare castel, camera interzisă. *Eu* sunt cel ce se află în ea. *Eu* aud, din ce în ce mai aproape, pașii celui ce mă va găsi.

Am mai scris cumva asta? Mă simt ca un cititor al unui roman polițist, ajuns la pagina unde i se spune: în acest moment aveți toate datele necesare descoperirii criminalului. De aici până la a-l găsi cu adevărat poate fi cale lungă, dar,

citind, poți trișa, poți oricând să arunci o privire în viitor. Când ești în aventura vieții, și când n-ai (cum ai putea avea? ar însemna să știi atunci cine-i criminalul) o minte profetică, va trebui să te oprești și să revezi totul, să reasezi totul în toate combinațiile cu putință. Apoi să mergi prudent mai departe prin grădina potecilor ce se bifurcă: dreapta, stânga, dreapta, dreapta, stânga... sus...

Tremur tot, atât de violent sunt testat.

28 iun. Erau doi. Unul însă complet mascat de celălalt. Nu l-am văzut bine decât pe cel care se aplecase peste patul meu, privindu-mă atent. Era chel, înalt, cred că gol până la brâu sau purtând un tricou de culoarea pielii. Știu sigur că n-au emers din visul din care am deschis brusc ochii, fiindcă-mi amintesc acel vis: nu erau în el oameni, ci peisaje în contraste foarte violente de culoare, mai ales largi pete de un roșu pe care cuvântul „roșu” nu e-n stare să-l definească: ruj moale, lucruri sculptate în ruj moale. Prin urmare, ca-ntotdeauna, vizitatorii mei *nu* sunt ultima imagine a unui vis, rămasă pe retină sau în conștiință când deschid ochii. Căci sunt întotdeauna oameni, oameni normali, bine vizibili chiar și-n întuneric, îmbrăcați obișnuit. Îi pot descrie sau desena pe toți cu o precizie satisfăcătoare. Au dimensiuni umane, sunt concreți până la real, sunt acolo, lângă mine. Când deschid brusc ochii pare că-i surprind, de fapt, căci se grăbesc să se topească-n întuneric și-n locul lor rămâne tremurul, frica.

Și tot brusc mi s-a născut în minte (pe când turnam apă din carafa albastră a filtrului) un gând: acum creierul meu e copt ca un fruct.

Am fost la Năsăud și la Sângeorz-Băi, la Ioana acasă. Lumea aceea mirifică pe care-o asociaz înaintea cu Maramureșul. Coame de dealuri pline de fânețe, clăile de fân și casele de vară risipite pe verdele acela încrețit și bombat, aerul aproape gelatinos, arhaismul acela, vechimea și prospețimea lumii de jur-împrejur. Uimirea de a fi mai jos decât dealurile, ca atunci când am văzut prima dată marea. Apoi gări mici și sărăcicioase, ore-n șir de mers în vagoane incredibil de distruse, damful de vinilin și de păcură al trenurilor,

pe când pe fereastră ți se proiectează paradisul în toată strălucirea lui. Casa Ioanei, fermentată în peisaj, pământurile din jur, livada rară și neroditoare anul ăsta, gardurile sărite ca altădată la Abrud, copiii, culesul de frași pe coastele de-a lungul cărora coboram spre Someș. Soarele cu lumină limpede de dimineată și totuși incendiindu-ne aproape literalmente părul. Locuri cu cartofi: plante verzi, insistente, escaladate stângaci de gândacii de Colorado. Cireși jefuiți în grabă (o fată, ghemuită în iarbă, veghează să nu vină cineva), impresia că ești într-un film, poate rusesc, poate *Călăuza*. Masă cu cireșe, caș și lapte de vacă. Animale înghesuite în grajd și-n ocolul oilor, jechoase și triste. Oamenii arată cel mai rău în frumusețea pură întinsă roată în jur. Prost îmbrăcați și fără bani. La rădăcina unui măr — piese ale unui fost televizor: circuite imprimare, sârme izolate, ebonită. Mâțe sălbatice și ostile trântite în tindă. Avem un loc, undeva, pentru o căbănuță. Acum e plin de iarbă și de flori pirpirii.

4 iulie Mă gândesc să-ncep o carte mică, „de subiect“, și ezit între mai multe proiecte, toate la fel de vagi. Sigur, o carte care să contrasteze cât se poate de mult cu O. Mă-ntreb însă unde-ar trebui să caut (în obositu-mi crier) inocența din străvechiul meu volum de povestiri. Și ce sens ar avea o carte din care eu aș lipsi. Poate că am să-ncep „Brusli“ (cu acel exordium gen Salinger la care m-am tot gândit). Alte subiecte ar fi Theodoros — dar ar fi multă bătaie de cap cu documentația —, Voila (prea apropiat de O.), armata (nie), pitica (dar după O...) și niște kestii erotico-isterice care nu țin pentru ce vreau eu — 100-150 de pagini și în nici un caz mai mult. Cred că Brusli, dac-o să existe vreodată, o să fie ce trebuie. Și dacă voi fi-n stare să scot din el ceea ce deja începe să existe-n mintea mea.

Sunt cel puțin 8 luni de când am terminat O. 2 și de când n-am mai scris nici un rând literar. Am trăit în schimb, mai întâi cu *Postm.*, apoi cu *Jurnalul*, iar acum chiar cu *Corpul*, o paranoia tot mai accentuată. În lumea literară de la noi rezistența împotriva scrisului meu a crescut exponențial și e bine alimentată. Practic simt asta zilnic, și nu mă pot

detașa de sentimentele de nedreptate și umilință pe care mi le produc cronici incredibile, oarbe și surde, răuvoitoare și distorsionante, sau numai de-a dreptul neînțelegătoare, ce tot vin în valuri și nu se mai termină. Am suferit foarte mult în ultimii ani, și e doar începutul. Nu pot spera decât că voi mai face vreodată ceva cu adevărat mare și minunat, în ciuda tuturor. Va trebui să rezist și să merg mai departe.

Vizitam vechiul bloc din Ștefan cel Mare. Era o vale lină, cu iarbă mărunță, în mijlocul căreia, izolat de orice idee de oraș, se ridica blocul, identic cu cel din realitate. Dar curând aveam să-mi dau seama de diferența care, totuși, exista: spațele blocului era un mare zid orb, de cărămidă, ca o uriașă rană cicatrizată. Nu mai erau acolo balcoane, ferestre, nimic. Schimbarea mă intriga, mai ales că o persoană de lângă mine mi-a spus: „Să vezi cât de diferit e și-năuntru!” Tata, îmbătrânit și cărunt, cu părul sclipind în amurg, era și el acolo.

Față gravă, teribil de atentă. Ochi nesănătos de strălucitori. Nebărbierit. Gură frumoasă, carnoasă, senzuală. Păr buclat, încă fără fire albe. Mai ales un fel de așteptare încordată.

Legătura dintre timus și neotenie: mormolocii de broască crescuți pe un mediu de timus nu se metamorfozează, crescând în schimb până la gigantism. Timusul poate fi deci răspunzător de frânarea maturizării sexuale etc. dintre 5 și 14 ani, perioada în care se produce aculturația umană.

8 iulie Mănânc caise. Încerc să fac față vieții. Citesc ceva care rezonează cumva cu starea mea de spirit: *A Floating Opera*. Fiindcă n-are mai mult sens să te sinucizi decât să rămâi în viață. Acum sunt singur în casa asta albă, și maturitatea și-a strecurat deja zăbala în gura mea. Îmi rupe acum obrazii. Trebuie să merg încotro mă duce. I-am scăpat ani mulți și sunt recunoscător pentru ei. De-acum înainte — Domnul cu mila.

Am aliniat trei sâmburi mari de caisă, cu zdrențe proaspete din carnea lor portocalie pe margini, pe capacul închis al note-book-ului meu. Sunt umezi pe jumătate și lasă umbre

vag semilunare. Nu știu de ce i-am pus așa și de ce, mai ales, scriu asta aici. Dar cele două fapte paralele converg, poate, la infinit. Sau au fost odată una și-aceeași.

Caniculă mai departe. Oameni care rătăcesc goi prin apartamente cu supă în loc de aer. Nimeni nu sună, ca-n adolescență, nimeni nu te scoate la o bere. Prin pereți se aud voci, dar nimeni nu face sex.

14 iulie Dacă scriu că „sunt într-o perioadă relațională” în opoziție cu una creativă, nu fac decât să pun degetul pe locul dureros (deși nu doare; e mai mult o mâncărime neliniștitoare, ca acea senzație din cap și piept care te face să spui „nu știu ce e cu mine, simt că-mi pierd mințile”) al mediocrității mele. Nu pot gândi și nu pot scrie, în schimb fac un comerț obsesiv cu simboluri și valori care, deși produse cândva de mine, au căpătat coaja obiectivă a lucrurilor manufacturate de alții. Cărțile mele sunt un fel de scară ce se-ntinde de la fușteii limpezi ca gheața ai proiecțiilor ortogonale până la (literalmente) bucăți din scoarța mea cerebrală cusute-ntre coperti făcute din propria mea piele. Am toată gama de la hartă la real thing, etalată frumos pe o tarabă de cămătar. Ce fac acum e să trimit scrisori, mail-uri și faxuri de reclamă, cereri de schimb, licitații, vânzări cu discount. Sunt negustor, îmi vând mintea în eșantioane mai mari sau mai mici. Și aș fi mulțumit (în ciuda acelei neliniști) să fac lucru-ăsta câte zile mai am de trăit dacă n-ar fi *certitudinea* că așa nu se poate trăi.

Probleme mari de memorie, poate dominanta acestor luni. Nu-mi amintesc vise, nume, confund situații. M-am săturat de extenuarea și tristețea asta. Dialogul meu cu cărțile pe care le citesc e aproape la fel de frugal ca și cu oamenii. Ceea ce procesează — cu un interes uneori real — memoria mea de scurtă durată nu se întipărește în plastilina crudă a celeilalte memorii. Lumea e mereu nouă pentru mine și n-am ce face cu ea, căci lumea, ca și eul, nu e interesantă. Interesantă e doar acea sofisticată combinație a lor, în bilioane de șuvițe-mpletite, numită realitate. Și acest fapt e tautologic, căci interesant înseamnă, de fapt, real.

Sunt de exact patru luni înapoi în țară, timp în care am cumpărat și pus la punct casa, m-am căsătorit (foarte posibil deja avem un copil sub forma unei sfere celulare, deocamdată, și al zâmbetului fericit, altfel decât orice altă expresie a ei, al Ioanei) și am publicat volumul doi din *Orbitor* (deja de două luni și fără un feed-back autentic până acum, dar cu unele reacții punctuale extreme de tip „formidabil” (dar fără acoperire într-o adevărată înțelegere) sau „dezamăgitor”, chiar „prost” (dar fără o reală lectură). În lunile care vin sper ca noua ființă pe care-o vom aduce pe lume să crească în receptacolul ei, să ia formă umană și — da, în ciuda oricăror lecturi ale mele din cărți de neurofiziologie — suflet; simt că e foarte, foarte important că vine pe lume acest copil. Voi încerca și să pornesc o nouă carte, profitând de starea mea complet non-asociativă (deci nu vor fi „deliruri” în ea, ci fapte). Voi publica *Zmeii*, pentru care însă nu mai am nici un entuziasm. Nu știu ce va mai fi în aceste 7 luni până la plecarea la Viena. Doar că voi sta cinci zile în Suedia, la toamnă, ceea ce ar putea să nu fie lipsit de tâlc, pentru că „tâlcul zărilor e norul, ducăușul, călătorul...” Voi scrie un eseu despre GHETTO plătit încă mai bine decât cel despre Balcani, 6 pagini despre care nu știu acum nimic. Voi avea poate — apropo de perioada mea relațională — încă vreo 2–3 contracte de traduceri: USA, Polonia, sper Germania sau Austria. Bruno va termina probabil *Nostalgia* italiană. Altceva e tot ce s-ar mai putea ivi.

Am citit Barth, *Varieteu pe apă*, carte a unui începător plin de talent. Ceea ce dă valoare cărților în general, nivelul filozofic, aici însă strică prin ostentație și prin revolutul camusian al temei. Multe lucruri bune, însă, risipite în adâncimea cărții.

21 iulie Niciodată nu m-am gândit mai mult și mai senin la moarte. Senin deloc în sens stoic, senin doar pentru că fără nici un adevărat interes. Am râs de apocalipsă, de inutilii ochi exoftalmici, de răcnetele inutile. Căci, dacă doar tu ești rupt și mestecat de colți bestiali, sau dacă un univers întreg piere prin foc și prin gheață — este absolut același lucru. Sfârtecat, ars, strivit — și apoi aceeași anomie. Sau

mori în patul tău. Sau specia ta se stinge. Sau dormi, sau ți-a murit numai mintea. Acum două-trei zile am rămas blocat în lift, la hotel, împreună cu alți șapte inși care respirau respirația celorlalți. După zece minute aerul era fierbinte și rar, îți venea să te lași pe vine ca să cauți un gaz mai sățios. Mă gândeam doar la paginile din ziarele de-a doua zi. Mi-era indiferent dacă aveam să ne sufocăm. Dar simțeam cum începeau deja să-mi iasă glandele, mușchii și oasele de sub control, de sub indiferentul meu control asupra indiferenței mele. În jumătate de oră s-ar fi format, poate, și-n acel lift de metal încăpățânat, tragica și inutila piramidă de trupuri din camerele de gazare. Dar aș fi fost mort de mult când m-aș fi luptat să mă cațăr peste ceilalți ca să mai sorb o adiere de aer.

Citesc totuși mult mai mult decât înainte, două feluri de cărți în principal: scrieri științifice care-ncearcă să surprindă poezia naturală a lumii (pe lângă care artele umane sunt un produs secundar și niciodată la fel de inteligent) și mai cu seamă psihologia ei, concentrată-n nuclee de apă și pielețe numite creiere, și pe de altă parte cărți de literatură, alese cu grijă, care să-mi elibereze sau să-mi potențeze — to boost — dorința de a scrie. Am terminat ieri în microbuzul care ne aducea de la Sinaia (unde-am stat patru nopți la Holliday Inn, într-o prisacă zbârnâind de profesoare) proza-poem a Aglayei Veteranyi, *De ce fierbe copilul în mămăligă*, text indiscernabil între un cumplit de trist document psihiatric și poezie — suprarealistă, crudă și viscerală — pe alocuri mare, ciudat de asemănătoare cu textele din *Familia Popescu*. O interpretare pre-mitică a lumii cum apare — dincolo de bine și de rău — în desenele copiilor și ale schizofrenilor sau în delirul sistematizat al parafrenicilor. O carte de o forță poetică rară și care cere lecturi ulterioare atente. Copilul în burta mamei (fierbând în mămăliga placentară — căci nașterea trimite în iad), Dumnezeu mâncând morții pe sub pământ, ochii împunși și obrazul ars al păpușilor, sadismul sexual, câinele decapitat — toate sunt semne ale unei fantasmagorii inocent criminale ce trăiește-n oroare ca-n aerul pe care-l respiră. Imaginarul sado-masochist, mergând până la o disociere totală, se construiește iarăși ca

la Cristian Popescu, pe o lume kitsch, de țoape și mitocani, de localuri populare, de artă trivială — circuri, cabareti, spectacole porno, și pe o contra-lume — cea mai slabă și mai „făcută” parte a cărții — a ghetto-ului românesc din „ie-pocă”. Fără-ndoială am citit o carte de poezie și un roman. Alte repere: Teo Bobe, Gherguț, Ioana spune că și Herta Müller (pe care însă eu n-am citit-o). Mai trebuie să spun că iarăși m-am simțit, ca de câte ori citesc ceva cu adevărat bun și mișcător — inferior, livresc, incapabil de-a fi făcut ceva cu viața mea? Un impostor ca atâți alții, care mângălește degeaba hârtii cu capul murdar, obscen, al pixului?

Nu numai creierul, ci și penisul și-a împătrit dimensiunile în ultimii șase milioane de ani de evoluție umană.

10 aug. Nimic schimbat în chimismul meu interior. Am fost câteva zile la mare, unde-am avut parte de elogii la fel de rușinoase ca și demolările de prin reviste, fiindcă lipsa de măsură și de bun-simț sunt la fel de răspunzătoare pentru piscuri și prăpăstii. Crema aceea hipergrasă, hiperdulce, din care se fac floricelele de pe prăjituri. Nici măcar o singură vorbă însă din care măcar să bănuiesc că vreun ins mi-a citit, totuși, cartea. Sau măcar un sfert din ea. Citat și necitat, acolo am să ajung (și eu)? De altfel, până și mie mi-a fost complet opac textul cărții ăsteia grele și absurde când am deschis-o la-ntâmplare. E chiar cel mai disperat, mai à rebours lucru la care-aș fi putut să mă-nham. Elementul lichid a fost însă binevoitor cu noi, purtând, în zare, în ceață sclipitoare, câte-un vapor cenușiu. Nisip de scoici sfărâmate, câte-o mică meduză pulsând, topită-n lumina acvatică. Mère de Guillaume Apollinaire.

Cel mic e acum „cât un bob de strugure” și are organele interne deja configurate. Îi bate deja inima, sau îi va bate curând. Vom aduce pe lume un copil. Îi priveam pe cei de pe plajă, goi și infinit de delicați. Ochi mari și atenți. Degetele risipite în aer mult mai natural și mai grațios decât ar face-o orice balerină, orice snob, orice magician. Chicote de ghebos sau de gnom când erau spălați de valuri. Dar și scremete și zbierete indignate când nu li se executau ordinele. Gabriel, poate. Gabriela. Gabi. După douăzeci de ani,

acum, în 2022, citește aici, Gabriel... a... Numai tu știi, în clipa asta, dacă vei purta roz sau albastru, de parcă la o bombă cu ceas ar fi conectate două fire, roz și albastru, și unul ar trebui tăiat (și a fost deja) cu muchiile de oțel un-suros ale unui patent.

Recitesc, încântat și, de fapt, fericit, o carte pe care-am citit-o acum trei zile, în tren, adâncit în ea până s-a făcut noapte peste Bărăgan și n-am mai văzut nici paginile, dar-mite literele: *Naturalis Historia* a lui Plinius, pentru care cuvântul „fabulos“ se potrivește mai bine decât pentru *Veacul de singurătate*. Aglomerare de fapte și imagini pornind din real, trecând prin credibil, îndoielnic și neverosimil și depășind cu mult aceste granițe, până la emergența unei lumi total diferite de a noastră și care anulează categoriile sus-pomenite. Altă psihologie (și cât de umană totuși, cât de apropiată totuși de scepticismul eroic de azi) produce altă imagine a lumii, de neînțeles pentru cel ce-a trecut prin Descartes și prin Darwin. Și iarăși valabilă, înveselitoare pentru cei ce trec azi prin Tolkien și prin jocurile de strategie pe computer. Iată pagina despre menstruație: „Dar nu cu ușurință se va putea descoperi ceva mai uimitor decât menstruația. La apropierea unei femei în această stare mustul se acrește, atinse, semințele viitoarelor roade devin sterile, altoiurile mor, plantele din grădini sunt arse, fructele copacilor sub care se așază cad, luciul oglinzilor pălește la o simplă reflectare a ei, vârful sabiei se tocește, strălucirea fildeșului dispare, albinele mor în stupi, arama și chiar fierul se acoperă numaidecât de rugină iar bronzul capătă un miros respingător, câinii care se ating de sângele menstrual ajung să turbeze și mușcătura lor este infectată cu o otravă fără lege. Ba chiar și bitumenul... se risipește la atingerea unui fir contaminat cu un asemenea venin. Se spune că până și furnicile, niște ființe atât de mici, au capacitatea de a-l simți și aruncă grăunțele pe care le purtau în gură, nemaiapropiindu-se apoi de ele.“ Geografiile fanteziste, neamurile de oameni în nenumărate feluri monstruoși, bestiariile moralizatoare își au originea aici, în această „imagine a lumii“ pentru care nu există căsuțele care despart, în mintea noastră de azi, visul de realitate, legenda de adevăr, mitul de

teoria științifică. Basne aglomerate pentru mirare și admirare.

Înainte să plecăm la mare am lucrat din greu la cartea despre zmei, pentru care am inima îndoită. Îmi place textul ei, destul de original și de haios, în ciuda micilor inflexiuni din M.H.S., îmi plac și ilustrațiile. Și totuși ceva nu merge. Cred că relația ei cu mine, cu imaginea literaturii mele. Va fi o nouă ocazie să fiu minimalizat și ironizat. Iată fața lui comercială, iată cine este „zmeul literaturii de azi”. Parcă-i aud. În definitiv, însă, am lucruri mult mai urgente la care să mă gândesc.

Cum trebuie să fie, acum, o carte care să te bântuie, să te hăituiască, să te facă, dacă ești un adolescent singur și avid, să te arunci în literatură? Bănuiala mea e că azi situația e inversată față de cea în care eram eu însumi un puști mort după cărți: vezi azi mii de cărți pline de minuni, mustind de expresivitate, rătăcind, abătute și dezamăgite, în căutarea vreunui ins care mai știe încă să citească. Fiindcă specia asta pare să se fi stins. O rezervație naturală a cititorilor de literatură (până nu e prea târziu) ar trebui înființată pe loc.

Subteranul cu canale de apă de la vila din Floreasca. Mi-l arată toate visele, deși știu sigur că n-a existat în realitate. Și-apoi, curtea ei interioară, cu o boltă întunecată peste etajele de sus.

11 aug. Aș putea scrie probabil la nesfârșit în spiritul a ce am scris de 20 de ani încoace dacă aș mai crede în valoarea, utilitatea, necesitatea, *sensul* scrisului de acest fel. De câte ori am însă o stare de inspirație incipientă sau o idee sau o imagine, ele se lovesc de o inerție a minții mele, care e poate lene sau neputință, dar cel mai mult seamănă cu un fel de blazare sau de agnosticism. Mentea mea privește scurt, de la-nălțime, propunerea mea de colaborare și... tace ca și când ar spune „Asta ai mai scris, și mai bine încă, și totul a rămas îngropat undeva în grosimea unei cărți, fără nici o noimă, fără nici o însemnătate. Căci în definitiv nimic nu înseamnă nimic.” Dar mintea mea privește chiar și acest mic discurs de sus și cu blazare, și renunță până și la el. Tot ce-mi aruncă e, până la urmă, o privire semnificativă:

oboseală, dispreț, ironie. Este la fel ca-n credința religioasă. Am crezut mereu, cum am crezut că am mâini și picioare, în poezie. La un moment dat s-a-ntâmplat ceva ca o paralizie, ca o agnozie somatică: n-am mai putut și nu mai pot crede că poezia e un organ vital al corpului meu, al minții mele. Încep (poate) să simt că mintea mea ar trebui să caute în altă parte, în altă ordine a lucrurilor, să caute cu *adevărat* și nu în buclele astea de pix. Dar ea a căutat și-nainte „cu adevărat“, câtă vreme a crezut din toate puterile. Căci mă-ntorc la-nceputul paginii ăsteia ca să-i exhib tautologia (de ce, în clipa asta, mi-a fulgerat prin minte că am mai scris odată textul de-aici, într-un vis? mi-am adus aminte cu limpezime și-nfiorare că am mai scris cândva chiar sintagma asta, déjà cunoscută: să-i exhib tautologia — drace, scriind asta, încă un fulger de nostalgie chinuitoare...), și îmi dau bine seama că tocmai „starea de inspirație incipientă“ de care vorbeam, „ideea sau imaginea“ sunt substitute derizorii pentru reala inspirație, pentru „lumina de sus“ de care vorbea W., așa că ele sunt de fapt una cu „inertă minții mele“. E vorba de impulsuri și tensiuni care nu pot trece pragul actualizării pentru că sunt ele însele pragul. Tocmai ele ar fi trebuit depășite prin autohipnoza, nebunia sau credința pe care le numim inspirație. Nu există aici stări incipiente sau jumătăți de măsură. Nu poți fi gravidă „așa și-așa“. Nu scriu nu fiindcă n-am suficientă inspirație, ci pentru că nu scriu. Fiindcă dacă aș scrie, aș scrie.

Un vis din seria, din nou iterată după câțiva ani, a locuințelor mele vechi. E, în esență, un bloc enorm, văzut din interior. Totul e alb, pereții sunt la scara unui templu. Sunt pe un palier aflat în jurul unui gol central, fără nici o balustradă de protecție. E pustietate totală. Ies din lift și-o iau de-a lungul unei lespezi albe, ca și pereții, silindu-mă să stau cât mai departe de prăpastia din centru. Rău de înălțime și groază extreme. Ușa apartamentului, una singură pe tot palierul, e singura dimensionată normal, și de aceea pare mică între planurile nesfârșite ale pereților. E o firească ușă cafenie de la intrare. Mă îndrept către ea, dar la un moment dat podeaua are o fisură de vreo jumătate de metru. Nu e mult, dacă n-ar fi golul de dedesubt aș putea trece ușor peste

ea. Așa, însă, rămân încremenit acolo, împietrit de groază și de un fel de sentiment de predestinare.

Însemnările postume ale lui Wittgenstein nu se ridică la-nălțimea a ceea ce-am mai citit de el, și-n primul rând a caietului cafeniu. De fapt, sunt cugetări despre ceea ce ar trebui să se tacă: religie, muzică, poezie. M-au neliniștit lipsa lui de înțelegere pentru Freud, Mahler, Shakespeare. Disprețul pentru înțelepciune. Meditează cu motoarele reduse despre predestinare, credință, frumos sau adevăr. Par, cumva, însemnări ale unui amator, inteligent dar nu genial. Rarorii încearcă sincer „să-și înțeleagă situația“, și totuși textul se aseamănă cu jurnalul și însemnările postume ale lui Kafka. Ce este acolo stil și tensiune e aici, însă, mai curând creionare fără nerv. Caut să citez ceva aici și abia dacă găsesc. Câteva frânturi de legătură cu gândirea lui lingvistică: „într-o conversație: cineva aruncă o minge; celălalt nu știe: trebuie să i-o arunce înapoi sau să arunce unui al treilea, sau să o lase unde a căzut, sau să o bage în buzunar etc.“. Ah, ceva interesant: „Când filozofezi, trebuie să cobori în haos și să te simți bine acolo.“ Aici, netezirea la nesfârșit a cutelor limbajului și o „atingere“ de postmodernism: a trăi confortabil în mijlocul haosului.

12 aug. Wittgenstein scrie: „vechea cultură va deveni un morman de moloz și, în cele din urmă, o grămadă de cenușă, dar spiritul va pluti deasupra cenușii“. Dar spiritul însuși e o noțiune care ține de „vechea cultură“. Ce va pluti, atunci, deasupra cenușii, în afară de tristețea, nostalgia și disperarea noastră? Și asta în cel mai fericit dintre cazuri, căci e tot wishful thinking. De fapt, deasupra mormanului de cenușă va pluti vidul.

13 august „Brusli“, o carte simplă. Dar nu un fake. Cât de mult o himeră? Cât aș vrea ca eu să fi fost Brusli? De asta depinde tot. Aș renaște cu „Brusli“. Dialoguri. Să „văd“ un film. Va fi despre eroism, chiar așa. Despre viața viețuită în epoca virtualului. El va trebui să fie la fel de minunat și de iubit ca Holden. Dar cum, în cultura noastră, unde loser-ii nu sunt nimic deosebit?

19 aug. Am început să vorbesc chiar și amicilor despre „depresia mea” (endogenă, nu mai încapе vorbă...), ceea ce e un semn rău, ca să nu mai vorbesc de lipsa de gust. Dar adevărul e că nu mă mai recunosc, la propriu, la cât se poate de propriu: în locul meu a venit altcineva — chiar așa cum am mințit odată într-un articol — care nu mi-e simpatic, pe care nu-l înțeleg, care mă-nnebunește prin placiditatea, conformismul, *absența* lui. Faptul că nu știe să scrie și că n-are nici un strop de umanitate sau imaginație. Nu-l mai pot suferi în interiorul corpului meu. Ultima săptămână mi-a trecut în disperare și confuzie. E în mine un fel de zaț întunecat, un amestec de frică și umilință. M-am rugat intens, în semi-trezie, la sfârșitul fiecărei zile. Pentru că nu mai pot, nu se mai poate. Ce mă fac? Văd cum alunec din zi în zi în conservatorism și indiferență. Mi-e rușine de mine, de fiecare cuvânt pe care-l spun. Nu mai sunt de nicăieri, nu mai sunt sigur de nimic. M-a dezechilibrat traiul aici, m-au contrariat și m-au intimidat reacțiile de-aici la scrisul meu (cu ultimul număr din *Orizont* constat că nici măcar cronicile foarte laudative nu-mi liniștesc *frica* asta, până la urmă miezul nebuniei și dezamăgirii mele de-acum: teama că n-am să mai pot scrie și că, de altfel, n-am scris nimic adevărat niciodată). E prima oară când mi-e cu adevărat frică de asta ca de nimic pe lume. Simt că nu mai am o formă, că mi-a dispărut credința dătătoare de formă. Sunt dezorientat ca un bărbat care-ar ajunge impotent peste noapte, de la o zi la alta. Ba nu, ca un castrat, ca unul ce nu mai speră. De fapt, și mai mult, mult mai mult: ca un bărbat întreg biologic, dar care deodată nu mai percepe feromonii dulci ai pielii femeii. Care nu mai e interesat. Care nu mai vrea. Care nu mai înțelege. Virtutea? O nerozie. Sexul? O nefericire...

Nu vreau să scriu asemenea pagini. E tot ce pot acum. Las una, două, trei zile de rușine și nefericire să treacă, dar în a patra sau a zecea *trebuie* să scriu, ca să nu plesnesc cu totul. Iar după ce scriu așa vrea să nu fi scris, să fi lăsat hârția în demnitatea albeții ei.

Am uitat poezia, flexibilitatea minții mele s-a dus. Cui rându o să uit până și ortografia, apoi n-am să mai știu să formez literele. Klee cu mâinile transformate de keratoză

în gheare. Aproape de miezul creației, dar nu îndeajuns de aproape. Sunt alb, tot mai alb, de fapt în tot ce scriu acum scriu cu alb pe alb. E exact ca și când n-aș scrie. Proiectele mele, Brusli sau O. 3, nu sunt acum departe de mine, așa cum nu e departe de mintea ta ceva deja uitat. Cum nu sunt departe morții de lumea albă. Problema minții mele, care sincer nu știe ce i se-ntâmplă, e acum de pură subzistență, de contractare și relaxare, chiar pur vegetativă, a inimii. Am ajuns aici.

Mama, la aniversară: sub pielea pătată de bătrânețe a-nflorit deodată fața ei dulce de domnișoară. Nu-mi pasă dacă eu am să-mbătrânesc și fața mea o să se umple de pete, dar mama întinerind deodată, cu un singur zâmbet, cu ochii sclipind de bucurie — mi-a umplut sufletul de dragoste și de revoltă. De spirit de negare: nu-i adevărat, n-au trecut anii-ăștia, totul a-ncremenit atunci, în cămăruța din Silistra. Toată viața noastră a fost concentrată atunci și așa o să rămână mereu. Nu sunt în stare să cred că mama e bătrână acum.

20 aug. Stăteam aplecat deasupra feței Ioanei, adormită, și trăgeam pe fruntea și obraji ei, pe nasul și bărbia ei, linii de tuș groase, orizontale, ce vălureau peste relieful ei puternice în semiobscuritate. Atunci am auzit-o tresărind în somn lângă mine și m-am trezit. Stătea ridicată-n capul oaselor, confuză și-nspăimântată.

N-am mai recunoscut-o pe C. văzând-o în fotografii. Față străină, siluetă străină. Toată lumina care-i venea odată din lumea în care o atrăsesem și care nu-i aparținea i s-a șters fără regrete de pe față și umeri, ca bronzul unei veri la mare. Remușcările mele, totuși, rămân. Căci sunt — sau tind să devin în ultimul timp — campion județean la remușcări. Culturist al remușcărilor armonios repartizate pe biografie.

26 aug. De luni de zile sunt hipolucid. Poate chiar de ani, poate întreg O. 2 l-am scris în stare de hipoluciditate, de scufundare oarbă sub fața lumii. Când de fapt arta mare cere cealaltă zonă, de dincolo de firul oglinzii: hiperluciditatea.

În care s-au impregnat câteva pagini din O. 1 și câteva din REM.

Reiau Kafka de unde nu l-am lăsat niciodată.

Crește singurătatea în jurul meu, ceea ce nu-i un disconfort, căci aurele celorlalți, aproape toți, îmi suflă propria aură, îi tulbură simetria și ogiva. Când dormi cap lângă cap cu cineva aurele se contopesc, neuronii ies ușor prin porii țestei și-și ating ramurile, și păsările cerului își fac cuibul în ele. Sau se resping cu silă și ură și-atunci aurele se revarsă în părți, peste pernele depărtate, dușmane parcă și ele. Stropi de aur și iod picură din ele pe podea.

29 aug. Citesc Kafka mai departe, scrierile târzii, dar cu o minte obosită, care se zdreleşte în acele ciudate menhire de obsidian. Nu-mi amintesc să fi simțit, ca acum, vreodată că nu pot intra până în miezul gândurilor lui, că sunt chiar atât de paradoxale și-ntortocheate. Dimpotrivă, lecturile anterioare fuseseră exaltante, iar aforismele deveneau translucide în lumina minții mele. Într-un fel, le-nțelegeam înainte de a le citi. Acum molfăi la ele cum încearcă un bătrân să moaie o coajă între gingii. Pentru că nu mai am contextul lor, nu mai simt încotro duc ele, sau dacă simt nu mai vreau să le urmez. Doar când, prin vreun miracol (cum înotătorii blocați sub crusta mării înghețate pipăie disperat suprafața tulbure în căutarea copcii) voi ieși la larg (sau voi intra la foarte îngust, ceea ce e totuna), doar atunci, în largul sau îngustimea asta, am să pot să-l înțeleg din nou, fiindcă de fapt noi doi suntem unul, și suntem unul cu toți ceilalți. Acum pot urmări doar cum nebunia lui neagră se transformă, din când în când (sau transpiră din când în când) în cântecéle disperate. Sau cum visele lui bălăcite, de insomniac, trec în text deodată, prin sublimare, fără vreo stare intermediară, dar și fără similitudini. Sunt aceleași, dar în altă stare de agregare. Doar că fenomenul e invers sublimării solidelor în gaze. Nu știu dacă e posibilă transformarea instantanee a gazului în solid, fără starea lichidă de tranziție, și dacă fenomenul are un nume. Dar visul kafkian *îngheață* instantaneu în text. Adică-ntr-o gheață neagră, menhirele de obsidian de care vorbeam.

Nu îndrăznesc încă să-ncep nimic. Las orele și zilele să treacă. Mușcatele de la geam, înflorite firav, tremură ușor sub cerul lipsit de veselie. Au fost zile aglomerate și goale. Am fost în dispensare pustii, mirosind a mort, cu tot felul de reclame la medicamente lipite grosolan pe pereți. Ne-am plimbat prin cartiere de case străvechi, gata să cadă la orice suflare de vânt. Ipsosul lor galben fărâșându-se vizibil și căzându-le ca mătreța pe asfalt. Ornamentele lor de mausoleu. Kitsch-ul lor onorabil, precum al cine știe cărui ciob de oală dintr-un sit arheologic preistoric. Ioana puternică asemeni unei zeițe, cu protuberanța pântecului deja vizibilă, adăpostind fetusul „cât un măr micuț”, în greutate de 40 de grame. Acolo, în burta ei, e o ființă mai mult decât enigmatică. Are deja degețele, iar peste ochi încep să-i coboare pleoapele. Se mișcă și explorează, îngHITE lichid placentar, în curând va vedea lumina rară ce străvede prin burta întinsă ca o tobă. Fotonii pătrund prin rochiță, prin textura chiloților, prin solzii de cheratină, prin celulele dermice și prin grăsimea subiacentă, prin peretele muscular și prin lichidul densificat, lovesc apoi ochii lui, ochii ei, și-i modelează acolo. Iar noi în tot acest timp umblăm de mână prin orașul pe care ea sau el îl va moșteni. Vedem case pe care-o să le vadă și el, și ea, el, ea. Trecem pe sub nori și frunze care îi vor uimi. Îți dăruiesc lumea, viermișor drag, triton iubit. Împărăția lui Dumnezeu e aproape pentru tine. Ferece de cel ce va mai răbda încă șapte mistice luni.

Sunt mult mai liniștit of late. Am avut câteva cronici bune la O. 2. În fine, cineva a dus cartea asta până la capăt. O astfel de carte se poartă greu, ca o sarcină. Iar dacă nu urmează nașterea, totul e în zadar. Poți spune că n-ai citit-o. Sunt mereu recunoscător celor ce scriu bine despre mine. Nu pentru că am nevoie de confirmare (poate doar de confirmarea faptului că există încă un lucru numit literatură), ci fiindcă am nevoie de dragoste. Am nevoie să simt că sunt înconjurat de oameni care mă prețuiesc, pentru care merită să scriu. Nu orice yes-man, bineînțeles. Dar nici numai străini reci și obiectivi.

Am fost mai apropiați ca oricând, Ioana și cu mine. A fost și Ionuța pe-aici câteva zile, încă un copil, fețișoară mică

și triunghiulară ca a mea altădată, gură expresivă, ochi foarte atenți. Uneori (când vorbește cu un necunoscut mai ales, un musafir al nostru, de pildă) are acea avântare a întregii ființe către el, acea inteligență și atenție și sollicitudine aproape de neînțeles în ochi, pe care i-o știu de când era foarte micuță. E toată numai privire, numai dorință de a exista pentru celălalt. Deschidere absolută și necondiționată.

31 aug. *Orbitor* nu e o poveste, ci o hartă. Nu e dinamic, ci static și simbolic. Cu toate acestea, parcurgerea lui nu se poate lipsi de dinamism: deși e static, el provoacă dinamismul minții care-l parcurge. Fără încordarea și mobilitatea extremă a lecturii, *Orbitor* nu se desface, rămâne un ghemotoc zbârcit de posibilități. Căci o carte nu se ia singură, ci împreună cu mintea care-o parcurge.

„Scrisul ca rugăciune“. Impresia unui ins îngropat într-un puț subteran și care sapă, extraordinar de inegal și nesistematic în toate direcțiile: simple zgârieturi aici, tunele acolo... Totul însă la fel de insignifiant, căci pereții par infinit de groși. Semnificația e aici doar groaza și dispararea activă a săpatului.

1 sept. Tot mai puține obiecte și tot mai multe relații între ele. Cei din anii '60 vedeau peste tot o reificare, se credeau invadați și terorizați de obiecte. Azi avem o relaționare a lumii, cu mult mai înspăimântătoare, căci obiectele le puteai mângâia sau distruge, pe când azi trăim într-un păienjenis spectral. În virtualitate.

Fractalii Julia și Elvis. Și Mandelbrot.

Pură lumină de toamnă, care-mi aduce iar, ca-ntotdeauna, o euforie liniștită. E rece ca apa de la frigider și ușoară ca un gaz fluturător. Sper să mă trezesc, cred că m-am și trezit, poate-ntr-un alt vis. Mi se flexibilizează parcă încheieturile de atâta vreme anchilozate. Și încă frazele mele n-au forță. Lumină albă și pură pe balconul meu vopsit în alb. Aruncă pete alburii până-n casă, pe luciul parchetului. Nu am interior. Cândva eram doar interior.

Ceva mă devorează bucată cu bucată-n ultimul timp. Inomabilul. Dar binecunoscutul. Do something about it. Simt chiar acum mușcăături direct în creier. Și-n măduva spinării.

Ah, nesul de altădată. Mirosul lui, eliberarea pe care ți-o garantează. Un nes cu apă rece, în care bucățile gălbui de cremă cafeinică se dizolvă-ncet, apoi spiralele întunecate se lasă tot mai jos. Și apoi ora de scris neomenesc, de scris direct cu — direct cu scris. Nu știu când o să mai pot fi atât de fericit vreodată. Dar acest vultur mi-a ros ficatul încet și era gata să mă termine. Aș folosi acum orice drog și aș accepta ruina și hepatita și ciroza și pancreatita dac-aș ști că mai pot scrie ceva la fel de chinuitor de frumos ca REM. Sau ca multe pagini din O. 1. Sau ca *Levantul* (pe care încă nu știu cine l-a scris, deși am făcut cercetări). În O. 2 am fost silit să construiesc — ceea ce înseamnă în sine un pas înapoi. Forța n-a mai venit aici din singurul loc legitim: din stereo-chimia frazelor, ci din structuri ample; nu din poezie, ci din proză. Dar îmi imaginez o casă a cărei structură de rezistență s-o formeze nu pilonii și grinzile de beton, ci frescele delicate de pe ziduri.

Trăim o singurătată mai mare ca la Berlin. Suntem doar noi doi într-un oraș plin de necunoscuți. Dar cel puțin unele de nefericire de luna trecută, care făceau să-mi șiroiască sânge din timpane parcă s-au mai potolit. Vreau să exist, vreau să simt, la cel mai umil-realist nivel al ei, viața. N-am mai simțit nimic de epoci întregi.

Sunt, în ultimele luni, paralizat de ezitarea între mai multe linii de urmat. Să-ncep o carte nouă? Și care? Să fie „Brusli” (și cum? simplă ca bună ziua sau încărcată ca bună să-ți fie inima?) sau „Theodoros”? Sau altceva? Sau să merg mai departe, imediat, cu *Orbitor*? Nu știu ce să fac, ce-ar fi mai bine de făcut. Trag de timp, scriu articole și un soi de compuneri școlare comandate de foarte sus (căci, cum spuneam, sunt pe cale de-a deveni românul de serviciu al literelor evropenești) și plătite foarte gras — pentru mine, căci pentru ei... —, casc gura după muște, fac orice în afară de ce-ar fi de făcut. Să „purced”, să purcel o dată la fapte. Să ascult Henry Purcell și „Little Piggies”. Să le mai dau o dată mărgăritare. În orez cu lapte, ca să-și spargă boiarii măselele.

6 sept. „ibis in cruce“

„Cât de mult m-am schimbat!“ Mă priveam în oglindă și nu-mi venea să cred. Acum rememorez fața pe care-o vedeam în vis și mi-e total străină. În vis, însă, mă recunoșteam, deși eram surprins de schimbare. De fapt, era o față care aducea cu a lui Kafka dintr-un anume portret fotografic (văzut pe computer acum câteva zile): față cu fălci proeminente, cu păr cânepiu, ochi inocenți și distanți. *Nu ai mei.*

Mai târziu, în alt vis, găseam în iarbă monede mari, strălucitoare și grele ca de argint. Nu făceam câțiva pași fără să mai dau de câte una. „Dar asta se-ntâmplă doar când visez“, mi-am zis. „E limpede că visez, dar cât de real e totul!“ Imaginea lumii din jurul meu era, într-adevăr, impecabilă: atingeam lucrurile și le simțeam duritatea, priveam în jur și spațiul se desfășura-n toate părțile, cu culorile cele mai liniștitoare. Toată noaptea a fost, de fapt, stranie. Când am stins lumina și s-a făcut beznă aproape completă, am simțit o teamă supranaturală. Ioana dormea lângă mine ca o statuie. Mi-era frică să-i privesc fața. Am închis ochii și-am văzut deodată insecte mari cât brațul meu și ireproșabile anatomic. Arhitectura fețelor cu ochi tari, cu mandibule în mișcare, picioarele mecanice din așchii de smoală. Pânțele negre cu pete de-un roșu violent. Fojgăiau peste mine, se apropiau de fața mea. Omizi cu pediculi păroși traversau pătura cu care eram învelit. Am văzut apoi nașteri, vulve desfăcându-se și capete-nsângerate protrudând înspre lume. Copii alunecând din burțile ce rămâneau flasce. Și alte și alte imagini, înflorind unele din altele ca niște oribile artificii în crizantemă. Le contempnam pasiv și fascinat, total detașat totuși, cum ar contempla un mare acvariu peștii abisali din adâncul lui.

7 sept. Muriel Spark, *Lorzi și...* nu știu mai ce. Eu nu pot citi așa ceva. Am un teanc de poche-uri de la „Polirom“. Sper ca una sau două măcar să fie lizibile. Și ce „blurbs“ au, de la ce ziare și reviste! (Am citit acum câteva zile — îmi pare rău că nu găsesc citatul exact — pe spatele unei cărți că „toți marii scriitori ai lumii au fost realiști, toți au prezentat viața așa cum e...“ Gogomănia asta (pentru care un student de-al

meu n-ar mai scoate capul în lume) era semnată *New York Herald*, sau așa ceva. Ah, am găsit citatul, din *N.Y. Times*, ceea ce e și mai și. E nec plus ultra. L-ar putea semna Ungheanu cu ambele picioare: „Scriitorii considerați nemuritori sau pur și simplu foarte buni, cei care ne invadează mintea și rămân acolo mult timp, au o trăsătură în comun: se îndreaptă într-o direcție anume, purtându-ne și pe noi cu ei... Cei mai mulți sunt realiști și descriu viața așa cum este. Dar (pentru ca Gâgă să capete coroana de premiant, *nota mea*), tocmai pentru că fiecare rând al lor palpita de seva și de sensul existenței, simți, pe lângă viața așa cum este, viața așa cum ar trebui să fie”... Compunere de elev mediocru pentru milioanele de mediocri spre care se îndreaptă romanele, filmele, muzicile, fazele de azi. Fii măcar un milimetru peste suficiența asta de servicii publice, și-ai să fii trimis la editurile universitare, unde se strâng, ca puricii de plante, elitiștii. Cărți simple pentru omul simplu și criticul Simpli-cissimus.

Ce-ar fi de făcut. Cartea de articole etc., poate la „Polirom”, că tot am pomenit-o. Neapărat cartea de versuri, fie antologie, fie numai textele grele, așa cum avusesem de gând. Reeditarea *Levantului*. Ineditele mele poetice, poate-ntr-un singur volum, nu la „Humanitas”. În doi ani, partea a II-a a *Jurnalului* (1997–2003). Mai târziu, 1983–1990 etc. Ar fi chiar tulpina sau șira spinării scrisului meu, locul de unde se vede bine și capătă unitate. Ar mai fi: discutarea publicării *Orbitorului*, vol. 1, la Bonniers, în Suedia — prioritate absolută. *Orbitor 2* în Franța, dacă mai vrea și mai poate dl Paruit. Și neapărat reeditarea *Nostalgiei* celei pocite de m-me L. Să fiu foarte lucid, foarte atent. E o perioadă necreativă, în care mintea mea ar putea face puțin management. De altfel, mă voi încerca și-ntr-un strop de fandacsie „realistă”, vorba lui *N.Y. Times*, „Brusli”. Trebuie doar să-mi fac curaj să încep.

De luni încep a treia și ultima corvoadă eseistico-internațională, cele 15 pagini pentru Suedia. Well, you can do anything, but get off of my blue suede shoes (mi-e tare, tare dor de America, la fel ca-n fiecare toamnă; și-n strânsă legătură, mi-e tare dor de Milk & Honey).

9 sept. Daniel Pennac, *Au bonheur des Ogres* — pas mal.

Premiul cu pricina se numește Premio Acerbi, e destul de cunoscut în Italia și se dă, probabil, la vară. Nu e deloc „ca și luat“ de mine, cum mi s-a spus, iar până la vară e foarte departe. Oricum, nu am putut afla în ce constă (o frumoasă diplomă de pus în cui?).

Concentrare adâncă (atât cât îmi permite zăpăceala mea de acum) asupra giulgiului și a sudarium-ului din Oviedo. Omul „imprimat“ în negativ pe giulgiu a fost (este) cu certitudine Isus. E greu de exprimat frumusețea și noblețea acestui corp uman de peste un metru și optzeci, practic desăvârșit, ca și când ar fi de fapt un prototip al omului. Fața, în ciuda urmelor de tortură, e senină și, de asemenea, ideală, liniștitoare, probabil foarte tânără în absența bărbii și mustăților. Nu sunt mărci rasiale evidente. Chipul e „cristic“, cu neputință de găsit un cuvânt mai bun. Cu totul, acest om a avut o grație complet străină locului și epocii, dacă nu cumva acestei lumi. Ochii sunt, firește, închiși (unii văd și bănuți pe pleoape), dar ni-i putem imagina hipnotici și fermi. Nu se știe cum s-a format imaginea pe giulgiu. E un fel de proces holografic. Se pot, într-adevăr, obține imagini în trei dimensiuni după ea. E formată din nenumărați „pixeli“ de culoare, imprimați foarte superficial pe firele de în ale giulgiului. Urmele de sânge și de răni corespund în totalitate cu ceea ce știm despre crucificarea lui Isus din Evangheliile. Sângele are grupa AB, masculin. RH negativ. Corespunde cu sângele din sudarium. Omul avea edem pulmonar și acumulare de lichid apos în pleură, din cauza torturii. De aceea din rana de suliță a curs „sânge și apă“. Imaginea e pur frontală și dorsală, fără nici o imprimare laterală. Nu e influențată (deformată) de eventuale cute sau de mularea giulgiului pe corp. Se pot zări oasele prin străveziul cărnii. În totului tot, pânza e o mărturie fantastică a adevărului Evangheliilor și a Bibliei în general, o dovadă incontestabilă a enigmei în care trăim. Încet, ni se deschid ochii.

Sudarium-ul din Oviedo e una dintre cele două pânze, „prosoape“, cu care a fost șters sângele de pe fața lui Isus în ziua crucificării. Cealaltă e la Roma și-ar putea fi „veronica“ din legendele medievale. Pe sudarium se văd pete de

sânge neregulate. Examinarea științifică a dus la conturarea coborârii de pe cruce și punerii în mormânt a lui Isus. Corpul i-a fost înfășurat în sudarium cam la o oră după moarte, când era încă pe cruce. Capul sângera, și lichidul edemului pulmonar se scurgea pe nări și pe gură. Apoi, Isus a fost coborât și așezat pe-o parte, timp de vreo trei sferturi de oră. A fost ridicat și transportat câteva sute de metri, timp în care o mână i-a apăsat puternic nările, încercând să oprească hemoragia. În cele din urmă a fost așezat cu fața-n sus pe o suprafață plană. În tot acest timp capul i-a rămas înfășurat în sudarium.

Recitesc atent Evangheliile. Ieri, Ioan, cea mai târzie și mai „interioară” spiritului cristic. Noaptea lui Nicodim, Lazăr, femeia prinsă-n adulter, izgonirea negustorilor din templu și nunta din Cana (cred că și atât de minunata întâmplare cu femeia samariteancă) sunt doar aici. Nu apar aici, însă, cuvântările către popor, pline de parabole. E, într-un fel, Evanghelia cercului interior, a unei inițieri mai înalte.

10 sept. Poate un moment important al vieții mele. Poate-ar trebui acum să simt (și aseară *simțeam* teamă și cutremurare, pe balcon, privind cerul aproape roșu, simțeam de fapt cea mai pură nebunie, exact în centrul minții) că această viață e *cu adevărat* un test labirint, un nivel al unui joc în care cheia e undeva iar lacătul altundeva, în altă zonă, după alte probleme și obstacole. Aseară am simțit că am găsit cheia, în această lume construită doar pentru mine, în care nu exist decât eu, și unde am de făcut niște lucrări necunoscute. Haosul și deznădejdea nu pot fi decât absolute până când, găsind cheia, recunoscând obiectul incomprezibil pe care-l ții în palmă drept cheie și putând să crezi în asta cu tărie (deși n-ai să ai certitudinea niciodată, până când nu vei ajunge-n fața ușii și nu vei descuia), nu înțelegi deodată *sensul* tău și al lumii. Cheia e un nod paranoic, de fapt, care-ți limpezește viața-nainte. Pentru că ea, departe de-a fi ieșirea, e simbolul ieșirii, deși nu garantul ei. Dar, așa cum de la naștere până ce afli cheia trăiești cu speranța de-a o găsi și de a-nțelege situația-n care ești (Kafka, un colecționar de chei în lipsa oricărei porți de ieșire), de când

ai găsit cheia poți visa deja la declicul pe care-l va face în broască, la capătul vieții, poate. De câțiva ani caut orientat, îmi văd viața de sus, de unde e ea jucată și supravegheată, înțeleg că nu scrisul meu e miza, că e-n joc cel înfășurat în carnea și limfa corpului meu, de care se lipește praful cosmic. Știu: trăiesc într-o mare gândire concentrată asupra mea. Încerc cu disperare s-o înțeleg. Ea-mi dă indicii din loc în loc, atunci când învăț cum să le cer, în ce fel să le caut. Dar cum ar putea *credința* asta să nu-ți ruineze scrisul și viața?

Am deschis ochii azi-noapte, și o față înspăimântătoare se ridica spre patul meu din adânc. Am văzut-o limpede, încercând să-mi înăbuș groaza.

Leonardo (al cărui „vis” cu marea pasăre, o proto-amin-tire de fapt, este un semn al unei reale alegeri și transformări) s-ar fi gândit în 1492 să facă o replică a giulgiului, pe care să imprime propriul lui chip. What the hell is goin' on?

Îmi simt țeasta goală și ușoară de parc-ar fi una din conservele alea kitsch pe care scrie Air de Paris. Mi se interzice să fiu eu însumi. Cineva mi-a-mpietrit inima.

Furtună bruscă și răvășitoare afară. Am închis toate geamurile. Porumbeii freacă în zbor, izbiți de rafale, olanele casei de vizavi. Sunt atât de singur, atât de disperat de steril.

Secondo Pia — prima fotografie, 1898. Apoi, în 1931, Giuseppe Enrie.

În momentul resurecției s-ar fi produs un „flux termic de neutroni”, din care fiecare particulă ar fi descris un pixel pe pânză. Corpul s-a dematerializat brusc și pânza care-l acoperea a căzut „prin” el. Imaginea s-a format în fracțiunea de secundă a acestei alunecări. În orice caz, urmele de sânge arată că giulgiul nu a fost vreodată desfăcut de pe corp.

Ploaie răpăitoare, fulgere și trăsnete din cerul aproape negru acum. Scriu totuși pe întuneric, sau mai curând luminat slab de ecranul computerului. Azi m-a întrebat cineva (doctorița: analizele arată că sunt nu un filozof ofticos, ci un măgar sănătos) dacă am vreo legătură cu scriitorul M.C. Nici una, ar fi trebuit să spun. Nu mai sunt el de mult, de fapt de ani de zile nu mai sunt (decât în rare palpări)

nimeni. Printre lamele de jaluzele ale notațiilor de-aici nu se vede în casă nimic.

Dar este pânza un simplu reziduu neintenționat al învierii, sau un mesaj pentru alte vremi? Pentru vremea noastră, adică, sau pentru una ce va veni curând? E doar imaginea Lui totală, sau scrie și altceva în această imensă hologramă?

Un fluture uriaș a intrat pe fereastra mea din furtună! Acum se odihnește pe galerie. E extraordinar de frumos: mare și triunghiular, cu aripile exterioare cafenii, cu model de scoarță, iar cele dinăuntru roșii cu dungi negre. Între timp a fluturat tăcut prin casă și s-a așezat exact pe titlul volumului *Dragostea*, unde e și acum. Furtuna a fost năprasnică, dar acum s-a liniștit de tot. (I-am dat drumul să zboare în aerul întunecat de afară.)

11 sept. În fiecare dimineață mă închid în camera asta mică și albă și încerc să discern ce mai este în mine, ce s-ar mai putea face. Nu pot scrie un rând. Se adună timpul deasupra mea și știu că n-o mai pot duce așa multă vreme. Mi-e rușine de mine, nu pot trăi când nu scriu. Dar nu știu dac-ar trebui să fac ceva care nu e-n mine, un text în falset (pentru ce?), așa cum mi-am propus deliberat. Numai că nu pot să încep așa ceva. Nu mă pot gândi la un subiect, nu știu cum ar putea fi fabricat un roman. Eu nu-l pot decât naște, cu mintea aiurea, doar vomând uneori din cauza sarcinii. Cum să iasă dracului Brusli la ora cinci? Și mai ales: de ce? Nu pot scrie astfel de cărți. Dacă Brusli nu sunt eu, el pur și simplu nu mă interesează, e un peisaj, nu un portret. Paginile mele sunt mereu așezate pe verticală. De fapt, ar trebui să termin *Orbitor*, dar asta presupune să încep *Orbitor*, să încep cea mai intolerabilă parte a lui. „Dezvăluirile totale.” Și nu mă simt destul de întremat pentru asta. Într-o zi o să mă trezesc și o să deschid un caiet — care-acum stă liniștit în cine știe ce papetărie, la sute de kilometri distanță (căci nu poți găsi un caiet bun în România) — și-am să scriu prima literă din viitoarele trei sute și câte de pagini. Iar altădată, peste ani, o voi scrie pe ultima. Și cartea asta grea, grea cu mine (în ambele sensuri, căci sunt partenerul ei și fiul ei) va exista deodată în deplinătatea minunii și

tristeții ei, înfășurată în pielea ei de satin. Dar trebuie să ci-tesc, să visez și să rememorez mult pân-atunci. Și să curgă multă apă pe Dâmbovița.

Credeam că lucrurile vor începe să se miște din septem-brie, dar bălesc mai rău ca-nainte. Mesaje și telefoane rare și depresive. Aproape că nu ne mai vedem cu nimeni. Trăim stereotip, în bucățița noastră de oraș, fără prieteni, fără en-tuziasm. Cu perspective mai neclare ca oricând. Un plan de viață spălăcit, uitat într-un colț al minții. Aș vrea să ple-căm în altă țară, altă lume.

Totuși *am nevoie* de o carte mică, un intermediar, cum au fost zmeii, cum a fost *Travesti*. E o nevoie psihologică, nu pot zămisli doi monștri unul după altul.

Lumea *va deveni* împărăția Cerurilor, așa cum ea devine, la Borges, Tlön. (Nu pot elabora, din păcate; intuiesc, de la o vreme, mult mai mult decât pot exprima. Am o singură problemă de articulare, un fel de disgrafie ciudată.)

Peste mai puțin de o oră vor cădea turnurile.

14 sept. Dimineată voluptuos liniștită, miros de fum, lu-mină rece de toamnă. Nu vreau să lucrez nimic, încerc doar să mă bucur de viață. Ca-ntr-un vechi poem al meu, „ni-meni nu mă fute la cap cu nimic”. Sunt uneori foarte lumi-nos, foarte fericit. Mă ajută poate și corpul meu de bărbat sănătos, de 46 de ani, care se întinde în spațiu cu plăcerea celui care se-ntinde când se trezește din somn. E o lume mis-terioasă și tristă ca o femeie cu care n-ai să interferezi nici-odată, deși v-ați privit scurt în ochi iarna, în ninsoare, la Petersburg, firește. Sunt uneori atât de fericit, încât încep să-mi doresc să trăiesc mai departe. Nu am mai avut starea asta, cred, din Iowa City înapoi, când eram plin de Co-ca-Cola și nu știam că aveam să scriu, peste ani, *Orbitor*.

În asemenea momente am o halucinație kinestezică amu-zantă: simt că mă ridic în aer și mă rotesc și răsucesc între podea și tavan. Simt limpede asta, dacă-nchid ochii iluzia e totală.

Tot întomnarea asta bruscă îmi amintește de primele zile de facultate. Nu-mi amintește, mă teleportează acolo, în cen-trul răvășitor al orașului, unde pustiul zăpăcit, ultraeuforic,

fusese până atunci doar din greșală. Acum orașu-i aparțină, era legitima lui moștenire, urma doar să-l exploreze, să-l explodeze, să-l interpreteze, să interfereze cu portjar-tierul lui de beton dantelat. Toate viitoarele mele poeme erau înghesuite în starea aia, starea asta.

Noii mistici. Gnoza de la Princeton. Studii despre conștiință, despre interferența minte/creier, minte/materie. Concepte esențiale: energia de punct 0 (de la 0°K), holograma cuantică, non-localizarea/localitatea. Totul în corelație cu teoriile non-lineare, haos, fractali. Există o informație cuantică ne-locală, asemenea celei din lumea sub-atomică, dar extinsă la fenomene macroscopice, în tot universul. Toată informația e peste tot și se transmite instantaneu. Orice obiect e o „hologramă” care-și conține istoria și reflectă mediile pe care le-a străbătut. Primim și eliberăm informații permanente. Toate fenomenele Psi sunt reale și se bazează pe informația cuantică. Subiectul influențează mediul extern prin atenție, intenție, credință. În creier există „microtubuli” prin care curge informația cuantică și care pot da seamă de procesele conștiinței — asemănătoare rezonanței (reciprocitate și simetrie între obiect și subiect). Nume de urmărit: Penrose, Marcer, Schempp, Radin.

Recitesc, în original (așa cum e cazul) *Franny și Zooey* și, de multe nopți, intens, Evangheliile. Caută și vei găsi. Cere și ți se va da, Nu numai picioarele, Doamne, ci și trupul și capul... De când am împlinit 46 de ani cred că pot zice că viața mea a trecut către altceva. De la simbol la real thing. Dar mai e cale lungă, și calea asta, privită în perspectivă, se va densifica în ușa de ieșire căutată.

Mereu mi s-a părut mai straniu decât un film SF că sunt oameni care mă văd și din spate, pentru care sunt un obiect tridimensional, că unii m-au văzut când nu aveam încă un metru înălțime, că e un om în burta căruia am stat ghemuit...

Seară întunecată, deși cu un front de nori roz undeva în adânc. O năvală de ciori a gonit toți porumbeii din curtea interioară. Am dormit la prânz/pe seară, și ieri și azi, și m-am trezit cu aceeași greutate apăsându-mi pe creier. Dar azi, pe când citeam paginile intricate, superinteligente, cu

un hint de Kafka ultradecantat, ale lui Salinger, cine știe ce fulger între neuronii lui și ai mei — să fie cuvintele, prinse subliminal, „a four-year old child“, aflate mai jos pe pagină? — mi-a adus în minte o incomparabil de dulce și de precisă și de portocalie amintire, o fluturare înnebunitoare de portocaliu și de *lume* străveche, ștearsă înainte de a o fi vizualizat și înțeles cu adevărat. Totul însă îmi spunea că era de atunci, din acel sit arheologic, din acea felie, falie din Floreasca, de când stăteam la vilă. Avea mirosul de caramel și tencuială galbenă al amintirilor — unele false — de-atunci.

Cum se poate un păcătos pocăi, de unde să ia energie pentru pocăire? Iar dacă-i este dată prin har, de sus, ea se va numi deja mântuire și nu va mai avea nevoie de cenușa din cap și pumnii din piept. Mereu și mereu bucla asta: nu te poți pocăi dacă nu ești deja mântuit. Mereu și mereu jocul de-a liberul arbitru, ca o ușă pictată pe un perete.

19 sept. Citind Biblia, o voce tăgăduitoare și blasfemică, fără-ndoială răul din mine, îmi sună-n ureche și-mi aduce în conștiință imagini abjecte, insuportabile, care mă izbesc în stomac cu un val de oroare și ură de sine. E un fel de spirit critic distorsionat, transformat în rea-credință, un fel de reacție a păianjenului din coșul pieptului meu. Un răspuns peste timp al proastei mele educații, și, fără-ndoială, a ceva dintotdeauna pervers în cromozomii și-n carnea mea. Numai când citesc despre Isus mi se-ntâmplă asta, lucru care-mi confirmă diabolicul înspăimântat și agresiv din mine. Nu pot decât să strâng ochii și să-mi cer iertare, să reneg vocea asta, să implor îndepărtarea ei din mine. Aproape că nu mai pot citi Evangheliile din cauza acestei batjocoriri permanente a tot ce e adevărat și înalt, venite din partea putredă a sufletului meu. Nu pot decât să mă rog să fiu eliberat de acest ghimpe din carne, tot mai violent pe măsură ce cred că mă-ndrept spre adevăr, și mai cu seamă să implor eliberarea din cealaltă, mai îngrozitoare strategie a răului din mine: împietrirea inimii, indiferența și tocirea afectivă. Ochii închiși ca să nu vadă și urechile strânse cu palmele ca să nu audă. În toată lupta asta nu am ca armă decât răbdarea,

încrederea, adică, în mâna ce mă ține de mână și mă duce pe drumul cel bun.

Fiindcă, așa cum urechea noastră e prea rudimentară ca să audă ultrasunetele, creierul nostru nu poate înțelege ultragândurile, căile ascunse ale Domnului, ce formează lumea sensibilă dimprejur. Încordarea de a le prinde, totuși, fragmentar și eliptic, duce la parabolele lui Crist și ale lui Kafka, ce nu sunt altceva decât porțiunile în care ultragândirea coboară, ca bastonașele inferioare ale lui p sau g, și cei mai înalți dintre oameni le pot atinge cu degetele, în cea mai înaltă dintre sărituri. Dar cum ai putea citi scrisul din cartea sfântă, și cum l-ai putea înțelege, când nu poți cunoaște decât cel mult frecvența lui p, g, sau f în rândurile ce se-nalță atât de sus deasupra ta? Putem reacționa, interacționa cu gândurile lui Dumnezeu, doar în aparență, privind doar țintă în ochii lui și încercând să deslușim inflexiunile vocii lui, ca un câine care ajunge să cunoască nu gândirea, ci obișnuințele și dispozițiile stăpânului, și care, când aude „adu mingea“, sare și o aduce nu pentru că înțelege cuvintele, ci pentru că înțelege situația. Inflexiunile vocii lui Dumnezeu, de care ascultăm deși nu-i înțelegem gândurile, constituie pentru noi morala. Suntem morali când intuim contextul și aducem mingea. Dar gândurile, căile și planurile trec deasupra noastră, ducând cu ele, în lumea lor, adevărata mântuire, singura care, dacă ne-ar fi împărtășită (dar Cel ce-a deschis ochii orbilor ar trebui pentru asta să deschidă și creierul nebunilor, și poate că Duhul Sfânt e chiar vederea ochiului închis în țeastă), ne-ar face fiii Dumnezeului cel Prea înalt.

Nu pot, în continuare, începe nimic. Mi-am pierdut vremea cu întâlniri cu amici, pe terase însorite, cu dineuri diplomatice inutile, cu drumuri lungi în damful de smoală al urbei ăsteia care nu merită o asemenea toamnă deasupra. Singura noutate e destul de nesigură: Suhrkamp ar intenționa să publice *Nostalgia* în poche și *Orbitor* (trilogia...) în întregime. Dar contractele, dacă vor fi, se vor face în octombrie, la Târgul din Frankfurt. Mi-a venit și corectura la zmei. Sfârșitul toamnei ăsteia pare rodnic, oricum nu va continua seceta de peste vară. Seceta însă rămâne în scris, unde Brusli

e din ce în ce mai utopic, iar *Orbitor* are nevoie de o lungă pregătire prealabilă. Până atunci continui să scriu, ca să trăiesc, articole care, probabil, se citesc pe sine însele.

29 sept. Un Onești inutil, spălăcit și probabil ultimul, măcar pentru mine. În duhoarea de compartiment clasa a doua aproape că nu mi-am ridicat ochii, la-ntoarcere, din *Incident la Antares*. Deși multiplicații și aceiași președinți brazilieni, nu sunt neapărat mai interesanți decât porumbul și satele fugind sub cerul ud. Sau decât turma de bătrâni socialiști sau peremiști mânată la cine știe ce-ntruniri de taină la Bucale.

Duminică blajină și lenevoasă. Nu vreau să fac nimic, afară e oribil de ud, viața mea trece vâjâind. Într-un vis mergem pe stradă cu doi inși încercând să-i conving că Isus a fost cu adevărat Mesia. Azi-noapte m-am trezit și-am văzut că, în penumbră, Ioana avea o față monstruoasă, boțită, neagră ca antracitul. „Sunt vrăjit!” mi-a trecut prin minte privind monstrul lângă care dormeam. Înnebunit de groază, am sărit în sus și-atunci am văzut că luasem drept fața Ioanei brațul cu care-și acoperise ochii, și pe care mâneca pijamalei făcea cute rânjite, sinistre în întuneric.

Am ieșit din depresie și acum stau năucit lângă râpa ei ca atunci când curentul apei — sau soarta — m-a scos din Sabar, unde mă înecam, și m-a lăsat, în genunchi, într-un loc cu apă mică, râzând ca prostul și incapabil de cel mai mic gest. E în mine „în același timp o mișcare și un repaos”, ca în câmpul energetic de punct zero ce formează „țesătura lumii”. Sunt ca un imprimeu care s-a decolorat cu timpul până a-nceput să se vadă urzeala, pânza natur, și-atunci am înțeles că sunt pânza și că totul e pânza.

N-o să mai plecăm nicăieri la sfârșitul ăsta de an, cu excepția drumurilor mele la Stockholm și Berlin. O să încerc să mă adun, să mă reîntregesc inversând cumva timpul, așa cum în filmele proiectate invers cioburile se adună de pe podea și ții iarăși ceașca în mână. Nu te poți aduna nici tu altfel.

Am văzut capul celui mic mișcându-se neliniștit și mânuțele lui cu degete albe plutind fantomatic prin dărele curgătoare, mereu închizându-se și deschizându-se, ale ecografiei,

și picioarele încrucișate înțelept. Era treaz și nu știa, probabil, ce se întâmplă. Poate primea dinspre mamă valuri de emoție chimică. Și vorbeau așa, ca de la pituitară la pituitară.

O să citesc *Jurnalul* Gabrielei Melinescu, ambele volume.

Un ins vrea să facă un film după o proză de-a mea. Nu mă dă entuziasmul afară din casă.

5 octombrie Akhnaton ar fi unul și-același cu (în ordinea plauzibilității) Moise, Hermes Trismegistos și Oedip, ceea ce chiar și pentru un faraon straniu e cam mult. Totuși ceva foarte, foarte louche cu acest tânăr cu sâni și șolduri de femeie, nepomenit printre membrii familiei în copilărie (la cât de strâmbi erau toți din cauza consangvinității, un sindrom Marfan acolo n-ar fi contat prea mult), căsătorit cu Nefer-titi, care din femeie devine brusc bărbat sau e substituit de un bărbat, după ce un strămoș nu prea îndepărtat al puștiului fusese faraon androgin (travestit), fiu al unei evreice din spița lui Iosif cu care împarte domnia și poate și patul, inventator al unei religii monoteiste și constructor al unui oraș sacru, apoi dispărut el însuși fără urmă, ca și soția, ca și cumnatul (?) său coregent, lăsând în urmă un sarcofag mai mult decât enigmatic și o mumie care nu era a lui. La câteva decenii după dispariția lui Akhnaton apare Moise. Cred că mai degrabă nu faraonul însuși, ci un mare preot inițiat a fost cel ce-a condus poporul sfânt în pustiu. Ceva s-a petrecut acolo, în ultramisteriosul Sheol. De urmărit.

6 oct. Cum scriu? Scriu scriind.

Noapte albă din cauza unei răceli umede și scârboase. Albă și în privința activității cerebrale. Am pierdut zile-n șir, de parcă aș fi nemuritor și mi-aș permite asta. Zile, luni, ani. Pentru că se scrie doar scriind, așa cum se trăiește respirând, nu scriu și nu trăiesc. A fost lansarea splendidului *Jurnal* al Gabrielei, la care am vorbit destul de inspirat, a fost o recepție unde toată lumea a flămânzit, a fost oarece agitație cu un proiect foarte suspect de publicare a unor poezii ale mele în Italia (de ce? cu ce ocazie?), dar s-a cam potolit. Au fost câteva întâlniri cu amici — expoziția lui Leo, proustian-magic-impresionistă, imagini reflectate în apă —, apoi

o bere Gösser (gut, besser, Gösser — Gödel, aş adăuga eu urcând pe culmile sublimului) cu Ioana, au fost scandaluri în lumea literară care nu m-au implicat. Nu știu dacă să las în virtualitatea lor câteva vești deocamdată creodice sau să le notez aici, forțând puțin și riscând să le sperii. Totuși (căci am fost mereu un gură-spartă și am pierdut din asta): săptămâna care urmează se decide, la Târgul de carte din Frankfurt, care începe mâine, dacă editura Suhrkamp va publica (așa cum se pare că a aflat Gerhardt) *Nostalgia* în poche și cele două *Orbitoare* în hardcover, unul după altul. Cealaltă veste e nițel mai sigură: *Orbitor* ar apărea în Suedia tot la Bonniers... Un fragment va fi publicat sigur, oricum, într-o revistă literară. Considerând și *Nostalgia* în Italia (poate Polonia și America la anul), ar însemna că avansez și că sunt pe drumul bun. Într-o lună voi ști mai limpede cum stau. Până atunci or să vină și Zmeii, cum sunt ei. Nu pot să prevăd cum îmi vor deforma imaginea aici — dar e ultima mea preocupare.

Aproape șapte luni de la-ntoarcerea în patrie. Luni oarbe și goale, pline de „realizări”. Dar cât de multă irealizare. Ce diminuare, ce neputință de a pune degetul exact pe cuta aceea din creier care spune „eu”. Am pus unghia murdară pe multe locuri, și-n consecință am rânjit, am sughițat, mi-am arătat furios caninii sau l-am văzut pe Dumnezeu. Dar n-am fost în stare să spun silaba asta de trei sunete, scrisă cu două.

A crede, în Wittgenstein, *Pagini despre religie*. Confuzia cu „cred că...”, adică o confuzie cu un omonim, poate chiar un antonim. Căci primul e absolutul iar al doilea relativul. Crezi în sens religios fără să exprimi îndoiala din „cred că...”, dimpotrivă. „Cred că Dumnezeu există” cuprinde un cu totul alt „cred” (și nu o altă folosință; e ca broasca de la ușă și cea din baltă) decât cel din „Cred că mi-am pierdut portofelul”.

11 oct. Mi-e frică de viitorul meu ca auctore. Visez la vremurile fericite când eram în criză de inspirație. Măcar eram atunci în literatură, știam ce vreau să fac, nu așteptam decât detonarea, atingerea firelor. Azi în loc de barele de dinamită

am niște bare de salam picant, iar ceasul e un contor de apă. Pot să vină mii de scânteii de la Duhul. Am pierdut poezia, poate pentru totdeauna. Nu mai știu (poate o consecință) cine mai sunt și ce mai vreau. Și dezastrul maxim de a nu mai visa. Nu mai visez, în schimb zilele îmi trec ca-n vis, lunile, anii.

Frig afară, frig și-n casă. Ieri un ins a dat pâine la porumbelii din curtea interioară și, când s-au apropiat, blânzi și imprudenți, a înșfăcat unul din ei. După câteva minute a prins, la fel, încă unul. I-a dus la subsolul blocului, în hru-ba fochistului, unde i-a jertfit, mai mult ca sigur, cu vreun briceag unsuros. Sau le-a sucit gâturile cu mâinile lui jechoase de muncitor. Sângele scurs din ciocurile lor, vinișoarele din ochii dați peste cap sunt singurele pete de culoare în lumea asta înghețată și cenușie.

17 oct. Am renunțat la cafea pentru câteva luni (până la sfârșitul anului?) și consecințele le simt deja. E o spărtură prin norii depresiei, o rupere a ciclului tristeții. Mă simt mult mai normal, mai așezat între obiecte. Cafeaua (care nici nu-mi place așa cum o facem noi, la filtru, cu apa, probabil, prea puțin fierbinte) îmi dădea un fel de jale cotidiană, o neputință a bucuriei de viață. Sunt mult mai liber și mai robust în gândire, fapt care nu-nseamnă că sunt și mai inspirat. Nu, deloc, e ca și când n-aș fi fost niciodată scriitor. Sunt, acum, pur și simplu M.C., un ins oarecare, un om normal care vrea să-și trăiască viața, un om simplu în week-end, liniștit și mulțumit că are ce-i trebuie și nu-l doare nimic. Ca una dintre pisicile din curtea noastră interioară, stând ghemuită pe vreo ladă și uitându-se-n jur. Ea nu vrea nici să rămână-n amintirea cuiva, nici să-și mântuiască sufletul. Nu mă mai simt scriitor, dar cel puțin nu mă mai înăbușă neliniștea și tristețea.

Am avut câteva zile bune în ciuda mohorelii de-afară, am văzut câțiva prieteni, am băut chiar cu ei. Ne-am iubit mult, Ioana și eu. Cel mic a-nceput să atingă ușor, cu pâlmițele, uterul mamei. L-a simțit ca pe niște mici izbiri în clopotul interior.

24 oct. Ce să spun? Câteva vise. Câteva clipe de percepție autentică a sinesteziei de toamnă. Un drum la Iași, oraș străin și ciudat. Edificii singuratice. Brumaru, cu aerul lui de aristocrat decadent. Camera lui năpădită de praf și de cărți. Tristetea acelei sofale roșii pe care doar me ghemuit, îngropat în manuscrise, ca Hagi Tudose pe comoara lui. Un drum până la Prut, râuleț meschin între două Moldavii. Dealuri molcome, pârlite de soare, sărăcie lucie-n sate. Drum înapoi, extenuant, cu trenul (am citit tot Céline, *Moarte pe credit*). Într-un fel de halucinație nocturnă am văzut un om jupuit de viu. Pielea smulsă de pe el avea lipite și rupturi de organe, ficăți și vene, era chinuitor să privești atâta atrocitate. Un alt vis era cu fețe de bebeluși, băloase și livide. Când îmi apropiam fața începeau să mă vadă și zâmbeau. Dar rămâneau hidoși ca-n Giger.

În vreo două infime pusee m-am simțit și inspirat, probabil iluzoriu. De fapt nu sunt în apele mele, n-am percepția puterilor mele. Spuneam odată: „asemeni șarpelui Kaa din Kipling, forța mea constă-n faptul că nu știu cât de mari îmi sunt puterile“. Acum încep să le întrezăresc marginile. Din fericire, cețos, cum îmi percep și viitorul.

Și... au apărut zmeii! *Enciclopedia zmeilor*, fandacsia mea și-a lui Tudor. Habar n-am ce e-n ea. Basne, kestii. Nu știu nici măcar dacă are haz. Un colțișor colorat de kosmos, un solz cu sclipiri. Copertă puțin cam sobră și hieratic surrealistă. Înăuntru ceva mai simpatică. Nu-mi pot închipui un public pentru ea. Cred că e singura carte fără public-țintă. Cei ce-o pot citi nu mai cred în zmei, iar cei ce cred în zmei n-o pot citi. Ce pot pentru ca să spun? O excentricitate care mi se va, poate, ierta.

29 oct. Lumină strălucitoare și aer uscat. Amintirea încâlcită a unor vise clare, încă nu destul de expresive ca să merite povestite. În clipa-n care mă trezesc, de altfel, revăd în minte, comprimat, filmul nopții și decid fulgerător dacă să-l rețin sau să-l las să dispară. E ciudat, atunci, cum se dizolvă. Începe cu un fel de greață și urmează un proces greoi, anevoios și totuși rapid, de parcă o gelatină s-ar resorbi într-un sol poros. Visul îmi intră la loc în creier, supt de el

cu efort, și rămâne acolo, umezindu-l. Când mintea mea e, apoi, limpede, simt încă, pe fundul ei, mълul acela impregnat nu de vis, ci de remușcarea de a-l fi lăsat să dispară. Căci acum nu mai știu dacă am ucis un șobolan lepros sau un fluture tropical cu cozi de rândunică, nu-mi mai pot aduce aminte nici eticheta de pe cutia goală. Tot ce știu acum e că visele mele, de câțiva ani încoace, nu mai au nici o legătură cu grandioasele, suprarealele viziuni de altădată.

Viața mea nocturnă a avut, cred, câteva etape pe care le-aș putea verifica în vechile jurnale. În liceu și primii doi ani de facultate am avut vise terne, încâlcite, memorate detaliu cu detaliu dar fără enigmă și poezie. Au urmat (suprapunându-se cu perioada mea cea mai imaginativă în scris) visele fantastice care nu veneau, știu acum, de pe lumea asta — palatele, cavitățile enorme în pământ, orașele necunoscute, statuile, grandioasele peisaje cu ape tumultuoase, turnurile și piscurile escaladate cu efort — care-au durat cam până la 30 de ani. Ele-au trecut aproape direct în substanța cărților mele și mai cu seamă a *Orbitorului*, care e în definitiv o carte de vise. A treia etapă a durat și ea vreo zece ani și a fost obsedată de case, casele vechi ale copilăriei mele, o regresie uterină năucitor de nostalgică. De la patruzeci de ani încoace sunt dezamăgit cu totul de viața mea nocturnă. Singurele vise oarecum prezente în mintea mea sunt cele atroce, cu fiare sălbatice care se sfâșie reciproc, cu insecte veninoase, cu ace de seringă intrându-mi, rupându-mi organele interne, cu jupuiți de vii urlând înspăimântător. Dar și acestea puține, pierdute între banalități uitate pe loc la trezire. Mintea mea de noapte și-a pierdut inspirația.

Lumină albă, dimineață liniștită de sfârșit de octombrie. Se vede pământul, nimic nu se-ntâmplă. Abstenența de la cafea mă lasă bouche bée în fața lumii. Flanez dintr-un loc într-altul, pierd vremea pe computer, cel mic a-nceput să-și exerseze membrele acolo-n burtă și-o să intre glorios în a șasea lună. E o viață nouă ce trăiesc acum față de vechea, uitata (și uneori răbufnind chinuitor, totuși) viață din Nada Florilor. De peste un an n-am mai făcut absolut nimic, și asta nu e grav. Dar de peste un an n-am mai simțit nevoia, impulsul să fac ceva. Nu mi-a mai trecut prin minte un gând

sau o imagine. N-am mai citit activ o carte. Dacă pot pune ceva la activul lunilor ăstora goale e doar refacerea somatică, odihna cerebrală și musculară, un fel de plenitudine a vieții pe care însă (fiindcă nu scriu) n-o pot numi fericire, deși pentru oricine altul ar fi. Sunt sănătos, liniștit, puternic. De aceea nu sunt fericit.

Recitesc — la câteva zile după ce am citit-o — o carte grea, aproape incomprehensibilă, *Spațiu, timp, univers* de Lee Smolin. E vorba despre gravitația cuantică, o teorie în curs de limpezire care ar trebui să unifice teoria relativității și fizica cuantică. Locul acestei unificări este la scara Planck, cu 20 de ordine de mărime sub mărimea unui nucleu atomic. Acolo spațiul și timpul (complet desprinse de fundal și depinzând doar de procese și evenimente cauzale) se dovedesc a fi granulare. „Atomul” de spațiu (lungimea Planck) ar fi de 10^{-33} cm, iar „atomul” de timp, 10^{-43} secunde. Temperatura la scara Planck ar fi aproape infinită. Evoluând de la această scară, universul vizibil apare înghețat. Țesătura fundamentală a spațiului e alcătuită din rețele de spin, structuri cauzale, conuri de lumină întreșesute, bucle și corzi care, densificându-se, alcătuiesc procesele temporale așa cum broderiile apar pe o țesătură. Suntem toți brodați pe canavaua multidimensională a lumii. Totul este însă incredibil de complicat, neelucidat încă, și universul apare azi, în urma acestor cercetări, mult mai misterios și mai chinuitor decât acum 20 de ani. Principiul antropic nu mai pare o capcană logică atât de ridicolă, pentru că șansa de apariție a unei lumi care să permită dezvoltarea vieții și a conștiinței e foarte aproape de zero.

Rating-ul *Nostalgiei* în „Amazon books”: cinci stele.

14 nov. Panică. Am ieșit prea mult în public, am vorbit prea mult, am existat social insuportabil de mult. M-am întors de la Stockholm jigărit și epuizat sufletește. Conferințe, lecturi, interviuri, poze, recepții, sute de necunoscuți care ți se adresează, conversații la masă într-o limbă străină (trebuie să fii deștept și decent, să-ți cântărești fiecare cuvânt), peste somonul marinat și brânza elvețiană. Fețe, îngrămădindu-se-n jur, zâmbetul social care ajunge să te doară și

colțurile buzelor să-ți tremure, și vocea interioară: fii atent, oricât ai fi de obosit, fă față, străduiește-te să fii acolo. Apoi, noaptea târziu, în camera de hotel, singur ca un câine, schimbând canalele la TV într-o liniște și-o umbră desăvârșite. Stând prostrat cu fața luminată și-mbeznată de televizor până la trei dimineața. Apoi iar bărbierit, îmbrăcat, orientare aproximativă pe străzi necunoscute, intrare-ntr-o clădire străină, și iar fețe, iar mâini întinse, iar interviuri. Un puști blond, auctore și el, timid și el, notându-și în caiet răspunsurile mele, de parcă n-ar fi reportofoane pe lume: sunteți aproape necunoscut și totuși unii spun că sunteți cel mai interesant autor care scrie astăzi în Europa. Acasă, după lungul lungul lungul zbor, alte ieșiri în public, alte telefoane și invitații (iar tu ai încă în minte fantomaticul Stockholm, mari clădiri pătrate, stacojii, azurii și cenușii, turnuri și catarge înălțate pe case, fortărețe galbene ce dau locului un aer „marțial”, vorba Gabrielei, totul sub un cer de oțel transparentizat de lumina nordului), și în sfârșit, după trei zile, o oră în care pot scrie aici, în care pot spune cât mi-e de rușine și de frică de viața în care sunt, milimetru cu milimetru, târât. Am avut, firește, prieteni buni, Gabriela, Inger și Dan, dar atât de puține momente de răgaz cu ei. Am umblat mult pe străzi, prin frigul ud al Balticei, sub o ploaie încăpățânată, m-am afundat în orașu-ăsta ultraproșper, am intrat în biserici austere, mirosind a lemn (am și aprins într-una o lumânare „de sufletul bunicului meu Badislav”, și-am atârnat-o în globul de aramă al arborelui vieții), l-am privit pe Sf. Gheorghe ucigând un balaur foarte chinezesc într-o compoziție în care singurul uman era calul, am văzut clădirea albastră unde se decernează premiile Nobel — un splendid Orfeu în față, gol și cântând la o liră din două coarne lungi și minunat arcuite — am trecut prin Piața Fânului și am privit schimbarea gârșilor la Palatul Regal. Într-un amurg galben, trist și demn, am văzut panorama orașului vechi, turnuri și cetățui, brațe de apă și poduri, întinse pe multe insule, până-n zare. Pe același amurg luminos, statuia ecvestră a nu știu cărui Gustav lucindu-și arama în pustietate. Senzația că te afli atât de sus, în nord, încât într-o noapte totul ar putea fi complet acoperit de zăpadă

și ai putea merge, ca Munchhausen, pe deasupra turelor și giruetelor orașului troienit. Fete blonde frumoase ca îngeri, aproape de necrezut de pure ca trăsături, bărbați blonzi, tunși foarte scurt, mult mai înalți decât ele, rătăcind pe străzi cu capetele goale în ploaie. Restaurantele tuturor neamurilor de pe lume (cu o mare excepție, deh, căci nici ei n-au pui în țigla și plăcinte poale-n brâu, cât sunt ei de Șvezi) alternând cu mici magazine de un lux indecent. Totul scump, ex-orbitant la propriu, eu privind însă la lucruri ca unul care știe — după Smolin — că nu există lucruri ci doar procese...

Limba, un fel de cântec oriental cu scurte și repetate răbufniri de energie caldă, păsloasă. Vocale închise, lungi, rostire cumva rituală, de parcă fiecare suedez ar fi conștient clipă de clipă că a vorbi este o mare taină. În avion și-n hotel, în aproape același curent care-a făcut să mi se zbată continuu pleoapa stângă, am citit intens din *Procesul* lui Kafka și, în engleză, din *Raise high* și *Seymour*. Am mâncat, de fapt, cărțile. Iar nopțile am avut insuportabile vise cu șerpi și torturi atroce, cu lesbiene sexagenare, goale și grase ca morsele, făcând cap-coadă pe patul meu. Am avut și am mai departe, tot în somn, dar parcă nu în vis, halucinații de o concretețe imposibilă, oameni vii apărând în fața mea, vii și adevărați, fără putință de tăgadă, totul pe fondul unei epui-zări nervoase din care nu mi-am venit încă în fire.

Chiar a doua zi după ce m-am întors am fost împreună la ecograf și Ioana s-a lungit pe pat, cu burta albă descoperită, a fost dată cu gel și i s-a plimbat scannerul peste curbura pântecelui. În conul de purici agitați de pe ecran am văzut copilașul, adormit de data asta, cu mânuțele și picioarele relaxate. I-am văzut bine coloana vertebrală, inima și capul cu orbitele ochilor, i-am văzut (nu mai pot să amân și să filez cărțile) și sexul, rotunda pungă scrotală din care pornea-n sus (I de la Ion...) ceva ce nu mai lăsa urmă de îndoială. „Ia uitați-vă, e băiat!” a zis doctorul, la care un fel de fericire cu totul nouă și specială m-a făcut să izbucnesc în râs ca prostul și s-o zgâlțâi de picioare pe Ioana. Am fost fericiți toată seara. Am perindat (și cu Ionuța, care-a trecut pe la noi) sute de nume, și nici unul nu l-a putut învinge pe cel la care ne gândisem demult: Gabriel. Care se va naște,

probabil, pe la jumătatea lui martie și care la anul, pe vremea asta, o să aibă opt luni și-o să se pregătească să spună și el ceva.

15 nov. O noiță uriașă de pe unghia arătătorului stâng se-nalță lent strigându-mi ceva ce nu pot auzi. Cu detectorul acesta, cu semnul acesta am ațintit către diverse direcții, inclusiv pieptul și țeasta mea, fără ca un șuvoi gros de lumină să țâșnească, văzut sau nevăzut, din vârful.

Recitesc din Zmei până la balbuție, cum reciteam și din *Levantul*. Dar simt că e destul. În jumătatea asta de lună rămasă o să-ncerc să-mi gestionez puțin mai bine scrierile vechi și să fac cele trei volume (sonete și poeme vechi, poeme lungi și publicistică), apoi să încep odată lucrul la O. 3, chiar și în forma unei pre-gândiri a materialului. O să-mi iau inima-n dinți și-o să trec prin cele două cărți ca să-mi dau (n-o să-mi dau) seama ce-i de făcut mai departe. Cât despre traduceri, nu se mișcă absolut nimic, totul e-nțepenit în cuie, n-am semnat cu Bonniers, nici cu Suhrkamp, nici cu polacii, nici cu yankeii, nici cu talienii. Niente, niente. Sigură e doar *Nostalgia* italiană, arvunită de pe vremea arvanișilor. „Zmeii“ n-au, de asemenea, deocamdată nici o perspectivă. Sunt, oricât mi s-a părut că-naintez (ca) în vis, încă mult mai aproape de fâs-ul original decât boom-ul din celălalt capăt. Căci sfârșitul lumii nu vine cu un pocnet, ci cu un scâncet.

16 nov. Sub țeasta mea — ah, drace, cineva face vocalize într-un apartament apropiat — s-ar putea ține congresul mondial al mediocrilor. Iar eu, ghemuit într-un colțișor, i-aș privi pe cei zece miliarde de delegați ca pe niște zei de neînțeles, cum ar privi o maimuță Rhesus călătorii dintr-un metrou. Dacă m-ar numi cineva „mediocru“ i-aș săruta mâinile cu adâncă recunoștință, acum, când sunt de parcă n-aș fi și n-aș fi fost. Nu respir aer, ci sulf. Nu trăiesc în norii ti-viți cu aur, nici pe coaja pământului, ci în abis, în adâncul uitării celei oarbe. Mi-e scârbă de mine ca de un groaznic pisălog ce se ține de capul tău, ce a reușit să intre sub pielea

ta. Cum am să scap vreodată de nulitatea care-mi ține creieru-n palme și mușcă din el în fiecare zi mai mult?

Criză de sufocare și panică azi-noapte.

Ioana mea și Ionuța mea. N-am mai scris de mult despre cea din urmă, poate fiindcă o percep tot mai mult ca pe un alt eu însumi. E între noi o dragoste fără cuvinte și nedezmințită. Ionuța, care are ochii mei și felul meu de a gândi — poate și ritmul oarecum special al vieții mele — e lumina acestei vieți, constanța ei. Micuță și subțire, cu fețișoara numai ochi, atât de palidă că rujul de pe buze părea un colaj, mă aștepta în curtea Cantemirului. Și era un fel de puternică magie, căci tot liceul, clădirea de cărămidă, sala de sport, panourile de baschet, puștii în grupuri pălăvrăgind la intrare, erau în afara timpului (identice cu cele de-acum 30 de ani), pe când mica adolescentă în jackă albastră care s-a repezit să mă sărute pe obraji era dintr-o lume cu mult mai nouă și dintr-o întâmplare mai fericită și mai tristă. Se trezește încet, foarte încet, ca și mine. Va fi deplină cam în trei ani, poate.

Mult mai mult decât Mircea sunt Egor, sunt Herman. Monstrul străin care așteaptă în mine. Ca și Kafka, îmi înțeleg scrierile dreptat și mult după ce le-am scris.

Un mic fragment doar dintr-o extraordinară pagină către Felice: „Dacă mă analizez în legătură cu țelul meu ultim reiese că nu tind într-atât să devin un om bun și să corespund unei supreme judecăți, ci cu totul dimpotrivă, tind să-mi formez o privire de ansamblu asupra întregii comunități a oamenilor și a animalelor, să deslușesc preferințele, dorințele, idealurile lor etice de bază, să le reduc la câteva reguli simple și să evoluez apoi cât de iute-n această direcție, astfel încât să ajung să le fiu tuturor pe plac, și anume (aici intervine saltul) atât de pe plac, încât să pot în cele din urmă să-mi exhib în mod deschis, în fața tuturor, fără a pierde iubirea generală, toate josițiile mele lăuntrice, ca unic păcătos neazvârlit în flăcări.“

17 nov. Azi încep lectura cea atât de îndelung amânată a *Orbitorului 1 și 2*. Mai ales primul volum o să fie atât de nou pentru mine, de parcă nu doar că l-aș fi uitat de tot,

dar nici n-ar fi scris de mine. Trebuie să fiu atent la fiecare rând și fiecare detaliu, pentru ca o catastrofă ca a Felicie să fie amortizată neștiut și altele să nu se-ntâmpale. O să-mi fie greu, deja mi-e greață, e frica să nu descopăr un abis de stupiditate, frica să nu-mi dogorască obrajii de rușine, ca în atâtea rânduri. De fapt, *nu vreau* să recitesc, am amânat tortura asta cât am putut, și nici acum nu știu dacă e chiar necesară. Ca să nu mai dau înapoi, scot chiar acum volumele și mi le duc în dormitor, pe noptieră. Ar fi bine să-ncep partea a treia (a șaptea, de fapt, în ordinea lor, dacă toată cartea va avea nouă, și atâtea va avea, plus, poate, un bonus final ce va trimite glonțul de diamant în Nirvana) înainte de nașterea lui Gabriel — străin nume, deocamdată —, ca să-mi fie apoi mai ușor, în lunile grele ce vor urma, să merg pe drumul lung și cunoscut.

Până la 35 de ani miezul scrisului meu a fost androginul, himera de la polul sexului, monstrul vegetativ ce unea, în simultaneitate, bărbatul și femeia. După acea vârstă — arbitrară, firește — și mai cu seamă în *Orbitor*, el pare să fi fost înlocuit de ceva ce-aș numi antropotheul, hibridul om-zeu, aflat la polul cerebral (animal) și manifestându-se în succesiune. Behold!

Am să notez când găsesc puțin timp o altă pagină necunoscută de mine (sau uitată, căci memoria mea e o răscolire, acum, de mocirle și aluviuni mai cu seamă onirice) din jurnalul lui Kafka. Una din sclipirile lui scurte și uluitoare pe care le iubesc atât.

„...eu ating deodată limitele strădaniilor omenesti și, de la înălțimea unde mă aflu, execut spontan cu o îndemănare pe care mi-am câștigat-o pe neștiute, numărul unui artist de circ pe care acum câțiva ani l-am admirat îndeosebi, și iată mă aplec încet pe spate (...) și îmi petrec trunchiul printre picioare, și mă înalț apoi, treptat, țeapăn, iarăși drept. Oare asta să fie chiar ultimul lucru care-i mai este dat omului?“ Tot citatu-ăsta (pe care l-am ratat din lenea de a transcrie — fiindcă scriu într-o poziție proastă, în pat, sprijinit cu un cot de pernă) e precedat de o ascensiune-n paradis cu „trăsura planurilor mele“ și e urmat de o prăbușire-n infern.

De fapt, e o divină commedia având în mijloc litera ciudată a artistului contorsionist.

19 nov. Mă simt ca acum vreo 30 de ani, când (ceva mai târziu de fapt, într-a 11-a și-a 12-a la Cantemir) îmi scriam primele „romane”, fără să știu de ce și cu ce o să umplu cele 200 de pagini. De fapt, spre zona aia lăncedă și indecisă, când eram mult mai ruinat fizic și mai distrus sufletește ca acum, duc și pâlپăirile de memorie din timpul zilei, și peizajele prin care, Ioana și cu mine, ne-am preumblat în ultimele seri (vile, arbori descărnați, biserici profilându-se, negre și geometrice, pe amurguri cu striații galbene și azurii, apa halucinantă, galbenă și ea ca flacăra de sodiu, clătίνându-și reflectările pe sub poduri, la Eroilor și Izvor), și mai cu seamă visele (alerg după un tramvai albastru, din cele vechi, care mă duce prin fața blocului din Ștefan cel Mare, către misterioasa zonă de dincolo de Cinema Volga) din ultimul timp. Parcă-mi adun, în mare secret, toate forțele ca să-l reconstruiesc pe cel care, „înainte să se construiască blocul de vizavi”, stătea cu picioarele pe calorifer, în camera lui cu fereastră triplă...

Ca în portretul faimosului Dorian, scrisul meu încărunțește, se cocărjează și se umple de boli în locul meu. M-am umflat ca o broască profetică, iar el scade. Poezia a urcat în vasul vieții și a scăzut în cel al textului, fapt atroce, hidos și inadmisibil, cum o știau, au știut-o toți foarte bine. Seva s-a dus, a rămas lemnul fibros, în care se pot sculpta frunze și flori, dar care nu mai dă frunze și flori. Toiagul uscat, între alte 11, în fața singurului miraculos și adevărat. Un toiag anonim, chiar dacă ornat cu împletituri măiestre.

Nebunia *Orbitorului*. Chiar dacă ar fi o mare carte, cât de tristă o să-i fie soarta. Niciodată, nimeni n-o să se încumete dincolo de primul volum, așa cum eu, care prețuiesc superlativ *Omul fără însușiri* sau *Gravity's Rainbow*, nu le-am putut duce vreodată, oricât le-am reluat, dincolo de jumătate. Iar eu mă cred un cititor bine echipat pentru asemenea submersiuni.

Să citesc jurnalul lui M. Sebastian. Deși lumea dintre războaie ne e, necesar, incomprehensibilă. Nu putem crede că

a fost reală, așa cum nu poți crede-n realitatea unui film. E absurd să fi trăit Camil Petrescu sau Lovinescu. Chiar și pozele lor par trucate. Cum să-l fi privit pe Camil, să fi dat mâna cu el? (Totuși, eu i-am cunoscut pe Cioculescu, pe Papu, pe Al. Dima, pe Maria Banuș, pe Jebeleanu, pe Croh, care l-au văzut cu ochii lor.) Eu pot crede că Nichita sau Dimov sau Preda au trăit, dar pentru cei mai tineri (și pe bună dreptate) ei sunt virtualități, încă mai mult decât personajele literare. Nimeni nu reînvie trecutul, cel mult îl reconstruiește (sau, vorba lui M. Călinescu, îl construiește pur și simplu).

Euristică și algoritm. Aplicând un algoritm la un joc, câștigi întotdeauna. Aplicând o euristică (atunci când nu e posibil un algoritm din cauza prea marii extinderi a spațiului de căutare) câștigi *aproape* întotdeauna. Scriitura e, astfel, o euristică. Dacă ar fi un algoritm, harta s-ar suprapune punct cu punct lumii și *ar fi* lumea, ca în Borges. Pentru personajele din carte, scriitura e, totuși, un algoritm, căci pentru ele nu există nimic altceva. Unde noi vedem goluri și pete albe, ele văd plenitudine. Lumea noastră ne pare și ea completă, construită de Dumnezeu conform unui omnipotent algoritm. De fapt, însă, ea e produsul unei, de asemenea, dumnezeiești băjbâieli.

Orbitor 2 va apărea la anul la „Denoël“.

20 nov. E seară și sunt frânt de obosit. My mind is on the blink. Mi se zbate o pleoapă. Nu-nțeleg unde a dispărut lumea mea. Deasupra casei vechi de vizavi, peste unghiul negru al acoperișului ei, am văzut luna, perfect rotundă și strălucitoare dar plină de pete, ca urmele de degete murdare pe un ecran de computer. Azi-noapte am adormit adânc, și spre dimineață am visat-o pe D.T. Eram într-o cameră nedefinită, într-un aer cafeniu. Era goală și o clipă i-am atins cu gura buzele, și-am simțit senzația și gustul atât de cunoscute ale buzelor altcuiva, ca și când un alt vis s-ar fi suprapus peste primul. Buze pline, calde, portocalii, minunate, cum D. n-a avut niciodată. Îi mângâiam și un sân aproape băiețesc, iarăși nu al ei, un sân cafeniu cu sfârcul de un stacojiu aproape negru. Dar când m-am depărtat o clipă de

ea, am văzut că-ntre pulpe avea un viermuș lung și întunecat, fără-ndoială viril. Decreputudine tristă a minții mele: sigur, acum câteva zile am scris despre androgenie aici. Mai mult, totul se leagă de incertitudinea în privința celui mic: băiețel sau fetiță? Dar sunt vise, trei sau patru pe noapte, în loc de nimic. Măcar întrețin un dram de speranță.

21 nov. Ascult Dylan. Sweet Melinda îți fură vocea și te lasă urlând la lună. Și au murit fericiți până la adânci bătrâneți. Și se-ntâmplă ceva, dar nu știi ce este, nu-i așa, domnule Cărtărescu?

Acumulez, știu asta, dar degetele-mi sunt înțepenite. Atâția ani am tăiat lemne în loc să cânt la pian. Am uitat cum trebuie scris. Citind O. 1, sper să-mi aduc aminte cine am fost și cum a fost scrisul meu. Dar cartea stă de două zile nedeschisă pe noptiera mea. Mi-e frică s-o ating, ca de una din cutiile alea cu un șarpe în ele. Sau ca și când ar fi o placă de metal într-un cazan de apă clocotită, pentru ordalie... E un fel de nevroză, știu că nesimțirea mea de acum, abrutizarea minții mele și încețoșarea ochilor mei vor fi spulberate de șocul *Orbitorului*. Și ce voi înțelege, ce voi vedea atunci? Ultima imagine de care sunt mândru e undeva adânc în caietu-ăsta (un caiet deschis, scris până la jumătate, ce fidelă reprezentare a vieții, și cât de-nșelătoare totuși!) La stânga, pagini scrise mărunț, îngreunate și întinate de cerneală. În dreapta, pagini imaculate, pure, scrise doar virtual cu alb pe alb. Pe fiecare pagină sunt miliarde de texte posibile, astfel că fiecare punct al lor freamătă virtual ca un vid plin de vitalitate. În fiecare zi mai treci în stânga o pagină, violând-o, simplificând-o, batjocorind-o prin blasfemia și delictul alegerii, căci ai ignorat terțina dantescă, versetele biblice, sonetul shakespearian și miliarde, bilioane de alte miracole virtuale ca să-ți mânjești tu ineptiile șovăitoare pe ele. Și astfel literele se-ntăresc acolo, se rigidizează ca sinapsele neuronilor, formând tranșee inexorabile. Când îți „cură” viața pe dinaintea ochilor, te-nfunzi de fapt în șanțurile adânci ale literelor și, din aceste tranșee nu poți scoate măcar capul ca să vezi întinderea nesfârșită, înzăpezită, a paginii. Sau, ca un sarcopt al râiei, te târăști prin galerii

săpate-n piele, dar ignori în pielea *cărei* ființe, nu-nțelegi că ești în însăși pielea vieții tale. Revăzându-ți trecutul, citești. Trăindu-ți viața, scrii. Privind către pagina albă, mare cât Siberia, din dreapta dublei oglinzi a clipei de-acum, poți *ști* dintr-o dată ce va fi (ce *este* deja) scris pe ea, cum libertinul, privindu-și amanta viitoare, încă decent îmbrăcată, a și posedat-o, cu un fior de bucurie, în virtual. Vom mai trăi multe zile, dar câte? Aici analogia se frânge, căci vedem și putem număra paginile albe rămase-n caiet, dar, în viața viețuită, în scrierea asta pe pagini ce apar pe măsură ce-s scrise, fiecare foaie poate fi cea din urmă, atât de departe în urmă, încât nici nu merită s-o caut. Paranteza de mai sus spune, mai bine decât aș putea spune eu, de ce n-am curajul (tupeul) să reiau *Orbitor*.

23 nov. Se lăsase seara. Rătăceam printr-un cartier îndepărtat, de case vechi, cam țărănești, unul dintre acele sate hibride de la marginea orașului. Locuisem cândva acolo. Dar mai curând decât să spun că știam locurile, aș spune că știam seara, cunoșteam exact culoarea ei stinsă, aceeași cu a nostalgiei mele. „S-au schimbat multe pe-aici”, îmi spun. Unii dintre foștii vecini își scosese răcasele-n vânzare, altele erau proaspăt renovate, împodobite cu zorzoane excentrice. Nici țipenie de om. Ruină și părăsire. Ne apropiam de vechea casă. O locuință cu etaj, din preajmă, forfotise odată de copii. Acum erau doar pereții goi, de cărămidă, -n picioare. Și un fel de foisor prin geamurile căruia se vedeau, în fundal, norii. Altă casă avea zidurile acoperite de pleduri de pânză albă și albastră. Casa asta era pur și simplu îmbrăcată în pânză. Era chiar cea de lângă casa unde locuisem atâta vreme. „Uite-o”, îmi zic. Mai mică decât toate celelalte, încă văzând-o pe dinafară și se părea strâmtă. Ziduri cenușii și cu tencuiala umedă. Am intrat, chinuți de emoție, pe când se întuneca tot mai mult. Ce lugubră era camera în care-am pătruns! Abia ne puteam învârti prin ea. Știam că mai era una, dar acolo n-am intrat. „E mult mai strâmtă decât cea de-acum.” O draperie încărcată de praf, coborând de foarte sus (căci camera, vedeam acum, era mult mai înaltă decât largă) despărțea un ungher. Am tras-o la o parte.

Nu ascundea decât unul dintre vechile noastre fotolii de ca-tifea reiată portocalie, acum străvechi, decolorat, pietrificat parcă. „Ia uite“, îi spuneam, „fotoliul nostru în care stăteam pe vremuri...“ A venit și ea și l-a privit lung, mișcată. Și res-tul odăii, din ce în ce mai umbrită, era trist, trist și chinuitor. Pe o mobilă veche se afla un fel de sculptură în lut ce re-prezenta, limpede, jumătate din chipul Ionuței: un ochi, o parte din nas și din buze, părul vălurit. Lutul era cenușiu, sec și crăpat. Pe acest cap culcat se sprijineau degetele cu gheare ale unei uriașe păsări împăiate, un bătlan stând pe un singur picior și pierzându-se-n înălțimea tavanului. Am ieșit pe holișorul prin care intrasem: „Uite și aici capul Ionu-ței!“ Da, era și-aici, întreg de data asta și tot culcat pe o parte, atât de minuțios modelat în materia aia buretoasă, că părea un cap adevărat, mumifiat sau îmbălsămat. „Da, cred că asta făcea C. pe atunci, când locuiam aici împreună. Când eu lucram, ea stătea cu Ionuța-n camera cealaltă și făcea por-trete ale ei în lut.“ Nu-mi puteam lua ochii de la acel cap cu ochi ovali, scrijeliți cu ceva ascuțit. Ea venise lângă mine și priveam împreună. Acum noaptea era aproape totală.

25 nov. Am început lectura. Silvia. Apare chiar la-nceput, în oniric. Trebuie dusă până la capăt. Proteza (și în general simbolistica ruinelor). Linia Tântavei, de asemenea, trebuie continuată, altfel, și „epuizată“. Poșeta mamei, codițele. Pla-nul median al cărții nu e deplin rezolvat: adolescentul cu picioarele pe calorifer, față-n față cu Bucureștiul. De ce-am început cu el? Bucureștiul, pe de altă parte, e puternic și OK la-nceputul cărții, căci, în definitiv...

26 nov. Am uitat zeci de amănunte din cartea asta. Une-le pagini sunt insuportabil de grele. E un fel de planetă grea și fericită, puțin diformă, dar nu monstruoasă, ci având curbu-ra benignă a unei gravide goale, văzută din profil. Coborând încet, ca un inel energetic, în jurul ei (ca acele cercuri de lu-mină ce însuflețeau femeia mecanică în Metropolis), i-am scanat fața sculpturală, gâtul, claviculele, sânii grei și lăp-toși, burta cu buricul scos ca un dop înainte, pentru ca, mai departe, să-mi rămână vulva, ce va fi și locul atrocității, dar

și al minunii, pulpele cu vălurile de grăsime și, poate, varicoase, genunchii mari și puternici, tălpile lățite de-atâta greutate. Ultima treime trebuie să păstreze și să-ntregească desenul primelor două, dar să și rupă foile și să se reverse-n realitate ca amintirea unui vis urât. Nu poți? Te obligăm.

Ceață groasă și tristețe adâncă în vis. O lume tristă și afară. Porumbei zgribuliți pe acoperiș, vizavi, cu penele date peste cap de rafalele de vânt. Azi citesc mai departe, termin măcar prima secțiune a cărții. În ritmu-ăsta parcurg toată cartea (2 vol.) în vreo două săptămâni, ceea ce-nseamnă că de pe 10–15 dec. nu mai am nici măcar scuza asta transparentă. Doamne, ce povară, ce chinuitor se-ncepe o carte.

Dar și dincolo de carte e un zaț gros de tristețe în mine.

De la Pynchon am învățat să-mi tratez cititorul fără nici o milă. Iar el a-nvățat de la Joyce. Care o știe de la alchimiști. Și ei, de la cel de trei ori mare.

Nefericita Felicia. Să văd ce-o să devină. Și poate piticul văzut în tramvai, dar nu neapărat.

Nu sună nimeni, nu primesc mail-uri și scrisori, sunt cu totul absent din reviste, nu exist în gândurile și planurile nimănui. Nici o singurătate nu e mai oribilă decât cea trăită în propria țară. Aici simt exilul, aici sunt printre străini. Nu vreau decât să dispar cu adevărat, să mă șterg din amintirea lor. Așa ați făcut mereu, așa o să faceți întotdeauna.

Victorița hoața, cu obrazul ei scobit. Să fiu atent la mama lui Marcel și Lumpă, în vol. 2. Sper că nu e la fel. Catana bătrânul mănâncă cenușa din urna funerară a unei femei ca și Cristian Vasile! Habar n-aveam. Mormântul de cristal. Spirala cohleară prin care merge Maria seamănă cu cea a cinei de taină a Scopiiților. O altă spirală/fractal în O. 3? Vasilica apare într-un singur loc ca „tanti Sica”. Florea trece Nistrul și se-ntoarce abia în '51 de la ruși. Da, templul grec „care avea să însemne atât de mult în viața ei” (a Mariei)! Inelul în formă de fluture al Mioarei Mironescu, dar de la austriacul ce fusese la pol. Poate să repara.

vreo 5–6 dec. Ieri, drumuri prin lapoviță, frig căinos, lumină de noroi, rafale de vânt și de apă-nghețată. Azi-noapte, viscolire, urlete prin aerisiri, din când în când tresăriri

în somn la auzul eliciei rotite de vânt a aerisitorului de la baie. Nimic nu e mai intim și mai minunat ca atmosfera de iarnă, când stingi lumina și ascuți, sub plapumă, viforul de afară. Deodată se formează tunelul acela al tuturor iernilor grele, și ești din nou copil între așternuturi înghețate. Acum nin-ge rar și liniștit, solzii acoperișului de vizavi s-au tivit cu zăpadă, totul e sterp și singuratic.

Am făcut un drum la Berlin, memorabil, patru zile într-un oraș mohorât. Am fost în Storkwinkel, am văzut casa unde-am fost atât de liberi și fericiți și singuri un an de zile. Am fost până la intrare, am privit numele străin de pe sone-ria noastră. În camerele mari și albe unde Herman și Soile se-nfățișau spectral, unde bântuiam și noi, mult mai spec-trali decât ei, stă acum un om străin. M-am mai uitat o dată spre micul balcon galben de la 3, unde odată mușcatele noastre, roșie și albă, se-ntindeau spre cerul berlinez. Am intrat prin autoservirile noastre, prin cea în care odată văzu-sem un șoricel, am trecut podul de peste liniile de metrou (cu cele patru coșuri ale fabricii din zare), am privit valuri-le de hârtie de-mpachetat din geamurile fostului restaurant rusesc, închis acum. O lume închisă, cum se va-nchide cu-rând și lumea noastră.

Nici un fel de viață intelectuală. Doar voluptatea cinică a viețuirii în gerul iernii. Am întrerupt lectura din *Orbitor* pentru spicuiuri, pe furate, în avion și-n camere de hotel, a *Prânzului dezgolit*, care nu mi-a spus absolut nimic (în afara unui interes științific pentru efectele psihice ale diferitelor droguri). Totul vine din noaptea valpurgică a Circei din *Ulysses*, o salată obositoare și monotonă de vesele crudități pe care nu le-am cumpărat. Câteva, foarte puține adevărate viziuni: deformări grotești de corpuri, creierul ca organ ata-vic, nenecesar și dispensabil; apoi, ideea ființelor chimice, total controlabile. Insectizarea speciei. Ceva din spiritul călă-toriilor lui Gulliver, cu țări inventate. În general însă, un mișmaș confuz de zațuri lingvistice. Pasibil de interpretări, dar lăsându-te impasibil.

Am visat mult nopțile astea, cum se-ntâmplă iarna, când tragi plapuma peste cap și nu poți scăpa totuși de lumina di-fuză-a zăpezii (așa cum în uter vezi lumina). M-am complăcut

în vise întortocheate, pe care le-am trăit (indiferent de conținutul lor) cu o plăcere extraordinară. Unul însă m-a neliniștit. Nu-mi amintesc începutul. Era parcă un oraș, un loc pustiu, într-o lumină portocalie de înserare. Ajuns la marginea lui, am găsit acolo o faleză abruptă, coborând vertical la sute de metri sub nivelul orașului. O scară în unghiuri frânte, cu paliere între șirurile de trepte, cobora de-a lungul peretelui stâncos. Știam că trebuie să ajung jos, așa că am început să cobor acea scară, extrem de ciudată prin faptul că pe fiecare palier erau case, case țărănești, chiar cu puțină curticică în jur. Coborai de pe scara oblică de-a dreptul în câte-o casă, și ieșai pe ușa ei ca să cobori mai departe. Pe marea faleză de cretă albă atârna de fapt un sat vertical. Ajuns într-una din case, în tinda putredă și umbroasă, am privit pe geamurile mici lumina puternică a asfințitului. Dar geamurile erau împăienjenite. Firele de mătase, dese și rezistente, sclipeau și-și purtau în ele hidoasele animale cu opt picioare. Mi-era frică să deschid fereastra, deși știam că trebuie să ies. Am încercat să rup cu degetele pânzele lipicioase, dar erau prea dese, și păianjenii începeau să se agite. Atunci m-am îndreptat spre ușă, și ea prinsă în fire de păianjen, mai rare însă aici. Când am apucat clanța, am observat brusc, însă, cel mai mare păianjen, de vreo jumătate de metru lățime, transparent ca o bomboană cu miere, ocupând toată partea de jos a ușii. Am dat repede drumul clanței, livid de frică, dar până la urmă am tras brusc de marginea ușii și m-am strecurat rapid afară. Dar era ultima casă a aceluia sat suspendat, iar sub el o ultimă scară se oprea-n gol. Jos, la o distanță incalculabilă, mărită de umbra serii, se zăreau, parcă, o șosea, niște dealuri... Ce-aveam să fac, rămas acolo, între cer și pământ?

În 20 de zile noița mea a luat altitudine și plutește acum, într-o zare roz, pe la jumătatea unghiei. Ce-o fi dus la formarea singulară a acestui norișor? Pe toate celelalte unghii cerul e limpede și pur. Niciunde nu bate vântul.

Se pare că la-nceputul anului viitor voi semna cu Suhrkamp, dar tocmai pentru primăvara lui 2004... Și-am mai primit o ofertă din... Palma de Majorca. Nu știam că acolo, pe lângă funduri goale în slipuri vărgate, mai sunt și edituri. *Orbitor*

ar fi tradus în limba lui Mercedes și Edmond Dantés. Okay, de ce nu? Și Lucarini a reapărut, nu se știe de unde, și vrea să facă volumul de poezii. Se fac, astfel, nu mai puțin de nouă oferte (sau proiecte) de traduceri, dar numai trei contracte semnate. Dar în seara asta de iarnă, după ce am fost fericit toată ziua ca un copil, nimic nu contează cu adevărat pentru mine din toată zona literară. Am patru ani și privesc cu gura căscată ninsoarea viscolită de-afară.

La prânz ne-am pus paltoanele și-am vrut să ieșim, dar un îngheț atroce ne-a gonit înapoi după zece minute. Lame striate de gheață se-ntindeau peste bălți, și restul asfaltului era uscat și dur. Am fi vrut să ajungem în Cișmigiu, să privim pustietatea lacului secat de pe marginea de asfalt.

8 dec. Cred că sunt singurul prozator pe care nu-l interesează oamenii (privesc un om cum aş privi un peisaj, i-am spus cuiva într-o sală sordidă de cafenea). Adevărul e că nu găsesc vreun motiv special să deosebesc oamenii de fundalul lor și fețele oamenilor de oamenii înșiși. Țin minte cât de șocat am fost când o colegă cu ochii cenușii a spus într-un cenaclu că a) a scris o povestire în șase luni, și b) că în tot acest timp a privit și a ascultat oamenii din jurul ei. La toate acestea eu am gândit că a) în șase luni eu îmi schimbam de trei ori radical modul de a gândi și a scrie — aveam 17 ani și scriam ca nebunul — și b) că nu există oameni în jurul meu, și că și dacă ar exista, ar fi absurd să-i privesc sau să-i ascult. Abia mă pot auzi pe mine însumi.

Zile pierdute catastrofal, cu singura consecință bună că nebunia urcă în mine și că nu mai pot s-o duc așa prea multă vreme. Nu sunt singur niciodată, n-am liniște să mă adun. Mă irită totul în jur. Doar dimineața, în cadă, am avut o străfulgerare de luciditate. Cu capul dat pe spate, în apa caldă și verde, cu părul — crescut până pe umeri în ultima vreme — plutind întins în toată apa din jurul capului meu.

Volumul III va fi un obiect mecanic deosebit de delicat. Aici hialinul din prima parte (stilul-ăla sintetic care acum mi-e străin ca de pe altă planetă) și soliditatea galbenă, puțin fărâmicioasă, din a doua nu mai țin. Fapte, meraviglia. De la YHWH încoace, Artefacte (cel puțin ale tradiției Lumii

Vechi): ancilia lui Pompiliu Numa (și povestea lui Romulus ce se-nalță la cer ca Ilie și Isus, și cere să i se zică de-atunci Quirinus (Quilibrex?), poate calul de fier și inelul lui Gyges, Leonardo primind duhul, Giulgiul și sudariul. Nebuniile lui Herman povestite de sine însuși, Casa Poporului ca o capcană (ca labirintul de pe deal al lui Borges): Victor și Mircea sunt atrași pentru anihilarea ultimă. Operațiunea „sărmanul Dionis” acordă fin și masculin. Paranoia devine totală. Totul se leagă cu tot (firește, holograma cuantică și cei doi fotoni „buclucași”). No limits and beyond.

Ger de neimaginat. Așteptând, cu Ionuța, un taxi în fața blocului, craniul mi-a înghețat instantaneu. Îl simțeam sculptat literalmente într-un bloc ud și transparent de gheață.

10 dec. Flori de gheață, pufoase, până sus pe geamuri, unde se schimbă în sloiuri limpezi. Aerul pieței Kogălniceanu era ieri atât de rece, încât mă durea inima.

Statuile lui Ionel, firește, de continuat. Marea literă M (de la Mircea și Monsú). „Marele poet polonez din veacul al XVIII-lea” care privește prin ochii lui Costel.

M-au nominalizatără la premiul pentru cea mai bună carte a anului. Dar cine să-mi mai dea mie vreun premiu? O să merg mâine seară să-l aplaud pe Patapievici.

15 dec. Vifor. Ace și lame de zăpadă fulgerând furios în aceeași direcție, printr-o lumină intensă și albă. Cât despre mine, dâre de nefericire îmi murdăresc obrazii, ca rimelul topit al femeilor care plâng. Nu se petrece nimic nou pe lume. Nou ar fi un singur lucru, dar tocmai el nu se petrece. N-am să încep anul ăsta cartea, ca el să rămână așa: cel mai gol an al meu. Cel în care n-am scris nici un rând literar, nici măcar aici, unde nu contează.

L-am aplaudat, pân-la urmă, pe Liiceanu. Dar Nichi a vorbit atât de minunat despre mine încât n-aș fi dat mândria simțită atunci pe nimic. Măcar și numai pentru el, și tot trebuie să mă-mping mai departe prin țeava cu ghinturi a armei ăsteia.

Regii Franței și ai Angliei vindecau scrofuloza în virtutea unui mir special cu care erau unși, numit hremă. El provenea

dintr-o „fiolă coborâtă din cer“ (din Alexandrian, *Istoria filozofiei oculte*). Ieri, *Matrix*. Pervertirea cinematografului ca artă prin adaptarea lui la sensibilitatea adolescentină (de teenager, mai curând). Te-nfurii când vezi contrastul dintre minunatele efecte speciale și filozofia jignitor de rudimentară din spatele lor. Cum a fost expediată aici problema (și povestea) Alesului. Ce-ai fi făcut tu din ea. Să fii ales, Alesul. Cel „chemat afară“ (— ecclesia). Deloc un participiu pasiv, căci pe ales nimeni nu-l alege. Mai bine zis, ești Ales când nu există deasupra ta cineva care să te aleagă. Ești Ales pentru că ai ales asta tu însuși. Pentru că n-ai avut (și n-ai) de ales. Ești pentru că deja erai. „Pus deoparte din pânțele mamei tale.“ Pentru că atunci când s-a țesut pânza marii tapiserii cu Cina cea de Taină, tu, Ioan, tu, Isus, tu, Iuda sau tu, Toma, ai fost țesut în ea și acolo vei rămâne „for as long as forever is“.

Am mai spus-o? Lumea crește pe ochii noștri ca igrasia (pentru că ochii noștri sunt umezi de lacrimi: fericire, nefericire și celelalte iluzii). Trebuie curățate mucilagiile și calcarul și tartrul depuse ca să poți vedea limpede. Și curățarea, odată pornită, merge mai departe pe drumul știut. Recitesc partea a treia din O. 1. Unitatea de ton cu anumite locuri din O. 2 e surprinzătoare pentru mine. Este însă și o diferență: în O. 1 descopeream lucrurile, și de-aceia ele sunt oarecum bruște și imperfecte. În O. 2 știu drumul slăbitelor fețe. Merg mai lent, mai elaborat, totul sună mai plin. Mai puțin „crisp“ însă, mai mediat și mai inautentic, pentru că dilema asta nu se poate ieși. E ca în sport: tinerețe versus experiență.

Herman. Terasa blocului — loc misterios, încă nepus în valoare.

20 dec. A trecut parcă o lună de când n-am mai scris aici. Și cum, din ce în ce mai mult, nu exist decât cu nasul vârat în paginile astea și nu știu ce cred despre orice decât când încep să scriu, aici, despre acel lucru, n-am existat și n-am avut păreri, valori, credințe în toată această vreme. Am privit, în camera întunecată, cum luminează roșiatic zăpada prin fereastră. Am ieșit în orașu-niernat ca să văd cum crengile

copacilor, pe marginile șoselei, se ating ca niște dendrite și, evident, gândesc, căci crește pe ele, pufoasă, înaltă și udă, zăpada. Am visat burta aurie, umflată și caldă, a Ioanei, și mișcărilor energice, mult mai puternice decât le poate face el acum, ale micului băiat ce așteaptă acolo. Plastic și moale ca latexul, pântecul reliefa mereu un picioruș, un cot, o fețișoară ce se-mpingea să vadă, prin geamul gros și cald, lumina cărămizie a zăpezii.

Am acum craniul complet gol pe dinăuntru. Cineva care și-ar lipi urechea de deschizătura lui ventrală (ținându-l în palmă, greu și lucios, ca pe-un ghioc) ar auzi-n el urletul lumilor, valurile spumoase ale galaxiilor. But let's put an end to this piece of shit.

Citesc *Mătușa Julia și condeierul*. Cartea-i minunată, dar de ce să scrii asemenea cărți? Când atât de puține cărți merită scrise. Când nu poți scrie mai mult de 3–4 adevărate...

Sunt atât de fericit când sunt singur. Când în jurul meu, pe un kilometru întreg, nu simt rumoarea minții, susurul ovarelor, trăsnetul adrenalinei nimănui. Cel mai bine aș gândi și aș scrie, cred, undeva în mijlocul Antarcticii, unde pagina albă, ușor curbă, ar străluci-n jur până la marginea vederii.

22 dec. Vila de pe Puccini! Să țin minte. E compartimentul de nautil încă neexplorat. Apoi, QUILIBREX. Ce-nseamnă asta? Fiole pline cu un lichid galben (de fapt, era „Nevras-thénine“, deși ai mei au negat întotdeauna că a existat așa ceva la noi în casă). „Quilibrex“ e, mi se pare, tot un medicament (să mă uit în dicționarul psihiatric). Ce ciudat că despre lumea plată — etc. — am scris încă din primul volum, ca să o „umflu“ în finalul celui de-al doilea, cum suflă în drăcușorii de hârtie ca să se desfacă. De ce n-aș scrie câteva rânduri, apropo, chiar despre ei și despre alte „figuri de origami“ din folclorul școlăresc, un fel de sequel al gadget-urilor — de pildă — din *Amélie*? (Scriu într-o poziție incomodă și-ntr-un loc inavubil.) E menționată Voila. Dar asta-n altă carte, vorba autorilor care se respectă. Academia Ștefan Gheorghiu (tata, de continuat și explicitat). Tanti Estera? Colegă cu Costel? What the heck?

Tikitana. De dezvoltat într-o lume în sine.

Voila, din nou. Infirmeria. Cred că 2–3 pagini cel puțin sunt inevitabile (deși se acumulează boala; dar, în definitiv, asta a fost viața mea. Slalom printre metehnele corpului meu subțire și complicat ca un flipper. Născut cu greutatea de nici două kilograme, apoi dublă pneumonie, început de tuberculoză, posibil epilepsie genuină sau provocată de alte malfuncții somatice sau psihice. Și atâtea altele.

O. 3? „Nu mi-e frică de crocodil!” (iar crocodilul, cu un fir subțire de voce: „Las’ că ne mai întâlnim noi!”).

26 dec. Disforie și portocale, de parcă mi-ar fi urât cineva, anu-ăsta, „sărbători nefericite!”. Neliniște, paranoia, tristețe și, totuși, imposibil de înțeles în ce fel (dar logic, logic is the stuff of stones) indiferență adâncă, acolo, -n adânc. Indiferență morală, indiscriminare, atât de pure că l-ar învineți de invidie pe orice iluminat. Cine-ar fi venit azi-noapte să-mi ia gâtul, ar fi-ntâlnit ochi senini, foarte puțin curioși. Aș fi reținut, visător, forma lamei cuțitului, dar n-aș fi-nțeles, iar când aș fi priceput în sfârșit, aș fi consimțit, cuminte, fără multă bătaie de cap, așa, ca-n Vișniec: „ăsta da, ăsta nu...” Aș fi fost doar unul dintre ăștia. Cum poți, cum se poate oare suferi atât într-o stare de atât de flască detașare? Mi-am făcut griji în privința viitorului meu literar și financiar (am rămas sărac și fără prieteni într-o lume în care toți misiții culturali își fac vile și-o țin în chefurii), am visat chinuit și întortocheat — în duhurile ce-nsoțesc mereu, ca un rău inevitabil, căldura apartamentelor suprapuse, ce comunică-ntre ele prin țevi, aerisiri, crăpături, încât, ca-ntr-un organism colectiv, faci mereu schimb de dăre chimice și feromoni cu vecinii, le-auzi gemetele când se-mplântă unii-n alții, zbie-retele când se-nfruntă și scremete la closet... Nu m-am putut reculege, dimpotrivă, ura, obscenitatea și deznădejdea mi-au murdărit — dar fără să-mi atingă veșmântul din coajă subțire de gheață, inima de gheață și ochiul din frunte de gheață — zilele astea sfinte. Da, sărbători nefericite în ceea ce-ar fi fost un dezastru psihic dacă nu i-aș fi fost „privitor ca la teatru”. Să mai spun că, la fel ca pentru alcoolic, drogat și hiperexcitat sexual, lumea cu minunile ei și marile

ei întrebări s-a redus la nevoia de tărie, injecție și fese pămuite? Că n-am avut puterea să privesc împrejur? Că am avut inima atât de grea, încât nimic, nici lumina măcar, nu i-a putut părăsi suprafața? Ce sunt acum decât un om care se duce la vale, care cade liber, și asta de când nu mai crede în fermitatea pământului pe care odată stătea?

O imagine spre dimineață (de fapt, Ioana scrisese un poem despre asta): se-ndesesc oamenii-n viața mea. Li se supra-pun viețile fibroase, cu excrescențe excentrice, până când din toată-mpletitura nu mai înțelegi nimic. E sindromul de resemnare: când, orice-ar face, cobaiul nu poate evita șocurile electrice, toate performanțele îi scad și el ajunge rapid la marasm. Prea mult, prea mult și prea fără sens. Scriu pagina asta ca să descarc o tensiune pe care nu știu s-o numesc. La drept vorbind, rădăcinile ei sunt banale, dezamăgitoare ca mine însumi: n-am scris nimic de paisprezece luni, de 420 de zile. În plus, trebuie să-ncep cea mai grea carte din viața mea, singura de care mi-a fost vreodată frică fizică, așa cum mi-ar fi frică de-un scorpion. În plus, ultimele mele cărți au fost primite cu o certă lipsă de interes (iar cele dinaintea lor cu ostilitate și dispreț). De fapt, de la *Orbitor 1* n-am mai simțit aprobarea publică pentru scrisul meu. Adică de aproape șapte ani. În plus, sunt tot mai anonim în oricare dintre lumile la care particip. Nu mai am prieteni, nici sprijinitori. La facultate sunt lector mai departe și lector o să rămân, cu buzunarele doldora de cei 110 dolari pe lună, din care s-ar presupune că trăim, dacă nu i-aș da în întregime Ionuței. Atunci, din ce trăim, de fapt? Răspunsul mă înnebunește, căci știu că e, de fapt, imposibil: din literatură. Din ceea ce scriu. Viziunile mele se transformă-n bani și banii în pulpe umede de pui și-n brânză și-n ouă pe care le-ndesăm în gură și ni se scurg pe tractul digestiv. Apoi celulele noastre ard grăsimile și zaharurile lumilor imaginate de mine. Îmi mănânc, azi, propriul creier, zilnic, e hrana mea exclusivă. Îmi vând halucinațiile, visele, opiniile și dexteritățile. Dacă nu mi s-ar cumpăra, aș muri de foame, cu Ioana și cel ciucit în ea. Niciodată n-aș fi crezut că o s-ajung să trăiesc exclusiv din scrisul meu artistic. E una din ideile cele mai demente pe care le poți avea. În plus, trăim într-o

Siberie afectivă. Nu știu dacă azi, în ticăloasa lume în care suntem pedepsiți să bălțim, mai iubește cineva pe cineva, dar noi nu suntem iubiți. Nu suntem doriți, nu suntem respectați. Dacă ne-am lua catrafusele și ne-am căra dracului în Noua Zeelandă, după un an n-ar mai ști nimeni de noi. De Sărbători nu ne-a sunat, nu ne-a scris aproape nimeni. Câțiva prieteni dintre cei mai apropiați ne-au făcut în cursul anului surprize stupefiante. Știu, „everybody’s hustling for a buck and a dime“, așa a fost și o să fie mereu. Cel ce produce valori e călcat în picioare, cel ce face comerț cu ele, samsarul, animatorul, prelucrătorul, „producătorul“ (care nu produce nimic) prosperă, și copiii lui vor stropi din land-rover copiii tăi. Sigur, ar trebui să fii fericit în extazul singurătății și-al bogăției tale fantasmice, ar trebui să-i lași să-și adăpostească pântecul moale în căsoaiele de la munte, ar trebui nici măcar să nu-i vezi în jurul tău — și *nu-i* văd, asta e replica mea: *nu* vă veți vedea aici, oglinda asta e goală pentru voi, n-o să găsiți aici „lucrurile care ne frământă pe toți“, n-o să primiți doza de viermuială de nume, fețe și bârfe din care vă construiți lumea — dar coaja ta de gheață nu-i prea solidă și uneori crapă o dată cu pielea și organele tale interne. Vezi zilnic cum se iau premii nemeritate, cum se scriu cronici elogioase despre inși ce nu le merită nici în vis, cum se organizează mediocritatea, cum fiecare firav izvor de prosperitate (ca să nu zic nimic de ugerii plini și de minele de aur) e aspirat de lipitorile cele mai mizere. Nu exist, nici măcar ca simplu soldat, nici în Uniunea Scriitorilor, nici în Pen Club, nici în ASPRO, nici la universitate. Nu contez în nici o situație socială, nu intru în calculele nimănui, nu exist pentru nimeni. Umblu prin orașul înzăpezit, cu fesul meu de rapper înfundat pân-la sprâncene, vânând imagini, visând la ochi albaștri, pe când în jurul meu „colegii mei“, autori și critici și reputați istorici literari și academicieni și filozofi și oameni de televiziune, mult mai cu picioarele pe pământ, mai maturi, mai bine orientați au descoperit deja țara făgăduinței, unde curge lapte și miere. A scrie, azi, e perdant. Cel mai bine le merge celor ce nu mai scriu nimic, care răstoarnă zilnic, pe-o parte și pe alta, fânul relațional al unei lumi ce pute a baltă și a stătut. Unul, la o rubrică de literatură

a unei reviste, scrie despre orice în afară de singurul lucru care e, cu adevărat, literatură: ficțiunea. Altul, la televizor, vorbește despre aceleași „mărturii“, irosind timpul pe care îl avea pentru a vorbi despre literatură. Să nu mai iubești literatura, s-o întâmpini cu ironie și blazare (poezii și romane „elitiste“, pentru intelectuali etc., de parcă arta a fost sau o să fie vreodată altceva), să nu-ți pese că și din cauza strâmbăturii tale din nas nu s-a mai scris nimic durabil de zece ani încoace — iată curentul cel mai evident în critica de azi, câtă mai e, împărtășit de juni și de îmbătrâniții în rele deopotrivă.

Dar toate acestea nu sunt decât protuberanțe de suprafață ale unui rău pe care nu pot pune degetul, căci în cele din urmă, cu toată dezolanta mascaradă a lumii românești de azi, răul meu e-n mine în primul rând, și nu-n ea. Ar trebui să pot crede din nou în mine, iar pentru asta ar trebui să reîncep să scriu, căci altfel credința mea nu are de ce să se sprijine (vechile mele cărți sunt lichefiate sub pământul greu al secolelor). Când voi scrie iar cum vreau eu, lumea va redeveni un accesoriu neînsemnat al costumului meu de paradă.

Altceva? Există și altceva: zapping la televizor toată seara, reclamele cele mai prostesti, multe, mai multe ca înseși programele. Ți-e rușine că ești om. Comedii pentru oligofreni, filme pentru sadici, show-uri pentru combinații fericite de nazisti și voyeuri. Cine mai poate susține că nu trăim, pe pielea noastră, „vesela apocalipsă“? Navigații pe Internet. Cauți „Castalia“ și dai de zeci de edituri, fabrici chimice, automobile, centre de calcul numite așa. Greu ajungi la Hesse. Plimbări lungi prin Bucureștiul înzăpezit, dându-te pe ghețușuri negre în dreptul cinematografelor de pe bulevard, dând târcoale caselor vechi, enigmatice în amurg. Ai pătrunde în ele cu voluptate, le-ai explora trompele și concavitățile. Nopti în care privești lumea prin foaia de gheață-nflorată de pe geamurile balconului. Nu poți deschide nici un geam: zăvoarele au peste ele un strat gros și limpede de gheață, și vine groase, rădăcinoase, transparente, le blochează coborând până pe podea. Singurul câștig (mare

și minunat) al iernii ăsteia a fost însăși iarna, cu gerul ei înveselitor, cu toate reminiscentele altor epoci, altor cărți...

27 dec. Înaintez infim, lent ca un acarian, prin carte. (Ieri, la librăria Noi de la Dales, în căldura și aglomerația binecuvântate după jumătate de oră de mers prin ger, cu lacrimile șiroindu-mi din ochi de frig și deformând în luciul lor sutele și miile de ornamente luminoase atârinate deasupra bulevardului înzăpezit, am răsfoit un frumos album despre lumea microscopică, în care insecte, paraziți ai peștilor, sarcopti ai râiei și păduchi cu gheare încovoiate, ținându-se de fire de păr cât copacii, își arătau, palide, monstruoziitatea, dar și perfecțiunea inginerescă. Fiecare segment de picior, teacă de ac absorbant, ferăstrău, ghimpe, corn, mandibulă, de cele mai fantastice forme, era de fapt desăvârșit ca detaliile caroseriilor și-ale accesoriilor de mașini, dar de-o mie de ori mai expresive și, virtual, mai funcționale. Am văzut față-n față, de mărimea capului meu, capul cu excrescențe și peri al furnicii, am simțit aproape-nfigându-mi-se în centrul feței aparatul bestial de supt al căpușei. Erau demoni, în cel mai literal sens al cuvântului, căci dacă vei căuta o lume a răului absolut, unde mila e un concept de neimaginat — așa cum lumina dumnezeirii nu poate ajunge în infern nu pentru că ar fi prea slabă pentru asta, ci pentru că *asta înseamnă* infernul — o vei găsi coborând în lumea de sub verzile, translucidele trunchiuri ale ierbii și păpădiei.) Fata din Montevideo. Pe geamul ei, cât se poate de imprudent, se zărește o statuie ecvestră a lui Bolivar — care are toate șansele să nu existe-n realitate. Ei, și? S-o înalțe de-a-cum încolo, ca să nu mai devieze de la realitatea mea.

Securiștii, în scherzo, așa cum se și cuvine. Circul care continuă

excelent în vol. 2 (fără vreo intenție a mea conștientă de continuitate).

Un break-through, Doamne! Un efect-tunel către nr. 3...

Stăteam, ieri-noapte, pe pervazul unei ferestre aflate la ultimul etaj al unui bloc foarte înalt. Picioarele-mi atârnav în gol, iar în fața ochilor mei se-ntindea până la orizont o mare ultramarină, pe care treceau vapoare și veliere. Mi-era

o frică tot mai mare să nu mă prăbușesc, mai ales că pervazul de lemn se-nclina tot mai mult, prin zguduiri scurte. De fapt, nu era al ferestrei camerei noastre (locuiam acolo cu încă doi sau trei inși, eram abia dacă adolescenți), ci al unei mari schele de lemn întinsă pe toată suprafața blocului. Acum, schela începea să se prăbușească. Marea, foarte adâncă sub mine, se pregătea să mă-nghită.

28 dec. Mici inadvertențe: „imensul perete cu oase iliace al lui Victor; „Dan Nebunul înălțându-se cu scripetele...“ (nimic de făcut). Fulcanelli (de reluat undeva, fie și decorativ). Voila?

Ghețurile Antarcticii, undeva. Și, firește, Witold Cartarowski.

Dionis. Oliveira. Mario și Luigi.

Cele mai bune cărți nu se pot povesti, așa cum nimeni nu poate povesti lumea. Nu se pot nici măcar scrie, căci ele deja s-au scris.

Coșmar azi-noapte, după ceva vin roșu la o petrecere tristă. Într-o cameră întunecată se refugiază un tânăr alb ca varul. E urmărit, pe scări în spirală, de o mulțime indignată. „Dar ce-a făcut?“, întreb. Toți se cutremură de groază. „Răpește femei și le duce-n camera lui *ca să le vadă ouăle.*“ Putea, adică, să zărească ovulele prin carnea pântecului lor. La ideea asta am simțit și eu o oroare atât de mare, că m-am trezit și am privit, speriat, minute-n șir prin colțurile dormitorului. Apoi, spre dimineață, gândul la biata gazdă a serii precedente (o fată bună, de altfel) îmi provoca o frică animalică. Știam acum, avea ochi rău, de fermecătoare!

30 dec. „Something’s been making me blue“... Scriu în pat, pe când dincolo, în camera cu brăduț — bomboanele din el deja mâncate, doar poleielile rămase — cântă „Smokey“, iar în bucătărie Ioana face sărmăluțe-n foi de viță. Noul meu puseu depresiv s-a mai risipit azi, când am primit *Il Dizionario della libertà* și formele pentru Wissenschaft. Și scrisoarea lui Alain Paruit. Acum sunt OK, dar zilele trecute (vizita la Traian, cititul cărții lor *Les Années folles*, totul) am fost permanent ars interior. Și nici nu vreau să notez aici visul cumplit

de azi-noapte. A fost un interviu pe care, ca de obicei, după ce l-am scris spontan, vărsându-mi amarul, vreau să-l schimb acum din temelii. De ce să le dau satisfacție? Vederea și mirosul sângelui care picură nu-i dă remușcări fiarei, ci îi stârnește și mai mult sadismul. Voi redeveni, deci, la un pocnet de degete, tipul puternic și jovial care-naintează-n literatură ca un tanc. Da, fără strălucire, puțin țeapăn și destul de cuminte, dar în picioare și nu-n patru labe măcar.

Citind anii nebuni ai socialismului, haioasă dare de seamă despre personajul beckettian în care s-a schimbat Traian, „apendice al propriei poezii“, m-am scufundat în borcanul cu melancolie. Traian e un personaj și trebuia să ajungă-ntr-o carte (ai senzația că e același înăuntru și-n afara cărții Ștefaniei, perfect identic cu el însuși). Dar eu nu sunt nimic. Sunt o bucată decupată din peisaj. Traian trăiește, cu toate stereotipurile lui de insectă sau de Pierrot. E el însuși, e altfel decât oricine altcineva. Închis în clipă ca-ntr-o boabă de elektron, dar *viu*. Ca Omul de Tinichea poate, dar la fel de curat interior. Despre mine nu se poate și nu se va putea spune nimic. Traian își plimbă pe ici-colo propria lui legendă ca pe un afiș publicitar, e omul-sandvici al propriei lui vieți, dar afișele mele sunt goale. Despre mine nu va scrie nimeni și n-o să-și aducă nimeni aminte nici cu tandrețe, nici cu duioșie, nici cu dragoste, mă tem că nici măcar cu scârbă sau ură. Eu nu sunt țcănit, nici generos, nu am cultul prieteniei și nici nostalgia tinereții. Nu-l admir pe Gheorghiu-Dej, „prietenul muncitorilor cu bască“, și Demi Moore mi-e adânc indiferentă, ca orice altceva pe lume, am ajuns să cred. Ca propria mea viață, ca propriile mele cărți. Nu trăiesc în propria mea poezie, nu sunt nici măcar un impostor, căci n-am imposturat niciodată pe nimeni. Mi-a lăsat gura apă, ca bețivului care n-are voie să bea, după nebuniile lui Traian. Aș fi vrut să am eu closetul lui cu telecomandă, să fi pus eu, într-o noapte de chef orb, ceasul meu de aur în jurul peștelui împuțit. Până și să-l pup pe Păunescu și să-l adulez pe Breban aș fi vrut. Numai să trăiesc, să ființez cu adevărat, să fiu *cineva*, fără efort, așa cum Traian, cum e el, a fost întotdeauna. Dar nu poți avea totul nici măcar când

ești făcut să nu ai nimic. Pe el îl știe afurisitul lui de cartier, lucru mai minunat decât să te știe Europa.

Îmi doresc pentru 2003 prea multe și prea grele lucruri ca să încapă aici. Să nu fie visul de-azi-noapte premonitriu. Să se nască Gabriel fără probleme și să fie totul bine. Iar apoi, dacă aceste prime condiții, bazale, biologice, se realizează, îmi doresc în continuare *bucurie*. Nu-mi mai amintesc ce-nseamnă ea, dar o doresc ca să pot merge mai departe. Sunt obosit de atâta întunecare inexplicabilă și fără rost. În rest, toate vor decurge din asta: frumusețea vieții noastre-mpreună, scrisul nostru, totul. Poate că Dumnezeu, în ciuda răutății din sufletul meu, va ține mai departe viața mea-n căușul palmelor, ferind-o de vânt. Flacăra se va deforma, va tremura și va trosni în zbaterea ei, dar poate că nu se va stinge încă.

4 ian. Uimitoarea ipoteză (Crick). „Uimitoarea ipoteză este că «tu», bucuriile și tristețile tale, amintirile și ambițiile, simțul identității personale și al voinței libere sunt de fapt nimic altceva decât comportarea unui vast ansamblu de celule nervoase și de molecule asociate.” Cum ar fi formulat-o Alice a lui Lewis Carroll: „Nu ești altceva decât un pachet de neuroni”.

Spălarea creierului: Erwin Cameron, „Mengele american”. În 1960. Au luat parte peste 200 de savanți. „Comunicare ultraconceptuală”, destinată să înfrângă rezistența la schimbare. Ascultarea unei benzi înregistrate, droguri inhibitorii (monohidroclorida de piperidină — PCP, anestezic în medicina veterinară), electroșocuri și comă insulinică, somn artificial continuu, curara și LSD. Trebuia obținut un creier „șters” ca o bandă ștersă de magnetofon.

Insula — lob al creierului aflat în profunzime, la intersecția scizurii Rolando și a scizurii Sylvius. Psalterium (lira) — un alt nume — frumos — pentru hipocamp.

14 ian. Living on borrow time (without a thought for tomorrow). Iarnă grea, cea mai grea din ultimii 10 ani, cu ger crâncen și vântul urlând toată noaptea, cu țurțuri mați și hipertrofiați, cu zăpadă-n care-ți dispar picioarele. Plimbări serile, în aerul plumburiu sau roșietic al Cișmigiului. Sunt zece zile de când n-am mai scris aici. Au fost vizite, lansări de cărți (ieri, Olga), oaspeți (Danda, fetița lui Bogdan și a Simonei, dându-ne un spectacol total: mers de divă, dans și risipire peste față a perișorului blonziu) lungi interviuri

pentru nu mai puțin de trei reviste, aplicația pentru Wissenschaftskolleg... Multă agitație oarbă într-un cuvânt, într-o perioadă cu zile scurte și nopți labirintice (dar nici un acces la camera interzisă) în care viețuirea mea conștientă de sine a fost nulă. Emisiuni TV, un fel de difuză recunoaștere care-nseamnă atât de puțin pentru mine (de fapt mă aduce la exasperare) în perioada asta sterilă. Dar adevăratele roade, singurele importante, se arată greu, cum se și cuvine. Traducerile trec prin chinurile facerii, din cele nouă posibilități, nu am certitudine decât pentru una singură, *Nostalgia* italiană, care e pe apărute. Mai am două contracte, cartea de versuri din Italia și *Orbitor 2* în Franța. Nimic, însă, din Ungaria, o vagă promisiune din Germania, și încă pentru anul viitor, ceva vag din Catalonia, vag din Polonia (ceva nu merge, voi ști mai multe-n curând), mai puțin decât vag din America și Suedia. Probabil că o parte se vor face, totuși, și nu-i exclusă apariția altor posibilități. Lipsese, deocamdată, scânteia, dar e totuși o creștere sănătoasă, lentă, așa cum trebuie. Nu știu dacă aș putea gestiona o explozie. În orice caz, nu înainte să termin *Orbitor*.

...la care mă gândesc mereu, mai cu seamă în timp ce fac baie. Atunci, întins în cadă, cu capul scufundat în apă aproape în întregime, cu părul — acum deja *foarte* lung, ca la 25 de ani — plutindu-mi desfăcut în jur, sunt cel mai lucid. Doar atunci toate gândurile mele merg spre *ce am de făcut*. Până nu voi vedea încheiată partea a treia — coûte que coûte — n-o să am liniște, n-o să pot începe altceva, n-o să mă pot bucura de nimic.

O pastă, un clei, o unsoare, o dejecție cloacală grea și rușinoasă îmi îmbălează-n ultimul timp ventriculii minții. Mi se arată diavoli și avortoni. Nu-mi pot reprima gânduri abjecte, mă trage-n jos o greutate imundă. Nu pot să-nțeleg ce vine de-acolo, de jos. De îngerul meu, de fusta lui mare și albă s-a agățat o enormă omidă cu pielița supurând. Încerc să rămân eu însumi, îmi trec sabia de iridiu (îngerul meu are sabie) prin carnea inelelor împăroșate. Țâșnește sânge, dar căngile nu dau drumul. E chiar așa: când nu scriu, iadul din mine se umflă și dă pe dinafară. Aș scrie atât de mult și de eficient, încât să-l golesc cu totul, să ajung la fundul

haznalei, să o curăț ca pe-un pahar, să o fac o casă proaspăt zugrăvită, în care să pot locui.

Gabriel e acum viabil, o ființă de două kilograme, compactă și voinică, plutind în uterul dilatat până aproape de limită al Ioanei. Alternează somnul cu felii rare de vigili-tate, în care deschide poate ochii, deslușind uneori o lumi-nă magică, și lovește puternic cu pumnii și cu genunchii în oul de carne ce-l înconjoară. L-am simțit azi-noapte bine, când am cuprins-o pe Ioana — adormită și respirând greu — după mijloc, curbându-mi brațul peste burta ei. Mi s-a făcut frică: acolo era ceva viu care zvâcnea. Cineva străin, încă nu de pe lumea asta, care vine pe o cărare dintr-o țară îndepărtată, crescând tot mai mult pe măsură ce se apropie (efect al perspectivei?) și cu care ne vom trezi într-o zi la ușă. Ciocănitul lui rar și fantastic l-am simțit azi-noap-te în podul palmei.

Citesc pentru informație, *Istoria loviturilor de stat în Româ-nia* (vol. 3). Năstrușnicele interpretări ale faptelor m-au lă-sat perplex. Iudeo-masoneria în floare. O Germanie nazistă eufemizată. O Gardă de Fier cu față umană. Niște evrei răi din Bucovina care dădeau cu pietre după români. Niște un-guri răi din Ardeal. Un Titulescu cam impotent, în schimb un Carol Caraiman priapic și-un Antonescu cu nesfârșite rânduri de testicles. Naționalismul ca principală valoare. Par-lamentarismul ca Sodoma și Gomora. Și câte și mai câte, de stă omul și se minunează. Istoria lu' Rocambole.

Ah, și o să merg, poate, în toamnă, câteva zile la Mont-pellier.

16 ian. Azi-noapte, Mircea Nedelciu, drăguț, tânăr, zâm-bitor, ca în cele mai bune zile ale lui. Știam că e mort, dar eram atât de bucuros să-l revăd, că asta nu-nsemna nimic pentru mine. (Trebuie să-mi fac o cafea ca să merg azi mai departe.)

Ieri a fost o zi lungă și carnavalescă. O masă la *Moftu-rile* Iolande Malamen, într-o casă bătrânească schimbată-n bistrou, conversație și hăhăială cu Tudor's family, iar apoi o-ntâlnire aproape conspirativă (noapte, atmosfera decre-pită a amfiteatrului Hasdeu) cu studenții. Cu ocazia asta

am simțit iar cât de departe a mers schizofrenia mea (banana), split-ul minții și aproape și trupului meu (gestual). Eram foarte departe, lăsasem în locul meu pe cineva care vorbea „sincer“, „convingător“, cu atât mai însuflețit cu cât sufletul era dus pe alte ape.

De câte ori vorbesc în public mi-e jenă de mine. Fiindcă niciodată n-am o imagine a mea în minte (cine sunt? în ce cred? ce părere am despre asta și asta? Doamne, nu știu, asta ar trebui să spun dac-aș rămâne cu adevărat solidar cu trupul și cu mintea mea. Nu știu! Nu știu.), mi-o fabric pe loc și-o pun să salte mecanic, luminată de cele două sute de ochi de fete și de băieți.

Dar acum în casa asta mică și albă e miros de cafea și totul e bine.

Bila de sticlă din coaja castanei.

18 ian. Sentimente tulburi, în sensul indescriptibilității lor. Sfâșieri de lumină cu textura grosieră a unei pânze de sac și un fel de surpări interioare stacojii. O lipsă de grație și de duct caligrafic în tot ce scriu. Tot mai rar doamna de Stilj desface cracii sub mine. Pe pulpele ei sunt pete venite de la degetele altor bărbați. Charbovary. Charbovary c'est lui. Nici n-aș avea cum să fac față. Sunt supraponderal psihic, am vergeturi pe fundul homunculului meu. O delicată liposucție ar scoate gărgăunii din mintea mea. Iar dacă las rahaturile la o parte aș vrea să spun (și io ceva:) că sunt *isterizat*. Că realmente nu mai pot. Că n-am mai scris nimic de un an și trei luni, că număr zilele, că număr lunile și anii. Că sunt pe death row. Pe jantă. Pe dric. Că-ntr-o dimineață am deschis ochii și n-am mai găsit universul. Și că nici dimineață nu era. Dacă nu scriu, dacă nu pornesc primăvara asta adunându-mi toate puterile care nu mi-au mai rămas, mă ia mama dracului, cât se poate de concret. Nu mai ține (ah, nu mai ține de mult).

De fapt, sunt îngenuncheat. Am capul plecat în țărână adânc. Pământul mi-a capturat în fine creierul, ce altădată vagabonda prin alte lumi. Acum s-a plasat pe o orbită joasă. Oamenii văd acum o a doua lună pe cer. „Uite, iubito, creierul lui M.C. Nu-i așa că-i frumos? Fie ca el să ne vegheze

amorul." Și creierul, în al doilea pătrar, lucește sidefiu din circumvoluții. Se va prăbuși o dată peste pădurile din taiga... sau în plin ocean, ridicând munți de apă.

Telefon de la Livius Ciocârlie. Cât de mult poate conta un cuvânt bun. *Orbitor 2* i-a plăcut, și asta înseamnă pentru mine o garanție. Și mie-mi place ce citesc. Primele 40-50 de pagini au o lentoare maniacală, proustiană, și nu putea fi altfel. Descripții tăcute, lumi care se desfac încet, se descleiază dureros, ca să crape brusc în viziune. Anumite pagini cu mama sunt printre cele mai frumoase lucruri scrise de mine. De neegalat. Totuși un cititor „normal” trebuie că se surprinde des cu gându-n altă parte. Mi s-a-ntâmplat și mie de vreo două ori să simt că pierd contactul cu pista.

30 ian. Am fost la Hamburg, în Walhalla. Vânturi ude pe malul apelor, ceață, niște clădiri masive în zare. Nimic altceva vizibil. Compunerea mea de școlar silitor a muiat inimile auditorului. Am fost — mi s-a spus unanim — „vedeta” întrunirii celor 35 de autori din tot atâtea țări. „Cum ați reușit să scrieți un eseu atât de grozav?” — m-a întrebat o tipă cu păr acaju, tăiat franțuzește. „Păi e simplu”, i-am răspuns. „Pentru mine 1 000 de euro înseamnă o grămadă de bani. Pentru ceilalți, probabil că înseamnă mult mai puțin.” A fost o deschidere a colocviului în gigantica sală a Primăriei, cu fresce marine pe pereți și colosale candelabre (în timpul discursurilor — președintele Germaniei, șefa Casei Literaturii, apoi lecturi Nadas (mai scârbit decât Constantinescu) și Durs nu știu cum (un șmecheraș neamț care a luat premiul Büchner cu versuri nu mai bune ca ale lui T.T.C.) — ca și-n timpul concertului de cameră m-am uitat pe pereți sau înapoi, la cei o mie de inși în ținută de seară, cu fețe de străini, ce se uitau și ei la mine, străinul), au fost apoi lecturi, mese, drumuri prin ploaie și seri triste, la televizor, într-o cameră de hotel de lux. M-am simțit detașat de mine, ușor halucinat, în toate zilele acelea. După lectura mea am fost mai obosit decât oricând îmi aduc aminte. La masă am stat cu fruntea-n palme. Niciodată n-am avut mai mult succes însoțit de-o mai mare ruină sufletească. Barbara, care aproape că n-a știut că exist cât am stat la Berlin,

era acum numai miere. Ilma Rakusa, venită pentru Nadas — un om care-a stat singur și liniștit la o masă de cafea, un om care poate iubește singurătatea, dar al cărui aspect scrobit, monden, cu părul lins ca al lui Di Caprio în *Titanic* nu mi-au plăcut (trebuie să citesc însă cartea lui tradusă la noi) — a stat îndelung de vorbă cu mine. Dar când stau singur, departe, mai multe zile, parcă-mi pierd mințile.

Scriu în pat, lungit pe burtă, aproape fără să văd literele, căci stau cu fața prea aproape de ele. E nouă seara și-mi țiuie urechile, cu toate că-n bloc nu e niciodată liniște desăvârșită. Sunt foarte trist. Voi avea 47 de ani, foarte mulți ani. Dar nu de asta sunt trist, dimpotrivă, mai curând vârsta e o consecință a stării mele de spirit. Ce lume confuză. Pe caloriferul vopsit alb atârnă la uscat două maieuri și niște chi-loți cu (literale) floricele roz. Sunt obosit ca un câine.

Am terminat în avion — nu, de fapt în prima seară de singurătate la hotel — *În mers de rac* a lui Günther Grass. Crezusem că *Anestezie locală* e o carte slabă, dar ea avea străluciri de neon față de această poveste cusută cu ață roz. Ratată, ratată cu desăvârșire. Ratată mai întâi în miezul ei imagistic, simbolic, etic și ideologic — uciderea miilor de copii inocenți prin scufundarea navei supraaglomerate care-i purta pe-o mare înghețată e narată ticăit, prăfos, fără nici o grație și fără să lase urme mnezice —, și mai cu seamă ratată în rama ei „de actualitate”: puștii de pe Internet, crima, încarcerarea și, deus ex machina, cumițirea miraculoasă a „băiatului” sub buna influență a lecturilor. Paralelisme chinuite, un personaj simbolic rămas o simplă țoapă (Germania tuturor extremismelor, nu-i așa?), un narator ce nu se poate desprinde de neantul totalei mediocrități. Tot ce mi-a plăcut e povestea lui Marinesko, româno-rusul care le-a tras torpilele, mama lor de cotropitori! De-al nostru ca brazilii subacvatici.

4 feb. cred Nu suport să-mi ascult CD-ul înregistrat cu vocea mea, cu oribila Zaraza, cu tot conformismul și insignifianța lui. Am lăsat-o pe Ioana să-l asculte. Nu-i a bună cu mine în ultimul timp. Imediat cum ies din literatură devin omul exterior care sunt, cel mai șters și mai cuminte cu

putință. Cel mai dispus la compromisuri, dacă nu etice direct, estetice în orice caz, și prin asta încă mai grave. Nu pot înțelege ce e-n capul meu. Ce-nseamnă pentru mine scenariile și CD-urile. În ce sunt absorbit? Imediat cum încetez să scriu, încep să nu mai cred în scris și-n puterea mea de a scrie. Mă vâr în viață, reiau listele cu lucruri de rezolvat, calculele financiare, tot ce mă duce de râpă. Mă amestec cu gloata asta care trăiește și moare. Sunt carne din carnea lor, prostie din prostia lor, prudență din prudența lor. Toți trag de mine, nu știu ce vor de la mine. Iar eu mă complac să-i mulțumesc pe toți. Dacă m-aș apuca odată de O. 3! Cred că doar asta m-ar scoate de-aici, de unde nu credeam să ajung vreodată. (Dar acum nu mai sunt capabil nici să respir normal, ce să mai spun despre a respira aur, sau informație înghețată și pură. De câteva luni tot scriu aici că nu mai pot, că mă asfixiez, că-mi mor zone întregi din creier. Trec zile și nopți în sub-viața asta. Sper din tot sufletul că o să putem pleca toamna viitoare (am trimis azi aplicația pentru Wiss.), fiindcă aici n-am să mai pot îndura prea mult.

În ultimul timp scriu mai mult seara, într-o stare de secătuire și deprimare. Am reintrat într-o perioadă de contact neprotejat cu viața, de alergătură și haos. De fapt, e un biet început față de ce-o să urmeze. Ar trebui să-mi adun puterili, căci e vorba să vând, în fine, casa veche, să fac față nașterii celui mic (într-o lună) și primelor luni în trei, ca și nenumăratelor hărțuieli „culturale și artistice“. Sunt în cel mai periculos punct al vieții mele în scris: rezultatele atâtor ani de lucru și singurătate se reped peste mine din toate părțile năruindu-mă sub ele, ca și când m-aș îngrășa deodată cu o sută de kilograme. Asta face să-mi plesnească oasele și să mi se-nece rinichii-n grăsime. Să făptuiești fără să dorești rodul faptei — dar cum te poți apăra de el? La un moment dat ești smuls din colțul tău și expus publicului: un păianjen cât o gorilă, într-o cușcă de fier. Tot ce pot face — cât pot — e să-mi păstrez cumpătul. Dar înjur mult, toată ziua, sunt nervos și chinuit.

Citesc de câteva nopți jurnalul lui Sebastian, despre care n-am putere să scriu acum, în golu-ăsta. Doar atât: am dobândit prin el o lume despre care nu-mi spusese nimeni nici

că a existat, nici cum. Anii 40 la noi, război, crime contra evreilor, josnice personaje literare, un oraș înfășurat în praf, razii zilnice ale armatei ca-n America de Sud. O gloată shakespeariană, în stare să iubească și apoi să sfâșie în bucăți. În centrul acestei lumi complet ireale pentru mine — un om foarte uman, foarte singur, foarte trist, semănând atât de bine cu Leopold Bloom. Nu un erou, mai curând un everyman modest, lucid cu modestie, bun cu modestie, artist de asemenea. Nu foarte talentat, nici foarte curajos, dar sincer și clarvăzător în fața nenorocirii. E cu neputință să nu-l iubești pe Sebastian, și mai ales să nu ți se pară odioși cei din jurul lui (Camil și Eliade mai ales) după ce citești acest, în definitiv, roman. Un roman gata făcut, copt, pentru cine întinde mâna. Abia citind cartea asta îmi dau seama cât de idioate sunt „ficțiunile” mele. Și cum ar trebui să scriu dacă n-aș fi eu și dac-aș mai avea un strop de snagă.

11 feb. Seri de o frumusețe spectrală în ninsoarea din Cișmigiu. Iarnă psihică, fără nici un contact senzorial în afara frigului dat, parcă, de o doză de heroină. Aerul n-are nici el nimic real, deși e singurul care se vede: roz întunecat, plin de epúrele clădirilor de hârtie. Și totuși totul e mai adevărat decât mine, de parcă eu (obiectul-ăsta vertical ce-naintează printre pomii plini de zăpadă) aș fi doar o bulă de aer în cana de sticlă a iernii.

„Vino să-l simți acum”, zice Ioana, și-mi trage mâna pe burta ei bombată și drăguță ca o minge de plajă. „E viteaz nevoie mare!” Apăs palma pe pânțelele tare și deodată ceva îmi umple podul palmei, o gâlcă mișcătoare de parcă sub pielea Ioanei s-ar fi rostogolit un măr. Umflătura a migrat energetic în jos, spre pubis, de-a lungul brațului meu, dându-mi iarăși senzația aceea de frică în fața celui deocamdată ascuns. Dacă masa pe care scriu sau pagina asta ar tresălta sub mâna mea, m-ar cutremura aceeași neliniște. Burta Ioanei e acum un loc magic din univers, o singularitate unde orice cunoaștere încetează, fiind înlocuită de emoție. E, de fapt, chiar centrul și definiția fantasticului: o lume necunoscută pătrunde deodată în lumea noastră. I-a curbat de pe-acum un perete, și-l va străbate-n curând.

S-a lăsat de mult noaptea și urmează somnul cel fără istorie din ultimele săptămâni, fața geamână a vieții mele fără istorie. Nici o imagine, nici un sens. Aș sta treaz câteva zile-n șir, doar să mai ajung să înșfac vreun vis. Nimic nu urăsc mai mult, asemenea copiilor, dar din cu totul alte motive, decât nopțile astea fade și inutile, straturile astea de mocirlă din prăjitura cu cremă a minții mele, ieșită de mult din garanție.

Albert Bonnier a acceptat *Orbitor 1*. Va ieși în primăvara lui 2004. Răspunsul de la Wissensch. o să-l am cam pe 1 iunie. Începutul ăsta de an mi-a adus o mulțime de grații de aur la cușcă.

15 feb. Mă-ntorc (chiar) cu dragoste la caietu-ăsta, care-a rămas, până la urmă, ultimul loc în care scriu, ultima legătură cu cel ce am fost și ultimul fragment de interioritate din lumea mea. Exist pentru că scriu aici, lucrul ăsta e azi adevărat în cel mai concret sens al cuvântului. Om fără interese și fără credințe, împins pervers spre tot ce nu-i este propriu, cu visele furate sau secate, stau în umbra acestui frunziș de litere ca naufragiatul din caricaturi sub palmierul lui. Am să crăp aici și scheletul meu se va adăuga scheletului de pește de pe nisip, și cu toate astea ce trăiesc e bucurie, pentru că... pentru că eu scriu *Paludes*. Tot caietul ăsta e *Paludes*, scrierea celui care, *recubans*... Măcar știu că după ce toate puterile mi se vor fi luat, totuși, cât mai am mâini și-mi mai pot aminti cum se fac literele cu pixu-ăsta albastru de doi bani, am să scriu aici rândurile-astea care nu contează. Aici nu mai trebuie să-mi port grimasa de mare autor, aici mon ass is mis à nu. (OK — Dimov le zicea *colembole*.)

Astăzi și ieri mi-a fost (mai) bine, am citit un pic — cât aș vrea să-l găesc pe Catullus în latină — și cât i-am invidiat viața și poezia — cât aș vrea să pot să-i cunosc pe atâți inși care sunt azi nimic mai mult decât literatură, căci toți ajungem țărână —, am simțit că pot respira mai bine. Poate și fiindcă iar încerc să renunț la cafea ca să ies de sub plafonul de nori.

Pe bibliotecă am o mușcată cu tulpinile putrede, înnegrite. Frunzele i s-au șrincuit și uscat pe rând. Asta face cafeaua

axonilor mei. Nervilor mei optici. Asta le face și computerul. Îi usucă și-i deprimă. De computer însă e mai greu de scăpat, căci e un drog cu mult mai subtil. S-a încastrat în metabolismul meu și-mi mănâncă rezervele. Dimineța nici nu pot face ceva până nu-mi verific mail-ul. Și apoi, din oră-n oră, câte-un shot. Și maimuța e-n spinarea mea cât capra. Dar cum te poți întoarce, și chiar de te-ai întoarce... a-nțelege nu mai poți.

Munți împăduriți, înfloriți, mirifici azi-noapte.

17 feb. Scriu într-o poziție ciudată, heliotropică, așa că literele se buclează și ele cum pot. De trei zile nu mai beau cafea, și peisajul prinde puțină culoare. Depresia și senzația de craniu uscat au dispărut, și, pe lângă asta, nu fără legătură, am început să văd frumusețea detaliilor lumii. Am trăit ca-ntr-un bunker, iar acum văd cel puțin ferestrele false desenate cu cretă colorată pe zidurile de beton, și chiar stelele naive de zăpadă de dincolo. Și ele desenate, cândva, de mâna mea de copil. Și am reînceput și să visez, în scenarii lungi și-ncurcate, cu, doar, ochiuri de limpezime din care-mi amintesc acum: 1. Mă ascundeam de cineva, cu frenezia, pe jumătate teamă, pe jumătate bucurie smintită, pe care o ai când ești copil și te joci de-a ascunsul prin casă. Și eram cu adevărat într-o casă supradimensionată, treceam din cameră-n cameră căutând o ascunzătoare, Cristi Giurconiu venea după mine — era vecinul meu și totuși mi-era o frică îngrozitoare să nu mă găsească — până când, trăgând de o ultimă clanță aflată mult deasupra creștetului meu, am nimerit afară. Acolo era un lung val de pământ, „o biută“, cum se zice-n armată, acoperit cu iarbă grasă și verde. Nimic altceva în peisaj. Disperat, dar și excitat de joc, m-am repezit de-a lungul biutei și-am început să sap cu mâinile într-un loc, în pământul umed. Trebuia neapărat să m-ascund până nu apărea următorul. Mi-am săpat pân-la urmă o cavitate rotundă, mirosind adânc a pământ, a răme și rădăcini, iar pământul rămas l-am ridicat ca pe o perdea la intrare. Așteptam acolo, ghemuit, cu inima bătând, să apară pericolul (căci știam că nu m-ar fi cruțat, în pofida jocului). Dar Cristi a trecut pe lângă mine, cum țineam pământul,

ca pe-o perdea, în dreptul intrării. Am fugit repede înapoi în casă și m-am ascuns de data asta după o ușă uriașă, știind însă că n-am nici o șansă. Și-am fost, într-adevăr, repede găsit de o bătrână monstruoasă, care-a-ntins mâinile-n lături, umplând toată odaia. Nu mai aveam unde să fug. 2. Scriam o carte, ajunsesem pe la jumătatea ei. Textul era pe două coloane, iar hârtia — galbenă, de foarte bună calitate. De fapt, pe fila pe care tocmai mă uitam, textul era deja tipărit cu caractere delicate, sepia sau gri, și cu un font rotunjit, foarte puțin comun. Ciudățenia e că partea de jos a paginii nu mai cuprindea text, ci forma două casete inegale (pe prima coloană mai înaltă, pe-a doua doar de 3–4 rânduri) pline cu insecte: gândaci, păianjeni, larve, furnici, moarte și presate cumva acolo, ca o-mpletitură respingătoare de elitre și picioare putrede. Mă-ntrebam cum vor rezista la tipărire, dacă nu se vor strica de tot pân-atunci. Și-atunci, privind pe fereastră, am văzut în geam, prinsă-ntr-o plasă deasă de păianjen, o larvă străvezie, de proteină lăptoasă, cu un ochi ca de vrabie. Mă uitam la ea din toate părțile, mi se părea extrem de semnificativă. 3. Umblam cu Ioana prin oraș. Apare troleul, extrem de aglomerat, eu alerg și-l prind, dar când se urnește-mi dau seama că Ioana rămăsese jos. Eram acum cu altcineva, nevăzut. Am coborât la următoarea și-n față mi se-ntindea un peisaj industrial: fabrici și ateliere. „Iată Roma!“ mi-a spus femeia cu care eram. „Dar ca să ajungi la monumente trebuie să străbați zona industrială. Asta-ți ia o zi.“ Și-ntr-adevăr, am zărit departe, în ceață, niște turnuri și alte siluete de arhitectură medievală. Merita să trec prin zeci de cartiere mărginașe ca să văd orașul sfânt?

Ceea ce numesc suflet (amintiri străvechi și vise) începe să aburească oglinda.

Gabriel își anunță sosirea: azi i-am cumpărat pătuț (nu din cele de lemn, cu gratii — cum să stea el după gratii —, ci sofisticat, combinație de țarc și pătuț, cu un frumos și moale design), cădiță și chiar port-bébé, cu care-o să-l duc pe piept, pampers, „plăpumatică“ (așa cum spune Ioana), botoșei... între timp el îi vâlurește din când în când burta, sughite zguduind-o cu totul, visează ore-n șir, acolo, cu capu-n jos, în imponderabilitatea lui lichidă. De fapt, îmi imaginez

lichidul placentar ca pe-un jeleu de culoarea ambrei, sau așa cum am văzut eu apa străbătută de lumină a Sabarului când mi-am spus, scufundat total și, practic, inconștient: „acum o să mor“.

Sunt foarte obosit fizic, am umblat azi întreaga zi prin gerul care nu ne mai lasă. Aș vrea să reîncep să scriu, mi-am făcut zilele astea planuri, am avut și câteva rudimente de idei. Oricât încerc s-o neg, zilele astea mi-am simțit nițel vârsta, mai ales când mi-am văzut în oglindă fața albă ca hârtia și descuamată — deși nu la fel de slabă ca altădată —, ochii obosiți și asimetria gurii dând amărăciune micului zâmbet timid care e grimasa mea actuală. Nu supăra pe nimeni, fii pe placul oricui. Fii blând, fii trecător. Ca un pacient slăbit de boală într-un salon de spital (și chiar așa mă și simt).

20 feb. Citesc Paul Johnson, *O istorie a lumii moderne*. Lecțiile mele, câte mai sunt, se orientează în ultimul timp către zona care mi-a fost mereu cea mai opacă (și nu din cauza lipsei de cunoștințe, ci „din vocație și prin mit“), adică tocmai spre istorie, această învălmășeală inextricabilă. Umanitatea: șuvoaie de oameni, generații, rase, culturi, măcinându-se și distrugându-se unele pe altele în grote ale timpului, genealogii și epopee derizorii, încleștări și eroi despre care toți au uitat. Am tot mai des viziunea epocilor fără memorie, sute de mii de ani, mii de generații care-au trăit și au dispărut în afara unei povești care să le dea sens, improvizându-și mereu, ca pe o colibă de frunze, povestea lor provizorie, fără trecut și viitor. Au fost bărbați și femei, buni și răi, au fost tragedii, eroism, magie, triumfuri și dezastre. Și peste tot fericirea de a supraviețui, de a mai sorbi o gură de apă și de aer. Și totuși n-a fost nimic, căci a lipsit lumina memoriei, care e un atribut al existenței reale. Toate aceste nenumărate grupuri pestrice, mereu în mișcare, au viețuit ca acei bolnavi ce au pierdut memoria de lungă durată: trei minute de amintire, restul distrus pentru totdeauna. Așa sunt și eu de fapt, așa e și lumea mea, așa suntem cu toții. Memoria mea cuprinde, e drept, ceva mai mult, vreo opt mii de ani, o grosime de unghie în timp. Și totuși, abia dacă pot

vedea cu două generații în urmă. Tatăl meu și tatăl tatălui meu. Cine-au fost ceilalți? Acarieni pe un fir de păr.

Azi reiau lectura din O. 2 și văd ce se poate face. Am decăzut incredibil, și n-am decăzut din înalt, ci din adânc, dintr-o altă decădere. De un an de zile îmi rabd viața, mă rabd, dar din ce în ce mai greu. Scriu sau dispar, am din nou alternativa asta (care nu are alternativă). Am să fac O. 3 chiar dacă eu însumi, nu Herman, o să nasc un fiu mare și greu din țeastă. (Vreau să-ți spun un lucru: a fost singura perioadă din viața mea când în mod deliberat și criminal am lăsat timpul să treacă: m-am întins pe spate, plutind în apa tulbură, și m-am lăsat purtat la vale. Am să-ncerc acum din nou, stângaci, mai mult ca sigur ridicol sau dezamăgitor din punctul tău de vedere, să înot, sau măcar să mă agăț de ierburile de pe mal. Nu mă simt în stare, dar nu mai sunt în stare nici să las timpul, viața, puterile mele să treacă.)

Din Johnson, o idee la care nu m-am gândit: deformarea dimensiunilor și a maselor în teoria einsteiniană e un analog al perspectivei în pictură. Dar aici, cui îi aparține punctul de vedere? Demonului lui Maxwell? E istoria lumii una a anamorfozelor? E homunculul senzorio-motor un arhetip al ei?

Atenție la genealogia Badislavilor. Vasili moare pe la 1880, în vârstă de vreo 45 de ani. Miron moare în 1899. Avea în jur de 33 de ani. Așa-ncât fiul lui (ce trebuie neapărat făcut tot cu o tântăveancă) s-ar fi putut naște pe la 1890, când Miron avea cam 24 de ani. Adică la 10 ani după moartea lui Vasili. E Badislav Dumitru, a cărui poveste ar merita poate spusă. Toate femeile se vor numi Maria. Deci, undeva, un episod cu Miron adult, apoi viața lui Badislav Dumitru.

23 feb. Suntem tot mai mult în așteptarea nașterii. Ioana e cu totul absorbită de ce urmează să i se întâmple. Aproape că nu mai vorbim despre altceva. Eu sunt bine psihologic de la abolirea cafelei, dar nu mă pot apuca de nimic. Nu am starea în care nu am stare. În lipsa agresiunii chimice inhibițiile îmi sunt prea mari, nu-mi pot relaxa cenzura. Ciudat e că de câteva zile — și azi-noapte, mai ales, când m-am trezit speriat, cu fruntea înghețată — am niște senzații crude,

ca niște lame dure, în ficat. Ca și când m-ar durea splina, dar în partea cealaltă. Nu paroxistice, dar în orice caz îngrijorătoare.

Trebuia să mă-ntâlnesc cu cineva la un bar. Am intrat în sală, care era de o dezolantă pustietate și urâtenie. Pereții murdari și goi. Nici o mobilă în afară de o masă-ntr-un colț, și nici o fereastră. M-am așezat la masă și-am așteptat. L-am văzut intrând pe singura ușă. Am observat imediat nu că avea un sacou ca al meu, ci că eu purtam unul ca al lui. Nu știusem până atunci cum sunt îmbrăcat. S-a așezat și-a început să-mi vorbească. Dar eu nu-mi puteam ridica ochii spre el și nu îl puteam asculta. Mă năpădisse una dintre cele mai stranii și mai greu descriptibile senzații pe care le-am avut vreodată. Deși eram acolo pentru acea întâlnire foarte importantă, am simțit că n-o puteam îndura. Era o senzație de urât uscat, de disperare liniștită. *Nu vroiam să fiu acolo.* Nu acceptam nici acel spațiu, nici situația în care eram. Vroiam să nu se fi-ntâmplat, să nu se-ntâmples. Am simțit — mai ales când m-am trezit și mi-am amintit visul — că am trăit ceea ce nimeni nu poate trăi având mintea întreagă. N-are nici o importanță că a fost într-un vis. Am respirat o vreme nebunie pură.

Citesc mai departe, fascinat, *Istoria lumii moderne*. E o poveste a unor masacre pentru care iadul lui Dante e neîncăpător. Perioada dintre cele două războaie, pe care îndeobște o asociem (sau o asociam) jazzului și bucuriei vulgare de a trăi, a cunoscut de fapt cele mai sălbatice orori din istoria lumii. Johnson le atribuie a ceea ce el numește, cu totul ambiguu și insuficient, „relativism moral”. Cred că a fost vorba mai degrabă de alt mecanism: delegarea voinței, puterii și responsabilității individuale. Acceptarea condiției de instrument. Supunerea fără spirit critic la ordinele unei persoane care semnifică o idee. Dacă această persoană e un psihopat criminal (și nu poate fi altceva, căci primul act monstruos e să pretinzi supunerea generală și necondiționată), urmează ceea ce nici un om nu-și poate imagina că s-ar putea întâmpla unor ființe raționale, cu trup, suflet și conștiință. A fost o vreme a fiarelor și-a fascinației față de fiare. La fel de neașteptată e strânsa interdependență a acestor

căi: nazism, fascism, comunism, învățând unele de la altele, perfecționându-se, comunicând, complotând...

Să ies din strâmtoarea asta, să ies o dată la larg.

27 feb. Până la urmă, și tot mai mult către final, cartea lui Paul Johnson e destul de conservatoare și unilaterală, dar pentru mine are meritul că-mi arată cum se văd lucrurile dintr-o astfel de perspectivă cam bătrânicos moralistă, dar până la urmă destul de cu picioarele pe pământ.

M-am întors la vremea când alergam zi de zi ca să rezolv nu știu ce și câte probleme. Și care era aproximativ în aceeași perioadă acum un an. Acum o iau din zori cu umblatul pe la tot felul de Circe financiare și Scyle și Caribde notariale, judecătorești, grefierești. Mă-ntabulez, vorba lui Zografi. Corabia mă-ntoarce acasă, înghețat, pe întuneric, când nu mai vreau decât să mă trântesc în pat. În câteva zile vine și Găbiță, care-și străvede deja tot mai nerăbdător piciorușele prin burta, devenită dură ca de cauciuc, a Ioanei. Evident că în vârtejul ăsta (dar tot aia ar fi fost și fără el) nu sunt în stare de nimic. Mă-ntreb din nou cât de jos poți coborî. Sunt ca o furnică rătăcită, ridicată de pe urma ei chimică și dusă-n altă parte, unde nu sunt drumuri și repere. Alerg bezmetic, la-ntâmplare, iar șansa de regăsire a drumului e zero (măcar însă — sper — nu tăiat în patru).

5 martie Astăzi, la ora 15, a venit pe lume Gabriel. E foarte târziu și sunt epuizat (nu atât cât Ioana). Voi scrie aici doar că i-am văzut fețișoara, cum era așezat, strâns în feșe, într-un acvariu de plexiglas: mică, literalmente ca de păpușă, cu frunte înaltă, păr negru și gură care mi s-a părut frumoasă. Avea ochii-nchiși și plângea din răspuțeri, cu o vocișoară cam slabă însă: doar la jumătate de oră de la naștere. Sper că, înfățișându-se-n noaptea asta deasupra cubului transparent, ursitoarele-i vor dărui sănătate, noroc și-nțelepciune. Mi-e drag, foarte drag încă de-acum. Ioana era, literalmente, cea mai frumoasă lăuză din lume: capul sculptural, adâncit la tâmple de suferință, ochii transparenți pe fața palidă și rece.

14 martie N-am mai scris nici o literă de o săptămână. Cel mic e acum acasă, colocatar rezonabil al dormitorului nostru, nu prea gălăgios dar nici absent de la datoria de a-și exersa plămâni. Facem față, cu ceva stress și ceva uzură, dar facem. Încet, ne vom relua viața, ne-o vom strecura iar printre degete (scriu cu un pix gras și verde-fluorescent ca oomidă). Am visat lucruri. Am respirat, am mâncat, am defecat. Nu am trăit altfel decât Gabriel. Abia de ieri am început, nu prea convins, să-mi mai percep susurul interior. O mare tristețe, o mare placiditate tristă erupe ca un lupus în corpul meu, îl face zdrențe. Afară, pe geam, totul e din nou alb, a nins toată noaptea. Nimeni nu crede acum în primăvară mai mult decât în moș Crăciun sau în OZN-uri. N-o să mai vină.

Băiatul (pe care l-am privit atât de mult și de concentrat, încât noaptea, când închideam ochii, mă simțeam transferat în el, ca în povestea cu axolotul) e deocamdată gălbui ca un chinezuz, până și pe cornee, din cauza unui icter fiziologic. Remarcabile la el sunt mai ales mâinile și tălpile, foarte lungi, cu încheieturi flexibile, având o linie de „înțelepciune a formei” care-o oglindește pe cea de pe față. Cum e deocamdată foarte mic, pielea pe el pare largă, face cute și falduri unde-n curând se va depune dulcea grăsime subcutanată. Căpșorul e ca de păpușă, și trăsăturile lui te sperie mai întâi, pentru că nu sunt atât de sugar, cât de copil mare. Te privește drept în ochi, sever, cu buzele strânse (cel mai frumos lucru al lui e gurița, asemănătoare cu a Ioanei — ca și forma feței), cu o expresie de reală și deconcertantă maturitate. Uneori mișcările gurii iau forma unui zâmbet cu gropițe, dar nu e decât exersarea unei grimase printre altele.

Are însă abia nouă zile și ar fi fastidios să scriu mai mult despre el. Îmi place să-l țin în brațe, să-mi apropiu fața de-a lui așa încât să mă poată vedea și să ne-ncepem așa istoria comună.

17 martie Nu mai exist. „Rămâi doar coaja celei pe care-o iau cu mine.” Chiar nu mai exist, în cel mai curat sens al cuvântului. S-a-ntors undeva un comutator sau a murit cineva căruia-i fusesem drag. Acum o lună încă mai respiram,

slab, e drept, nu abuream prea vizibil oglinda. Acum s-a-ntunecat oglinda din mine. M-am gândit mult în ultimul timp la-mbătrânire, la uitarea de sine pe care-o aduce. Mi-e dor de mine ca de-o iubită pe care știu că n-am s-o revăd, și chiar dac-aș revedea-o...

Cel mic plânge noaptea, probabil din plictiseală, o chinuie pe Ioana. Ziua în schimb doarme dus. Eu nu mă simt prea obosit și am destulă răbdare, dar cu același sentiment că se-ntâmplă asta pentru că nu sunt eu, pentru că e altcineva. Îmi plimb capul galvanizat la cumpărături, la cursuri, mă-nvârt fără treabă prin casă. Ioana spune că sunt cu mintea în altă parte. În realitate sunt cu mintea nicăieri.

Acum e 7 dimineața și e un soare violent de primăvară. Ridicat peste clădirile cu aer de fabricuțe din zare, așa cum l-am văzut odată (cândva) de pe balconul garsonierei de pe Avrig, când, roșu ca sângele, se-nălța vizibil cu ochiul liber peste orașul urât. Nu mai beau cafea din cauza ficatului, deși tare mi-aș face acum nesul de pe vremuri, care-mi dinamita mintea. Sau mi-o inventa, ca și cum valul seismic provocat ar fi luat formele înduioșătoare și suprafirești din *Solaris*.

Ies la Kogălniceanu, între blocuri vechi și sub cerul azuriu. E lumină înghețată și-mi spun „Doamne, e primăvară din nou“. Dar nu simt nimic, asemenea paralizațiilor senzorial, cărora li se-nfig ace în piele. Tot ce mai pot spera e că nu-i decât o paralizie de conversie, isteroidă, și nu una reală. Și că într-o zi voi reîncepe să trăiesc.

Nu mai am știri din lumea literară, nici vreun interes pentru ea. Câtă vreme nu scriu, sunt într-un fel de năuceală continuă. Ce mai înseamnă pentru mine revistele, cărțile chiar? Mi s-a propus să iau conducerea revistei *Deci*, copilul avortat al cașavencilor. Ca altădată a editurii „Eminescu“. Ce-am eu cu toate astea? Ce-mi pasă mie de ele?

5 apr. Intelectualii de Paul Johnson. Un război ciudat în Irak. O carte de versuri în Italia (*Quando hai bisogno d'amore*). Un volum de publicistică predat la editură. Un disc audio în curs de apariție. Zile și nopți înghițite pe nerăsuflăte, oboseală de ocnă, nici o clipă de autorefecție. Cel mic cere, cere

și cere. Viața se arată fără văluri: pură, sterilă, repede sfârșită. O lună care-a zburat pe lângă noi, ritmată de manevrele hotărâte și delicate ale unui corp de trei kile și jumătate: îmbrăcat-dezbrăcat, baie, schimbat, hrănit. Și da capo. Mă pasionează, îi urmăresc schimbările cu aviditate — dar e atât de greu. Alerg disperat pentru o mie de lucruri (mari sper să terminăm definitiv diabolica operație de vânzare a casei), aprovizionez, fac curat, ajut. Dar măcar dorm nopțile, în timp ce Ioana... Gabi e OK, crește mult în lungime (4 cm într-o lună) și-n greutate, singura lui problemă rămâne icterul: are o formă rară, de lactație, care cedează mai greu). E liniștit, isteț, deja nu prea mai sunt dubii în privința culorii ochilor (căprui-cărtărescu), deși azi-noapte am visat că-i avea azurii. Și-a umplut pielea, care-i cam atârna largă la naștere. Am ieșit de mai multe ori în parc, cu căruțul, am fost și la prima vizită medicală. Când îi facem baie, ceea ce presupune o impresionantă recuzită, cu mari dificultăți de instalare, are reflexe puternice de apărare: mânuțele zvâcnesc în sus, cu degetele rășchirate, gata să se prindă de prosop sau de marginea cădiței. Probabil protestează nu atât împotriva apei cât a oribilei culori, roșu-aprins, a cădiței. Nici eu n-aș face baie liniștit în așa ceva... în orice caz, deocamdată minunatele lui mânuțe sunt partea sa cea mai expresivă.

Sunt, altfel, complet distrus pe dinăuntru. E cumplit să trăiești în realitatea imediată. Să fii condamnat la responsabilitate. Nici gândul că aș mai fi-n stare de ceva nu mi-a mai trecut prin minte. Încerc totuși să nu cedez, să mențin — pentru vremuri mai bune — un tonus minimal.

Pe 31 martie a murit Mariana Marin, Madi a noastră, de care mă re-apropiasem mult în ultima vreme. Nu pot spune mai mult decât că a trăit și a murit ca o poetă, așa cum a ales de la bun început. După Nedelciu, e a doua pierdere catastrofală a generației noastre. Suntem toți în mâna Lui, și ei măcar au apucat să-și împlinească opera.

Viața mea s-a schimbat cu totul și n-are sens să mă mai uit înapoi. Dacă mai am o șansă e undeva-n viitor, e-n fața mea și se-apropie cu o viteză ce-ți taie respirația. Curând ne vom ciocni frontal.

6 apr. Diminețile sunt relativ odihnit și aș putea începe ceva. Sigur că nu oboseala e de vină dacă nu fac nimic — în definitiv va fi un an și jumătate de vacancy, de leave of absence — ci dispariția sentimentului de sine, fractura vieții mele fantasmatică. Aș putea ncerca să mă adun, să mă redefinesc, să-ncep să cred iar în mine și-n scrisul meu. Dar însăși fraza asta optativă arată că n-am cum să fiu hotărât, pentru că nu mă pot hotărî la asta. Plutesc în voia valurilor. M-am văzut deodată — un punct pe marea curbură de apă a lumii. Are vreun sens să-not într-o direcție sau alta? Când direcția unanimă e spre calmarii uriași din adânc? Tot încerc să mă hotărâsc să încep *Brusli*, doar ca să nu mai zac așa. L-am și-nceput, și-n prima jumătate de pagină m-am încâlcit în ceva care nu era de-acolo. L-aș relua acum, dacă Gabriel n-ar plânge din toți rărunchii dincolo (el, care ieri a zâmbit ca o floare ce se deschide) și dacă n-aș avea faimoasele „lucruri de rezolvat”. Nici nu știu dacă-n momente din astea, în loc să suport cu stoicism, n-ar fi mai bine, pur și simplu, să disper, să mă isterizez — să răscolesc puțin mîlul de sub transparența asta suspectă — apă de ploaie.

Lapoviță, vreme îngrozitoare.

7 apr. Soare de iarnă, pată turbure și insistentă în pâsla unui nor. M-am gândit la literatură ca la domeniul pierdut al marelui Meaulnes. Și tu, Yvonne de Galais... M-am gândit și la prima frază — șfichiuitor complicată, împletind un gryl kafkian în bentițele crețe ale academiei vinciene, din *Strigarea lotului* '49. Și la lumea ieșită din minți — și dintr-o minte sigură de sine ca un dragon de cavalerie — din *Gravity*. Poate c-ar trebui să-mi las iar plete lungi și mustață ca să mă-ntorc acolo. Cum am scris *Levantul* sau *Orbitor*? Cine le-a scris? Cum s-au scris?

Mi-am făcut, scriam, cartea de texte publicate prin ziare. Are 65 de eseuri, articole, tablete etc. din ultimii zece ani (cu câteva excepții mai vechi). N-am inclus cele douăzeci și ceva de interviuri, care-ar putea fi o carte diferită (deloc inutilă, de altfel, și pe care-o s-o fac la toamnă dacă asta are un cât de cât ecou), ca și articolele teoretice mai vechi și cele polemice, foarte puține de altfel. Cred că a ieșit o carte cu

un ton unitar, predominant „matur“ și „înțelept“, un fel de programatică — deși n-am programat-o deloc — miză pe experiență în opoziție cu fastidiosul experiment. Sunt confesiuni, scrieri despre autori și despre literatură, articole de atitudine (soțietatea privată „cu ochii larg închiși“), eseuri, toate unificate de un fel de pasiune simplă, neemfatică, de a spune „eu“. Ce sunt eu, ce cred eu, ce gândesc eu. All through the day I, me, mine. Cred că e chiar o carte, și o față nouă și (pentru mine, măcar) atrăgătoare a mea. Am reușit să vorbesc aici despre dragoste și despre milă cu un ton uman și nu unul literar, ceea ce e nespuse de greu, de fapt, cel mai greu lucru, cel mai ușor de ratat, în scris. Am scris despre tristețe, frică, nefericire. M-am și jucat uneori. Va fi o carte bogată, un dar făcut celui ce-o va cumpăra. Titlul e deocamdată — dar mai caut — „Pururi tânăr, înfășurat în pixeli“. E lung și nememorabil. Totuși are calitatea îmbinării celor două lumi: sublimul eminescian și virtualitatea actuală. Aș fi vrut (închei) să fac o carte mai jucată, cu o prefață amplă, cu comentarii la aproape toate articolele, dar am preferat până la urmă, nu doar din lene, varianta clasică: un text-pilot, cel din catalogul „Humanitas“, care dă cheia depresivă din ultimii ani, urmat de texte în ordine oarecum tematică, de fapt, prin atracție destul de laxă, deși nu chiar aruncate cu furcă); fără aparat critic, fără mențiunea locului și datei apariției — cu câteva excepții când ele erau semnificative. Din tonul general sar afară câteva texte: „Ilustrate cu Monrepos Castle“ e un joc postmodern, chiar un experiment din cele hulite-n prefață. *Zaraza* e... *Zaraza*, o povestioară. Rațiunea ei de a fi aici e că nu va mai fi în nici o altă carte, așa cum „Păianjeni de pământ“ rămâne îngropat în *Desant*. E drept, apare pe disc, chiar deschide, pentru ageamiii întru literatură, discul. Păi când îl bagă cineva în CD-playerul din mașină, o să-i găghile urechile ceva plăcut. Iar ochiul i-l va găghila coperta cu: una bucată pară, una bucată omidă curbată pe elipsa dulce a perii și una bucată fluture alături (albiliță cred, cu aripile lipite; ce minunată imagine în Arghezi: buzele sexuale ale femeii ca un flutur cu aripile lipite...). Barochismul specific vârstei.

17 apr. Destul că în viața cea comună nu fac decât să mă plâng. Aici am să scriu doar: încerc să rezist. OK, mă sufoc, dar un firisor de aer tot mai pătrunde. Gabriel e în cea mai mare parte a timpului chinuit de labirintul moale al corpușorului său. Crampe, foame, jilăveală, frică. Rareori puțină seninătate. E încă șofraniu, deși a crescut bine în greutate și lungime. Mi-e foarte drag, dar ne privim printr-o dublă extenuare. El, epuizat de o tortură strigătoare la cer — la propriu —, eu înnebunit de stress și de nefericirea de a nu mai lucra. Aproape că de a nu mai trăi. Drumuri lungi ziua, prăbușire în somn fără vise noaptea. Literalmente asta nu se poate numi viață.

E și vid de vești, de evenimente, de fețe. Ne sufocăm împreună într-o lume de platou de filmare, fără nici o realitate sau îndreptățire. Mi-au ieșit iar peri albi la tâmpile, după o remisiune complezentă de câțiva ani. E inutil să spun de ce: mormonii androgeni, cu liota lor de neveste, mă ocolesc de par-aș fi mâncat usturoi. Deh, să ai cu cine, să ai cu ce, dar să n-ai când, unde și peace of mind pe deasupra.

Am *Pășunile raiului*, despre care am amintiri ce sper că vor rezista. Nu mai sunt însă mâncătorul de cărți d'antan. O fandacsie mă-ndeamnă să recitesc și gumele lui Rochie-Friptă. Despre care n-am nici un fel de amintire, cum cred că se și cuvine.

18 apr. Din nou frig ca iarna, cu spic de zăpadă. Aerul e literalmente gri. Scriu aici pe genunchi, dimineața (dar cu luminile aprinse) și cu încă două persoane în cameră (una din ele *nu* e Gabriel, nici cealaltă de altfel), lucru pe care nu-l credeam cu puțință. Dar uite că se poate. Să nu-i dea Dumnezeu omului cât poate să-ndure — înțeleaptă vorbă. Aici, în cameră, eu scriu în jurnal, se citesc ziare, se conversează. Se aude zgomotul apei în țevile de la baie. Pe geam văd un acoperiș umed. Pe hol, prin ușa de la intrare, aud vecini certăreți. Singurul punct luminos e cel din vârful pixului meu, pix gras, roșu-transparent, sclipind în razele aplicii din tavan.

Am citit vreo 75 de pagini din *Pășunile raiului*: povești cam lente, cam șterse, deși frumoase. Nimic cu adevărat viu

în ele. Mi le aminteam ca dintr-un vis pe măsură ce avansam. Povești care vor să placă. Ar fi așa: Steinbeck – Capote – Salinger. Toți trei foarte buni, totuși pe trepte diferite de ingeniu. Și, evident, cu un număr invers proporțional de cititori.

De vreo 9 luni mă gândesc (fără să gândesc la ea activ și adevărat) la *Brusli*, a cărei boală lungă a fost pân-la urmă moarte sigură. Mi-a fost mereu limpede și de ce n-am să pot scrie *Brusli* vreodată, și de ce ar trebui totuși să-l scriu, și în ce fel aş putea să-l scriu ca să-l fac nu o carte de subiect, ci o carte de mine. Dar cele trei limpezimi nu mi-au limpezit deloc problema. O las deci în plata anomiei. Cred c-am să duc mai departe lectura la O. 2.

1 mai Parcă de ani întregi n-am mai scris aici. Viețuiesc, în mijlocul unei veri deja imoral de adânci, într-un fel de paradisiacă putrefacție. Sunt una cu... viața mea, sunt un animal, o pisică-ntinzându-se pe o piatră-nsorită. Când nu era nimic de capul meu eram, fără s-o știu, o ultraconștiință față de starea mea de acum. Sunt copil din nou, zilele sunt din nou gigantice înaintea mea. Mă bucur de frunze și de penele-ntoarse pe dos de vânt ale porumbeilor. Nu mai exist, înecat în fericire ca o viespe în miere. De ce oare când ești fericit te simți cel mai părăsit de Dumnezeu?

Soare și liniște în curtea interioară. Voci îndepărtate, cîrîpît, căruțul arzând în soare pe balcon. Nimic de făcut, va veni cupola uriașă de frunze și aer albastru a verii. N-am să-mi permit nici un gând, nici un rînd. Voi fi iar Mircișor dând roată lacului de la Circ, de data asta cu un Mircișor și mai mic în brațe.

Am fost toți un fel de trusă de accesorii pentru Gabriel. Frunze-n buze, lapte-n țâțe. Am făcut proiecte de retragere la Sângeorz, într-o vilișoară.

Am dormit chinuit, am făcut dragoste printre picături, am citit printre fulgi de plopi. I-am filmat ochii nedumeriți lui Gabi și frumusețea mândră a mamei lui cu noua mea cameră video de la Metz (căci am fost la un festival literar la Mondorf unde s-au mâncat americani pe pâine și s-a citit literatură de nivel Călărași, dar s-au plătit bănuți buni pentru

ea). Căci cretinismul nu-i cretinism fără o cameră video legată de gât, precum odinioară tranzistorul lui Grobei. Nu neg însă voluptatea scufundării în prostie, cum intri în mare prima dată, la-nceput de sezon.

Cu o săptămână-n urmă m-am găsit într-una dintre casele străvechi ale minții mele. Știam, recunoșteam împărțirea odăilor, emoția era aceeași ca în toate visele de acest fel. Ce miracol, eram iarăși acolo! Stăteam într-un fel de hol între camera unde, *sigur* locuisem în prima copilărie și o alta, față-n față cu ea, de asemenea cât se poate de familiară mie. „Pot să intru?” l-am întrebat pe un bătrân, noul locatar al casei noastre. „Știți, am locuit cândva aici. A fost prima mea odaie.” Bătrânul era suspicios, dar m-a lăsat să-naintez totuși în camera cu pereții crem, largă și prăfoasă, înaltă ca văzută de un copil foarte mic, în care știam (nu știam, ci *știam*) fiecare detaliu. „Da, așa era, acum îmi aduc aminte... Da, și papucii ăștia erau aici, și pervazul e la fel...” Nu erau însă imagini vizuale, ci o fericire leșinătoare spartă în obiecte și suprafețe. Apoi am început să explorez casa, *cu două intrări* (cum mi s-a arătat și-n alte vise, mereu două intrări), între care se găseau coridoare, bucătării ca de cantină, săli ca niște ateliere ciudate... Totul pustiu, într-o lumină de becuri chioare, care-ți dădeau iluzia de miez de noapte. Și eram chiar în mijlocul nopții! „Acum am să ies pe ușa cealaltă”, îmi ziceam, „și am să văd în sfârșit cum arăta casa pe dinafară.” Am ieșit într-un peisaj nocturn, undeva, poate, într-o veche zonă industrială. Am coborât trepte de metal spre un pământ mocirlos, pe care se ridicau barăci și grămezi de fiare. M-am întors și-am privit în fine casa, înălțată monstruos pe cerul nopții. Era ca o mare fabrică de cărămidă roșie, cu fronton triunghiular. „Da, o recunosc, aici am stat când eram foarte mic!” Și deodată, din spatele casei, s-a ridicat un deal, ca o căpiță țuguiață de fân, și-a rămas povârnit amenințător deasupra clădirii. Priveam totul cu aviditate, da, da, așa fusese...

Detalii ale vilei din Floreasca (de pe Rossini, și nu Puccini, aflu) din spusele alor mei: bucătăria era minusculă, de un metru pătrat, cu o mică platformă pe care-ncăpea doar un reșou cu două ochiuri. Sufrageria destul de largă, dar dormitorul

foarte mic. Între amândouă, o sobă de teracotă — așa cum am văzut pe fereastră. Nu-mi mai amintesc, practic, nimic din acel interior. Dar multe scene de pe acea stradă, unde vreau să mă-ntorc primăvara asta (și pe Silistra de fapt, cu o neglijabilă șansă de a mai găsi casa-n picioare), încă-mi sunt vii în amintire.

6 sau 7 mai L-am întâlnit pe C. T. pe un drum prăfos, cu un soare palid deasupra. Am luat-o-mpreună spre casa lui, care s-a dovedit a fi o ruină sinistră, cu ghipsul fărâmi-cios și galben, într-un cartier țigănesc. Înăuntru era aproape-ntuneric. Era o singură odaie mare, pătrată și goală, ai cărei pereți erau cafenii, tapetați cu un fel de hârtie grosieră. Camera asta mă fascina, era ca într-o mină părăsită. „Săra-cul, în ce condiții locuiește“, mă gândeam. Pe singura mobilă, o măsuță de scândură, era o farfurie cu niște plăcinte sli-noase. Din fundul camerei, de pe o saltea, s-au ridicat, în întuneric, două femei, soția lui și altcineva. Visul își pier-de de-aici limpezimea. Ce cameră de coșmar.

Mă ridic în mici secuse, „ca iarba călcată-n picioare“. E vară adâncă, „of that true old enthusiastic breed“. Canicu-lă, asfalturi moi, curent insuportabil în autobuze. Drumuri lungi, fără sens, sub nori lungi pe șesuri. Bietul meu băiat suferă de căldură ca un cățel, e agitat și urlăcios. Nu mai dormim aproape deloc. Are tălpițe moi și albe, un piept voi-nic și fața frumoasă, bine proporționată, ca a Ioanei. Dar cei mai limpezi ochi căprui. Are ceva bărbătesc pe chip, deja, o lumină virilă care nu vine dinspre mine, ci e lumina al-tei rase. S-a albit considerabil și e evident mai inteligent ca acum două săptămâni. Își poate folosi mânuțele pentru ope-rațiuni tip Desert Storm: dă jos jucăriile de cauciuc așeza-te lângă el, reușește să-și aducă mâna la gură etc. Zâmbește, rar, e drept, căci firea lui e deocamdată mârâită, dar frumos de-ți vine să-l înghiți.

9 mai Sunt deja în vacanța de vară. Adică zac, încins, cu ochii arși de intensitatea luminii, plin de un fel de fericire fără vârstă. Aș putea avea, într-adevăr, șase ani sau paispreze-ce. Mă bucur cu luciditate și aviditate de viață. În momente

din astea — după-amiază, liniște-n bucătărie, un radio care merge dincolo, uguit de porumbei în curtea interioară — mă simt literalmente translocat în cireșul amar de la Tanti Sica din curte. În altă viață, în alta dintre viețile mele interioare.

Beau o cafea care-aș fi vrut să fie un nes rece, freat cu lingurița-n paharul pântecos, de șampanie, și-apoi inundat cu apa ce se tulbură tot mai mult. Amestecam zdrențele de cremă până ce sus se ridică o spumă amară. Drojdiile coborau în spirală la fund și ceea ce rămânea era o apă neagră și-nghețată ce, sorbită cu-ncetul, aducea inspirarea. Acum, însă, lichidul fierbinte nu mai deșteaptă „nici o schinteie în ochiu-adormit“...

Încet, îmi vin în fire. Nu-l mai privesc ca pe-un mutant pe autorul *Levantului*. Nu mai cred atât de sincer că n-o să pot să scriu (sau, cum formulez mereu, „că n-o să mai scrie nimeni“) partea a treia din O. Revine treptat instrumentul cel mai necesar artistului: credința în sine. În lipsa lui, nici o altă cheie franceză, nici un patent universal nu ajută.

Mi-am citit manuscrisul ultimei cărți (the latest, nu the last, sper), cea înfășurată-ntr-un soi de pixeli roz-portocalii. E acolo un ton nou, un fel de căldură care poate fi înțelepciune sau zahariseală, dar în care îmi recunosc vocea de-acum. Mai comună, mai modestă, mai simplă. E totuși o carte lipsită de orice importanță, și nici n-ar putea fi altfel, pentru că nu e o carte, ci o culegere de texte scrise ca să nu mor de foame.

Până pe 25, când îl baptizăm pe cel mic și când se termină și cursurile, o să continue agitația ultimei perioade. Vor veni iar muncitori pentru reparații, o să alerg iar pentru casa veche (deși pe hârtie deja nu mai e a mea), pentru cărțile noastre, pentru înmatricularea copilului, și-n general după alte potcoave de cai morți. Dar vor veni apoi iunie, iulie și august în care, chiar dacă flăcările iadului vor încinge Bucureștiu-ăsta nenorocit, am să renasc, am să citesc din nou, am să scriu, am să fiu om din nou. Vreau să revizitez Floreasca și *Orbitor 2*. Să mă gândesc mai departe și la Brusli (cine știe?), să mă apuc cu-o mână de păr și să mă trag afară din mlaștină.

Pe Splai, la cinci minute de blocul nostru, e o casă veche pe care pusesem de mult ochii. Aproape ruinată, cu ziduri galbene, pierdută-ntr-o curte sterilă. Ferestre improvizate și putrede, o umbrelă „Cinzano“ pe o terasă, fire de telefon atârând, două Dacii rablagite în spatele gardului ruginit. Dar casa în sine e de o poezie greoaie și s-ar putea transforma, peste noapte, într-o minune de locuință. Are aripi ample, etaj și, deasupra etajului, un mare și turtit turn rotund, cu ferestre alternând cu creneluri. De curând, pe fațada ei a apărut un mare banner care arată că marea și nostalgică vilă e de vânzare. Am memorat numărul și adresa de mail a agenției, am privit pagina web cu alte zeci de locuințe pe care le poți avea la prețurile derizorii de 200 000 –1 600 000 de parai. Am să negociez, am să-ncerc s-o iau la cel mai mic preț. Bineînțeles, dacă îngerașul meu, conjurat în stil Iaru, o să-mi trimită modestele sume. Voi fi foarte bătrân când o să privesc Dâmbovița de sus, din foișor.

20 mai Am scos caietul de sub un vraf de cărți, reviste și agende adunate deasupra lui de atâtea milenii de nefolosire și uitare. Eu însumi va trebui să fiu scos o dată, la fel, de sub ridicolul și absurdul vieții mele de-acum. Ce mai fac, ce mai e cu mine? Cu ce mai seamăn? Mi-ar trebui luni de studiu ca să pot spune. O dizertație postdoctorală de un miliard de pagini la două rânduri. Acum, un singur bit de informație, și ăla mâncat de molii, m-ar epuiza, și-ntr-adevăr, dacă *sunt* ceva acum, asta sunt: epuizat cu desăvârșire. Mâncat pe dinăuntru de propria mea viață sau de viața altcuiva. O ihneumonidă înțeapă buburuza exact între cojile ei de țiplă cărămizie, și vâra un ou adânc în carnea ei, care doare ca și a noastră. Din ou crește un vierme cu cioc zimțat care roade tot ce e moale, fără să se-atingă totuși de ganglionii vitali (uite, încă pot merge și pot mima vorbirea, aproape și gândirea), până când din coccinelă rămâne doar bolta sea-că. Doar borta rece ca gheața. Iar acel mare studiu despre mine va fi tocmai studiul cupolei rămase, spartă și enigmatică în amurg, după ce viața strecurată-n ea a digerat tot, lăsând în urmă doar o podea cu găinațuri ciudate. Doar

când o să re-ncep să scriu am să re-ncep să știu cine sunt și, mai ales, cine-am să fiu. Cunoașterea mea nu va depăși însă limita Bekenstein, căci suntem cu toții condamnați la sfertodoxie.

Mental, am ajuns pe la vârsta de 28–29 de ani, adică ies cu-ncetul din adolescență și devin un bărbat tânăr, ceea ce e destul de trist. În orice caz, mult mai mult viitor se-ntinde-acum în fața mea decât acum cinci ani, când era chiar sfârșitul. Dar viitorul meu nu există-n realitate, ci-n virtualul unei cărți, „a song, a song!”

Observi că am re-recitat Smolin, după care-am încercat să recitesc Weinberg, dar n-a mai mers. Ceea ce mi se părea odată limita cunoașterii în astro-fizică se dovedește (în „lumina” teoriei gravitației cuantice) a fi nici măcar adevărat. Într-o discuție prostească la radio (căci iar s-au suit pe mine mass-mediile, pe care le gonesc ca pe muște) am spus că „nu mi-am dorit niciodată în primul rând să scriu cărți, ci să-nțeleg lumea, să aflu tot despre tot”. Urât și banal spus, dar e aici unul dintre lucrurile în dreptul cărora scriu „da” fără să-mi tremure mâna. Dacă scriu cărți, e tot ca să pot înțelege și ca să fiu înțeles. „Să Te cunosc pe deplin, cum și eu sunt pe deplin cunoscut.”

Mereu mi se spune: folosești atâtea cuvinte! De unde Dumnezeu le scoți? Și mereu mă miră reacția asta. *Asta* e problema? *Aici* e „originalitatea” mea? „Mai curând voi știți atât de puține lucruri”, ar trebui să răspund. E mai puțin de mirare câte cuvinte „folosesc” eu, cât ce limitate sunt cunoștințele despre lume ale celor ce mă citesc. Traducătorii mei îmi trimit lungi liste cu cuvinte și aluzii pe care ei nu le-au mai întâlnit sau nu le înțeleg. Criticii sunt insensibili la tot ce nu pare „literatură” (personaje, viziune etc.) în cărțile mele. Cultura filozofică, teologică, științifică, tehnologică etc. etc. pare să fie cam lacunară în ce-i privește. Țin minte că nici unul dintre criticii invitați n-a comentat, la o emisiune TV, afirmația mea că romanul *Orbitor* nu poate fi înțeles cu adevărat rămânând doar la literatură, că el consună cu dezvoltări din matematicile și fizica actuală, cu ecuațiile neliniare, teoria catastrofelor, a haosului, a fractalilor, cu hologramele cuantice etc. Și totuși un european mediu instruit ar trebui

să știe cum arată lumea lui în clipa asta și cum se rotunjește frontul cunoașterii. Chiar și la nivel de știință popularizată, chiar și numai atât. Eu însumi ar trebui să-nțeleg infinit mai mult.

Și-acum... back in the material world. Ascult Beatles, Gabi plânge în dormitor (înflorește pe zi ce trece, privirea îi e inteligentă și vie, doarme neobișnuit de puțin, spune un „g” — sau „ng” limpezi și exhilarante...), e o dimineată caldă de mai, preludiul unei zile în care nu voi face nimic. Cartea nu-mi va apărea atât de curând. Nici cea italiană nu se grăbește. Vor veni zilele târgului de carte, rătăcirii printre standuri, fețe dezi- și indezirabile, lansări, bere pe terase... M. C., aparent, încă mai mișcă din lăbuțe, trântit cum e cu fața-n sus și incapabil să se-ntoarcă. Nimeni nu știe că acestea două cuvinte, „Mircea Cărtărescu”, au căpătat pentru el o sonoritate străină. Căci nimeni nu pare a-și da seama că nimic nu e mai străin pentru un om decât un nume adunat pe-o carte.

Ieșit total din literatură, nici numele meu nu mi se mai potrivește. „Ionescu de la etajul doi” îmi spune mai mult. Sunt Ionescu de la doi, ochelariștu-ăla care umblă mereu nebărbierit.

21 mai Fulger-beznă, fulger-beznă: Voila.

Se-ntinde, se strânge, se agită ca un gândăcel, își trage o mână spre gură cu cealaltă și-ncearcă avid să-și înghită degetele, tresare, rășchiră mânuțele bățându-le-n lături pentru ca brusc, fără nici o tranziție, să se liniștească, mâinile să-ncremenească și micile degete albe să se relaxeze cu șovăieli ca de cornițe de melc sau de tentacule cărnoase de holoturie. Rămân deschise, cu liniile din palme boțite, două brațe încadrând căpșorul, pe pernă, ca două paranteze. Doi ochi închiși, cu gene fibroase, o gură mică și cărnoasă mimând un supt abia vizibil.

Ca de obicei când intru iar în lumea literară — târgul (în care cam sufla vântul ieri) — complexe de inferioritate mă termină. E grotesc: mă simt chiar ultimul dintre ei. Mi se pare că n-am scris nimic, sau nimic adevărat, niciodată. Că n-am personalitate, că scrisul meu n-are o direcție. Și mai ales mă

simt singur și lipsit de apărare. Starea mea continuă e un fel de nefericire speriată. Mă simt ieșit din joc, lipsit de interes, ca odinioară, în generală, când vroiam și eu să joc fotbal cu ceilalți colegi, și doi inși, cei mai buni, făceau echipele strigându-i alternativ pe ceilalți, care se așezau în spatele lor lăsându-mă în cele din urmă singur. Și totuși îmi plăcea să joc la fel de mult ca și lor, vroiam să fiu în lume ca și ei. Mergeam la umbră, sub duzi, la groapa de sărituri în lungime, și mă uitam de-acolo la ei, care uitaseră de mult de ei înșiși și de mine. Eu n-am jucat nici un joc niciodată, căci să joci înseamnă să fii mai întâi strigat, ales. Toată bucuria ulterioară depinde de chemarea de la-nceput. Am fost mereu, și sunt tot mai mult, oriunde, în orice timp, un nechemat.

Am un nou program. Mă trezesc cel târziu la șapte, iar dacă cel mic e salon, vin la bucătărie (veșnica mea bucătărie unde-am scris de când mă știu), îmi fac o cafea și, cu nițel noroc, apuc să însăilez — aici, deocamdată — câteva fraze. Nu mă deranjează că scriu prost — ieri neserios de prost —, de fapt, că fiecare frază a mea e ca un irecognoscibil portret în negativ. Știu că voi scrie sau voi crăpa. Acum e-atunci. Dacă acum cedez, o să-l cresc pe Gabi, cu duiosie paternă, douăzeci de ani și-atât. Numai că frica asta e atât de sufocantă, încât știu că n-o să cedez. Dacă o să-mi public și zona asta de jurnal, o s-o reduc la câteva pagini și restul va fi liposupt. Cu țeva și cu pompa.

Ce mirat am fost, de câte ori am citit *Valurile*, de obsesia lui Brian de-a face fraze. Până n-am început *Orbitor*, în care fraza e totul, n-am știut ce înseamnă asta, și-n orice caz, am privit calofilia, ca toată lumea, cu o sprânceană ridicată. Flaubert sau Proust made fools out of themselves migăind la fraze „perfecte”. În *Nostalgia* mea geamul e curat, fără bulbuci. Nu există acolo nici o frază (sau foarte puține și imperfecte), oricum, nu de genul celor pe care le căuta Brian. Azi știu că fraza e centrul scrisului și că asta nu e calofilie, ci magie. Am deschis ieri noua carte a lui M. H. S., *Cum se face*. Primele, chiar primele ei fraze sunt suple, tensionate, surprinzătoare, lucioase ca niște arcuri. Nu cred că altcineva, la noi, poate scrie așa. Cine poate face o astfel de imagine concentrată a unei minți nu trebuie să mai arate și că poate

face personaje „vii”, scene dramatice etc., nici măcar că „are ceva de spus”. *Asta* are de spus, o incredibilă frază în care e tot atâta viață, moarte, înțelepciune, obscenitate și derizoriu ca și-n *Odiseea* sau în *Vita Nuova*.

Am scos din nou *Cărțile lui Enoch* de pe Internet, din păcate o versiune cu aparat critic nu prea serios. Le voi reciti în întregime. (Supra)veghetorii. Nephilim. Spiritele de foc ce puteau lua forme umane. Dar cât a scris Enoh însuși și cât e fals mistic și doctrinar?

29 mai, dacă nu mă-nșel La 7 dimineața, ora mea normală de trezire în această nouă viață — *Brave New Life* —, soarele se arată brusc și măreț, „ca un acord wagnerian”, de peste muchia acoperișului cu olane de vizavi și nu mai ai unde să te ascunzi, în casa noastră mică și albă, de lumina lui proaspătă și violentă. Chiar în clipa asta — dar clipa a trecut, îmbrâncită de alte clipe — m-a găsit și mi-a aruncat fotoni clocotiți pe o parte a feței, filtrați prin verdele noduros al mușcatei din geam. Mușcata e scufundată în nori, luminoși și călători, tot blocul e scufundat în vară.

Nu mai trăim, ceea ce ni se-ntâmplă e grotesc și pervers, așa cum femeia umflabilă e un simulacru de iubită. Suntem conectați la plămânul de oțel, la aparatul de dializă, la instalația de perfuzii și pare că, galvanizați, mai zvâcnim în folosul lui Gabriel, dar creierele noastre au deja întinse porțiuni necrozate. Căci, dacă neuronii mor după cinci minute de anoxie, după cât timp mor privați de lectură? Dar de medicație, dar de dialog cu tine însuți? Dar de tandrețe și viață de cuplu? Dar de ieșiri cu prietenii? E timp împrumutat, e o altă formă de viațuire ce transpare prin carnea celei dintâi. Și mă tem că așteptarea „ieșirii la larg” nu-i decât o credință-ntr-o utopie. Va fi așa ani de zile. De-asta, n-are sens să așteptăm îndobitociți să treacă „perioada asta grea”. TREBUIE să lucrăm, chiar așa, chiar în condițiile astea. Nu vor fi, ani de zile, alte condiții. Gabriel va fi o parte din noi, este deja, dar nu trebuie să devină totul. Îmi aduc aminte acum vremea când băteam la mașină în bucătărie cu căruțul lângă mine: scriam la *Levantul*, iar Ionuța, nu mai mare de 6 luni, molfăia un biscuit. Nu țin minte să fi avut

dificultăți, să fi simțit, ca acum, că nu mai sunt eu însumi. Ioana era mai liniștită, eu eram mai june, dar nu aici e diferența. Atunci eram în literatură. Acum sunt doar — de ani de zile — în frică, frica de ratare și de smochinare interioară. Zilele trecute am simțit-o pură ca un drog ultradistilat.

Măcar finanțiar pare a fi mai bine, au curs ceva bănuți din diverse expediente, care au compensat exorbitantele cheltuieli din ultimul timp. De douăzeci de ani trăiesc din venituri fluctuante (ce eufemism...), cu un singur salariu de 100 de dolari — care se duce și el în alte părți. Nu pot conta pe nici un ban, n-am nici o securitate financiară. În ultima vreme au sosit banii, e drept, dar șovăielnicul șuvoi se poate opri brusc forever.

La ASPRO am renunțat la premiul pentru *Orbitor* și bine-am făcut: l-am primit însă de la AER. Zmeii au și ei șansa lor la Uniune. Dacă totul decurge normal, nu vor lua nimic...

Am terminat și predat *Pixelii*. La recitare cartea rezistă, e mai aproape de mine cel de-acum decât oricare alta. Dar va fi o carte trecută cu vederea.

1 iun. Biata noastră zi de naștere. Biata mea cumișenie. Nu ne-a sunat aproape nimeni. Nu ne-am făcut nici un cadou. Nu nimic (ba da, ceva).

Ieri noapte, înainte de-a adormi, am auzit-o limpede pe mama chemându-mă de două ori pe nume. Era vocea ei de când era tânără, care-mi arunca numele, clar și sclipitor, în centrul creierului, cum cade o pietricică într-un bazin cu apă. Splash! Mircea! Și cercuri-cercuri în adâncul minții.

Și un vis spre dimineață, de o cruzime insuportabilă, dar fascinantă. Din vechea mea serie cu animale de pradă și cu victimele lor, artificioase și viu colorate ca un desen animat cu figuri din plastilină. O felină uriașă, nu dintr-o specie existentă, sfâșie cu ghearele, pe îndelete, o erbivoră neidentificată, care-ncearcă să fugă mai departe zbierând de groază, știind că n-are scăpare. Și asist la spintecarea ei de vie, la agonia ei înceată, ca la un film interior, de parcă ochiul meu intern ar avea, ca-n *A Clockwork Orange*, pleoapele lipite cu scotch și-ar fi silit să rămână larg holbat.

2 iun. Mai am amintiri spontane doar din vise. Când sunt extrem de obosit — ceea ce-i starea mea normală acum — mi se deschid un fel de pori în pielea minții și, fulgerător, pentru mai puțin de o clipă, sunt purtat direct într-un vis. Nu în primii ani din copilărie, nu în viermuiala de pielețe și ațe umede a timpului vieții mele, ci în vise pe care brusc mi le amintesc, ca niște peisaje deschise deodată în fața mea, unde înainte era un perete curb de os. Și sunt deodată acolo, în lumile acelea de o zecime de secundă, în fabuloasele mele vise de altădată, cele atât de lungi și de mirifice, încât nu mă-ndoiesc că au fost vieți. Mi se-nfățișează, ca o sinteză amețitoare, ca recapitularea din clipa morții, lucruri de care-mi aduc aminte, știu că le-am visat, știu acele vise, știu că, trezindu-mă după ele, mi-am propus să le țin minte, dar le-am uitat — ca să mă pomenesc acum, pentru câte-o clipă dilatată și înnebunitor de dulce, chiar în miezul lor colorat. Un astfel de fulger brusc în amintire mi-a regăsit un vis cu banchize într-o apă verde, cu insule conice unde trebuie să ajung, cu nave înfruntând furtuna ca în *Seafarer*. Alunec tot mai des în vise vechi, mult mai grăitoare ca fa-doarea văratică din jur, până când, poate, prapurul înstelat al minții mele o să se sfâșie de tot, și stelele-or să se topească în aurul unei singure mari lumini.

Acum câteva seri am fost silit să citesc câteva pagini din *Nostalgia* la o-ntâlnire cu niște hidalgi. M-a surprins scriitura seacă de-acolo. E un fel de schelet de pește cu multe oase, e ceva numai fibră. Cât de departe e *Orbitor* de modelul ăsta! *Orbitor* e organic, opulent și tentacular. *Nostalgia* e din lumea asta, *Orbitor* nu e din lumea asta. Iar între ele *Travesti* plutește-ntre cer și pământ ca mormântul lui Mahomed.

4 iun. Dacă m-ar vedea cineva... L-am pus pe Gabi pe salteaua din birou, am reușit în fine să-l fac să închidă ochii, după o oră de joacă și agitație browniană (acum se-mpinge-n călcâie și reușește să se rotească, încet, în jurul capului, prea greu ca să poată fi urnit din loc), și-am stat apoi un sfert de oră nemișcat, în picioare, terorizat că s-ar putea trezi iar, timp în care n-am făcut decât să-l privesc cum tresare,

se-ntinde, își trece mâinile peste față, rămâne cu degetele suspendate-n aer... A fost o odisee să fac cei doi pași până la ușă pe parchetul care scârțâie și trosnește apocaliptic. Și ia-tă-mă aici, în bucătărie, scriind pe un colț de masă, orbit de soare dar neîndrăznind să mă mișc... Gabi ne-a pus la respect, viața noastră depinde acum de toanele acestui băiețel cu cap mare, cu o expresie, uneori, de bărbat adult (ca acele caricaturi de oameni politici cu capete uriașe și corpuri abia spânzurând, insignifiante, de ele) mai ales că acum i s-a rărit părul din față și, asemeni chinezilor, mai păstrează doar suvițe pe tâmple și la ceafă... Acum mănâncă lacom și des și crește exponențial, după fiecare săptămână e altul. Vocalizarea i s-a schimbat și ea total în ultimele zile, acum nu mai plânge cu adevărat, ci cheamă cu țipete puternice și rare, cu o vocișoară de băiat răgușit, pe un ton nici obraznic și nici poruncitor, ci cumva urgent, imperios. Fața, fruntea, craniul sunt minunat sculptate, iar ochii și năsul sunt, nici o îndoială, ai lui Mircișor. Ce caută ei pe chipul rotund, de motănel, pe capul parcă pus direct pe umeri? Și unde mai e Mircișor pe corpul voinic, durduliu, cu tot ce trebuie: gropițe la coate, pliuri la pulpите și glezne, degetele mari de la picioare mereu ridicate? E ca și când Mircișor ar sta în acest corp ca-n apa unei căzi, lăsând afară doar ochii și năsul. Restul e imers în curenții tăcuți ai organelor interne.

Îmi bag (băga-le-aș) în computer „sonetele” de când eram june. E tot ce disprețuiesc mai mult în poezie: tocmai lipsa a ceea ce face dintr-un text o poezie reală. Nu sunt poeme, n-au, mai toate, nici o interioritate și nimic de comunicat. E un joc cu plasticitatea limbii, un voluptuos joc cu icoane fără șoapte tremurate. E condiția mizeră a avangardelor. Nu știu dacă am să pot alege, din cele vreo 70, 50 cât de cât rezonabile. Habar n-am. Îmi suspend judecata până le am pe toate redactate. Sunt la fel de confuz ca întotdeauna în privința lor și a volumului *Nimic*. Nu știu ce-i de făcut cu ele. Tocmai de-asta le-aș publica repede, ca să scap de nehotărârea asta. Dar am eu dreptul să public cărți slabe? Și are vreun sens?

Au ieșit casetele și CD-urile, așa de artificios numite *Parfumul aspru al ficțiunii* (o lectură ratată, texte alese în grabă,

citite toate șnur, în timp real, așa că sunt, audibil, tot mai răgușit spre final: ceva complet neserios, care de aceea va avea succes la public), a ieșit și *Nostalgia* italiană, pe care n-am văzut-o încă. Așa că am trei traduceri și-n Italia. O să-mi iasă și cartea de articole și articolașe. *Multa*, dar nu *multum*. Sunt hărțuit și de tot felul de proiecte de punere pe scenă (teatru și „teatru liric“) a Zmeilor. Mai ce? Da, sonetele, cu Tudorică Jebe.

Dar aștept să mă dezmoțesc. Trezitul foarte devreme, pe o lumină galbenă orbitoare, de care e plină casa, m-ar putea scoate din teribila rutină a ultimelor luni. De-aș putea începe, de-aș începe ceva!

6 iun. Avalanșă de rezultate ale unei vechi munci: mi-a apărut *Nostalgia* italiană, de data asta o carte destul de atrăgătoare fizic, mi-au ieșit și CD-urile (pluralul arată doar că am primit 5 bucăți ca drepturi), și, mai ales, *Nostalgia* a fost acceptată de editura new-yorkeză „New Directions“, faimoasă pentru intuițiile ei (neo)avangardiste etc. Voi avea, în fine, la 13 ani după revoluție, cartea mea în engleză, mai mult, în State! Cel mai frustrant vis al meu. Sper că sentimentul meu se va confirma: că *Nostalgia* e, de fapt, scrisă pentru America, și că nicăieri nu va fi primită mai bine. În fine, o mirobolantă felicitare cu fluturi de la Gabriela îmi spune că traducerea suedeză a *Orbitorului* va începe la toamnă.

Azi-noapte, un whisky cu clinchet de gheață pe balcon a celebrat cele de mai sus. Și mai sus, deasupra paginii, străluceau câteva stele.

15 iun. Bietul meu creier, bietul meu corp, bietul meu viitor. Cu mare greutate l-am adormit pe Gabi ca să pot însăila aici câteva biete rânduri. Nu pot citi, nu pot scrie, nu putem face dragoste, ne târâm picioarele printr-o dezolare fericită. Mă doare ficatul de oboseală. Neras de trei zile, arăt ca un opioman asudat din Canton. Mototolit, putrefiat. Mintea mea se corupe de atâta, nu inactivitate, ci activitate contra-productivă, vânzoleală, agitație medulară, fără conexiuni mai sus. Nu știu în ce fel aș putea să mai gândesc și să mai scriu vreodată. Cu toată lumea asta înghesuită-n mine,

respirându-mi direct în gură, de fapt încercând să-mi respire faringele, traheea și plămâni.

Sigur că Gabriel e drăguț și că Ioana e minunată și că ne iubim cu toții. Dar trăim ca o familie de ceferiști. Nici un gând în afara robotelii ăsteia continue, din zori până-n noapte and beyond. În plus, e o caniculă crâncenă, atât de intolerabilă, că ne-am decis, coște que coște, să n-o mai tolerăm. Așa că de mâine o să avem aer condiționat. Dacă adaug aici camera video și computerul cel nou — echipat până-n dinți —, am făcut totuși un „salt de imagine”, dar de standing în primul rând, anu-ăsta. Tot ce se-ntâmplă, de fapt, pozitiv sunt efectele întârziate ale halucinației de altădată. Pentru că acum până și extrem de rarele vise nu mai sunt decât de tipul „văd zmeură și noaptea visez că mănânc zmeură”. Pozitiv e că mi-a apărut cartea, roșă-portocalie ca o poză de pe ambalajul vreunei imprimante, o carte tăcută ca un Mondrian. Dup-aia, am citit ceva la Clubul Prometheus, având mare succes cu un text de doi bani, dovadă a vremurilor pe care le trăim. Dup-aia, am încă o ofertă de ecranizat *Zaraza*, a patra de până acum. O altă ofertă de teatru după *Zmei*, și o alta de operă bufă după aceiași tiranozauri zmeicioși. Am fost și la mai multe radiouri și televiziuni, „vidouri și parabolici”. Nu am mai apucat însă să citesc nici un rând (în afara unui catalog de computere și a unei culegeri din poezia lui Trakl, răsfoită de fapt concomitent cu răsfoirea cinei: brânză și roșii).

Scriu la măsuța din sufragerie, afară se aude un elicopter, dincolo Gabriel doarme cu mânuțele pe lângă cap, ca și când s-ar preda. În casă e o dezordine dinamică, în contrast cu băltirea cu mormoloci din țeasta mea. Am să-mi fac o cafea și mai văd. Lumea va mai continua, poate, și de mâine încolo.

16 iun. Scurtă întâlnire cu Steinar, nici atât de blond, nici atât de înalt cât îl știam. „În Norvegia și Suedia, *Nostalgia* e o «cult book». Ai o reputație bine stabilită.” Și mai departe: „Un scriitor norvegian a spus că o să ai soarta lui Kafka: vei fi descoperit abia după moarte”... Dar eu, cum am spus-o de-atâtea ori, sunt, de ani de zile, inversul lui Kafka:

nefericit în fericire, ceea ce — e singurul lucru pe care-l mai sper — ar putea fi în mod ciudat echivalent.

Frunze sfințite de nuc în vaza de cristal. Ieri a fost Cincizecimea. Frunzele astea groase și mirosind a tanin sunt, mi s-a explicat, simbolul limbilor de foc ce s-au lăsat peste cei „aproape cinci sute” de întâi creștini reuniți în bazilică. Suntem atât de primitivi! Convertim mereu tehnologia-n magie și-n fantomatică, de parcă ea n-ar fi niciodată destul de fluidă ca să ne curgă, groasă ca melasa, în cranii.

E 7 dimineața. M-am trezit, ca-n fiecare zi, la 6, am adormit Mitzura și-mi beau, în fine, cafeaua. Gabriel e plinuț ca o portocală, n-are gâtișor, ci doar o gușă pliată complicat din care i se înalță, micuță și despicată, bărbia și apoi toată făcuca, buzele minunat desenate, cea de jos lată și moale, cea de sus tensionată ca un arc, spațiul neobișnuit de înalt între buze și nări, parcurs de un șanț adânc, năsucul deocamdată doar corect, imposibil de prezis forma lui finală și apoi ochii, ochii atât de contradictorii. Aici mesajul meu genetic și cel al Ioanei n-au colaborat, ci s-au ciocnit violent. Forma lor e cu totul străină clanului Cărtărescu: sunt foarte depărtați unul de celălalt, la kilometri distanță, ai zice, iar forma lor e cea (cu totul artificială) desenată în unele stampe turcești și persane: forma unor anumite semințe, o curbă extrem de elastică și de grațioasă. Culoarea, în schimb, e de la mine: un căprui spre kaki, cu striații sclipitoare, și tot de la mine e expresia lor de concentrare serioasă, integră, aceeași expresie foarte intensă de pe fața Ionuței. Gabriel vorbește de vreo trei zile, pe limba lui, e drept, dar spune, în orice caz, ce are pe suflet. „Gh” și „hei”, și „ai”, care existaseră izolate în vocabularul lui, sunt acum împletite în cascade sonore care pot dura minute-ntregi și cufundate-ntr-un soi de băiguială suindă și coborândă, în care tonuri poruncitoare alternează cu scâncete și modulații „constataive”.

...cândva în iunie Proiecte multe ca muștele al'dat: încă două zilele astea, și parcă din ce în ce mai curioase. După film, operă și teatru, iată că mai bifez două zone: teatrul „la microfon” — cu, of course, *Levantul* cântul XI — unde îl voi impersona cavernos pe însuși Auctorele — și discul Emi-

nescu, unde iarăși îl voi impersona cavernos pe Uxe al nostru drag. Dacă-mi mai amintesc și de impersonarea din *Parfumul aspru*, ca și de altceva care mi-a trecut prin minte și apoi am uitat, mă dezvolt mai multilateral ca societatea socialistă. A, am mai participat (cu un poem) și la o expoziție de pictură... Aduc deja cu acel soi ciudat de barzi.

19 iun. Culmea! Niște juni unguri vor să facă un film după *Mendebilul!* Nu știu ce-o să iasă din atâtea kestii, dar măcar jumate de s-ar face și tot ar fi ceva.

Traduc poeme de Cohen. Just for the hell of it.

Sunt complet uzat sufletește.

20 iun. În *Vatra*, Nicoleta Sălcudeanu are un articol despre *Orbitor. Corpul*, care arată cum stau lucrurile cu imaginea mea în provincie (Brumaru-mi scrisese și el de curând că la Iași sunt luat drept un „dulce amator”). Din resentiment pentru „capitaliști”, scrie ea, a refuzat pân-acum să-mi citească bucoavnele. Și-a construit un „Rică, fante de Obor”, mediatizat și jucăuș, care n-o interesa. *Postmodernismul* (pe care de asemenea nu l-a citit) i-a întărit, prin schematismul lui (aflat din critica orală, se-nțelege) părerea despre superficialitatea mea. Se aștepta să găsească în *Orbitor* un fluture manierist, lenevos și-mpodobit cu scilpiciori. Dar a ieșit păianjenul, a tors-o-n zale gasteropodale și-a păpat-o cât e ea de critic literar. Articolul e sincer și frumos însă, dovadă că tot a mai rămas ceva nepăpat. El îmi spune ceea ce de altfel știam de mult: că pentru clujeni, ieșeni sau timișoreni am rămas poetul optzecist cu plete și mustață, miorlăind la ode pentru vreo demoazelă. Ghiță care guiță pe oliță, cum îmi sintetiza cândva poezia Nichita Danilov. „Sorry, baby, it doesn't look like me at all.”

24 iun. Sunt total exterior. Mi s-a relaxat mintea ca un sfincter. Am gatism cerebral. Și constipație onirică. Un fel de autism invers, o neputință de a comunica, nu cu cei din afară, ci cu cel din interior. În toate lunile astea am încercat să nu las nimic nefăcut, dar nu am făcut nimic: „Pe acestea să le faceți, iar pe celelalte să nu le lăsați nefăcute.” Am dat

zeciuială din pătrunjel, dar nu l-am iubit pe Iehova, nu mi-am cinstit părinții, n-am dat milostenie. Am fost peste tot unde am fost chemat, am răspuns tuturor mesajelor, am făcut să avanseze proiecte, dar n-am citit, n-am gândit, n-am visat și n-am scris. Fariseu afurisit al literaturii. Îmi place să-mi facă oamenii plecăciuni în piață și să-mi spună Rabi. „Maestrul Cărtărescu?” „Da, la telefon.” Speaking. Dintre toate cele lăsate nefăcute, cea mai gravă este încetarea desăvârșită a lecturilor. Nu mai citesc. Cred că n-aș mai citi nici dac-aș avea timp. Când mă uit pe o pagină văd literele, rândurile, ca o armată, sau ca un furnicar. Mă uit la fiecare-n parte: ce drăgălașe sunt. Nu mai fumează sens, nu mai sublimează direct în lumi complete. Pe pagină sunt sute de litere negre, de tipar. Aceleași la Dante și la Tomozei. Genomul lor diferă cu 2%. Nu mai văd diferențe fundamentale între *Finnegan's Wake* și documentația la aparatul meu de aer condiționat. Arborele sequoia și tenia sunt verii mei buni. De altfel, și pentru critici *Orbitor* e cam același lucru cu... toată proza românească de azi. E făcut tot din litere și e gândit tot de un om.

Cartea mea cea roșu-galbenă de articole e cu desăvârșire inexistentă. Nu s-a făcut nimic pentru ea, a fost publicată în silă, i-a fost făcută o copertă în silă, a ieșit vara în lănced și plictiseală, are prețul prea mare. N-am văzut-o anunțată nicăieri. Și totuși n-o socotesc mai prejos de altele. Dacă voi n-o vreți, eu o vreau.

„Unde odată apele feței tale / Elicele-mi roteau, îți bântuie fantoma...” Mi-e dor de poezie, de Dylan Thomas și chiar de Eliot, chiar și-n traducerile idioate de unde-l știm cu toții. Aș sta un an și m-aș reeduca, aș reînvăța să trec de perdeaua de litere din pagină spre Sfânta Sfintelor.

28 iun. Iarăși lecturi pe la cluburi, în subpământe, iar emisiuni la TV, iar interviuri, iar lucru la piesulețe, cu actori atât de știuți, de parcă-ar fi propriile lor sosii. Iar granule de biată bucurie printre granule amare: oameni care vin și-mi spun: „*Orbitor* e cel mai frumos lucru pe care l-am citit vreodată”; „Am venit de la Cluj special ca să vă cunosc”; „Am visat scene din *Orbitor* când eram fetiță.” Iar contras-

tu-ăsta criminal pentru ochi dintre cine-am fost pe când nu mă zăream și cine sunt și nu e. Ar fi atât de simplu, ar trebui doar să încep ceva, să scriu acum o pagină într-un caiet nou ca să reîncep să exist. Dar tocmai asta nu se poate, fiindcă, Valéry avea dreptate, primul vers nu-l scrii niciodată tu. Ești ca un câine dresat să găsească-n pământ, după miros, cremoasele trufe. Dacă nu sunt trufe în zonă, olfacția hiperestezică nu-i folosește la nimic. Căci nu fabricăm, ci găsim. Sau, măcar, fabricăm restul după ce găsim un fragment insondabil și fascinant ca-n *Myst*.

E mare și greu, cu un cap rotund de motănel, cu o expresie de blazare concesivă: da, vorbește tu, spune ce vrei, tot eu știu mai bine. Ține jucăriile în fața ochilor cu amândouă mânuțele. Dacă-l ridici ca să se sprijine în picioare e nespus de fericit. Vocalizează confuz, furios că nu poate articula mai bine. Atât de stranie e expresia ochilor mei pe un căpșor de brahicefal. Și cred c-am să mă-ntorc mereu și mereu la arcul perfect, clasic, al buziței de sus, cu vârfuluțel atât de dulce din mijloc sprijinit pe buza de jos, mult mai lată, crăpată, lenevoasă. Acum doarme cu mâinile-n cruce, cu picioarele în poziția broscuței, iar eu sunt în bucătărie unde abia am apucat să beau cafeaua. S-a crăpat de o nouă zi, e un soare tânăr, insuportabil.

30 iun. Când îi fac suc de portocale lui Gabriel, cojesc portocalele până la pielița albă, ruptă pe alocuri și vădind carnea lor fibroasă, sticloasă, mustind portocaliu. Jupoi și pielea albă, cu moliciuni de piele de căprioară pentru șters ochelarii și ajung la fructul tare și elastic ca un ou de ființă extraterestră, compartimentat vizibil în felii strâns lipite-ntre ele. Vâr degetele-n orificiul de la pol și trag voluptuos, până jumătățile se desfac dulce și umed, cu stropi mari ieșiți din loc în loc și tremurând pe pielițele pline de nervuri. Jumătățile le fac și pe ele-n două, și storc fiecare sfert de portocală în pumn, încet, deasupra unei cești de porțelan cu interiorul perfect uscat. Simt cum membranele se rup, cum rezistențele cedează, cum ceva încă rezistă de parc-aș strivi între degete un mic animal viu, iar apoi sângele lui oranj, apos, începe să șiroiască în ceașcă, s-o umple de o spumă bătută,

apetisantă. Printre degete-mi țâșnesc jeturi subțiri, acide, care-mi nimeresc pe buze și-n sprâncene. Storc tot mai puternic, întorc substanța păslos-terciuită și-o storc din nou, până nu mai curge nimic și-n palma flească de suc îmi rămâne un fel de pachet de fibre purtând încă urma degetelor mele. Îi dau drumul în coșul de gunoi și-mi spăl apoi mâinile uleios-lipicioase, mirosind a sevă din adânc.

Radu Cosașu, ieri — după Livius Ciocârlie, iată altă voce la telefon care mă bucură și mă mișcă —: „Cartea ta e încă mai bună decât *Jurnalul* și chiar, dacă-mi permiti, decât *Orbitor*. Am plâns cu adevărat la povestea bietului Călin Angelescu.” Bineînțeles că nu e așa, dar în epoca asta de nisip și pietriș orice încurajare e bună, mai ales când vine de la un om pe care-l prețuiești.

Cu sucul de portocale pe care m-am năpustit pe aproape o pagină (sunt nescris, ce vreți...) vroiam de fapt să spun că am acum creierul stors până la acea papiotă-ncurcată de fibre care se-aruncă la găleată. Tot sucul de aur lichid mi-a fost prelevat din vene, din epididim și din glandele salivare. „Rămâi doar coaja celei pe care-o iau cu mine./ Ți-am supt adânc esența și te-am goli de tine./ Plec numai cu splendoarea și frumusețea ta.” Nu mai am nimic de dat; cal bătrân și schiop, aștept să fiu dus pe șanț. *Maran atha!*

Am citit traducerile din Cohen, aproape cu vocea lui, la Club Prometheus. Nici versurile, nici traducerile n-au fost cine știe ce, dar au fost primite cu mare însufletire. Mi-au fost smulse din mâini. Apoi... fulger-beznă, fulger-beznă...

De la un timp mă simt extenuat și fericit.

1 iul. Trezit de la 5 dimineața, beau o cafea în livingul livid. Soarele nu se vede încă. În camera din stânga și cea din dreapta dorm două ființe lipsite de apărare. Nici eu nu le pot apăra, deși veghez, le veghez somnul. Fiindcă eu sunt cel care doarme cel mai adânc. Aș vrea să-mi pun acum, singur cu mine, ordine-n gânduri, în viață. Să-ncerc să-nțeleg ce mi se-ntâmplă, de ce sunt înțepenit aici, de ce nu pot ieși din trapa asta. Dar ca să-ți pui ordine-n gânduri trebuie să ai o reprezentare interioară a ordinii, ceea ce-nseamnă că de fapt nu-ți poți pune ordine-n gânduri dacă nu există deja

ordine-n ele. Mereu cercurile astea, mereu Münchhausen apucându-se de guler ca să se tragă afară din mlaștină. Cercuri vicioase, vârtejuri ale minții care-ți apar și din care nu-ți mai poți desprinde privirea în momentele cele mai disperate ale vieții tale. Fiindcă disperarea n-are nimic a face cu tabloul unei fiziologii răvășite: păr smuls, mâini frânte, ochi exoftalmici, lacrimi și țipete. Ești disperat când mintea ta cade-n capcana adâncă a chietudinii. Când e fermecată de ea însăși, împăcată cu ea însăși. Până și gândul ăsta ar trebui să-ți fie insuportabil. Inele de carne: baronul ce se trage de guler (sau de păr), hogea ce-și înfige, vii, vecinici, dinții în sine, Ouroboros paralogic și înspăimântător. Locurile rele în care vremea nu vremuește: la zâne, la țigănci, în peștera celor șapte adormiți.

Brusc, într-o clipită de ochi, soarele s-a arătat și a invadat camera. Pixul face acum o umbră lungă și ascuțită pe pagina accidentată de lumina razantă. În lumina asta mi se năzărește că văd, pe pagina cealaltă, literele, cuvintele și frazele pe care le voi scrie abia mâine, embosate ușor ca niște umflături pe o piele de copil.

Am nevoie de lectură ca de aer. Acum, câteva sonete de Michelagnolo, către Tomasso Cavalieri, scrise-n vremurile când Dumnezeu și Sânpetru mai umblau pe pământ. Lionardo și Michelangelo și Răfăilă.

6 iulie Sunt de eficiența haotică a înecatului. Mă zbat, mă agit, mă agăț de toate paiele. Cine m-ar vedea din afară ar putea crede că asistă la spectacolul unei magnifice vitalități. Când, de fapt, e agonia. Lucrez, asud, ies obiecte din mâinile mele. Am rezultate. Și, de fapt, totul nu e nici măcar gunoi. E gunoi cerebral, gunoi transparent și cristalin care dispare ascuns cum numai marea meduzele când plimbă. Produc obiecte de culoarea vieții, așa de bine camuflate, încât în cel mai bun caz nu există.

7 iulie Am cumpărat câteva cărți pe banii luați pe un articol despre cea mai minunată femeie (sau pioneză, sau banciză, nu-mi amintesc bine) din lume (sau doar din patul meu). Un fel de semi-fiction de Márquez, *Știri despre o răpire*, apoi

Onoarea pierdută a lui Böll (din care nu mai țin minte nimic), *O păpușă rusească*, povestiri de Bioy Casares, *O istorie a canibalismului* de Cătălin Avramescu și *Atlantida* de un tip Carnac. Asupra ultimei m-am aruncat deja, dar e cam ațoasă. Totuși, Tula, Thule, Ath(u)lantida a fost acolo, în fața Coloanelor lui Hercule. Ei să fi fost uriașii, eroii din vechime? Colonia lăsată aici de veghetorii conduși de Semyaza, și care și-a corupt sângele celest și și-a ncurcat căile pe Pământ? Și care-a fost distrusă prin marele potop, cumulat cu foc căzut din cer?

Câștig bani. Pierd neuroni. E un schimb, până la urmă, cinstit. Asta am vândut întotdeauna. Zer de neuroni impregnate în foi umede, în pielițe tatuante. Din asta mi-am ținut zilele.

14 iulie Încerc să nu mă mai plâng, deși sunt într-o stare de plâns, să nu mă mai victimizez, cu toate că sunt o nenorocită de victimă. Tot ce mi-a mai rămas e mintea asta bună a mea, care nu m-a lăsat niciodată, dar sunt prea aproape totuși de disperare ca să-i mai percep radiația. În locul atât de banalizatelor lamentații (și ca un tratament, mă tem că la fel de banalizat, pentru ele) să-nșir aici, ca de obicei, fapte. Fapte și plângeri, atâta sunt, asta-i alternativa mea acum. Fapte mărunte ca să uit de sfâșierea și sfârșeala, frustrarea și neputința interioare.

Am citit câte ceva, o poveste semnată de Márquez, dar care putea fi scrisă de oricine (traficanti de droguri într-o țară mai nenorocită chiar și decât România, unde te-ntrebi „cum a mai rămas om trăitor în tine”), o lungă scriere despre canibali din care reiese manipularea imaginilor pe tot spectrul ideologic, de la monstrul lipsit de lege, milă și omenie până la bunul sălbatic, cu un pisc — sau abis — de relativism moral în figura lui Sade (un veritabil, literal demon) și cam atât. Mă voi apuca (adică o să mă apuc) și de Bioy Casares, deși fantasticul lui mi s-a părut mereu mecanic și fad. Am ieșit, cu copil cu tot, de două ori, la terase unde ne-a apucat ploaia și unde l-am chinuit pe cel mic gratuit. Am primit oameni în vizită. Totul într-un haos de senzații și-ntr-o totală lipsă de sine. Am visat enormi gândaci

de bucătărie — cât niște pantofi cu număr mare — stând melancolici pe pereți și drapați în aripi de molie, iar într-o noapte m-am trezit terifiat după un vis cu sufocare (cineva se așezase pe capul meu și am făcut un efort uriaș să mă eliberez / să mă trezesc). Am terminat de introdus în computer cele 68 de sonete, dintre care am ales 50, cred că o selecție identică celei din 1979 sau așa ceva. Sunt tipice texte de avangardă tăvălite prin suprarealism, care nu-mi mai spun nimic azi. Seamănă cu aproape toate textele artistice produse de 30 de ani încoace: încercări, eboșe, experimente, dicteu, hazard, joc cu tehnica, tradiția, demitizare, sfidare — și nimeni în interior. De fapt, fără un interior în care-ar putea fi cineva, „eu”, să zicem. I le-am dat lui Tudor să le illustreze, așa că la toamnă am putea avea o „carte frumoasă, fără de folos”. Am mai rezolvat atât de multe lucruri, încât lista mea nu mai cuprinde acum decât o singură intrare. Mai încerc să las baltă un exces care mă sâcăie. Dar totul e doar din exasperare, așa cum animalul târcat se-nvârte-n cușcă. Apoi — mi s-a propus să conduc cenaclul U. S. Am timp de gândire, dar n-am habar ce-ar trebui să fac. Pentru ce câștig (și *ce fel* de câștig) merită să bagi mâna într-un cuib de viespi? Ce-are asta a face cu mine?

19 iul. Iarăși zorii, cerul luminat parcă de un bec aflat dincolo de el, învolburare galbenă, ecumenică. De fapt, dimineața nu răsare soarele, răsare cerul. Și uneori răsar și eu, anomic, singur cum n-a mai fost cineva vreodată. Îmi fac o cafea singură, stau pe un scaun singur la o masă pe care e un caiet. Mimez viața, port pe tot corpul tatuajul mimetic al vieții, culorile ei de camuflaj. Imit viespea fără să am strop de venin în viscere. Mai mimez și scrisul, și visele, și gândirea. Singurul lucru adevărat în mine e oboseala.

E 6 dimineața, e zgomot îndepărtat de mașini, sunt uguieli de porumbei în curtea interioară.

Fiul meu, aproape la fel de neajutorat ca și mine, doarme ghemuit în adâncul casei. Iubita mea doarme dezvelită, cu membrele-ntinse, cu fața întoarsă. Cu ochii mari bătând închiși. Dar ei sunt extraordinar de departe, mult dincolo de orizont.

Cum trebuie să scrie cel care a trăit pe pământ? Nu știu, de unde să știu eu, care-am trăit pe nori? Tot ce știu (așa cum pisica, dacă-i arăți ceva cu degetul, se uită la deget — cum toți privim, extaziați, lumea, care e degetul lui Dumnezeu) e că scriu urât, cu litere amestecate, strâmbe și inegale, că pagina arată frământat și aleatoriu. Altădată, sub un scris armonios și egal se afla adâncul, gelatina plină de pești și calmari. Scrisul meu de acum îmi vine abia până la genunchi, e ca apa plină de murdării a Cișmigiului. Când altădată era apa-nghețată de sub calota Polului Nord.

Aș putea-ncepe să traduc versurile lui Cohen, pe care le citesc, cu intermitențe necesare, de milieu făcut mai mult din găuri decât din ață glasată, de câteva zile. Nu sunt, din câte-mi dau seama, neinteresante. Ciudat amestec de grație și enzime, de personal și impersonal. S-ar putea urni și alte proiecte. Aș putea, de pildă, publica *Nimic* (dar trebuie-ntâi băgat în computer). Cu asta, practic (în afară de jurnal), aș avea publicată integrala textelor mele, including the lesser ones. Și aș avea publicate, inclusiv *Levantul*, șapte volume de versuri integrale. Fără, adică, antologii. Iar cărțile mele de autor s-ar ridica la 16. Dac-o să am puterea să-mi duc până la capăt proiectele în care sunt deja (fără să-mi bat joc de ele), în trei sau patru ani, publicând încă două calupuri de jurnal, plus O. 3, plus Brusli (ah, Brusli!) — aș ajunge la 20 de cărți de autor, fără a socoti femeile și copiii.

Mister G. are 8 kilograme și 64 cm. la vârsta, azi, de patru luni și jumătate. A crescut ca din lapte, și mai departe va crește și ca din orez, morcovi, suc de mere, „supiță“ și alte utopii. Fețișoara lui e inteligentă și (mi se pare mie) scandalos de frumoasă, cu ochi orientali și ceva ce nici nu pot descrie, niște însemne sub ochi, pe pomeți, pe care le vezi la junii primi din filme. În plus — să nu uiți bretelele, draga mea — gropița din bărbie. Slavă Domnului că a avut mamă frumoasă. Și-o are și mai și. Iar de la tată are culoarea și expresia ochilor. E ca și când seriozitatea ar fi o culoare, un pigment pentru iriși.

Răspunsul de la Wiss.-kolleg s-a amânat pentru noiembrie. Nu e un semn bun. Ar fi important să stăm încă un

an liniștiți în Berlin. Asta nu mi-ar scrie automat romanul, dar i-aș da măcar o șansă. Din *Historia Naturalis*: „Această substanță (mierea) provine din aer, mai ales la răsăritul constelațiilor și cu deosebire atunci când Sirius strălucește cel mai tare, dar niciodată înaintea răsăritului Pleiadelor și către dimineață. Prin urmare, la răsăritul aurorei frunzele arborilor sunt găsite umede de miere. De asemenea, oamenii care stau dimineața în aer liber își dau seama că hainele lor sunt unse, iar părul lipit din pricina unui lichid, care reprezintă fie sudoarea stelelor, fie saliva astrilor, fie o secreție a aerului care se purifică“...

27 iul. Drum la Sinaia cu polonezii. Câte-ar fi de spus, cât de puțin îmi pasă. Pe drumul de-ntoarcere, discuții lungi cu S. și B. S. e cu totul absorbită în vacuola suprarrealistă. Rune, pretutindeni rune. *Domnul Naum și Doamna Ligia*, cum vorbesc despre profeții lor cei intrați într-o sectă milenaristă. Coincidențe revelatoare, mâini care se mișcă singure, întâlniri imposibile, cuvinte deodată sărindu-ți în ochi de pe ziduri. „Uite, vorbim despre domnul Naum și —“ îmi arată un chioșc pe care scrie GN — gaze naturale. Autocarul trece ca fulgerul pe lângă acest tulburător semn... Alexandrian, Brauner, Stanciu, păsări care intră-n casă când moare cineva. Nadja. Zenobia. On and on and on. Dimpotrivă, B. îmi arată tot ce se construiește de-a lungul drumului. Ce progres extraordinar, ce ritm al schimbărilor. Depozite, reprezentanțe de firme străine, vile somptuoase, terenuri de golf chiar. Metro, Prisma, păduri de panouri publicitare. On and on and on. Două personaje, două utopii. Non serviam.

Insomnii întrerupte de kind of delusions. Sau illusions. Amândouă de fapt. Acum câteva nopți mă vedeam filmat de cineva din afară: eram, într-un fel de cutie din rame de lemn, în care abia încăpeam. Trebuia să ies, să-l privesc în față pe cel care dispunea astfel de mine, care mă controla, mă studia. M-am zbatut până am ieșit și, printr-un culoar îngust, am dat într-un fel de curte interioară. Acolo se afla acea ființă. O vedeam fantomatică în fața mea, așa cum îți vezi nasul: un profil străveziu, uluitor de frumos și de nobil,

androgen. „Spune-mi, acum pentru totdeauna, există cu adevărat lumea voastră superioară? Și vom ajunge cu toții acolo odată?” Mă privea fără să-mi răspundă, dar surâsul ochilor strălucitori făcea cât o mie de afirmații.

4 aug. Jurnalul meu începe să semene cu al lui Charlie din *Flowers for Algernon*: după un vârf — de fapt un plattou de câțiva ani — încep să simt inexorabil degradarea. Oricâte eforturi de gândire și mnezice aş face, nu pot contracara distrugerea asta. Deja ce scriu aici seamănă tot mai mult cu mișmașul de date exterioare (sau interioare, private ca și când ar fi în afara mea) din jurnalele de mai demult, din vremea *Nostalgiei* și *Travesti-ului*. Părăsesc, cu trup, suflet și stil, galaxia leneșă, imens policromă, numită *Orbitor*. Și totuși, cu orice preț, perioada *Orbitorului* va trebui să meargă câțiva ani mai departe, ca să poată al treilea panou să existe. Dacă el nu va fi în cele din urmă scânteietor ca la Gand, va fi ca și când am trăit și-am murit degeaba.

Păpușa rusească de Bioy Casares — bucle inutile, ca de burete de sârmă, fără nici un interes. Nici măcar fantastic, nici alegoric, și un realism sărac ca degetul.

Ultimele trei minute de Paul Davies. Lumea va dispărea prin foc și prin gheață. Minteaa mea se întinde și ea, tot mai diluată și mai rece, tot mai plină de black holes. Foarte curând totul o să tacă.

Dintr-un text necrofil, depresiv și uscat de Beckett (presărat de-a lungul unui film) rețin doar o frază: „mirosul dulceag al cadavrelor e preferabil mirosurilor celor vii, de picioare și subțiori nespălate, prepuțuri cleioase și ovare îmbătrânite”. N-am mai citit de mult un text expresiv, curgând expresiv fără efort, fiind expresiv și nu hotărât să fie.

Viața mea nocturnă. Rătăcirii prin camere tăcute și negre. Scrutări ale ferestrelor de dincolo de-ale mele, unde se petrec populații incerte în lumină albastră de televizor. Apoi mă-nchid în odaia mea, unde e-ntunerice total. Stau acolo, în întunerice total, fericit și dizolvat în noapte. Nu mai există timp. Aș sta acolo mereu. Dar ies, și neliniștea, beția minții mele mă-mping iar prin camerele îmbeznate. Mă culc foarte

târziu, ud cearșaful de transpirație, îl strâng tot sub mine. Nu visez niciodată nimic.

8 aug. ...dar apar în schimb în visele altora, de parcă m-aș vedea deodată la fereastra de vizavi. Noaptea trecută Cezar a visat că era urmărit de cineva și că fugea pe scări în jos într-un bloc. Deodată, pe un palier, i-am ieșit în față și el s-a simțit imediat în siguranță. Când a apărut urmăritorul, „am pus fluturii pe el”. Cum ai zice „a pus câinii pe cineva”. După ce individul a fugit urmărit (și sfâșiat?) de fluturi, m-am întors spre Cezar și i-am spus: „A avut noroc, puteam să pun moliile pe el, și astea sunt mult mai feroce...” Cu gândul ăsta s-a trezit dimineață: „Mircea a pus fluturii pe cineva și m-a salvat”. Apoi mi-a trimis un mail, la care-am răspuns prompt, căci conexiunile dintre neuronii mei sunt sabotate acum de cele pe Internet. Nu mai visez, dar sunt visat. Nu mai scriu vise-n caiete, dar primesc vise e-mailate.

Ioana — câteva ore mai târziu — îmi povestește că a văzut pe Discovery un reportaj „drăguț” despre un ins care salva fluturi. Găsea pe jos, zbătându-se-n iarbă, fluturi cu solzișorii duși pe aripi sau cu o aripioară deșirată-n ghimpi și le înlocuia aripile bolnave cu altele, ale unor fluturi conservați în insectare. Așa, a pus unei molii cafenii, cu puțin clei, o superbă aripă albastră electric de la un fluture amazonian. Și molia a zburat cu aripa cea nouă! Tipul nu făcea decât asta, era un „catcher in the rye” al fluturilor betegi.

Ionuța ura fluturii (că doar oricând se putea-ntâmpla oroarea de a le vedea ochii...); Gabriel nu știe încă nici ce sunt. Nu știe încă nimic. Nici cine-i mama, nici cine-i tata, nici cine-i el însuși. Dar zâmbește larg de câte ori ne vede, râde în hohote la clovneriile noastre, simte o plăcere de nespuse dacă e luat în brațe sau pus în picioare. Acum se poate prinde de degetele mele și se trage până se ridică-n șezut sau chiar în picioare. Deși capu-i atârână greu, mai ales cu obrăjorii lățiți, de hârciog, și cu gușulița mereu umflată, îl înalță cu ambiție când stă pe burtă. E atent, „măsurat” în manifestări, doarme puțin ziua și se plictisește repede când e lăsat singur. Îi place să fie distrat, evident, dar n-are nimic

din drăgălășenia tălâmbă a celor mai mulți bebeluși. Nici Ionuța n-a avut-o. Dar, dacă Ionuța era mai vioaie, Gabriel e mai impulsiv, mai autoritar, mai puțin stenic. Are deja un fel de forță liniștită în privire, ca de patrician obez, dar mai estuos. E masiv, compact la trup și greu ca un bolovan. Toată masculinitatea asta a lui, străină de mine, vine din spița celtică a Ioanei. Azi m-a făcut să râd, la rândul meu, în hohote: vârase-n gură tot capul brotacului de cauciuc și-l sugea până scotea piuituri caraghioase. În tot timpul-ăsta se uita la mine cu o seriozitate de Buster Keaton. Mi-e foarte, foarte drag, deși ne-a lăsat văduvi de tot timpul liber.

Pixelii au un succes neașteptat și imaginea mea s-a consolidat în spațiul Carpato-Danubiano-Pontic. De la Nistru pân-la Tisa. Mai contează că nu exist nicăieri altundeva, nici cât să chiorăști un șoarece? În enciclopedia Encarta nu există *nici un singur* scriitor român de după război. Dacă la poloni se merge până la Stasiuk, la noi ultimul — din cei 3-4 — e Argezi. O singură frază cuprinde toată literatura română contemporană: „în perioada comunistă literatura română a fost realist-socialistă, cu excepția unei scurte perioade de liberalizare după 1960”. Ce rușine. Nici un singur scriitor român (cu excepția lui Ionescu și Eliade) nu are articol propriu.

16 aug. Iată ce fac concret (un concret format la rândul lui din găuri, ca podeaua lui Wittgenstein): până pe la 11, absolut nimic. E ca o conspirație ridicol de fățișă împotriva oricărei șanse de-a face ceva, orice: dacă sunt „de gardă” noaptea, mă scol la 7 o dată cu G., îi dau să mânânce, îl schimb și-l culc din nou lângă mine, și dormim alături, respirație-n respirație, până pe la 9. Singurul bonus e că-i sărut din când în când căpșorul cu păr încâlcit de transpirație. Ne sculăm, mânâncă iar, ne jucăm... Se trezește apoi Ioana și, de-acum, pierdem vremea-mpreună: cumpărături, kestii, și se face ora prânzului. Dacă nu sunt „de gardă”, mă scol pe la ora 10 și pierd vremea cu Ioana: cumpărături, kestii... După-amiază ne-am văzut mai în fiecare zi cu diverși amici, ceea ce-nseamnă bere, cafea, o conversație aleatorie, nemișcată ca și aerul cald în care e sculptată grădina. Niente. Niente ovejuna. Obosiți și scârbiți de atâta bere, ieșim totuși din nou pe seară

în parc, umblăm două ore pe alei sub uriașul cer de peste Casa Poporului, vorbim mult fără să ne privim: proiecte literare și imobiliare. Frustrări. O nefericire amestecată cu fericire, la fel ca zdrențele de nori de deasupra. Ne-ntoarcem apoi, cu copilul în brațe, prin noaptea plină de faruri de mașini și declanșăm complicatul ritual al fiecărei seri: prepararea laptelui, baia de seară, culcarea. Unde-ncap în rotativa asta (aceeași și-aceeași în fiecare zi) lecturile, dragostea, sentimentul prezenței de sine, scrisul creativ, meditația? Nu-ncap. Nici un vârf de ac nu încap. Iar nopțile mă sucesc în pat și nu pot închide ochii, dar nici nu pot gândi, nu-mi mai găsesc mintea. Cel mai stupid de tern discurs interior, în semitrezie, îmi ține loc de vise: imaginar de ceferist, de sarcopht al râiei. Cât o poți duce în pușcăria asta? Cât de mult timp voi mai spune: „OK, e doar o perioadă, trebuie să rezist, să las timpul să curgă”? Căci nu e-n firea mea să-l las să curgă, pân-acum am apucat timpul și l-am ținut strâns, l-am silit să joace după cum i-am cântat. Acum dansez greoi, nu de bunăvoie, ca ursul pe tabla încinsă.

Măcar mi-am câștigat subzistența vara asta. Am făcut două kestii (vorba mea) care ne-au adus ceva bani — teatrul după *Levantul* la radio și discul cu Eminescu inedit —, am mai făcut o traducere după poeți luxemburghezi foarte luxoși și burghezi, mi-am pregătit sonetele, urmează să-mi pregătesc și antologia pentru sfârșitul anului, am mai scris vreo câteva articole... Am tradus mult și inutil din Cohen... Cred că în condițiile de-acum nici nu se prea putea face mai mult. Da, am mai scris și-n jurnal. Am urmărit atent toate liniile ce duc spre exterior și se văd niște rezultate. *Travesti* ar putea, de exemplu, să fie tradus în State. Numai că august nu e paradisul contactelor și e-mailurilor.

17 aug. Dimineată ploioasă, semn de întomnare, cu toate că vara o să-și vândă pielea de fotoni și frunze încă scump multă vreme. (Fotoni și frunze. Imaginarul meu a regresat către epoca vag poundiană, vag eliotiană de acum 27 de ani, când începusem Căderea. Au fost de-ajuns șase luni de renunțare și abandon ca să-mi cadă toți mușchii fortificați cu atâta trudă. Mii de ore de sală, ca să-mi curgă iar pieile pe

mine.) Dar inexorabil o să vină vremea rece, a puloverelor, călătoriilor și — ideal — inspirației. Sunt atât de frustrat. Aștept atâtea lucruri toamna asta. Sunt ca un june care așteaptă, singur în garsoniera lui, să vină tipa, își imaginează cele mai excitante situații — ce-o să-i facă, ce-o să vadă, cum o s-o pună — și ea nu vine, sau, dacă vine, nu-l lasă, sau dacă-l lasă (cea mai proastă variantă), el își dă drumul cum pune mâna pe ea, sau nu are erecție, sau vin părinții-n control, sau îi inundă cei de deasupra, sau e un cutremur, sau, ca-n Harms, ea — hop! — cheleşte deodată... în octombrie voi merge la Roma și-n alte orașe italiene, iar apoi în sudul Franței. O să-mi plimb cadavrul galvanizat pe-acolo. O să mă acopere sfiala și rușinea în fața propriei mele obrăznicii. De când nu mai scriu, m-aș ascunde de mine undeva, aș ieși din pielea mea și-aș intra în vreo cămară sau pivniță. Ca să putrezesc acolo ca Sylvia Plath.

Când m-am trezit, în dimineața asta, *n-am vrut să-mi amintesc visele!* E prima dată când mi se-ntâmplă să *vreau* să le uit. Și nu fiindcă-ar fi fost terifiante, jenante sau neplăcute în vreun alt fel. Știu precis că nu din cauza asta am vrut să le uit. Dar nu știu de ce. Am simțit poate repulsie la veșnica mea disperată-ncercare de a-mi aminti tot. Sau poate teamă de încă o dezamăgire: iar vise terne și stupide ca viața mea de acum. Le-am șters din minte — în câteva secunde oricum s-ar fi șters singure — și-am fost mândru de mine ca sinucigașul care se simte prima oară-n viața lui curajos.

Dacă oamenii ar fi responsabili și și-ar cunoaște prioritățile, s-ar declanșa zilele astea o mare acțiune mondială, mediatizată intens: „Salvați mintea lui M. C.! Acum, până nu e prea târziu!” Ar fi concerte-maraton de muzică rock în beneficiul ei, mitinguri și pichetări, femei-sandwich, goale pe sub cele două mari panouri pe care-ar scrie: „Dați o șansă minții lui Cărtărescu!” și „Salvați o minte-n pericol!” Verzii, anarhiștii, marxistii și neonaziștii s-ar încăiera cu poliția pentru biata, biata mea minte în extincție. Tunuri de apă, gloanțe de cauciuc, faruri, vitrine, fotografii...

„Cu ce mă asemuiți voi?” „Ești asemenea lui Platonov, cel mai strălucit dintre prietenii porniți împreună, și eşuat

într-o gubernie-ndepărtată, în brațele unei femei care (nici o consolare aici) îl iubește cu multă iubire.”

30 aug. Nu mai am, fizic, timp să mai scriu aici. Și n-am nici spațiu. Casa mișună de ființe care dorm, umblă, trosnesc parchetul, cer — pretind — atenție. Sunt sufocat de ele, they're killing me softly. În ultimele două săptămâni m-am rotit, ca o stea obeză în jurul unei pitice albe, pe lângă Gabriel, „frumusețe compactă”, privind cum se umanizează. Printre picături cât mingile de fotbal, am mai citit câte ceva, complet absurd și la-ntâmplare: *Onoarea pierdută a Katharinei Blum*, o poveste deloc cusută cu ață albă (cum e *Racul* lui Grass), ci cu ață fluorescentă, fosforescentă, naiba știe, încât minciuna pe care o denunță e inocență pură față de imensa minciună, manipulare și rea-credință a acestei narațiuni. Dar nu merită să obliterez pagina cu pixul prea mult: Kathy, draga de ea, cu bunică RDG-istă, cu mamă alcoolică și tată „de stânga”, cu un apartament (ne)justificat de scump pentru o menajeră, cu câteva zeci de mii de kilometri nejustificați pe kilometrajul mașinii (dar justificați de narator: fata se plimba fără țintă prin ploaie), cu o detaliată cunoaștere a planului locuinței ei, cu — aproape exclusiv — simpatizanți de stânga între patroni, cu cheile unui apartament dăruite de un „domn vizitator” și cu cadouri scumpe de la el, se amorezează nebunește, într-o singură noapte, de un bandit, și-o trage cu el și, după câteva zile, asasinează un ziarist din presa de scandal. Și să vezi ce interesant îl cunoscuse, dragă, pe bandit. Absolut întâmplător! La petrecerea dată de o mătușă, două fete, verișoarele Katharinei, s-au rușinat să vină singure, așa că... au agățat doi necunoscuți într-o cârciumă, unul fiind banditul, altul — un polițist care-l urmărea. Tocmai la party-ul ăsta a picat și cinstita, nepătata, inocenta Katharină. Măi, să fie, câte coincidențe! Iar naratorul prestidigitează jucându-se de-a sursele, ecluzele, canalele colectoare, vânzându-ne o poveste falsă de la un capăt la altul, ca un caricatural avocat al apărării de altădată. Bineînțeles, deși l-a împușcat pe cel ce i-a pătat onoarea, eroina iese eroină, o moarte acolo nu contează când e vorba de onoare... A doua crimă e la nivelul scriiturii: mecanică,

jurnalistică, lipsită de umor. Că bine zicea Stasiuk, vezi, tânăr, tânăr, da' copt, serios băiat: „Arătați-mi și mie pe cineva care iubește o carte nemțească“.

Și recitesc *Istoria infernurilor* de Minois, utilă.

Orbitor o să apară-n bulgărește, în decembrie o să fac un scurt drum la Stuttgart... am mai scris câte un articolaș... am dat ceva pentru *Lettre*... Acum mă apuc să-mi revăd textele pentru antologia de poezie. Merg de parcă aș sta. A fost un august insuportabil pe care l-am suportat, căci ursul nu joacă de bunăvoie. Nu ne-am mai văzut aproape cu nimeni. Am plimbat, serile, băiețelul prin Cișmigiu; am zăcut prin casa întoarsă pe dos, am îndurat, stoic, viața asta moartă, cu gândul ieșirii la larg.

Gabriel e benign, tot mai uman, mai inteligent, mai consistent senzorio-motor. În câteva zile presimt *accel* salt. Evident, înțelege deja situații și cuvinte foarte uzuale. Dar... „zi cu zi pe întinderea stepelor...“, zi după zi identice, rutina complicată, somnul frânt în moduli incongruenți, lipsa sufocantă de timp și spațiu personal, lipsa acută, înnebunitoare pentru mine, de singurătate... Dacă n-aș ști că e o situație temporară — și dacă el n-ar fi gigea — și dacă Ioana n-ar fi OK — dacă dacă dacă

10 sept. Sunt la a doua cafea și la al treilea volum de versuri pe care-l corectez pentru publicare. E toamnă din cele vechi, amorsate și gata să explodeze. Mă simt mai înalt cu jumătate de kilometru, mustesc de o inspirație virtuală, nu-mi mai încap în piele. Aș înghiți amfetamine și ecstasy cu pumnii, cu cupele de excavator. N-am mai fost de mult aici. Citind poezie (mai cu seamă acum, toamna, în lumina și aerul rece care pentru mine sunt droguri), poezie din cea veche și adevărată de când eram poet, îmi dau seama iarăși că arta asta este înspăimântător de decăzută, că trece printr-o strâmtoare biologică poate fatală. Semnul cel mai clar e că motorul ei, aproape imposibil de pornit din nou, atât de dezamăgit de sine însuși, e pura și simpla credință în poezie, credința că e important să scrii poezie, împotriva oricui și a orice. În alte zone credința e bazală, subînțeleasă; aici este aproape imposibilă. Devii automat poet prin credin-

ță și aproape fără fapte, atât de greu e să mai crezi în poezie. De-aici decurge că doar în condiții foarte speciale (ca o specie tristă care inventează pentru-mperechere ritualuri atât de complicate încât descendenți aproape că nu mai apar) ar mai putea apărea un poet: un om tânăr, singur, ne-iubit, fără șanse și speranțe. Lumea de azi împiedică producerea unui asemenea specimen. Și poate că bine face.

N-am mai putut scrie aici sau aiurea, deși am vrut în fiecare zi. Viața mea mi-a scăpat din mână. E un fel de edem care se lățește fără noimă (și totuși uneori sunt imposibil de fericit). Zi după zi, zi după zi. Au fost călduri insuportabile și n-am putut pleca nicăieri. A fost tot timpul lume în jurul meu. Nu mi-am putut auzi vocea interioară (sau a amuțit). Lucrez mult la proiecte pur exterioare, care nu cer minte, inimă și literatură. Acum o săptămână — și ținându-mă câteva zile bune — am trecut printr-o criză de nervi, cu totul și cu totul patologică. O isterie imposibil de reprimat sau de ascuns. Am făcut de fapt ca toți dracii. Am vrut să mor și să nu se mai audă de mine. Dar am depășit momentul ei cel mai greu și... iată-mă gata să merg mai departe. Chiar dacă am 47 de ani. Chiar dacă n-am mai scris de doi ani nici o literă și practic n-am mai citit nimic cu adevărat. Și chiar dacă — dar asta chiar nu contează — simt tot mai puternic ostilitatea mediului literar de la noi față de mine. „Opinia confrăților dumneavoastră nu vă e favorabilă” (o voce pedantă din public). Dați-mi timp, două ore pe zi în care ușa să fie-nchisă, și voi ridica pământul. În noiembrie o să știu dacă mi se va mai da timp.

Ieșind prin întomnare, pe Magheru, cu Gabriel în port-bébé (obrăjorul sprijinit de pieptul meu, pleoapele cu gene lungi închise, piciorușele cu ghetete moi și mici atârând) și cu Ioana lângă mine, vorbind la nesfârșit, colindând librăriile, holbându-ne-n vitrine, complet anonimi... Ioana maturizată, cu părul mai închis la culoare ca înainte, dar cu același profil care-n lumina adevărată a serii e magic de parcă o femeie minunată dintr-un film ar deveni tangibilă și s-ar apropia la câțiva centimetri de fața ta; zâmbetul Ioanei despre care nici acum nu pot crede că e pentru mine; coada ei împletită la spate, pantalonii ei bufanți de pânză roșie...

Eu foarte pletos, de multe ori neras, arătând dur — cum n-am arătat eu niciodată — cu ochelari de mafioso, în tricouri trendy... Dar totul dizolvat în toamnă și-n amintiri vechi, adevărate și imaginare, de parcă am fi povestiți de cineva, de parcă nu ni s-ar întâmpla nouă. Și totuși zilele astea, de la 1 septembrie-ncoace, sunt singurele reale de luni de zile, fiindcă sunt primele în care-am simțit furie, exaltare, entuziasm, dragoste și duioșie, topite-n emoția continuă a schimbării de anotimp. Plimbările pe bulevarde, în mijlocul circulației, al reclamelor, al tipilor și tipelor cu ceva scris mereu pe tricouri, ochii atenți, măriți de uimire ai lui Gabriel — cu totul alt copil săptămână de săptămână — și nevoia lui argheziană de a pipăi totul, vântul care ne umflă părul, stropii de ploaie care vin din ceruri totuși albastre, sentimentul că ești în străinătate, că ești turist zălud, desprins de orice relații cu lumea prin care treci — n-am mai trăit asta de ani de zile (acum a intrat o clipă Ioana, în tricoul gri foarte larg dăruit mie cândva de Volo, rujată cu un ruj de iarnă cumpărat azi, și mi-a spus că Gabriel stă singur pe podea, ascultând muzică, fascinat de ea. Apoi mi-a zâmbit cu cel mai modest, mai timid, mai bun și mai frumos zâmbet al ei).

Citesc mai departe *Istoria infernurilor*, evit, nu-nțeleg de ce, poate ca să nu le irosesc din lipsă de timp și de liniște interioară, cărțile de literatură. Îmi verific mail-ul de câteva ori pe zi. Aștept vești, dar totul, ca de obicei, merge lent, atât de lent de parcă stă pe loc.

Toamna asta o să am toate cărțile de proză (inclusiv Zmeii) reeditate într-un look unitar, antologia de poezie în două volume și sonetele. Poate-o să-mi fac, la moldoveni, și *Nimicul*. Șine știe? Afară, ar putea să iasă *Orbitor* în bulgărește. În primăvară, poate *Orbitor II* în Franța. Nu știu de soarta celorlalte cărți.

14 sept. Fața mi s-a modelat parcă după faimoasa poză bumbutziiană: în oglinda liftului aveam ieri ochi neiertători, în formă de fante înguste, întunecate, ca date cu rimel, și buze de idol. Mușchii obrazilor împietriți, pielea cheratinizată, păr lung, nefiresc de negru. O mască a lipsei de speranță, impe-

netrabilă și absurdă. Iar arăt a poet, iar păcălesc, fără să mă mai pot păcăli pe mine însumi

Lucru la antologie. Nu mi-am citit propriu-zis poemele; ele au defilat prin fața ochilor mei de corector. Dar n-am îndoieli în privința poeziei mele. Atât cât poate da această artă, a dat. Și puțin mai mult. Apexul scrisului meu a fost exact unde se cădea să fie: între 23 și 33 de ani, cu o creastă inaccesibilă la 28. Around 40 am avut alt vârf. Și mergem mai departe (scriu toate astea pe când juniorul urlă din răsuputeri, la doar un metru de mine...) Curând parantezele astea au să fie mai ample decât restul.

Ora 6 și e aproape întuneric. Plouă greu, și singura lumină filtrată prin ploaie e galbenul acela bolnav de pe la 1900. Sepia-ngălbenită a pozelor vechi. Plutesc prin camerele astea obscure. Am senzori care detectează pereții. Altfel aș trece prin ei, aș trece și prin peretele de plumb din jurul meu, gros de un miliard de miliarde de kilometri. Și apoi cel de diamant, de tot atâția ani-lumină.

17 sept. Perioada asta mi-a distrus nervii. M-am lăudat întotdeauna cu un psihic puternic, dar acum sunt o ruină, bună pentru tranchilizat. Trăiesc într-o atmosferă de gemete, urlete și alte soiuri de vociferări aproape continue care mi-au făcut țândări și restul de minte pe care-l mai aveam. Nu e vina bietului Gabriel, care mi-e la fel de drag și pe care-l îngrijesc cu aceeași bucurie ca întotdeauna. Sunt, doar, lucruri pe care pur și simplu nu le pot îndura, pe care nervii mei, așa cum sunt ei, nu le pot cuprinde. Dacă aș îngriji de dimineață până seara un copil tăcut, și încă aș înnebuni la gândul că nu fac nimic, că n-am timp să exist. Ar fi însă doar un gând exterior, pe când așa, suferă corpul meu și mintea mea deopotrivă. Și n-am cui să mă plâng, Ioana e și mai chinuită iar aici nu mai pot exprima nici cele mai simple lucruri. Uite, măcar să-l spun repede pe cel mai simplu dintre cele simple: sunt foarte nefericit. Mor literalmente de nefericire.

O șoaptă azi-noapte, o frază neînțeleasă rostită deasupra capului meu. Și greșesc când scriu „rostită”, pentru că n-o rostea nimeni: o șoaptă, o frază-ntregă suspendată câteva

secunde deasupra capului meu. În ea era vorba despre noapte, mi se spunea ceva despre acea noapte. Șoapta m-a trezit din somn, și la doar o clipă după ce a dispărut din aer cel mic a-nceput să țipe în pătuțul lui.

20 sept. Mereu vise cu trenuri, întâmplări obscure în compartimente, fețe și trupuri necunoscute, gări scufundate-n obscuritate... Orașe alcătuite doar din 2-3 clădiri în jurul gării... Cobor dintr-un tren într-un loc necunoscut, un peron pustiu, abia dibuiesc drumul până la casa de bilete... Acolo, -n cutia ei de sticlă prăfoasă e o funcționară opulentă, îmbrăcată prea elegant pentru ceea ce face. Vorbim într-o limbă străină, îmi arată bani străini, neidentificabili, apoi iese și mă-nsoțește; e mult mai înaltă și mai voinică decât mine. Eleganța ei e demodată, e toată rotundă și provincială. O însoțesc în magazine alimentare scufundate în întuneric, dar nu mi-e foame. Deși n-o doresc, îi propun să mergem la ea acasă (dar am mereu în minte că trebuie să iau din nou trenul în sens invers, că am greșit gara și că aș vrea să fiu acasă). Urcăm într-un lift mult prea puternic luminat — așa că efectul nu diferă prea tare de umbra deasă, sepia, dinainte — și pătrundem într-un apartament plin de oameni și mobile ciudate. Urmează scene erotice imposibile, apoi din nou la gară, iar în tren, neștiind încotro mă-ndrept...

22 sept. Viață cu atât mai rarefiată cu cât mai încărcată, pentru că se umple treptat de goluri. Încerc să mă adun de pe jos ca un boxer plin de sânge. Umblu prin toamnă încercând să-mi revin, vânând nu imagini, ca Allen (Julian mi-a trimis un *Howl* cu autograf, pe care-o să fiu mai atent cui îl dau, la rândul meu), ci rațiuni de a trăi. Am o familie fericită, un băiețel cu adevărat minunat, o iubită mereu mai apropiată, am o lume care nu m-a rănit deocamdată prea tare, deși-n cele din urmă mă va ucide (But cloudy, cloudy is the stuff of stones). Dacă n-aș fi auctore („scrie-mi-ar numele pe mormânt...”) aș fi unul dintre oamenii cei mai împliniți. De ce mereu te condamni la nefericire exact ce iubești mai mult? De fapt, mă condamni mult mai mult nulitatea

fiecărui rând pe care mai apuc să-l scriu. Căci și arta jurnalului e a unui timp generos și dilatat.

După ce acum două zile Gabriel a căzut din pat din cauza mea, cu mine alături, am avut noaptea următoare un vis din care-mi amintesc porțiuni. Eram într-o clădire în formă de cupolă, cu un culoar care urca în spirală, ca-n cupola Reichstag-ului, de-a lungul mai multor etaje. Îl duceam pe Gabriel în brațe, sau mai bine zis cumva la subțioară, și urcam pe panta ușor înclinată. Mă aflam, credeam eu, într-un fel de spital, și pe-ambecele părți erau într-adevăr uși ca de saloane. Le priveam ferestrele cenușii, zăbrelite, când mi-am dat seama că-l pierdusem pe drum pe copil! Nu mai aveam sub braț decât un fel de capac bombat, de metal, în care, știam acum, stătuse cumva copilul. O disperare îngrozitoare m-a cuprins și-am luat-o înapoi, plângând în hohote, să-l caut pe Gabriel. Unde să-l mai găsesc? Coborând, la fiecare etaj era tot mai întuneric, mergeam până la urmă, în fugă, pe lângă niște case cu grădiniță în față. Într-una dintre ele erau mai mulți copii pe o grămadă de nisip. „Tati!” mă strigă unul dintre ei. Îl regăsisem pe Gabriel, și eram prea fericit ca să-mi dau seama cât de ciudat arăta. Căci copilașul de 2–3 ani care mi-a sărit în brațe era îmbrăcat în fetiță și avea craniul crunt deformat. De-a lungul lui, din frunte până la ceafă, avea o creastă de os înaltă de câțiva centimetri, iar pe-o parte o umflătură rotundă cât un pumn strâns. „Aha, aici sunt centrul vorbirii și-ai înțelegerii”, mi-am zis. „De la-nceput se vede cât de inteligent o să fie copilul-ăsta.” Și-ntr-adevăr, Gabriel vorbea cu o voce ciudată, și mult peste nivelul unui copil ca el...

„Plurivers”, titlul cam pervers pe care-l are deocamdată antologia mea. E drept, și cu pixelii s-au obișnuit oamenii când n-au mai avut încotro, și cu *Exuviile*, și cu *Haosmosul*. Dar să am bunul-simț să mai caut.

29 sept. Din nou *Gnoza de la Princeton* de Ruyer, cu ceva mai multă atenție (decât merită) de data asta. Poate de-a-colo, din Gödel, Gamov și alții ca ei, au ieșit noile dezvoltări în fizică, metafizică, patafizică, dada-fizică etc. — despre hologramele cuantice, microtubuli, interacțiuni non-locale sau

energie de nivel zero. Toată cunoașterea științifică actuală înseamnă explorare, fir cu fir, a spatelui carpetei, care e materia. Fața ei, conștiința (ale cărei puncte de culoare sau noduri de ață sunt conștiințele noastre individuale) rămâne complet necunoscută, pentru că ea nu poate fi explorată, ci doar trăită.

Ieri, la o terasă de pe malul lacului din Cișmigiu, o fată foarte tânără mi-a cerut un autograf pe o cartelă de metrou...

Scriu în bucătărie, cu caietul sprijinit pe-o carte de bucate. Mașina de spălat muncește și uguie. Nefericirea mi se umflă și dă-n foc, viața mi se termină.

Scriu articole numai și numai fiindcă mă roagă prietenii — texte fără nici un interes, scrise alb, fiindcă eu nu mai sunt aici — ies din casă numai ca să-l plimb pe cel mic, câteodată nu-mi vine să cred cât de fantastică e perioada asta. Ce aventură, Ițic, ce aventură! Când singura strategie posibilă ca să-mi păstrez cât de cât mintea întregă a fost să nu mă mai gândesc la scris. Iar asta presupune să nu-mi mai înțeleg situația. Să nu mai vreau să am de-a face cu mine.

Adânc, înapoi, în timp (căci ce știu eu mai mult decât galeria săpată de mine în mediul dens al timpului?), îmi plăcea atât de mult să pun două scaune cu spetezele una spre alta, la vreun metru distanță, și să-ntind un cearșaf deasupra, secretând astfel din filierele minții mele un spațiu de-o intimitate umbroasă și totuși plină de lumină albă, o lume pe măsura mea din care n-aș mai fi ieșit niciodată. Și-ale cărei contururi nu mai răsar prin suprafața rigidizată a scrisului meu, cuprins de rigoarea logică a morții. Acum sunt cel mai rău scriitor din lume.

Gabriel are, de ieri, doi dințișori strălucitor de albi pe gingia de jos. E greu să-i vedem, căci și-i apără asiduu cu limba. Dar uneori râde cu toată gurița, dezvelindu-le creștuțele zimțate ca de minuscule scoici. E foarte voinic pentru vârsta lui, iar ochii îi sunt tot mai speciali, mai neasemănători cu ai mei sau cu ai oricui altcuiva. Olimpieri dar triști, atenți dar duși, totuși, într-o lume interioară. Îl iubesc din ce în ce mai mult — fruct tomnatic și buflei... Nu știu dacă-l voi apuca la 25 de ani, oricum de pe la 15 va avea un tată vârstnic... Nu știu de ce scriu asta, de vreme ce n-o simt

deloc și nu pot s-o cred. Și la 85 de ani voi fi un tată tânăr pentru Gabriel. Și la 95 și etțetera, căci în definitiv astea nu-s decât cifre.

Noapți cu lună — în București sau pe oceanul Atlantic. Cărți întregi despre nopți cu lună. Dar eu — mai este sufletu-mi din copilărie? Ce emblematică și de neuitat e, în viața mea, acea noapte când mă-ntorceam între părinți și de mână cu ei, pe străduțe cu case vechi, cu o lună enormă deasupra, ce părea să se miște în ritmul pașilor noștri. În urmă, umbrele noastre, două foarte lungi și una scurtă, se întindeau până-n josul străzilor pustii. De unde veneam? Mi-e imposibil să-mi amintesc, cu neuronii de cauciuc, de zgârci de elastic, care-mi umplu acum craniul. Dar cred c-aș leșina de nostalgie dac-aș auzi la radio, deodată, „Noapți cu lună-n București“. Doamne, -ți mulțumesc că toate astea nu s-au pierdut, că mica frază s-a făcut auzită. Dar atât de mult altele — aproape toate — au rămas în carcerile subterane de unde se-aud doar, tot mai rar, urlate-năbușite, sfâșietoare.

Ofertă de publicare a *Nostalgiei* în Slovenia.

23 oct. Suntem iar acasă și Gabriel e din nou cu noi. Și e atât de bine. Ne-am adunat de pe drumuri lungi și extenuante, în care-am văzut și-am trăit multe. Sunt fericit aproape continuu de câteva zile, deși am ajuns aproape analfabet, sau tocmai pentru că. Aici, în casa mea, cu femeia și copilul meu, cum stau de zeci de mii de ani. Soarta omului nu e să scrie romane, nu neapărat. Nici să obțină recunoașterea lumii literare. Băiatul doarme acum, Ioana scrie și ea, dincolo, în caietul ei, eu scriu aici, pe foile astea și nu în interiorul lor, ca altădată. După atâta vreme, pixul ăsta, la fel de ordinar ca toate cu care am scris vreodată (dar cât de galben!) mi se pare un instrument din altă lume. Mai știu cum se folosește, dar ca prin vis, cred că mai degrabă degetele mele i-au păstrat memoria.

S-a-ntâmpnat ceva cu mine în perioada asta, ceva pregătit multă vreme (un an?) și totuși brusc și neașteptat. S-a schimbat geometria corpului meu, aerul din jurul minții mele. Am intrat în toamnă, am început să știu asta, încep și s-o recunosc față de mine. Seamănă tot mai mult cu tatăl meu,

și la trăsături, și la fire: ceva distant și oțios, un fel de-nțelepciune abstractă, în lipsa oricărui gând. Sau în prezența unuia singur: iată, se împlinește. Da, e așa cum se spune. Și eu merg pe același drum. Dacă mai am vreo dorință, e una de obște, cred că singura care ne unește pe toți: să stau undeva, departe, într-un adăpost, lângă foc, pe când afară urlă vântul.

Cei doi dințișori ai lui Gabriel sunt acum foarte respectabili și au acel alb mat, ca de lamă de calcar, al dinților Ioanei. Din fericire, nu străveziul friabil al biete mele danturi. Nici o legătură cu pisoiul subdezvoltat și speriat de acum câteva luni. Acum are o față lată și ciudat de gravă, ochi atenți, un fel de ahtiere în mișcări când urmărește ceva. Plesnește atunci de nerăbdare, se târăște ca un soldat pe terenul sigur al covorului, ajunge la parchet, se trage mai departe, cu ambiție, ud flească la ceafă, până înșfacă lucrul pe care l-a vrut. Atunci triumfă și așteaptă recunoașterea generală. E mare, neobișnuit de voinic. Nu seamănă deloc cu mine, slavă Domnului, în afara culorii ochilor. Și până și pe ei i-aș fi vrut albaștri. Dar nu seamănă, curios, nici cu Ioana. E încă-nvelit (cum vorbeam ieri cu Șerban Foarță) în acea cărnită inefabilă, de fruct, în acea ambiguitate a începutului. Am pornit cu el, la noul drum, cu sentimente pozitive, nu ne mai temem de greutate și nu mai suntem obsedați de gândul ratării. Va fi cum va fi. Iar dacă o să stea diminețile, cum începe să se contureze, cu altcineva, poate că și sterilitatea noastră de atâtea luni (chinuitoare, așa e) se va termina.

Am visat o fetiță-ciclop, deloc neobișnuită și chiar foarte drăguță cu ochiul ei mare, căprui, în mijlocul unei frunți de culoarea și duritatea fildeșului. Am avut și alte vise de o mare limpezime și insignifianță.

A fost, deci, Roma, a fost Padova, a fost Veneția. Dar nu mai sunt odăile uriașe din Storkwinkel în care să scrii despre ele. Aici, în Vasile Pârvan, vioara mea se reduce ridicol la un băț și o goarnă de tinichea. Vreți rezonanța de acaju a zecilor de straturi de lac suprapuse? Căutați-le în grosimea, în adâncimea acestui caiet, cu vreo opt sute de zile în urmă. Sau nu le mai căutați deloc. Am fost, Ioana și cu mine, două puncte minuscule într-o dezordine arhitecturală, doi

turiști cu camerele foto de gât, fojgăind de ici-colo, hăituiți și înfometați. A fost din nou Vaticanul, a fost prima dată San-Pietro cu nemăsura bolților și-a volumelor, cu Pietà părând propria ei copie de plastic, cu baldachinul lui Bernini ca niște labe de insectă marțiană. Ieșind apoi, cu fața zgârcită de soare, în albeața dureroasă a mării pietre dintre coloane. Alte pietre apoi, a Spaniei dominată de o uriașă reclamă la Citroën, Piazza del Popolo cu cei doi Caravaggi, ca doi gemeni într-un pântec, în biserica gravidă simetrică în oglindă cu cea stearpă — dar, ca tipa din Rilke, borțoasa avea acum sex-n-chis —, Piazza Navona cu minunea de marchetărie-n marmură a bisericii lui Borromini (în interiorul ei ai vrea să trăiești și să tot trăiești)... Forul, Colosseumul, Palatinul, Quirinalul cu expoziția „Pittura Metafisica” — mai mult Chirico la un loc decât am văzut vreodată, din cel bun de la-nceput, între care o pictură care mi-a ars inima, având în mijloc o cutie cu bomboane învelite-n stanioluri de cele vechi, mătăsoase, cu modele peste culorile acelea pe care metalul subțire le face incandescente, și-apoi mult Ernst, Magritte, Picasso și alții care-au mers pe urmele profetului, dar fără clarviziunea lui magică, autosuficientă — drumuri nesfârșite cu tramvaiul, apoi muncă: la televiziune, interviuri în presă, conferințe, ședințe foto, lectură la festivalul de poezie (succes real) și apoi, mercenar, la Poetry Slam (onorabil loc 7 din 15 punkisto-performero-țicnito-artiști, înfășurați nu ca mine în pixeli, ci-n accesorii între care acul de siguranță era cel mai banal).

Destul cu Roma. La Padova am văzut o veche cafenea vieneză legată cumva, cruciș, de Stendhal (care-a greșit, într-o carte a lui, numele patronului), o străveche universitate, un palazzo cu multe coloane (dar am pierdut filmul, iar memoria mea fără proteza asta e ca o gingie în veșnică molfăială) și mai ales — scopul drumului nostru chinuitor într-o mașină prea mică și pentru jumătate din câți am încăput în ea — capela zgârcitului care s-a vrut cenzurat din paginile infernului dantesc. Dar Giotto cel ce suie nu l-a șters, parțial, decât pe Cimabue, c-așa-i în tenis.

Scriu mai departe, după-amiaza, cu același pix din care curge o mucozitate ultramarină. Spuneam că a lu' Scrovegnio

a-ncercat să-i ia ochii lui Doamne-Doamne cu puțină vopsea proaspătă aplicată în interiorul unui fel de mare cufăr ca să scape de oarece neplăceri într-un șanț infernal unde erau colectați cămătarii ca el. Usura poundiană nu se duce însă cu neofalină și nu se lasă acoperită nici măcar de minunate scene în care mamele pruncilor uciși de Irod plâng cu lacrimi transparente și un apostol își descheie șiretul gheții așteptând să fie spălat pe picioare de învățătorul lui. Și-n care Maria cu Isus în brațe are privire de acvilă. Și-n care cele două rubedenii însărcinate se apleacă adânc peste burți ca să-și sărute obraji. Iar deasupra un cer simplu, din steluțe de poleială așezate egal pe un cer înnoptat. Giotto cel ce suie. Primul ai cărui globi oculari au convers ușor unul către altul, astfel că turnurile au devenit rotunde și nimburile s-au desprins din perete cu smalțul lor de aur cu tot. În pinacotecă un frumos Luini (iarăși un link poundian) și două remarcabile statui din care una doar schițată. Dar după ce-ai văzut Apollo și Laokoon, după ce-ai văzut, după geamul ei securizat, Pietà...

E 6 seara și parc-au trecut 3 zile de azi-diminează. Prima zi cu Gabriel. Acum două ore Ioana s-a întors de la plimbare cu băiețelul în port-bébé și cu o umbrelă nouă, abia cumpărată. Când s-a uitat mai bine la ea, pe mânerul ei scria cu litere aurii 666. A dus-o la ghenă, apoi a luat-o și de acolo și a aruncat-o departe, în curtea interioară. Aproape imediat pe Gabriel l-a apucat un fel de isterie înspăimântătoare: a-nceput să urle inconsolabil, cu lacrimi șiiroindu-i și-n cele din urmă făcând de-a dreptul spumă la gură. A rămas în starea asta mai bine de o oră, iar acum e mai liniștit, dar plânge mai departe. No comments. Ora asta mi-a secătuit atât de mult puterile, că o las pe mâine cu Venezia (care, oricum, e la fel de greu de descris onest cum te-ai apuca să cânti onest *Eine Kleine Nachtmusik* sau *Für Elise*). Iar să citesc — nu mai am nici un fel de apetit sau antrenament. Cel mult mai înghit uneori câteva pagini din *Caietul albastru*. Multivers. Plurivers. PLURIVERS.

26 oct. Ieri a nins. Zăpada s-a despărțit de apa-nghețată și a rămas ușoară și pură, fulgi rari, care-au târcat o vreme

curtea interioară. La geamul de vizavi, după plecarea fetei ce nu se-ntorcea-n mansarda ei decât ca să se schimbe și să facă dragoste, a rămas un buchet de flori uscate, încă foarte albastre.

Tot ieri Gabriel — care e-n zodia aruncării lucrurilor pe jos și-a țopăirii-n pătuț, în picioare, ca un maimuțel îmbrăcat — a-nvățat să mă găsească din priviri la-ntrebarea „Unde-i tata?” Viața noastră e mai departe foarte grea, frustrantă, isterizată și fericită.

E un fel de imponderabilitate a îniernării, un soi de rafiere a vieții interioare. Visele mele, cât îmi aduc aminte, se derulează în rația 16 : 9 și în tente cenușii și metalice. E prima oară când visez panoramic, scene realiste, dar fără nimic de arătat. Ionuța trebuia să aibă grijă de un pui de picică alb și de unul negru, eu îmi întâlneam niște rubedenii.

În labirintul venețian ne-am rătăcit și noi, ne-am văzut și noi fețele-n verdele lăptos, atât de special, al apei canalelor. Ne-au rămas străzile extrem de-nguste, extrem de erodate, cu ziduri mâncate până la cărămidă. O casă era din vechile mele vise: singuratică, jupuită de tencuială, cu obloanele trase. Un pod se oprea într-un perete orb, și asta era tot. Rufe-ntinse-ntre case la etaj, ca la Napoli. În rest, prăvălii cu măști și sticlărie de Murano (millefiori ca-n Klimt), cu creioane și papetărie. Iar în restul restului turiști, imperiul lui Cook. Lumea văzută prin (tele)obiective. Un singur alt detaliu: din vârful campaniei se vedeau pe apa smălțată verde a lagunei insule încărcate de case, biserici, clopotnițe, Lido, Murano, sute și mii de fațade albe, sinilii, stacojii, întoarse spre orașul ihtiform. Ireal, dar nu funebru, nici carnavalesc. Foarte, foarte nostalgic. Veneția e unul dintre orașele pe care sigur le-ai visat cândva. Simți asta intens la câte-o răspântie singuratică, departe de forfota din San Marco. E-n tencuiala de un azur nefiresc, în grinzile negre de sub plafoane, în rufele-ntinse peste canale. În fațadele mau-re. Îmi închipui o pompă care ar suga de pe străzi fiecare obiect contemporan, ca și pe toți turiștii, și-ar lăsa orașul gol și ruinat, cu portaluri unde pătrunde luna, înălbind pereții. S-ar mânca așa, înfășurat în pânză de păianjen și-n mătasea broaștei, milenii de-acum înapoi.

29 oct. Nu am condiții de lucru, nici măcar (sau mai ales) ca să mă gândesc să lucrez. Nu pot începe nimic, sunt ani — deja pot spune asta, dar cui o spun? — de când n-am mai scris, n-am mai citit, n-am putut înainta nici cu o literă. Mi s-a retras totul, ca lui Iov, și zac acum pe grămada fostelor mele scrieri, scărpinându-mă cu *Zaraza*. Aici am ajuns. You are here. Diminețile-mi pierd vremea cu Gabriel, seriile... aștept să treacă ziua. Noaptea mă dezamăgesc cel mai tare. Nu mai sunt eu, literalmente, mă locuiește un brutar, un împletitor de coșuri. N-a fost nimic, niciodată adevărat în mine. După poartă zace-o ntreagă țară moartă.

„...o clasicizare melancolică a celui ce a vrut totul de la poezie“... Nici nu se poate prohod mai clar și mai trist. Da, poate că am vrut totul de la poezie... nu-mi mai amintesc... acum îmbrățișez frasinii în pădure (sau mestecenii?) și oamenii zic că sunt nebun, dar eu sunt fericit etc. etc. L-am pus atât de mult la lucru pe Pound în ultimul timp, că mă-ntreb dacă n-o fi vremea să-l recitesc. Ce mult aș vrea să fiu din nou în literatură, să mă reîntorc de unde n-am plecat niciodată.

Primesc tot mai multe semne „din public“: scrisori exaltate, inși care mă opresc pe stradă ca să-mi spună că. Neînțelegerile astea îmi fac tot atâta sânge rău ca și cronicile dușmănoase. E ca și când aș semăna foarte mult cu un actor sau cu un fotbalist faimos și oamenii mi-ar cere autografe.

1 nov. (*dar unde mi-or fi ochelarii?*) Mă scald într-un fel de apă suspectă: invitații la TV (refuz cel puțin trei sferturi, totuși), interviuri, scrisorele de amor de la cetitoare fervente, alte pasiuni declarate oral pe sordide culoare de facultate, cronici proaste la *Pixeli*, cuvinte bune pe mail — nu angajează cu nimic, n'est-ce pas? — și alte lucrșoare de-astea soioase. Și totuși, ele sunt singura față mai animată a vieții mele actuale, care de fapt nu se poate numi viață.

Totuși, acum trei nopți — și n-am găsit pân-acum un sfert de oră să-l notez, așa că impresia inițială s-a cam ofilit — un vis fantastic a spart, prima oară după ani de zile, oroarea și băltirea asta. Visul meu pleacă, e drept (și asta-i reduce din lumina lui magică) dintr-o foarte concretă situație: s-a

vorbit mult la televizor despre erupțiile solare din acest moment, faimoasele pete ce apar la 11 ani o dată. Am văzut în seara precedentă visului imagini ale soarelui, filmat de foarte aproape, cu suprafața topită, incandescentă, străbătută de curenți și aruncând jerbe, punți, limbi de plasmă în spațiu. În vis, câmpul meu vizual era mult mai vast ca-n realitate, de parc-aș fi văzut cu toată fața, nu doar cu ochii. Totul era ca proiectat pe un ecran tridimensional care-ți tăia răsufierea, care dădea fiecărui detaliu ceva grandios, de parcă spațiul vizual ar fi trecut direct în spațiul logic și aș fi văzut deodată cu întreg creierul.

Eram într-o sală, de restaurant poate (și la masă cu noi mai erau M. și soția lui — pe care de fapt n-o cunosc —, și care bea un vin extrem de scump: 200 de Euro sticla), când am simțit nevoia să privesc pe fereastră. Ce am văzut m-a uimit și m-a umplut de bucurie: „Ioana, vino să vezi și tu, sunt doi sori pe cer!“. Deasupra acoperișurilor bucurăstene se vedea, într-adevăr, coborât foarte jos și clocotind roșiatic, soarele văzut în seara precedentă la TV, iar alături o altă sferă, mai palidă, extrem de concretă și ea, joasă și amenințătoare. „Nu cred că e luna, uneori luna apare concomitent cu soarele... Sau ar putea fi tot soarele, reflectat în geam...”

3 nov. Lucrurile nu merg bine, Ioana are probleme care complică mult lucrurile (depresie, claustrofobie, excrescențe obsesionale legate — cum? — de cel mic...), timpul meu se fărâmițează mai departe ca un rumeș umed. Ca de-a-tâtea ori, eu trebuie să-mi reprim orice mențenie exotică, pentru că trebuie să rămân foarte bine așezat pe picioare. Ciudat că am trăit întotdeauna lângă ființe nevrotice, mai slabe până și decât mine, așa încât, departe de a fi cel menajat și ocrotit, am fost cel care ocrotește și menajează. Mă simt însă bine — prin ce minune? —, foarte odihnit și pozitiv, așa că, măcar la suprafață, mă pot descurca.

Nici măcar să termin visul nu am apucat. Am ieșit deci, amândoi, lăsându-i pe ceilalți la masă. Erau străzile unui oraș necunoscut. Erau clădiri vechi, de cărămidă smălțată și arbori încremeniți. Pe cer nu mai era acum decât soarele

cel aflat în fierbere, bilă de lavă clocotită înfășurată într-un fel de ceață stranie: fotosfera. „În curând vor începe erupțiile”, spunea cineva. Aveam să fim carbonizați, căci soarele nu era acum mult mai sus ca acoperișurile și crengile din vârful ale copacilor. Îl priveam cu teamă, și deodată de pe suprafața lui a țâșnit o limbă de flacără evanescentă, care-a măturat pământul, la câteva străzi de noi, poate. Acum am văzut că orașul era gol, spectral, nu mai era nimeni pe străzi. Am luat-o la fugă pe străzi tot mai ciudate și cu toate astea mai familiare. Ne înfundam, urmăriți de soarele incandescent, într-un cartier pe care-l știam cu un fel de intuiție interioară, fără să recunosc nici un detaliu al lui. „Să ne grăbim, trebuie să intrăm undeva!” i-am strigat Ioanei. Am trecut pe sub niște bolți, am ajuns într-o curte interioară, am dat apoi în alta, zidurile de cărămidă erau mâncate de timp și incredibil de adevărate, și-n fine am ajuns în fața unei porți de lemn sculptat pe care — se pare — o căutasem în tot acest timp. „Hai, că de-aici știu drumul.” Cum era să nu-l știu? Era de fapt poarta clădirii în care locuisem când eram mic! Da, eram *acasă*, eram în cartierul meu atât de iubit cândva. Am intrat și-am dat de o scară lată ce cobora la subsol, mărginită de pereți vopsiți vernil în ulei. Știam că subsolul e inundat, știam poate din alte vise, în care canale pline cu o apă întunecată se ramificau, de-a lungul unor țevi galbene, la subsolul vilei din Floreasca... La subsol am dat de o sală foarte largă, având pe jos un mozaic de faianță. Structura pereților era complicată, cu multe tablouri electrice și cabluri groase, izolate, alergând de-a lungul lor. Podeaua era într-adevăr acoperită cu un strat de-o palmă de apă-nghețată și foarte străvezie. Aerul era și el glacial. „Dar măcar aici suntem în siguranță.” Ce prăpăd trebuie să fi fost afară, ce pârjol universal... Deodată am văzut că nu eram singuri în sală. Un alt cuplu, un băiat și-o fată, foarte tineri, se adăpostiseră și ei în acea subterană luminată net ca o farmacie. După o vreme, am ieșit. Am deschis ușa de lemn masiv, cu sculpturi încâlcite, și, când să pășim afară, ne-am tras speriați înapoi: pe prag, în fața pantofilor noștri, se afla o mică sferă incandescentă, cât o minge de ping-pong, care tremura pe loc. Am înțeles imediat: era soarele, care-și

irosise masa gigantică tot erupând peste oraș. Ne urmărise-n tot acest timp, dar când ne dăduse-n fine de urmă, nu mai era decât o bilă ridicolă. Am pășit peste ea afară. Orașul era acum o colecție de ruine vitrificate.

Al treilea dințișor și-a rupt și el drum, cu destul chin, prin gingia de sus a lui Găbiță și sticlește acum la câte un chicotit. De asemenea, de ieri mergem de-a bușilea, cel puțin câțiva pași. Suntem tot mai aproape. Ieri — o plimbare feerică prin uriașul parc înserat. Casa Poporului se ridica pământie sub lună, ca un templu aztec. Copacii ruginiți se-ngrămădeau către orizont, extrem de departe, lăsând cerul gol deasupra noastră. Vorbeam cu Ioana, în umbra cafenie, pe deasupra căruțului cu cel mic adormit. Eram extraordinar de mici. Trăiam pe o sferă dintre alte bilioane de sfere, iar deasupra noastră o altă sferă lumina galben intens.

5 nov. Toate amintirile mele cu adevărat tulburătoare sunt din perioadele de singurătate. Recitesc corespondența lui Joyce.

Azi-noapte, fantastică dioramă. Priveam un vast, foarte vast peisaj, care era un fel de artefact, o proiecție artistică, un soi de hologramă. Eram pe un țărm de mare, iar departe, în larg, se ridica o insulă de cristal galben, foarte limpede și evanescent, cu două vârfuri muntoase. Totul era irizat și construit parcă doar din lumină.

De azi o să am zilnic 3–4 ore de liniște dimineața. Dar multă vreme am să zac cu oasele rupte, chiar și așa.

6 nov. Vise în cascadă, de parcă anotimpul secetos al minții mele ar lăsa loc musonilor. Noaptea asta am stat în fața plutonului de execuție. Nu știu cine, ce putere, mă condamnase — pentru ce? — la moarte. Și am fost împușcat. Mai târziu mă gândeam: „Iată cum e să mori. O durere violent-n piept și apoi tăcere.” Am căzut și-am fost abandonat pe acel câmp. Dar după un timp am înțeles că încă trăiesc. Deși glonte era-n mine, m-am ridicat și am mers spre primele case ale orașului. Acolo am intrat într-o clădire, apoi într-o sală plină de lume. Erau poeți, era un fel de spectacol literar. Am luat-o pe I. P. deoparte. Am ieșit cu ea pe străzi

(se făcuse deja noapte). I-am destăinuit în șoaptă faptul că am fost împușcat. Știam că ea n-o să mă trădeze. Am condus-o până la ea acasă (vile stranii, cu colonițe și arabescuri) și-apoi am mers și eu la ai mei. Toți s-au bucurat să mă vadă că trăiesc — vocea cu care m-am anunțat când am intrat în apartament era străină de mine, behăită, cu palatale ciudate — și o vreme mi-am reluat vechea viață. Era pe vremea când locuiam cu părinții și cu sora mea. Dar deodată m-au cuprins îndoielile, și de-aici visul devine de un verism cu totul neobișnuit. Mă văzuseră oameni la acea adunare. Se știa deci că sunt viu. Aveau să vină după mine. Dar aveau oare dreptul să mă mai împuște o dată? Că doar la cei spânzurați, dacă se rupe funia... Doar că puterea care mă condamnase era discreționară, nu se-ncurca în tradiții și cavalerisme. Sigur aveau să mă caute, aici în primul rând. Am intrat în panică. Trebuia să dispar. „Îmbrăcați-vă-n doliu și puneți pe perete o poză de-a mea îndoliată!” — le-am strigat alor mei. Și-am început să mă gândesc unde să fug. Aveam parcă niște rude la munte, undeva... Aveam să stau ascuns acolo, poate ani de zile. Sau zidit între doi pereți... Până se va schimba conducerea. Dar aveau ei să-și pună viața-n pericol pentru mine? Și cum aveam s-ajung acolo? Peste tot erau controale, agenții aveau firește fotografia mea. Gândeam toate astea atât de chibzuit și de logic, încât am acum senzația că totul mi s-a întâmplat în realitate. Pe când întorceam pe toate fețele planurile mele disperate, am auzit zgomote în curte (apartamentul devenise o casă mare în mijlocul unei pajști). Un gard de jur-împrejur lăsa doar două intrări. La una dintre ele se postase deja un grup de tineri cu bâte în mâini. Erau 7-8, îmbrăcați sport și, ciudat, foarte veseli. Dar pe mine m-a cuprins groaza și-am luat-o la fugă în direcție opusă. La cealaltă poartă m-a oprit un alt grup, care m-a luat aproape pe sus, sucindu-mi mâinile la spate. Eram prins.

Scriu într-o uriașă singurătate. Într-o nepăsare totală. E total absurd să dăruiesc — cui? — cartea asta de o mie de pagini. S-o dăruiesc intranzitiv, așa cum zici „plouă”. Nu mai avem nici cei 2-3 prieteni din ultima vreme. Când ne-ntâlnim, nu mai avem ce să ne spunem. Ioana e mereu de o tristețe

chimică, dar cu lacrimi adevărate. Prozac-ul, pentru ea, are gura cu colțurile-n jos, deocamdată măcar. Nici vorbă de beatitudinea tâmpă cu care e asociat. Eu — la ora asta sunt persoana cea mai îndepărtată de mine. Aș putea fi un cambodgian sau un jupiterian. Ieșit din literatură, sunt ca un pește ce se sufocă pe țârm. Mă simt foarte, foarte singur, ceea ce e opusul liniștii și izolării pe care le doresc, oricât ar fi de neînțeles. Nu-mi doresc nimic mai mult decât singurătatea, dar nu vreau să fiu singur. Știu, ca-ntotdeauna, că totul — absolut totul, de la roiurile de galaxii la spațiul Planck — ar deveni secundar dac-aș începe odată să scriu.

Correspondența lui Joyce mi-a făcut poftă de *Ulysses* pur și simplu fizic: îmi curg balele să-l mai citesc o dată. Vreau să recitesc și *Lotul 49*. Mi-am mai vârât nasul prin „Iluminările” lui Rimbaud. Din păcate, toate în românește, ceea ce-i rușinos.

Joyce își califică episodul „Penelopa” cu termenul „post-uman”.

„Circe o să rămână cel mai oribil lucru din literatură, doar dacă nu mai ai pe suflet ceva și mai rău...” — Stanislaus (un băiat de treabă).

Plouă greu în noapte, căci am ajuns la capătul zilei. Cei care scriu mi se par asemeni cu zeii.

9 nov. Alături de multe alte ciudățenii din corespondența lui Joyce — pe care, firește, o citesc printre picăturile obligației mele de dădacă, de vedetă culturală TV, de gazdă pentru tot soiul de vizitatori și de navigator pe Web în căutarea proiectului M 12: în mai multe rânduri minierii (!!) vor să-l invite pe scriitor ca să le vorbească, și chiar îi dăruiesc (sau au de gând) mai multe tone de cărbune. Și-apoi, în 1928 (!) ambasada sovietică îl contactează pentru o proiectată traducere și o vizită „là-bas”...

Aflu de tot mai mulți scriitori care-au murit mai tineri decât sunt eu acum. Nu-mi vine să cred că au devenit faimoși trăind atât de puțin. Bontempelli și Fitzgerald la 44.

Unele asemănări de metodă Joyce – Roussel.

13 nov. Momente foarte grele. Insomnie chinuitoare. Gabriel plânge nopțile și-n general e mârâit și posac, Ioana are mari probleme și a slăbit nefiresc. Nu-nțeleg cum o mai ducem așa, cu toate că se poate, sigur, și mult mai rău. E teribil de greu să crești un copil fără nici un ajutor, clipă de clipă și zi de zi. Am și muncit mult la tot felul de prostii urgente și necesare, sunt iar lipit și-nfășurat în pânză cleioasă de păianjen. Nu pot compara perioada asta decât cu armata de la 18–19 ani, dar atunci aveam încă trupul și mintea flexibile. Totuși, deși sunt nedormit, uzat, frustrat și-ntr-un cuvânt disperat dincolo de orice limită, măcar sunt sănătos și lucid, așa că țin, de bine, de rău, nava pe linia de plutire, la minima rezistență, fără un gând la scrisul meu și la viața mea.

În două săptămâni o să apară *Plurivers*, care e pentru mine mult mai mult decât o simplă antologie: e cartea mea de poezie lirică (una dintre cărțile mele cele mai bune și mai adevărate), care doar așa, restituită practic în integrum poate sta lângă *Levantul*, *Nostalgia* și *Orbitor*, în primul plan al scrisului meu. Bineînțeles, nimeni nu va-nțelege asta, pentru că nimeni n-are aici timp să-nțeleagă nimic. Am fost alaltăieri la sediul Uniunii Scriitorilor, la o întrunire de premiere (și de premier): într-o sală arhiplină abia cunoșteam câțiva oameni. S-au rostit discursuri tâmpite și absurde, ca pe vremuri, am schimbat vorbe cu oameni cu care n-am, practic, un limbaj comun. Dacă ei sunt scriitorii, eu n-am ce căuta printre ei: bătrânei plângăreți, bătrânele rujate greșit, bărboși aroganți (necunoscuți), puști cu mutre de frizeri. Evident, nici o speranță, nimic de făcut. Sute de ani de-ar dura această monstruoasă, ea ar merge tot pe făgașul ei cel vechi de când primul românaș a-nvățat să scrie și să citească.

Or să-mi iasă și *Sonetele* cam tot pe-atunci, și mă gândesc ceva mai hotărât ca de obicei să scot în primăvară și *Nimic*, pe care însă mi-e teribil de lene să-l vâr în computer — și nici n-am timp, cum nu mai am timp nici să respir. S-ar zice că tot am făcut ceva în ultima vreme, deși mintea și trupul meu sunt ferfeniță.

Sunt un fel de *Die Hard* al literaturii, un fel de n-ar mai fi. Cred că singurul mod de a merge mai departe, spre incon-

cevabilul venitor luminos, ar fi exilul, cel adevărat, în alte țări de soare pline, căci exilul jegos de acum, în propria mea țară și cultură, nu e decât, vorba lui Brassens, „mourir de mort lente“. D'accord.

17 nov. Atâta vreme cât nu mă gândesc la scris și la lumea literară, totul merge strună. Nu e chiar așa de greu să-l manipulezi (!) pe cel mic, nici să respiri în această lume. Partea proastă e că uneori... îmi mai aduc aminte de...

Gabi e din ce în ce mai mare și mai gras. Nici nu se poate mișca bine din cauza asta. E, mai departe, grav, meticulos, atent la lucrurile din jur, nu prea interesat de comunicare. A lăsat-o baltă de tot cu vocalizările, reduse acum la un fel de răcnete și mârâituri de mică primată cu blană. Când zâmbește, iese soarele. Dar ochisorii lui orientali sunt de cele mai multe ori leneși și triști. „Visători“, spune Ioana, eu zic triști. Ne-am apropiat mult, eu mă identific cu el aproape desăvârșit, e mai tot timpul în brațele mele. Ne-nvârtim și ne sucim prin casă, revizităm de o sută de ori aceleași obiecte interesante: comutatoarele, cheia din ușă și cele de la bibliotecă, magnetul în formă de casă olandeză de pe ușa frigiderului. Scoatem împreună și aruncăm pe jos discurile și casetele video. Sărim în pat și umblăm prin casă sprijiniți de subțiori. Acum avem și o bălțată tricicletă galben-albastră...

Am corectat *Sonetele*, care vor fi o carte arătoasă (dar nu-mi plac mai mult de 25–30 din ele, pe când, practic, toate desenele lui Tudor sunt poetice și sclipitoare). Am mai scris și o să mai scriu câte ceva „for a living“. Iarăși mi s-a plimbat prin cap Brusli, mai atrăgător ca oricând. Heaven knows, my son...

22 nov. Ieri, zi de un penibil total. Reacție inexplicabilă, dostoevskiană, într-o situație neechivocă. Mi-e jenă de mine însumi. Nu pot scrie mai mult, pentru că nu mai pot uita altfel. Sunt câteodată un imbecil sinistru, fără limite.

Anomaliile din viața mea. Să văd jurnalele vechi. Aș putea scrie despre asta. Dar n-am timp nici măcar să mă gândesc. Am scris azi vreo 5 pagini dintr-o poveste-nepoveste,

încercând s-o înghesui în limita a 2 000 de cuvinte. A dat însă pe dinafară. Poate ieși ceva, de fapt, de vreo 20 de pagini. Dar totul trebuie reluat și scris altfel.

Sunt demoralizat. Nu mi s-a șters jena față de mine însumi, și bănuiesc că nu mi se va șterge până nu public „cercul de purici“. Mère de Guillaume Apollinaire.

Marele Zid și Marele Atractor. Universul vizibil nu e, se pare, fractalic. Ei, dacă nu e, va fi.

Cu două nopți în urmă, un vis cu cutremur, cu zgâlțâieli atât de zdravene, încât nu-mi pot explica faptul că nu m-am trezit. Nu pot crede că a fost doar vis. Dacă senzațiile alea de zguduire le-am avut în vis, nu mai pot crede în realitatea nici unei senzații.

Citesc atent o carte pe care doar am fușerit-o acum vreo doi ani: *Doar șase numere*, de Martin Rees. Mi se pare acum foarte cuprinzătoare. Recitesc și... *Gargantua!* Dar în ce condiții, în ce viață nebunească. Uneori simt că nu mai pot, că se duce până la capăt o crimă.

25 nov. „canibalism galactic“...

Am scris povestea lui I. F. și mi-a ieșit aproape mediocră, ceea ce nu-i de ici, de colo, în halul în care sunt. Ieri — crize repetate de nervi, cu sentimentul că voi ceda din clipă-n clipă. Voi avea mai departe câteva zile pline — pline cu goluri, ca de obicei. Voyons!

Am o carte a lui Radu Lupan despre Proust și Joyce pe care o s-o-nghit pe mestecate. Ce-mi pasă de modernism și postmodernism când e vorba de ei?

10 dec. De două săptămâni caut puțin timp să notez un vis. De-atunci, și el a pălit, și uzura mea a avansat. Totuși: era pe-nserat. Mă întorsesem în Colentina, pe Nada Florilor, ca să văd dacă nu am mai primit cumva scrisori acolo. Locurile erau pustii și spectrale, cufundate într-un amurg strălucitor. Rătăceam printre blocurile din spate, împreună (deodată) cu un puști, poate cu Liviu, cel din copilăria mea. El mă conducea, vroia cu tot dinadinsul să-mi arate ceva acolo. Am ajuns la o clădire veche, cu acoperiș de țiglă ridicat la câteva etaje deasupra. Pe fațada sclipind roșiatic în

însurare era o scară de incendiu cu inele rotunde. Am urcat-o, în urma lui, până la ultimul etaj, patru, poate, unde ne-am așezat pe pervazul unei ferestre oblonite. Obloanele de lemn erau vechi și strâmbe. Am deschis o aripă, și-n spațele ei fereastra era zidită cu cărămidă grosolană. „Nu putem intra, trebuie să coborâm“, zice copilul, și am fi făcut-o dacă nu trăgeam de aripa cealaltă. Fereastra era de fapt zidită doar în partea stângă. În dreapta n-avea nici măcar geam, doar cercevele de lemn înnegrit de ani și ploi. Am coborât pe-acolo în odaia întunecată, lambrisată cu lemn, cu mobile de lemn, un pat și niște dulapuri, încremenite de singurătate. Totuși, deși poate de decenii nu mai intrase nimeni, acolo (ușă nu se vedea) interiorul era curat, fără fir de praf. Eram fericit, fericit să stau acolo, departe de bătaia de inimă a lumii, în liniștea aceea întunecată. Aveam să urc de câte ori voiam, de-atunci încolo, în acel adăpost. Gândul că el exista mi se părea infinit consolator. Am ieșit cu greu și-am stat mult pe pervaz, cu picioarele-atârând în gol, pe când aerul se-nroșea tot mai tare.

Asta am visat în Stuttgart, într-o cameră minusculă de hotel, într-o lume în care nimeni nu m-a așteptat și-n care-am trecut printr-un șir de dezastre. Singurul fapt consolator e că am participat — de la egal la egal, ca să rămân modest — la o discuție despre utilitatea artistului, cu doi autori chiar importanți, E. Cavazzoni (după a cărui carte și-a făcut Fellini ultimul film — *La voce della luna*) și Buch, germanul pe care l-am mai întâlnit de câteva ori. Întoarcerea a fost un coșmar: avionul pierdut, paltonul furat în aeroport etc. A fost apoi un drum la Timișoara, o lansare — cartea cu Tudor — cu 500 de inși în aula universității, cu peste o sută de cărți semnate, cu o foarte vie discuție cu sala, cu floarea urbei (Foartă, Mihăieș, Tolcea) în formă de zile mari. Dar oboseala s-a adunat din greu în ceea ce presupun că au rămas oasele mele. Nu știu când o să mă adun de pe drumuri. Acum Gabriel e iar la noi, ceea ce-nseamnă, literalmente, nici o clipă de liniște, nici o șansă de singurătate.

După ce acum vreo lună, punând capul pe pieptul Ioanei, am auzit distinct un țuiet, ca o lamă de oțel îndoită și eliberată brusc, acum două nopți, *dormind* lângă ea, am avut

deodată, în vis, sentimentul că nu era ceva în ordine, de fapt „că o lege a fizicii fusese violată”. Se-ntâmplase ceva incredibil, ceva ce nu-mi mai amintesc, fapt e că m-am trezit și-atunci am auzit limpede un fel de gălgâit greu care, mi-am dat seama deschizând ochii, venea dinspre umărul și gâtul Ioanei, dar cumva din exteriorul lor, ca și când s-ar fi produs în micul spațiu dintre mine și ea. Cum se numește acel sindrom?

12 dec. Alte lansări de carte (aceleași sonete cu aceleași desene), alte emisiuni TV, alte interviuri. O anchetă la R. L.: ce v-ar face să vă lăsați de scris? Ce naiba, nu mă las de scris, dar nu scriu, pentru că... Azi-noapte cântam pe o scenă în fața a sute de mii de oameni, era un fel de festival rock într-o sală, apoi deodată sala s-a umplut de fum, flăcări furioase au început să lichefieze pereții de sticlă...

E iarnă din cele în care se produce, ar zice Andrei, „the disappearance of the outside”: nu mai ieși deloc din casă, n-ai de ce, afară totul e înghețat și alb-negru. Ca în prima copilărie, universul devine casnic, e bârlogul în care iernez, cu capul în palme, la lumina pâlpâitoare a caloriferelor, pe când în țeasta ta hibernează și conopida visătoare a minții tale. E 11 dimineața, Gabriel doarme dincolo, Ioana doarme și ea, singur veghez. Viziuni de zăpadă vălurită, troienită, de steluțe ce te izbesc în față cu o viteză nemaipomenită... cu o energie de zece mii de gigaelectronvolți...

Tot caietul ăsta al jurnalului, pe care o să-l închei poate înainte de anul nou, n-a fost decât un lung și steril tunel (n-am scris aproape nimic, în afara buclilor de culoarea spicului copt ale lui Gabriel) între vechiul caiet al străvechiului *Orbitor* și — poate (zic așa ca și când aş spune „poate, cine știe, am o rudă hiperbogată în America, e pe moarte și m-a lăsat unic moștenitor...” — un nou dar, un nou miracol prin nimic meritat. Oh, wake up, mon âme!

13 dec. M-am trezit foarte neliniștit și cu senzația de arsură în creștet care mi-a nsoțit mereu cele mai atipice vise (întotdeauna cele cu ieșiri extracorporale; acum, mai puțin intensă ca de obicei, căci și groaza a fost moderată). Vorbisem

cu o femeie care era însoțită de o altă persoană, pe care, inexplicabil, n-o puteam vedea. Pur și simplu nu-mi puteam îndrepta privirile spre ea. Cu mare efort puteam să-i zăresc silueta foarte ștearsă, cum vezi cu coada ochiului, deși era drept în fața mea, la câțiva pași distanță. Deodată am făcut efortul vieții mele, ochii mi s-au eliberat de ciudata fascinație și am putut să-l văd. Eram chiar eu. Nu o imagine, nici un spectru virtual. Eram eu însumi, concret, material, de parcă eu aș fi fost altcineva și l-aș fi întâlnit pe M. C. Purtam sacoul pepit, de vară, de la Steilmann, și eram tuns scurt. Păream (aveam să verific) și puțin mai scund decât mine, cel care-l priveam. Încremenit, nu atât de faptul că eram chiar eu, cât de extraordinara mea tridimensionalitate — așa cum nimeni nu se vede vreodată — m-am gândit să verific, nu știu ce, dar aveam nevoie de o confirmare. Și-am văzut la stânga o oglindă în care mă reflectam. Cine era acolo, eu sau el? M-am apropiat de oglindă și, curând, mi-am dat seama că imaginea nu reproducea gesturile mele, și că nici nu era de fapt o imagine. Era tot eu, același M. C. real și obiectiv, un lucru viu de pe lume. Am ajuns față-n față cu el, așa mi-am dat seama că era cu puțin „mai scund”. „Mircea”, i-am zis, „ce faci aici?” întrebarea a răsunat violent în sala cu pereți albi. Eram la 20 de centimetri de acel om identic cu mine. Ne priveam în ochi. Teroarea a urcat brusc și m-am trezit. A fost un episod dintr-o noapte confuză și agitată, bălăceală de insomnie, onirism și adâncă nefericire.

Gabriel e mult mai inteligent acum. Nu doar o inteligență corporală (mânuieste lucrurile cu mare dexteritate, umblă-n patru labe ca întors cu cheița, se ridică-n picioare într-o clipă, agățându-se de mobile, merge-n picioare ținut de mână): azi Ioana i-a spus „Ia-l pe țâr-țâr (telefonul) și dă-i-l lui tata!” Nu mi-a venit să cred când a făcut asta. Privirile, grimasele, toată viața sufletească ștanțată-n cutele corpuzorului său viguros s-au diversificat enorm. Cunoaște numele a o mulțime de lucruri, înțelege comenzi simple, se bucură când poate face bine un lucru. Se pregătește de marea etapă care urmează: folosirea limbajului. De două săptămâni, mai ales la supărare, spune limpede „mama”.

Deja nu mai fac față cu notarea progreselor. I-au rămas neschimbați, ca o marcă a produsului, ochii negri, serioși-prea-serioși, prea puțin dispuși la expresii jucăușe. Gabriel nu s-a jucat, de fapt, niciodată, deși are zeci de jucării. Doar a explorat: cabluri, chei, balamale, clanțe, mânere — iată ce-l pasionează la nesfârșit. Privește videoclipurile la TV și știe câteva pe de rost (tresare de la primele imagini și le vede până la capăt). Cu bietekele văcuțe, broscuțe, ursuleți etc. etc. de pluș, ca și cu cuburile și tricicleta — nu se joacă niciodată. I-a rămas neschimbată și gurița, cu totul specială, cărnosă și spiritualizată totuși, gura mamei lui. Firește, în afară de cei șase dințișori crescuți doi câte doi, între care e acum o strungăreață iubăreață de tot hazul.

14 dec. În 2–3 zile termin caietu-ăsta, felia asta groasă și insipidă de viață. Dezastrul calm de aici se va prelungi și mai departe, la nesfârșit, dacă n-o să se întâmple ceva radical fericit în situația mea. Sper că se va întâmpla o schimbare. Doamne, nu e vorba de coborârea Ta și de redempțiune, ci doar de o biată rezolvare a unei biete situații de viață. Fă să fiu singur în casa asta de la 8 la 14 în fiecare zi! Fă minunea asta, care nu-mi va scrie cărțile, dar fără de care n-o să le mai scriu. Am fost sufocat anii ăștia, am fost ca un atlet care trebuie să alerge și să sară și să lupte pe când cineva îl călărește și-l strânge de gât. Nici să se urnească din loc n-a îndrăznit.

18 dec. Un gol istoric se întinde. N-am făcut, trei zile la rând, decât să mă ocup de Gabriel, zi și noapte. Aș fi scris „până la pierderea identității de sine“, dac-aș mai ști ce înseamnă asta, dac-aș mai înțelege acest limbaj. A nins, puțin, fără ca asta să-mi spună ceva, am citit puțin din Lao Tze. Am făcut multă și amefitoare dragoste, căci tratamentul Ioanei este o reușită aproape magică. E de necrezut ce liniște interioară, câtă răbdare și calm i-a adus, fără efecte secundare vizibile.

Am uitat complet de mine ca auctore. E condiția supraviețuirii. Cuvântul-cheie e „deocamdată“ (sau „temporar“). Nu știu cât de reversibil e procesul, dacă nu implică distrugeri

masive (ca o privare de oxigen) în zona artistă a minții mele, dacă mintea mea nu va rămâne cu paralizii și șchiopătări ireversibile. Am fost de câteva ori, zilele astea, atât de obosit încât am intrat de-a dreptu-n oniric. Am revisat vise vechi și uitate.

28 dec. Scurtă informare despre droguri din Burroughs. Sunt de altfel iar înfundat în (propriu-mi) creier până la gât. E și sezonul care cere asta, căci iarna, când e cu adevărat iarnă, grea și înnămețită — am văzut azi, atârnând de un balcon de deasupra unui magazin de blănărie, o orgă de țurțuri de peste un metru lungime și groși ca pe mână, sticlind în soarele crud — e pentru cerebrogologi un apocalips de stelute neuronale. Căci zăpada e un cortex și iarna gândește „așezată în lotus”, cum scriam odinioară.

Am umblat prin furtuni de zăpadă, cu lame de gheață răzuindu-mi corneele, cu formațiuni transparente prinzându-mi vițele de păr. Am mers mai mult cu spatele, izbit de furioase, imperioase rafale. Mă imaginam, cum traversam șine înzăpezite și depășeam taxiuri blocate de nămeți, undeva în sălbăticie, departe nu doar în spațiu, ci și în timp. Rătăceam, dincolo de cercul polar, cu zeci de mii de ani în urmă. Cu sute de mii de ani. Pustiu și ger până la marginea lumii. Creste de zăpadă, mamuți înghețați, trântiți pe-o rână. Mobile de zăpadă fină, urletul vântului neoprit de nimic. Umblu zi și noapte sub stelele distribuite uniform și sub aurorele boreale. Nu pot muri, umblu la nesfârșit, aplecat în față, sprijinit de vântul aproape solid, ca un fantomatic perete-nghețat. Nu e nici un om, nici nu va mai fi vreodată; sunt uluitor de fericit. Aerul plin de praf de zăpadă îmi umple căile respiratorii. Așa va fi de-acum întotdeauna.

Crăciunul ne-a adus singurătate, depresie (nu mai avem cu adevărat prieteni, ne sprijinim doar unul pe altul) și discuții despre credință. Ca și sexul, credința e un subiect în care alegerea cuvintelor e mai importantă decât ideea însăși. Într-un fel, aici ideea depinde de cuvinte mai mult decât oriunde, căci denudată de ele ea este inexprimabilă, în sensul că nu există niște imagini minimale transmisibile cu o exprimare minimal-denotativă. Credința, ca și sexul, seamănă cu roata

aparent solidă a unei elice ce se rotește rapid. Golurile diluează plinul până la transluciditate. Din vârtejul frazelor ia naștere ideea (întotdeauna greșită) despre credință. De aceea, dacă nu poți construi hiperfraze, hiperimagini care să mimeze denotativul (printr-o densitate infinită de conotații), nu vei face, esențial — oricât de sofisticat sofist ai fi — decât să descrii îngerii înaripați, madone înlăcrămate și bătrâni de zile cu un ceaslov legat în marochin deschis în poală. Și așa vei înțelege ceea ce înțeleptul cu ochi oblici știuse mult înainte, anume că „vorbele frumoase nu sunt sincere / și vorbele sincere nu sunt frumoase”.

Aici se termină, oficial, paginile liniate, și, deci, caietul ăsta negru cu colțuri roșii, dar am să scriu și pe pagina velină, ultimissima, care urmează și care, pe verso, e cernită elegant. N-am să fac nici un bilanț (a ce?), nici n-am să-mi pun vreo dorință, căci azi sunt mai departe ca oricând de „nostalgiile și utopiile pe celuloză”. Încă trăiesc, incredibil, încă trăiesc! Atât va fi mesajul meu pe astă ultimă pagină. Am zgâriat până la stratul ultim al realității și asta scria acolo, cu spray ieftin și duct de graffiti stângaci: bucură-te că ești viu. Nu te mai plânge de nimic. Ești un ochi încă deschis al Celui ce ne-nconjoară. Nu contează la ce privești sau dacă viziunea ți-e înlăcrimată. Vezi lumina, încă o vezi. Bucură-te cât ești încă o parte din Dumnezeu. Ești obosit, nefericit, distrus de viață, speranțele îți vor fi tot mai călcate-n picioare, urmele tale pe pământ se vor șterge (lumea însăși va dispărea fără urmă), dar ești minunat, participi la minune câtă vreme exiști, cât mai poți să-ți desfaci, ca un păun, câmpul vizual înainte.

Au fost aici doi ani și opt luni de viață. Aici am respirat eu, M. C., peste paginile astea, aici am folosit sute de ore ca să desenez bucle pe hârtie. Căci ce e jurnalul meu, în definitiv, decât o lungă, exagerat de lungă scrijelitură pe un perete de celulă, pe un monument istoric, pe lemnul unei bănci din parc sau pe coaja unui copac, de fapt o inscripție strâmbă pe zidul zgrunțuros al existenței, care inscripție, în prea multe cuvinte, nu spune de fapt decât ce spune pușcăriașul sau vandalul sau școlarul cu briceag: am fost aici. Eu, Mircea Cărtărescu, am fost aici.

BIBLIOTECA METROPOLITANĂ
BUCUREȘTI 78.668
Filiala IENACHIȚĂ VĂCĂRESCU
Str. Bosianu Nr. 10
Telefon 3.37.37.61

La prețul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului
literar ce se virează
Uniunii Scriitorilor din România,
Cont nr. RO92 RNCB 5010 0000 0171 0001,
B.C.R. Filiala sector 1, București

Redactor
VLAD RUSSO

Tehnoredactor
DOINA ELENA PODARU

Corector
ANGELA ȘTEFĂNESCU

Apărut 2005
BUCUREȘTI – ROMÂNIA

Lucrare executată la „UNIVERSUL” SA

MIRCEA CĂRTĂRESCU

TRAVESTI

Stăteau goi, culcați pe spate, sub soarele fierbinte, ținându-se de mână și privindu-se-n ochi. Un abur de naivitate și nevinovăție le aurea fețele de copii și totul era ca dintr-un vis vechi, care-ți vine brusc în minte când stai în pat, după-amiezele. Pe când îi priveam fascinat, îmi aminteam că undeva în hipotalamus există un centru al plăcerii, o grădina paradiziacă unde lumina orgasmului, aprinzând aerul în cercuri groase de aur, pierde orice căldură animală, trecând direct în spiritual și cristalin. Icoana aceasta a unui erotism mai înalt — căci totul, totul era simetric, și trebuia să te prăbușești mai întâi în crevase de carne, piele și mucilagii ca să ajungi la sacralitatea plăcerii — mi se revela acum, barocă și mișcătoare: doi tineri goi privindu-se-n ochi într-o vale plină de flori.

MIRCEA CĂRTĂRESCU

NOSTALGIA

Oborul era un loc fermecător. Mi-l amintesc și azi cu precizie, îl văd pur și simplu în fața ochilor. O intersecție simplă, nu foarte largă, dar cu un aer balcanic, negustoresc, cum nu mai găsești azi nicăieri. Dacă veneai de pe Ștefan cel Mare, te năpădea mulțimea firmelor de toate formele, dimensiunile, culorile, scrise pe sticlă sau pe lemn, cu litere de mână, caligrafiate frumos, sau cu cele mai variate caractere de tipar. Sobari, plăpumari, croitori, „Geamuri și oglinzi“, ceasornicari, „Pompe funebre“ (aici era mereu câte un coșciug proptit de ușă, căptușit pe dinăuntru cu valuri de satin), câte o cheie uriașă de lemn atârnată perpendicular pe perete și pe care scria YALE, câte un ceas de sticlă, mare ca acelea din gară, dar cu limbile pictate și cu numele proprietarului scris pe el. Pe stânga era un birt de unde ieșea veșnic un fum albastru cu miros de mititei. Mișunau în jurul lui bețivi, țigani îmbrăcați ungurește, cu femeile cu fuste crețe după ei, țărani purtând funii de usturoi și saci pe jumătate plini, cu iz de cânepă. Peste drum era magazinul de jucării „Scufița roșie“, pe care îl visam și noaptea. Era pentru mine un loc feeric.

